UANL
DAD AUTÓNOMA DE NUEV
CIÓN GENERAL DE BIBLIOTE

jus Novæ Hiſpaniæ ad compendium redactus, fuſiùs namque ſeparatim cum Concilijs primo, & ſecundo reperies deſcriptum.

Lumine cœleſti potius, quam humanæ gloriæ ſplendore, permotus inclytus Ferdinandus Corteſius hanc Civitatem Mexicanam, antea Tenoxtitlan nuncupatam poſt diuturnos labores, & obſidionem feliciter adeptus eſt die S. Hyppoliti Martyris anni milleſſimi quingenteſſimi vigeſſimi primi, & ut moris ei erat priùs de Sacris Curare, & Vexillum Crucis ſtatuere; primam capellam operarijs ab Imperatore Moctezuma deſignatis eo ipſo in loco, quo maximum Templum Idolorum erat ſitum, verſus Palatium Ethnici Imperatoris poſtmodum Ferdinandi Corteſij, nunc ædes ſtatus Marchionatus Vallis, & ubi Gentilitas ſuis ſerviebat erroribus, dominabantur inferni poteſtates, immolabant homines filios, & filias ſuas Dœmonijs, capellam inquam, ut tempus ferebat in Dei, & S. Mariæ honorem conſtruxit, quod quidem ſpatium majori amplitudine occupat Sancta Cathedralis Metropolitana Eccleſia, cui adjunctum Sacrarium Parochiale.

Quinque Clerici Ordine Sacro inſigniti, quos ſecum clariſſimus Corteſius adduxit, divinis Miniſterijs inſerviebant: Primas partes officij Parochi, & Paſtoris gerebant Licentiatus Joannes Diaz, & Fr. Bartholomæus de Olmedo, Sacri Ordinis Militaris Sanctæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, Ducis Corteſij, ejuſque armatæ Militiæ Capellani: Primam Miſſam privatam celebravit Joannes Diaz, & ſollemnem Fr. Bartholomæus de Olmedo: Hi Proto-Parochi Gentilium converſioni inſudabant, Catechiſmo inſtruebant, baptizabant, & adminiſtrationi Sacramentorum intenti, cunabula hujus incipientis Eccleſiæ eformare annitebantur.

Verùm, cùm meſſis multa, & pauci operarij, non diſtulit Heros ille Præclariſsimus, & Invictiſsimus Carolus V. Imperator, & Hiſpaniarum hujus nominis primus, mittere Viros Apoſtolicos, qui

qui hoc novellum Germen zelo, virtutibus, prædicatione, & exemplis foverent, protenderent, & fœcundiſsimum, onuſtumque fructibus Domino redderent.

Ad ſimilitudinem igitur Apoſtolorum, ad Verbum Dei diſſeminandum, duodecim Viri Religioſi Ordinis Sancti Franciſci regularis Obſervantiæ à Summo Pontifice Adriano VI. & Imperatore Carolo V. ad hanc Septemptrionalem plagam miſsi ſub obedientia V. Patris Martini de Valentia, cujus præclara vita apud Hiſtoriographos Indiarum reperitur aprimè deſcripta, hanc Vineam plantare, rigare, & augere totis viribus decertarunt: Priùs in prima capella memorata confederunt, poſtea civium turmas fugientes, Parochiam Sancti Joſephi ſollemniter dicarunt, & auxiliante ipſomet Duce Corteſio fabricam magni Conventus Sancti Franciſci inchoarunt.

Ferè incredibile eſt quot labores, ærumnas, & calamitates perpeſsi fuerint præfati Apoſtolici Viri tam Clerici, quam Religioſi; terra invia, inanis, & vacua, juxta ut ab initio Mundi, Incolæ tam rudes, ut quidam de eorum rationalitate hæſitarent, inimici intùs, & foris; difficilis, immo penè impoſſibilis ad Sedem Apoſtolicam acceſſus: Epiſcoporum, & Conſiliariorum inopia: Polygamia Indorum una ex parte, principalis Uxoris eorum incertitudo; ignorantia Idiomatis, defectus Sancti Chriſmatis ad adminiſtrationem Sacramentorum; & denique ſtrepitus armorum alia ex parte ad ſubjugandas efferatas Gentes tot repagula, ſeu impedimenta videbantur.

Ad ea amovenda convenerunt, adſtante Ferdinando Corteſio, decem, & novem Religioſi Ordinis Sancti Franciſci, ſeptem Clerici, & quinque Juriſconſulti, ut aliquomodo circa Matrimonia, adminiſtrationem aliorum Sacramentorum, & Indorum Catecheſim maturiùs decernerent, res ita ceſſit; & ut occaſio ferebat, quibuſdam malis congruentia remedia adhibuerunt, alia a

CONCILIUM MEXICANUM PROVINCIALE III.

CELEBRATUM MEXICI ANNO MDLXXXV.

PRÆSIDE

D. D. PETRO MOYA, ET CONTRERAS

ARCHIEPISCOPO EJUSDEM URBIS.

CONFIRMATUM ROMÆ DIE XXVII. OCTOBRIS ANNO MDLXXXIX.

Postea Jussu Regio editum Mexici Anno MDCXXII.

sumptibus

D. D. JOANNIS PEREZ DE LA SERNA

ARCHIEPISCOPI.

Demum typis mandatum cura, & expensis

D. D. FRANCISCI ANTONIJ A LORENZANA

ARCHIPRÆSULIS.

MEXICI ANNO MDCCLXX. SUPERIORUM PERMISSU.

Ex Typographia Bac. Josephi Antonij de Hogal.

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
CAPILLA ALFONSINA BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
Bello. 12 MICROFILMADO 8/12/82

46444

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
ALERE FLAMMAM VERITATIS
José Angel Benavides.

1080045092
FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON
132705

PRÆMONITIO AD LECTOREM.

SApientiam exquirere, Concilijs vacare, & narrationem Virorum nominatorum conservare, præcipuum est munus Episcoporum; utque ei assequendo totus incumberem, postquam ad hanc Sedem Metropolitanam, licet immerito, fui evectus; sedulo pervolvi Concilium Provinciale III. in cujus margine acta primi, & secundi persæpe citantur, anxiusque ea oculis perlustrare desiderabam; verum, cum in Præfatione ad memoratum Mexicanum Concilium III. certo statuat Author, cujus opera Parisijs denuo typis mandatum fuit, exemplaria diu, multumque quæsita nullatenus potuisse nanciscí, ipsametque verba transcripta appareant ex Editione Romana á Cardinale Aguirrio facta anno MDCXCIII. veluti fraudatus desiderio, ad Archivium Sanctæ meæ Metropoliticæ Ecclesiæ accurrere decrevi: Successit ut in votis, unoque Volumine congesta tria Provincialia Concilia Mexicana authentica cito adinveni, nec suspicari licebat, toties in tertio priora, absque eorum inspectione fuisse repetita.

His prætiosissimis monumentis ditatus, totam Disciplinam Ecclesiasticam Mexicanam ab origine desumere, novo stimulo incitatus optavi, & licet varia Autorum placita in enumerandis Concilijs non levem mihi ingessissent difficultatem; quidam etenim, primum Virorum Apostolicorum cœtum, Concilium appellant, alij in medias tendunt partes; ut hisce nodis exolutus perspicue rem patefacerem, authographum illius prioris cœtus perscrutatus in Archivijs Religionis Sancti Francisci, minime adinveni, verum, cum de illius contextu apud omnes certo constet, indicare non distuli: En sequitur principium, fons, & progressus Ecclesiæ hu-

CONCI-
LIO III
MEXIC

3.

BX1430
.M4
A3
1585
c.1

Sede Apoſtolica diſcutienda reliquerunt, alia denique temporis decurſu medenda cenſuere.

Hunc Sacrum, Apoſtolicum, & Regium Cœtum, primum Concilium denominare quidam cœperunt; ſed inſolito, abſque præſentia Epiſcopi, ſeu Metropolitani, qui uſque ad adventum V. D. Fr. Joannis Zumarraga anno milleſſimo quingenteſſimo vigeſſimo octavo minime adfuit, certe nec Provinciale Concilium, nec Synodus Diœceſana, preſſius loquendo, poterat nuncupari.

Ut ut ſit: Primum Provinciale Concilium fuit celebratum anno MDLV. præſide Illmô. ac R. D. Fr. Alphonſo Montúfar, Ordinis Prædicatorum, ſecundo Archiepiſcopo hujus Metropolitanæ Eccleſiæ, & ſecundum anno MDLXV. ad admiſſionem Sancti Generalis Tridentini eodem præſide; utraque noſtris ſumptibus ſunt Prælo mandata.

Tertium, quod præ oculis habes, fuit celebratum anno MDLXXXV. præſide Illmô. D. Petro Moya, & Contreras, hujus Eccleſiæ tertio Præſule, confirmatum Romæ die XXVII. Octobris anni MDLXXXIX juſſu Regio editum, Cura, & expenſis Illmi. Domini Joannis Perez de la Serna anno MDCXXII. poſtmodum ab Emmô. D. Joſepho Sæenz Aguirrio collectioni Conciliorum Hiſpaniæ inſertum, ac denique Pariſijs ſumptibus Illmi. D. Joannis Gomezij Parada, Epiſcopi Guadalaxarenſis; utque clarius ejus Decreta ab omnibus memoriæ commendentur, additis hac Præfatione, & emendatiore Cathalogo Præſulum Mexicanæ hujus Eccleſiæ, qui truncus, & informis extabat, iterum excudendum curavi.

Laudemus ergo Viros glorioſos in generatione ſua: Grates maximas Sacris Ordinibus Religioſis rependentes. In noſtrum memoriam redeat Antiquitas Patrum; eorum virtutes, & exempla recolentes veſtigijs inhæreamus, & à regulis tam ſedulo ad morum reformationem ab eis efformatis, non deviemus. Mexici die III. Septembris anni Domini MDCCLXIX.

Franciſcus Archiepiſcopus Mexicanus.

REVERENDISSIMIS PATRIBUS, AC DOMINIS COËPISCOPIS, AC COMPROVINCIALIBUS NOSTRIS, CAPITULIS CATHEDRALIUM ECCLESIARUM, Parochis, ac univerſo ſtatui Eccleſiaſtico Provinciæ Mexicanæ.

JOANNES DE LA SERNA Archiepiſcopus, utramque ſalutem in Domino precatur.

NON ſatis ad perfectum prudentiſſimus ille Pater familias opus ſuum perduxiſſet, vineam plantando, ſi plantata ſepe non circundediſſet; *ſingularis enim ferus depaſceret eam: vindemiarent qui prætergrediuntur vineam, & vulpes parvulæ demolirentur.* Sed ne in ea excolenda locatus labor in caſum ſuccederet, vallo munivit, Turrim appoſuit, *verticem* (ſcilicet) *legis attollens*, ut ſic inſtructam, maceria tutatam agricolis locaret. ¿Quis enim eorum ita dexter in excolendo, tam patiens in ſufferendo, tam audax in reſiſtendo, tam tenax in perſeverando, tam fortis foret in perſequendo ſine legum adminiculo, ſine decretorum inexpugnabili præſidio? *Cum pluribus dimicet oportet, is, qui imperare pluribus intendit.* Unuſquiſque enim ſuæ obtemperat voluntati, & voluptati proclives ſunt ad malum hominum appetitus, nec a propoſito unquam deſiſtent, donec ad effectum placita perducant. Magnum ergo, & indigeſtum Chaos, truculentaque confuſio humanam

Math. c. 21. Pſalm. 79. Cant. 2. c.

Ambroſius lib. 9. in cap. 20. Joannis.

Plutarch. in Apoteg. laco.

nam hanc ſocietatem turbaret. *Tot, tantorumque; quæ cœleſtes largiuntur donorum, & bonorum non eſſet fruitio, vel uſus rectus ſine lege, ſine juſtitia, ſine rectore.* Ideo ergo vineam ſuam ſepe circundedit, id eſt Eccleſiam lege vallavit, & ſtabilivit, quæ rebelles cogeret, petulantium audaciam cohiberet, prætergredientes viam, ne vineam conculcarent, puniret. Nullumque majus bonum huic ſuæ familiæ potuit locuples in miſericordia tribuere, quam legis propugnaculum, quo homines in officio continerentur, gladium hunc ancipitem, quo Tyrannorum vires frangerentur, divinæ voluntatis expreſſionem, qua *Servus ſciens voluntatem domini faciat, ne vapulet.* Ideo familiariſſimus Domini Moyſes in ſignum magnæ erga ſe dilectionis poſtulabat: *Si inveni gratiam in oculis tuis, ſcire me fac viam tuam; viam,* id eſt voluntatem, *tu guſto.* ¿Quid jucundius ſervo quam certo ſcire, & non divinare voluntatem domini? Magnum ergo bonum vineæ plantatæ, ſepe fuiſſe circundatam: utiliſſimum Colonis voluntati Domini ex præſcripto parere. Utile etiam impudentibus, & diſcolis, ab effrænatis appetitus inſultibus cohiberi ſalutari illa violentia, quam regius vates poſtulabat, *in Camo, & fræno maxillas eorum conſtringe, qui non approximant ad te.* Camum, & frænum appellat ſcriptura leges, & præcepta, quibus ab inſtituto ſuperbæ hominum voluntates arcentur, ne in præceps ruant, innatæ ſuperbiæ calcaribus actæ, qua contra fas, & rectum ad inordinatos ruunt affectus. Ideo Judæorum doctiſſimus Philo dicebat: *Quod lex ſemper pugnat cum ſuperbia.* Quaſi hoc ſit proprium illius munus devio ſuperborum hominum affectui reſiſtere, illorum ſe executioni opponendo, præceptorum habenis: ne caderent detinendo, non ergo ad perfectum deduxiſſet opus ſuum Pater familias, ſi vineæ plantatæ contentus, de vallo, & ſepe non fuiſſet ſolicitus.

Plutarch. ad Prin. indoct.

Luc. 12. cap. n. 47.

Exod. c. 33.

Pſalm. 31.

L. De tranſmigratione.

Vineam, non ut olim de Ægypto, ſed de Catholicæ Eccleſiæ uberiori ſolo, Hiſpaniæ videlicet fœcundiſſima regione, *in terram hanc ſalſuginis, & vaſtæ ſolitudinis* tranſtulit pientiſſimus Pater. *Ejecit* gentes, & plantavit eam abolito Idolorum cultu, effugatis Idololatriæ tenebris, ſolerti cura, & indefeſſo animo ſanctiſſimorum virorum Sacerdotalis ordinis, tam Secularium, quam Regularium inſtitutorum, quibus vineam plantandam, excolendam, & propagandam locavit. *Sed ut Novellæ plantationes in juventute ſua* profundas radices jacerent, & uberiores fructus magno agricolarum labori, & conatui ſuccederent, opus fuit, ut condenſa legum ſepe circundaretur, quarum aliæ operarios dirigant in cultura, aliæ ſtimulent oſcitantes in miniſterio, & indebite illud tractantes compeſcant. Quod cum optime perpendiſſet *Dominus Petrus Moya de Contreras,* Prædeceſſor noſter, Vir jure mille titulis, & nominibus venerandus, quamvis graviſſimis diſtentus curis, & totius hujus Regni gubernatione occupatus, Provincialem Synodum coëgit, in qua doctiſſimi Epiſcopi Comprovinciales interfuerunt, quorum maturo conſilio, & qua ſumma præditi erant prudentia, Municipales leges fuerunt conditæ, conſonantes quidem Patrum antiquorum Doctrinæ, Sacrorum Conciliorum Decretis, juri communi conformes, maximeque regionis iſtius moribus, & hominum conditioni aptatæ. In qua re, licet omnes, qui de jure Con-

Pſalm. 79.

Pſalm. 143.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

cilio interfuerunt communiter insudarunt: sed in ordinandis, & disponendis Decretis plus ceteris laboravit *Doctor D. Joannes de Salzedo* tunc Secretarius simul, & consultor dicti Concilij, Sacrorum Canonum primariæ Cathedræ moderator, & in illa nunc emeritus, nostræ Metropolitanæ Ecclesiæ meritissimus Decanus, in posterum autem majorum hujus Regni Ecclesiarum Pontificalem Sedem pro meritorum censura occupaturus. Subjectum fuit celebre hoc Concilium integerrimæ censuræ Senatus Regij Indiarum, de cujus licentia, & approbatione Romam translatum est Apostolica Autoritate firmandum, in quo quidem tantum temporis consumptum est, ut jam antiquatum videretur, seu de medio sublatum; sed quum advertissem, quod quo impares sunt vires nostræ ad tantam Provinciam sustinendam, eo pluribus auxilijs indigemus, quorum præcipua sunt dicti Concilij Decreta, nullum non movimus lapidem, nulli sumptui pepercimus, ut volumen hoc oblivioni traditum in lucem prodiret, præloque mandaretur, ut sic ad omnium agricolarum, & operariorum manus perveniret, & tantorum Decretorum ope uberiores proventus expectarentur.

Tanti operis, tamque necessarij huic Provinciæ gratiæ debentur bonæ memoriæ *Domini Petri*, quo præside tam utiles leges sunt ordinatæ, quibus totus hic novus orbis in spirituali regimine gubernetur; & crediderim quod non minus honoris, & celebritatis ejus nomini sit deferendum, quam illius nunquam satis pro dignitate laudandi *Ferdinandi Cortesij* hujus novi orbis expugnatoris. Comparans summus eloquentiæ parens victoriam Salaminam Temistoclis, & Solonis decretum de Judicibus Areopagitis constituendis, dicit: *Non minus præclarum hoc, quam illud judicandum est. Illud enim semel profuit: hoc semper proderit Civitati.* Id enim profecto accommodari poterit hujus Concilij ordinationi. Etsi incredibilia *Cortesij* facinora cum illius celebratione comparentur, jure dicere possimus, non minus præclarum hoc, quam illud judicandum est. Illud enim semel profuit, hoc semper proderit Provinciæ. Mihi autem pro tanto, tamque utili negotio nihil postulo; nec pro magna argenti summa insumpta, nec pro labore impenso, quam ut à *Vobis* pro grato obsequio habeatur, & quia pro omnibus laboravi, omnes *Mihi* debitum persolvatis pretium incomparabile assiduarum, & devotarum vestrarum precum, quarum *Vobis* certas vices rependam, ut vestris meritis suffulti, post pensum rite persolutum fideli redditæ vilicationis ratione, in Domini gaudium mereamur intrare, in quo valete, ut opto. Mexici quinto idus Septembris anni Domini milleſſimi ſexcenteſſimi vigeſſimi ſecundi.

Lib. 10. Offic.

Joannes Archiepiſcopus Mexicanus.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

IN NOMINE SANCTÆ, ET INDIVIDUÆ TRINITATIS

PATRIS, ET FILIJ, ET SPIRITUS SANCTI.

SANCTA PROVINCIALIS MEXICANA SYNODUS ad Sacrorum Canonum ſtatuta, ac præcipue generalis Concilij Tridentini decreta obſervandum, & exequendum, ad Fidei Catholicæ propagationem, ac Divini Cultus augmentum; ad Cleri, & Populi reformationem, ad communem denique Mexicanæ Provinciæ, nuper in Evangelio genitæ, ac Chriſto Domino recens natæ, in ſpiritualibus, & temporalibus utilitatem, Mexici, quæ Metropolis eſt Novæ Hiſpaniæ Indiarum Occidentalium Maris Occeani, rite, & canonice congregata: Præſidente in ea *Illmô. ac Rmô. D. D. Petro Moya de Contreras*, Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopo Mexicano, atque etiam Provinciæ Gubernatore, ejuſque Regij Senatus Præfecto, hæc, quæ Libris, ac Titulis diſtincta ſequuntur, ſtatuit, ſancit, atque decernit.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

IN NOMINE SANCTÆ, ET INDIVIDUÆ TRINITATIS

PATRIS, ET FILIJ, ET SPIRITUS SANCTI.

SANCTA PROVINCIALIS MEXICANA SYNODUS ad Sacrorum Canonum ſtatuta, ac præcipue generalis Concilij Tridentini decreta obſervandum, & exequendum, ad Fidei Catholicæ propagationem, ac Divini Cultus augmentum; ad Cleri, & Populi reformationem, ad communem denique Mexicanæ Provinciæ, nuper in Evangelio genitæ, ac Chriſto Domino recens natæ, in ſpiritualibus, & temporalibus utilitatem, Mexici, quæ Metropolis eſt Novæ Hiſpaniæ Indiarum Occidentalium Maris Occeani, rite, & canonice congregata: Præſidente in ea *Illmô. ac Rmô. D. D. Petro Moya de Contreras*, Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopo Mexicano, atque etiam Provinciæ Gubernatore, ejuſque Regij Senatus Præfecto, hæc, quæ Libris, ac Titulis diſtincta ſequuntur, ſtatuit, ſancit, atque decernit.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Mexicanæ Provinciæ uſum. Ideoque ſtatuit, ac præcipit hæc Synodus, ut Catechiſmum prædictum ſecum habeant illi, quibus docendi Chriſtianæ Doctrinæ ſummam in Eccleſijs, Scholis, ac puerorum Collegijs cura injuncta eſt, eoque utantur ſub pœna Excomunicationis majoris, non obſtante quacumque in contrarium conſuetudine. Epiſcopi etiam admonentur, ut quam primum Catechiſmum hunc in eam Indorum linguam transferri faciant, quam ſinguli in ſuis Diœceſibus uſitatiorem noverint. Tranſlationibus vero de Epiſcoporum conſenſu emiſſis, eamdem cum Catechiſmo originali, autoritatem Synodus tribuit, prohibens ſub eadem Excommunicationis pœna uſum omnium aliarum, quæ ante prodierunt, vel poſt hoc Synodi decretum aliter prodibunt, quam eſt præſenti Conſtitutione ſancitum. Non tamen propterea excluſum volumus Catechiſmum Summi Pontificis autoritate confectum, aut ab alijs inferioribus autoritatem habentibus, in poſterum conficiendum.

Conc. Remenſ. c. 15. & Limenſe 3. act. 2. c. 6.

§. II.

Parochi omnes Catechiſmum habeant, juxta quem Doctrina Chriſtiana certis diebus Indis edoceatur.

CUrati omnes, tam Seculares, quam Regulares in Tabella adſcriptum apud ſe retineant, Doctrinæ Chriſtianæ contextum, videlicet, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apoſtolorum, Antiphonam, Salve Regina, duodecim Articulos Fidei, decem Legis Divinæ Præcepta, quinque Eccleſiæ Mandata, ſeptem Fidei Sacramenta, ſeptem Capitalia vitia. Quæ omnia, non tamen inter Miſſarum ſollemnia recitari faciant, ſingulis Dominicis Adventus, & a Dominica Septuageſſimæ, uſque ad Dominicam Paſſionis incluſive. Hæc enim ſæpius repetita commemoratio, noſtræ Fidei initia noſtræ figet memoriæ. Quapropter Curati quoties id negligenter omiſſerint, pondo tribus multentur, fabricæ illius Eccleſiæ, cujus ipſi curam geſſerint, applicandis.

In cap. Baptizandos, in cap. non liceat de cbſe. diſt. 4. Conc. Fori Jul. in præfat. ad finem, & Mogunt c. 45. & Guadix tit. 6. conſt. 51. & Granat. ubi ſup. &

Syn. de Quirog. in princ. & Limenſe 3. act. 2. cap. 4.

§. III.

Cura Parochorum in tradenda, & explananda Doctrina.

QUÆ vero fruſtra Doctrina, memoria retinetur, niſi ex ea quiſque intelligat, quid ſibi ad ſalutem ſit neceſſarium, quid credere, quidve operari oporteat; Tridentini Concilij autoritatem hæc Synodus ſequuta, in virtute Sanctæ Obedientiæ Curatis mandat; ut omnibus diebus Dominicis, ipſi per ſe, aut ſi legitimo teneantur impedimento, per Viros idoneos Ordinario probatos, Chriſtianam Doctrinam tradant, atque exponant ad eam formam, & rationem, quibus diſpoſitus eſt Catechiſmus per hanc Synodum approbatus, atque in hoc munere exequendo unius horæ ſpatium inſumant. Habeant etiam ſinguli Curati prædicti in ſuis parœcijs tabulas, quibus ſervi, famuli, & pueri, duodecim annorum ætate minores, nomina ſua profeſſi inſcribantur, eorumque parentes, ac Dominos itidem Curati moneant, quatenus ad Chriſtianam Doctrinam ediſcendam prædictos mittant, cum primum ſtatuta hora, ſono campanæ proprio ad id munus aſſignato, ad Eccleſiam con-

Seſſ. 24. cap. 4. de Reform.

Guadix tit. 2. conſt. 6. & Syn. de Quirog. conſt. 41. in fin. & Limenſe 3. act. 2. c. 4. & Milan. 5. fol. 708. Verſ. ad vero quo populus.

Milan. 1. tit. de Prædicat. Verbi Dei, Compoſtel. actio. 3. c. 2. & Milan. 5. titul. quæ ad prædication. Verbi Dei, &c. fol. 707.

quibus plebes ſibi commiſſæ Doctrina ſalutari, ita paſcantur, ut Chriſto Paſtori bono ſemper inhæreant. Quod optime perpendens Sacroſanctum Tridentinum Concilium ſtatuit, ac decrevit, omnes Epiſcopos, & alios Eccleſiarum Prælatos teneri, per ſe ipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum Evangelium Dei, ſi vero legitime impediri contigerit, idoneos viros aſſumere debeant, ad prædicationis munus ſalubriter exequendum. Quam obrem hæc Provincialis Synodus, autoritati Concilij Tridentini, & veterum Patrum innixa, Epiſcopos, & alios Provinciæ Mexicanæ Prælatos in Domino cohortatur, ut in hanc curam toto pectore incumbant, ac Greges ſibi commiſſos, ipſimet, præſertim in Eccleſia ſua, verbo Dei paſcant. Sin autem ſe interdum vere impeditos cognoverint, per viros idoneos ex præſcripto ejuſdem Concilij ſibi eligendos, hoc munus ſtudioſiſſime Populo præſtent.

§. II.

Parochi verbum Dei annuntient omnibus Dominicis, & feſtis diebus.

PArochi vero, & Curati, qui in diſpenſando ſubditis verbo Dei, coadjutores Epiſcoporum ſunt, juxta Concilij Tridentini Decretum, Dominicis ſaltem diebus, & feſtis ſollemnibus oves ſibi commiſſas pro earum ſenſu, & intelligentia ſalutaribus verbis paſcant, docendo ea, quæ ad ſalutem ſunt neceſſaria, eis itidem annunciando, quæ vitia declinare, quasve ſectari virtutes oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant.

Conc. Trid. Seſſ. 25. cap. 2.

Milan. 1. & 5. ubi ſup. fol. 707. & Guadix tit. 1. conſt. 1. & Granat. ubi ſupr. de Sum. Trin. & de offic. Rectoris.

leant. Id vero Parochi, & Curati prædicti per ſe ipſos præſtare debeant; ſin minus ab Ordinario compellantur, quod ſi legitime impediti fuerint ſummo ſtudio invigilent, ne deſſint Miniſtri idonei ad id muneris adimplendum; ut autem prædicationis uſus perpetuo conſervetur, & in dies magis, atque magis cum fructu animarum accreſcat, ijs, qui prædicandi officio funguntur, regulas proxime annotatas hæc Sancta Synodus obſervandas proponit.

2. & 13. & Synod. de Quiroga conſt. 41.

§. III.

Concionatores Scripturam Sacram juxta ſenſum Eccleſiæ interpretentur.

PRædicatores verbi Dei juxta Concilij Tridentini præceptum, Scripturam Sacram interpretentur eo ſenſu, quem Sancta Mater Eccleſia, & unanimis Sanctorum Patrum conſenſus comprobavit, nec prudentiæ ſuæ innixi Scripturæ vim faciant, ad ſingulares, novos, & pro ſuo arbitratu excogitatos ſenſus eam detorquendo, nec quidquam ab Eccleſia, aut probatis Eccleſiæ Doctoribus alienum proferant.

Conc. Trid. Seſſ. 5. cap. 2.

Vide Conc. citata ſupra.

§. IV.

Semper ex Evangelio Myſterium aliquod exponant.

MYſterium aliquod Fidei ſemper exponant ex aliquo Evangelij loco, argumento deſumpto, ut auditores frequenter Dei verbum audiendo facile percipiant, quæ ſibi ad ſalutem maxime ſunt neceſſaria.

§. V.

Auditorum captui ſeſe accommodent.

DIfficilibus, & inanibus quæſtionibus prorſus abſtineant, ne ſe ipſos oſtentare magis, quam Chriſtum prædicare videantur, ſed ad ea, quæ pro cujuſque gradu, qualitate, conditioneve magis expediunt, auditores exhortentur, eosque facilioribus, & convenientioribus medijs ad hæc conſequenda ſtudioſiſſime inſtituant. *Concil. Toletan. 1566. act. 3. c. 3.*

§. VI.

Quomodo Epiſcopos, & Magiſtratus admonere debeant.

EPiſcopos, aliosve Prælatos, & Magiſtratus civiles cum offenſione auditorum, ne acerbe objurgent, ſed ſi quid in illis dignum reprehenſione invenerint, privatim potius eos admoneant, Populum vero, juxta dictum Apoſtoli, præpoſitis ſuis etiam diſcolis, obedire cohortentur. *Ad Philip. 3. 1. Petri cap. 2.*

§. VII.

Cautio, & charitas ſervetur in reprehendendo.

IN reprehendendis vitijs cauti ſint, nec quemquam tacite, aut nominatim infectentur, ſed potius ita ſe gerant, ut pietatis, & charitatis ſolum ſtudio, non peculiari alicujus odio adductos, id facere omnes intelligant.

§. VIII.

Doctrinam confirment exemplo bonæ vitæ.

DEnique Doctrina, quam docent, ut efficacior ſit, non minus vita, & exemplo, quam ſermone comprobetur, ne quod verbis aſſerunt, moribus impugnent, & dum alijs prædicant, ipſi reprobi efficiantur.

DE DOCTRINA CHRISTIANA RUDIBUS TRADENDA.

§. I.

Doctrina Chriſtiana uniformiter doceatur ad normam Catechiſmi Concilij Autoritate diſpoſiti.

CHriſtus Paſtor bonus dimiſit nonaginta novem in montibus, ovem unam perditam quærens. Judæorum vepribus laceratus eſt, ardentique amore flagrans pro ſuis ovibus mortem obivit. Quo ſane exemplo Paſtores alios, quibus ſui gregis cura demandata eſt, ſatis docuit, quantum de ovium ſalute deberent eſſe ſoliciti, illarum in primis, quæ lanæ debiles, ac derelictæ cum ſint, majori indigent Paſtoris adjumento. Id igitur ſibi proponens hæc Sancta Provincialis Synodus, propter rudium multitudinem pene innumerabilem in his Indiarum partibus degentium, ſummo ſtudio providere curavit, ut Pueri, Servi, Indi, & omnes alij cujuſvis ætatis, & conditionis elementorum Fidei ignari, Chriſtiana Doctrina inſtruantur, ne parvuli petentes panem, frangentis defectu pereant. Quia vero maxime oportet, ut Sacra Doctrina in omnibus ſibi cohærens, ad unam etiam præſcriptam formam tradatur Catechiſmus, quo eorum, quæ quiſque ſcire debet, brevis, ac facilis ſumma continetur, ab eadem Synodo probatus, ordineque diſpoſitus eſt, ad totius *Catechiſ. Pij V.* *Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 7. de Reform. & Seſſ. 25. in fine, & Tolet. ubi ſupr. act. 3. cap. 5. & Limenſe Concil. 3. act. 2. c. 3. & act. 4. c. 17.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

LIBRI PRIMI.

TITULUS I.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica.

DE FIDEI PROFESSIONE.

§. I.

Fidei profesio ad normam constitutionis Pij IV. ab ijs omnibus fiat, qui beneficia deinceps obtinebunt.

Ex Concil. de Guadix in prin. & Granat. tit. de sum. Trin. & Fide Cath. Toletan. & Cõpostel. an. 1566. act. 1. in princ. Milan. 1. in prin. Synod. de Quiroga in præmio. & Provin. ejusdem act. 2. cap. 1. & Limense 3. in princip.

FIDES, Janua illa nostræ salutis, sine qua Deum invenire, & invocare, Deo servire, & placere nullus in hac vita potest, quam CHRISTUS docuit, Apostoli prædicaverunt, Sancta Romana Ecclesia tenet, & profitetur, primum fundamentum est, cui totius Christiani ædificij fabrica initiitur. Igitur, ut hæc Indiarum Occidentalium Ecclesia, tanquam novellum germen plantata, spurijs vitiorum, errorumque propagimbus resecatis, firmissimas agat radices, & abundanti divinæ gratiæ flumine irrigata, Cœleste illud, quod Deus dat, sumat incrementum, ac dignos vitæ æternæ fructus ferat, Sacrosancti Concilij Tridentini autoritate suffulta, Provincialis Mexicana Synodus, quam suæ Congregationis initio præstitit, Catholicæ Fidei professionem renovans, statuit, ac præcipit; ut omnes ij, qui in posterum beneficia Ecclesiastica quæcumque obtinebunt, infra duorum mensium spatium, a die adeptæ possessionis, & qui in Synodum Diœcesanam con-

Sess. 24. c. 12. Sess. 25. c. 2. de Reform.

Milan. 1. in princ. & Granat. ubi supra, & Provincial. de Quiroga act. 3. cap. 11.

venire debent in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, nec non Episcopi in prima Synodo Provinciali, cui primum postquam electi fuerint interesse contigerit, publicam Fidei professionem facere, & Romanæ Ecclesiæ obedientiam jurare, & spondere teneantur, ad formam in constitutione fel. record. Pij Papæ IV. præscriptam; quam constitutionem singuli Episcopi in suis Diœcesibus, quo citius fieri potuerit, publicari procurent, a cujus publicatione post sex menses elapsos, nullus in Rectorem, seu Cancellarium alicujus Universitatis, vel Scholæ eligatur, aut ad Doctoralem, seu Magistralem gradum, in quacumque facultate promoveatur, nec ad publice, vel privatim litteras docendum, etiamsi regularis fuerit, admittatur, nisi prius ad prædictæ constitutionis formulam juramẽtum, Fideique professionem emiserit. Sic enim fiet, ut jacto Fidei Catholicæ fundamento, quod supra structum fuerit, doctrinæ ædificium firmum, ac stabile perseveret.

In Bular. Apost. Bula 107. pag. 634.

Pius IV. Bula 101. pag. 621. Mil. 1. in princ. & 3. Concil fol. 587. Verbo quicumque, & 4 f. 610. & 5. in princ. fol. 703. tom. 5. Conciliorum.

DE PRÆDICATIONE VERBI DEI.

§. I.

Tam Episcopi, quam Parochi verbum Dei per se ipsos prædicent, ex Tridentini præscripto, nisi legitimo sint impedimento obnoxij.

PRæcipuum Episcoporum munus est docere Populum Evangelium Dei, quos tanquam Apostolorum Successores, ea maxime cura exercere debet, ut recte, pureque tractent verbum veritatis, ac formam habeant sanorum verborum, qui-

Cap. Inter cetera de offic. Ordi. Concil Tridentc. Sess. 5. c. 2 & Sess. 24. cap 4. de Reform.

vocabuntur. Si qui vero Heri, aut Domini bis admoniti ſervos mittere neglexerint, quoties id omiſſerint, pondo unum perſolvant, quod denuntiatori, & fabricæ Eccleſiæ, in qua id contigerit, applicetur, cujus pœnæ tunc ſufficiens erit executio, ſi Curatus, aut is, qui Doctrinam Chriſtinam tradit, delinquentem a ſe admonitum Fidem fecerit. Hiſpanis autem, & ſervis Ætiopibus, ijs etiam, qui ex altero parente Ætiope naſcuntur, & Chichimechis Doctrina Chriſtiana, lingua Hiſpanica, tradatur; Indis vero propria ſua materna.

§. IV.

Id etiam Ludi Magiſtri exequantur.

Mexic. 1. c. 3. §. 1. Guadix tit. 6. conſt. 50. & 51. Milan. 1. tit. de ludi Magiſtris, & tit. de Fidei initijs, a Parocho tradendis, Tolet. act. 3. c. 5. & Gran. de Sum. Trin. num. 2. & 4 & de effic. reg. oris n. 12. & de Magiſtris n. 2. & Syn. de Quiroga conſt. 42. §. 1. & §. fin.

LUDI Magiſtri ſtudeant, pueros cum primis literarum rudimentis Doctrina, Chriſtianis moribus imbuere, quibus ad id præſtandum jubetur, ut ſingulis diebus pueros alta voce recitare faciant Fidei initia, eademque illis explicent ad ordinem in Catechiſmo ab hac Synodo conſtitutum; quoties vero id negligenter omiſſerint pœnæ duorum pondo ſubjaceant, Hoſpitali, domo, ac denuntiatori æquis partibus applicandorum.

§. V.

Parochi Scholarum erectionem promoveant.

Conc. Mogunt. c. 45. & Limen. 3. act. 2. cap. 6. & 43.

INdorum Curati, tam Seculares, quam Regulares omni diligentia procurent, ut in illis oppidis, pagis, ſeu vicis, in quibus ipſi reſident, Scholæ inſtituantur, ubi Indorum pueri legere, & ſcribere diſcant, Chriſtianæ Doctrinæ documenta accipiant, Hiſpa-

panamque linguam doceantur. Id enim maxime conveniens eſt ad Chriſtianam, ac civilem eorum inſtitutionem. Admonentur tamen Curati, ne has Scholas erigendi prætextu, Indorum operis ad ligna ferendum, & alios ſuos proprios uſus abutantur. Quod ſi ſecus fecerint, a Prælato puniantur, & ad reſtituendam Indis juſtam laborum ſuorum mercedem compellantur. De quo latius infra titulo de injurijs, & damno dato.

§. VI.

Curent Parochi, ut in metallorum fodinis, atque ergaſtulis detenti Doctrinam Chriſtianam edoceantur.

Mexic 1. c. 19. §. 4. Conc. Milan. 5. fol. 787. Verſ. nulla eſt ampliar.

SUNT Pleraque hujus Provinciæ loca, in quibus permulti ſervi vinculis ferreis conſtricti, per multique Indi metallorum fodinis, & ergaſtulis incluſi tenentur, qui neceſſaria ad ſalutem Doctrina deſtituuntur, non ſine magno conſcientiæ eorum, qui eos ſic conſtrictos tenent, detrimento, ac dolore Epiſcoporum, quorum Paſtorali ſolicitudini incumbit, oves paſcere, & earum ſaluti proſpicere. Cupiens igitur hæc Sancta Synodus huic tam gravi incommodo occurrere; Epiſcopis, ſeu Prælatis, ad quos pertinet, maxime commendat, ut his afflictis, ac ſpirituali cibo egentibus, opportunum præſtent auxilium. Præcipit etiam fodinarum, & ergaſtulorum Dominis, ut ſervorum ſuorum ſaluti conſulant, ne eos ſpirituali bono privent, quos ipſi ad temporalem tantum utilitatem detinent.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VII.

Ne etiam mancipia adhuc infidelia aurifodinis applicentur, niſi Doctrinam Chriſtianam addidicerint, & Sac. Baptiſm. receperint.

JUBET præterea hæc Synodus quibuslibet hujus Provinciæ perſonis, ne ſi paganos ſervos emerint, fodinis, ſive ergaſtulis prædictis ante includant, quam Fidei Chriſtianæ documentis inſtructi, Sacro Baptiſmatis fonte abluantur. Quod ſi ſecus fecerint, ſuorumque ſervorum ſpirituali ſaluti impedimento fuerint, pro tam immani in Deum perpetrato ſcelere, gravem in eos animadverſionem Prælati exerceant.

DE SACRAMENTIS DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IGNARIS NON ADMINISTRANDIS.

§. I.

Ad Baptiſmum nullus admittatur, niſi Doctrinam Chriſtianam bene calleat.

Vide infra tit. de Baptiſmo §. 4. Guadix tom. 2. conſt. 6. & Syn. de Quiroz. conſt. 1.

CUM plerique, Fidei documenta, ac vim, & rationem Sacramentorum ignorent, quaque debeant animi diſpoſitione ad Sacramenta accedere non intelligentes, eadem infructuoſe ſuſcipiant: quo fit, ut Chriſtiano charactere inſigniti, Chriſtianum inſtitutum minime teneant. Ne hoc malum latius manaret, ſtatuit hæc Synodus, ut nullus Curatus, ſive Secularis, ſive Regularis, Sacramentum Baptiſmi adultis tribuat, ſi prius Fide Catholica inſtructi non fuerint, aut ſaltim lingua ſua familiari non didicerunt Orationem Dominicam, Symbolum Apo-

Apoſtolorum, decem Præcepta legis, ac de peccatis ſuis aliquod doloris ſignum præbeant. Quod ut melius fiat, Parochi ante quam adultos, temporibus ſtatutis Titulo de Baptiſmo, & ejus effectu, Sancto Baptiſmate intingant, qui, & quam ſint idonei Baptiſmum ſuſcepturi, Epiſcopo, ſeu ejus Vicario, ubi commode fieri poterit, notum faciant. Parochis etiam præcipitur, ne quemquam Hiſpanum, Indum, aut ſervum ad Benedictionem nuptialem admittant, niſi prius illum, qui eſt matrimonio conjungendus, hortati fuerint, ut Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Antiphonam Salve Regina, Symbolum Apoſtolorum, Fidei Articulos, Præcepta Decalogi, Præcepta Eccleſiæ, ſeptem Sacramenta, ac ſeptem Vitia capitalia, ſi ea ignoraverit, quam primum diſcat, alioquin arbitrio Ordinarij punietur. Curatus autem ſi ſecus fecerit, tria pondo perſolvat, quorum partes duæ Parochiæ contrahentium, tertia vero denuntiatori applicetur; injungitur quoque Confeſſoribus, ut diligenti ſtudio pœnitentes examinent de Doctrinæ Chriſtianæ cognitione, eoſque admoneant ad eam capeſſendam.

Guadix tom. 2. conſt. 62. Synod. de Quiroga ubi ſupra.

Qui matrimonio copulandi?

Conc. Milan. 5. fol. 708. Verſ. primo omnibus.

Idem præſtetur in Sacram. Pœn. miniſtrando.

DE IMPRESSIONE, ET LECTIONE LIBRORUM.

§. I.

Ne Liber ullus imprimatur, niſi de Epiſcopi licentia.

PErverſa Doctrina non minus ſcripto, quam verbo tradita maximi ſolet eſſe nocumenti. Quapropter juxta Concilij Tridentini de-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

cretum ſtatuit, ac jubet hæc Synodus, ne quis imprimere, nec imprimi facere, aut de novo in vulgus emittere audeat, nec emere, vendere, aut apud ſe retinere cuiquam liceat, quoſvis Libros ni prius examinati, probatique fuerint ab Ordinario, & de ejus licentia inſcriptis, impreſſi, ſub pœna Excommunicationis ipſo facto incurrenda, & quinquaginta pondo minarum pijs operibus, accuſatori, & impenſis hac de cauſa factis æquis partibus diſtribuendorum.

Seſſ. 4. in decreto de editione, & uſu Sacrorū Lib. Verſ Sed, & impreſſoribus, & reg. 10. ex indice libror. & Mexic. 1. c. 74. §. 1. & Syn. de Quirega conſt. 128.

§. II.

Nihil ad Religionem pertinens Indorum idiomate vulgetur, quod non ſit prius ab Ordinario recognitum.

Iſdem etiam de cauſis hæc Synodus ſub pœna Excommunicationis prohibet, ne quis inter Indos libros, ſermones, tractatusve de rebus ad Religionem pertinentibus, in vulgarem eorum linguam evulget, niſi tranſlatio vulgaris hujuſmodi, prius ab Ordinario examinata probetur.

Mexic. 1. c. 74. Mexic. 2. c. 23. reg. 7. in indice libr. prohibitorum, & Limen. 3. ad. 3. c. 37. & Granat. tit. de Magiſtris n 2. & Milan. 3. fol. 587. Verſ. Quorum libror. & 5. tit. Quæ ad Fidei tuendæ ſtudium pertinet. f. 707. Verſ. Epiſcopi cura.

§. III.

Obſcænos Libros apud ſe nemo retineat.

QUia vero experientia compertum eſt ex lectione Librorum, quibus Turpia, & obſcæna continentur, morum corruptelam oriri, hæc Synodus exhortatur, ne quiſquam Libros ſimiles apud ſe retineat, aut ab his legi permittat, qui ſuæ curæ ſubſtent, Libri autem veterum latinorum, quia ad latinæ linguæ uſum, atque peritiam conferunt permitti poterunt, prudenti tamen adhibita cautela, ne eorum lectio juventuti in malum proclivi offendiculum paret.

Vide ſupra Concilia citata.

DE

DE IMPEDIMENTIS PROPRIÆ SALUTIS, AB INDIS REMOVENDIS.

§. I.

Circa Indorum ſaltationes, ac ludos obſervanda.

UT Indi in Fide Catholica, quam ſingulari Dei beneficio ſuſceperunt, ſtabiles perſeverent, diligentiſſime cavendum eſt, ne illis antiquæ impietatis veſtigium ullum impreſſum remaneat, ex quo levi aliqua occaſione deſumpta, diabolicæque fraudis aſtutia decepti, iterum tanquam canes ad Idololatriæ vomitum revertantur. Quam ob rem hæc Sancta Synodus ſtatuit, ac præcipit, ne Indi in ſaltationibus, alijsque ſuis ludis laureati, aut alijs inſignibus ornati incedant, quibus aliquam Idololatriæ ſpeciem, ſuſpectionemve præbeant. Cantiunculis, etiam veteres ſuas hiſtorias, falſæque Religionis impietates referentibus uti, nequaquam permittantur, ſed ea ſolum cantent, quæ a ſuis Parochis, & Vicarijs fuerint approbata. Hujuſmodi autem ſaltationes, & ludi, nec in Eccleſia, nec in occulto aliquo loco fiant, ſed publice ubi eorum geſtus, actiones, & verba omnibus ad ſenſum pateant. Neque hæc fieri permittantur in diebus colendis, niſi poſt Miſſarum ſollemnia ante meridiem; poſt meridiem vero dum veſpertinum celebratur officium, a ludis ſimilibus ceſſent, ut ipſi quoque veſperarum officio interſint. Si vero contra fecerint, quam præſenti eſt decreto ſancitum, a ſuis Parochis corrigantur, ut admoniti, in poſterum his abſtineant.

Mexic. 1. c. 72.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. II.

Idola, & eorum Templa deſtruantur.

Mexic. t. c. 70.

GUbernator etiam, & alij Catholicæ Majeſtatis Miniſtri omni ſtudio, & diligentia provideant, ne in domibus, aut alijs, quibuſvis ædificijs collocata Idola extent, immo eadem diſſolvi, ac penitus deleri faciant, excelſaque loca ubi miſeræ illæ gentes dæmonibus immolabant, quæ Cues Indi vulgo vocarunt, dejici, ac ſolo æquari præcipiant; ne antiquus humani generis hoſtis, qui ſemper nocendi artes quærit, ullas inveniat priſtinæ impietatis imagines, quas denuo, a gentilitate converſis callide ſuggerat ad decipiendum, immo ita ijs, qui jam contriti, Diaboli laqueis, bene juvante Deo, liberati ſunt, omnis Idololatriæ via intercludatur, ut gentilis inſaniæ prorſus obliti, fortes in Chriſti Fide permaneant.

§. III.

Vitæ civili, & ſociabili Indi ſubjiciantur: Ideoque in oppida congregentur.

Mex. t. c. 73. & Limenſ. 3. act. 4. cap. 4.

CUM non ſine magno dolore eorum, qui chriſtiano zelo ardent, in his Indiarum partibus, uſu, & experientia manifeſtum ſit, in montuoſis, aſperiſſimisque locis Indos habitare diſperſos, & a civili hominum congregatione remotos: quo fit, ut nec mores immanitate barbaros deponant, nec ſanam Doctrinam ſuſcipiant, nec Sacramentorum remedijs juvari, & a vitijs cöerceri poſſint, quodque pejus eſt, multi adhuc Chriſtiano charactere inſigniti non ſint. Cum-

Cumque Catholica Majeſtas, cujus oneri incumbit, has ſibi ſubditas gentes regimine moderari, ſuam conſcientiam exonerare volens, inſigni pietatis zelo ſæpe caverit edicto, ne Indi ſic diſperſi in ſolitudinibus commorentur, ſed ad numeroſos Populos reducti, in civili hominum congregatione vivant, nullaque tam juſti mandati ſecuta ſit executio: Id circo hæc Synodus, ad quam maxime ſpectat ſolicite providere, ne oves immaculati Agni ſanguine redemptæ aberrent, ac Dæmonum, tanquam luporum crudeliſſima rabie lacerentur, Gubernatores, in his partibus Catholicæ Majeſtatis vices obtinentes, quantum poteſt in Domino cohortatur, ut omni poſthabito ſeculari impedimento, vere pio, & Chriſtiano animo in hanc curam incumbant, ne ipſi in cauſa ſint, quominus juſtiſſimum regium edictum ad debitum effectum perveniat; immo ſcientes, quam ſint in die tremendi Judicij rationem Deo reddituri, toto animi conatu prædicti mandati executionem procurent. Prælatos quoque monet eadem Synodus, ut huic negotio conficiendo, ex quo indigenarum converſio, ac morum hujus Provinciæ reformatio dependet, omnem operam præſtent. Quod ſi minus fiat, nec Majeſtas Catholica juri Patronatus Regio ſatisfacere videtur, neque ejus Miniſtri effectum edicti retardantes, excuſabiles ſint in conſpectu Dei, nec tuti in conſcientia Epiſcopi eſſe poſſunt, ſi inſtantiſſime non egerint, ut tam gravi malo, graviorique in dies futuro, nullatenus remedium differatur.

***

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. II.

Idola, & eorum Templa deſtruantur.

Mexic. t. c. 70.

GUbernator etiam, & alij Catholicæ Majeſtatis Miniſtri omni ſtudio, & diligentia provideant, ne in domibus, aut alijs, quibuſvis ædificijs collocata Idola extent, immo eadem diſſolvi, ac penitus deleri faciant, excelſaque loca ubi miſeræ illæ gentes dæmonibus immolabant, quæ Cues Indi vulgo vocarunt, dejici, ac ſolo æquari præcipiant; ne antiquus humani generis hoſtis, qui ſemper nocendi artes quærit, ullas inveniat priſtinæ impietatis imagines, quas denuo, a gentilitate converſis callide ſuggerat ad decipiendum, immo ita ijs, qui jam contriti, Diaboli laqueis, bene juvante Deo, liberati ſunt, omnis Idololatriæ via intercludatur, ut gentilis inſaniæ prorſus obliti, fortes in Chriſti Fide permaneant.

§. III.

Vitæ civili, & ſociabili Indi ſubjiciantur: Ideoque in oppida congregentur.

Mex. t. c. 73. & Limenſ. 3. act. 4. cap. 4.

CUM non ſine magno dolore eorum, qui chriſtiano zelo ardent, in his Indiarum partibus, uſu, & experientia manifeſtum ſit, in montuoſis, aſperiſſimisque locis Indos habitare diſperſos, & a civili hominum congregatione remotos: quo fit, ut nec mores immanitate barbaros deponant, nec ſanam Doctrinam ſuſcipiant, nec Sacramentorum remedijs juvari, & a vitijs cöerceri poſſint, quodque pejus eſt, multi adhuc Chriſtiano charactere inſigniti non ſint. Cum-

Cumque Catholica Majeſtas, cujus oneri incumbit, has ſibi ſubditas gentes regimine moderari, ſuam conſcientiam exonerare volens, inſigni pietatis zelo ſæpe caverit edicto, ne Indi ſic diſperſi in ſolitudinibus commorentur, ſed ad numeroſos Populos reducti, in civili hominum congregatione vivant, nullaque tam juſti mandati ſecuta ſit executio: Id circo hæc Synodus, ad quam maxime ſpectat ſolicite providere, ne oves immaculati Agni ſanguine redemptæ aberrent, ac Dæmonum, tanquam luporum crudeliſſima rabie lacerentur, Gubernatores, in his partibus Catholicæ Majeſtatis vices obtinentes, quantum poteſt in Domino cohortatur, ut omni poſthabito ſeculari impedimento, vere pio, & Chriſtiano animo in hanc curam incumbant, ne ipſi in cauſa ſint, quominus juſtiſſimum regium edictum ad debitum effectum perveniat; immo ſcientes, quam ſint in die tremendi Judicij rationem Deo reddituri, toto animi conatu prædicti mandati executionem procurent. Prælatos quoque monet eadem Synodus, ut huic negotio conficiendo, ex quo indigenarum converſio, ac morum hujus Provinciæ reformatio dependet, omnem operam præſtent. Quod ſi minus fiat, nec Majeſtas Catholica juri Patronatus Regio ſatisfacere videtur, neque ejus Miniſtri effectum edicti retardantes, excuſabiles ſint in conſpectu Dei, nec tuti in conſcientia Epiſcopi eſſe poſſunt, ſi inſtantiſſime non egerint, ut tam gravi malo, graviorique in dies futuro, nullatenus remedium differatur.

***

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

re, immo sancta, ac salutaria ejus Decreta pie suscipit, religiose veneratur, protestatur etiam nolle se in toto, aut in aliqua parte derogare Juri Patronatus Regio, ab Apostolica Sede concesso Philippo Hispaniarum Regi nostro Catholico, qui novum hunc Orbem Occidentalem a Deo sibi commissum in pace, & tranquillitate gubernat, ac singulari, eximiaque pietate moderatur, cum Fidei Catholicæ, & Christiani nominis propagatione. Pro cujus vita tantopere reipublicæ Christianæ necessaria assidue orare debemus, ut Omnipotens Deus nationes barbaras, & Christiani nominis inimicas, sibi subjiciat, eique, ut quæ in Christo Fides est, regnet, longa, & felicia tempora concedat.

TITULUS III.

De Rescriptis.

DE OBEDIENTIA, ET EXECUTIONE RESCRIPTIS APOSTOLICIS DEBITA.

§. I.

Nullus Judex mandata Executorum Litterarum Apostolicarum exequatur, quin prius sint ab Episcopo recognitæ.

Mexic. 1. c. 89. & Conc. Hispalen de Decr. fol. 17. pag. 2.

SICUT oportet Prælatos, & Judices Ecclesiasticos sine ulla intermissione, aut aliquavis causa Apostolicis parere mandatis, eademque ad debitam executionem perducere; sic etiam occurrendum est molestijs, vexationibus, & injurijs, quæ in his tam longe a Summo Pontifice remotis locis,

a multis inferuntur, qui falsis litteris, quas ipsi Apostolicas dicunt, aut brevibus Summi Pontificis abutuntur, concessionis affectu fraudulenter immutato, vel termino in eis præfixo jam omnino elapso. His igitur incommodis providere volens hæc Synodus statuit, & præcipit omnibus hujus Archiepiscopatus, sive Provinciæ Ecclesiasticis Judicibus, ut omnibus, & quibuscumque Apostolicis mandatis, sibi intimatis, obediant. Nec tamen alicujus Judicis, qui se, vel executorem Apostolicum nominet, mandatum aliquod exequantur, nisi prius in casibus a jure expressis, originali Judicis Apostolici hujusmodi commissione, processu, sive mandato coram Episcopo Diœcesano, seu ejus Vicario Generali exhibitis, ut juxta præscriptum decretalis Epistolæ, quæ incipit, *Cum Personæ*, si litteras authenticas esse constiterit, executioni mandentur; si vero ob defectum aliquem, vel vim non habeant, vel earum executio suspendi debeat; Prælatus Summum Pontificem consulat, ut sic Apostolicis mandatis debita obedientia, & executio exhibeatur, & nullus injuste molestetur.

Cum Personæ de privilegijs lib. 6

§. II.

Circa Judices Conservatores varia decernuntur.

UT aditus intercludatur dissentionibus, & litibus permultis, quas nonnulli movere solent, obtinentes per Litteras Apostolicas certos sibi Judices Conservatores, sub prætextu, quod eis a Judicibus Ordinarijs injuriæ, ac molestiæ inferantur, ad præscriptum Sancti Concilij Tridentini decernit hæc Synodus, ne litteræ conservatoriæ hujusmodi cum de-

Sess. 14. c. 5. & ix. ubi DD. in cap. 1. & finali de off. & potest. judi. deleg. in 6.

Mexic. 1. c. 93. & Milan. 1. par. 3. tit. de pœnis, Verſ. ut nomini, & Limen. 3. act. 2. c. 2. & act. 4. c. 24. & 25.

quod eorum promulgationi non interfuerit: hæc Synodus decernit, ſufficientem eſſe ſollemnem eorum promulgationem, in hac Metropoli factam, ut omnes eiſdem ſubjaceant, ac in eis contentas pœnas incurrant. Monet etiam, ad uberiorem cautelam Epiſcopos, ut eadem in ſuis Diœceſibus, ſi opus fuerit; Vicario autem, ſeu Præſidenti, Sede Epiſcopali vacante, præcipit, ut infra duos menſes, a die habitæ notitiæ computandos, in Eccleſia Cathedrali Decreta prædicta reſpective publicari faciant.

§. IV.

Cathedrales Eccleſiæ hujus Concilij exemplar habeant.

Mexic. 1. c. 98.

STatuit item Synodus, ad perpetuam horum Decretorum conſervationem, & ad commoditatem Perſonarum Eccleſiaſticarum, ad quas pertinet Eccleſiaſticas Conſtitutiones, quibus gubernantur, legere, & ſalubriter intelligere, ut œconomus hujus Metropolitanæ Eccleſiæ infra duos menſes, immediate ſequentes, poſt eorum promulgationem; Decreta hæc Carta pergamena ſcribi, ac ſigillo hujus Synodi communiri faciat, eaque ſic ſcripta, & ſigillata in Archivio Metropolitanæ hujus Eccleſiæ aſſerventur. Poſt eorum vero impreſſionem, cum librorum copia commode poterit haberi, ſinguli œconomi ſingularum Cathedralium Eccleſiarum hujus Provinciæ duos libros emant, quorum unum in uno Choro, alterum vero in altero catenulis alligatos reponant. Singuli itidem Parochialium Eccleſiarum œconomi poſt ſex menſes, a die publicationis præſentium Decretorum, librum unum emant, quem in Choro, vel

Vide infra tit. de offic. Rectoris §. 1.

Sa-

Sacriſtia, ubi ad uſum legendi commodius haberi poſſit, catenula ſimiliter alligatum collocent. Vicarij etiam Curati, ac Beneficiati, intra eorumdem ſex menſium ſpatium, librum quoque unum apud ſe retineant. Qui omnes, & ſinguli nominati, ſi intra præſcriptum tempus, his non paruerint mandatis, pondo viginti multentur, quorum partes duæ Eccleſiæ, ubi fuerint œconomi, Vicarij, Curati, aut Beneficiati, applicentur, tertia vero accuſatori.

Idem, & Parochi præſent.

Ac Beneficiati.

§. V.

Quid agendum Judicibus, cum juxta hæc decreta ſententiam pronunciabunt.

Gravat. tit. de conſtitution. n. 2.

PRæterea ſtatuit, ut ſi Judex aliquis Eccleſiaſticus cauſam definierit, aut in ea ſententiam tulerit juxta aliquod hujus Synodi Decretum, illud, partibus etiam non inſtantibus, inſeri in proceſſu faciat, ne ſine eo proceſſus originalis, aut illius exemplum ullibi reperiatur; ſi vero ad inſtantiam partis mandatum, ſive monitoriales litteræ, in alicujus Decreti executionem ab eodem Judice concedantur, in ijs intro ſcripta Decreti ſeries de verbo ad verbum exprimatur. Quoniam vero hæc tertia Provincialis Mexicana Synodus, legitime ſub Apoſtolicæ Sedis obedientia congregata eſt, ad Sacrorum Canonum, ac præſertim univerſalis Concilij Tridentini obſervationem, & executionem, cupiens, ut omnia ab ea ſancita, atque decreta felicem in Domino conſequantur effectum, proteſtatur, ſe numquam intendiſſe, nec intendere Sacroſancti ejuſdem Concilij univerſalis Decretis contradicere, nec in aliquo repugna-

Limenſ. 3 act. 2. c. 1. in fine, & act. 5. c. 1. Conc. Provin. de Quiroga act. 3. c. 51.

TITULUS II.

De Conſtitutionibus.

DE AUTORITATE DECRETORUM, ET PUBLICATIONE EORUM.

§. I.

Decreta præcedentium Synodorum abrogantur.

Granat. tit. de conſtit. n. 1. & Synod. de Quiroga in præmio §. y por que.

VARIETAS temporum, ac neceſſitas rerum, ſicut uſu, & experientia didicimus, plerumque in cauſa eſſe ſolet, ut antiquis abrogatis legibus, aliæ denuo conſtituantur. Quare, etſi conſtitutiones in duabus Synodis Provincialibus Mexici celebratis, prima ſcilicet anno Domini milleſſimo quingenteſſimo quinquageſſimo quinto. Secunda vero, milleſſimo quingenteſſimo ſexageſſimo etiam quinto ſancte, ac laudabiliter æditæ ſint, quibus potius inſiſtere, quam alias iterum condere oporteret: ea tamen horum temporum conditio eſt, iſque hujus Provinciæ ſtatus; ut niſi rerum opportunitati convenientiora decreta ſancirentur, difficile incommodis occurrentibus remedium afferri poſſit. Ne igitur ex legum multitudine confuſio generetur, decrevit hæc Synodus, ut ex antiquis decretis illa, quæ præſenti rerum ſtatui conveniunt, ſimul cum denuo æditis uno volumine comprehendantur, quo facilius ea quiſque intelligat, quæ pro ſuæ conditionis ratione facere tenetur.

§. II.

Ut hujus Synodi Decreta obſerventur Perſonis omnibus præcipitur.

QUÆ quidem decreta ſolum deinceps autoritatem, ac firmitatem habitura decernens eadem Synodus: omnes, & quaſcumque Perſonas hujus Provinciæ, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis exiſtant, monet, & hortatur, eiſque in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipit, ut decreta prædicta, dum tamen nihil Sacris Canonibus, Summorum Pontificum conſtitutionibus, & Concilij Tridentini Decretis contrarium contineant, in omnibus, & per omnia juxta eorum ſeriem in poſterum teneant, & obſervent, ſub pœnis in eis contentis, & alijs contra rebelles pro eorum contumacia aggravandis. Revocat etiam præſenti Decreto omnes, & quaſcumque alias Provinciales Conſtitutiones, ante editas, quæ hujus Synodi decretis inſertæ, renovatæ non fuerint, eaſque decernit irritas, & inanes. Itidem omnibus, & quibuſcumque Eccleſiaſticis Judicibus, ac Juſtitiæ Miniſtris mandat, ut per hæc decreta, omnia in illis contenta exequenda, cauſas definire, ac in eis ſententias ferre, eiſdemque decretis ſtare debeant ſine contradictione cujuſquam.

Conc. Provinc. de Quiroga act. 2. c. 3. & act. 3. c. 50. & Limenſ. 3. act. 2. c. 1. & act. 4. c. 24. & 25.

Cap. annis. cap. decernimus 18. diſtinct.

Judicibusque ut juxta illa ipſa jus dicant.

§. III.

Decretorum eorumdem promulgatio, in Eccleſia Metropolitana facta, pro ſufficienti ubique habeatur.

NE autem Perſona aliqua Eccleſiaſtica, ſive Secularis, ab horum Decretorum obſervatione, per ignorantiam ſe valeat excuſare, ſub prætextu

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

deputatione Judicum cuiquam ſuffragentur ad hoc, ut coram Judice Ordinario in cauſis criminalibus, & mixtis non poſſit conveniri, & contra eum procedi, aut quominus in cauſis civilibus, ſi quæ ei jura ex ceſſione competierint, ſuper illis libere valeat apud Judicem Ordinarium conveniri. In civilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſervatores Judices in judicium trahere minime liceat. Quod ſi in his cauſis, in quibus reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conſervator, ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſi quæ inter ipſos Judices Conſervatorem, & Ordinarium controverſia ſuper competentia juriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos, ſuper ſuſpitione, aut juriſdictionis competentia fuerit judicatum. In cauſis etiam mercedum, aut miſerabilium perſonarum, non obſtantibus conſervatorijs litteris, coram Ordinario conveniri poſſit; nemo etiam ſimilium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit: familiaribus vero ejus, qui hujuſmodi conſervatorijs litteris tueri ſolent, nihil illæ proſint præterquam duobus dumtaxat, ſi tamen illi proprijs ejus ſumptibus vixerint. Non liceat quoque Conſervatorijs Judicibus ullum habere Tribunal erectum, Univerſitates autem generales, ac Doctorum, ſeu Scholarium Collegia, & regularia loca, nec non hoſpitalia, actum hoſpitalitatis ſervantia, & Univerſitatum, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium hujuſmodi Perſonæ, ad mentem ejuſdem Sacri Concilij hoc decreto minime comprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

§. III.

§. III.

Nemini Apoſtolicæ diſpenſationes ſuffragentur, niſi ſint ab Ordinario recognitæ.

STatuit etiam hæc Synodus autoritatem Concilij Tridentini ſecuta, ut diſpenſationes eæ, quæ gratioſe, & ſine commiſſione particulari a Summo Pontifice concedentur, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab Ordinario, tanquam Apoſtolico delegato ſummarie tantum, extrajudicialiter cognoſcatur, expreſſas preces, ſubreptionis, vel obreptionis vitio non ſubjacere. *Seſſ. 22. c. 5. de Reform.*

§. IV.

Idem ſervetur in cōmutationibus ultimarum voluntatum.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non niſi ex juſta, & neceſſaria cauſa fieri debent; Epiſcopi tanquam delegati Sedis Apoſtolicæ ſummarie, & extrajudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate fuiſſe narratum, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur, ut eſt a Sancto Concilio Tridentino decretum. *Seſſ. 22. c. 6. de Reform.*

TITULUS IV.

De ætate, & qualitate ordinandorum, & præficiendorum.

DE SCIENTIA AD SACROS ORDINES, ET CURAM ANIMARUM NECESSARIA.

§. I.

In Ordinibus conferendis maxima cautione Episcopi procedant.

De hoc tit. vide Conc. 4. Milan. titul. quæ pertinent ad Sacramentum Ordinis fol. 638. Latius Conc. 5. Milan. tit. de examinandi ratio. verb. ut primo, fol. 759. & tit. de initiandis Ordinis Sacramento, f. 764.

SACERDOTALIS dignitas, & eorum, qui Altari deserviunt, celsitudo non patitur, quemquam ad id muneris admitti, nisi prius ejus merita probata fuerint, ac bene perspecta. Præsertim cum illud grave damnum Ecclesiæ Catholicæ importet, quod multi ad Sacros Ordines sine delectu promoveantur, qui absque ullis meritis in tam sublimi gradu collocati, postea Clericali instituto injuriam irrogantes misere ceciderunt. Quapropter vehementer exoptans hæc Synodus præterita damna resarcire, ecclesiasticumque Ordinem, in pristinum dignitatis, & splendoris locum restituere; quantum potest, Episcopos hujus Provinciæ exhortatur, ne contra Apostoli præceptum cito manus imponant, sed cum omni diligentia, & animi contentione, ordinandorum qualitates examinent, & merita expendant, neque eos, qui minus fuerint idonei, paucitatis Ministrorum prætextu, ad Sacros Ordines suscipiendos ullatenus admittant; cum Divinus Cultus, animarumque commodum, paucis digne, quam multis indigne ministrantibus magis acrescat; quæ omnia, ut melius dirigantur, decernit primum, ne ullus ad majores, vel minores Ordines admittatur, nec ei, ut admitti possit, licentia concedatur, nisi prius de eo, periculo facto, his esse præditum qualitatibus constiterit, quæ ad illum Gradum, vel Ordinem ex Concilij Tridentini decretis sunt requisitæ.

1. ad Tbimot. 5. Conc. Trid. Sess. 23. c. 7. de Refor.

Conc. Limen. 3. act. 2. cap. 33.

Sess. 21. c. 2. & Sef. 25. c. 4. & 5.

Non nisi probatissimi, ac delecti promoveantur.

§. II.

§. II.

Nullus ad Clericalem tonsuram promoveatur, nisi juratus testetur velle se in Ecclesiastico statu permanere.

VErum ad speciem magis descendendo, præter scientiam, & ætatem, quæ ex Concilij Tridentini decreto necessaria sunt: Nullus nisi prius, juramento præstito de intentione permanendi in habitu Clericali, admittatur, nec ad primam tonsuram promoveatur. Illi vero ante quartum decimum annum poterunt prima tonsura initiari, qui in Cathedrali Ecclesia Clericali toga, & superpelliceo induti, per duos saltim annos, Divino Cultui inservierunt, si prius eorum Parentes, vel Tutores propositum sibi esse juraverint in Ecclesiæ ministerio conservandi.

Sef. 23. c. 4. usque ad cap. 16. Conc. Mex. 1. c. 45. & Conc. Tarracon tit. de ætate, & qualit. c. prima tonsura, fol. 16. Guadix tit. 2. a constit. 42. usque ad 48. & Granat. dicto tit. de ætate, & qualit. & Synod. de Quiroga constit. 26. & 27. & Conc. 5. Milan. ubi supra.

§. III.

Minoribus initiandi cantum Ecclesiasticum addiscant.

NEmo ad quatuor minores Ordines promoveatur, nisi quantum fieri poterit, Ecclesiastici cantus rudimentis instructus.

Gran. & 5. Milan. ubi supra. §. præcedenti.

§. IV.

Eundem probe sciant, & Breviarij recitationem ad Subdiaconatum promovendi.

AD Subdiaconatum promovendi, in cantu Ecclesiastico periti sint, & in recitando horarum Officio, juxta ordinem Breviarij editi ex Concilij Tridentini decreto, exercitati.

Granat. & Milan. ubi supra.

§. V.

Similiter, & promovendi ad Diaconatum.

DIaconatum suscepturi, non in his solum; sed in cæremonijs etiam illi Ordini competentibus, examinentur.

Granat. & Milan. ubi supra.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VI.

Nec Presbyteri primam Missam celebrent, nisi a Magistro Cæremoniarum prius examinentur, & Sacramenti Pœnitentiæ formam sciant.

Sess. 23. *c.* 14. *Infra lib.* 3. *tit.* 15. §. 3.

QUI ex præscripto Concilij Tridentini idonei reperti, in Sacro Presbyteratus ordine fuerint constituti, primam Missam ne celebrent, nisi prius, ut in titulo de celebratione Missarum, & Divinorum Officiorum habetur, a cæremoniarum Magistro, examinati, & approbati, ab eodem celebrandi licentiam obtineant: formam præterea absolvendi a peccatis, & censuris sciant; ut vero tanti celebratio Mysterij in suarum animarum salutem cedat, promotos ad Sacerdotium monet, & hortatur hæc Synodus: ut quamtum sit illud Dominici corporis Sacrificium, toto corde, totaque mente contemplantes, ad illud celebrandum divinæ gratiæ auxilio se præparent, eaque animi puritate, ac sinceritate, quibus æquum est, Sanctissimumque Corporis, & Sanguinis Domini Sacrificium accedant, sicque Sanctuarium DEI ingrediantur, ut tanquam mediatores, inter Deum, & Populum pacem componant.

§. VII.

Ad Beneficia Curata promovendi, sint in Doctrina Morali probe instructi, & ad Evangelium exponendum apti.

SAcerdotes, quibus animarum cura committenda est, quantum Doctrina præstare debeant, vel ex eo facile intelligere licet, quod veluti Duces, Magistri, & Medici existant, qui subditos in cœlum dirigant, sanam Doctrinam doceant, spiritualibus eorum

rum morbis medeantur. Quare nullus Curatum beneficium obtineat, nisi prius probatus, & examinatus, idoneusque repertus, in Sacramentorum, præsertim pœnitentiæ administratione versatus sit, & conscientiæ casibus bene instructus, ad formam ab hac Synodo dispositam, & una cum directorio Confessorum, & pœnitentium comprobatam, quæ in omnibus, & per omnia observetur, & executioni mandetur. Aptus præterea sit, ad exponendum Sanctum Evangelium subditis, eo saltem modo, quo magis ad salutem necessaria edocere possint. Hinc enim fiet, ut subditi de suis Parochis bonam opinionem concipiant, eosque tanquam Patres spirituales confidenter adeant, ut quibus oportet ad salutem documentis instruantur.

Optime loquitur Conc. 5. Milan. ubi supra tit. de instituend. Ordin. Sacramento. fol. 764.

DE VITA, FAMA, ET MORIBUS ORDINANDORUM.

§. I.

Nullum Episcopi promoveant, nisi optime moratum, & lusui non assuetum.

Conc. Trident. Sess. 7. *c.* 10. *Sess.* 21. *c.* 2. *Sess.* 23. *cap.* 5. 7. 11. 13. & 14.

QUIA vitæ integritas, & morum honestas in ijs, qui ad Ecclesiasticos Ordines promovendi sunt, litterarum scientiæ præferri debet, hæc Synodus decernit, & jubet, ne ullus Episcopus sibi subditos ad Ordines admittat, aut admitti concedat, nisi prius a fidedignis, & morum gravitate probatis testibus, tam Ecclesiasticis, quam Secularibus, cum quibus promovendus societatem

Mexic. 1. *c.* 44. *Guad. tit.* 2. *constit.* 48. & *Milan.* 1. *tit. quæ ad Sacramentorum administra-*

cionem pertinêt, & 4. & 5. ubi sup. §. 1. & Granat. de ætate, & qual. v. 4. & Limeus. 3. obs. 2. cap. 30.

inierit, vel alias fuerit conversatus, habito testimonio, quo possit constare ordinandum eo tempore, & per multos antea menses, quibus decet puritate, & honestate vixisse, Aleæ, aut alijs illicitis ludis prave assuetum non fuisse, aut esse, nec statutis a jure temporibus, peccatorum confessionem omisisse. Quod si secus constiterit, nullatenus promoveatur, donec vitæ, ac morum conversatione in melius commutata maculam deleat, ex ante acta vita susceptam. Difficile enim est eos in novo dignitatis gradu positos fieri meliores, qui vitijs, & sceleribus defædati, non sine multorum scandalo, quibus eorum prave facta nota sunt; ad illum statum pervenerunt.

In cap. inter dilectos de excess. præl. Conc. Trident. Sess. 22. c. 1. de Reform. & vide infra lib. 3. tit. 5. de vit. & honest. Clericorum §. 21. & 25.

§. II.

Nullus criminis capitalis reus ad Sacros Ordines admittatur.

Mexic. 1. c. 47.

Ecclesiastici Ordinis perturbatio inde sæpe secuta est, quod ijs aditus non sit occlusus, qui caducarum rerum cupiditate ducti, pravis cogitationibus Sancta Ministeria concupiscunt: Quare nullus ad Sacros Ordines admittatur, qui commisso crimine pœna sanguinis puniendo, magis, ut pœnam sibi a seculari Judice infligendam evadat, quam ut in Sacris Ordinibus proficiat, promoveri velit. Qui vero ob hanc cautelam Sacros Ordines susceperit, sit ipso facto suspensus, etsi de crimine constiterit, tamdiu in exilium relegatus sit, quamdiu Episcopo videbitur expedire.

§. III.

§. III.

Tum Indi, tum Mixti non nisi magno delectu ad Ordines admittantur; nullatenus autem infamia aliqua notati.

UT honor, & reverentia Clericali Ordini deferatur, Sacris est Canonibus constitutum, ut qui aliquos patiuntur naturales defectus, aut alios, qui tametsi non imputentur ad culpam, minus decent Clericalem statum, non ordinentur, ne Sacris Ordinibus initiati contemnantur, eorumque Ministerium vituperetur. Propterea interdicit hæc Synodus, ne descendentes ab his, qui a Sanctæ Inquisitionis Officio damnati fuerint, in primo, & secundo gradu quo ad Patrem, quo ad Matrem vero in primo tantum, ad Sacros Ordines admittantur: quia vulgari infamia notati. De quorum natalibus tunc sufficiens erit inquisitio, cum ad Parentes, & Avos usque perventum fuerit, difficile enim esset propter antiquitatem ulterius progredi, indeque varia perjuria, calumniæ, & inimicitiæ orirentur. Inde etiam, nec Mixti, tam ab Indis, quam a Mauris, nec non ab illis, qui ex altero parente Æthiope nascuntur, descendentes in primo gradu, ad Ordines sine magno delectu admittantur.

Guadix tit. 2. const. 47. 48. & 49. & Provinc. de Quirega ad. 3. cap. 34.

DE TITULO BENEFICIJ, AUT PATRIMONIJ.

§. I.

Nullus Clericus Secularis ad Ordines admittatur, nisi beneficium habeat.

CUM non deceat eos, qui Divino Ministerio addicti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidam aliquam artem ad victum exer-

Conc. Milan. 5. fol. 766. verbo At vero hæc in primis.

Sess. 21. cap. 2. exercere, Concilij Tridentini autoritate innixa hæc Synodus ſtatuit, ne ullus Clericus Secularis ad Sacros Ordines promoveatur, niſi prius Epiſcopo legitime conſtet, eum beneficium, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari non poſſint, niſi illi, quos Epiſcopus judicaverit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum, prius quoque perſpecto, Patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint. Perpendens tamen hæc Synodus, quanta in hac Provincia ſit neceſſitas Miniſtrorum, maternam indigenarum linguam callentium, decernit, ut qui linguam aliquam Indorum noverint, ad Sacros Ordines promoveantur, etiamſi beneficium, Patrimonium, vel penſio ab eis obtenta talia non ſint, quæ congrue victum ſuppeditare poſſint. His enim, quominus ordinentur, periculum mendicandi veriſimile eſt non obſtare, quia ſi moribus, ſcientiæ, & ætati requiſitis, linguæ quoque Indorum uſum adjungant, Indisque Sacramenta, & alia ſpiritualia miniſteria præſtare poſſint, inde, quæ ſibi ad victum ſufficiant, cum decore Eccleſiaſtici ordinis comparabunt.

Quid de his qui patrimonia habent?

Conc. Limenſ. 3. act. 2. cap. 31.

Quid de his qui Indorum callent Idiomata?

§. II.

Per fraudem ad beneficium promoti, ſuſpendantur.

Ex ix. in cap. penult. de Simonia loquitur Provin. de Quiroga, act. 3. c. 32. & Limenſ. 3. act. 2. cap. 30.

OCcurrere volens hæc Synodus artibus, & fallacijs, quibus aliqui nullum beneficium, aut Patrimonium vere obtinentes, ſed falſos beneficiorum titulos, fraudulentasque facultatum donationes cum pacto tacito, vel expreſſo, de non recipiendo, vel reſtituendo confingẽtes, ordinari ſolent; ſtatuit, ac decernit, ut ſi quis fraude, dolove ad Sacros Ordines fuerit promotus, a ſuſceptis Ordinibus ſit ipſo facto ſuſpenſus, & pro tanto ſcelere arbitrio Ordinarij puniatur.

§. III.

Cum patrimonio promoti, Eccleſijs adſcribantur, eiſque teneantur inſervire.

JUxta Concilij Tridentini decretum, illi tantum Patrimonium, vel penſionem obtinentes ordinari poſſunt, quos Epiſcopus aſſumpſerit pro commoditate alicujus Eccleſiæ, cui adſcripti eſſe debent, ad munera Eccleſiaſtica obeunda, neque eam ſine Ordinarij licentia deſerere poſſunt; verum quia multi ad titulum Patrimonij, vel penſionis promoti, facile deinde Eccleſiam, cui adſcripti ſunt, relinquunt; jubetur, ut Eccleſiæ deputatio in titulis Ordinum ſcripta inſeratur, Viſitatores quoque inquirant, an prædicti, quæ præſtare tenentur, muneribus functi fuerint, quod ſi contra ſe geſiſſe compererint, ad præſcriptum Concilij Tridentini, ab ordinum executione ſuſpendantur, cujus ſuſpenſionis tempus Ordinarij arbitrio relinquatur.

Provin. de Quiroga, act. 3. c. 33. & vide infra lib. 3. tit. 15. de celeb. Miſſar. §. 14.

Seſſ. 23. c. 16.

DE MODO CONFERENDI ORDINES, ET LITTERAS DIMISSORIAS.

§. I.

Ab alieno Epiſcopo nullus promoveatur, niſi de licentia, & cum teſtimonio proprij Ordinarij.

IN conferendis Ordinibus, ea prorſus ratio ſervari jubetur, quam amplexa eſt univerſalis Tridentina Synodus, juxta quam decernitur, ut

Seſſ. 23. cap. 8.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Episcopi per se ipsos Ordines conferant, si vero ægritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter, quam jam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum dimittant. Nullus autem nisi a proprio Episcopo ordinetur, quod si ob legitimam causam ab alio Episcopo promoveri quis petat, nullatenus ei permittatur, nisi ejus probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur, sub pœnis in Concilio Tridentino statutis. Facultates de promovendo a quocumque minime suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam a proprijs Episcopis ordinari non possint in litteris exprimendam, ut est ab eodem Concilio dispositum.

Conc. 5. Milan. fol. 765. verbo quod Provinciali.

Sess. 23. cap. 8.

Sess. 7. cap. 11.

§. II

Exteri quando poterunt, & quomodo ad Ordines promoveri?

AD abolendam pravam consuetudinem contra decreta hujusmodi, in hanc Provinciam introductam, qua multi alienigenæ, ab alio, quam a proprio Episcopo, & absque ejus consensu, & approbatione ad titulum, quem vocant, domicilij, sive jurati, ordinari consueverunt, præstito solum juramento, sibi esse in animo, in ea Diœcesi, ubi promoti fuerint, permanere, interdicit hæc Synodus, ne quisquam ad titulum hujusmodi ordinetur, aut ordinari permittatur, nisi per tantum tempus in ea Diœcesi vitam duxerit, ex quo probabile sit, velle se ibi permanere. Quod si aliqui contra hoc decretum fuerint promoti, ipso facto ab executione susceptorum ordinum suspendantur, & cujuscumque beneficij, seu administrationis Indorum sint incapaces per triennium. Qui

Limens. 3. act. 2. c. 30. verbo quia vero.

Qui vero in una Diœcesi ordinari cœperint, in alia, quamvis ibi per tres annos fuerint commorati, reliquos Ordines non suscipiant, nisi a proprio Prælato cum litteris dimittantur, & unusquisque proprium Pastorem agnoscat, & Hierarchiæ Ecclesiasticæ, ordine minime perturbato, quod est Sanctorum Canonum, & Sacrosancti Concilij Tridentini decretis de hac re sancitum, inviolabiliter observetur. Litteræ item dimissoriæ ad unum tantum ordinem suscipiendum concedantur, ut quam in munere suscepti ordinis exequendo diligentiam ordinatus præstiterit, Episcopus intelligat. Interstitia vero temporum a Concilio Tridentino præfixa observentur, nisi in illis pro necessitate, vel utilitate Ecclesiæ suæ visum fuerit Episcopo dispensare. Absentibus vero sine prævio examine, coram Episcopo, vel ejus Examinatoribus, litteræ dimissoriæ non dentur.

Sess. 23. cap. 11. & 13.

Temporum Interstitia in Ordinibus conferendis observentur.

§. III.

Regulares non, nisi prius examinati, ad Ordines admittantur.

REgulares juxta Concilij Tridentini decretum, nec ante ætatem omnibus a jure præscriptam, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, nec eis duo Sacri Ordines eodem die conferantur, quibuscumque privilegijs, quo ad hoc pœnitus exclusis.

Sess. 23. c. 12. & 13. & Prov. de Quiroga, act. 3. c. 47. & est declaratio Cardin. in dictis locis, Conc. Trid.

DE EXAMINE ORDINIBUS PRÆMITTENDO.

§. I.

Episcopi in Diœcesana Synodo Examinatores eligant.

UT ordinandorum, & eorum, quibus animarum cura credenda est, quibus polleant me-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ritis, quamve ad ſpiritualia munera obeunda idonei ſint, facilius Epiſcopis notum fiat, præcipit hæc Synodus Mexicanæ Provinciæ Epiſcopis, ut in Synodo Diœceſana, quæ primo quoque tempore celebrabitur, tres ſaltim eligant, & deputent Examinatores, qui una cum Epiſcopo, vel ejus Vicario, ſi Epiſcopus fuerit impeditus, de ſcientia ordinandorum periculum faciant, ante Synodum autem habitam, per ſuos Epiſcopi id etiam præſtent. Examinatores vero deputati, in ſuo munere obeundo, hanc a Synodo præſcriptam formam obſervent.

Conc. Sef. 24. c. 18 Verſ. licebit etiam.

Conc. Tolet. act. 2 c. 24. Provin. d. Quiroga. act. 3. a c. 22. uſque ad 26. Limenſ. 3. act. 4. c. 17. & Conc. Milen. 5. tit de examinandi ratione a fol. 757.

§. II.

Juramentum ab Examinatoribus præſtandum.

EXaminatores in Synodo Diœceſana conſtituti, jurejurando ſe obſtringant de fidelitate ſervanda in ſuo ſuſcepto munere, de vere, & ſincere manifeſtanda eorum comperta ſcientia, de quibus ipſi experimentum ſumpſerint, amore, odio, aliove omni humano affectu poſthabitis. Examinis vero cauſa, nihil quidquam pecuniæ, præmij, alicujusve doni, aut quid ſimile accipiant.

Conc. Limenſ. 3. act. 2 c. 32. & Milanenſ. 5. ubi ſupra §. præced.

§. III.

Examinandus Epiſcopo denuntietur, qui aliquid Examinatoribus donaverit, aut etiam promiſſerit.

SI examinandorum quiſquam per ſe, vel interpoſitam Perſonam dona, favoresve Examinatori promiſſerit, Epiſcopo ſtatim denuntietur, & eundem ad Ordines pro illa vice inhabilem decernat.

§. IV.

§. IV.

Ne Examinatores quid interrogaturi ſint, untea revelent, neque interſint examini cognatorum ſuorum.

EA, de quibus ſubituri examen interrogandi ſunt, per ſe, vel per alios directe, aut indirecte, ne revelent: ſi quis eorum, qui examinandi ſunt, conſanguineus, affinis, familiaris, familiæve adjunctus alicujus Examinatoris fuerit, examinator ille ne præſens quidem adſit, ſed id Epiſcopo notum faciat, ut alius in ejus locum vocetur.

§. V.

Suam ſententiam nemini revelent.

NE ſententiam, quam in approbando, vel reprobando dicturi ſunt, ulli manifeſtent, ſub pœna Excommunicationis majoris ipſo jure.

§. VI.

Tituli præcedentium Ordinum exhibeantur, ante quam quis ad Ordines ſubſequentes admittatur.

NE quemquam ad examen ſubeundum admittant, niſi prius ſuſcepti Ordinis titulum ab Epiſcopo, & Notario ſubſcriptum, ſigillatumque exhibuerit.

§. VII.

Hactenus dicta Examinatores præſtent in concurſibus ad beneficia.

QUÆ omnia, ſub eiſdem juramento, & cenſura, tunc quoque ſervare teneantur, cum de Epiſcopi mandato, aliquos ad beneficia obtinenda examinare contigerit.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

TITULUS V.

De Sacramentorum Ecclesiæ Administratione.

§. I.

Nihil pro Sacramentorum administratione exigatur, nisi juxta taxam ab Episcopo præscriptam.

Cap. ad Apostolicam c. non satis de Simonia. Mexic. 1. c. 23. & 2. c. 2. Guad. tit. 2. const. 3. & 22. & const. 14. 15. 16. Milan. 1. verbo cum Sacramenta, & Synod. de Quiroga const. 35. & Provinc. ejusd. Quiroga act. 3. c. 27. & Compost. act. 7. c. 10. & Limens. 3. act. 2. cap. 38. Conducit materiæ 1x. in capit. abolendæ de sepulturis.

SAcrosanctæ Ecclesiæ Sacramenta, quæ non inventa ab hominibus, sed a Christo Domino instituta sunt, & ad nostram salutem divinitus concessa, ut digne, & salubriter administrentur, & a percipientibus summo in honore, & veneratione habeantur, maxime oportet eorum Ministros, illud de se omnibus, præsertim Indis, qui rudes sunt, & minus intelligentia valent, præbere testimonium, ut non ob aliquod temporale lucrum, sed tantum ad salutem animarum Sacramenta conferri, omnes intelligant. Præcipit igitur hæc Synodus, ne ullus Clericus pacto, contractu, hortatu, aut conventione per se, aut per alium, directe, vel indirecte pro Sacramentorum Administratione sibi temporale quidquam dari procuret; si qui vero secus fecerint, ultra pœnas a jure in Simoniacos decretas, si semel id commisserint, pœnam quinquaginta pondo incurrant, quorum partes duæ Ecclesiæ, ubi fuerit delictum perpetratum, distribuantur, tertia vero accusatori: Si autem bis in hoc crimen inciderint, a Sacerdotali officio per annum suspendantur: Si ter, a tota Provincia per triennium exules sint; non tamen hoc Decreto prohibetur, ne mercedem in singulis Episcopatibus ab Episcopo constitutam, percipiant.

§ II.

§. II.

Rituale Mexicanum ab omnibus observetur, donec Rituale Romanum publicetur.

Mexic. 1. c. 67. & Limens. 3. act. 2. c. 37. & Conc. 4. Tolet. c. 26. ubi Loaysa fol. 370 verbo libellum. Conc. Milan. 5. fol. 716. verbo illud in primis, & Conc. Prov. Bonon. Cardin. Pallavic. 4. part.

VErum, ut illud, quod ex conformi Sacrarum cæremoniarum usu in Cultu Divino provenit, decorum servetur, & ea evitentur incommoda, quæ ex varietate hujusmodi oriuntur; Curati omnes hujus Provinciæ, tam Seculares, quam Regulares, in Sacramentis administrandis, præscriptam in Rituali Mexicano formam teneant, quousque a *Sede Apostolica* Rituale ad usum universalis Ecclesiæ evulgetur. Si qui vero aliter Sacramenta administraverint, tanquam perturbatores Ecclesiastici Ordinis punientur.

TITULUS VI.

De Sacra Unctione.

§. I.

Nihil pecuniæ, aut similis rei in Sacramenti Confirmationis administratione ab Episcopis exigatur.

Limens. 3. act. a. c. 13.

VOLENS hæc Synodus, ijs incommodis, quæ in conferendo Indis Confirmationis Sacramento & fuerunt, & esse possunt, opportunum remedium afferre: statuit, ac præcipit, ne quidquam pecuniæ, argenti, alicujusve rei similis, dum Episcopi Sacrum Chrisma ministrant, ab Indis, vel ab alijs ulli petant, ut ad id offerendum esse inducant, immopotius pro gravitate, & autoritate Episcopalis dignitatis, Candelas, & vittas, quas suscepturi

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Sacramentum Confirmationis deferre ſolent, indigentibus in elæemoſinam Epiſcopi conferant.

§. II.

Vittæ confirmatorum comburantur.

PEracto vero Confirmationis miniſterio, vittæ omnes ad uſum ejus adhibitæ comburantur, ne poſtea prophanis uſibus deſerviant.

§. III.

Patrini duo generales in ſingulis oppidis aſſignentur.

Limenſ. 3. act. 2. c. 9.

SED quoniam propter Indorum ignorantiam facile evenire poteſt, ut nulla habita ratione cognationis inter ſuſceptorum, & confirmatorum, illiuſque Patrem, & Matrem contractæ, hi in gradibus prohibitis Matrimonio ſe conjungant: Huic malo Epiſcopi occurrentes in ſingulis Indorum oppidis duos ſuſceptores deputent, qui vel ſine ſuſpicione contrahendi Matrimonium ſint, vel ſpiritualis cognationis rationes optime noverint, idque obſervetur donec Epiſcopis hujuſmodi deputatio, Indis peritioribus factis, non amplius neceſſaria viſa fuerit.

§. IV.

Indis Unctio extrema miniſtretur.

Conc. Trid. Seſſ. 14. c. 3. de Extrem. unct. Mex. 1. c. 64. Guad. tit. 2. conſt 41. Limenſ 3. act. 2. cap 28.

Conc. Trid. in Doctrina de Sacramt. Extrem. unction. cap. 1. 2. & 3.

PArochi item tam Seculares, quam Regulares, Indis, & ſervis ægrotis in mortis periculo conſtitutis, Sacramentum Extremæ-unctionis miniſtrent, quod cum ſit a Chriſto Domino ad communem omnium ſalutem, ſine delectu Perſonarum inſtitutum, omnibus Fidelibus in articulo mortis devote petentibus tribuendum eſt. Parochi vero muneri ſuo ſatisfa-

facere minime poſſunt, ſi medicinam animæ, & corpori tam ſalutarem ſuis ſubditis denegaverint.

§. V.

Ad eam recipiendam Indi ne a ſuis domibus extrahantur, aut ad Eccleſiam deferantur.

QUIA vero graviter ægrotantes, Extremæ-unctionis ſuſcipiendæ cauſa, ad Eccleſias, ſeu Monaſteria deducere tutum non eſt, ne externus impulſus, aut mortem illis conciliet, aut ſaltim acceleret, miſeræ genti, & omnium rerum inopi, conſulere volens hæc Synodus, in virtute Sanctæ Obedientiæ Curatis omnibus Secularibus, & Regularibus præcipit, ne Indos, aut ſervos ægrotos, hujus rei cauſa, ad Eccleſias, vel Monaſteria, ullatenus ferri permittant. Immo Curati ipſi officij ſui, & charitatis, qua erga proximos eſſe debent memores, ad ungendum infirmos, eorum adeant domos, quas prius decenti ornatu paratas eſſe curabunt. Si vero contra hoc decretum fecerint, probabili irregularitatis periculo ſe exponi intelligant, & quam ſint, de morte proximi ob eorum inhumanitatem ſecuta, rationem Deo reddituri, animadvertant.

§. VI.

Huic rei ſedulo invigilent Epiſcopi.

EPiſcopi vero tantum ſcelus acerrime vindicari ſtudeant, ut tam immanis, & barbara conſuetudo, & non ſolum ab Eccleſiaſtico, & Religioſo homine, ſed ab homine prorſus aliena, radicitus extirpetur, funditusque tollatur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ® DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VII.

Ætas pro ejusdem susceptione.

Gran. tit. de Sacra Unct. n. 3. & 4. Milan. 4. tit. quæ pertinent ad Extrem. Unctionem verbo Parochus, & 5. tit. quæ pertinent ad Sacram. Extremæ-unctionis.

DE ætate ad hoc Sacramentum suscipiendum ea regula sit, ut quibus per ætatem licet Eucharistiam sumere, eisdem etiam liceat Sancto infirmorum Oleo inungi.

§. VIII.

Extrema-unctio tempestive a domesticis petatur.

JI tamen, qui ægrotorum curam habent, admonentur, ut opportuno tempore, a Parocho deferri Extremam-unctionem procurent, sicque infirmus, dum integris est sensibus, ungatur, ut vim Sacramenti corpori, & animæ salutarem, dum compos sui est, intelligere valeat.

§ IX.

Quid observandum in novi Chrismatis ad Parochias singulas deportatione.

Gran. tit. de Sacra Unct. ad. 1. & Syn. de Quiroga, const. 24. & 25.

AD Sacrorum Canonum observationem, & ne in Ecclesijs Sanctum Chrisma, Cathæcumenorum, & infirmorum Oleum unquam desit, jubet hæc Synodus, ut in singulis annis infra quindecim dies, a feria quinta in Cœna Domini, quo die hæc, vertente anno, consecrantur, immediate numerandos, Vicarij omnes, & singuli hujus Provinciæ per se, vel per Clericos Sacro Ordine initiatos, ad Civitatem, ubi est Sedes Episcopalis, conveniant, & quod in Sacristia cujuslibet Cathedralis Ecclesiæ distribuitur Sanctum Chrisma, & Oleum, quantum omnibus districtus sui Parochis sufficiat, inde afferant. Nemo autem infra præfixum tempus id facere omittat, sub pœ-

pœna pondo quinquaginta. Curati autem reliqui, eum locum, ubi Vicarius residet, adeant, vel eo Clericos in Sacro Ordine constitutos mittant, ut Sanctum Chrisma, & Oleum in suas Parochias inde reportent, sub pœna pondo octo, fabricæ applicandorum. Is autem, qui vel in Cathedrali, vel in oppido, ubi Vicarius residet, Chrisma, & Oleum distribuit, nihil quidquam pro his distribuendis accipiat, librumque secum habeat, ubi cum die, mense, & anno nomina eorum inscribat, qui ab eo Chrisma, & Oleum sumpserunt, sub pœna duorum pondo, ad usum fabricæ Ecclesiæ.

§. X.

Vetus Oleum comburatur, & ne deinceps adhibeatur.

Gran. tit. de Sacra Unction. n 1. 2. & 3. & Milan. 4. 2. p. const. verb. Parochus.

CUratis quoque omnibus præcipitur, ut Chrisma, & Oleum hujusmodi frequenter renovare studeant, eamque in renovando formam servent, ut minor semper Olei quantitas addatur, quam reliquum fuerat; si vero aliquid Chrismatis, vel Olei anni proxime præteriti, cum novum defertur, superfuerit, illud comburatur, vel in fontem Baptismalem spargatur, a die vero feriæ quintæ in Cœna Domini imposterum, antiqui Chrismatis, & Olei Cathæcumenorum usus cesset, sub pœnis a jure decretis, nec Sabbato etiam majoris hebdomadæ ad fontes antiquum Oleum adhibeatur, sed novum spectetur. Conceditur autem, ut si quis mortis periculo laboraverit, Oleo infirmorum præteriti anni inungatur, novi Olei copia adhuc non habita; cujus rei causa, a feria in Cœna Domini infirmorum Oleum asservari poterit, quo usque novum pervenerit, & deinde consumi.

§. XI.

Locus decens pro Sacrorum Oleorum custodia deputetur.

AD Custodiam vero Sancti Chrismatis, & Olei, locus clausus cum decenti ornatu deputetur, cujus clavem Parochus habeat, nec cuiquam tradat, nisi alicui Sacerdoti cum opus fuerit. Quo loco Rituale etiam ministrandorum Sacramentorum formam præscribens asservabitur.

Mexic. 1, c. 33.

TITULUS VII.

De Clericis Peregrinis.

§. I.

Episcopis, Vicarijs, Parochis, & Regularium Superioribus præcipitur, ne exteros ad Missam celebrandam admittant, nisi sui Episcopi litteras ostendant.

SUMMIS a Deo precibus efflagitare Episcopi deberent, ut eos in messem suam operarios mitteret, qui divinæ voluntati conformes, salutem animarum sitirent, non quæ sua sunt quærentes, sed quæ Jesu-Christi. Verum quod est omni lachrimarum fonte plangendum, Sacerdotes aliqui, non pietatis zelo, sed æstu quodam avaritiæ flagrantes, incertis sedibus vagantur, & ovibus sibi commissis derelictis, eo avide confugiunt, ubi majus stipendium temporalis lucri proponitur. Cui tam gravi malo Tridentinum Concilium occurrere volens, præcipit, ne ullus Clericus Peregrinus, sine commendatitijs sui Ordinarij litteris (quas tamen sine justa causa Ordinarius non deneget) ab ullo Episcopo

Sess. 23. c. 16. & Sess. 22. in Decreto de observandis, & evitandis in celebratione Missarum.

po ad divina celebranda, & Sacramenta administranda recipiatur, quod tam Sanctum Concilij Decretum hæc Synodus inviolabiliter observari vult, sub pœna suspensionis arbitrio Ordinarij. Interdicit quoque, ne ullus Vicarius, seu Judex Ecclesiasticus Clericis hujusmodi celebrandi licentiam concedat, nisi eorum facultates, & litteræ dimissoriæ diligenter prius examinatæ comprobentur. Idemque injungit superioribus ordinum in suis domibus, aut Monasterijs. Itidem jubetur, ut si qui Clerici ex Hispania, aut alijs remotis Provincijs, in has Indiarum partes migraverint, mulieres secum matrum, sororum, & consanguinitate propinquarum nomine deferentes, nisi id ita esse legitime constiterit, a mulieribus hujusmodi separentur, si vero separati non paruerint, tanquam concubinarij publice puniantur.

Mex. 1. c. 45. & Guadix tit. 2. const. 54. Mil. 1. ti. quæ pertinent ad celebrationē Missæ, verb. Clericis, & Granat. tit. de Cleric. Pereg. Syn. de Quiroga constit. 57. Limens. 3. act. 3. cap. 9.

Mexic. 1. c. 57.

TITULUS VIII.

De Officio Judicis Ordinarij, & Vicarij.

§. I.

Ad Episcopi Vicarios admonitio.

UT Episcopi Populum a Deo sibi commissum, quibus opus est prudentia, & solicitudine, gubernent, ac moderentur, atque ut facilius orationi vacent, Doctrina pascant gregem, & saluti consulant animarum, Vicariorum opere indigent, quos in partem solicitudinis, præsertim earum rerum, quæ fori Judicialis sunt, sibi asciscant. Quam obrē Vicarios hujusmodi hæc Synodus vehementer hortatur, ut quam sit eorum industria ad Populi Christiani gu-

Gravat. tit. de Offic. Judic. Ordin. Guadix tit. 8. const. 11. 12. 13. & 14. Milan. 4. 3. part. tit. de foro Episcop. & 5. tit. de Episc. & Episcopali jure.

§. XI.

Locus decens pro Sacrorum Oleorum custodia deputetur.

AD Custodiam vero Sancti Chrismatis, & Olei, locus clausus cum decenti ornatu deputetur, cujus clavem Parochus habeat, nec cuiquam tradat, nisi alicui Sacerdoti cum opus fuerit. Quo loco Rituale etiam ministrandorum Sacramentorum formam præscribens asservabitur.

Mexic. 1, c. 33.

TITULUS VII.

De Clericis Peregrinis.

§. I.

Episcopis, Vicarijs, Parochis, & Regularium Superioribus præcipitur, ne exteros ad Missam celebrandam admittant, nisi sui Episcopi litteras ostendant.

SUMMIS a Deo precibus efflagitare Episcopi deberent, ut eos in messem suam operarios mitteret, qui divinæ voluntati conformes, salutem animarum sitirent, non quæ sua sunt quærentes, sed quæ Jesu-Christi. Verum quod est omni lachrimarum fonte plangendum, Sacerdotes aliqui, non pietatis zelo, sed æstu quodam avaritiæ flagrantes, incertis sedibus vagantur, & ovibus sibi commissis derelictis, eo avide confugiunt, ubi majus stipendium temporalis lucri proponitur. Cui tam gravi malo Tridentinum Concilium occurrere volens, præcipit, ne ullus Clericus Peregrinus, sine commendatitijs sui Ordinarij litteris (quas tamen sine justa causa Ordinarius non deneget) ab ullo Episcopo

Sess. 23. c. 16. & Sess. 22. in Decreto de observandis, & evitandis in celebratione Missarum.

po ad divina celebranda, & Sacramenta administranda recipiatur, quod tam Sanctum Concilij Decretum hæc Synodus inviolabiliter observari vult, sub pœna suspensionis arbitrio Ordinarij. Interdicit quoque, ne ullus Vicarius, seu Judex Ecclesiasticus Clericis hujusmodi celebrandi licentiam concedat, nisi eorum facultates, & litteræ dimissoriæ diligenter prius examinatæ comprobentur. Idemque injungit superioribus ordinum in suis domibus, aut Monasterijs. Itidem jubetur, ut si qui Clerici ex Hispania, aut alijs remotis Provincijs, in has Indiarum partes migraverint, mulieres secum matrum, sororum, & consanguinitate propinquarum nomine deferentes, nisi id ita esse legitime constiterit, a mulieribus hujusmodi separentur, si vero separati non paruerint, tanquam concubinarij publice puniantur.

Mex. 1. c. 45. & Guadix tit. 2. const. 54. Mil. 1. ti. quæ pertinent ad celebrationē Missæ, verb. Clericis, & Granat. tit. de Cleric. Pereg. Syn. de Quiroga constit. 57. Limens. 3. act. 3. cap. 9.

Mexic. 1. c. 57.

TITULUS VIII.

De Officio Judicis Ordinarij, & Vicarij.

§. I.

Ad Episcopi Vicarios admonitio.

UT Episcopi Populum a Deo sibi commissum, quibus opus est prudentia, & solicitudine, gubernent, ac moderentur, atque ut facilius orationi vacent, Doctrina pascant gregem, & saluti consulant animarum, Vicariorum opere indigent, quos in partem solicitudinis, præsertim earum rerum, quæ fori Judicialis sunt, sibi asciscant. Quam obrē Vicarios hujusmodi hæc Synodus vehementer hortatur, ut quam sit eorum industria ad Populi Christiani gu-

Gravat. tit. de Offic. Judic. Ordin. Guadix tit. 8. const. 11. 12. 13. & 14. Milan. 4. 3. part. tit. de foro Episcop. & 5. tit. de Episc. & Episcopali jure.

tur. Taxent etiam acta causarum, quæ coram eis in gradu appellationis agitabuntur, probationesque etiam quascumque, & scripturas alias, quo ad earum partes, & lineas juxta legum regni dispositionem, & ad taxationem prædictam salaria hujusmodi solvantur. Quod vero Notarij, aut Commissarij ultra taxationem receperint, in calce Decreti jubeant restitui, sub pœna jam dicta. Officiales taxam, & salariorum omnium Curiæ Ministrorum manu Episcopi subscriptam clare inscriptam, tabulæ affixam, & in aula Judicis deputata, poni faciant, ut ibi commode ab omnibus legi possit. Taxa vero ea solummodo sit, quæ est ab hac Synodo constituta.

In leg. 23. tit. 20. lib. 2. & leg. 1. tit. 27. lib. 4. recopil.

Conc. Mitan. 3. fol. 603. 1. pag. in principio.

Taxa salariorum vulgo Arancel publice proponat.

§. XIV.

Delinquentes describant, qui majori pœna plecti debent, si reinciderint.

Librum habeant, in quo delinquentes condemnatos sub comminatione, si in idem delictum ulterius inciderint, & eos, qui talia commiscent crimina, quæ si iterum perpetrentur, majori supplicio digna fiunt, appositè describant. Notarius vero, apud quem sententia lata est, manu propria in libro scribat, qua pœna reus damnatus fuerit, die, mense, & anno ibidem appositis, & quod acta, & processus causæ apud eumdem remaneat, seque subscribat, quo delinquendi consuetudo facilius tolli possit.

§. XV.

Curet Vicarius Generalis, ut de pecunia Fiscali provideatur, pro testium Fiscalium advectione.

IN causis, in quibus ex Officio procedunt, postquam Fiscalis testes nominaverit, caveant, ut susceptor Fiscali subministret pecunias, quibus possit, testibus ad ferendum testimonium venturis sumptus præbere competentes, idque in actis redigatur: tempore vero, quo expensas taxabunt, faciant sibi a Fiscali rationem reddi sumptuum erogatorum hujusmodi, quos etiam taxent, & ex taxatione, eos Fiscalis a reo recipiat, susceptorique restituat, aut quid causæ fuerit, quominus restituturus sit, exponat.

§. XVI.

Per singulas hebdomadas carcerem visitet, Fiscali, & Notarijs comitantibus.

OFficiales, saltem semel in hebdomada, secunda, aut sexta feria post meridiem, vel hora sibi magis commoda, carcerem visitent, eisque in comitatu sint Notarij, deferentes acta detentorum in carcere; Procuratores quoque, & Promotor Fiscalis, quorum si quis absens fuerit, pondo uno mulctetur, quorum si quis absens fuerit, pondo uno mulctetur, in usus eorum, qui in carcere sunt convincti. In visitatione vero id præstent, ut de vita, honestate, & moribus eorum, qui carcere inclusi tenentur, inquirant, feminarum impudentias reprimant, dejerantes, illicitosque ludos exercentes puniant. Exquirant præterea, an custos carceris a vinctis injuria quidquam extorqueat, unumquemque, de suo jure eos certiores reddere volentem, libenter audiant. Si ab aliquo reo confessio petenda est, aut aliud quid simile agendum, id ne omittant.

§. XVII.

Videat, ne quid injuria agatur.

DE vinculis, & his, qui vinculis alligati tenentur, interrogent, an sine causa per custodem cru-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

his accipiat, nisi parte, aut partibus petentibus jurisperitum unum, vel plures sibi adjungi, quos de causa consulat, ac de eorum consilio sententias ferat. Quia vero evenire potest, ut pars, aut partes id petentes, quibus incumbit horum Assessorum salaria persolvere, eosdem pretio corrumpere possint, statuit, ac præcipit eadem Synodus, ut salaria Assessori hujusmodi a Judice provide moderentur. Eaque Assessores per se, vel interpositas Personas, ante decisam causam, a partibus non accipiant, nec quidquam amplius, quam quod fuerit moderatum, sub pœna restitutionis quadruplum. Sententiam vero suam clausam, & sigillatam ad Judicem mittat Assessor, eamque partibus nequaquam tradat, aut ex eo, quod partium interierit, teneatur. Prædicta vero pœna, fabricæ Ecclesiæ, & pijs operibus æque distribuatur. Sportulas alias non exigant, quam quæ sunt ab hac Synodo taxatæ. A partibus coram eis litigantibus, aut quæ probabili conjectura litigaturæ creduntur, dona, aut munera, etiam esculenta per se, aut familiares, consanguineosve suos, Officio durante, vel post, ex promissione, tempore Officij prius facta, non accipiant, etiamsi ea data sponte fuerint, vel promissa sub pœna restitutionis quadruplum. Quod Judicibus Vicarijs foraneis, sub eadem quoque pœna etiam imponitur.

Mexic. 1. c. 84. Guadix titul. 8. const. 14.

Neque per se, nec per familiares suos.

Etiamsi sint sponte oblata.

§. V.

Arbitrium Juris in sese ne recipiant.

IN causis coram ipsis pendentibus, ipsi cognoscere possint. Arbitri Juris, aut arbitratores non sint, neque hac de causa pro ferendis sententijs, videndis

dis actis, aut alias quidquam accipiant. Qui vero contra fecerint, ultra pœnam restituendi duplum, aliter etiam puniantur, idque Vicarij etiam observent.

§. VI.

Nec Vicarij, nec Notarij quicquam expensarum nomine a reo exigant in causis, ad quas procedunt ex Officio, nisi post condemnationem.

NOtarij, aut alij eorum Ministri, in causis, in quibus ad Fiscalis instantiam procedetur, nihil a reo exigant, ratione scripturarum, sive actorum, pro parte ad Fiscalem spectante, nisi reus per sententiam in expensis fuerit condemnatus, easque tunc juxta taxationem petant. Si vero condemnatio hujusmodi non præcesserit, cum ex Officio ad hæc conficienda teneantur, nihil exigere possint. Quod si Notarius, & Judex aliter, quam ad præscriptam formam expensas a reo petierint, in duplum easdem restituant.

§. VII.

Testes pro ratificatis, etiam de consensu partium in causis quibusdam ne habeant.

TEstes vero pro ratificatis non habeant, etiam de voluntate partium, in causis ubi pœna corporalis, exilij quoque, aut sollemnis pœnitentiæ futura speratur, sub pœna ratificandi testes suis impensis, si opus fuerit, Judex autem, testibus non ratificatis, sententiam minime ferre possit.

§. VIII.

Publica peccata impediant.

PEculiari solicitudine studeant vitia publica, veluti ludos illicitos, concubinatus, blasphemias,

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Edictumque pro jis expediant bis in anno.

uſuras, & hujuſmodi alia prohibere, & hæc perpetrantes acriter punire. Quod ut conſequatur effectum, Dominica prima Quadrageſimæ in quolibet anno generales litteras Excommunicationis expediant, procedendo uſque ad Anathematis declaratorias, eaſque publicare faciant, tam in Cathedrali, quam in Parochialibus Eccleſijs, ac Monaſterijs, quæ poſtquam publicatæ fuerint, in Eccleſiæ januis affigantur. Ad oppida etiam, ubi Hiſpani degunt, & ad fodinas litteræ eædem mittantur, ibique itidem publicentur, ut omnes, & quicumque, de hujuſmodi delinquentibus notitiam habuerint, cenſuris compellantur eoſdem denuntiare coram Epiſcopis, vel Parochis, & coram Notario publico, ut id legitime conſtet, quæ tamen, de delictis notorijs, & publicis dumtaxat, diſpoſita intelligantur, edicta vero, ſeu litteræ generales hujuſmodi juxta ſeriem diſpoſitam, & approbatam expediantur: quæ, in quantum concubinariorum delicta reſpiciunt, prima etiam Dominica Adventus publicentur.

§. IX.

Honori Clericorum, precipue Sacerdotum, etiam delinquentium ſedulo proſpiciatur.

TAmetſi Epiſcopi, ſubditorum delicta Clericorum, & Sacerdotum maxime, quos alijs in exemplum vitæ Deus poſuit, animadvertere debent, nihilominus Sacerdotalis Ordinis honori proſpicere valde tenentur, & in puniendis Clericorum delictis prudenter ſe gerere, ne ſi id nimis publice fiat, ipſi ſimul cum eo, quo funguntur divino Miniſterio contemnantur. Quapropter hæc Synodus ſtatuit, ac præ-

Mexic. 1. c. 82.

præcipit, ut cauſæ graves Clericorum hujus Provinciæ, & quo ad modum procedendi, & quo ad cuſtodiam carceris ſecreto agitentur, & terminentur. Item ut Judices ad cauſam hujuſmodi Notarios Clericos, ſi fieri poterit, adhibeant. Hæc autem omnia, tum locum habeant, cum delictum tale, & tam publicum non fuerit, quod majori non egeat remedio. Qua in re conſcientiæ Judicum onerantur, ut in his omnibus eum modum ſervent, quo, & Clericali dignitati conſulant, & delinquentes pro meritis ſupplicio afficiant.

§. X.

Singulis menſibus Miniſtros omnes Curiæ rationem reddere faciat cauſarum Fiſcalium.

LIbrum habeant, in quo ſummatim ſacrilegiorum, reſtitutionum, & Fiſcales cauſæ ad memoriam deſcriptæ ſint. Ad hujus vero libri præſcriptum in fine cujuslibet menſis, Miniſtris, & Notarijs, ſibi reddi rationem petant de præfatis cauſis, & de earum ſtatu: & quod magis ſingulis cauſis conveniens ſit, provideant, eoque in libro, ut ſcribatur quidquid providerint, efficiant, atque Miniſtros hujuſmodi de commiſſis negligentijs reprehendant, in eoſque accurate animadvertant. In fine etiam menſis prædicti Notarius de hac coram eo adhibita diligentia fidem faciat, & Officiales binis quoque menſibus juxta prædicti libri formam Epiſcopo referant quid geſtum ſit, quidve non, quidque negotiorum hujuſmodi expeditioni convenientius, & opportunius eſſe videatur, ſub pœna quatuor pondo quoties id omiſſum fuerit, & Epiſcopi hujuſmodi relationi ſibi

Et quolibet bimeſtri Epiſcopo de iiſdem cauſis Vicarius rationem reddat.

in ſcriptis factæ ſe ſubſcribat, librum vero hunc Officiales apud ſe retineant, ad cujus præſcriptum, cum eos Epiſcopus viſitaverit, de negotijs hujuſmodi inquirantur. Admonentur præterea, ut etiamſi ab ipſis cauſæ deciſſæ ſint, ſi ulterius in gradu appellationis procedatur, Promotorem Fiſcalem ad cauſarum hujuſmodi proſecutionem inſtanter hortari non deſinant.

§. XI.

Mulctarum pecunias ne apud ſe retineant.

Conc. Tolet. act. 2. cap. 24.

JUdices nec recipiant, nec apud ſe retineant, mulctarum, ſive pœnarum pecunias operibus pijs applicatas, ſub pœna reſtituendi quadruplum, ſed hæ Notario cauſæ, eo ipſo, quod exactæ ſint, commendentur, qui infra diem ſuſceptori, per Epiſcopum cum debitis fideijuſſoribus in Tribunali ſuo deputando, eas conſignare teneatur ſub pœna ſolvendi duplum. Pecuniarum autem hujuſmodi conſignationem, in libro ſuſceptoris Notarius ſcribat, & manu propria ſuſceptor, ſibi conſignatas eſſe etiam ſcribat, ſeque ſubſcribat, ut Epiſcopi arbitrio hæc in pia opera diſtribuantur. Idemque, quoad pœnarum pecunias recipiendas, & alij Miniſtri ſub eiſdem pœnis ſervare teneantur.

§. XII.

Priuſquam in cauſis civilibus definitive judicent, bis acta perſpiciant.

PRæcipitur etiam Judicibus, ut in cauſis civilibus, criminalibus, matrimonialibus, & alijs Ordinarijs quibuſcumque, ante diffinitivam ſententiam, bis acta perſpiciant, primo quando partes ad probationem

nem admittunt, ſecundo quando ſibi traduntur ad proferendum in cauſa diffinitive, ſummaria vero, quo tempore ferenda ſententia eſt, videant, accurate autem perpendant, an in eis quo ad ſuam formam, omnia ſervata ſint, actaque, & actuata prout de jure expedit, & cavetur hac Synodo titulo de ordine Officiorum, & de Officio Notarij. Si vero quidquam horum deſit, ſportulæque, aut ſalaria percepta, deſcripta in actis non ſint, ea juxta formam juris deſcribi faciant, Notariorumque, aut Miniſtrorum Curiæ negligentias circa hæc puniendo corrigant. Pro licentijs, ſeu facultatibus ad exercitium alicujus Sacramenti, vel ad eſum carnium in diebus Quadrageſimæ, aut alijs, quibus prohibitus eſt, nihil quidquam accipiant. Has vero, niſi in ſcriptis, & ad limitatum tempus, cauſaque bene examinata, & licentia præcedente corporalis Medici, ubi haberi poterit, non concedant, nec in caſibus ab hac Synodo prohibitis, ſub pœnis ab eadem ſtatutis.

Pro quibuſdam licetijs nil prorſus accipiant.

Gran. de Offic. Jud. ord. n. 13.

§. XIII.

Judices Actorum expenſas bis taxari faciant.

JUbetur præterea, ut Judices acta in cauſis Ordinarijs coram eis facta bis taxent. Primo, quando partes ad probationem admittunt. Secundo, tempore ferendæ ſententiæ, medioque Decreto declarent, quid Advocatis, & Notarijs debeatur, quidve ad eos pertineat, ſuoque ſigno notent, ut partibus, vel earum Procuratoribus liquido conſtare poſſit. Sin minus fecerint, Judices pondo duo de Tipuzque dicta, in pœnam perſolvant, eaque pijs operibus applicen-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

gubernationem necessaria intelligentes, suo muneri ne desint, sed in eo obeundo, omne studium, operam, & diligentiam collocent, quod ut commodius præstent, has, quæ sequuntur, regulas observabunt.

§. II.

Jurent Episcoporum Vicarij, Concilij Tridentini, & hujus Synodi observantiam, & etiam quod Ecclesiasticam Jurisdictionem, & immunitatem, ejusque Ministros tuebuntur.

IN primis Officiales, Vicarij, & Judices Ecclesiastici omnes hujus Provinciæ id potissimum curent, ut injuncta sibi in litteris commissionis, & potestatis exequantur: Tempore etiam, quo hæc Officia exercent, diligenter, integre, & recte se gerant. In omnibus Dei honorem sibi proponant, communem subditorum utilitatem quærant, & partium unicuique Jus suum tribuant. Coram Secretario Episcopi jurejurando se obstringant, quod Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini Decretis, hujusque Synodi constitutionibus stabunt. Quod Ecclesiasticam Jurisdictionem, immunitatem Ecclesiarum, & earum Ministros tuebuntur, atque defendent. In locis, ubi suis fungi debent Officijs, semper residcant, Officiaque hæc per se ipsos obeuntes, & non per substitutos, nequaquam absint feria secunda, quarta, & sexta cujuslibet hebdomadæ, ab octava ad decimam horam pro Tribunali sedentes, causas audiant. Si vero in hos dies festum inciderit, in sequenti die, festo non impedito, audientiam faciant. Ad locum vero ad id deputatum, Ecclesiasticæ Curiæ Ministris co-

Ab hora octava ad decimam in Tribunali Jus dicant.

comitati procedant. Ipsis vero Officialibus, ad dies tantum octo absentibus, nullam causam diffinitiva sententia determinare valeant, nec in causa aliqua, interlocutoria sententia, quidquam statuant, quod per diffinitivam sententiam reparari non possit. Quidquid secus factum fuerit, irritum, & inane decernitur.

§. III.

De quibus rebus cognoscere ipsi possunt.

DE quibuscumque causis, ad jurisdictionem Ordinariam spectantibus, & tanquam Apostolicæ Sedis Subdelegati, de his, in quibus Episcopi a Concilio Tridentino ejusdem Sedis Delegati constituuntur, si eis ab Episcopo specialiter commissæ fuerint, cognoscere possint, causasque hujusmodi, nisi specialiter Episcopo soli fuerint commissæ, aut eas Episcopus ad se avocaverit, vel ex hujus Synodi Decreto eidem reservatæ fuerint, terminare valant. De his etiam causis cognoscant, quæ per viam appellationis coram Episcopo sunt tractandæ.

§. IV.

Nihil a litigantibus accipiant.

QUoniam Episcopi, jure, & expresso Concilij Tridentini Decreto tenentur Officialem Vicarium Generalem constituere, qui Doctor sit, vel Licenciatus in Jure Canonico, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus ad causas in foro judiciali decidendum, quem pro Officij sui ratione commode sustentare debent, & quia Officialis hujusmodi, pro videndis actis, salarium forsam a partibus litigantibus recipere valet, statuit hæc Synodus, ne quidquam pro

Sess. 24. c. 16. & jure communi tx. in cap. de consanguin. & affini.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

crucientur, aut sine mandato dimittantur, inquirant, & tandem his omnibus, quæ opportuno egent remedio, prudenter, & accurate illud præstent.

§. XVIII.

Episcopi per se ipsos carceres visitent in Sacra Paschatis Vigilia.

IN Vigilijs festorum Paschalium, vel duobus ante diebus, Episcopi, præsentibus eorum Officialibus, & alijs Ministris, carcerem visitent, pro ut etiam ab hac Synodo ipsis injungitur, in titulo de Episcoporum Officio.

Infra lib. 3. tit. 1. §. 20.

§. XIX.

Notario aliquo vita functo, acta, apud illum extantia, custodire faciat.

SI Notarius aliquis, vel mortem obierit, vel Officio suo fuerit privatus, acta, & scripturarum Protocolla ab eo confecta, accurate custodiantur, ut habetur in titulo de Officio Notarij.

§. 24.

§ XX.

Munera nulla, etiam esculenta accipiat.

CUriæ Ministri munera etiam esculenta, mutuum, & commodatum ne accipiant, nec eosdem ad suos contractus fidejussores adhibeant. Judicesque hujusmodi, quantumvis sint probatæ fidei, ante elapsum tempus a fidejussoribus compelli possint ad eos indemnes servandum, vel persolvendum totum id, pro quo se fidejussores constituerunt, ac si ab ipsis illud jam esset persolutum. Litigatorum operis, nisi soluta mercede, non utantur, & in sportulas sibi debitas computantes. De suis sportulis, & salarijs, vel de

Milanen. 3. fol. 603. verb. nullum, neque munus, & 5. fol. 782. verb. illud præterea.

de negotijs sibi commissis nihil pascisscantur, sed ea pure, sincereque agant. Si vero ullatenus quidquam acceperint, in duplo reddant.

§. XXI.

In Clericos, vel Ecclesiæ injurios citato Fiscali animadvertat.

CUM crimen quis confitetur, vel sponte, vel alias, & cum injuriæ Ecclesiæ, vel Clericis inferuntur, etiamsi illæ a partibus sint condonatæ, Promotores Fiscales citentur, ut cum ob culpam, quæ in delictis major comperiri potest, tum ob immunitatem, & jurisdictionem Ecclesiasticam tuendam de jure suo dicant, nisi, Episcopo consulto, Judex aliter decernat.

§. XXII.

Quid circa Peregrinorum Matrimonia? Et quomodo in iisdem procedendum?

STatuitur etiam, ac jubetur juxta Concilij Tridentini Decretum, ne Officiales facultatem contrahendi Matrimonium peregrinis concedant, nisi constet, eos alibi Matrimonio conjunctos non esse, nec legitimo impedimento teneri, quominus Matrimonium contrahant. De hoc autem ab his inquiratur, qui, contrahere volentes, ante bene congnoverint, nisi attenta ætate ejus, qui ad Matrimonium recipi cupit, Judici videatur de longiori, vel breviori tempore inquirendum. Ad Inquisitionem autem hujusmodi, si opus sit, Officialis litteras det requisitorias, ex quibus in partibus, ubi contrahentes sint orti, Inquisitio fiat, denuntiationibus publice factis ad præ-

Sess. 24. cap. 7.

Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim. Guadix titul. 2. conſtitut. 57. & Granat. tit. de cogn. ſpirit. n. 2. Synod. de Quiroga conſt. 33.

ſcriptum Sacroſancti Concilij Tridentini; præterea contrahentes juramento declarent, ſe nullo religionis, vel caſtitatis voto obligari. Qui vero abſentem conjugem obiiſſe dixerit, contrahendi facultatem non obtineat, niſi, hoc ſufficienter probato, Epiſcopum adeat, de cujus permiſſu, & non alias, ad ſecundas nuptias ſuſcipiatur, ſub pœna pondo centum expenſis, pro adminiſtranda Juſtitia, faciendis applicandorum.

§. XXIII.

Quomodo procedendum in Clericos concubinarios.

Lib. 5. tit. 5. § 6.

IN crimine concubinatus inter Clericum, & conjugatam, is ordo in procedendo ſervetur, qui ab hac Synodo titulo de Concubinarijs eſt præſcriptus.

§. XXIV.

Suæ commiſſionis præſcriptum non excedat.

Granat. tit. de Offic. Ord. n. 22.

VIcarij de his ſolum caſibus, qui ſunt in mandatis, & commiſſionibus ſuarum poteſtatum comprehenſis, ac juxta præſcriptam ibi formam cognoſcant, ſi ſemel contrarium fecerint, pœna pondo octo incurrant, quorum tertia pars delatori, reliqua Impenſis pro adminiſtranda Juſtitia faciendis applicentur. Si bis, pondo duodecim, & duorum menſium ſuſpenſione. Si ter, duplo mulctentur, itidemque fiat diſtributio. In ijs autem negotijs, quæ ad eorum juriſdictionem non ſpectant, Judices Fiſcales, & Officiales, ut ſupra præfertur, commoneant, & imminenti periculo, aut rei neceſſitate poſtulante proceſſum inchoent, Inquiſitionem faciant, Perſonasque capiant, & infra triginta dies, in locis diſtantibus, in pro-

In rebus, quæ ad ipſos nō ſpectāt, Fiſcales commonefaciat.

propinquis vero, quo citius fieri poterit, per aliquam Perſonam, quæ ad id diligenter ſe obſtringat, cauſas hujuſmodi, ad Officiales remittant, ſine retardatione, ſub pœna pondo quatuor de Tipuzque vocatorum, & ſine diſſimulatione ſub pœna pondo viginti, & privationis officiorum, ratione præſcripta applicandorum. In cauſis matrimonialibus, aut divortij ratione ſævitiæ, aut ſecundarum nuptiarum imminente periculo, uſque ad depoſitum procedant, illasque, pro ut ſupra dictum eſt, remittant, ſub eadem pœna.

In cauſis circā divortia quīā ipſis agendum?

§. XXV.

Quomodo ſe habere debeat in expediendis licentijs, ut Clericus coram Seculari Judice teſtimonium dicat.

Tx. in cap. final. incipienti. Quāquam 14. quæſt. 2. & 12. in cap. de juram. calumniæ. Guadix tit. 2. conſtitut. 55. Granat. titul. de Offic. Ord. n. 23. & in Regula Ordinis Militar. S. Jacobi cap. 19. in fine.

SI facultas petatur, qua Clericus in Sacro Ordine conſtitutus, coram Judice Seculari teſtimonium dicere poſſit, ne detur, priuſquam ea, de quibus interrogari debet, examinentur, quæ ſi talia viſa fuerint, ut ad omnia reſpondere Clericum teſtem non deceat, quo ad peculiares tantum articulos, qui in ea expreſſi ſint, limitata facultas concedatur, & non aliter ſub pœna quatuor pondo.

§. XXVI.

In cauſis apud ipſum agitatis, aut agitandis Advocatus, ſolicitatorve ne ſit; niſi ad ſuam juriſdictionem defendendam, nocque de Epiſcopi licentia.

Granat. tit. de Offic. Ordinarij n. 24.

NUllus Officialium prædictorum Advocatus, ſolicitatorve ſit clam, aut publice in cauſis, quæ intra fines ſuæ juriſdictionis tractantur, in quibus, aut Judex fuerit, aut eſſe poſſit, niſi in concernentibus

ad suæ jurisdictionis, & status Ecclesiastici defensionem, & in his sine mercede aliqua, & cum speciali Episcopi consensu.

§. XXVII.

Gratis Jurisdictionem exerceat.

SI vero quidquam mercedis, aut salarij acceperint, pœna restituendi quadruplum mulctentur, graviterque puniantur. Quod de Vicarijs etiam intelligendum est.

§. XXVIII.

Episcopi, & Superiorum aliorum licentias, antequam executioni mandentur, Vicarij examinent.

Granat. ubi supra num. 25.

VIcarij facultates prædicandi, confitendi, Sacrum celebrandi, eleemosynas petendi, aliasve quascumque ab Episcopis, & Superioribus concessas examinent, ut earum veritas, vel falsitas constet, antequam executioni mandentur.

§. XXIX.

Vicarij Provinciales eligantur, qui de Clericorum vita, & moribus inquirant.

QUIA vero Sacerdotum probitas, vitæque exemplum, & in suis obeundis ministerijs accurata diligentia, Populi peccatis salutare medicamentum est, quo eorum cura juvetur, statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut Vicarij nomine Provinciales in singulis Diœcesibus deligantur, unus, vel plures, pro ut videbitur Episcopo magis expedire, eisque certos Diœcesis suæ districtus præfiniat. Hi autem de vita, & moribus Clericorum sibi subditorum inquirant, & ad Episcopos, aut ad eorum Vicarios generales deferant,

rant, statuto tempore, cum libellos miserint, in quibus nomina eorum, qui peccata sua confessi sunt, inscribantur. Si vero Clericorum excessus tales sint, ut nullam dilationem patiantur, delinquentium expensis, Episcopo sine mora nuntientur, mittanturque simul informationes super eis factæ.

§. XXX.

Quid Vicarij portuum observare debeant, circa Clericos illuc appellentes.

Mexic. 1. c. 57. §. 1. & 2. & Limense 3. ad. 3. cap. 9.

VIcarij in maritimis hujus Provinciæ partibus residentes, diligenter curent, ne Clerici, qui ex Hispania, aut alijs Provincijs eo proveniunt, ad Sacrum celebrandum, aut ad ullum Sacramentum administrandum recipiantur, nisi titulis, dimissorijs literis, licentijsve suorum Episcoporum, Majestatis Catholicæ, aut ejus Pro-Regum, & Gubernatorum pro ratione Provinciæ, unde profecti sunt, optime examinatis. Si vero merces secum habeant, afferantve alia, quæ negotiationem sapiant, inventario confecto, alicui probato viro in depositum dentur, & quam primum de hac re Episcopus certior fiat, ut, quod sibi convenientius visum fuerit, decernat. De Clericis itidem, qui in Hispaniam naves conscendunt, inquirant, si licentiam a Prælatis suis obtinent, si suspectos sibi comites navigationis adjungant, a quibus separari oporteat. In his omnibus, ut diligenter se gerant, conscientiæ Vicariorum onerantur, alias pro sua negligentia graviter a Deo puniendos esse intelligant.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XXXI.

Curet ut noctu hostiatim feminæ non mendicent.

Conc. Limense 3. act. 3. c. 43. in fine.

JUdices Ecclesiastici omnes accurate invigilent, ne feminæ noctu elæemosynas hostiatim quæritent, sub prætextu pauperum erubescentium, quod, cum non sine magno damno, & scandalo fiat, in secus facientes, severe animadvertant.

§. XXXII.

Circa Clericos peregrinos, quid ipsi agendum?

NUllus quoque Judex Clericis Missas celebrandi, Sacramentave administrandi, licentiam tribuat, nisi prius eorum litteræ dimissoriæ, seu testimoniales probe examinatæ, legitimæ esse comprobentur, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ.

§. XXXIII.

Quid circa exteros Religiosos?

Mexic. 1. c. 38. & Syn. de Quiroga constit. 81. & Limen. 3. act. 3. c. 9. & 10.

REligiosis etiam Sacerdotibus, extra suas Provincias, aut Monasteria peregrinantibus, facultas eadem denegetur, nisi ab Episcopo Diœcesano licentiam obtineant, quam exhibere teneantur.

TITULUS IX.

De Officio Fiscalis, & jure Fisci.

§. I.

Fiscales Officium non exerceant, nisi juramentum antea fecerint.

Late Gran. tit. de Offic. Procuratoris Fiscalis, & Syn. de Quiroga constit. 121. 122. 123. Guadix tit. 8. const. 21. Milan. 1. tit. de causidic. Advocatis, & Fiscalibus, & 5. titul. de Procuratore Fisci.

PRomotor Fiscalis Episcopali Curiæ deputatus, Officium antea non exerceat, quam in manibus Episcopi, vel ejus Secretarij juret se in omnibus Fidelem præbiturum, Dei honori, & animarum saluti prospecturum, immunitatem Ecclesiarum, bona Ecclesiastica, & Ministros defensurum, causas Ecclesiasticas prosecuturum, Ecclesiæ, & Episcopi jura propugnaturum, ad idque probationes, & testes omni diligentia exquisiturum.

§. II.

A Parochis de publice delinquentibus inquirat, ut adversus eosdemmet procedat.

AParochis hujus Provinciæ tempore, & ordine ab hac Synodo, ut in titulo de Officio Ordinarij est, inquirat de usurarijs, fœneratoribus, de his, qui, priore conjuge adhuc vivente, alias duxerint, de illis, qui cum uxoribus non cohabitant, de aleatoribus, aleatorumque susceptoribus, de blasphemis, & de alijs delinquentibus, ad Ecclesiasticam Jurisdictionem spectantibus, quos omnes in libro, quem ad usum hujus rei habere debet, describat; eosque denuntiet, causasque hujusmodi accuratius prosequatur. In fine cujuslibet mensis, acta in causis gesta, & earum statum Judici referat, & quod sibi a Judice injunctum fuerit, deinceps exequatur, idque Judex in libro scribere faciat, atque subscribat. Hæc vero ut fiant singulis mensibus, Fiscalis curet, sub pœna quatuor pondo, quoties omittantur.

§. III.

In delicta ne inquirat, triennio ante commissa, nisi gravissima fuerint.

SÆpe nonnullorum Secularium, & Clericorum delicta, temporis diuturnitate, & vitæ emenda-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

tione ab hominum memoria deleta sunt, prave tamen affecti homines aliorum excessus memoria semper retinentes, Clericos, & Seculares hujusmodi denuntiare solent, eo magis animo, ut eis molestiam inferant, ac infamiæ notam incurrant, quam ut æquitati consulant. Cui malo remedium afferre volens hæc Synodus, statuit, & interdicit, ne Fiscales, qui nunc sunt, vel erunt in posterum, sine partis instantia, quemquam Secularem, aut Clericum accusent, aut denuntient de crimine, tres annos ante commissio, cum illud emendatione vitæ, hoc elapso tempore, præsumatur compensatum. Nisi delictum adeo grave, publicumve sit, ut Ordinario videatur, absque scandalo impune dissimulari non posse, quo casu etiam post annos tres a Fiscalibus delinquentes denuntientur, ut criminis gravitas Ordinarij prudentia æstimetur.

Mexic. 1. c. 80.

§. IV.

Ne in quemquam procedat ob leves verborum contumelias, injuriam passo non petente.

QUIA nemo est adeo natura moderatus, qui vel læsus, vel perturbatus affectu, saltem verbo proximum aliquando non offendat, cavendum est, ne Clerici hujus Provinciæ, parte injuriata non instante, ob leves verborum injurias in judicium vocentur, præsertim ad eas Civitates, ubi Judices, seu Officiales residen, cum ex tam longa distantia majus sibi damnum inferretur, quam delicti pœna postularet. Quam ob causam Clericorum hujus Provinciæ utilitati, & honori consulens, decernit, ac jubet hæc Synodus, ne Officiales, Vicarij, & alij Judices Ec-

Mexic. 1. c. 78. & Lex Reg. 4. titul. 10. lib. 8. Recopil.

Ecclesiastici de levibus verborum injurijs, sine armorum strepitu, aut sanguinis effusione dictis, ex Officio contra Clericum ullum inquirant, nec denuntiare permittant, nec contra eum procedant, nec eum in carcere detineant, aut ab eo mulctas exigant, pace jam inter partes inita. Idemque servetur, cum quis in alium hæc convicia, & opprobria, quæ majora sunt, conjecerit, illum leprosum, sodomitam, proditorem, hæreticum, aut eo convicij genere, quod vulgus cornutum vocat, appellando, vel mulierem conjugatam, adulteram, seu meretricem dicendo, & alia similia contumeliosa verba, in quemquam protulerit conviciate, ut præfertur, parte non conquerente; si vero de hic expressis convicijs partis offensæ querela præceserit, etiam ipsa injuriam remittente, Officiales, & Vicarij, pro ut juris sit, procedant. Qui si aliquos Curiæ Ecclesiasticæ Fiscales, sive Ministros contra facere compererint, quam est hoc Decreto sancitum, eos graviter puniant.

§. V.

A reincidentibus mulctas exquirat, eosque pœnis debitis subjiciat.

SI damnati ex aliquo crimine, iterum in idem crimen inciderint, Fiscalis animadvertat, ab eisque inflictæ mulctæ ut exigantur, curet; quod in visitationibus fuerit constitutum, executioni mandari faciat, si a sententia super aliquo crimine, vel super contentis in secundo Decreto hujus tituli lata, provocatum fuerit, in appellatione prosequenda, & instantia illa terminanda invigilet. Si quid vero ad id opus sit, ab Episcopo petat, matura diligentia adhi-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

bita, ne si causa differatur, criminibus, & offensis in Deum appellatio favere videatur. De quibus omnibus, sub statutis pœnis Fiscalis rationem reddat.

§. VI.

Causas ex Officio absque permissu Judicis ne deserat.

CUM aliquam causam ex Officio Fiscales inchoaverint, eam sine permissu Judicum non deserant, nec dissimulent, nec pacto conveniant, nec colluſiones, prævaricationes, aliudve simile committant, sub pœna pondo quinquaginta; quod si causa postulaverit, gravius puniantur.

§. VII.

Ne munerum acceptione a causis formandis supersedeat.

NE in causis, quas agunt, aut quæ ab eis agendæ sperantur, conventionem faciant, nec muneribus, alijsve hujusmodi corrupti, Jura ad causas spectantia producere, & allegare desinant. Quod secus ab illis sit factum, irritum decernitur, & si quid semel acceperint, pœnæ restituendi quadruplum subjaceant; si bis, duplo magis mulctentur, si ter, Officio priventur, & pro rei gravitate alijs etiam afficiantur: Notarij vero, si quid simile noverint, Episcopis, eorumve Judicibus, & Vicarijs annuntient.

§. VIII.

Munera nulla recipiat.

NE a quoquam dona, munerave similia, quamvis esculenta sint, vel sponte data, vel salarij prætextu accipiant, nec quidquam a litigatoribus, aut ab

ab illis, qui litigaturi sunt crediturí, emant, aut eis vendant, aut illorum operas in suos usus conferant, sub pœna reddendi duplum.

§. IX.

In quemquam non procedat, nisi de damnis, & expensis cautionem præstiterit accusator.

DE excessibus sibi denuntiatis quemquam ne accusent, nec reus citetur, nisi delator pro sua facultate cautionem præstiterit de solvendo expensas, & damna in causa, qua crimina denuntiata non probaverit; quod si secus fecerint, damna, & expensas hujusmodi Fiscales persolvant. Si vero delictum non probetur, & delator justam excusationem non habeat, expensas solvat, alijsque a jure statutis pœnis subjaceat. Delicta autem cum certis testibus, vel quia publica sunt in vico, ubi delinquentes degunt, Fiscalibus annuntiata, ipsi inquirant diligenter, etiamsi delator cautionem non det, nec causam prosequi velit.

§. X.

In Clericum non procedat, nisi publica infamia, probatione præcesserit.

NE in Clericum, nisi probatio, aut infamia notoria præcedat, accusationem, denuntiationemve faciant. Cum vero quemquam denuntiaverint, juramento declarent, se dolo, aut calumnia id non facere. Quod si quem dolo, aut calumnia accusaverint, idque constiterit, expensas solvant, & arbitrio Judicis puniantur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XI.

Accusationes, &c. in scriptis agat.

ACcusationes in scriptis producant, & quidquid Officij sui ratione petierint, neque eorum libellos, & acta aliter Notarij recipiant, sub pondo duorum pœna, a singulis contra facientibus exigenda, & his, qui in carcere Ecclesiastico detinentur, applicanda.

§. XII.

Nil a Capellanis accipiat, cum agitur de Missarum onere minuendo, aut ab his, qui postulant, ut in Ecclesiasticum asylum restituantur.

LIcet citentur in causis de Capellanorum onere moderando, Fiscales a Capellano nihil accipiant, nec etiam pro causis, in quibus extracti ab Ecclesijs, in easdem restitui petatur, quidquam ab his, qui restituti sunt, accipiant, quæ licet gratis facere debent Fiscales, nihilominus, omni cura, & diligentia præfatas causas pertractent, sub duorum pondo pœna.

§. XIII.

Eidem expensæ persolvantur, si quis ad eas solvendas sit damnatus.

CUM in causis Fiscalibus ultra delicti pœnam, etiam in expensis reus condemnabitur, Fiscalis expensæ æstimentur, easque juxta æstimationem reus persolvat, nisi in casibus ab hac Synodo prohibitis.

§. XIV.

Si reus fideijussione a carcere liberetur, causam ipsius propere expediri faciat.

CAusas, in quibus rei detenti in carcere, adhibita cautione, ante sententiam latam liberari a vinculis permittuntur, Fiscales prosequantur, easque terminari faciant, sub pœna pondo duorum singulis causis, si vero post sententiam latam, id contingat, Fiscales procurent, ut forma, & series sententiæ servetur, ac mulctæ Cameræ, vel pijs operibus applicatæ in depositum dentur. Quod si in ejus rei executione, aliquid, vel negligentiæ, vel culpæ sit, illud sub eadem pœna Episcopo notum faciant.

§. XV.

In causis partibus dumtaxat competentibus ne se ingerat. Indorum causas ne differat.

CAusis proprie ad partes spectantibus, ne se intromittant, nisi Judicis mandato, vel causis ab hac Synodo expressis, ut sunt Indorum causæ. Has vero, & alias sibi ex Officio incumbentes illicite ne differant, quoties vero secus fecerint, pondo duobus mulctentur.

§. XVI.

In causis, quæ ex Officio fiunt, Judicem moneat de testibus exhibendis.

IN causis, in quibus ex Officio proceditur, testes contra eos producendos Judici dicat, ut ipsi quidquid ad exhibendos testes opus fuerit, statim provideat, prout in titulo de testibus est dispositum.

§. XVII.

Cum sola summaria informatione ne causas concludat.

PRoductis probationibus, & ratificationibus testium in causis, in quibus ex Officio proceditur, curent Fiscales de alijs testibus ratificandis, si

qui desunt, omnesque alias diligentias adhibeant, pro ut a jure compererint, sub pœna duorum pondo quoties id negligenter omisserint. In causa cum sola probatione summaria ne concludant, quando testes pro ratificatis haberi non possunt, quia pœna corporalis secutura speratur, nisi adsit confessio partis.

§. XVIII.

Judici dicenti Jus semper assistat.

QUando Judex, aut Vicarius publice causas audit, Fiscales semper assistant, quoties absint, pondo unum porsolvant; sine Vicarij Judicis permissu ne discedant, nec quemquam in sui locum substituant, nèc aliquem ad negotia extra Civitatem deputent.

§. XIX.

Quid facere debeat quando in aliquem accusationis capitula porriguntur; remissive.

QUID Fiscalis facturus quando capitula contra aliquem porrigantur, titulo de ordine Judiciorum dispositum est, quod servari jubetur. In causis, coram Judicibus inferioribus ex Officio tractatis, & in quibus ab interlocutoria, seu definitiva sententia fuerit appellatum, si ipsi inferiores rationem causæ, & acta processus ad Judices superiores remittant: Fiscales Justitiæ Ecclesiasticæ exequenda insistant, litemque susciplant, salariaque jure Advocati sibi pertinentia percipiant a parte in expensis condemnata, & non aliter.

§. XX.

Clericos de adulterio non denuntiet, nisi circunspectione summa; idque medio Notario Clerico.

CAusas a Judicibus sibi notificatas, infra tres dies describere in libro suo teneantur, & reos accusare, aut denuntiare, ad præscriptum in titulo de Officio Ordinarij, causasque hujusmodi deinceps prosequantur, ut in Decretis hujus Synodi, sub pœnis in eisdem contentis.

§. XXI.

Intra tertium diem causas scribat.

CAute Clericos de adulterio denuntient, Notario Clerico adhibito, si adsit, idque secreto fiat, ne ad mariti notitiam perveniat. Accusatio vero contra adulterum solum detur, & in casibus tantum ab hac Synodo, titulo de Officio Ordinarij, & Vicarij expressis, & ut est ad punitionem delicti, a Jure Canonico, & Concilio Tridentino permissum. Adulteræ nomen supprimatur, & quod verbo fuerit expressum in probatione, Notarius fidem faciat; nisi sciente, & consentiente marito, delictum fuerit perpetratum; tunc enim omnes accusentur, & ut severe puniantur, Fiscales omnem operam præstent: expensas suas juxta præscriptam taxam, nec aliter, quam se subscribentes, percipiant, sub pœna reddendi duplum.

Sess. 24. cap. 8. Sess. 25. cap. 14.

§. XXII.

Intra eundem terminum reos denuntiet.

PRæsente reo infra tres dies querelam dare teneantur, sin minus, eorum impensis rei alantur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XXIII.

Officium Fiscalium inferiorum.

RElIqui inferiores Fiscales, & executores Ecclesiarum, extra Episcopalem Curiam residentes, sedulo inquirant, qui sacrum non audiant, aut festa non colant, aut in Ecclesia irreverenter assistant, qui publice peccatis sordidati, & alijs vitijs, in Edictis generalibus, & titulo de ferijs expressis, contaminati sint. Videant etiam, si tabernæ, cauponæ, aliæve publicæ domus apertis januis patent, in eisque esculenta, & poculenta festis diebus, dum Missarum sollemnia celebrantur, divenduntur. Si decretis precibus in processionibus decenter incedunt. Quidquid vero in his omnibus culpæ invenerint, Vicarijs nuntient, ut quod sibi injunctum est, exequantur. Ne in his negligenter se gerant, aut cum aliquo colludant, aut pecunijs directe, vel indirecte corrumpi patiantur, nec dona, aut munera, aliudve quidquam ab hominibus sui districtus accipiant, sub pœna reddendi in quadruplo, & a Judicibus arbitrio suo usque ad privationem officij puniantur.

§. XXIV.

De rebus parvi momenti accusationem non instituant.

NE Fiscales prædicti, quovis quæsito colore, cavillationes quærant, ut de rebus levissimis, & nullius momenti denuntiationes dent, nec eas Judices, aut Vicarij admittant, quod si commiserint, tanquam calumnioſi accusatores pœnas luant.

TI-

TITULUS X.

De Officio Notarij, & de fide Instrumentorum.

§. I.

Notarij juramentum præstent.

Gaudix tit. 8. a const. 15. Gran. de Offic. Notarij, & fid. instrument. Milan. 1. tit. de Notarijs, & scribis, & 3. fol. 603. cũ seq. & 4. 3. p. tit. de foro Episcopali, & 5. tit. de Cancellario, & Notarijs, & tit. quæ gratis in Cancellario.

Sex quotidie horas in Tribunali assistant.

NOTARIJ Ecclesiasticorum Tribunalium hujus Provinciæ, & Tabelliones, qui Receptores vocantur, ante ne accipiantur, quam Episcopis, eorumque Judicibus fidelitatem, & obedientiam jurejurando promittant, itemque jurent se Decretis ab hac Synodo editis obtemperaturos, neque jure salarij, quicquam aliud accepturos, quam quod fuerit taxatione præfinitum. In loco ad audiendum causas deputato, per tres ante meridiem horas, tresque alias post meridiem saltem assistant, ibique ipsimet per se negotia cum Judicibus expediant. Quoties statutis Curiæ diebus absint, pondo uno mulctentur, quod si ex justa causa adesse non possint, de ea Judices certiores faciant.

§. II.

Examinentur Notarij.

Sess. 22. cap. 10. Mexec. 1. c. 89. §. 1. & Compost. ad. 3. c. 26.

NOtarij, quos Vicarij in casibus suæ jurisdictionis, & commissionum adhibere debent, ante ab Episcopo examine probentur, juxta Concilij Tridentini Decretum, nec priusquam ab Episcopo inscriptis facultatem deferant, acta ulla recipiant, quod si receperint, irrita sint, & nulla. Vicarius vero, qui huic Decreto non steterit, quoties contravenerit, pondo octo mulctetur, quorum tertia pars nuntiatori ap-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XXIII.

Officium Fiscalium inferiorum.

RElIqui inferiores Fiscales, & executores Ecclesiarum, extra Episcopalem Curiam residentes, sedulo inquirant, qui sacrum non audiant, aut festa non colant, aut in Ecclesia irreverenter assistant, qui publice peccatis sordidati, & alijs vitijs, in Edictis generalibus, & titulo de feriis expressis, contaminati sint. Videant etiam, si tabernæ, cauponæ, aliæve publicæ domus apertis januis patent, in eisque esculenta, & poculenta festis diebus, dum Missarum sollemnia celebrantur, divenduntur. Si decretis precibus in processionibus decenter incedunt. Quidquid vero in his omnibus culpæ invenerint, Vicarijs nuntient, ut quod sibi injunctum est, exequantur. Ne in his negligenter se gerant, aut cum aliquo colludant, aut pecunijs directe, vel indirecte corrumpi patiantur, nec dona, aut munera, aliudve quidquam ab hominibus sui districtus accipiant, sub pœna reddendi in quadruplo, & a Judicibus arbitrio suo usque ad privationem officij puniantur.

§. XXIV.

De rebus parvi momenti accusationem non instituant.

NE Fiscales prædicti, quovis quæsito colore, cavillationes quærant, ut de rebus levissimis, & nullius momenti denuntiationes dent, nec eas Judices, aut Vicarij admittant, quod si commiserint, tanquam calumnioſi accusatores pœnas luant.

TI-

TITULUS X.

De Officio Notarij, & de fide Instrumentorum.

§. I.

Notarij juramentum præstent.

Gualx tit. 8. a const. 15. Gran. de Offic. Notarij, & fid. instrument. Milan. 1. tit. de Notarijs, & scribis, & 3. fol. 603. cũ seq. & 4. 3. p. tit. de foro Episcopali, & 5. tit. de Cancellario, & Notarijs, & tit. quæ gratis in Cancellario.

Sex quotidie horas in Tribunali assistant.

NOTARIJ Ecclesiasticorum Tribunalium hujus Provinciæ, & Tabelliones, qui Receptores vocantur, ante ne accipiantur, quam Episcopis, eorumque Judicibus fidelitatem, & obedientiam jurejurando promittant, itemque jurent se Decretis ab hac Synodo editis obtemperaturos, neque jure salarij, quicquam aliud accepturos, quam quod fuerit taxatione præfinitum. In loco ad audiendum causas deputato, per tres ante meridiem horas, tresque alias post meridiem saltem assistant, ibique ipsimet per se negotia cum Judicibus expediant. Quoties statutis Curiæ diebus absint, pondo uno mulctentur, quod si ex justa causa adesse non possint, de ea Judices certiores faciant.

§. II.

Examinentur Notarij.

Sess. 22. cap. 10. Mexec. 1. c. 89. §. 1. & Compost. ad. 3. c. 26.

NOtarij, quos Vicarij in casibus suæ jurisdictionis, & commissionum adhibere debent, ante ab Episcopo examine probentur, juxta Concilij Tridentini Decretum, nec priusquam ab Episcopo inscriptis facultatem deferant, acta ulla recipiant, quod si receperint, irrita sint, & nulla. Vicarius vero, qui huic Decreto non steterit, quoties contravenerit, pondo octo mulctetur, quorum tertia pars nuntiatori ap-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XXXIII.

Teſtium depoſitionem illico integram ſcribant.

NOtarij, Receptoresve mandatum, aut teſtis depoſitionem per notas ſub compendio ne ſuſcipiant; hæc poſtquam teſtis ſemel fuerit examinatus, ejus dictum extendant, ſub pœna annuæ ſuſpenſionis ab officio ſi id primo commiſerint; ſi vero bis deliquerint, officio priventur.

§. XXXIV.

Nihil, donationis titulo, a litigantibus accipiant.

NOtarij, aut eorum Miniſtri, necnon Receptores dona ulla, pecuniasve, aut gemmas, aut eſculenta a litigatoribus ne accipiant, nec eorum, aut conſanguineorum domus adeant, hoſpitij cauſa, nec eorum victores ſint. Si quid vero hujuſmodi acceperint, in duplo reddant, eaque ſit ad hoc ſufficiens probatio, quæ ex conſtitutione legum hujus Regni recepta eſt.

Lex Reg. 6. tit. 9. lib. 3 & leg. 7. tit. 2. lib. 7. recopil.

§. XXXV.

Quid ipſis faciendum circa monitoria?

EXcommunicationum litteras, ſine conſenſu Epiſcopi, aut ab eo expreſſam autoritatem habentis, Notarij ſigno ſuo ne communiant, aut ſe illis ſubſcribant, ſub pœna pondo decem expenſis pro adminiſtratione Juſtitiæ, nuntiatori, & pauperibus diſtribuendorum. Quando autem facultate (ut dictum eſt) præcedente ſecundas denuntiatorias dederint, primas monitorias recuperent; quando vero tertias contra participantes expedierint, primæ, & ſecundæ ſi-

Mexic. 1. cap. 5. Granat. titul. de ſententia Excommunicationis, n. 10.

ſimiliter apud ſe remaneant. Is porro ordo ſervetur in omnibus alijs litteris expediendis, quarum nullæ apud litigatores remaneant, niſi aliud Epiſcopo videbitur, ſub pœna quatuor pondo auri communis, ſumptibus pro adminiſtranda Juſtitia applicandorum, hujuſmodi autem litteræ, ad præſcriptam ab hac Synodo formam, expediantur.

§. XXXVI.

Hujuſmodi non, niſi typis impreſſæ, vulgentur.

QUOD, ut executioni mandetur poſt præſentium Decretorum publicationem, litteræ prædictæ impreſſæ evulgentur, eæque ſolum expediantur, ut autem regiſtrum Ordinum diligenter conficiatur, multisque incommodis obviam fiat, quæ alias oriri poſſint, Notarius, ſeu Secretarius, ad id deputatus omnes ad Ordines promotos in regiſtro ſcribat, in quo ordinatorum nomina, parentes, oppidum, Diœceſim, Eccleſiam, ubi Ordines celebrati ſunt, titulos præterea, ad quos fuere promoti cum teſtibus, die, menſe, & anno deſcribat, ipſeque, & Examinatores ſe ſubſcribant. Hoc itidem regiſtrum in Archivio Cathedralis Eccleſiæ, cum alijs ejuſdem ſcripturis, aſſervetur: nullæque deinceps teſtimoniales litteræ dentur, niſi ab hujuſmodi regiſtro, ut præfertur, ſubſcripto, exemplum deſumatur, ſub pœna minarum pondo duorum, quæ fabricæ Eccleſiæ Cathedralis, & accuſatori æque applicentur.

Catbalogum conficiant ad ordines promotorum.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VII.

Ne cuiquam, nisi parti mandata quædam executoria tradant.

NE mandatum executorium cujuscumque summariæ, nec Decretum de immittendo in possessionem, nec mandata sequestri faciendi, pignora capiendi, brachij Secularis auxilium implorandi solicitatori, Tabellioni, aut ullicuiquam tradant, sed parti petenti, aut nostro executori, vel Judici Seculari, in casibus per hæc Decreta concessis, nec illi mandata hujusmodi scribant, sub pœna quatuor pondo ab utroque incurrenda, si semel perpetratum id fuerit, si vero bis, dupli pœna imponatur, & sic deinceps habito respectu pœnæ, usque ad suspensionem augeantur.

§. VIII.

Non nisi a parte, aut Advocato noto subscriptos libellos in causis Fiscalibus recipiant.

IN causis Fiscalibus, alijsve quibuscumque, libellos, nec articulos ullatenus recipiant, nisi a parte, vel a Jurisconsulto cognito subscripti sint, nec petitionem conclusionis in causa, nec ullam aliam, quæ negotium principale tangat, nisi sit petitio termini, processusve, aut actorum Judicij sub pœna unius pondo, & damnum persolvant.

§. IX.

In causis, quæ pondo decem non excedunt, summarie procedatur.

IN causis decem pondo de Tipuzque non excedentibus, sine processu, & figura Judicij procedatur,

tur, ac veritate summarie comperta, Judices ad persolvendum debitores coerceant. Si quis a debitore receperit, quod sibi non debebatur, illud cum duplo reddat. Ijs vero in casibus petitio, condemnatio, aut absolutio in scriptum tantum referantur. Nec libelli admittantur, nec pro hac scriptura ultra duorum regalium mercedem Notarij exigere possint.

Conc. Milan. 3. fol. 603. verb. causa quæ, & est lex Regia 19. tit. 9. lib. 3. recopil.

§. X.

Bullas, & omnes Scripturas apud se retineat: & non nisi apographa, bene cum autographis collata actibus inserat.

LItteras Apostolicas, mandata, aliasve quascumque originales scripturas a litigatoribus productas, & sententias Notarij apud se retineant; ac tantum exempla cum originalibus collata in processu habeant, sub pœna unius pondo, ad damnumque teneantur, casu quo hujusmodi documenta fuerint amissa.

§. XI.

Autographa eidem reddat, qui eademmet produxit, si petat, & adversarius non reclamet.

PRO singulis chartis exemplorum, a litigatore scripturas has producente, stipendium exigat Notarius juxta taxationem, quod si originales prædictæ a parte producente repetantur, adversario non reclamante, productori tradantur, exemplo cum originali collato in processu prius relicto, & adversario etiam citato. Si vero scripturæ de falsitate arguantur, idque jurejurando affirmetur, Notarij unicuique partium, & earum Procuratoribus, & Advocatis originales ostendant,

dant, eisque trasumptum scripturarum dent, cum die, mense, & anno, ut de jure suo allegare possint.

§. XII.

Informationes summarias autographas nemini tradat.

INformationes summarias originales ne tradant, nisi exemplum in publica forma cum originali collatum relinquatur, & pro ut in titulo de probationibus continetur.

§. XIII.

Acta omnia in tabullario collocet.

NOtarij omnes actorum, scripturarumque per eos receptarum Protocollum habeant, acta, ut alia quævis instrumenta, sive judicialiter, sive extrajudicialiter in toto, vel in parte recipiant, charta alba, & inscripta remanente, sed omnia statim in scriptis compleant, & ad longum extense scribant, sub pœna si id semel commiserint pondo trium, si bis, duplum, & sub alijs præterea pœnis judicum arbitrio infligendis.

§. XIV.

Ne partibus invitis Procuratores ingerat.

NE molestijs, aut favoribus litigatores impellant, ut illis moremgerendi gratia, Procuratores, aut Advocatos, inviti deligant, sin minus, pro qualitate delicti puniantur.

§. XV.

Sententias nondum publicatas, ne revelet, easque manu propria scribat.

SEntentias, usquequo proferantur, ne revelent, eas ipsi propria manu scribant, si contra, a Judicibus puniantur.

§. XVI.

§. XVI.

Expensas supra taxam ne exigat: & in actis ipsis, quod acceperit, scribat.

TAM pro petitionibus, instrumentis, processibus, & probationibus, quam pro scripturis, quæ ab eis confectæ, vel coram eis productæ sunt, quicquam aliud non accipiant, ultra id, quod a Judice, vel a Persona ad id deputata præfinitum sit, aut juxta hujus Synodi taxam æstimatum, & in actis, quod pro mercede acceperint, conscribant, fidemque faciant, præsente eo, qui persolvit, litigatore, qui se subscribat, ipso vero nesciente subscriptionem facere, id ejus Procurator præstet, sub pœna reddendi quadruplum, si semel secus fecerint, si bis, duplo mulctentur, ac mulctæ pars tertia nuntiatori applicetur.

§. XVII.

Pro litteris dimissorialibus expediendis quatuor regales accipiat, & non amplius.

NOtarij, circa dimissoriarum, seu testimonialium litterarum mercedem, Sacri Concilij Tridentini Decretum servent, sed quia ubi pro Officio exercendo, nullum sibi est ab Episcopo salarium constitutum, idem Concilium decimam tantum unius aurei partem, accipiendi facultatem tribuit; hæc Synodus arbitratur, ut ratione hujus decimæ partis, quatuor tomines tantum in hac Provincia accipiant, si quid amplius, teneri in conscientia ad restitutionem decernit, præterea pœnis a jure statutis juxta prædictum Decretum punientur.

Sess. 21. cap. 1.

Conc. Compost. act. 3. c. 8. Milan. 3. fol. 603. verb. pro singulis, & 4. tit. de benefic. collatione, ac provisione fol. 645. verb. ut Avaritiæ, & Oecil. Vallisoletanum lib. 1. tit. 5. const. 3. fol. 49.

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XVIII.

Publicis pœnitentijs ipſimet interſint.

EXecutioni pœnarum, & pœnitentiarum ſollemnium ex delicto, Notarij principales, una cum executore Tribunalis Eccleſiaſtici præſentes interſint, ipſique, aut Parochi, in eorum præſentia in Eccleſijs, ubi hujuſmodi fit executio, ejus cauſam, & rationem Populo denuntient, juxta ſeriem ſententiæ contra reos latæ, nec quemquam ad id in ſui locum ſubſtituant, quod ſi ſemel contra fecerint, pondo uno mulctentur, ſi bis, duplo magis, ſi ter, uſque ad privationem officij arbitrio Judicum pœna accreſcat.

§. XIX.

Pro actis cuſtodiendis, quærendisve nihil accipiat.

Lex Regia 17. titul. 20. lib. 2. recopil.

NIhil mercedis pro cuſtodiendis, ordine diſponendis, quærendisve proceſſibus accipiant, aut eorum Miniſtros accipere permittant, ſub pœna reddendi duplum, cujus tertia pars delatori tribuatur, niſi proceſſus, aut finiti jam ſint, aut adeo ab antiquo pendeant, ut Judices arbitrio pro illis inveniendis, quicquam mercedis conſtituatur.

§. XX.

Pro ſcripturis, aut inſtrumentis in linguam alteram traductis nil amplius accipiat.

PRO ſcripturis, quæ in vulgarem linguam transferentur, ſi pro ipſis antea ſtipendia ſoluta ſunt, quamvis cum Interpretis juramento denuo producantur, nihil quicquam ſalarij accipiant, immo ad effectum hujuſmodi utraque ſcriptura, tempore pro-

ductionis, & executionis una tantum ſentiatur, ſub pœna quadrupli, cujus tertia pars nuntiatori applicetur.

§. XXI.

Cum ſcripturarum teſtimonia tradat, originalia retineat.

Lex Reg. 12. cum ſeq. tit. 25. lib. 4. recopil.

NOtarij, quando ſcripturas ab ipſis confectas, ſigno ſuo munitas tradiderint, earum Protocollum cum ſubſcriptione partis apud ſe retineant, qua in re omnes ſervent, quod Notarijs Regijs præceptum eſt, ſub pœnis eiſdem impoſitis, juxta horum Regnorum leges, Protocollumque habeant annorum ordine, & Alphabeto diſtinctum, ut ſolent Notarij, ſub pœna pondo viginti.

§. XXII.

De Viſitatoris, ejuſque Notarij ſalario curam gerant.

SI apud Notarios Eccleſiaſticæ Curiæ, incepta aliqua in viſitatione negotia expediantur, exigant etiam Viſitatoris, & ejus Notarij ſalaria, eiſque infra diem ſtatim a reditu viſitationis perſolvant, ſub pœna dupli.

§. XXIII.

Idem circa Vicarios, eorumque Notarios.

IN negotijs, quæ a Vicarijs ad Officiales deferuntur, Notarij in teſtimonialibus delationis, litigatoribus conceſſis, taxationem expenſarum deſcribant, Vicarijs prædictis, eorumque Notarijs debitarum.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XXIV.

Non plus exigant mercedis, quam debeatur, si instrumentum aliquod produxerint.

SI ad usum unius tantum instrumenti totus processus producatur, nihil aliud accipiant, quam quod pro illius instrumenti productione debetur, sub pœna reddendi duplum.

§. XXV.

Notario mortuo, aut ab Officio remoto, Judex ipse curam tabullarij gerat.

Lex Reg. 24. tit. 25. lib. 4. recop.

QUando Notarius aliquis Curiæ Episcopalis mortem obierit, aut ab Episcopo, vel ejus Officiali fuerit dimissus, Judices Protocolla, & scripturas custodiant, ut est per Legem Regni dispositum.

§. XXVI.

Qui Notario successerit in Officio, tabullarij curam in se recipiat, inventario confecto.

Lex Reg. 31. titul. 20. lib. 2. recopil.

NOtarius vero in ejus locum suffectus, facto inventario, illa recipiat, ut ipse deinceps de scripturis hujusmodi prædecessoris sui, si petantur, rationem reddat, ad præscriptum ejusdem Legis, & pro Notarij mortui, vel dimissi Protocollis, ei aut ejus uxori, sive filijs summam, de qua convenirent persolvat, qui si discrepaverint, æqua moderatione adhibita, eos Judex concordet, omni appellatione remota, quia gratis, & sine ullo prætio ad hæc officia ipsi deliguntur.

§. XXVII.

§. XXVII.

Mulctas, aut res depositas in se ne recipiat.

MUlctas, aut quævis alia deposita jussu Judicum facta, Notarij in depositum ne recipiant, sub pœna decem pondo quoties secus fecerint.

§. XXVIII.

Notariorum Receptorum delectus, & qualitates.

IN omnibus Ecclesiasticis Curijs hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ, ut commodius fieri poterit, Tabelliones, qui Receptores dicuntur, duo sint timoratæ conscientiæ, homines idonei, usu, & experientia in negotijs exercitati, in examinandis testibus periti, secreti amatores, atque fideles, qui ab Episcopo, sive ejus Officiali examinentur, ab eisdemque deligantur, & deputentur, ut per spatium unius anni, vel minus hoc Officio fungantur, ad Episcopi, seu ejus Officialis arbitrium.

§. XXIX.

Quid possint isti gerere?

HIS autem Receptoribus, si litigatores petierint, vel Judices ita sentirent convenire, pro opportunitate negotij, probationes eæ committantur, quas Notarij recipere non valent, nullasque alias faciant, nec in plenario, nec in summario judicio, quam quæ sibi ab Officialibus injunctæ sint; etiam ex commissione Vicariorum denuntiationes nullatenus faciant, nec ab eis factæ admittantur. Ipsi, aut alij per eos, in quacumque causa delatores esse non possint; probationes per eos factas, ante publicationem directe, vel indirecte ne revelent, & si in aliquo huic Decreto contravenerint, per semestre suspendantur.

si bis, Officio priventur. Quando vero Visitatores extra, vel intra Cathedralem Ecclesiam visitaverint, Receptores hujusmodi Officium Notarij vicissim exercere poterunt, ab antiquiori incipiendo, nisi aliud Episcopo videbitur. Eo tamen anno, quo Officium hoc obierint, ratione salarij, illud accipiant, quod solent Notarij visitatoris, itidemque, quod juxta taxam sibi constitutum est. Processus visitationis coram eis confecti, cum primum terminati sint, Visitatoribus tradant, a quibus juxta ordinem, titulo de visitationibus præscriptum, custodiantur; Notarij, & Receptores non solum ipsi per se, quando sibi commissum fuerit, testes examinent, sed etiam eorum dicta propria manu scribant, neque id per suos Ministros, aut coram eis faciant, quæ, postquam scripta sint, usque ad publicationem clausa, asservent. Si vero ipsi absentia, senectute, ægritudine, aut alias legitime impediantur, quominus scribere possint, alius ex Notarijs, vel Receptoribus a Judice causæ, ad id deligatur, & deputetur, ipsis inter se circa sua salaria convenientibus; hujusmodi autem dicta testium, sic scripta Notario originario tradantur, ut ea ad supra scriptam formam custodiat. Quod si id adimplere semel negligenter omiserit, pœna trium pondo subjaceat, si bis, pondo sex, & suspensionis per dies quindecim, si ter, pondo duodecim, ac suspensionis per bimestre.

§. XXX.

Quid agere debeant, cum negotij causa aliquo mittuntur?

RE Ceptor aliquo ad probationem recipiendum iturus, prius ne mittatur, quam ante Notarium juret, se bene, & fideliter acturum, & æquitatem in ea commissione parti utrique servaturum, nihilque præter salarium, & quod sibi taxa constitutum est, accepturum, ad idque moram temporis opportunam tantum insumpturum, etiamsi a tempore causæ præfinito aliquod supersit. Quod re ipsa adimpleat, nec a litigatoribus quicquam, etiam esculentum, accipiat, aut ad eorum domus hospitij causa divertat, si contravenerit, ultra perjurij pœnam, duplum restituat.

§. XXXI.

Pro testium examine in Civitate facto nil accipiant.

PRO recipiendis testibus intra Civitates, ubi Curia Ecclesiastica residet, salarium ne accipiant, nisi talis causa sit, aut tot articuli, de quibus interrogandi sint testes, ut in his laboriosissimam operam impendant, quo in casu, a Judicibus pro laboris merito æstimetur, nihilque aliud exigant, quam quod fuerit æstimatum, ac emolumenta sibi præfinita ex taxa, sub pœna reddendi duplum; æstimatio vero hujusmodi juxta taxam fiat, quæ de hac re Notarijs est constituta.

§. XXXII.

Si quid a litigantibus petant, quid, & quantum ipsis debeatur, declarent.

RE Ceptores, aut Notarij, cum salaria a litigatoribus petierint, manifeste declarent, quid sibi ab illis debeatur, nec pecunias aliquas postulent in partem plenariæ solutionis, alias graviter usque ad suspensionem puniantur.

Lex Reg. 18. titul. 20. lib. 2. recopil.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

plicetur, Notariusque inhabilis ad Officij executionem efficiatur. Quæ omnia, quantum fieri poterit, obſerventur, & ut obſervari faciant, Epiſcoporum, Vicariorumque conſcientiæ onerantur.

§. III.

Proceſſum a primo libello colligant, in unumque compaginent.

APrima petitione, & primis actis litis, proceſſum in unum colligant, ejuſque chartas conſuant, & omnia in illis ordinate diſponant, petitionesque cum earum Decretis, & quicquid circa eas proviſum fuerit, inſerant; acta omnia, nullis in charta lacunis interpoſitis, deſcribant, & intiment; diem quoque, menſem, & annum apponant, & cum opus fuerit, ipſi, & Judices ſe ſubſcribant, & rubricis notent. Quæ omnia Notarij quotidie præſtent, ne unius cauſæ petitiones, & acta, cum alterius petitionibus, & actis involuta confundantur. Proceſſus ordine diſpoſitos ſemper habeant, & quæ fuerint a Judicibus decreta, non in exceptorijs codicibus, ſive manualibus, ſed in ipſis proceſſibus ſint inſerta. Si quid horum ſemel prætermiſerint, duobus pondo mulctentur, ſi bis, duplo magis, & ſic deinceps, creſcente contumacia, pœnæ quoque pecuniariæ accreſcant, uſque ad Officij ſuſpenſionem, quarum mulctarum tertia pars delatori tribuatur.

Proceſſus recta ordine diſpoſitos in tabullario collocent.

§. IV.

Proceſſum, ſeu acta originalia partibus ne tradant.

NE proceſſum originalem, ejusve tranſumptum ullatenus litigatoribus tradant, ſub pœna trium pon-

pondo quoties id fecerint, neque etiam Procuratoribus, niſi de mandato Judicum. Si vero ne tradatur, Judices interdicant, ejuſque copiam concedi oporteat, Notarij ad Advocatos proceſſum deferant, contentaque in proceſſu ipſi Advocatis legant, ac ſecum poſtea reportent. Idque in ſcripturis originalibus ſervetur ſub eadem pœna.

§. V.

Neque Procuratoribus tradatur, niſi de Judicis mandato, & folijs numeratis.

PRoceſſus Procuratoribus minime tradantur, niſi Chirographo ab eis accepto, & foliorum numero in libro deſcripto. Quo ſtante Chirographo, a Procuratore proceſſus repetendus eſt, ſi autem deletum ſit, repetatur a Notario, aut damnum ſolvat, ſi proceſſus denuo iterum fieri minime poſſit, oblatamque petitionem Notarij ne recipiant, niſi allato proceſſu, ſub pœna pondo unius. Informatio vero ſummaria ſine teſtium nominibus, aut Chirographo tradi poterit, quæ tribui mandabitur in forma conſueta, hoc eſt illius tranſumptum.

§. VI.

Teſtimonia, ſeu apographa authentica ne dent, niſi mandato Judicis, ſecus irrita ſint.

SI litteræ alicujus decreti, aut proviſionis in favorem alterius litigantium expeditæ, fuerint amiſſæ, aliæ ſimiles decreto, aut proviſioni conformes, inde, unde primæ emanarunt, tranſumptas eidem litigatori tradant. Quod tantum cum mandato Judicis fiat, alias nullam fidem faciat. Si vero Notarius propria autoritate tradat, pœnam trium pondo incurrat.

§ XXXVII.

Quid facere debeant, cum ad censuras publicandas requirantur.

NOtarij omnes, tam Ordinarij, quam Apostolici ad mandata aliqua intimanda, seu ad publicandum Censuras Excommunicationis, Interdicti, aut cessationis a Divinis, a litigatoribus, vel a Judice requisiti, pro ut eis jussum fuerit, id exequantur in calce mandati, intimatione, & publicatione cum testibus, necnon eorum subscriptione appositis. Quod si actorum hujusmodi transumptum petatur, illud dent de totius ratione negotij, ac responsione in eo descriptis. Si secus fecerint, graviter usque ad suspensionem, & privationem Officij, pœnas dabunt. Prædicta vero publicatio e suggesto, seu alio commodiori loco, ut ab omnibus ibi præsentibus audiatur, inter Missarum sollemnia, tempore Offertorij in Ecclesia fiat.

§. XXXVIII.

Unusquisque successori suo tabullarium, inventario facto, tradat.

SI quis alteri in Officio Notarij succedat, ei a prædecessore Protocolla, registraque omnia scripturarum, & negotiorum, quæ apud se retinebat, adhibito inventario, in Episcopali Archivio reponendo, tradantur, idque ita facturos esse, cum ad Officium recipiuntur Notarij, jurejurando se obstringant. Secretarij tamen Episcopi eo nomine, ab eis confecta scripturarum registra successori ne dent, sed in Archivio Episcopali recondant.

TI-

TITULUS XI.

De Officio executoris Justitiæ.

§. I

Clericum in Sacris constitutum nullatenus capiat, nisi de Episcopi mandato.

ECCLESIASTICI executores, nisi de mandato Episcopi, aut ejus Officialis, quemquam in Sacro Ordine constitutum ne capiant, si tale delictum non fuerit, ob quod juxta juris, & hujus Synodi Decretorum formam, in fraganti capi possit. Nocte totam Civitatem, seu oppidum accurate perlustrent, explorentque, si qui Clerici vestitu indecenti vagantur, si arma gestant, aut musica instrumenta deferunt, si suspectas domos ingrediuntur. Quod si quemquam in aliquo horum crimine deprehenderint, armis hujusmodi, instrumentis musicis, & indecenti vestitu sublatis, eum carcere includant. Si ipsa in die luce hæc evenerint, ante ingressum carceris, ad Officiales Episcopi captus deferatur. Si vero noctu, sequenti die Officialibus id notum fiat, ut reus convenienti carceris custodia detineatur.

Late Sinod. Granaten. D. Petri Guerrero, tit. de Officio executoris Justitiæ.

Executoris Officium.

§. II.

Infamiam Clericorum caveat.

QUOD adeo caute, & absque scandalo fiat, ne inde infamia oriatur, vinculis sine mandato Judicis non ligetur, sub pœna pondo sex, quorum tertia pars accusatori, reliquæ sumptibus pro administratione Justitiæ tribuantur. At si Clerici non capian-

piantur, vi reſiſtant, Judicis arbitrio graviter pœnas luant, ſi autem executores hujuſmodi eorum crimina diſſimulaverint, Officiorum inhabiles reddantur.

§. III.

Executoris emolumenta, & merces.

SI aliquo diverterint alicujus executionis faciendæ cauſa, ratione ejus ſolitum emolumentum accipiant; ſi pro diebus ſingulis aliquod ſalarium eis conſtitutum non ſit. In commiſſionibus vero ſibi factis, ſalarium, ac tempus præfiniantur, atque exprimantur. In actis autem, cum ſua, & litigatoris ſubſcriptione, ſi ſciat ſcribere, ſi vero neſciat, cum Parochi, aut eo abſente, Sacriſtæ ſubſcriptione ſcribant quidquid de re ipſa acceperint, ſi ſecus fecerint, ejus, quod acceperunt, jacturam faciant, quamvis, ſe recepiſſe, negent, ſi vero quid amplius acceperint, cum quadruplo reddant.

§. IV.

Si unica profectione plures executiones faciat, ſalarium unicum percipiat, ſolvendum ab omnibus pro rata.

EXecutores quicunque, Officij cauſa aliquo proficiſcentes, etiamſi varias executiones, & in diverſis locis faciant, nihil amplius ſalarij ex aditu, & reditu percipiant, quam quod pro itinere unius executionis debetur, idque pro rata in ſingulas executiones diſtribuant, quod, ut conſtare poſſit, in actis afferant fidem diſtributionis per eos factæ, & Apotecharum ſalarij juxta ſupra ſcriptam formam. Si vero juſtum ſalarium exceſſerint, id, ut cum pœna perſolvant, Judex præcipiat, & contra facientem quadruplum ſolvere cöerceat. §. V.

§. V.

Partibus mandata ne revelet: ea etiam non excedat.

MAndata capiendi, & exequendi, & alia faciendi, quæ ad ſuum ſpectant Officium, diligenter adimpleant, partibus, contra quas data ſunt, nequaquam nuntiantes. Neque in aliquo excedant ipſa adimplentes, aliter enim pro qualitate exceſſus, arbitrio Judicis punientur.

§. VI.

Laicos homines in executionibus faciendis non ſibi adjungat.

EXecutores Eccleſiaſtici ad Juſtitiæ executionem executores ſeculares comites ſibi non adjungant, etiam ſub prætextu capiendi ſecularem Clerici complicem, niſi ad id expreſſum in ſcriptis mandatum, a Judicibus ſubſcriptum præcedat, nec cum ſecularibus executoribus hujuſmodi, Clericorum domos ingrediantur, aut inquirant, ſi ſecus fecerint, Judicum arbitrio ſevere plectantur.

§. VII.

Ne dona accipiat. Nullum vexet.

NE dona, aut munera accipiant, neve quos comprehenderint, aut comprehendere deſiverint, vexent, aut moleſtent, nec ob aliquam aliam cauſam quæſtum aliquem injuria extorqueant, ſin minus Judices arbitrio ſuo, uſque ad privationem officij pro qualitate culpæ, de eis pœnas ſumant.

§. VIII.

Mandata ad impartiendum auxilium brachij Secularis, refrendare teneatur.

IRE itidem teneantur, ad refrendandum mandata auxilij brachij secularis, a Judicibus, & Officialibus data, ad eaque exequi faciendum, una cum executore seculari.

§. IX.

Executor juramentum præstet.

QUando ad hoc munus recipiuntur, jurent de eo bene, fideliterque obeundo, & de observandis, quantum in se est Decretis, ab hac Synodo constitutis.

TITULUS XII.

De Officio Custodis, & Custodia reorum.

§. I.

Ut Missa in carcere celebretur Dominicis, & festis diebus, ejusdem Custos curet.

Late Gran. Synod. ut supr. tit. de Offic. Custodis, & Custodia reorum.

CUSTOS carcerum Ecclesiasticorum diligenter curet, ut in eis hora competenti, & decenti loco, Dominicis, & festis Missa celebretur, quam omnes audiant, ad idque Officialis Episcopi Capellanum arbitratu suo deligat; cui ex mulctis Cameræ congrua eleæmosina constituatur. Custos vero Sacerdotales vestes in arca nitidas asservet.

§. II.

§. II.

Feminas a viris separatas habeat.

FEminæ in carcere separatæ a viris sint, adeo, ut cum illis commercium non habeant. Si quem vero in hoc custos excessisse repererit, vinculis cöerceat.

§. III.

Incarceratis arma non permittat.

ARma offensiva, vel deffensiva captis non permittat, si quis habeat, eorum jacturam faciat, & in usum pauperum carceris divendantur. Quod si negligenter in hoc custos se gesserit pro ratione culpæ puniatur.

§. IV.

Cura Custodis circa carcerem, & incarceratos.

CArcerem clausum, & mundum a spurcitijs teneat, & detentos in carcere, diligenter, quantum fieri poterit, custodiat. Eo ingredi mulieres ne permittat, nisi mater, soror, uxorve alicujus vincti sint; eæ autem, in ejus cubicula ne intrent, sed cum eo extra cancellos ferreos colloquantur, nisi ægritudine, impedimentove teneretur, quominus ad cancellos hujusmodi descendere possit. Nocte in carcere feminæ non remaneant, nisi de Officialis Episcopi licentia, gravi urgente necessitate, sub pœna duorum pondo quoties secus fecerint. Custos vero si semel mulier noctu in carcere dormiat, tribus pondo mulctetur, si bis, pondo sex, si ter, officio privetur, itidemque hi, qui carcere inclusi sunt, si Decretum hujusmodi semel violaverint, quatuor pondo, si bis, octo persolvant, si ter, strictiori carcere incluſi vinculis cöerceantur.

§. V.

In carceris visitatione incarceratorum cathalogum Judici exhibeat.

AD dies visitationi carceris indictos, custos ita se præparet, ut Cameram in loco carceris magis publico sitam sternat, sella, mensaque una, & scamnis paratam. Indicem præterea eorum, qui jamdiu, vel nuper in carcere detinentur, Judici offerat, ut juxta indicem hujusmodi, singulos ad se Judex vocet. Si quis vero sese occultaverit, eum Notarij Judici manifestent.

§. VI.

Incarceratorum nomina, & causas in libro notet.

SI quis se in carcere constituat, vel comprehensus includatur, custos in libro describat, hunc sibi in custodiam tradi, & cujus rei causa, & ad cujus instantiam captus sit, notet; itidemque efficiat, si quis, dum jam captus detinetur, sequestratus fuerit, quibus custos se subscribat, sub pœna pondo unius cum dimidio, quoties in hoc negligenter egerit.

§. VII.

Incarceratos non vexet, neque dona ab ijs accipiat.

NE a captis dona, munerave accipiat, neque eos vinculis injuste cöerceat, nec a vinculis magis, minusve solvat, quam mandato Judicum sibi injunctum sit, neque eis directe, aut indirecte molestias inferat, quas pecunijs, alijsve rebus redimant, sub pœna restituendi quadruplum, si quid, sic injuste extorserit, idque juxta legum horum regnorum formulam probetur.

Lex Reg. 7. titul. 2. lib. 7. recopil.

§. VIII.

§. VIII.

Nullum, postquam dimissus est, detineat expensarum prætextu, si pauper ille sit.

CApti, qui a carcere liberari jubentur, pro salarijs, aut expensis Ministrorum, ne detineantur, si ipsi pauperes esse juraverint, & Judices ita existimaverint, statimque dimittantur, nisi alijs de causis fuerint retenti, neque ab eis carceris custodes pignora capiant, sibi obligari faciant, aut fidejussores dare compellant, neque eos pro stipendijs hujusmodi ullatenus vexent, sub pœna pondo trium, quoties contrafecerint, idque servetur, etiamsi ob crimina in carcere conjecti fuerint, de quibus Judex, die visitationi carceris indicto, inquirat.

Lex Reg. 20. & 21. tit. 12. lib. 1. recopil.

§. IX.

Stipendiorum taxa in carcere publice affigatur.

IN publico carceris loco index æstimationis stipendiorum, quæ custodes a captis exigere debent, ubi commode ab omnibus legi possint, clare, ac perspicue conscriptus collocetur, idque omnimodo, sub pœna pondo sex, custodes adimpleant.

§. X.

Quidquid carcerem spectat, diligenter conservet.

CArceris vincula omnia diligenter custos asservet, & cum munus obierit, inventario, per antiquiorem Curiæ Notarium confecto, ea recipiat, eodemque etiam interveniente, cum munus peregerit, restituat. Fidejussores idoneos, spectataque fide proba-

Fidejuſſores det, & juramentum præſtet, priuſquã ad Officium admittatur.

batos cuſtos det, cum quibus ipſe promittat, ſe Officio ſuo fideliter, & accurate functurum, &, ſi quid damni, carceri, vinculis, comprehenſisve evenerit, reparaturum, aut ſi ratione Officij in aliqua pecuniarum ſumma fuerit condemnatus, eam perſoluturum. Ad hoc etiam, & ad Decreta hujus Synodi ſervanda, jurejurando ſe obſtringat. Interdicit quoque hæc Synodus, ne cuſtos carceris, aut alius ex ejus familia, captis aleas det, aut ab eis ſtrenas, aliudve ſimile exigat, ſi vero ſecus fecerit, uſque ad privationem Officij, pro ut delictum poſtulaverit, contra eum procedetur.

Conſonat. Mediol. 1. titul. de carceris cuſtodibus.

§. XI.

Generalis Vicarius in carceris viſitatione de his omnibus inquirat.

ADmonentur præterea Officiales, & Vicarij omnes, ut cum die Sabbato carcerem viſitaverint, de hoc Decreto contentis diligenter inquirant, quidque cuſtos cum vinctis agat, & ad hoc potiſſimum incumbant, ut ad Dei cultum, & honorem muneri ſuo ſatisfaciant.

TITULUS XIII.

De Majoritate, & Obedientia.

§. I.

Quid circa precedentias?

UT pace, & tranquilitate concordes Eccleſiaſtici viri unum opus conflent, nullisque diſſidijs inter ſe contendant, unicuique jux-

juxta eam, qua eminet, dignitatem, aut juxta munus, quo fungitur, honorem, locum, ſedemque conſtitui maxime neceſſarium eſt, eam ob cauſam Sacroſanctum Tridentinum Concilium de Epiſcopis in hunc modum decernit Epiſcopis præterea ubique is honor tribuatur; qui eorum dignitati par eſt, eique in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & alijs actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum autoritas. Qui, ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re, ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur, Epiſcopi ipſi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Neque vero ob id a Concilio Præbendatis, & Capitularibus quicquam de ſua dignitate detrahitur, aut de his facultatibus, quæ ſibi de jure, & conſuetudine competunt, & non adverſantur Tridentino Concilio. Quo vero ad ea, quæ in Capitulis Cathedralium decernenda ſunt, recta, unanimisque ſit omnium conſpiratio; jubet hæc Synodus, ut cum Epiſcopus, Decanusve, aut is, qui præeſſe debet, Capitulum ad extraordinaria negotia convocaverit, in ſcheda vocationis, etiam ea capita contineantur, de quibus deliberandum eſt, quæ capita etiam ad Epiſcopum deferantur, niſi de re Epiſcopo, ſive alicui ex Epiſcopi familiaribus competenti, agendum erit; tunc enim ſolum Capitulares convocandi ſunt, & ad præſcriptum hujus Decreti inſtruendi.

Seſſ. 25. cap. 6.

Conc. Provin. de Quiroga act. 3. cap. 19.

Epiſcopo ubique primus locus detur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. II.

Lites de præcedentijs Episcopus dirimat absque appellatione.

QUoniam in frequenti Congregatione, ubi Ecclesiastici, Seculares, & Regulares conveniunt, nisi aliquis præsideat, cujus autoritate omnes in Officio contineantur, dissidiorum, ac tumultuum posset occasio suboriri, Sacrosancto Concilio Tridentino hæc Synodus inhærens, præcipit, ut quando in processionibus publicis, & in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, de quavis præcedentia controversiæ oriuntur, eas Episcopus (amota omni appellatione) componat, non obstantibus quibuscumque, pro ut ejusdem Concilij Decreto, & Constitutione sanctæ memoriæ Gregorij XIII. hac de re editis, cautum est.

Sess. 25. c. 13.

Sess. 25. c. 13.

§. III.

Nullus Doctoris titulum, aut quempiam alium assumat, nisi prius ostenderit Episcopo testimoniales litteras.

STatuit præterea, ac mandat hæc Synodus, ne ullus Clericus cujuscumque conditionis Baccalaureum, Licentiatum, Magistrum, Doctoremve in aliqua facultate se nominet, aut subscribat, in his locis, ubi de ejus gradu constare non potest, nisi prius Episcopo litteras testimoniales gradus hujusmodi ostendat, sub pœna pondo centum auri, pijs operibus, Justitiæ sumptibus, & accusatori æque applicandorum; pœnis contra hos a Lege Regni statutis in suo robore, & firmitate permanentibus.

Lex Reg. 5. tit. 7. lib. 1. recopil.

LIBRI

LIBRI SECUNDI

TITULUS I.

De Ordine Judiciorum.

§. I.

In Tribunali ordo, & silentium serventur.

IN locis ad audiendum causas deputatis, silentium, ordo, & obedientia servetur, in sedibus, & provisionibus ratione antiquitatis Officij Notarijs, & Procuratoribus honor deferatur; ac inter omnes summa sit cum modestia consensio. Quod si minus fecerint, Judicum arbitrio mulctentur, & usque ad suspensionem, & privationem officij puniantur.

Ex Granat. Synod. tit. de Ordine Judicior.

§. II.

Nullus cum armis Tribunal ingrediatur.

NUllus Curiæ Minister, Litigator, aliusve quicumque intra Aulam, quo tempore audientia celebratur, arma quæcumque secum habeat, & ut hoc servetur, opportuno adhibito remedio, Judex accurate invigilet.

Estilo uniforme de todos los Tribunales.

§. III.

Pauperum Advocatus, ac Procurator designentur.

ADvocatus, & Procurator deputentur, qui miserabilium Personarum causas defendant, & salarium, quod sibi fuerit ab Episcopo constitutum, ex Camera percipiant; hi vero illorum causas, quos ut

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. II.

Lites de præcedentijs Episcopus dirimat absque appellatione.

QUoniam in frequenti Congregatione, ubi Ecclesiastici, Seculares, & Regulares conveniunt, nisi aliquis præsideat, cujus autoritate omnes in Officio contineantur, dissidiorum, ac tumultuum posset occasio suboriri, Sacrosancto Concilio Tridentino hæc Synodus inhærens, præcipit, ut quando in processionibus publicis, & in ijs, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, de quavis præcedentia controversiæ oriuntur, eas Episcopus (amota omni appellatione) componat, non obstantibus quibuscumque, pro ut ejusdem Concilij Decreto, & Constitutione sanctæ memoriæ Gregorij XIII. hac de re editis, cautum est.

Sess. 25. c. 13.

Sess. 25. c. 13.

§. III.

Nullus Doctoris titulum, aut quempiam alium assumat, nisi prius ostenderit Episcopo testimoniales litteras.

STatuit præterea, ac mandat hæc Synodus, ne ullus Clericus cujuscumque conditionis Baccalaureum, Licentiatum, Magistrum, Doctoremve in aliqua facultate se nominet, aut subscribat, in his locis, ubi de ejus gradu constare non potest, nisi prius Episcopo litteras testimoniales gradus hujusmodi ostendat, sub pœna pondo centum auri, pijs operibus, Justitiæ sumptibus, & accusatori æque applicandorum; pœnis contra hos a Lege Regni statutis in suo robore, & firmitate permanentibus.

Lex Reg. 5. tit. 7. lib. 1. recopil.

LIBRI

LIBRI SECUNDI

TITULUS I.

De Ordine Judiciorum.

§. I.

In Tribunali ordo, & silentium serventur.

IN locis ad audiendum causas deputatis, silentium, ordo, & obedientia servetur, in sedibus, & provisionibus ratione antiquitatis Officij Notarijs, & Procuratoribus honor deferatur; ac inter omnes summa sit cum modestia consensio. Quod si minus fecerint, Judicum arbitrio mulctentur, & usque ad suspensionem, & privationem officij puniantur.

Ex Granat. Synod. tit. de Ordine Judicior.

§. II.

Nullus cum armis Tribunal ingrediatur.

NUllus Curiæ Minister, Litigator, aliusve quicumque intra Aulam, quo tempore audientia celebratur, arma quæcumque secum habeat, & ut hoc servetur, opportuno adhibito remedio, Judex accurate invigilet.

Estilo uniforme de todos los Tribunales.

§. III.

Pauperum Advocatus, ac Procurator designentur.

ADvocatus, & Procurator deputentur, qui miserabilium Personarum causas defendant, & salarium, quod sibi fuerit ab Episcopo constitutum, ex Camera percipiant; hi vero illorum causas, quos ut

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. XV.

Servanda in cauſis criminalibus.

QUando Judicibus expedire videbitur, in cauſis criminalibus parti præſenti actorum tranſumptum concedere, ut ſeſe defendat, fuerintque alij rei, & complices abſentes, Notarij Advocato hujus partis præſentis, ſuppreſſis nominibus, proceſſum legant, & id uſque ad publicationem diligenter ſervetur. Si vero nullum ſit juris impedimentum, etiam cum nominibus, hujuſmodi tranſumptum concedatur.

§. XVI.

Quid cum Cenſuræ aggravantur?

IN cauſis immunitatum, reſtitutionum, ad Eccleſias confugientium, & alijs quibuſcumque, in quibus Judices procedunt aggravando Cenſuras, antequam Cenſuræ hujuſmodi aggraventur, præcedat intimatio anterioris Cenſuræ jam decretæ, de cujus intimatione fidem faciat Notarius, præcedat quoque invocationis brachij Secularis informatio, quo ordine, & non aliter ad Eccleſiaſticum Interdictum procedetur.

§. XVII.

De Conjugijs clandeſtinis.

IN clandeſtinis Conjugijs, quidquid circa ea a partibus petatur, Fiſcalis oppoſitio, & accuſatio admittatur, acta, & probatio a partibus exhibita pro informatione ſummaria recipiantur; deinde teſtibus a partibus productis per Fiſcalem ratificatis, iterumque habita partium confeſſione, per Judices noſtros hac in re decerni, & definiri poteſt, juxta diſpoſitionem Sacroſancti Concilij Tridentini.

Seſſ. 24. c. 1. de reformat. matrimonij.

§. XVIII.

§. XVIII.

Cavetur, ne Maritus ſuboleat accuſationem de adulterio ab uxore factam.

QUando uxor proprium maritum de adulterio, concubinatuve accuſaverit, Judex efficiat, ut Fiſcalis, aut executor Juſtitiæ, in judicio denuntiet, & cauſam proſequatur, adhibita cautela, ne maritus, a propria uxore delatum fuiſſe Judici, ſentiat.

§. XIX.

Miſerabilium Perſonarum cauſæ gratis expediantur.

A Miſerabilibus Perſonis litigantibus, nihil quidquam pecuniæ accipiatur ratione litis, eaque miſerabilis Perſona reputetur, quæ in bonis mobilibus, & immobilibus quinquaginta pondo valorem non habuerit, probatio vero quoad hoc per Notarium fiat, ex qua, ſi Officialibus conſtiterit de paupertate Perſonæ litigantis, ejuſdem cauſas, ſemotis dilationibus, expediri, & in omnibus ſubveniri jubeant.

§. XX.

Cauſæ Clericorum ſecreto pertractentur.

ACcuſationes criminales contra Clericos in Sacris Ordinibus conſtitutos illatæ, cum omni ſecreto, pro ut Sacerdotalem Perſonam decet, tractentur, & definiantur.

§. XXI.

Si plures Perſonæ actione unica accuſentur, unicus proceſſus conficiatur.

QUamvis delinquentes plures ſint de eodem crimine accuſati, unus tantum proceſſus confi-

solvere a Judice reus compellatur. Si vero intra prædictum tempus pars non declinaverit, lis contestetur, reconventiones fiant, eisque intra terminum respondeatur, juxta Legum Regni dispositionem, quarum usus, & observantia, quo ad hoc præcipitur. Breviori vero in termino definire in potestate Judicum sit, si ob justas aliquas causas id fieri debere, sibi videatur. Idem præcipitur observari, in clare, & aperte positionibus respondendo, juxta Leges Regni circa hoc disponentes.

Lex 1. & 2. tit. 5. lib. 4. recopil.

Lex 1. & 2. tit. 7. lib. 4. recop.

§. VII.

Aliqua ordinantur pro breviori expeditione litium.

Finem litibus cupiens hæc Synodus imponi, ne partes ultra modum graventur dilationibus, & expensis, statuit, ac sancit, ut Ecclesiastici Judices hujus Provinciæ, sive Ordinarij, sive ex speciali Episcopi commissione delegati in causis levibus, & parvi momenti nullos libellos admittant. In his vero, quæ majoris fuerint momenti, duo tantum ab utroque litigatore libelli produeantur, usque ad primam conclusionem, & articulos ad probationes faciendas. Post publicationem vero a singulis litigatoribus produci unus tantum libellus possit, quod si de facto plures, quam hoc Decreto sancitum est, producantur, aut recipiantur, ij nulli deeernuntur, omnisque probatio, eorum virtute facta, invalida sit, nec fidem ullo modo faciat, qui libelli subscripti, signatique sint ab Advocato probato, & gradu insignito, vel ab eadem parte, nec aliter admittantur, nisi causæ qualitas Judicis arbitrio aliud postulaverit. Si vero

Conc. Mex. 1. c. 83. & Synod. de Quirog. constit. 112.

ro aliqua declinatoria exceptio opponatur, intra octo dies continue a die oppositionis numerandos, probari debeat, ne parti ad probandum terminus prorrogetur. Concluſa vero causa, ad pronunciandum interlocutorie dies sex, ad ferendam vero definitivam sententiam dies decem præscribuntur, quibus elapsis, si Judices contrafecerint, expensas hac de causa factas, a die elapsi termini, usque ad sententiarum hujusmodi pronuntiationem in duplo reddant.

§. VIII.

Quid si partes intra præfixum terminum non fecerint probationes?

CUM partes ad suas probationes faciendas admissæ fuerint, si probationes non fecerint, neque litteras, quas vocant receptorias, extraxerint, & altera pars ob non factam diligentiam a parte adversa, nec ab eadem litteras hujusmodi extractas petierit terminum, pro denegato haberi, & causam pro concluſa, & definiendam esse, altera pars citari mandetur, & contumacijs incusatis provideatur, quod ad tertiam diem receptorias extrahat, si autem illas non extraxerit, habeatur causa pro concluſa, etiam termino ad probandum nondum elapso, ut hac ratione lites brevius expediantur.

§. IX.

Adhuc de eadem re.

QUando una ex partibus litigantibus factam probationem produxerit, & ea non obstante, pars altera in causa concludi petierit, pars probationem producens citetur, & super hoc articulo contuma-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ciæ incuſentur, & concludatur, antequam concluſio ultima fiat in cauſa, quod vero ſecus actum fuerit, ſit in ſe nullum.

§. X.

De Publicatione.

SI publicatio petatur, & hæc, eoquod terminus duret, ab altera parte contradicatur, ad excuſandum actorum examen, & alias de hoc dilationes, præcipitur Judicibus, ut ſub conditione, ſi terminus elapſus ſit, publicationem fieri provideant, quod ſi terminus adhuc duraverit, declarent, quod duret, quod ſic jubeant, quamvis Decretum conditionale ſit.

§. XI.

De eadem re.

ELapſo termino ad probandum, ſi probatione facta, publicationem fieri poſtuletur, aut probatio non facta, cauſam haberi pro concluſa petatur, parte adverſa citata, & non contradicente, contumaciaque incuſata, ſine ulla alia dilatione cauſam pro concluſa haberi mandetur, ſi vero pars contradixerit, cognita a Judicibus contradictionis cauſa, ex actis, quod Juſtitiæ fuerit, decernant.

§. XII.

Qui accuſationem inſtituit, ſi non probet, puniatur: & ante cauſæ inchoationem expenſas promittat.

QUando capitula contra aliquam hujus Provinciæ Perſonam dentur, Fiſcali tradantur; quæ ſi ſubſcripta non ſint, &, a quo exhibita fuerint, ignoretur, in eiſque teſtes deſignati ſint, ac in eis contenta adeo gravia provideantur, ut eorum remedium ad

ad Dei cultum, & bonum commune ſpectet, factis prius de hac re certioribus Epiſcopis, ſeu Epiſcoporum Officialibus, Fiſcalis capitula hujuſmodi proſequatur. Quod ſi conſtet, quis capitula obtulerit, præſtitis idoneis fideijuſſoribus, promittat ille, qui ea dedit, expenſas hac de cauſa faciendas, ſi capitula minime probentur, perſoluturum, itidemque puniatur, prout accuſator calumnioſus de jure venit puniendus.

§. XIII.

Circa conjuges non cohabitantes.

IN his, qui Matrimonio conjuncti conjugalem vitam non ducere denuntiabuntur, Parochi teſtimonium in probationem admittatur, quatenus ad Matrimonium, & non cohabitationem, & ſic comparere præcipiantur, & de hoc interrogentur. Quod ſi negaverint, Fiſcalis citetur, qui, quatenus opus fuerit, ampliorem faciat probationem, & ratificatis teſtibus, prout juris ſit, in cauſa decernatur.

§. XIV.

De Polygamis.

IN cauſis criminalibus binarum nuptiarum, vivente primo conjuge, rei incluſi carcere teneantur, dum lis agitur, eosque ſic detineri Judices procurent, etiamſi a ſententijs per eos latis rei hujuſmodi appellaverint, ut ſic finis his cauſis imponatur. Quando vero Fiſcalis accuſaverit, illæ partes, quarum intereſt, citentur, eæque citationes fiant ex pecunia Juſtitiæ ſumptibus applicata.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

pauperes, in eorum patrocinium Judices tradiderunt, gratis defendere teneantur, nec ab eis quicquam accipiant, eorumve operas ad suos usus conferant, sub pœna reddendi duplum, cujus mulctæ dimidia pars miserabilibus Personis applicetur. Admonentur etiam, ut in his pauperum causis accurate studeant, & pro brevi earum expeditione laborent, cum omni charitatis, & mansuetudinis affectu; ne pauperes jus suum amittant. Quod si opus fuerit, Judices verbo, aut scripto instruere, id præstent, si vero, ex eorum negligentia pauperibus damnum importetur, restituendi illud pœnæ subjaceant.

§. IV.

Minoribus Curatores dentur.

IN causis minorum, si ex eorum aspectu talis esse appareat, ipsis præsentibus, si adsint, sive absint, cum speciali ad id mandato Curatores deputentur, qui jurent se minorum suorum causas defensuros, omni diligentia, & consilio adhibitis; confessio vero a minori ne petatur, nisi antequam præincipiat, Curator præsens sit, aliter confessio invalida sit.

§. V.

Circa instrumenta publica serventur ordinationes regiæ.

PUblica instrumenta, & ea, quæ guarentigia dicuntur, & Chyrographa recognita, etiam non præcedente mandato, aut monitorio, executioni mandentur, serventurque stilus, & forma Secularium Tribunalium, ac Leges Regiæ de hoc sancitæ, tam quo ad executionem, terminos, præconia, & fideijussores,

Lex 1. 2. & 3. tit. 21. lib. 4. recopil.

res, quam quo ad alia; Clericus autem, in quem executio facta est, carcere sit inclusus, donec tanquam pauper gaudere velit privilegio in favorem status Ecclesiastici a Gregorio Papa IX. concesso, in Decretali, quæ incipit *Odoardus*, quam Papæ constitutionem Judices, & Officiales inviolabiliter servent, & adimpleant. Quando autem creditores Chyrographa; aliasve privatas scripturas obtulerint, ut recognoscantur, Judices id fieri mandent, quod, si debitores Clerici id non fecerint, duabus, & non minus, nec aliter, nisi in proprias eorum Personas contumacijs incusatis, Chyrographa, & instrumenta privata hujusmodi pro recognitis habeantur, & tanquam recognita executioni mandentur, servato ordine præmisso in publicis instrumentis, quæ promptam habent executionem.

Capit. Odoardus de solutionibus. Synod. de Osma tit. 34. const. 1. §. 5. fol. 186. & Synod. de Valladolid lib. 3. tit. 8. const. 1.

§. VI.

Terminus designetur novem dierum ad jurisdictionem declinandam.

QUælibet declinatoria exceptio, aut incompetentia jurisdictionis, intra novem dies opponatur, a fine præfixi termini computandos, aut parte præsente, a die, qua intimata fuerit citatio, quo termino elapso, si declinatoria hujusmodi exceptio allegata non sit, restitutio in integrum adversus hujus temporis lapsum non concedatur, & si in alijs casibus concedenda esset, pro termino autem ad probandum viginti dies præscribuntur, quod si exceptio declinatoria probatur, causæ principalis cognitio cessat, sin minus, in expensis, & damnis pro retardatione litis alteri parti illatis condemnetur. Quæ statim

ciatur, nec ratione actorum processus, aliquid aliud exigatur, quam quæ sunt in indice taxæ constituta. Nam si in eadem causa tres complices sint, tanquam ab uno solo salaria, & expensæ exigendæ sunt.

§. XXII.

Accusatores intra tertium diem a rei contestatione compareant.

UT molestijs, quas accusatores inferre solent, occurratur, mandat hæc Synodus, ut Judices Ordinarij, Visitatores, Vicarij, & alij quicumque, quibus summariæ informationes super partium querelis committentur, querelantibus præcipiant, facta in forma citatione, per Notarium probationem recepturum, quatenus intra tres dies postquam reus partem se constituerit, compareant personaliter ad accusandum eum coram dictis Judicibus, sin minus perpetuum eis silentium ad id imponetur, si vero duabus contumacijs incusatis, non comparuerint, nec accusaverint, amplius non audiantur, eorumque vices, & voces Fiscalis obtineat, qui tam in hoc casu, quam in criminalibus ceteris ad se pertinentibus, accusationem dare intra tres dies teneatur, postquam se reus in carcere constituerit; Judicibus autem, & Officialibus jubetur, ut concluſis jam processibus, quo citius fieri poterit, dictas criminales causas definiant, ita ut, quantumvis processus prolixus sit, intra tredecim dies, a die conclusionis, aut in breviori tempore, si fieri potuerit, definitivam sententiam ferant, in quo Officialium conscientiæ onerantur, ne sumptus, & expensæ ex nimia retardatione accrescant.

Dies tredecim præfiguntur pro sententijs expediendis. Conc. Mex. 1. c. 77. & Gran. tit. de Ordin. Judicior. n. 26.

TITULUS II.

De Procuratoribus.

§. I.

Procuratores exacte procedant in causis clientum suorum.

PRocuratores causis, quas susceperint, omnem operam præstent, in eisque cum omni veritate agant, &, quod suis partibus utile sit, diligenter gerant, ac sine ulla collusione, falsitate, prævaricatione, aut prævaricationis specie, odio, aut amore sui principalis, aut partis adversæ quidquam postulent, aut postulare negligant, quod convenienti causæ expeditioni necessarium sit. Neque hac de causa dona aliqua, aut promissiones, munerave, aut alia hujusmodi injuste a parte contraria accipiant, sub pœna reddendi quadruplum; ac præterea Judicum arbitrio puniantur.

Ex Synod. Granat. tit. de Procurator.

§. II.

Merces eorumdem, si excedant, a Judice moderetur.

MOderatam mercedem pro opera sua accipiant, quod si in hoc excesserint, directe, vel indirecte litigatores vexaverint, ut ab eis injusta salaria, munerave, aut alia hujusmodi extorqueant, Judices pro merito laborum mercedem taxent, & districte præcipiant, quod reliquum restituant, necnon Judicum arbitrio pœnas dent.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. III.

Honeſte cum feminis verſentur.

PRocuratores, qui in Tribunalibus Eccleſiaſticis negotia Eccleſiaſtica adminiſtraverint, cum feminis, quarum, vel contra quas cauſas ſuſceperint, inhoneſte ne converſentur, neque eas in concubinas accipiant. Quod ſi contra fecerint, præter pœnas juxta horum Decretorum formam eis impoſitas, in cauſis Eccleſiaſticis ab officiorum exercitio per tres menſes ſuſpendantur; itidemque præcipitur, ne per trium menſium hujuſmodi ſpatium, Judices, aut Notarij petitiones ab eis oblatas recipiant, aut alios actus ſub eadem pœna.

TITULUS III.

De Ferijs.

§. I.

Feſti dies ex præcepto ſervandi.

Mexic. 1. c. 18. & Limen. 3. act. 3. c. 40. & act. 4. cap. 9.

UT debitum cultum, & honorem Deo Creatori noſtro, ejuſque Sanctis impenderemus, dies aliqui in Eccleſia ſemper decreti ſunt, ut in eis ab omni ſervili opere ceſſantes, nos cultui divino vacaremus, eam ob cauſam, ut hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Fidelibus dies hi feſti noti ſint, in eiſque cultui divino ſatisfaciant, hæc Synodus decernit omnes horum Regnorum Fideles, exceptis Indis, de quibus alio in loco tractatur, teneri ſub pœna peccati mortalis ſequentia Feſta venerari.

FESTA

FESTA EX PRÆCEPTO OBSERVANDA.

IN PRIMIS DIES DOMINI TOTIUS ANNI.

Feſta Januarij.

CIrcumciſio Domini noſtri Jeſu-Chriſti.
Epiphania Domini.
SS. Fabianus, & Sebaſtianus.

Feſta Februarij.

Purificatio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Mathias Apoſtolus.

Feſta Martij.

S. Thomas Aquinas.
S. Joſeph, Beatæ Mariæ Sponſus.
Annuntiatio Beatæ Mariæ Virginis.

Feſta Aprilis.

S. Marcus Evangeliſta.

Feſta Maij.

SS. Philippus, & Jacobus Apoſtoli.
Inventio Sanctæ Crucis.

Feſta Junij.

S. Barnabas Apoſtolus.
Nativitas Sancti Joannis Baptiſtæ.
SS. Apoſtoli Petrus, & Paulus.

Feſta Julij.

Viſitatio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Maria Magdalena.
S. Jacobus Apoſtolus.
S. Anna Mater Virginis Mariæ.

Feſta Auguſti.

S. Dominicus.
Transfiguratio Domini.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

S. Laurentius Martyr.
S. Hippolytus, in Civitate Mexicana tantum.
Assumptio Beatæ Mariæ Virginis.
S. Bartholomeus Apostolus.
S. Augustinus.

Festa Septembris.

Nativitas Beatæ Mariæ Virginis.
S. Matthæus Apostolus, & Evangelista.
Dedicatio Sancti Michaëlis Archangeli.

Festa Octobris.

Sanctus Franciscus.
Sanctus Lucas Evangelista.
SS. Apostoli Simon, & Judas.

Festa Novembris.

Festum omnium Sanctorum.
Sancta Catharina Virgo, & Martyr.
S. Andreas Apostolus.

Festa Decembris.

Conceptio Beatæ Mariæ Virginis.
Expectatio partus Beatæ Mariæ Virginis.
Sanctus Thomas Apostolus.
Nativitas Domini nostri Jesu-Christi.
Sanctus Stephanus Proto-Martyr.
S. Joannes Apostolus, & Evangelista.

ITEM FESTA MOBILIA SEQUENTIA.

DOminica Resurrectionis cum duabus diebus sequentibus.
Ascensio Domini.
Dominica Pentecostes, cum duabus diebus sequentibus. Festum Corporis Christi.

Coli etiam jubentur Festa Sanctorum Patronorum Ecclesiarum Cathedralium, & locorum, ubi Hispani degunt in eisdem Ecclesijs, & locis. *Mexic. 1. c. 18. & Limen. 3. act. 3. c. 40. & act. 4. cap. 9.*

§. II.

S. Joseph hujus Provinciæ Patronus.

POrro quia singularis fuit in Beatum Joseph, Sacratissimæ Virginis Mariæ Sponsum, hujus Provinciæ devotio, ob cujus sancti merita, & intercessionem pie credi potest, Novam Hispaniam singularibus Dei beneficijs donari, Provincialis Synodus anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto celebrata Sanctum Joseph in generalem hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Patronum elegit, ejusque Festum coli mandavit, hæc quoque Synodus idem renovans, & confirmans statuit, ut Festum hujusmodi in hac Provincia cum Octava celebretur. Si vero Octava in hebdomadam majorem inciderit, de ea usque ad Feriam quartam ejusdem hebdomadæ inclusive commemoratio fiat. Festum Sancti Jacobi Apostoli, quia præcipuus, & generalis Hispaniæ Patronus is est, cum Octava celebrari mandatur. Quando vero, ad Vesperas, & Matutinum suffragia Sanctorum dicuntur, ejus commemoratio, quia antiquior Patronus est, commemorationi Sancti Josephi præcedat. In die vero trigesima Decembris, qua translatio Sancti Jacobi facta est, de ejus translatione Officium recitetur. *Mex. 1. c. 18. §. 1.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ® DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. III.

S. Thomæ Aquinatis Festum ex præcepto servetur.

Pij V. motus proprius in Bullario ipsius. Bull. in 42. fol. 59. Text. in cap. unico de reliquiis, & veneratione Sanctorū lib. 6. Fundatur ex c. finali de Feriis, & in cap. 1 de consecrat. dist. 3. Conc Trid. Sess. 25. c 12. de regular. verb. diez. Conc Milan 4. tit de S. Ambrosio, fol. 616. & 5. etiam Milan. fol. 710. Verbo ques dies festos.

ETsi ante celebrationem hujus Synodi, Festum Sancti Thomæ Aquinatis Doctoris Angelici, ex præcepto non colebatur, attendens tamen hæc Synodus a felic. record. Papa Pio V. propter singularem sanctitatem, & mirabilem Doctrinam, de quibus is sanctus, hæresibus refutatis, Christianæ Reipublicæ Scholis magnas opes attulit, & propter eruditionis splendorem, quo in Ecclesia Dei eluxit, ejus Festum per universum Neapolis Regnum coli, & per universum Ecclesiam Officio Doctoris celebrari præceptum esse: attendensque instantissime a Decano, & Capitulo hujus Metropolitanæ Ecclesiæ, Magistratibus Civitatis Mexici, a Rectore, & Universitate Regia, tum etiam ab Ordine Sancti Dominici, cujus institutum Sanctus Thomas professus est, efflagitatum fuisse; hæc Synodus præcipit, ut Sancti Thomæ Festum colatur, & Catalogo Festorum, quæ ex præcepto in hac Provincia coluntur, adscribatur.

§. IV.

Forma in observandis Festis.

QUÆ quidem Festa ab omnibus coli deberi (Indis exceptis) hæc Synodus decernit, in quibus ab omni servili opere cessandum est, a media nocte vigiliæ, usque ad mediam noctem sequentem, quo tempore Festum terminatur, in eisque Missam integre audire omnes tenentur, ad quam, & ad verbum Dei audiendum, ubi commode fieri potest, suis Parochijs omnes intersint, ut est a Sacro Concilio Tri-

Quisque suæ Parochiæ interesse.

Tridentino injunctum; quod si aliqui in diebus Festis hujusmodi integram Missam non audierint, arbitrio Ordinarij plectantur; qui vero tempore, quo Missa conventualis celebratur, & Sacra Concio habetur, in ludis occupati apprehensi fuerint, juxta formam juris pœnas luant.

Sess. 24. c. 4. de reform.

§. V.

Patresfamilias curent, ut filij Missam audiant.

MOnet etiam hæc Synodus Patres, Matresque omnes, ut suos filios, & filias quantumvis minimæ ætatis sint, ad Missam audiendam secum deferant, præcipit etiam hæris, ut famulos, & servos suos omnibus Festis colendis Missam audire faciant, in quo eorum conscientiæ onerantur.

Conc. Milan. 3. f. 584. Vers. neque vero excusentur.

§. VI.

Viduæ ne ultra mensem Missæ auditionem differant luctus prætextu.

UT introducta jam corruptela funditus tollatur, qua relictæ Viduæ per multos dies ab obitu maritorum Missam non audiebant, Ecclesiæ præceptum transgredientes, jubet hæc Synodus, ut Viduæ, elapso præsertim mense post mortem mariti, a Judicibus Ecclesiasticis, per censuras, & alias pœnas, ad Sacrum audiendum compellantur, idemque servetur cum mulieribus conjugatis, quæ ob virorum absentiam per longum tempus Missam non audiunt.

Bulla Pij V. in Bullario fol. 33. 2. col. Verbo ut igitur. Cōc. Mexic. l. c. 19 §. 3. & Guad. tit. 6. const. 16. & Milanen. 1. fol. 39. Verbo Viduæ. & fol. 119. Verbo Episcopi ne patiantur, & Mil. 3. fol. 584. Vers. neque vero excusentur.

§. VII.

Opera Festis diebus prohibita.

QUO vero servilia opera, a quibus in diebus Festis vacandum est, omnibus innotescant, hæc

Guadix tit. 6. const. 21. 22. 23. & 24. & Gran.

tit. de Fer. n. 45. & 6. & Synod. de Quirog. conſt. 97. 98. 99. & 100. & Limen. 3. act. 3. c. 40. & act. 4. c. 9. & Miſſ. 3. tit. de Feſtor. dierum cultu fol. 583.

Synodus ſtatuit, ac decernit, ut in eis mercatum, nundinæ, licitationes minime fiant; tabernæ etiam ubi merces, vel alia divenduntur, & emuntur, ſaltem dum Miſſa conventualis celebratur, ne aperiantur.

§. VIII.

Eſculentorum venditio.

Agnſones. Barbitonſores. Fodinæ.

ASono vero campanæ, qua Populus ad conventualem Miſſam vocatur, uſque ad finem Miſſæ, eſculenta publice venalia ne exponantur, operarij per totum Feſti diem jumentis ſuis ſarcinas ne imponant, nec mulieres iter agant, ſarcinas vehentes, niſi victualia eo tempore Populo neceſſaria, aportaverint. Tonſores per totum Feſti diem ne detondeant, furni ne ardeant, inſtrumenta, & machinæ minarum ceſſent, nec in eis ulli occupentur. Si qui vero hoc Decretum violaverint, ſevere ab Eccleſiaſticis Judicibus punientur. Non tamen interdicitur Chirurgis, & Aromatarijs, ne in his diebus officia ſua exerceant, quantum ægrotorum ſaluti conveniet, itidemque permittitur temporibus metendi, rigandi, piſcandi, aut vermes ſericos nutriendi, & alia hujuſmodi terrenorum fructuum ratione faciendi, in Feſtis diebus poſt auditam Miſſam, de licentia Officialium, & Vicariorum, rebus hujuſmodi operam impendere; ne ſi neceſſitas occurrerit, earum jactura fiat.

Quid meſis tempore faciendum?

§. IX.

Dies Feſti Indorum deſignantur.

Bulla Pauli III. conceſſa in favorem Indorū. Mexic. 1. c. 18. § 4.

FElicis recordationis Paulus Papa III. Indorum paupertati proſpiciens, eos tam ſtricto vinculo, ut Hiſpanos, ad Feſtorum obſervationem divinci-

re

re noluit, ac ob eam cauſam illorum commoditati conſulens, ſequentia Feſta Indis deputavit, ad quæ ſola obſervanda ex præcepto tenerentur. & Limen. 3. act. 4. c. 9.

FESTA INDORUM.

DIES OMNES DOMINICI IN ANNO OCCURRENTES.

Mex. 1. c. 18. §. 5. & Limenſ. 3. act. 4. cap. 9.

NAtivitas Domini, ſine duabus diebus ſequentibus.

Circumciſio Domini.

Epiphania Domini.

Dominica Reſurrectionis, ſine duabus diebus ſequentibus.

Aſcenſio Domini.

Dominica Pentecoſtes, abſque duabus diebus ſequentibus.

Feſtum Corporis Chriſti.

Nativitas Beatæ Mariæ.

Annuntiatio Beatæ Mariæ.

Feſtum Purificationis Beatæ Mariæ Virginis.

Aſſumptio Beatæ Mariæ Virginis.

Feſtum Apoſtolorum Petri, & Pauli.

Iidem Indi alijs Feſtis diebus in Hiſpanorū agris non laborent, niſi de Ordinarij licentia.

Aliorum Feſtorum obſervatio, voluntarie Indorum devotioni relinquitur, ne vero Hiſpani per ſe, aut ſervos ſuos in Feſtis diebus ſervilia opera exercendi ex hoc occaſionem arripiant, quod Indi ab eis minime ceſſent, decernitur, ne Indi hiſce Feſtis in Hiſpanorum prædijs, aut alijs facultatibus, niſi de licentia Ordinarij ſerviliter ſeſe exerceant.

§. X.

Nundinæ ne fiant Dominicis, aut Festis diebus.

Mex. 1. cap. 70. ITidem interdicitur, ne diebus Dominicis, & Festis, quorum observatio ad Indos pertinet, mercatum fiat, ut ratione hac tunc laborandi, & Missam non audiendi, ab Indis auferatur occasio. Si vero in aliquo Indorum oppido mercatum die Dominico indictum sit, alius hebdomadæ dies, in quo id fiat, designetur.

§. XI.

Medicamentorum applicatio, quæ Missæ auditionem impediunt, in diem alium rejiciatur, si commodè fieri possit.

MEdicis quoque prohibetur, ne ægrotis medicamenta applicent, ita ut eis impedimento esse possint, quominus Festis diebus Missam audiant, si talis ægritudo est, quæ ægrotum Missam audire non impediat, & cujus medicina in aliud tempus differri possit.

TITULUS IV.

De Dolo, & Contumacia.

§. I

Quo termino faciendæ citationes, & quis pro contumaci habendus.

Lex Reg. 9. tit. 8. lib. 2. recop. PRÆSENS, in illis locis, in quibus Ecclesiasticum Tribunal existit, in Judicium vocatus, citari non possit, nisi de uno die in alium, aliter autem, citatione facta, etiamsi citatus non compareat, contumax reputari nequeat, nec absens pro contumaci habeatur, si Nuntius fidem non fecerit ipsum citasse in personam propriam uxoris, filiorum, aut famulorum, nec sufficiet citatio ad Hospites, vicinos, aut alias extraneas Personas facta: contumaciæ vero coram Judicibus incusabuntur, & quicquid aliter factum sit, denuo fiat.

Syn. Gran. tit. de dolo, & contum.

§. II.

Contumax expensas solvat, antequam ulterius progrediatur.

CUM de contumacia cujusque partis constet, in expensis condemnetur contumax, quas, antequam ulterius procedatur, compellatur solvere, nisi præsens maluerit id in finem litis reservare, & in alterius partis contumacia ulterius procedi, aut remedium missionis in possessionem elegerit, quod si fiat, regula de hoc in Legibus horum Regnorum præscripta servetur.

Lex. 1. & 2. tit. 11. lib. 4. recop.

§. III.

Alia decernuntur circa contumaciam.

IN litteris citationum, & monitorijs præcipiatur, ut ad aliquem diem certum citati hora audientiæ compareant, quod si reus, vel actor minime comparuerit, & non comparentis contumacia fuerit incusata; contumax reputetur. Si autem intra dictum diem venerit, etiam secundæ litteræ expeditæ sint, illarum expensas solvat, qua solutione contumaciam purget, & in causa principali audiatur. Nullatenus vero secundæ litteræ expediantur, nisi toto elapso die, in quo terminus in primis litteris præfixus finitur, neque

que reus, vel actor contumax reputetur, usquequo consistorium dimissum sit.

§. IV.

Quid faciendum reo non comparente?

SI actor intra terminum in litteris expressum contumaciam non incusaverit, reus contumax non reputetur, nec litteræ illæ iterum legantur, nec virtute illarum contumacia incusari possit, sed litteræ conditionales æstimentur, veluti si expressæ sub conditione hac essent expeditæ; si actor contumaciam incusaverit in dicto termino, si autem reus comparuerit, actore non comparente, actor in expensis condemnetur, si id reus petierit; quod si elapso dicto termino actor contumaciam incusaverit, & reus non comparuerit, Judices eum iterum in judicium vocari mandent, nisi justis de causis sibi visum fuerit, reum posse legitime reputari contumacem. Si vero justæ causæ adsint, id Decreto declarent, litteræ tamen receptoriæ personaliter intimentur, si citatio prima personaliter facta non fuerit, aliter enim reus nullam sententiam, nec contumaciam incurrit.

TITULUS V.

De Testibus, & probationibus.

§. I.

In causis, in quibus ex officio proceditur impensis Cameræ testes alibi extantes adducantur.

Gran. Synod. tit. de probation.

IN causis, in quibus ex officio proceditur, testes contra reos producendi expensis Cameræ, & pecuniis Justitiæ sumptibus applicatis ad ferendum testimonium adducantur, quæ impensæ condemnatione expensarum subsecuta, & non alias, Cameræ, & sumptibus Justitiæ persolvantur, ne inde rei occasionem arripiant præveniendi, aut subornandi testes.

§. II.

In causis criminalibus plectendis pœna corporali semper ratificentur testes in plenario, alias probatio nulla sit.

IN omnibus causis criminalibus, in quibus pœna corporalis, sive exilij, aut publica pœnitentia imponenda sit, testes in summario judicio recepti, in plenario ratificentur, non obstante, quod pro ratificatis a reo habeantur. Quibus in casibus, nec minori ulli, nec Fiscali restitutio in integrum ad accusandum, aut ad probandum concedatur. Probatio vero, quæ per restitutionem hujusmodi fiet, nulla sit, immo a processu deleatur.

§. III.

In causis matrimonialibus, aliisque gravioribus testium dicta non a solis Notarijs, sed a Judicibus ipsis, aut de eorum speciali commissione recipiantur.

JUdices per se ipsos in causis matrimonialibus dicta testium recipiant, neque probationes a solis Notarijs etiam principalibus fieri in causis criminalibus, aut civilibus magni momenti permittant, nisi ipsismet Judicibus præsentibus, aut si justa ex causa Judices absint, de speciali eorum commissione, quæ quidem specialis commissio a Judicibus subscripta in principio probationis hujusmodi collocetur, & in processu describatur. Commissiones vero nullatenus

Mexic. 1. c. 42. & Gran. tit. de testib. n. 3.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Quando, & quemodo hujuſmodi cõmiſſiones concedendæ?

concedant in caſibus prædictis ad recipiendum teſtes alijs Miniſtris, quam Receptoribus ab Epiſcopo deputatis; neque in ſuis Tribunalibus Notarios quoſcumque, aut Officiales admittant, ad petitiones dandum, ad acta gerendum, neque ad teſtes in ſummario recipiendum, aut eis quodvis aliud receptionis genus committant, neque eos ad teſtes, aut teſtium ratificationes, neque ad recipiendas cautiones in Judicio faciendas, neque ad aliud quicquam, quod ad Judicium pertineat, adhibeant, niſi fuerint ipſimet Notarij Tribunalis, aut Receptores prædicti, & eis abſentibus, Miniſtri ad id ab Epiſcopo, vel juſſu Epiſcopi approbati, qui ſpecialem proviſionem ad id obtineant. Probationes autem, & acta Judicialia aliter confecta nulla ſint.

§. IV.

Pro teſtibus extra urbem ratificandis, acta originalia ne tradantur: parti vero, contra quam ratificatio eſt facienda, neque apographa.

QUando teſtes ad inſtantiam partis extra Civitatem ratificandi ſunt, eorum dicta in ſummario judicio habita, ne tradantur originalia, niſi prius exemplum publicum, & authenticum, quod fidem faciat, penes Notarium remaneat, nec tunc tradantur parti, contra quam ratificatio fieri debet. Quod ſi Notarius quiſquam ſecus fecerit, Judicum arbitrio pro qualitate criminis punietur. Probationes vero ſummariæ hujuſmodi Receptoribus dentur, præſtito ab eis juramento, & obligatione de ſecreto ſervando uſque ad publicationem, & de eaſdem reſtituendo intra dies duos poſt elapſum terminum.

§. V.

§. V.

Teſtes ex alio loco adducendi ejus impenſis perſolvantur, qui eos produxerit.

QUotieſcumque Judicibus viſum fuerit convenire, ut teſtes perſonaliter deducantur, id ejus impenſis fiat, qui teſtes produxerit, Judices autem, prius æſtimato, quod ratione itineris teſtes habere debent, illud teſtibus perſolvi faciant, antequam inde diſcedant.

§. VI.

Cautiones quædam ſervandæ in teſtium probationibus, quæ fiunt in ſecunda inſtantia.

TEſtium probationes in ſecunda inſtantia, ne fiant per eoſdem articulos, neque per directe contrarios, niſi in caſibus, & eo modo, quo eſt a Jure conceſſum, ut autem hoc evitetur, præcipitur, articulos in ſecunda inſtantia producendos præter Advocatum, a Procuratoribus etiam debere eſſe ſubſcriptos, a quibus itidem examinentur, ſint ne ijdem articuli, an contrarij, & ſi ſecus fiat, probatio a proceſſu deleatur, & Procurator in hoc negligens, pondo uno perſolvat.

§. VII.

Regiæ Conſtitutiones hic citatæ ſerventur in cauſis contra Miniſtros Eccleſiaſticæ Curiæ munera accipientes.

IN cauſis criminalibus, contra Miniſtros ab Epiſcopo deputatos, tractandis, ob dona, munera, pecuniasve injuſte acceptas, aut colluſiones factas, quibus dona, ſive hujuſmodi munera accipere ab hac Synodo prohibitum eſt, ea ſit ſufficiens ad condemna-

Lex 6. tit 9. lib 3. recop. & Lex 7. tit. 7. lib 7. recopilationis.

mnationem probatio, quæ in legibus novæ compilationis horum Regnorum decreta eſt, juxta quas leges in his cauſis decidendum præcipitur.

§. VIII.

Quæ probationes committi poſſunt Receptoribus, aut locorum Vicarijs.

PRobationes, quæ earum qualitate attenta committi poſſunt, Receptoribus committantur, quod ſi viſum fuerit expedire, præcipiatur, quod Vicarij, aut alij Sacerdotes loco Judicum una cum Receptoribus, hujuſmodi probationibus faciendis, aſſiſtant.

§. IX.

Pœnæ ſtatuuntur adverſus eos, qui in Judicio pejerant.

CUpiens hæc Synodus effrenatam eorum audaciam reprimere, qui, cum teſtes producuntur, in Judicijs Eccleſiaſticis hujus Provinciæ, non ſine gravi Dei Omnipotentis offenſa, ac Juſtitiæ contemptu, ſuarumque animarum detrimento, & litigatorum præjudicio falſum dicunt teſtimonium, ſtatuit, ac præcipit, ut ſi quis coram quocumque ex Officialibus, Judicibus, aut alijs Miniſtris perjurij reatum commiſerit, ſi Clericus (quod abſit) fuerit de perjurio convictus, ſolvere parti compellatur, in cujus damnum hoc crimen admiſit, id omne, quod ob tacitam veritatem, vel expreſſam falſitatem, in præjudicium, & detrimentum dictæ partis ceſſerit, ac propterea condemnetur in medietate fructuum unius anni Præbendæ, ſeu Beneficij ab eodem obtenti, & etiam in medietate fructuum omnium, quos percipit,

Mex. 1. c. 86. & Guadix, tit. 5. conſt. 22.

pit toto eo tempore, quo in perjurio perſeveraverit. Cujus mulctæ pars una fabricæ Eccleſiæ Cathedralis, ubi id evenerit, applicetur, altera vero pijs operibus ab Epiſcopo deſignandis, tertia denique accuſatori, & præter hanc pœnam, in carcere tandiu detineatur, quamdiu Officiali videbitur. Si autem perjurus hujuſmodi Beneficij, ſeu Præbendæ expers ſit, jubetur, & ultra ſatisfactionem parti, cui præjudicium irrogavit faciendam, in pondo minarum quinquaginta condemnetur, quæ ad nuper præſcriptam formam diſtribuantur, & reus in carcere, ut dictum eſt, incluſus maneat per tempus Judicis arbitrio deputandum, quod ſi is adeo pauper ſit, ut prædictam pœnam ſolvere nequeat, pecuniaria pœna commutetur in corporalem, pœna carceris aggravata, ac ſi perjurus ſecularis ſit, ſatisfacere parti, cui perjurio nocuit, compellatur, & præterea Paſtomide ejus linguam obſtringente in valuis Eccleſiæ per diem unum publice detineatur, niſi ejus fuerit conditionis, ut hæc pœna commutanda ſit, quo caſu delinquentes in exilium mittantur, aut graviori pœna Judicis punientis arbitrio plectantur. Quod ſi cauſa, in qua perjurium commiſit matrimonialis ſit, ob injuriam Sacramento illatam, præter jam dictam pœnam ei alia Judicis arbitrio imponatur. Qui vero ad ſuæ cauſæ probationem teſtem falſum produxerit, quem ad dicendum falſum teſtimonium induxerit, eadem pœna puniatur, qua, teſtem perjurum puniri, ſancitum eſt.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. X.

Cavetur calumnijs Indorum, eorumque perjurijs adverſus eorum Miniſtros.

Conc. Limenſ. 3. act. 4. cap. 6.

SAcerdotum honori, quibus Indorum cura immineat, proſpicere volens hæc Synodus, ne eo magis falſis accuſationibus agitentur, quo ſtudioſius ſubditorum indigenarum vitijs, aut Hiſpanorum avaritiæ modum imponere conantur: perpendensque, quam proni ſint ad perjuria Indi, quamque facile ad id inducantur, ſtatuit, ac præcipit in primis, ne ullus Sacerdos a diſtrictu Indorum, cui miniſtrat, expellatur, quamvis graves querelæ contra eum dentur, niſi prius per Judicem Ordinarium, aut delegatum, ibi Inquiſitio fiat, ubi crimen admiſſum a Sacerdote dicitur. Si enim Judex Eccleſiaſticus ibi præſens aſſiſtat, de omnibus plene inſtructus, quæ, & quanta fides teſtibus ſit adhibenda, facilius agnoſcet. Infideles nullatenus in teſtes admittantur, Sacris eſt Canonibus conſtitutum, nec etiam illi, qui ſuſpecti ſunt, quamvis Chriſtiani, Indi, vel Hiſpani ſint, ſed ſolum timoratæ conſcientiæ homines, minimeque ſuſpecti. Neophitos ad jurandum nequaquam Judex compellat, niſi cauſa ſit gravis, & cujus veritas aliter elucidari non poſſit. Quo in caſu moneantur primum Neophiti, quam grave malum perjurium ſit. Si autem falſo aliqui juraſſe comperti ſint, eos, ut ceteri metu pœnæ terreantur, & cautiores evadant, publice flagellari Judex præcipiat, & ut majori ignominia afficiantur, detonderi faciat. Denique in cauſis, quæ ex teſtimonio Indorum dependent, accurate Judex ani-

Ne in hujuſmodi Miniſtros procedatur, antequã per ipſum Judicem, aut ejus delegatum in partibus Inquiſitio fiat.

Text. in cap. fin. 3. quæſt. 6.

In cap. ſuſpectos. In cap. nullus 3. quæſt. 5.

In cap. ſi teſtes 4. quæſt. 3.

Quid ſervandum cum Neophitorum juramenta recipientur?

Conſule de hoc Ferdinandũ Zurita in primo Inquiridione quæſtionum Theologic. q. 20. f. 72.

animadvertat quæ, & quanta fides teſtibus adhibenda ſit, præſertim cum manifeſta ſit omnibus Indorum ad perjuria propenſio. Quæ omnia Chriſtianæ Judicum prudentiæ hæc Synodus commendat.

Ex Doct. Manochij de arbitrarijs Judicũ quæſtionibus, caſu 90.

TITULUS VI.

De Sententia, & re judicata.

§. I.

Fiſcalis omni tempore Jus habeat petendi quod expedierit in cauſis ſuper Matrimonijs clandeſtinis, binis nuptijs, & quibuſdam alijs.

Synod. Granat. titul. de ſent. & re judicata.

IN ſententijs, quæ ſuper Matrimonijs clandeſtinis ferantur, ſemper jus petendi quicquid expedierit, Fiſcali reſervetur, idemque obſervetur in ſententijs, quæ ſuper binis nuptijs, & criminibus alijs inter partes proferantur, Notarius vero reſervationem hujuſmodi Fiſcali intimet, actaque intra tertium diem tradat, ut graves contra delinquentes pœnas poſtulet.

§. II.

Sententiæ ferantur ſecundum hujus Synodi Decreta, idque in ſcriptis.

SEntentiæ, quas Judices, & Vicarij tulerint, juri, & his decretis conformes ſint, quarum, poſtquam latæ fuerint, niſi in caſibus a jure permiſſis, nulla ſit diſpenſatio. Decreta vero in ſcriptis fiant ita, ut ſemper de his conſtare poſſit. Quamvis autem in aliquibus ſummarie procedant, ob id exceptiones legiti-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. X.

Cavetur calumnijs Indorum, eorumque perjurijs adverſus eorum Miniſtros.

Conc. Limenſ. 3. act. 4. cap. 6.

SAcerdotum honori, quibus Indorum cura immineat, proſpicere volens hæc Synodus, ne eo magis falſis accuſationibus agitentur, quo ſtudioſius ſubditorum indigenarum vitijs, aut Hiſpanorum avaritiæ modum imponere conantur: perpendensque, quam proni ſint ad perjuria Indi, quamque facile ad id inducantur, ſtatuit, ac præcipit in primis, ne ullus Sacerdos a diſtrictu Indorum, cui miniſtrat, expellatur, quamvis graves querelæ contra eum dentur, niſi prius per Judicem Ordinarium, aut delegatum, ibi Inquiſitio fiat, ubi crimen admiſſum a Sacerdote dicitur. Si enim Judex Eccleſiaſticus ibi præſens aſſiſtat, de omnibus plene inſtructus, quæ, & quanta fides teſtibus ſit adhibenda, facilius agnoſcet. Infideles nullatenus in teſtes admittantur, Sacris eſt Canonibus conſtitutum, nec etiam illi, qui ſuſpecti ſunt, quamvis Chriſtiani, Indi, vel Hiſpani ſint, ſed ſolum timoratæ conſcientiæ homines, minimeque ſuſpecti. Neophitos ad jurandum nequaquam Judex compellat, niſi cauſa ſit gravis, & cujus veritas aliter elucidari non poſſit. Quo in caſu moneantur primum Neophiti, quam grave malum perjurium ſit. Si autem falſo aliqui juraſſe comperti ſint, eos, ut ceteri metu pœnæ terreantur, & cautiores evadant, publice flagellari Judex præcipiat, & ut majori ignominia afficiantur, detonderi faciat. Denique in cauſis, quæ ex teſtimonio Indorum dependent, accurate Judex ani-

Ne in hujuſmodi Miniſtros procedatur, antequã per ipſum Judicem, aut ejus delegatum in partibus Inquiſitio fiat.

Text. in cap. fin. 3. quæſt. 6.

In cap. ſuſpectos. In cap. nullus 3. quæſt. 5.

In cap. ſi teſtes 4. quæſt. 3.

Quid ſervandum cum Neophitorum juramenta recipientur?

Conſule de hoc Ferdinandũ Zurita in primo Inquiridione quæſtionum Theologic. q. 20. f. 72.

animadvertat quæ, & quanta fides teſtibus adhibenda ſit, præſertim cum manifeſta ſit omnibus Indorum ad perjuria propenſio. Quæ omnia Chriſtianæ Judicum prudentiæ hæc Synodus commendat.

Ex Doct. Manochij de arbitrarijs Judicũ quæſtionibus, caſu 90.

TITULUS VI.

De Sententia, & re judicata.

§. I.

Fiſcalis omni tempore Jus habeat petendi quod expedierit in cauſis ſuper Matrimonijs clandeſtinis, binis nuptijs, & quibuſdam alijs.

Synod. Granat. titul. de ſent. & re judicata.

IN ſententijs, quæ ſuper Matrimonijs clandeſtinis ferantur, ſemper jus petendi quicquid expedierit, Fiſcali reſervetur, idemque obſervetur in ſententijs, quæ ſuper binis nuptijs, & criminibus alijs inter partes proferantur, Notarius vero reſervationem hujuſmodi Fiſcali intimet, actaque intra tertium diem tradat, ut graves contra delinquentes pœnas poſtulet.

§. II.

Sententiæ ferantur ſecundum hujus Synodi Decreta, idque in ſcriptis.

SEntentiæ, quas Judices, & Vicarij tulerint, juri, & his decretis conformes ſint, quarum, poſtquam latæ fuerint, niſi in caſibus a jure permiſſis, nulla ſit diſpenſatio. Decreta vero in ſcriptis fiant ita, ut ſemper de his conſtare poſſit. Quamvis autem in aliquibus ſummarie procedant, ob id exceptiones legiti-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

mas, & partium neceſſarias probationes, in forma a jure conceſſa admittere ne recuſent.

§. III.

Injuſte in carcere detentis conſulitur.

Mexic. 1. c. 76. QUoniam ſæpe contingit, ut Clerici, & Seculares hujus Provinciæ nonnulli, parte, vel Fiſcale inſtantibus, ob aliqua commiſſa crimina in pœnis pecuniarijs condemnantur, qui a ſententijs, cum ſe gravatos ſentiant, provocantes etiamſi pecuniariam pœnam deponant, & de repreſentando cautionem præſtent, a Judicibus minime e carcere liberantur, immo ſæpe ſæpius, eo quod appellant, novis vinculis conſtringuntur; idemque fit cum accuſatores affligendi reos cauſa, & eoſdem in carcere detinendi, a ſententijs etiam juſte latis appellant: Ob eam cauſam ne deinceps his moleſtijs capti afficiantur; ſtatuit hæc Synodus, ut pecuniaria mulcta in depoſitum data, & cautione præſtita de repræſentando: condemnatis hujuſmodi Civitas, aut oppidum a Judicibus, & Officialibus pro carcere conſtituatur, pœna interpoſita non obſtante.

TITULUS VII.

De Appellationibus, & recuſationibus Judicum.

§. I.

Quando, & quomodo appellationes admittendæ, quæ fiunt a delinquentium Procuratoribus?

Synod. Gran. tit. de ſent. & re judicata. PRocuratores delinquentium, qui appellaverint, in gradu appellationis minime audiantur, niſi teſtimonio adhibito, quo conſtet delinquentes in carcere detineri, aut eos antequam Judex, a quo provocatum eſt, ſententiam ferret, præſtita cautione, fuiſſe liberatos.

§. II.

Quid obſervandum, cum reus coram Judice ad quem *ſe perſonaliter ſiſtit?*

IN cauſis criminalibus, quando aliquis ſe in gradu appellationis coram Judice *ad quem* perſonaliter conſtituerit, ne audiatur, donec teſtimonium oſtendat a Judice inferiori carcere detentum non fuiſſe, deinde vero in carcere ſe præſentet, cui poſtea litteræ citatoriæ, & compulſoriæ ad teſtimonium hujuſmodi, & proceſſum deferendum concedantur. Ne ob eam cauſam quod ſe coram Judice ſuperiori conſtituerit, contra ejus bona, & fidejuſſores procedatur. Quod ſi conſtiterit, eum, non effracto carcere, ad ſuperiorem Judicem confugiſſe, nullaque damna inde ſubſecuta, & id ejus cauſa patiatur, convenienti præſtita cautione, alia carceris cuſtodia eidem poterit aſſignari, ſervatis in his, quæ a jure Pontificio ſtatuta ſunt, & his Decretis ſancita.

§. III.

Quid Judex ad quem *facere debeat, priuſquam appellationem admittat?*

CUM quis ſe coram Judicibus appellationum conſtituerit, & cauſa non inter partes, ſed ex officio ventilata eſt, nec appellatum eſt a ſententia definitiva in caſibus a jure, & hujus Synodi decretis permiſſis, antequam admittatur, aut eidem litteræ inhibitoriæ concedantur, conſtet appellantem captum

ptum detineri, sive in carcere Judicis *a quo*, sive Judicis *ad quem*, & eo sic detento, præcipiatur Judici, ut, si id instantiam partium præcessit, eas nominet, & ut citentur, citatorium expediatur. Quod si ex officio causas, & rationes mittat, quibus adductus in causa processerit, itidemque compulsoriæ litteræ concedantur, ut acta, & processus ad superiorem Judicem transmittantur, quibus transmissis, quod juris fuerit, provideat. Ut vero hoc melius fiat, Fiscalis citetur, qui in causa se opponere teneatur, eique tanquam Advocato salaria ob id constituantur.

§. IV.

Ne inhibitoriæ expediantur, nisi actis processus prius examinatis: neque executio impediatur, quando ex præscripto Tridentini per appellationem non suspenditur.

JUdices *a quo* ne inhibeantur a Judicibus superioribus, neque ab eis inhibitoriæ, aut suppressoriæ litteræ concedantur, nisi actis processus prius perspectis, & examinatis; neque executio impediatur in causis, in quibus ex jure, & Decretis Concilij Tridentini per appellationem non suspenditur executio sententiæ, aut decreti. Quod si secus fiat, inhibitiones, processus, decreta, & alia inde sequuta, & acta invalida sint, & nullius effectus, ut est ab eodem Concilio dispositum, ac præterea in visitationibus, & Syndicatibus, Judicum excessus hujusmodi corrigantur. In Concilijs quoque Provincialibus horum excessuum, si puniti non fuerint, ratio petatur. In appellationibus vero a sententijs interlocutorijs, sive reparari possint, sive non per sententiam definitivam Offi-

Sess. 13. c. 1. & Sess. 24. c. 20. de reformat.

Sess. 22. cap. 7.

Officialis, & Judicis, observent, quod est a Concilio Tridentino decretum.

Conc. Trid. ubi sup. d. Sess. 13. & 24.

§. V.

Metropolitanorum Vicarij ne Censuras ferant adversus Suffraganeos.

ITidem interdicitur, ne Officiales, & Judices Metropolitanorum Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti Censuras decernant contra Episcopos Suffraganeos, juxta Constitutionem Innocentij Papæ IV. quæ incipit. *Romana Ecclesia.*

Tex. in Cap. §. Officialis autem de Officio Ordinarij lib. 6.

§. VI.

Si Concubinarij appellaverint, a carcere ne liberentur, antequam causa finiatur, nisi ex causa valde urgenti.

IN causis concubinatus quorumcumque, sive Ecclesiasticorum, sive Secularium, si hi, aut eorum concubinæ appellaverint, a carcere per Judicem inferiorem, aut superiorem ante ne liberentur, quam causa terminetur, nisi ob justas valde, & necessarias causas Judicibus videbitur, quorum conscientiæ in hoc onerantur.

§. VII.

Quando, & quomodo probationes a partibus in gradu appellationis recipiendæ.

IN gradu appellationis partes ad probandum ne recipiantur, si se ad probandum non obtulerint, quod si fecerint, pœna eis imposita, si non probaverint, ad probandum admittantur.

§. VIII.

Quid faciendum, si appellans causam non prosequatur.

SI appellans causam appellationis non prosequatur, & concessis sibi compulsorijs litteris, acta non transportet, appellationisque desertio a parte adversa petatur, in hoc servetur, quod est jure Pontificio constitutum. Si vero desertionem non petat, sed prosequi causam velit, mandetur appellanti, ut suis impensis acta una cum causa, & ratione, quibus motus Judex *a quo* sententiam tulit, aut in causa processit, deferat, termino ei ad hoc competente præfixo. Quod si appellans non effecerit, parti adversæ facultas detur, ut appellantis sumptibus processum una cum alijs jam dictis afferat, si ea appellationi alterius partis appellantis non adhæsit, si vero adhæserit, omnibus utriusque partis sumptibus id fiat.

§. IX.

Constitutio Bonifacij VIII. si contra unum *in casu recusationis observetur.*

Tex. in cap. si contra unum. de Offic. deleg. lib. 6.

QUando aliquis ex Officialibus fuerit recusatus, recusans recusationis causas coram Judice recusato proponat, qui causas hujusmodi ad Episcopum deferat. Episcopus vero causam principalem decernendam suscipiet, partesque audiet in articulo recusationis, ad præscriptum constitutionis Bonifacij VIII. quæ incipit, *si contra unum*, eamque servari, & adimpleri hæc Synodus injungit.

LIBRI TERTIJ

TITULUS I.

De Officio Episcoporum, & vitæ puritate.

DE HIS, QUÆ AD PROPRIAM EPISCOPI PERSONAM PERTINENT.

§. I.

Episcoporum vita alijs norma sit.

Conc. Trid. Sess. 6. c. 1. de reform.

ACCINGERE se volens Sacrosancta, Oecumenica, generalis Tridentina Synodus ad collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, juvante Domino, restituendam, ac depravatos in Clero, Populoque Christiano mores emendandos, spem in Episcoporum integritate summam collocavit his verbis: Integritas præsidentium salus est subditorum, & verus Ecclesiasticæ Hyerarchiæ scopus præcipuus is est, ut Episcopum instruat omnibus numeris absolutum, Sancto Dyonisio Areopagita dicente; Pontificum Ordo Sacratus is est, divina speculantium Ordinum, qui summus est, & ultimus, sicut enim Hyerarchiam omnem in JESU terminari conspicimus, ita unamquamque functionem in suum Pontificem. Ex quibus facile colligere est, qua puritate vitæ, morumque integritate præditus is esse debeat, quem divina gratia, & assidua virtutum exercitatio ad statum perfectionis evexit: qua humilitate, qua benignitate, qua mansuetudine, qua charita-

Milan. 1. tit. de vita, & honest. Episc. a fol. 60. & Compos. Cbc. act. 3. c. 1. cum seq. & Tolet. act. 2. a cap. 1. cum seq. Provinc. de Quir act. 2. Decret. 3. & 5. & Limens. 3. act. 3. c. 1. & 2. optime Conc. Milan. 4. 3. p. tit. de Episcop. cum seq.

§. VIII.

Quid faciendum, si appellans causam non prosequatur.

SI appellans causam appellationis non prosequatur, & concessis sibi compulsorijs litteris, acta non transportet, appellationisque desertio a parte adversa petatur, in hoc servetur, quod est jure Pontificio constitutum. Si vero desertionem non petat, sed prosequi causam velit, mandetur appellanti, ut suis impensis acta una cum causa, & ratione, quibus motus Judex *a quo* sententiam tulit, aut in causa processit, deferat, termino ei ad hoc competente præfixo. Quod si appellans non effecerit, parti adversæ facultas detur, ut appellantis sumptibus processum una cum alijs jam dictis afferat, si ea appellationi alterius partis appellantis non adhæsit, si vero adhæserit, omnibus utriusque partis sumptibus id fiat.

§. IX.

Constitutio Bonifacij VIII. si contra unum *in casu recusationis observetur.*

Tex. in cap. si contra unum. de Offic. deleg. lib. 6.

QUando aliquis ex Officialibus fuerit recusatus, recusans recusationis causas coram Judice recusato proponat, qui causas hujusmodi ad Episcopum deferat. Episcopus vero causam principalem decernendam suscipiet, partesque audiet in articulo recusationis, ad præscriptum constitutionis Bonifacij VIII. quæ incipit, *si contra unum*, eamque servari, & adimpleri hæc Synodus injungit.

LIBRI TERTIJ

TITULUS I.

De Officio Episcoporum, & vitæ puritate.

DE HIS, QUÆ AD PROPRIAM EPISCOPI PERSONAM PERTINENT.

§. I.

Episcoporum vita alijs norma sit.

Conc. Trid. Sess. 6. c. 1. de reform.

ACCINGERE se volens Sacrosancta, Oecumenica, generalis Tridentina Synodus ad collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, juvante Domino, restituendam, ac depravatos in Clero, Populoque Christiano mores emendandos, spem in Episcoporum integritate summam collocavit his verbis: Integritas præsidentium salus est subditorum, & verus Ecclesiasticæ Hyerarchiæ scopus præcipuus is est, ut Episcopum instruat omnibus numeris absolutum, Sancto Dyonisio Areopagita dicente; Pontificum Ordo Sacratus is est, divina speculantium Ordinum, qui summus est, & ultimus, sicut enim Hyerarchiam omnem in JESU terminari conspicimus, ita unamquamque functionem in suum Pontificem. Ex quibus facile colligere est, qua puritate vitæ, morumque integritate præditus is esse debeat, quem divina gratia, & assidua virtutum exercitatio ad statum perfectionis evexit: qua humilitate, qua benignitate, qua mansuetudine, qua charita-

Milan. 1. tit. de vita, & honest. Episc. a fol. 60. & Compos. Cbc. act. 3. c. 1. cum seq. & Tolet. act. 2. a cap. 1. cum seq. Provinc. de Quir act. 2. Decret. 3. & 5. & Limens. 3. act. 3. c. 1. & 2. optime Conc. Milan. 4. 3. p. tit. de Episcop. cum seq.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Guaxacanenſi.

Doctor Sancius de Alzoris, Decanus Eccleſiæ Guaxacanenſis.

Baccalaureus Petrus de Alaves, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Balthaſar de Ulloa, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Covarrubias, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

TITULUS II.

De Officio Rectoris, & Plebani,

DE OFFICIO PAROCHI, ET DOCTRINÆ CURA.

§. I.

Parochi obligationes ſuas frequenter memoria repetant, atque decreta hæc aſſidue legant.

De hoc tit. in genere bene loquitur in Concil. 1. Milan. par. 2. de his, quæ ad Sacramẽtorum adminiſtrat. pertinent, & Gran. tit. de Offic. Rectoris, & Synod. de Quir. a conſt. 41. uſque ad cẽ ſſit. 47.

ANimarum Curam gerere, earum morbis mederi, & eas ad Deum ducere, in quibus omnis Curatorum officij ratio verſatur, ars artium, & ſcientia ſcientiarum eſt. Sed quia in re tanti ponderis, & momenti, ubi de animarum ſalute agitur, quælibet negligentia valde periculoſa eſt, Parochos omnes, tam Seculares, quam Regulares hæc Synodus, quantum poteſt, in Domino cohortatur, eiſque præcipit, ut impoſitum ſuis humeris onus attente conſiderent, & eis, qui ſpirituali ſubditorum utilitati conſulunt, promiſſum præmium animadvertant, ac negligenter agentibus ſtatutum ſupplicium ob oculos ponant, divinaque adjuvante gratia, ad id toto pectore incumbant, ut in ſuo munere obeundo omnem operam præſtent. Quo vero officij ſui rationes Parochis magis notæ ſint, in Decretorum hujus Synodi, eorum præſertim, quæ ad ſuum munus pertinent, aſſidua lectione verſentur, librumque Decretorum hujuſmodi, poſt ſex menſes, a die publicationis eorum computandos, emant, & ſecum habeant, ſin minus, pondo decem mulctentur, quorum partes, duæ fabricæ Eccleſiæ, cujus exercent Curam tribuantur, tertia vero accuſatori, aut, eo deficiente, Judici, a quo ex officio id fuerit judicatum.

Vide ſupra tit. de conſtitutionibus §. 3.

§. II.

Parochi verbum Dei prædicent, & cathechiſmum tradant.

CUM Prædicatione verbi Dei, ac Doctrinæ Chriſtianæ documentis maxime ſubditorum mentes illuminentur, & ad Deum dirigantur, præcipit hæc Synodus, ut huic rei Curati potiſſimum invigilent, eo tempore, & ordine, quibus titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica præſcribitur.

Supra lib. 1. tit. 1. §. 2.

DE ADMINISTRATIONE SACRAMENTORUM.

§. I.

Omni ſolicitudine Sacramenta Parochi diſpenſent.

PErpendant Parochi diſpenſationem Sacramentorum, quæ cibus, & medicina animarum ſunt, a Domino ſibi creditam, & quam ſint

DE CURA SUBDITORUM, ET PROPRIÆ FAMILIÆ.

§. I.

Faciles sint, & subditos austeritate ne deterreant.

EPiscopi, ut Pastorale Officium postulat, benigni, ac mansueti sint, languoribusque sanandis, ac pauperum miserijs sublevandis, cum omni pio, ac paterno zelo prospiciant, talesque sese præbeant, ut subditorum molestias in omni patientia supportantes, eis aditum faciant, ne hæreant trepidi, sed cum omni fiducia ad Episcopos confugiant, ab eisque in labore solatium, in paupertate auxilium, in morbo medicinam petant.

§. II.

Parochos consulant singulis hebdomadis.

PArochos singulis hebdomadis ad se vocent, ab eisque sciscitentur de subditorum statu, de temporalibus, & spiritualibus Populi ærumnis, de remedio peccatis publicis adhibendo, ut ijs omnibus accurate succurrant.

§. III.

Delectus, & cura familiarium.

QUoniam, qui domum suam gerere nescit, ex sententia Apostoli, nec Ecclesiam Dei recte gubernabit; hæc Synodus Episcopos monet, ut non solum ipsi vitæ exemplo subditos ædificent, sed eos etiam familiares sibi deligant, qui honestate vitæ, & morum integritate comprobentur: ne si Populo scandalo sint, Episcopi ministerium vituperetur. Oneri suo

suo Episcopi satisfacient, si Concilij Tridentini Decreta, in quorum executione Cleri, Populique Christiani reformatio consistit, assidue legant, attente meditentur, diligenter exequantur.

DE DOCTRINÆ CURA.

§. I.

Prædicationis Cura.

PRæcipua Episcoporum Cura in docendo Populum Evangelium Dei sita esse debet, atque quod jam titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica decretum est, ad eam rem maxime incumbant, oportet, ut Parochi, & Ecclesiastici viri sua munera, & ministeria in hoc adimpleant, quo subditi, præsertim rudes, salutari verbi Dei Doctrina pascantur. Si vero (quod absit) prædicator errores, aut scandala in Populum disseminaverit, etiamsi regularis sit, ei Episcopus Autoritatem Concilij Tridentini sequutus prædicationem interdicat.

Conc. Trid. Sess. 24. c. 4. supra lib. 1. tit. 1. §. 2.

Curet Episcopus, ut a Parochis Dei verbum annuntietur.

Sess. 7. cap. 2.

§. II.

Aliqua decernuntur circa Seminaria.

VOlens Tridentina Synodus doctis, beneque instructis Ministris adhibitis Populum Christianum omni salutari doctrina abundare, decrevit, ut in singulis Diœcesibus Collegium erigeretur, ubi pueri religiose educarentur, & omnibus Ecclesiasticis disciplinis imbuerentur, ita ut Collegium hoc Ministrorum Dei perpetuum esset Seminarium. Quod cum ob rerum incommoditatem, in hac Provincia sortiri effectum hactenus non potuerit, ne tam sanctum

Sess. 23. cap. 18.

Conc. Limens. 3. act. 2. c. 44. & Milan. 5. tit. de Semin. a f. 759.

Ipsæ Sanct. Carolus Borromeus Archiepisc. Mediol. pie, & sancte decet in actibus suæ Ecclesiæ tom. 2. p. 5. actarum fol. 947.

ctum opus (& in his partibus, ubi messis quidem multa est, sed operarij pauci) maxime necessarium, labente tempore oblivioni traderetur; hæc Synodus statuit, ut Episcopi, quo citius fieri possit, Concilij Decretum exequentes, pro cujusque Diœcesis facultate Seminarijs hujusmodi instituendis, eam operam navent, ut semel instituta permaneant.

§. III.

Curent Episcopi, ut tradatur moralis disciplina: cunctosque Clericos compellant, ut eidem intersint.

NE desit numerus confessariorum, qui scientia periti sint, & in administratione Sacramentorum versati, atque ut errores, & damna, quæ ex Ministrorum ignorantia sæpe proveniunt, vitentur, statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut in ea Diœcesi, ubi conscientiæ casus, & Sacramenta nullus legendo interpretatur, aliquem ad id Episcopi constituant, & ubi jam constitutus est, ut in eo munere perseveret, procurent. Clericos vero omnes ibi residentes compellant; nisi in Theologia, vel Decretis gradum obtineant, & Episcopo probati sint, ut hos audiant Magistros, quod si audire neglexerint, neque ad Ordines, neque ad Beneficium neque ad Sacramentorum administrationem recipiantur.

§. IV.

Qui confessionibus audiendis deputantur, severe examinentur.

SAcerdotum, Ministrorumque Ecclesiæ ignorantiam ex eo oriri certum est, quod in his examinandis Episcopi negligenter agant. Quare ad præscriptum Concilij Tridentini jubentur, ne quemquam, sive Secularem, sive Regularem sine diligenti examine, regulis hujus Synodi servatis, ad Ordines recipiant, neque ad audiendum confessiones secularium, etiamsi Sacerdotes sint, nisi præcedenti examine juxta dictas regulas idoneus repertus ab Episcopo facultatem obtineat. Hanc autem facultatem Episcopi caute concedant, eorum sufficientia ponderata, de quibus periculum fecerunt ad certos personarum status eum limitantes. Semel autem examinati, & probati ad confessiones audiendas, ab eodem Episcopo non examinentur, nisi nova causa supervenerit.

Sess. 23 cap. 12. & 15.

§. V.

Indorum Parochis terminus præfigitur sex mensium, ut eorum Idioma addiscant sub pœna vacationis officij ipso facto.

COndolendum sit valde, de quorumdam negligentia Sacerdotum, qui, quamvis ex officio Christianis documentis Indos instruere, teneantur, subditorum linguam ediscere negligunt, sine qua Fidei Christianæ Mysteria, nec vim Sacramentorum animæ salutem docere possunt. Hæc Synodus Episcopos monet, ac si opus est, eisdem mandat, ut intra sex menses ab horum decretorum publicatione computandos, Clericos in regionibus Indorum beneficia cum onere obtinentes, in materna earumdem regionum lingua examinent, & quos repererint linguæ hujusmodi ignaros, sex mensium spatio præfinito, ad discendam linguam compellant, admonentes eos,

quatenus elapso termino, si linguam hujusmodi non didicerint, beneficium, quod obtinent, ipso facto vacabit, & alteri de eo fiet provisio. Quod si ob nimiam idiomatis obscuritatem, vel ob aliam justam causam id fieri non licuerit, possit tunc Episcopus alios sex menses peremptorie præscribere, omni spe amplius prorogandi semota, in quo, & in Regula decima octava Cancellariæ Apostolicæ adimplenda conscientiæ Episcoporum onerantur.

Tx. in cap. quoniam in plerisq de Offic. Ordinarij, & reg. 20. Cancellariæ.

§. VI.

Non nimis facile licentia Indorum Ministris concedatur, ut a Parochia absint.

Facit Conc. Limens. 3. act. 2. cap. 41.

NE Indorum institutio unquam intermittatur, Ministris Ecclesiasticis Indorum exeundi a suis regionibus, nisi ex urgenti causa, facultatem Episcopi non concedant. Quando vero alicui concesserint, in ejus absentia idoneum Sacerdotem sufficiant.

DE VISITATIONE PROPRIÆ PROVINCIÆ.

§. I.

Visitatio singulis annis, aut biennijs ab Episcopo fiat, vel, eodem impedito, a Visitatore.

NIHIL est ad salutem gregis accommodatius, quam præsentia Pastoris, sed quia universam Diœcesim oculis perlustrare, eique omni Episcopus assistere non potest, visitatio Ordinaria adhibenda est. Quam obrem juxta Concilij Tridentini Decreta hæc Synodus statuit, ut Episcopi quotannis, vel saltem singulis biennijs, propriam Diœce-

Sess. 24. cap. 3. de reformat. 2.

cesim per se ipsos visitent; aut si legitime impediantur, Visitatores deligant sapientia, & vitæ exemplo probatos, ab omni cupiditate alienos, ac denique tales, a quibus Cleri, Populique reformatio, & executio formulæ, titulo de Visitatoribus ab hac Synodo præscriptæ, in omnibus speranda sit.

Mex. 1. c. 52. Milan. 1. tit. de Visitatione, & Tolet. act. 2. c. 2. & Limen. 3. act. 4. c. 1. 2. & 4. & Conc. Milan. 4. 3. p. tit. de Visit.

§. II.

Modestia in Visitatione servanda.

AD morum emendationem, non minoris utilitatis est, temperantiæ, ac modestiæ Christianæ exemplo subditos ædificare, quam de eorum delictis inquirere, eademque corrigere; quod ut sibi animo proponant, dum Episcopi suas Diœceses visitant, hæc Synodus vehementer exoptat; quam obrem Autoritate Concilij Tridentini sufulta Episcopis mandat, ne cum suam Diœcesim visitaverint, inutilibus sumptibus, cuiquam graves, onerosive sint, neve ipsi, aut quisquam suorum quicquam procurationis causa, pro visitatione etiam testamentorum, ad pios usus præter id, quod ex relictis pijs jure debetur, aut alio quovis nomine; nec pecuniam, neque munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ sibi, & suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra erunt ministranda. Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, is, præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis juxta Constitutionem Concilij ge-

Sess 24. c. 3. de reformat.

Nemini graves sint.

Nihil exigant.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Tx. in cap. exigit de censibus lib. 6.

neralis Lugdunensis, quæ incipit, *exigit*, necnon alijs pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi sine exceptione mulctentur, ne integritas, quæ in visitatione servari debet, ullatenus detrimentum accipiat.

§. III.

Parochi Regulares visitentur.

Conc. Trid. Sess. 25. c. 11. de Regularibus.

VIsitent Episcopi Ecclesias, & quas Doctrinas vocant, seu conditiones, ubi Religiosi commorantur, ibique Eucharistiæ Sacramentum, Fontem Baptismalem, fabricam Ecclesiæ, & Elæemosinas Ecclesiæ erogatas, ac reliqua omnia, ad Ecclesias, & Divinum Cultum spectantia; quoad visitationem vero fabricæ Ecclesiæ, iliæ domus intelliguntur exceptæ, quæ ab ipsis regularibus proprijs sumptibus sunt ædificatæ. Visitent etiam Religiosos in prædictis Doctrinis, seu conditionibus degentes, quoad animarum Curam, quam exercent, eosque paterno zelo corrigant, eorum honori, & bonæ famæ prospiciant, atque id omne præstent, quoad effectum hujusmodi necessarium sit, juxta Decretum Sacrosancti Concilij Tridentini, ut in titulo de Regularibus mentio fit.

Cedula Real de S. M. de Barcelona 1. de Junio de 1585.

Sess. 25. cap. 14.

§. IV.

Singulis triennijs Vicarij, & alij Officiales visitentur.

Fundatur in lege 4. tit. 7. lib. 3. recopilat. & Conc. Compostel. act. 3 cap. 19. & Tolet. act. 2. cap. 17. Syn. de Quiroga const. 113.

UT in omnibus Ecclesiasticis Tribunalibus pure, recteque agatur, Metropolitanus, ceterique Episcopi per se, vel per deputatam Personam, saltim quolibet triennio, Officiales, Vicarios, Visitatores, Fiscales, Notarios, aliosque Justitiæ Ministros visitent, ab eisque gravamina illata resarciant, ac pro qua-

qualitate criminum, usque ad officii privationem eosdem puniant. Si vero horum aliquis ex quacumque causa ante triennium officium dimittere debeat, per dies triginta inquiratur, & officium eo tempore non exerceat. Quando autem per Episcopi obitum officia vacaverint, ab alio Officiales ne inquirantur, quam ab Episcopi Successore, præstitis Sede-vacante fideijussoribus, de ratione officiorum postea reddenda, & de stando rei judicatæ.

& Prov. ejusdem Quiroga act. 3. c. 1. & Milan. 3. fol. 604. verbo quotannis. Conc. Tolet. act. 2. cap. 17 verbo sed si prædictorum, & approbatur in Conc. Provinciali celebrato ab eodem Quiroga act. 3. Decreto 1.

§. V.

In visitatione Cultui Divino, & Ecclesiarum decori sedulo studeant.

Mex. 1. cap. 35 cum §. 1.

IN visitatione Episcopi accurate provideant, ut Ecclesiæ eo cultu teneantur, qui decet domum Dei; si quas vero Ecclesias eo, quo oportet cultu, sine gravi indigenarum molestia teneri non posse, easque minime necessarias imo supervacaneas repererint, dejici jubeant, quæ autem necessaria judicabuntur reparari faciant, & convenienti cultu ornari. Facultatem denuo ædificandi Ecclesias, aut Heremitoria sine urgenti causa ne concedant: Si vero facultas detur, curent, ut Ecclesiæ, & Heremitoria hujusmodi in situ, & loco impartiendæ Doctrinæ Indis magis commodo, quam Ministrorum commoditatibus opportuno, juxta Regiæ Majestatis schedam erigantur.

§. VI.

Singulis mensibus carceris visitationem faciant.

Mex. 1. c. 68. & Compost. act. 3. c. 2. & Tolet. act.

SIngulis quoque mensibus semel Episcopi visitent carceres Ecclesiasticos, & in eis inclusos, dent

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ® DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

2. c. 3. & Gran. tit. de Offic. Rectoris n. 22. & Milanenſ. 3. fol. 604. verbo Epiſcop. non ſolum.

que operam, ut capti, qui, vel Eccleſiaſtico, vel Seculari carcere detinentur, Miſſam, & quandoque verbi Dei prædicationem audiant.

§. VII.

Sacras Reliquias examinent.

Seſſ. 25. in Decreto de Purgatorio, titul. de invocatione, & veneratione, & Reliquiis Sanctorum. Limenſ. 3. act. 4. c. 10. Compoſt. act. 2. Decret. 6. & Milan. 1. tit. de Sanctorum Reliquiarum veneratione, & Milan. 4. tit. de Sacris Reliquiis.

AD tollendos abuſus, & extirpandas ſuperſtitiones, quæ imprudenti quorumdam pietate erga Sanctorum Reliquias, & Indulgentias irrepere ſolent, Epiſcopi Concilij Tridentini Decretum exequentes, quam primum Sanctorum Reliquias, quas in ſua Diœceſi compererint, tam in Eccleſijs, & Monaſterijs, quam in poteſtate particularium Perſonarum cujuſcumque ſtatus, & conditionis, examinent, & recognoſcant. Quæ, ſi authentico teſtimonio non probentur, deferi, aut in loco publico venerandas proponi, nullatenus permittant. De Indulgentijs etiam injungitur, ne ſcilicet eas publicari conſentiant, niſi Litteris Apoſtolicis, aut earum teſtimonijs optime diſcuſſis, authenticisque repertis. Solet enim fidelibus eſſe occaſio, ut eorum devotio erga authenticas, & veritatis teſtimonio comprobatas Reliquias, aut Indulgentias tepeſcat, ſi eæ, quæ authentico teſtimonio carent, in veneratione habentur, ac frequentantur. Deinceps autem Indulgentiarum tabellæ, niſi ab Epiſcopo, ſive ejus Officiali ſubſcriptæ, ac Notarij fide roboratæ, in Eccleſijs non affigantur. Quod ſi ſecus factum fuerit, ſevere corrigetur exceſſus.

Brevia Indulgentiarum inſpiciant.

Tabellæ Indulgentiarum nuſquam appendantur, niſi ab Epiſcop. ſubſcriptæ, aut a Vic. Gener.

§. VIII.

Cautio ſervanda in Sacrorum Vaſorum benedictione.

Mex. 1. c. 36 & Synod. de Quiroga conſt. 66.

UT a rebus Sacris omnis ſimoniæ occaſio funditus tollatur, Calices, aut veſtes Eccleſiaſticas Epi-

Epiſcopus ne conſecret, aut benedicat priuſquam diligenter inquirat, an eo conſecrari, aut benedici petantur, ut venundentur. Quod ſi hujus rei cauſa fit, ob incommoda, quæ inde oriri poſſent, evitanda; conſecratio, & benedictio hujuſmodi concedenda non eſt.

§. IX.

Epiſcopus nihil pro Ordinum collatione recipiat.

Conc. Baſilienſ. Seſſ. 21. in principio tom. 4. Cæcil. & Tarracon. Conc. in c. Loqui de offic. Vicarij, & Compoſt. act. 3. c. 8. & Lim. 3. act. 3. c. 6. & Milan. 4. tit. de benefic. collat. ac proviſione verbo, ut avaritiæ.

NIHIL quicquam pecuniæ, ac pretij Epiſcopi accipiant, aut eorum Judices accipere permittant, pro collatione Ordinum, Beneficiorum, Præbendarum, Capellaniarum, aut earum inſtitutione, nec pro litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, aut alia quacumque de cauſa ad res hujuſmodi ſpectante, nec pro diſpenſationibus, quæ eis committentur, ut eſt a Concilio Tridentino ſanctum, ſub pœnis ab eo ſtatutis.

§. X.

Officia ne vendat.

Seſſ. 24 c. 14. & Seſſ. 25. c. 18.

Compoſt. act. 3. c. 24. & Tolet. act. 2. c. 15. Lim. 3. act. 3. cap. 8. Conc. Milan. 5. fol. 785. verbo de emolumentis, & Synod. de Oſma tit. 52.

MAxime oportet Juſtitiæ officia benemeritis Perſonis conferri gratis, ut cum omni integritate, & fidelitate exerceantur: pretium enim, quo emuntur, in cauſa eſſe ſolet, ut juſto ſtipendio Officiales contenti non ſint. Eam ob cauſam interdicit hæc Synodus, ne Epiſcopi vendant, aut locent officia Notarij, Fiſcalis, Executoris, ſeu Lictoris ſuorum Tribunalium: nec illi, quibus conferuntur, vendere, locareve poſſint. Quod ſi ſecus fiat, venditiones, ſeu locationes hujuſmodi nullæ ſint; emptor autem, & cui locatum officium fuerit, ejus jacturam faciat,

venditor vero, & locator quidquid hujus rei causa pecuniarum acceperint, fabricæ Ecclesiæ Cathedralis restituat. Porro, ut quod per Concilium Tridentinum expositum est, executioni mandetur; Episcopi Notarios hoc tempore officium exercentes examinent, eisque idoneis minime repertis, exercendi officij usum interdicant, neminemque in posterum Notarij officium, nisi de eorum consensu, & approbatione exercere permittant. Notarios vero latinæ linguæ ignaros, in causis latine scriptis, se interponere minime patiantur.

Sess. 22. cap. 10.

§. XI.

Papæ dispensationes per se ipsos Episcopi exequantur.

Dispensationes, quæ de jure ex commissione Summi Pontificis ad Episcopos pertinent, ipsi per se exequantur, nec eas suis Officialibus committant, idemque servetur in concedendis litteris dimissorijs ad Ordines, si Episcopi sint in Provincia.

Mexic. 1. c. 91. in fine.

§. XII.

Taxam unusquisque in sua Diœcesi constituat pro Ministrorum mercede.

Quia æquum est, ut qui Altari deservit, de Altari pascatur: non æquum tamen si nullo constituto stipendio, quidquid pro ratione ministerij exigere velit, Ministri relinquatur arbitrio; hæc Synodus Episcopis mandat, ut cum nulla generalis regula terris adeo diversis præscribi possit, singuli, quo brevius fieri poterit, in suis Diœcesibus stipendium Ministris Ecclesiæ pro cujusque ratione ministerij, & regionis conditione ad victum congruum æqua æstimatione constituant. §. XIII.

Conc. Limens. 3. act. 4. cap. 15.

§. XIII.

Testes Synodales constituantur.

Frustra conderentur leges, si ijs observandis vigilans Cura non adhiberetur, & de earum observatione nulla ratio peteretur. Quare constitutionem Concilij Lateranensis, quæ incipit, *sicut olim:* hæc Synodus sequuta, decernit, ac præcipit, ut Episcopi per suas Diœceses Viros statuant, Doctrina, & vitæ exemplo probatos, qui solicite investigent, an, & quomodo Sacri Canones, & hujus Synodi Decreta serventur, & testium Synodalium officio fungentes, prima futura Provinciali Synodo de sua diligentia, aut negligentia rationem reddant.

Tx. in cap. Sicut olim de accusationibus, & in c. Episcopus in Synodo 35. q. 6. & Tolet. act. 3. cap. 23. & Synod. de Quiroga ad fin. fol. 78. & 79. & Provin. ejusdem Quirog. act. 3. c. 52. & Limen 3. act. 4. cap. 23. & Milan. 3. f. 604. verb. Episcopus in urbe sua. & 4. 3. p. tit. de testibus Synodalibus.

§. XIV.

Episcopus catbalogum habeat Parochialium Ecclesiarum, & etiam Parochorum.

Singuli quoque Episcopi libros duos habeant, in quorum uno Parochiales Ecclesias omnes suarum Diœcesum describant, Rectoresque earum annotent, etiamsi per se ipsos, vel per Vicarios Parochijs ministrant, causam etiam, ob quam, qui Vicarios adhibent in Ecclesia non residet, aut ad residendum non fuerint compulsi: In altero vero libro visitationes scribantur per Episcopos, vel per Visitatores factas, quas ipsi, eorumque Notarij subscribant, ut in Provinciali Synodo constare possit, quas Ecclesias visitaverint, quasve non. Hoc enim veluti stimulo excitabuntur Episcopi, & Visitatores ad ea implenda, quæ sibi ex munere incumbunt, aut si minus fecerint, de opportuno remedio providebitur.

Codicem habeat, in quo visitationes scribat.

§. XV.

Sacratiſsimæ Euchariſtiæ cultum zelent.

ETſi de omnibus, quæ ad cultum divinum pertinent, Epiſcopos ſollicitos eſſe oportet, ut Miniſtri Eccleſiaſtici injuncto ſibi muneri perfecte ſatisfaciant, in eam præcipue Curam incumbere admonentur, ut Sacerdotes Sanctiſſimam Euchariſtiam venerentur, & colant, ad quam conficiendam, & omni cultu proſequendam Sacris fuerunt Ordinibus initiati: Quam ob cauſam curent Epiſcopi, ut in ipſo Inſtitutionis Sanctiſſimi hujus Sacramenti die; Feria videlicet quinta in Cœna Domini, Sacerdotes aliqui una cum Secularibus eo tempore in Eccleſia commorari ſolitis, corpori Dominico aſſiſtant, quando vero Sanctiſſima Euchariſtia ad infirmos ducitur, eam Sacerdotes ſuperpelliceis induti devote comitentur, ut eorum exemplo, devotio Secularium ferventior ſit, & ab omnibus Chriſto Domino verus honor, verusque cultus exhibeatur.

Conc. Milan. 3. fol. 590. verbo Sacerdoti.

§. XVI.

Graviores cauſas ſibi reſervent; ut ſunt divortia, & Matrimonia.

Conc. Trid. Seſſ. 14. c. 7. de caſuum reſervat.

SIcut oportuit in Eccleſia Dei graviſſimorum quorumdam peccatorum caſus Epiſcopis reſervari; ita conveniens eſt, ut in foro exteriori cauſæ graviores, & quæ majori indigent ſpeculatione, & autoritate eiſdem quoque reſerventur. Quia vero matrimoniales cauſæ, ubi de divortio, & ſeparatione quo ad Thorum, & vinculum agitur, in Populo Chriſtiano gra-

Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 20. verſ. adhæc.

graviſſimæ ſunt; de eis tantum Epiſcopos cognoſcere poſſe, hæc Synodus ſtatuit, ac jubet.

Conc. Limenſ. 3. act. 2. cap. 35.

§. XVII.

Eaſque per ſe metipſos decidant.

QUOD, ſi in aliquo caſu Epiſcopis videatur, cauſam ſuis Officialibus, quo ad proceſſum conficiendum ſubmittant, deciſione cauſæ ſibi ipſis retenta. Quando vero ad hoc Officiales delegari contigerit, ipſi quemquam alium ſubdelegare non poſſint, præſertim ad teſtes examinandos, & eorum teſtimonia ſuſcipienda.

§. XVIII.

Idoneos Viros deputent, quibus a Summo Pontifice cauſæ committantur.

QUoniam ob locorum diſtantiam notitia Perſonarum, quibus cauſæ mandantur a Summo Pontifice, plene haberi non poteſt, & ex hujuſmodi delegatione cauſarum multa incommoda poſſunt oriri: Sacroſanctum Tridentinum Concilium renovans Bonifacij VIII. conſtitutionem, quæ incipit *Statutum*, decrevit, a Metropolitanis, & Diœceſanis ſingulis, in ſuis Diœceſibus quatuor ſaltim Perſonas ad id aptas deſignari, quibus cauſæ delegandæ committantur, quam deſignationem Epiſcopi ad Summum Pontificem tranſmitterent; idcirco Epiſcopi omnes hujus Mexicanæ Provinciæ in Synodo Provinciali congregati, Perſonas hujuſmodi deputarunt in hunc, qui ſequitur, modum.

Seſſ. 25. cap. 10.

Tx. in cap. ſtatutum de reſcriptis lib. 6.

Ex Synod de Quirog. ad finem fol. 79.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

PERSONÆ IN ARCHIEPISCOPATU Mexicano ab Illmô. Metropolitano deſignatæ.

Doctor Joannes Zurnero, Eccleſiæ Mexicanæ Archidiaconus.

Doctor Sancius Sancties de Muñon, ejuſdem Eccleſiæ Scholaſticus.

Baccalaureus Petrus Garcés, ejuſdem Eccleſiæ Theſaurarius.

Baccalaureus Alfonſus Lopez de Cardenas.

Doctor Melchior de la Cadena.

Baccalaureus Alfonſus de Ecixa, Canon. ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ A Rmô. EPISCOPO GUATEMALENSI in ſuo Epiſcopatu deſignatæ.

Petrus de Liebana, Decanus Eccleſiæ Guatemalenſis.

Didacus de Carvajal, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Licenciatus Franciſcus Gonzalez, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Gundiſalvus de Alarcon, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ A Rmô. MECHOACANENSI in ſuo Epiſcopatu deputatæ.

Licenciatus Alfonſus de la Mota, & de Eſcovar, Decanus Eccleſiæ Mechoacanenſis.

Baccalaureus Didacus de Orduño, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Doctor Alfonſus Ruiz, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PER-

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Tlaxcallenſi.

Thomas de la Plaza, Decanus Eccleſiæ Tlaxcallenſis.

Baccalaureus Ferdinandus Pacheco, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Alfonſus Perez de Andrada, Cantor ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Beteta, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Doctor Joannes de Cervantes, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus García Rodriguez Maldonado, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Yucatanenſi.

Baccalaureus Franciſcus de Quintana, Archidiaconus Yucatanenſis.

Leonardus Gonzalez de Sequera, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Xaliſconenſi.

Licentiatus Martinus de Spes, Decanus Eccleſiæ Xaliſconenſis.

Licentiatus Franciſcus de Segura, Cantor ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Morales, Theſaurarius ejuſdē Eccleſiæ.

Licenciatus Melchior Gomez de Soria, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

te, pro vitæ exemplo, & ut uno verbo omnia, qua sanctitate prælucere debeat in Ecclesia Dei, eam ob causam Dominus præcipiebat strictam cum Mitra vitta hyacinthina Laminam Sacræ venerationis de auro purissimo, in qua gemmario opere Sanctum Domini esset nomen inscriptum, a summo Sacerdote fronte gestandam, quo adeo sanctitate præstantes oportere esse Episcopos significaretur, & eamdem fronte descriptam alijs ad immitandum proponerent. *Exodi 28.*

§. II.

Sic vitam instituant, ut decet Apostolorum Successores.

ID igitur perpendens optime Mexicana hæc Provincialis Synodus, toto quo potest conatu, Episcopos in Domino cohortatur, ut dignitatis suæ semper memores, sic vitam instituant, ut decet Ministros Christi, & Successores Apostolorum: ad quorum exemplum inardentes, salutis animarum zelo se componentes, assidue Deum pro ovibus deprecentur, eos verbi Dei prædicatione pascant, & tanquam Angeli custodes Populo sibi commisso invigilent, eique prospiciant, ac denique veluti boni Pastores ea, quam majorem nemo habet, charitate sint accensi, ut animam suam pro ovibus ponant. Quod humeris etiam Angelicis formidandum onus, & humanis omnino impar, quia proprijs viribus sustinere non possunt, a Deo petant auxilium, & orationi frequenter vacent, statutis sibi horis, ut mente illuminentur, & ad Dei honorem, Populique salutem dirigantur. *Conc. Milan. 4. 2. p tit. de Episcop. f. 665. verbo in oratione.*

§. III.

Quotidie orationi vacent.

SED, ut ex frequenti orationis usu ad munus, quo funguntur, obeundum salutares fructus percipiant, unius horæ spatium singulis diebus orationi impendere monentur, in quo alta mentis contemplatione perpendant, quid pro animarum salute Christus summus Pastor effecerit, quidve perpessus fuerit, ut hac consideratione excitati spirituale animarum commodum ardentiori zelo anhelent, & quo ad id opus est divinæ gratiæ auxilium vehementius implorent hæc, & singulis quoque noctibus, illius Apostoli sententiæ memores: *Si nos ipsos dijudicaremus, non utique judicaremur*, per aliquod temporis intervallum conscientias proprias diligenti examine perscrutentur, & quidquid eo die deliquerint, quicquid negligenter omiserint pro peccatis subditorum abolendis, gravi dolore defluant, & emendent; sic enim iram Dei in die tremendi Judicij fugient, qua sanguis pereuntium ovium de manu Pastorum negligentium requirendus est. *D. Paulus 1. Corinth. c. 11.* *Conc. Milan. 4. dicto f. 665. Verbo confessarium.*

§. IV.

Confessarium sibi deligant, & qualem?

UT Episcopus vitæ sanctitate, & morum integritate roboratus constiat, Populoque in hac re maxime satisfaciat, confessarium Sacerdotem sibi deligat ætate gravem, vita probatum, Doctrina insignem, per quem Deus Omnipotens in rerum difficultatibus, suo lumine Episcopum illustret, & dirigat ad ea, quæ divinæ suæ gloriæ, Populique ædificationi magis sint consentanea. *Dictum Conc. 4. Milan. d. f. 665. Verbo confessar.*

Deo rationem reddituri, si in pascendo grege minus solicite egerint. Quam obrem tanquam servi fideles ministerium impleant, petentibusque, & indigentibus spiritualem cibum ne denegent, sed ita se gerant, ne incuria, aut negligentia, administratio Sacramentorum omittatur.

§. II.

Celeriter ægrotos, cum ad eos vocantur, visitent.

VOcati ad alicujus infirmi peccata audienda, eo sine mora festinent, scientes ægroti salutem spiritualem a propero eorum adventu pendere posse. Quoties vero secus fecerint, pondo quinquaginta mulctentur, fabricæ Ecclesiæ, pauperibus, & accusatori æque distribuendis, & ab officio, ac beneficio per bimestre suspensi sint. Si vero quilibet alius Sacerdos, absente Parocho, in casu necessitatis ad audiendum peccata vocatus ire recusaverit, Episcopi arbitratu puniatur. Quod si Parochus, aut Sacerdos hujusmodi ægroti Idioma non noverit, interpretem adhibeat, ut ægrotum mærentem consoletur, & exhortetur; postquam autem ægrotus admonitus fuerit, se ad id non teneri, valde tamen animæ saluti utile esse, tamen per interpretem peccata sua confiteri voluerit, & interpres spectatæ Fidei sit, ea Sacerdos audire poterit. Curati quoque omnes subditis suis in mortis articulo constitutis assistant, eosque exhortentur, ad formam in Cathechismo ab hac Synodo probato contentam.

De confessione quæ per interpretem fit.

Vide supra lib. 1. tit. 1. §. 10. & 11.

§. III.

§. III.

Indos instruant, & mancipia de effectibus Sacratissimæ Eucharistiæ ad eamdemque percipiendam disponant.

CUM Sanctissimæ Eucharistiæ, quæ cibus, & vita animæ est, ac peregrinantium in hoc seculo fortitudo, jam usque a renascente Ecclesia cum fructu animarum uberrimo frequens sit usus; cumque optet Sacrosancta Tridentina Synodus, ut in singulis Missis Fideles astantes non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicent; quorumdam nihilominus adeo imprudens zelus est, ut Indos, & servos, qui tanquam parvuli recens in Christiana Fide nati, tam salutari indigent alimento, ab Eucharistiæ perceptione arcere velint. Quam obrem Parochos omnes hæc Synodus hortatur, eisque jubet, ut Indos, ac servos hujusmodi accurate edoceant vim, & rationem tanti Sacramenti, puritatem quoque conscientiæ, & animi reverentiam, quibus digne se præparent ad Eucharistiæ sumptionem. Quos vero hac animi præparatione dispositos noverint, eis (præsertim si infirmi sint) nullatenus Eucharistiam denegari patiantur, ne sine tanto Viatico, & sine Extremæ-Unctionis Sacramento, ut est titulo de Sacra Unctione sancitum, ex hac vita discedant.

Sess. 22. cap. 6.

Supr. lib. 1. tit. 6. §. 3.

DE VIGILANTIA, ET CURA CIRCA SUBDITOS, PRÆSERTIM IN SACRAMENTORUM RECEPTIONE.

§. I.

Parochi Indicem Parœcianorum singulis annis conficiant.

UT Parochi Seculares, & Regulares ovium vultum cognoscant, & utriusque sexus Fideles si-

bi commiſſi, in ſua quique Parochia, ſtatutis ab Eccleſia temporibus peccata confiteantur, & Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipiant, Parochiales ſuos utriuſque ſexus, Hiſpanos, Mixtos, Ætiopes, & ex altero parente Ætiope ortos, & Indos, decem annorum ætate majores, conjugatos, & cælibes ſuis nominibus indice deſcribant, exprimendo familiæ capita, virum, & uxorem, filios, famulos, ſervos, necnon Paſtorum, Agricolarum, & aliorum in agris commorantium, ſibi ſubditorum, in eodem indice mentionem faciant, ut de Perſonarum numero, quarum peccata audire debent, Parochis hoc modo conſtet. Indices vero hujuſmodi ſingulo quoque anno conficiant a principio Quadrageſimæ in Hiſpanorum locis; a Septuageſima autem, vel antea (ſi Epiſcopo viſum fuerit) in oppidis, ſeu pagis Indorum.

Mexic. 1. c. 6. & 7.

De materia hujus §. cum ſeq. loquitur Guad. tit. 2. c. 23. 25. 32. 33. 34. & 35. Syn. de Quirog. conſt. 11. & Gran. tit. de pœnitentiis, & remiſſion. n. 20. 21. 22. & 23. Mex. 1. c. 6. & Mex. 2. cap. 4. Conc. Milan. 5. tit. quæ ad Sacrament. Pœnitentiæ pertinent in principio.

§. II.

Monitum quoddam circa confeſsiones, quæ fiunt in Quadrageſima.

MOneant quoque Parochi a Dominica Septuageſimæ Parochiales ſibi ſubditos, ne uſque ad Quadrageſimæ finem peccatorum confeſsionem differant: ſed potius ita ſe ad eam præparent, ut ante majorem hebdomadam peccata confeſsi, tempore ab Eccleſia præfinito, Sacroſanctam Euchariſtiam percipiant.

§. III.

Denuntiatio facienda iis, qui ſtatuto tempore non communicant.

PArochi Hiſpanorum, Dominica *Quaſimodo* inter Miſſarum ſollemnia, tempore Offertorij publice in ſua cuique Parochia denuntient Hiſpanos omnes, Mixtos, Ætiopes, & ex altero parente Ætiope natos, qui nondum eo tempore peccata confeſsi ſunt, nec Euchariſtiam ſumpſerunt, Eccleſiæ præceptum tranſgreſſos fuiſſe, & gravem in Deum offenſam commiſiſſe. Ad cujus culpæ emendationem eos moneant, quatenus præfinito tempore uſque ad Dominicam ſequentem incluſive peccata confiteantur, & Euchariſtiam ſumant, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, quam omnes (ſervis exceptis) incurrant.

Guadix tit. 2. conſt. 33.

Limenſ. 3. act. 4. cap. 7.

§. IV.

Quando, & quomodo a Communione Fidelium removendi.

QUI vero ſic denuntiati, tempore præfixo confiteri peccata, & Euchariſtiam ſumere neglexerint, ſequenti feſto, vel Dominica publici declarentur excommunicati, & a Divinis arceantur Officijs, niſi de Confeſſarij conſilio ad Euchariſtiam non acceſſerint, ſic autem excommunicati, ab alio, quam a proprio Parocho abſolvi non poſſint. Hiſpani vero, & Mixti, priuſquam abſolvantur, pondo uno mulctentur; Ætiopes autem, ſeu ex altero parente Ætiope editi jam liberi, pondo dimidio, ad uſus fabricæ Eccleſiæ, cujus fuerint Parochiales, pro ſervis vero pondo dimidium Heri perſolvant, eo quod negligenter ſervos ad peccatorum confeſsionem monuerint. Quas quidem mulctas Parochi non recipiant, ſed ipſis præſentibus, in arca recondantur, ad effectum hujuſmodi in qualibet Eccleſia deputanda.

Mulctæ ipſis imponenda.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. V.

Excommunicationis aggravatio.

CUM publice excommunicatis hæc ratio habeatur, ut, si quarta Dominica post Resurrectionem, emendati non paruerint, cum participantibus excommunicentur. Si vero Dominica quinta adhuc peccata confessi non sint, nec Eucharistiam susceperint, anathemate feriantur. Quibus sic gestis, indices, sive libellos suos Parochi clausos deferant, aut per providam Personam adeo opportune ad Officiales Episcoporum transmittant, ut ad diem Pentecostes prædictis Officialibus tradantur; sin minus pondo decem mulctentur fabricæ Ecclesiæ, cujus Parochi fuerint, & pijs operibus æque distribuendis: Cum autem servi Decreti hujus Censuras non incurrant, decernitur; ut pœna pecuniaria heris imposita augeatur juxta servorum retardationem in peccatis confitendis. Si vero (quod absit) aliqui ex hujusmodi excommunicatis, adeo pertinaces, & obstinati sint, ut nondum in die Pentecostes Ecclesiæ præceptum adimpleverint, eorum absolutio Ordinario reservetur, qui eos absolvendi facultatem nulli tribuat, ut ipsi verecundia confusi, iterum non delinquant, & alij metu pœnæ cautiores evadant.

Excommunicatorum Catalogus ad Episcopum mittatur.

Ejusdem Excommunicat. reserv.

§. VI.

Quid ab Indorum Parochis faciendum circa Catalogos eorumdem.

INdorum etiam Parochi, tam Seculares, quam Regulares, Dominica *Quasimodo* eos admoneant, teneri semel in anno peccata sua confiteri, quos vero repererint, eo tempore non satisfeciſſe præcepto; graviter reprehendant, eisque tempus ad confitendum præfiniant. Quod si non paruerint, pro ratione dilationis puniantur. Ad Dominicam autem Pentecostes Officiali Episcopi Indices, seu libellos mittant, quibus describantur eorum, qui confessi sunt, ingenium, & Christiani mores, & hi etiam, qui sumunt Eucharistiam, necnon illi, qui peccata confessi non sunt, quod Parochi exequantur, sub pœna pondo decem, ad Ecclesiæ fabricam, & pios usus.

§ VII.

Parochi Orationi vacent, Missâque, & Vesperas celebrent.

PRO Populo sibi commisso Orationes, & Sacrificia Deo offerre Parochi debent, ob idque hæc Synodus decernit, ut omnibus diebus Dominicis, & Festis colendis Missam de Officio occurrenti celebrent, necnon primas, & secundas Vesperas sollemniter cantent, quibus quoties ipsimet non interſint, pondo unum ad fabricæ Ecclesiæ usum persolvant.

Guadix tit 3. const 10. & 11. Synod de Quir. const. 92.

§. VIII.

Festa, atque jejunia annuntient.

OMnibus diebus Dominicis, inter Missarum sollemnia tempore Offertorij subditis annuntient Festa colenda, ac dies j junij ex præcepto, quæ in sequentem hebdomadam inciderint, sub pœna pondo quatuor, acculatori, & pijs operibus distribuendis; vigilias etiam Beatæ Mariæ Virginis, quæ non sunt jejunij, dies itidem rogationum evulgent, moneantque subditos, ut his diebus jejunandi, & ab esu carnium abstinendi, laudabilem fidelium consuetu-

Mex. l. c. 37. & Milan. 3 tit. de Parochis verbo Dominicis diebus

Juxta Conc. Aurelianense t. c. 29 tom. 2. Concilior. gener. refertur in c. Re-

gationes de consecration. diſt. 3. & vide infra lib. 3. tit. 21. §. 3.

dinem ſervent, prout titulo de obſervatione jejuniorum decretum eſt, necnon Indulgentias, ob id ſibi conceſas, eiſdem notas faciant.

§. IX.

Singulis hebdomadis Euchariſtiam renovent.

Ex Granat. tit. de Offic. Rector.

SIngulis octo diebus Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum renovent, conſecrantes Hoſtiam eo die, vel pridie ejus diei confectam; corporalia ſingulis quindecim diebus lavare curent, quæ, cum ad lavandum dederint, attente reſpiciant, ne Particula ulla in eis remaneat; Purificatoria itidem ſingulis quoque octo diebus mundentur. Quoties autem in aliquo horum negligenter egerint, pondo quatuor mulctentur, ſumptibus lampadis, coram Dominici Corporis Sacramento ardentis, applicandis.

Sacrorū linteaminum Curā habeant.

§. X.

Parochorum Cura circa Baptiſterium.

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & infra titul. de Baptiſmo §. 5.

PArochi juxta Concilij Tridentini Decretum, antequam ad conferendum Baptiſmum accedant, diligenter ab his, ad quos ſpectavit, ſciſcitentur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de Sacro Fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittant, doceantque eos, quam cognationem contraxerint, atque ſolum eorum nomina in libro deſcribant, quamvis alij, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint.

§. XI.

§. XI.

Parochi Libros habeant, in quibus Baptizatorum, Confirmatorum, Conjugatorum, & Defunctorum nomina ſcribantur.

AD vitanda incommoda, quæ labente tempore ex rerum oblivione naſcuntur, in Sacramentis præſertim iterandis, & Matrimonijs ex cognationis ignorantia in gradibus prohibitis contrahendis, mandat hæc Synodus, ut Parochi ſinguli tres libros habeant, in quorum uno baptizatorum, eorumque parentum, & compatruum, baptizantis quoque nomina deſcribant; in ſecundi vero libri parte una eos, qui Matrimonium contraxerunt, parentes quoque eorum, & patriam, teſtes etiam Matrimonio aſſiſtentes annotent, ac ſuo proprio nomine muniant; in altera vero parte defunctorum nomina, cum die, menſe, anno, & Eccleſia, in qua ſepulti ſunt, ſcribant; in tertio denique libro, eorum qui Sancto Chriſmate deliniti ſunt, parentum quoque, compatrum, ac confirmantis nomina apponantur; hi porro libri ad formam ab Epiſcopo præſcriptam aſſerventur, quibus, & in eis ſcriptis, ac Parochi nomine ſubſcriptis, tam in judicio, quam extra, fides adhibeatur.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & Mex. 1. c. 32. & Milan. 1. tit. quæ pertinent ad Baptiſmi adminiſtration. verbo Parochus.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacramentum Matrimo. pertinent. Gran. tit. de Off. Rectoris n. 24. Milan. 1. 2. part. titul. quæ pertinent ad Sacramenti Confirmation. adminiſtrationem. Synod. de Quirog. conſt. 6. & 8.

§. XII.

Extraneos ne Matrimonio jungant Parochi, niſi de Epiſcopi licentia.

NUllum extraneum Matrimonio conjungant, ſi prius per diligentem Inquiſitionem non conſtet, eum nullo legitimo teneri impedimento, ac præterea ab Epiſcopo contrahendi facultatem in ſcriptis

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Tx. in cap. exigit de censibus lib. 6.

neralis Lugdunensis, quæ incipit, *exigit*, necnon alijs pœnis in Synodo Provinciali arbitrio Synodi sine exceptione mulctentur, ne integritas, quæ in visitatione servari debet, ullatenus detrimentum accipiat.

§. III.

Parochi Regulares visitentur.

Conc. Trid. Sess. 25. c. 11. de Regularibus.

VIsitent Episcopi Ecclesias, & quas Doctrinas vocant, seu conditiones, ubi Religiosi commorantur, ibique Eucharistiæ Sacramentum, Fontem Baptismalem, fabricam Ecclesiæ, & Elæemosinas Ecclesiæ erogatas, ac reliqua omnia, ad Ecclesias, & Divinum Cultum spectantia; quoad visitationem vero fabricæ Ecclesiæ, iliæ domus intelliguntur exceptæ, quæ ab ipsis regularibus proprijs sumptibus sunt ædificatæ. Visitent etiam Religiosos in prædictis Doctrinis, seu conditionibus degentes, quoad animarum Curam, quam exercent, eosque paterno zelo corrigant, eorum honori, & bonæ famæ prospiciant, atque id omne præstent, quoad effectum hujusmodi necessarium sit, juxta Decretum Sacrosancti Concilij Tridentini, ut in titulo de Regularibus mentio fit.

Cedula Real de S. M. de Barcelona 1. de Junio de 1585.

Sess. 25. cap. 14.

§. IV.

Singulis triennijs Vicarij, & alij Officiales visitentur.

Fundatur in lege 4. tit. 7. lib. 3. recopilat. & Conc. Compostel. act. 3 cap. 19. & Tolet. act. 2. cap. 17. Syn. de Quiroga const. 113.

UT in omnibus Ecclesiasticis Tribunalibus pure, recteque agatur, Metropolitanus, ceterique Episcopi per se, vel per deputatam Personam, saltim quolibet triennio, Officiales, Vicarios, Visitatores, Fiscales, Notarios, aliosque Justitiæ Ministros visitent, ab eisque gravamina illata resarciant, ac pro qua-

qualitate criminum, usque ad officii privationem eosdem puniant. Si vero horum aliquis ex quacumque causa ante triennium officium dimittere debeat, per dies triginta inquiratur, & officium eo tempore non exerceat. Quando autem per Episcopi obitum officia vacaverint, ab alio Officiales ne inquirantur, quam ab Episcopi Successore, præstitis Sede-vacante fideijussoribus, de ratione officiorum postea reddenda, & de stando rei judicatæ.

& Prov. ejusdem Quiroga act. 3. c. 1. & Milan. 3. fol. 604. verbo quotannis. Conc. Tolet. act. 2. cap. 17 verbo sed si prædictorum, & approbatur in Conc. Provinciali celebrato ab eodem Quiroga act. 3. Decreto 1.

§. V.

In visitatione Cultui Divino, & Ecclesiarum decori sedulo studeant.

Mex. 1. cap. 35 cum §. 1.

IN visitatione Episcopi accurate provideant, ut Ecclesiæ eo cultu teneantur, qui decet domum Dei; si quas vero Ecclesias eo, quo oportet cultu, sine gravi indigenarum molestia teneri non posse, easque minime necessarias imo supervacaneas repererint, dejici jubeant, quæ autem necessaria judicabuntur reparari faciant, & convenienti cultu ornari. Facultatem denuo ædificandi Ecclesias, aut Heremitoria sine urgenti causa ne concedant: Si vero facultas detur, curent, ut Ecclesiæ, & Heremitoria hujusmodi in situ, & loco impartiendæ Doctrinæ Indis magis commodo, quam Ministrorum commoditatibus opportuno, juxta Regiæ Majestatis schedam erigantur.

§. VI.

Singulis mensibus carceris visitationem faciant.

Mex. 1. c. 68. & Compost. act. 3. c. 2. & Tolet. act.

SIngulis quoque mensibus semel Episcopi visitent carceres Ecclesiasticos, & in eis inclusos, dent

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ® DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

DE CURA SUBDITORUM, ET PROPRIÆ FAMILIÆ.

§. I.

Faciles sint, & subditos austeritate ne deterreant.

EPiscopi, ut Pastorale Officium postulat, benigni, ac mansueti sint, languoribusque sanandis, ac pauperum miserijs sublevandis, cum omni pio, ac paterno zelo prospiciant, talesque sese præbeant, ut subditorum molestias in omni patientia supportantes, eis aditum faciant, ne hæreant trepidi, sed cum omni fiducia ad Episcopos confugiant, ab eisque in labore solatium, in paupertate auxilium, in morbo medicinam petant.

§. II.

Parochos consulant singulis hebdomadis.

PArochos singulis hebdomadis ad se vocent, ab eisque sciscitentur de subditorum statu, de temporalibus, & spiritualibus Populi ærumnis, de remedio peccatis publicis adhibendo, ut ijs omnibus accurate succurrant.

§. III.

Delectus, & cura familiarium.

QUoniam, qui domum suam gerere nescit, ex sententia Apostoli, nec Ecclesiam Dei recte gubernabit; hæc Synodus Episcopos monet, ut non solum ipsi vitæ exemplo subditos ædificent, sed eos etiam familiares sibi deligant, qui honestate vitæ, & morum integritate comprobentur: ne si Populo scandalo sint, Episcopi ministerium vituperetur. Oneri suo

suo Episcopi satisfacient, si Concilij Tridentini Decreta, in quorum executione Cleri, Populique Christiani reformatio consistit, assidue legant, attente meditentur, diligenter exequantur.

DE DOCTRINÆ CURA.

§. I.

Prædicationis Cura.

PRæcipua Episcoporum Cura in docendo Populum Evangelium Dei sita esse debet, atque quod jam titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica decretum est, ad eam rem maxime incumbant, oportet, ut Parochi, & Ecclesiastici viri sua munera, & ministeria in hoc adimpleant, quo subditi, præsertim rudes, salutari verbi Dei Doctrina pascantur. Si vero (quod absit) prædicator errores, aut scandala in Populum disseminaverit, etiamsi regularis sit, ei Episcopus Autoritatem Concilij Tridentini sequutus prædicationem interdicat.

Conc. Trid. Sess. 24. c. 4. supra lib. 1. tit. 1. §. 2.

Curet Episcopus, ut a Parochis Dei verbum annuntietur.

Sess. 7. cap. 2.

§. II.

Aliqua decernuntur circa Seminaria.

VOlens Tridentina Synodus doctis, beneque instructis Ministris adhibitis Populum Christianum omni salutari doctrina abundare, decrevit, ut in singulis Diœcesibus Collegium erigeretur, ubi pueri religiose educarentur, & omnibus Ecclesiasticis disciplinis imbuerentur, ita ut Collegium hoc Ministrorum Dei perpetuum esset Seminarium. Quod cum ob rerum incommoditatem, in hac Provincia sortiri effectum hactenus non potuerit, ne tam sanctum

Sess. 23. cap. 18.

Conc. Limens. 3. act. 2. c. 44. & Milan. 5. tit. de Semin. a f. 759.

Ipsæ Sanct. Carolus Borromeus Archiepisc. Mediol. pie, & sancte docet in actibus suæ Ecclesiæ tom. 2. p. 5. actarum fol. 947.

ctum opus (& in his partibus, ubi messis quidem multa est, sed operarij pauci) maxime necessarium, labente tempore oblivioni traderetur; hæc Synodus statuit, ut Episcopi, quo citius fieri possit, Concilij Decretum exequentes, pro cujusque Diœcesis facultate Seminarijs hujusmodi instituendis, eam operam navent, ut semel instituta permaneant.

§. III.

Curent Episcopi, ut tradatur moralis disciplina: cunctosque Clericos compellant, ut eidem intersint.

NE desit numerus confessariorum, qui scientia periti sint, & in administratione Sacramentorum versati, atque ut errores, & damna, quæ ex Ministrorum ignorantia sæpe proveniunt, vitentur, statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut in ea Diœcesi, ubi conscientiæ casus, & Sacramenta nullus legendo interpretatur, aliquem ad id Episcopi constituant, & ubi jam constitutus est, ut in eo munere perseveret, procurent. Clericos vero omnes ibi residentes compellant; nisi in Theologia, vel Decretis gradum obtineant, & Episcopo probati sint, ut hos audiant Magistros, quod si audire neglexerint, neque ad Ordines, neque ad Beneficium neque ad Sacramentorum administrationem recipiantur.

§. IV.

Qui confessionibus audiendis deputantur, severe examinentur.

SAcerdotum, Ministrorumque Ecclesiæ ignorantiam ex eo oriri certum est, quod in his examinandis Episcopi negligenter agant. Quare ad præscriptum Concilij Tridentini jubentur, ne quemquam, sive Secularem, sive Regularem sine diligenti examine, regulis hujus Synodi servatis, ad Ordines recipiant, neque ad audiendum confessiones secularium, etiamsi Sacerdotes sint, nisi præcedenti examine juxta dictas regulas idoneus repertus ab Episcopo facultatem obtineat. Hanc autem facultatem Episcopi caute concedant, eorum sufficientia ponderata, de quibus periculum fecerunt ad certos personarum status eum limitantes. Semel autem examinati, & probati ad confessiones audiendas, ab eodem Episcopo non examinentur, nisi nova causa supervenerit.

Sess. 23 cap. 12. & 15.

§. V.

Indorum Parochis terminus præfigitur sex mensium, ut eorum Idioma addiscant sub pœna vacationis officij ipso facto.

COndolendum sit valde, de quorumdam negligentia Sacerdotum, qui, quamvis ex officio Christianis documentis Indos instruere, teneantur, subditorum linguam ediscere negligunt, sine qua Fidei Christianæ Mysteria, nec vim Sacramentorum animæ salutem docere possunt. Hæc Synodus Episcopos monet, ac si opus est, eisdem mandat, ut intra sex menses ab horum decretorum publicatione computandos, Clericos in regionibus Indorum beneficia cum onere obtinentes, in materna earumdem regionum lingua examinent, & quos repererint linguæ hujusmodi ignaros, sex mensium spatio præfinito, ad discendam linguam compellant, admonentes eos,

quatenus elapso termino, si linguam hujusmodi non didicerint, beneficium, quod obtinent, ipso facto vacabit, & alteri de eo fiet provisio. Quod si ob nimiam idiomatis obscuritatem, vel ob aliam justam causam id fieri non licuerit, possit tunc Episcopus alios sex menses peremptorie præscribere, omni spe amplius prorogandi semota, in quo, & in Regula decima octava Cancellariæ Apostolicæ adimplenda conscientiæ Episcoporum onerantur.

Tx. in cap. quoniam in plerisq de Offic. Ordinarij, & reg. 20. Cancellariæ.

§. VI.

Non nimis facile licentia Indorum Ministris concedatur, ut a Parochia absint.

Facit Conc. Limens. 3. act. 2. cap. 41.

NE Indorum institutio unquam intermittatur, Ministris Ecclesiasticis Indorum exeundi a suis regionibus, nisi ex urgenti causa, facultatem Episcopi non concedant. Quando vero alicui concesserint, in ejus absentia idoneum Sacerdotem sufficiant.

DE VISITATIONE PROPRIÆ PROVINCIÆ.

§. I.

Visitatio singulis annis, aut biennijs ab Episcopo fiat, vel, eodem impedito, a Visitatore.

NIHIL est ad salutem gregis accommodatius, quam præsentia Pastoris, sed quia universam Diœcesim oculis perlustrare, eique omni Episcopus assistere non potest, visitatio Ordinaria adhibenda est. Quam obrem juxta Concilij Tridentini Decreta hæc Synodus statuit, ut Episcopi quotannis, vel saltem singulis biennijs, propriam Diœce-

Sess. 24. cap. 3. de reformat. 2.

cesim per se ipsos visitent; aut si legitime impediantur, Visitatores deligant sapientia, & vitæ exemplo probatos, ab omni cupiditate alienos, ac denique tales, a quibus Cleri, Populique reformatio, & executio formulæ, titulo de Visitatoribus ab hac Synodo præscriptæ, in omnibus speranda sit.

Mex. 1. c. 52. Milan. 1. tit. de Visitatione, & Tolet. act. 2. c. 2. & Limen. 3. act. 4. c. 1. 2. & 4. & Conc. Milan. 4. 3. p. tit. de Visit.

§. II.

Modestia in Visitatione servanda.

AD morum emendationem, non minoris utilitatis est, temperantiæ, ac modestiæ Christianæ exemplo subditos ædificare, quam de eorum delictis inquirere, eademque corrigere; quod ut sibi animo proponant, dum Episcopi suas Diœceses visitant, hæc Synodus vehementer exoptat; quam obrem Autoritate Concilij Tridentini sufulta Episcopis mandat, ne cum suam Diœcesim visitaverint, inutilibus sumptibus, cuiquam graves, onerosive sint, neve ipsi, aut quisquam suorum quicquam procurationis causa, pro visitatione etiam testamentorum, ad pios usus præter id, quod ex relictis pijs jure debetur, aut alio quovis nomine; nec pecuniam, neque munus quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant, non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ sibi, & suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra erunt ministranda. Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit, is, præter dupli restitutionem intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis juxta Constitutionem Concilij ge-

Sess 24. c. 3. de reformat.

Nemini graves sint.

Nihil exigant.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

te, pro vitæ exemplo, & ut uno verbo omnia, qua sanctitate prælucere debeat in Ecclesia Dei, eam ob causam Dominus præcipiebat strictam cum Mitra vitta hyacinthina Laminam Sacræ venerationis de auro purissimo, in qua gemmario opere Sanctum Domini esset nomen inscriptum, a summo Sacerdote fronte gestandam, quo adeo sanctitate præstantes oportere esse Episcopos significaretur, & eamdem fronte descriptam alijs ad immitandum proponerent. *Exodi 28.*

§. II.

Sic vitam instituant, ut decet Apostolorum Successores.

ID igitur perpendens optime Mexicana hæc Provincialis Synodus, toto quo potest conatu, Episcopos in Domino cohortatur, ut dignitatis suæ semper memores, sic vitam instituant, ut decet Ministros Christi, & Successores Apostolorum: ad quorum exemplum inardentes, salutis animarum zelo se componentes, assidue Deum pro ovibus deprecentur, eos verbi Dei prædicatione pascant, & tanquam Angeli custodes Populo sibi commisso invigilent, eique prospiciant, ac denique veluti boni Pastores ea, quam majorem nemo habet, charitate sint accensi, ut animam suam pro ovibus ponant. Quod humeris etiam Angelicis formidandum onus, & humanis omnino impar, quia proprijs viribus sustinere non possunt, a Deo petant auxilium, & orationi frequenter vacent, statutis sibi horis, ut mente illuminentur, & ad Dei honorem, Populique salutem dirigantur. *Conc. Milan. 4. 2. p tit. de Episcop. f. 665. verbo in oratione.*

§. III.

Quotidie orationi vacent.

SED, ut ex frequenti orationis usu ad munus, quo funguntur, obeundum salutares fructus percipiant, unius horæ spatium singulis diebus orationi impendere monentur, in quo alta mentis contemplatione perpendant, quid pro animarum salute Christus summus Pastor effecerit, quidve perpessus fuerit, ut hac consideratione excitati spirituale animarum commodum ardentiori zelo anhelent, & quo ad id opus est divinæ gratiæ auxilium vehementius implorent hæc, & singulis quoque noctibus, illius Apostoli sententiæ memores: *Si nos ipsos dijudicaremus, non utique judicaremur*, per aliquod temporis intervallum conscientias proprias diligenti examine perscrutentur, & quidquid eo die deliquerint, quicquid negligenter omiserint pro peccatis subditorum abolendis, gravi dolore defluant, & emendent; sic enim iram Dei in die tremendi Judicij fugient, qua sanguis pereuntium ovium de manu Pastorum negligentium requirendus est. *D. Paulus 1. Corinth. c. 11.* *Conc. Milan. 4. dicto f. 665. Verbo confessarium.*

§. IV.

Confessarium sibi deligant, & qualem?

UT Episcopus vitæ sanctitate, & morum integritate roboratus constiat, Populoque in hac re maxime satisfaciat, confessarium Sacerdotem sibi deligat ætate gravem, vita probatum, Doctrina insignem, per quem Deus Omnipotens in rerum difficultatibus, suo lumine Episcopum illustret, & dirigat ad ea, quæ divinæ suæ gloriæ, Populique ædificationi magis sint consentanea. *Dictum Conc. 4. Milan. d. f. 665. Verbo confessar.*

2. c. 3. & Gran. tit. de Offic. Rectoris n. 22. & Milanenſ. 3. fol. 604. verbo Epiſcop. non ſolum.

que operam, ut capti, qui, vel Eccleſiaſtico, vel Seculari carcere detinentur, Miſſam, & quandoque verbi Dei prædicationem audiant.

§. VII.

Sacras Reliquias examinent.

Seſſ. 25. in Decreto de Purgatorio, titul. de invocatione, & veneratione, & Reliquiis Sanctorum. Limenſ. 3. act. 4. c. 10. Compoſt. act. 2. Decret. 6. & Milan. 1. tit. de Sanctorum Reliquiarum veneratione, & Milan. 4. tit. de Sacris Reliquiis.

AD tollendos abuſus, & extirpandas ſuperſtitiones, quæ imprudenti quorumdam pietate erga Sanctorum Reliquias, & Indulgentias irrepere ſolent, Epiſcopi Concilij Tridentini Decretum exequentes, quam primum Sanctorum Reliquias, quas in ſua Diœceſi compererint, tam in Eccleſijs, & Monaſterijs, quam in poteſtate particularium Perſonarum cujuſcumque ſtatus, & conditionis, examinent, & recognoſcant. Quæ, ſi authentico teſtimonio non probentur, deferi, aut in loco publico venerandas proponi, nullatenus permittant. De Indulgentijs etiam injungitur, ne ſcilicet eas publicari conſentiant, niſi Litteris Apoſtolicis, aut earum teſtimonijs optime diſcuſſis, authenticisque repertis. Solet enim fidelibus eſſe occaſio, ut eorum devotio erga authenticas, & veritatis teſtimonio comprobatas Reliquias, aut Indulgentias tepeſcat, ſi eæ, quæ authentico teſtimonio carent, in veneratione habentur, ac frequentantur. Deinceps autem Indulgentiarum tabellæ, niſi ab Epiſcopo, ſive ejus Officiali ſubſcriptæ, ac Notarij fide roboratæ, in Eccleſijs non affigantur. Quod ſi ſecus factum fuerit, ſevere corrigetur exceſſus.

Brevia Indulgentiarum inſpiciant.

Tabellæ Indulgentiarum nuſquam appendantur, niſi ab Epiſcop. ſubſcriptæ, aut a Vic. Gener.

§. VIII.

Cautio ſervanda in Sacrorum Vaſorum benedictione.

Mex. 1. c. 36 & Synod. de Quiroga conſt. 66.

UT a rebus Sacris omnis ſimoniæ occaſio funditus tollatur, Calices, aut veſtes Eccleſiaſticas Epi-

Epiſcopus ne conſecret, aut benedicat priuſquam diligenter inquirat, an eo conſecrari, aut benedici petantur, ut venundentur. Quod ſi hujus rei cauſa fit, ob incommoda, quæ inde oriri poſſent, evitanda; conſecratio, & benedictio hujuſmodi concedenda non eſt.

§. IX.

Epiſcopus nihil pro Ordinum collatione recipiat.

Conc. Baſilienſ. Seſſ. 21. in principio tom. 4. Cæcil. & Tarracon. Conc. in c. Loqui de offic. Vicarij, & Compoſt. act. 3. c. 8. & Lim. 3. act. 3. c. 6. & Milan. 4. tit. de benefic. collat. ac proviſione verbo, ut avaritiæ.

NIHIL quicquam pecuniæ, ac pretij Epiſcopi accipiant, aut eorum Judices accipere permittant, pro collatione Ordinum, Beneficiorum, Præbendarum, Capellaniarum, aut earum inſtitutione, nec pro litteris dimiſſorijs, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, aut alia quacumque de cauſa ad res hujuſmodi ſpectante, nec pro diſpenſationibus, quæ eis committentur, ut eſt a Concilio Tridentino ſanctum, ſub pœnis ab eo ſtatutis.

§. X.

Officia ne vendat.

Seſſ. 24 c. 14. & Seſſ. 25. c. 18.

Compoſt. act. 3. c. 24. & Tolet. act. 2. c. 15. Lim. 3. act. 3. cap. 8. Conc. Milan. 5. fol. 785. verbo de emolumentis, & Synod. de Oſma tit. 52.

MAxime oportet Juſtitiæ officia benemeritis Perſonis conferri gratis, ut cum omni integritate, & fidelitate exerceantur: pretium enim, quo emuntur, in cauſa eſſe ſolet, ut juſto ſtipendio Officiales contenti non ſint. Eam ob cauſam interdicit hæc Synodus, ne Epiſcopi vendant, aut locent officia Notarij, Fiſcalis, Executoris, ſeu Lictoris ſuorum Tribunalium: nec illi, quibus conferuntur, vendere, locareve poſſint. Quod ſi ſecus fiat, venditiones, ſeu locationes hujuſmodi nullæ ſint; emptor autem, & cui locatum officium fuerit, ejus jacturam faciat,

venditor vero, & locator quidquid hujus rei causa pecuniarum acceperint, fabricæ Ecclesiæ Cathedralis restituat. Porro, ut quod per Concilium Tridentinum expositum est, executioni mandetur; Episcopi Notarios hoc tempore officium exercentes examinent, eisque idoneis minime repertis, exercendi officij usum interdicant, neminemque in posterum Notarij officium, nisi de eorum consensu, & approbatione exercere permittant. Notarios vero latinæ linguæ ignaros, in causis latine scriptis, se interponere minime patiantur.

Sess. 22. cap. 10.

§. XI.

Papæ dispensationes per se ipsos Episcopi exequantur.

Dispensationes, quæ de jure ex commissione Summi Pontificis ad Episcopos pertinent, ipsi per se exequantur, nec eas suis Officialibus committant, idemque servetur in concedendis litteris dimissorijs ad Ordines, si Episcopi sint in Provincia.

Mexic. 1. c. 91. in fine.

§. XII.

Taxam unusquisque in sua Diœcesi constituat pro Ministrorum mercede.

Quia æquum est, ut qui Altari deservit, de Altari pascatur: non æquum tamen si nullo constituto stipendio, quidquid pro ratione ministerij exigere velit, Ministri relinquatur arbitrio; hæc Synodus Episcopis mandat, ut cum nulla generalis regula terris adeo diversis præscribi possit, singuli, quo brevius fieri poterit, in suis Diœcesibus stipendium Ministris Ecclesiæ pro cujusque ratione ministerij, & regionis conditione ad victum congruum æqua æstimatione constituant. §. XIII.

Conc. Limens. 3. act. 4. cap. 15.

§. XIII.

Testes Synodales constituantur.

Frustra conderentur leges, si ijs observandis vigilans Cura non adhiberetur, & de earum observatione nulla ratio peteretur. Quare constitutionem Concilij Lateranensis, quæ incipit, *sicut olim:* hæc Synodus sequuta, decernit, ac præcipit, ut Episcopi per suas Diœceses Viros statuant, Doctrina, & vitæ exemplo probatos, qui solicite investigent, an, & quomodo Sacri Canones, & hujus Synodi Decreta serventur, & testium Synodalium officio fungentes, prima futura Provinciali Synodo de sua diligentia, aut negligentia rationem reddant.

Tx. in cap. Sicut olim de accusationibus, & in c. Episcopus in Synodo 35. q. 6. & Tolet. act. 3. cap. 23. & Synod. de Quiroga ad fin. fol. 78. & 79. & Provin. ejusdem Quirog. act. 3. c. 52. & Limen 3. act. 4. cap. 23. & Milan. 3. f. 604. verb. Episcopus in urbe sua. & 4. 3. p. tit. de testibus Synodalibus.

§. XIV.

Episcopus catbalogum habeat Parochialium Ecclesiarum, & etiam Parochorum.

Singuli quoque Episcopi libros duos habeant, in quorum uno Parochiales Ecclesias omnes suarum Diœcesum describant, Rectoresque earum annotent, etiamsi per se ipsos, vel per Vicarios Parochijs ministrant, causam etiam, ob quam, qui Vicarios adhibent in Ecclesia non residet, aut ad residendum non fuerint compulsi: In altero vero libro visitationes scribantur per Episcopos, vel per Visitatores factas, quas ipsi, eorumque Notarij subscribant, ut in Provinciali Synodo constare possit, quas Ecclesias visitaverint, quasve non. Hoc enim veluti stimulo excitabuntur Episcopi, & Visitatores ad ea implenda, quæ sibi ex munere incumbunt, aut si minus fecerint, de opportuno remedio providebitur.

Codicem habeat, in quo visitationes scribat.

§. XV.

Sacratiſsimæ Euchariſtiæ cultum zelent.

ETſi de omnibus, quæ ad cultum divinum pertinent, Epiſcopos ſollicitos eſſe oportet, ut Miniſtri Eccleſiaſtici injuncto ſibi muneri perfecte ſatisfaciant, in eam præcipue Curam incumbere admonentur, ut Sacerdotes Sanctiſſimam Euchariſtiam venerentur, & colant, ad quam conficiendam, & omni cultu proſequendam Sacris fuerunt Ordinibus initiati: Quam ob cauſam curent Epiſcopi, ut in ipſo Inſtitutionis Sanctiſſimi hujus Sacramenti die; Feria videlicet quinta in Cœna Domini, Sacerdotes aliqui una cum Secularibus eo tempore in Eccleſia commorari ſolitis, corpori Dominico aſſiſtant, quando vero Sanctiſſima Euchariſtia ad infirmos ducitur, eam Sacerdotes ſuperpelliceis induti devote comitentur, ut eorum exemplo, devotio Secularium ferventior ſit, & ab omnibus Chriſto Domino verus honor, verusque cultus exhibeatur.

Conc. Milan. 3. fol. 590. verbo Sacerdoti.

§. XVI.

Graviores cauſas ſibi reſervent; ut ſunt divortia, & Matrimonia.

SIcut oportuit in Eccleſia Dei graviſſimorum quorumdam peccatorum caſus Epiſcopis reſervari; ita conveniens eſt, ut in foro exteriori cauſæ graviores, & quæ majori indigent ſpeculatione, & autoritate eiſdem quoque reſerventur. Quia vero matrimoniales cauſæ, ubi de divortio, & ſeparatione quo ad Thorum, & vinculum agitur, in Populo Chriſtiano gra-

Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 7. de cauſum reſervat.

Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 20. verſ. adhæc.

graviſſimæ ſunt; de eis tantum Epiſcopos cognoſcere poſſe, hæc Synodus ſtatuit, ac jubet.

Conc. Limenſ. 3. act. 2. cap. 35.

§. XVII.

Eaſque per ſe metipſos decidant.

QUOD, ſi in aliquo caſu Epiſcopis videatur, cauſam ſuis Officialibus, quo ad proceſſum conficiendum ſubmittant, deciſione cauſæ ſibi ipſis retenta. Quando vero ad hoc Officiales delegari contigerit, ipſi quemquam alium ſubdelegare non poſſint, præſertim ad teſtes examinandos, & eorum teſtimonia ſuſcipienda.

§. XVIII.

Idoneos Viros deputent, quibus a Summo Pontifice cauſæ committantur.

QUoniam ob locorum diſtantiam notitia Perſonarum, quibus cauſæ mandantur a Summo Pontifice, plene haberi non poteſt, & ex hujuſmodi delegatione cauſarum multa incommoda poſſunt oriri: Sacroſanctum Tridentinum Concilium renovans Bonifacij VIII. conſtitutionem, quæ incipit *Statutum*, decrevit, a Metropolitanis, & Diœceſanis ſingulis, in ſuis Diœceſibus quatuor ſaltim Perſonas ad id aptas deſignari, quibus cauſæ delegandæ committantur, quam deſignationem Epiſcopi ad Summum Pontificem tranſmitterent; idcirco Epiſcopi omnes hujus Mexicanæ Provinciæ in Synodo Provinciali congregati, Perſonas hujuſmodi deputarunt in hunc, qui ſequitur, modum.

Seſſ. 25. cap. 10.

Tx. in cap. ſtatutum de reſcriptis lib. 6.

Ex Synod de Quirog. ad finem fol. 79.

PERSONÆ IN ARCHIEPISCOPATU Mexicano ab Illmô. Metropolitano deſignatæ.

Doctor Joannes Zurnero, Eccleſiæ Mexicanæ Archidiaconus.

Doctor Sancius Sancties de Muñon, ejuſdem Eccleſiæ Scholaſticus.

Baccalaureus Petrus Garcés, ejuſdem Eccleſiæ Theſaurarius.

Baccalaureus Alfonſus Lopez de Cardenas.

Doctor Melchior de la Cadena.

Baccalaureus Alfonſus de Ecixa, Canon. ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ A Rmô. EPISCOPO GUATEMALENSI in ſuo Epiſcopatu deſignatæ.

Petrus de Liebana, Decanus Eccleſiæ Guatemalenſis.

Didacus de Carvajal, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Licenciatus Franciſcus Gonzalez, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Gundiſalvus de Alarcon, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ A Rmô. MECHOACANENSI in ſuo Epiſcopatu deputatæ.

Licenciatus Alfonſus de la Mota, & de Eſcovar, Decanus Eccleſiæ Mechoacanenſis.

Baccalaureus Didacus de Orduño, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Doctor Alfonſus Ruiz, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PER-

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Tlaxcallenſi.

Thomas de la Plaza, Decanus Eccleſiæ Tlaxcallenſis.

Baccalaureus Ferdinandus Pacheco, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Alfonſus Perez de Andrada, Cantor ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Beteta, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Doctor Joannes de Cervantes, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus García Rodriguez Maldonado, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Yucatanenſi.

Baccalaureus Franciſcus de Quintana, Archidiaconus Yucatanenſis.

Leonardus Gonzalez de Sequera, Theſaurarius ejuſdem Eccleſiæ.

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Xaliſconenſi.

Licentiatus Martinus de Spes, Decanus Eccleſiæ Xaliſconenſis.

Licentiatus Franciſcus de Segura, Cantor ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Morales, Theſaurarius ejuſdē Eccleſiæ.

Licenciatus Melchior Gomez de Soria, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

PERSONÆ DEPUTATÆ IN SUO EPISCOPATU a Rmo. Epiſcopo Guaxacanenſi.

Doctor Sancius de Alzoris, Decanus Eccleſiæ Guaxacanenſis.

Baccalaureus Petrus de Alaves, Archidiaconus ejuſdem Eccleſiæ.

Baccalaureus Balthaſar de Ulloa, Scholaſticus ejuſdem Eccleſiæ.

Franciſcus de Covarrubias, Canonicus ejuſdem Eccleſiæ.

TITULUS II.

De Officio Rectoris, & Plebani,

DE OFFICIO PAROCHI, ET DOCTRINÆ CURA.

§. I.

Parochi obligationes ſuas frequenter memoria repetant, atque decreta hæc aſſidue legant.

De hoc tit. in genere bene loquitur in Concil. 1. Milan. par. 2. de his, quæ ad Sacramẽtorum adminiſtrat. pertinent, & Gran. tit. de Offic. Rectoris, & Synod. de Quir. a conſt. 41. uſque ad cẽ ſſit. 47.

ANimarum Curam gerere, earum morbis mederi, & eas ad Deum ducere, in quibus omnis Curatorum officij ratio verſatur, ars artium, & ſcientia ſcientiarum eſt. Sed quia in re tanti ponderis, & momenti, ubi de animarum ſalute agitur, quælibet negligentia valde periculoſa eſt, Parochos omnes, tam Seculares, quam Regulares hæc Synodus, quantum poteſt, in Domino cohortatur, eiſque præcipit, ut impoſitum ſuis humeris onus attente conſiderent, & eis, qui ſpirituali ſubditorum utilitati conſulunt, promiſſum præmium animadvertant, ac negligenter agentibus ſtatutum ſupplicium ob oculos ponant, divinaque adjuvante gratia, ad id toto pectore incumbant, ut in ſuo munere obeundo omnem operam præſtent. Quo vero officij ſui rationes Parochis magis notæ ſint, in Decretorum hujus Synodi, eorum præſertim, quæ ad ſuum munus pertinent, aſſidua lectione verſentur, librumque Decretorum hujuſmodi, poſt ſex menſes, a die publicationis eorum computandos, emant, & ſecum habeant, ſin minus, pondo decem mulctentur, quorum partes, duæ fabricæ Eccleſiæ, cujus exercent Curam tribuantur, tertia vero accuſatori, aut, eo deficiente, Judici, a quo ex officio id fuerit judicatum.

Vide ſupra tit. de conſtitutionibus §. 3.

§. II.

Parochi verbum Dei prædicent, & cathechiſmum tradant.

CUM Prædicatione verbi Dei, ac Doctrinæ Chriſtianæ documentis maxime ſubditorum mentes illuminentur, & ad Deum dirigantur, præcipit hæc Synodus, ut huic rei Curati potiſſimum invigilent, eo tempore, & ordine, quibus titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica præſcribitur.

Supra lib. 1. tit. 1. §. 2.

DE ADMINISTRATIONE SACRAMENTORUM.

§. I.

Omni ſolicitudine Sacramenta Parochi diſpenſent.

PErpendant Parochi diſpenſationem Sacramentorum, quæ cibus, & medicina animarum ſunt, a Domino ſibi creditam, & quam ſint

Deo rationem reddituri, si in pascendo grege minus solicite egerint. Quam obrem tanquam servi fideles ministerium impleant, petentibusque, & indigentibus spiritualem cibum ne denegent, sed ita se gerant, ne incuria, aut negligentia, administratio Sacramentorum omittatur.

§. II.

Celeriter ægrotos, cum ad eos vocantur, visitent.

VOcati ad alicujus infirmi peccata audienda, eo sine mora festinent, scientes ægroti salutem spiritualem a propero eorum adventu pendere posse. Quoties vero secus fecerint, pondo quinquaginta mulctentur, fabricæ Ecclesiæ, pauperibus, & accusatori æque distribuendis, & ab officio, ac beneficio per bimestre suspensi sint. Si vero quilibet alius Sacerdos, absente Parocho, in casu necessitatis ad audiendum peccata vocatus ire recusaverit, Episcopi arbitratu puniatur. Quod si Parochus, aut Sacerdos hujusmodi ægroti Idioma non noverit, interpretem adhibeat, ut ægrotum mærentem consoletur, & exhortetur; postquam autem ægrotus admonitus fuerit, se ad id non teneri, valde tamen animæ saluti utile esse, tamen per interpretem peccata sua confiteri voluerit, & interpres spectatæ Fidei sit, ea Sacerdos audire poterit. Curati quoque omnes subditis suis in mortis articulo constitutis assistant, eosque exhortentur, ad formam in Cathechismo ab hac Synodo probato contentam.

De confessione quæ per interpretem fit.

Vide supra lib. 1. tit. 1. §. 10. & 11.

§. III.

§. III.

Indos instruant, & mancipia de effectibus Sacratissimæ Eucharistiæ ad eamdemque percipiendam disponant.

CUM Sanctissimæ Eucharistiæ, quæ cibus, & vita animæ est, ac peregrinantium in hoc seculo fortitudo, jam usque a renascente Ecclesia cum fructu animarum uberrimo frequens sit usus; cumque optet Sacrosancta Tridentina Synodus, ut in singulis Missis Fideles astantes non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicent; quorumdam nihilominus adeo imprudens zelus est, ut Indos, & servos, qui tanquam parvuli recens in Christiana Fide nati, tam salutari indigent alimento, ab Eucharistiæ perceptione arcere velint. Quam obrem Parochos omnes hæc Synodus hortatur, eisque jubet, ut Indos, ac servos hujusmodi accurate edoceant vim, & rationem tanti Sacramenti, puritatem quoque conscientiæ, & animi reverentiam, quibus digne se præparent ad Eucharistiæ sumptionem. Quos vero hac animi præparatione dispositos noverint, eis (præsertim si infirmi sint) nullatenus Eucharistiam denegari patiantur, ne sine tanto Viatico, & sine Extremæ-Unctionis Sacramento, ut est titulo de Sacra Unctione sancitum, ex hac vita discedant.

Sess. 22. cap. 6.

Supr. lib. 1. tit. 6. §. 3.

DE VIGILANTIA, ET CURA CIRCA SUBDITOS, PRÆSERTIM IN SACRAMENTORUM RECEPTIONE.

§. I.

Parochi Indicem Parœcianorum singulis annis conficiant.

UT Parochi Seculares, & Regulares ovium vultum cognoscant, & utriusque sexus Fideles si-

bi commiſſi, in ſua quique Parochia, ſtatutis ab Eccleſia temporibus peccata confiteantur, & Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipiant, Parochiales ſuos utriuſque ſexus, Hiſpanos, Mixtos, Ætiopes, & ex altero parente Ætiope ortos, & Indos, decem annorum ætate majores, conjugatos, & cælibes ſuis nominibus indice deſcribant, exprimendo familiæ capita, virum, & uxorem, filios, famulos, ſervos, necnon Paſtorum, Agricolarum, & aliorum in agris commorantium, ſibi ſubditorum, in eodem indice mentionem faciant, ut de Perſonarum numero, quarum peccata audire debent, Parochis hoc modo conſtet. Indices vero hujuſmodi ſingulo quoque anno conficiant a principio Quadrageſimæ in Hiſpanorum locis; a Septuageſima autem, vel antea (ſi Epiſcopo viſum fuerit) in oppidis, ſeu pagis Indorum.

Mexic. 1. c. 6. & 7.

De materia hujus §. cum ſeq. loquitur Guad. tit. 2. c. 23. 25. 32. 33. 34. & 35. Syn. de Quirog. conſt. 11. & Gran. tit. de pœnitentiis, & remiſſion. n. 20. 21. 22. & 23. Mex. 1. c. 6. & Mex. 2. cap. 4. Conc. Milan. 5. tit. quæ ad Sacrament. Pœnitentiæ pertinent in principio.

§. II.

Monitum quoddam circa confeſsiones, quæ fiunt in Quadrageſima.

MOneant quoque Parochi a Dominica Septuageſimæ Parochiales ſibi ſubditos, ne uſque ad Quadrageſimæ finem peccatorum confeſsionem differant: ſed potius ita ſe ad eam præparent, ut ante majorem hebdomadam peccata confeſsi, tempore ab Eccleſia præfinito, Sacroſanctam Euchariſtiam percipiant.

§. III.

Denuntiatio facienda iis, qui ſtatuto tempore non communicant.

PArochi Hiſpanorum, Dominica *Quaſimodo* inter Miſſarum ſollemnia, tempore Offertorij publice in ſua cuique Parochia denuntient Hiſpanos omnes, Mixtos, Ætiopes, & ex altero parente Ætiope natos, qui nondum eo tempore peccata confeſsi ſunt, nec Euchariſtiam ſumpſerunt, Eccleſiæ præceptum tranſgreſſos fuiſſe, & gravem in Deum offenſam commiſiſſe. Ad cujus culpæ emendationem eos moneant, quatenus præfinito tempore uſque ad Dominicam ſequentem incluſive peccata confiteantur, & Euchariſtiam ſumant, ſub pœna Excommunicationis latæ ſententiæ, quam omnes (ſervis exceptis) incurrant.

Guadix tit. 2. conſt. 33.

Limenſ. 3. act. 4. cap. 7.

§. IV.

Quando, & quomodo a Communione Fidelium removendi.

QUI vero ſic denuntiati, tempore præfixo confiteri peccata, & Euchariſtiam ſumere neglexerint, ſequenti feſto, vel Dominica publici declarentur excommunicati, & a Divinis arceantur Officijs, niſi de Confeſſarij conſilio ad Euchariſtiam non acceſſerint, ſic autem excommunicati, ab alio, quam a proprio Parocho abſolvi non poſſint. Hiſpani vero, & Mixti, priuſquam abſolvantur, pondo uno mulctentur; Ætiopes autem, ſeu ex altero parente Ætiope editi jam liberi, pondo dimidio, ad uſus fabricæ Eccleſiæ, cujus fuerint Parochiales, pro ſervis vero pondo dimidium Heri perſolvant, eo quod negligenter ſervos ad peccatorum confeſsionem monuerint. Quas quidem mulctas Parochi non recipiant, ſed ipſis præſentibus, in arca recondantur, ad effectum hujuſmodi in qualibet Eccleſia deputanda.

Mulctæ ipſis imponenda.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. V.

Excommunicationis aggravatio.

CUM publice excommunicatis hæc ratio habeatur, ut, si quarta Dominica post Resurrectionem, emendati non paruerint, cum participantibus excommunicentur. Si vero Dominica quinta adhuc peccata confessi non sint, nec Eucharistiam susceperint, anathemate feriantur. Quibus sic gestis, indices, sive libellos suos Parochi clausos deferant, aut per providam Personam adeo opportune ad Officiales Episcoporum transmittant, ut ad diem Pentecostes prædictis Officialibus tradantur; sin minus pondo decem mulctentur fabricæ Ecclesiæ, cujus Parochi fuerint, & pijs operibus æque distribuendis: Cum autem servi Decreti hujus Censuras non incurrant, decernitur; ut pœna pecuniaria heris imposita augeatur juxta servorum retardationem in peccatis confitendis. Si vero (quod absit) aliqui ex hujusmodi excommunicatis, adeo pertinaces, & obstinati sint, ut nondum in die Pentecostes Ecclesiæ præceptum adimpleverint, eorum absolutio Ordinario reservetur, qui eos absolvendi facultatem nulli tribuat, ut ipsi verecundia confusi, iterum non delinquant, & alij metu pœnæ cautiores evadant.

Excommunicatorum Catalogus ad Episcopum mittatur.

Ejusdem Excommunicat. reserv.

§. VI.

Quid ab Indorum Parochis faciendum circa Catalogos eorumdem.

INdorum etiam Parochi, tam Seculares, quam Regulares, Dominica *Quasimodo* eos admoneant, teneri semel in anno peccata sua confiteri, quos vero repererint, eo tempore non satisfeciſſe præcepto; graviter reprehendant, eisque tempus ad confitendum præfiniant. Quod si non paruerint, pro ratione dilationis puniantur. Ad Dominicam autem Pentecostes Officiali Episcopi Indices, seu libellos mittant, quibus describantur eorum, qui confessi sunt, ingenium, & Christiani mores, & hi etiam, qui sumunt Eucharistiam, necnon illi, qui peccata confessi non sunt, quod Parochi exequantur, sub pœna pondo decem, ad Ecclesiæ fabricam, & pios usus.

§ VII.

Parochi Orationi vacent, Missâque, & Vesperas celebrent.

PRO Populo sibi commisso Orationes, & Sacrificia Deo offerre Parochi debent, ob idque hæc Synodus decernit, ut omnibus diebus Dominicis, & Festis colendis Missam de Officio occurrenti celebrent, necnon primas, & secundas Vesperas sollemniter cantent, quibus quoties ipsimet non interſint, pondo unum ad fabricæ Ecclesiæ usum persolvant.

Guadix tit 3. const 10. & 11. Synod de Quir. const. 92.

§. VIII.

Festa, atque jejunia annuntient.

OMnibus diebus Dominicis, inter Missarum sollemnia tempore Offertorij subditis annuntient Festa colenda, ac dies j junij ex præcepto, quæ in sequentem hebdomadam inciderint, sub pœna pondo quatuor, acculatori, & pijs operibus distribuendis; vigilias etiam Beatæ Mariæ Virginis, quæ non sunt jejunij, dies itidem rogationum evulgent, moneantque subditos, ut his diebus jejunandi, & ab esu carnium abstinendi, laudabilem fidelium consuetu-

Mex. l. c. 37. & Milan. 3 tit. de Parochis verbo Dominicis diebus

Juxta Conc. Aurelianense t. c. 29 tom. 2. Concilior. gener. refertur in c. Re-

gationes de consecration. diſt. 3. & vide infra lib. 3. tit. 21. §. 3.

dinem ſervent, prout titulo de obſervatione jejuniorum decretum eſt, necnon Indulgentias, ob id ſibi conceſas, eiſdem notas faciant.

§. IX.

Singulis hebdomadis Euchariſtiam renovent.

Ex Granat. tit. de Offic. Rector.

SIngulis octo diebus Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum renovent, conſecrantes Hoſtiam eo die, vel pridie ejus diei confectam; corporalia ſingulis quindecim diebus lavare curent, quæ, cum ad lavandum dederint, attente reſpiciant, ne Particula ulla in eis remaneat; Purificatoria itidem ſingulis quoque octo diebus mundentur. Quoties autem in aliquo horum negligenter egerint, pondo quatuor mulctentur, ſumptibus lampadis, coram Dominici Corporis Sacramento ardentis, applicandis.

Sacrorū linteaminum Curā habeant.

§. X.

Parochorum Cura circa Baptiſterium.

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & infra titul. de Baptiſmo §. 5.

PArochi juxta Concilij Tridentini Decretum, antequam ad conferendum Baptiſmum accedant, diligenter ab his, ad quos ſpectavit, ſciſcitentur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de Sacro Fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittant, doceantque eos, quam cognationem contraxerint, atque ſolum eorum nomina in libro deſcribant, quamvis alij, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint.

§. XI.

§. XI.

Parochi Libros habeant, in quibus Baptizatorum, Confirmatorum, Conjugatorum, & Defunctorum nomina ſcribantur.

AD vitanda incommoda, quæ labente tempore ex rerum oblivione naſcuntur, in Sacramentis præſertim iterandis, & Matrimonijs ex cognationis ignorantia in gradibus prohibitis contrahendis, mandat hæc Synodus, ut Parochi ſinguli tres libros habeant, in quorum uno baptizatorum, eorumque parentum, & compatruum, baptizantis quoque nomina deſcribant; in ſecundi vero libri parte una eos, qui Matrimonium contraxerunt, parentes quoque eorum, & patriam, teſtes etiam Matrimonio aſſiſtentes annotent, ac ſuo proprio nomine muniant; in altera vero parte defunctorum nomina, cum die, menſe, anno, & Eccleſia, in qua ſepulti ſunt, ſcribant; in tertio denique libro, eorum qui Sancto Chriſmate deliniti ſunt, parentum quoque, compatrum, ac confirmantis nomina apponantur; hi porro libri ad formam ab Epiſcopo præſcriptam aſſerventur, quibus, & in eis ſcriptis, ac Parochi nomine ſubſcriptis, tam in judicio, quam extra, fides adhibeatur.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & Mex. 1. c. 32. & Milan. 1. tit. quæ pertinent ad Baptiſmi adminiſtration. verbo Parochus.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacramentum Matrimo. pertinent. Gran. tit. de Off. Rectoris n. 24. Milan. 1. 2. part. titul. quæ pertinent ad Sacramenti Confirmation. adminiſtrationem. Synod. de Quirog. conſt. 6. & 8.

§. XII.

Extraneos ne Matrimonio jungant Parochi, niſi de Epiſcopi licentia.

NUllum extraneum Matrimonio conjungant, ſi prius per diligentem Inquiſitionem non conſtet, eum nullo legitimo teneri impedimento, ac præterea ab Epiſcopo contrahendi facultatem in ſcriptis

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

gationes de consecration. diſt. 3. & vide infra lib. 3. tit. 21. §. 3.

dinem ſervent, prout titulo de obſervatione jejuniorum decretum eſt, necnon Indulgentias, ob id ſibi conceſas, eiſdem notas faciant.

§. IX.

Singulis hebdomadis Euchariſtiam renovent.

Ex Granat. tit. de Offic. Rector.

SIngulis octo diebus Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum renovent, conſecrantes Hoſtiam eo die, vel pridie ejus diei confectam; corporalia ſingulis quindecim diebus lavare curent, quæ, cum ad lavandum dederint, attente reſpiciant, ne Particula ulla in eis remaneat; Purificatoria itidem ſingulis quoque octo diebus mundentur. Quoties autem in aliquo horum negligenter egerint, pondo quatuor mulctentur, ſumptibus lampadis, coram Dominici Corporis Sacramento ardentis, applicandis.

Sacrorū linteaminum Curā habeant.

§. X.

Parochorum Cura circa Baptiſterium.

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & infra titul. de Baptiſmo §. 5.

PArochi juxta Concilij Tridentini Decretum, antequam ad conferendum Baptiſmum accedant, diligenter ab his, ad quos ſpectavit, ſciſcitentur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de Sacro Fonte ſuſcipiant, & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittant, doceantque eos, quam cognationem contraxerint, atque ſolum eorum nomina in libro deſcribant, quamvis alij, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint.

§. XI.

§. XI.

Parochi Libros habeant, in quibus Baptizatorum, Confirmatorum, Conjugatorum, & Defunctorum nomina ſcribantur.

AD vitanda incommoda, quæ labente tempore ex rerum oblivione naſcuntur, in Sacramentis præſertim iterandis, & Matrimonijs ex cognationis ignorantia in gradibus prohibitis contrahendis, mandat hæc Synodus, ut Parochi ſinguli tres libros habeant, in quorum uno baptizatorum, eorumque parentum, & compatruum, baptizantis quoque nomina deſcribant; in ſecundi vero libri parte una eos, qui Matrimonium contraxerunt, parentes quoque eorum, & patriam, teſtes etiam Matrimonio aſſiſtentes annotent, ac ſuo proprio nomine muniant; in altera vero parte defunctorum nomina, cum die, menſe, anno, & Eccleſia, in qua ſepulti ſunt, ſcribant; in tertio denique libro, eorum qui Sancto Chriſmate deliniti ſunt, parentum quoque, compatrum, ac confirmantis nomina apponantur; hi porro libri ad formam ab Epiſcopo præſcriptam aſſerventur, quibus, & in eis ſcriptis, ac Parochi nomine ſubſcriptis, tam in judicio, quam extra, fides adhibeatur.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim. & Mex. 1. c. 32. & Milan. 1. tit. quæ pertinent ad Baptiſmi adminiſtration. verbo Parochus.

Ex Conc. Trid. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacramentum Matrimo. pertinent. Gran. tit. de Off. Rectoris n. 24. Milan. 1. 2. part. titul. quæ pertinent ad Sacramenti Confirmation. adminiſtrationem. Synod. de Quirog. conſt. 6. & 8.

§. XII.

Extraneos ne Matrimonio jungant Parochi, niſi de Epiſcopi licentia.

NUllum extraneum Matrimonio conjungant, ſi prius per diligentem Inquiſitionem non conſtet, eum nullo legitimo teneri impedimento, ac præterea ab Epiſcopo contrahendi facultatem in ſcriptis

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

habeat, juxta Concilij Tridentini Decretum, ſub pœna pondo quatuor ad uſum fabricæ, & accuſatoris, ſeu accuſatore deficiente, Judicis id judicantis.

Seſſ. 24. c. 7. de reform. Matrim. Vide ſupra lib. 1. tit. de Off. Judic. Ordin. §. 23.

§. XIII.

Cenſuras a Judicibus latas Populo annuntient.

PArochi ſtatim, ac fuerint requiſiti, Interdicta, & Cenſuras, prout ſibi fuerint a Judicibus Eccleſiaſticis injunctum, annuntient, ac promulgent, ſub pœna pondo decem ad uſus fabricæ, & piorum operum: ſi autem Parochialis aliquis cum participantibus excommunicatus, vel anathemate percuſſus reperiatur, eum Parochi admoneant, ut vel ſe domi continent, vel e Civitate, aut oppido egrediatur, ne colloquio ſuo alios contaminet. Quod ſi horum monito parere noluerit, auxilium implorent Secularium Magiſtratuum, quos hæc Synodus exhortatur, ut in re tam juſta Eccleſiæ opem ferant, quo excommunicati hujuſmodi citius abſolutionis remedium perquirant.

Ex Granat. ubi ſupr. in princip. hujus tituli.

§. XIV.

Parochi Divino Cultui ſtudeant.

CUrent diligenter, ne in Eccleſijs quidquam deſit, quod ad earum nitorem, & ornatum, ac Divinum Cultum pertineat; ſi vero ad id re aliqua opus ſit, Epiſcopum certiorem faciant, ut opportune providere poſſit.

Ex Granat. ubi ſupra.

§. XV.

Parochi directorium confeſſariorum habeant.

QUO melius in Sacramentorum adminiſtratione dirigantur, Parochi omnes directorium confeſſariorum ab hac Synodo deſignatum, & approbatum ſecum habeant, ejuſque regulas ſervent. Qui vero eo caruerit, pro ſuæ ratione contumaciæ, uſque ad officij privationem plectetur.

DE SOLICITUDINE PRÆSTANDA, UT PECCATIS REMEDIUM ADHIBEATUR.

§. I.

Parochorum Cura circa delicta publica.

INter alia Curatorum præcipua munera, unum illud eſt, ut peccatis publicis, quibus ira Dei in Populum irritatur, remedium afferant, viasque vitiorum omnium intercludant.

Gran. de Offic. Rectoris n. 9.

§. II.

Quomodo ipſis in hac materia procedendum.

QUam obrem Parochis præcipitur, ut in ſuis Parochijs diligenter ſciſcitentur, ſint ne maleſici homines, ſortilegi, venefici, concubinarij, feminæ impudicæ, lenæ, publici aleatorum ſuſceptores, diverſoria, ubi inhoneſtæ feminæ commorentur, aut alia publica hujuſmodi peccata: quibus ſi aliquos irretitos invenerint, eos benigne moneant, & ad culpæ emendationem hortentur. Quod ſi minime reſipuerint, eos ſuis in libellis deſcribant, & Officialibus denuntient, ut pœnis, & alijs convenientioribus remedijs coerceantur; ſi vero ex his peccata aliqua adeo publica non ſint, contra quæ de jure procedi non poſſit, imo magis Epiſcopi hortatu corrigi poſſe videantur, ea Epiſcopo clam nota faciant, ut ſalutare his malis applicet medicamentum.

§. III.

Quid circa itinerantes, muliones, mercatores, &c.

Mexic. 1. c. 71. SCiscitentur itidem in regionibus sibi subditis, an aliqui mercatorum prætextu ab uxoribus separati vagentur, & in adulterio vivant; inquirant quoque inter muliones, rhedarios, & alios hujusmodi vectores, an aliqui hujus generis sint, quos cum reperierint, ab adulterio, si in eo sunt, revocati, ad vitam conjugalem compellantur. Quod si aliquos binas exercentes nuptias invenerint, Episcopo nuntient, ut quemadmodum oportet, graviter eos puniat.

§. IV.

Quid circa elæemosinarum Collectores, & Mendicos.

Gran. de Offic. Rectoris n. 14. ELæemosinas in suis Parochijs, & regionibus ab his peti ne patiantur, qui extranei sunt, sine Episcopi licentia in scriptis. Id tamen de Religiosis Personis, mendicantium Ordinum superiorum permissu, elæemosinas ad victum Monasteriorum quæritantibus ne intelligatur, nec de ægrotis, quorum inopia manifesta est, dummodo schedam ostendant, qua constet, præterita Quadragesima peccata fuisse confessos, aut intra tres dies ea confiteantur. Virum autem, & mulierem simul mendicare non permittant, nisi, se conjuges esse, sufficienti probent testimonio.

DE HIS, QUÆ AD PAROCHOS INDORUM ATTINENT.

§. I.

Supra taxam publicam nil amplius exigant.

CUPIENS hæc Synodus, ne Ministri Ecclesiæ Indos exactionibus vexent, neve Indi li-

tibus, quas ipsi movere solent, Ministros exagitent, statuit, ac præcipit, ut Parochi nihil quidquam sti- *Mex. 1. cap. 59.*
pendij, vel victus, ab Indis petant, neve amplius accipiant, quam quod sibi fuerit constitutum. Quando vero id acceperint, in libro cum die, mense, & anno describant, ipsique ac Procuratores loci, seu oppidi subscribant, ut hujus rei monumentum extet, falsisque testimonijs, & calumnijs aditus intercludatur. Cum autem ad oppidum aliquod visitandum di verterint, ibique ei cibus suppeditetur, ab oppido, ubi residen, victus nomine nihil accipiant, ne cum in duobus locis Missas celebraverint, ab utroque ad victum stipendium petant.

§. II.

Quid Parochis faciendum circa celebrationem Festorum.

NON solum ab omni cupiditate, & avaritia, sed juxta Apostoli præceptum, ab omni earum specie Ecclesiasticos Viros abhorrere oportet. Quapropter Seculares, & Regulares Indorum Ministri, Festi alicujus celebrandi gratia, loca jurisdictionis suæ ne adeant, nisi infra octavam Festi; commemorationis vero omnium fidelium defunctorum celebritatem ultra decimum quintum diem mensis Decembris ne protrahant. Porro a Feria quarta Cine- *Conc. Milan. 5. titul. quæ ad Sacramentalia, & Sacramenta, &c. Verbo Sacrorum Cinerum.*
rum usque ad Dominicam primam Quadragesimæ tantum, hominum capita Cinere spargant, locum ad id deligentes, in quem omnes suarum regionum homines commode, hujus rei gratia, convenire possint.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. III.

Nihil ipsi Parochianis vendant.

NIhil Indis sibi subditis per se, aut interpositam Personam ad Ecclesiarum ornatum, & Cultus Divini usum vendant. Si vero secus fecerint, rei venditæ jacturam faciant, & Episcopi arbitratu puniantur.

§. IV.

Non ultra duos equos Parochi habeant.

Mexic. 1. c. 59. §. 1.

IN suis regionibus duos tantummodo equos habeant, ne, si plures habuerint, Indis onerosi sint, & sumptibus ad alendum equos molesti, nisi pro ratione regionis Episcopus aliter judicaverit, tunc enim de ejus licentia plures, quam duos habere poterunt. Canes ad venandum ne alant, neque cum ab uno oppido in aliud visitandi gratia diverterint, venando perambulent, sed ea gravitate, quæ Patres spirituales in eo officio exercendo decet, incedant.

Ne venationi vacent.

§. V.

Vagos, aleatoresque ne domi recipiant.

Mexic. 1. cap. 59. §. 4.

VAgos homines, aleatores, & eos, quorum suspecta fama est, hospitio ne recipiant, hi enim Indis pernicioſi sunt, & eis offendiculum parant; sin minus fecerint, graviter usque ad officij privationem plectantur. Hoc tamen Decreto non prohibetur, ne Hospitales sint erga viatores, sine Indorum incommodo iter agentes.

§ VI.

Benigne cum Indis Parochi agant.

Limens. 2. act. 3. c. 3. ad finem.

QUia Indi timidi sunt, & pusillanimes, oportet Parochos cum eis mansuete, ac benigne agere, nec

nec eos minis deterrere, sic enim fit, ut langueſcentes animo, peccata sua confiteri non audeant, ac salutari pœnitentiæ remedio destituantur.

§. VII.

Non per se, sed per Fiscales delinquentes puniant.

QUAM obrem præcipit hæc Synodus, ne Parochi per se in Indos animadvertant, sed per Fiscales, & Justitiæ Ministros ad id deputatos, in quibus corrigendis modus adhibeatur, nec correctionis forma, ab Episcopo præscripta, excedatur.

Mex. 1. c. 60. §. 1. & Guadix tit. 5. conſt. 11. & Limen. 3. act. 4. cap. 8.

§. VIII.

Ægrotos pro Sacramentis recipiendis ne ad Ecclesias deferri sinant.

INdos, cum periculo mortis ægrotantes, peccata confitendi, & Eucharistiam sumendi causa ad Ecclesias, seu Monasteria deferri nullatenus permittant, ut est titulo de Sacra Unctione sancitum.

Supra lib. 1. tit. 6.

§. IX.

Parochi domum Parochialem incolant.

QUO facilius, ac promptius subditis in tribulatione positis Parochi succurrant, & subditi ad ea, de quibus opus habent Parochos inveniant, ij prope Ecclesias commorentur. Si vero domus habitationis Parochi intra Ecclesiam contineatur, ad cultum domus pro honestate, & reverentia loci mulieres ne adhibeant, eademque de causa, nec confeſsiones domi audiant, nec matrimonia discutiant, sed tantum in Ecclesia, sub pœna pondo sex quoties contrafecerint, accusatori, & sumptibus Justitiæ di-

Mex. 1. c. 59. §. 2. & Mex. 2. c. 6 & Synodal de Quir. conſt. 39. ad fin. & Milan. 3. tit. de Parochis verb. ſi quis Parochus.

ſtribuendorum. Cum vero alicujus rei gratia, quæ ad officium pertineat, Indorum domos intraverint, eos ſibi comites adjungant, a quibus omnis pravæ ſuſpitionis occaſio omnino aliena ſit.

§. X.

Parochi quotidie Miſſam celebrent.

Mex. 2. cap. 8. & 9.

DEvotionem ſubditorum augere ſtrenue procurent, diebus quoque ſingulis, quibus Miſſam audire præceptum non eſt, eam mane celebrent, & campanæ ſono Indi vocentur eo tempore, quo ſine impedimento negotiorum, aut operarum Miſſam audire poſſint. In diebus vero, in quibus ex præcepto Miſſa audienda eſt, ſi ſubditi longe abſunt, a loco, ubi celebratur, eamque in viciniori Eccleſia audire poſſunt, ne prohibeantur, in aliena Parochia Sacrum audire in oppido, eis ab Epiſcopo deſignato.

§. XI.

Parochi Indos carcere detentos viſitent, pro ijsque apud Judices intercedant.

Mex. 1. cap. 68. Synod. de Quir. conſt. 47.

INdos carcere incluſos ſingula quaque hebdomada ſemel viſitent, eosque in tribulatione afflictos conſolentur, & impeditos quominus Doctrinæ Chriſtianæ documenta audire poſſint, paterno zelo eadem doceant, Judicesque adeant, eosque pro cauſæ expeditione, & libertate detentorum hujuſmodi deprecentur.

§. XII.

Oppida ſuæ juriſdictionis ſaltem bis in anno Parochi viſitent.

EXperientia comprobatur, eam eſſe Indorum naturam, ut facile, quæ docti ſunt, obliviſcantur,

tur, ſi eis inſtruendis aſſidua diligentia non abhibeatur. Ideo Parochis præcipitur, ut bis ſaltem in anno *Mexic. 1. c. 65.* Parochias, & diſtrictus ſuos viſitent, quo Chriſtianam Doctrinam Indos doceant, & quos Doctrinæ Chriſtianæ ignaros repererint, annotent, & ſcribant, eoſque ad capeſcendam juvent. Quod ut præſtent, Indos aliquos bene inſtructos, quorum fides ſpectata ſit, adhibeant, ijque coram Beneficiato, cui hæc Cura incumbit, Chriſtianam Doctrinam alios edoceant, & de illa ab eis rationem quærant; idemque faciat Miniſter, ſeu Beneficiatus hujuſmodi, ne ſi Sacerdos huic rei operam non navat, eaque Cura ſolis Indis committitur, contemnatur hoc miniſterium.

§. XIII.

Quid hic nomine Parochorum veniat.

NE vero hæc, quæ hoc titulo decreta ſunt, difficultate aliqua involuta ſint, declarat hæc Synodus, nomine Curatorum Regularium in Indorum oppidis comprehendi Priorem, Guardianum, Vicarium, aut Præfectum Monaſteriorum, quibus Indi ſubditi ſunt; in Civitatibus vero, aut oppidis Hiſpanorum, Religioſam Perſonam, cui a ſuperioribus adminiſtrationis Indorum Cura demandata eſt. Itidemque exponit, in omnibus, quæ præcipiuntur Curatis, per Decreta hujus Synodi comprehendi Curatos Regulares, qui non ex voto charitatis, ſed ex officio hoc munus exercere debent, ſi illud in ſe ſuſcipiunt. Quo ad pœnas vero deſignatas aliter non comprehenduntur, quam ut titulo de pœnis expreſſum eſt. *La Real Cedula de Barcelona por Junio año 1585.* *Infr. lib. 5. tit. 9.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ſtribuendorum. Cum vero alicujus rei gratia, quæ ad officium pertineat, Indorum domos intraverint, eos ſibi comites adjungant, a quibus omnis pravæ ſuſpitionis occaſio omnino aliena ſit.

§. X.

Parochi quotidie Miſſam celebrent.

Mex. 2. cap. 8. & 9.

DEvotionem ſubditorum augere ſtrenue procurent, diebus quoque ſingulis, quibus Miſſam audire præceptum non eſt, eam mane celebrent, & campanæ ſono Indi vocentur eo tempore, quo ſine impedimento negotiorum, aut operarum Miſſam audire poſſint. In diebus vero, in quibus ex præcepto Miſſa audienda eſt, ſi ſubditi longe abſunt, a loco, ubi celebratur, eamque in viciniori Eccleſia audire poſſunt, ne prohibeantur, in aliena Parochia Sacrum audire in oppido, eis ab Epiſcopo deſignato.

§. XI.

Parochi Indos carcere detentos viſitent, pro ijsque apud Judices intercedant.

Mex. 1. cap. 68. Synod. de Quir. conſt. 47.

INdos carcere incluſos ſingula quaque hebdomada ſemel viſitent, eosque in tribulatione afflictos conſolentur, & impeditos quominus Doctrinæ Chriſtianæ documenta audire poſſint, paterno zelo eadem doceant, Judicesque adeant, eosque pro cauſæ expeditione, & libertate detentorum hujuſmodi deprecentur.

§. XII.

Oppida ſuæ juriſdictionis ſaltem bis in anno Parochi viſitent.

EXperientia comprobatur, eam eſſe Indorum naturam, ut facile, quæ docti ſunt, obliviſcantur,

tur, ſi eis inſtruendis aſſidua diligentia non abhibeatur. Ideo Parochis præcipitur, ut bis ſaltem in anno *Mexic. 1. c. 65.* Parochias, & diſtrictus ſuos viſitent, quo Chriſtianam Doctrinam Indos doceant, & quos Doctrinæ Chriſtianæ ignaros repererint, annotent, & ſcribant, eoſque ad capeſcendam juvent. Quod ut præſtent, Indos aliquos bene inſtructos, quorum fides ſpectata ſit, adhibeant, ijque coram Beneficiato, cui hæc Cura incumbit, Chriſtianam Doctrinam alios edoceant, & de illa ab eis rationem quærant; idemque faciat Miniſter, ſeu Beneficiatus hujuſmodi, ne ſi Sacerdos huic rei operam non navat, eaque Cura ſolis Indis committitur, contemnatur hoc miniſterium.

§. XIII.

Quid hic nomine Parochorum veniat.

NE vero hæc, quæ hoc titulo decreta ſunt, difficultate aliqua involuta ſint, declarat hæc Synodus, nomine Curatorum Regularium in Indorum oppidis comprehendi Priorem, Guardianum, Vicarium, aut Præfectum Monaſteriorum, quibus Indi ſubditi ſunt; in Civitatibus vero, aut oppidis Hiſpanorum, Religioſam Perſonam, cui a ſuperioribus adminiſtrationis Indorum Cura demandata eſt. Itidemque exponit, in omnibus, quæ præcipiuntur Curatis, per Decreta hujus Synodi comprehendi Curatos Regulares, qui non ex voto charitatis, ſed ex officio hoc munus exercere debent, ſi illud in ſe ſuſcipiunt. Quo ad pœnas vero deſignatas aliter non comprehenduntur, quam ut titulo de pœnis expreſſum eſt. *La Real Cedula de Barcelona por Junio año 1585.* *Infr. lib. 5. tit. 9.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VII.

Nimius splendor in superpelliceis prohibetur.

Prov. de Quir. act. 3. c. 35.

SUperpellicea rete, aliove eleganti artificio elaborata, aut adeo contracta, ut infra genu non dimittantur, ne induant.

§. VIII.

Quomodo equitare debent.

EQuo ne vehantur, nisi iter fecerint, si vero mulis vehuntur, eas ne ornent, neque ornatum gualdrapium, * eis adhibeant, nisi Præbendati sint, aut Licentiati, vel Doctores in Theologia, vel Decretis, qui hoc ornatu (laneo tamen) uti poterunt, fericis vero alijs ornamentis, frænis, stapedis, aut calcaribus deauratis, aut argento laboratis nequaquam utantur.

* Hoc est luteat.

Gran. ubi supra n 4. Synodal de Quir. const. 36.

§. IX.

Pœnæ eorum, qui vestibus secularibus usi fuerint.

OMnes hujus Provinciæ Clerici Sacris initiati, cujuscumque status, & conditionis sint, quod hoc Decreto eis jubetur, diligenter observent, rebusque in eo prohibitis ne utantur, quod si secus fecerint, & in habitu seculari incesserint, vestes amittant, earumque pretium executori Justitiæ, aut accusatori, & Judici, a quo sententia lata fuerit, æquis partibus, distribuatur. Qui vero rebus alijs hoc Decreto sancitis contravenerint, quoties id commiserint, pœnam pondo octo incurrant, quæ pijs operibus, & Judici ex officio contra eos sententiam ferenti, si accusator non adsit, æque applicentur. Cavetur autem, ut vestibus, quas ante hoc Decretum ferre

ferre licebat, per octo menses, & non amplius, uti liceat.

§. X.

Adhuc de re eadem.

QUI vero hoc Decreto prohibita attentaverit, aut quæ de cetero Episcopus quoad Clericalem habitum publico Edicto vetuerit, præter pœnas contra eos hic statutas juxta formam Concilij Tridentini, gravioribus alijs pœnis punietur, usque ad suspensionem, & officij, ac beneficij privationem, si id eorum contumacia postulaverit, ne quis de eorum exteriori habitu observare contemnat, quod ad Populi Christiani ædificationem, & bonæ vitæ exemplum non mediocriter confert.

Sess. 14. c. 6. & Sess. 24. cap 12. verbo vestitû in super. & Sess. 22. c. 1. de reformat. & sunt alia Cœcilia, quæ refert Joannes Trullo in expositione regulæ Canonicorum Regularium lib. 2. c. 30. a n. 2.

DE EVITANDIS SPECTACULIS VANIS, ET ACTIONIBUS PROPHANIS.

§. I.

Clerici Taurorum agitationi non intersint.

UT multorum interitus, vulnera, aliaque damna, quæ ex Taurorum spectaculis proveniebant, vitarentur, felicis recordationis Pius Papa V. motu proprio, principibus, republicisque sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ præcipit, ne Taurorum spectacula fieri in suis jurisdictionibus consentirent: interdixit itidem, ne Clerici, Regulares, & Seculares Sacro Ordine initiati, vel Ecclesiasticum beneficium obtinentes, spectaculis hujusmodi, sub pœna Excommunicationis assisterent. Postea vero felicis recordationis Gregorius Pa

Motus proprius Pij V. in Bullario Apostolico. Mexic. 1. c. 48. §. 3. Guad. lib. 5. const. 14. Granat. de vita, & honest. Cleric. n. 18. Tolet. act. 3. c. 26. & Synod. de Quir. const. 37. in fine, & sunt alia Concil. Provinc. quæ refert Ioânes Garcia Gallego tra-

Tolet. act. 3. c. 4. & Compoſt. act. 2. c. 22. & Provincial de Quir. act. 3. Decret. 15. & Milan. 2. tit. 2. Decr. 27.

ſollemnia habentur, præſentes adſint, in Cathedrali Eccleſia, aut ubi Decanus, & Capitulum in forma Capituli intervenerit, ſub pœna amittendi diſtributiones eo die percipiendas ratione Miſſæ Conventualis, & Proceſſionis. Ne autem Divinis Officijs, & prædicationi verbi Dei interſint, ob quamcumque Eccleſiæ rerum adminiſtrationem ſibi injunctam, nullatenus excuſentur.

§. VI.

Communicent Præbendati in Miſſa Conventuali in Cœna Domini, Crucemque ijdem ab exitu uſque ad reditum comitentur tam in Proceſſionibus, quam in Defunctorum humationibus.

Compoſtel. act. 2. cap. 25. & facit Tolet. act. 3. c. 6. & Milan. 3. fol. 595. verbo Feria quinta.

ITidem Præbendati, Beneficiati, & Miniſtri omnes Cathedralis Eccleſiæ, etiamſi Sacerdotes ſint, Feria quinta in Cœna Domini, in ipſa Miſſa Conventuali communicent, ſi vero quis ſecus fecerit, diſtributiones illius hebdomadæ amittat. Quo vero debitus cultus, & reverentia Cruci adhibeatur, in qua Chriſtus Crucifixus noſtræ ſalutis Miſterium operatus eſt: Præcipitur Præbendatis omnibus, Beneficiatis, & Curatis Cathedralis, & ceterarum Eccleſiarum, ut in Proceſsionibus publicis, ſeu in humandis Defunctis Crucem comitentur, ab exitu ejus Eccleſiæ, a qua prolecti ſunt, uſque ad reditum in eamdem in forma Proceſsionis, ne Populus Sacerdotibus avaritiæ notam inurat, ſi depoſito funere, Crucem poſtea non comitentur, immo potius, ea in Crucem reverentia, & devotio eluceat in Eccleſiaſticis, ut ædificationi potius Populo ſint, quam ſcandalo. Quod ſi quis in hoc deliquerit, diſtributiones, & obventiones, ex Proceſsione, aut ex tumulando mortuo ſibi provenientes amittat, in quo exequendo, ejus, qui in Choro præſidet, conſcientia oneratur, ſin minus, contra eum ſevere, ut oportuerit, procedatur.

Compoſtel. act. 2. c. 26. & Milan. 1. p. 2. titul. de Proceſſionib. & Supplication. & Milan. 4. tit. de Proceſſ. in princip. & Concil. Dioeceſanum de Ofm. tit. 2. conſt. 5 §. 26.

TITULUS IV.

De Officio Sacriſtæ.

§. I.

Sacriſta nitori Eccleſiæ, Altarium, & Sacrum Veſtium invigilet.

TEmplorum ornatus, & exterior cultus, ac Divinorum Officiorum celebratio, ex Cura, & diligentia, quam Sacriſtæ majores, & minores officio ſuo impendunt, non mediocriter dependet; quare eis injungitur, ut Omnipotentis illius Domini Majeſtatem, cujus domui inſerviunt contemplantes, & ſententiam Hyeremiæ Prophetæ, quæ maledictum illum appellat, qui opus Dei negligenter facit, ob oculos ſibi ponentes, toto pectore incumbant, ut Eccleſiæ cum nitore, & ornatu habeantur, & indumenta Sacra, aliaque ornamenta conſerventur, Miſſis etiam, & Divinis Officijs celebrandis totum id, quod opus fuerit, tribuatur: In quibus, & in alijs ſimilibus, quod in Rituali, & Decretis hujus Synodi Sacriſtis injunctum eſt, inviolabiliter obſervent. Hoſtias ipſi per ſe conficiant, aut ſaltem in his conficiendis præſentes adſint, nec patiantur, ut Indi (ipſis

Hyerem. cap. 48.

Granat. tit. de Offic. Sacriſt. & Synod. de Quir. conſt. 55. & 56. & Milan. 4. tit. de Sacriſtia.

Grana. de Offic. Sacriſtæ n. 4. & Synod. de Quir.

conſt. 85. & Milan. 4. fol. 649. verbo Clericus, verſ. Hoſtiæ.

(ipſis non videntibus) eas conficiant, nec in ſuis domibus venales habeant. Quod ſi ſecus fecerint, pro ſua negligentia in re tanti momenti, & quæ ad Sanctum Miſſæ Sacrificium ſpectat, graviter punientur.

§. II.

Sacriſta Edicta publicet.

QUando fuerint requiſiti, vel ob Notarij defectum, vel quod is impediatur, Eccleſiaſtica Edicta partibus nuntiabunt, & Cenſuras publicabunt, denuntiationesque, & publicationes, quas fecerint, in dorſo Edictorum hujuſmodi cum die, menſe, anno, & teſtibus deſcribant, ut ea de re publicum extet monumentum.

§. III.

Piarum Fundationum executionem omittentes denuntiet.

Synod. de Quir. conſtit. 56.

PUnctatorum etiam officium exerceant, annotentque Beneficiatos, & Capellanos, qui Miſſas, quas debent, non celebraverint, aut qui anniverſarijs, & feſtis Capellarum, ubi Eccleſijs ſuis inſervire debent, non iterfuerint, Epiſcopumque, aut Viſitatorem Sacriſtæ hujus rei certiorem faciant, ut punitis negligentijs, voluntas eorum, qui Capellas fundarunt, integre adimpleatur.

TITU-

TITULUS V.

De vita, & honeſtate Clericorum.

DE CLERICORUM HABITU, ET CULTU EXTERNO.

§. I.

Clerici omnes honeſtum, ac Clericalem habitũ deferant.

Mex. 1. c. 48. & Mexic. 2. c. 22. Guad. tit. 5. Tarracon. Conc. tit. de vita, & honeſtat. Cleric. Milan. 1. p. 2. tit. de Clericor. veſtitu, & Gran. de vita, & honeſt. Cleric. & Syn. de Quir. conſt. 36. 37. & 38. & Provinc. ejuſdem Quirog. act. 3. cap. 35 & Limen. 3. act. 3. c. 15. & 16. & Milan. 4. 3. p. titul. de vita, & honeſt. Clericor. Seſſ. 14. c. 6. de reform.

QUONIAM Clerici alijs omnibus tanquam exemplum propoſiti ſunt ad imitandum adeo, ut illa Domini ſententia, qua Diſcipulos ſuos lucem Mundi appellavit, de eis non incongrue intelligatur, oportet maxime, ut non ſolum mentem interius componant, ſed ut exteriori habitu honeſtatem, & modeſtiam præferant, ne hominibus, de externis ſolum judicantibus, ſcandalo ſint, eorumque ſtatus, & miniſterium in contemptum veniant. Id circo in executionem Concilij Tridentini hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut exterior habitus Clericorum omnium Sacro Ordine initiatorum virtutem, honeſtatem, morumque gravitatem oſtendat, prout decet Clericalem ſtatum, quod ut melius fiat, ſequentes regulas obſervabunt.

§. II.

Tonſuram deferant, & qualem Clericalem habitum.

Gran. dicta tit. de vita, & honeſt. Cleric. n. 2. Prov. de Quir.

IN primis, Clericali tonſura inſigniti ſint, ad eam formam, quam ratio uniuſcujuſque Ordinis poſtulabit, comam non nutriant, barbam novacula radant, vel ita recidant, ut nihil ſeculare remaneat,

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

act. 3. c. 35. Limenſ. 3 act. 3 c. 16. & Milan 5. tit. quæ ad Clericorum honeſtatem attinent.

quod Populo ludibrio eſſe poſſit. Habitum honeſtum deferant, tunicas clauſas, aut alterius generis cum pallio, quod Mantellum vocant, ad talos uſque dimittant, & in omni veſtitu non alium, quam nigrum colorem adhibeant. Verumtamen, ſi iter faciendum ſit, contractiori habitu, & ad iter accommodato, nigri tamen coloris, & parum infra genu demiſſo, eis uti liceat, ut ex habitu, Clericos, & Eccleſiaſticos Miniſtros eſſe, ubique appareat.

§. III.

Veſtibus non utantur holoſericis.

Gran. tit. de vita. & honeſtate Clericor. n12 & Synod. de Quir. conſt. 36.

HOloſerico veſtimento, undulatove, ſubſerico, aut opere gorvaranio ex Caſtella, aut ex Sinis allato, ne utantur; Præbendati tamen, aut Licentiati in Theologia, vel Decretis per probatam Univerſitatem Togas ſubſerici tafetaneo opere, aut gorvarani intertexti domi geſtare poterunt, foris vero ſine pallio, mantello nuncupato, ne incedant. Manicas ſerici raſi, calceos, aut crepidas, holoſerici villoſi, caligas ſericas turgidas, & diſſectas ne deferant, veſtitu fimbriato, clavis ſericis, phrygijsve, aut ſegmentis ornato, ne utantur, ſed ſegmenta raſi ſerici, aut tafetani, quæ duorum, aut trium digitorum latitudinem non excedant, in extremitate pallij, ſeu mantelli geſtare poterunt. Galerum acuminatum, ſeu id genus pilei, quod Hiſpani *montera*, aut *gorra* appellant, aut ſericum pileum, ne deferant; ſed tantum laneo galero, & ea forma confecto utantur, quo gravitatem ſui ſtatus profiteantur.

Prov. de Quir. & Limenſe ubi ſupra.

Prov. de Quir. act. 3. cap. 35.

§ IV.

§. IV.

Quas alias veſtes Clerici deferre nequeant.

Limenſ. 3. act. 3. c. 16. Gran. ubi ſupra n. 3. Mexic. 1. c 48. §. 1. in fin. Guadix tit. 5. conſt. 2. Milan. 1. p. 2. tit. de Clericorũ veſtitu, & reliqua vitæ moderatione verb. annulum, & Gravat. d. tit. de vita, & honeſtat. Clericor num. 3. Prov. de Quir. act. 3. c. 35. Milan. 4. 3. p. tit. de vita, & honeſtate Cleric. fol. 668. verbo nulli Sacerdoti.

CAmiſias ad collum, & ad manum criſpas, vel artificio elaboratas, in Sacro Ordine conſtituti rejiciant. Zonas ſericas auro, argentove cælatas, cothurnos albos argenteo, aliove colore elaboratos ne deferant. Chirotecas odoribus conditas, aut diſſectas, colore aliquo tinctas ne ferant. Annulos non induant, niſi quibus, propter officij munus, aut honoris gradum, ſint jure conceſſi, qui vero ſecus fecerint, annulos amittant, eorumque pretium in uſum piorum operum erogetur; cujus rei executio Judicibus, & Miniſtris Eccleſiaſticis injungitur.

§. V.

Sordidi in publicum ne prodeant.

Gran. ubi ſupr. num. 8.

QUoniam vero alij in alio extremo verſantes, Clericali ſtatui dedecori ſunt, qui nimis abjectis veſtibus, ſordidis, & pannoſis utuntur, præcipit hæc Synodus, ut, ſi quando Officiales veſtibus hujuſmodi indutum quemquam compererint, eum in publicum prodire ne patiantur, donec decenti habitu (ſi poteſt) ipſe ſe induat, aut ei, ſi pauper ſit, veſtitus provideatur.

§. VI.

Veſtes luctuoſas non induant.

Gran. ubi ſup. n. 9. Synod. de Quir. conſt. 36. Milan. Conc. 5. fol 766. verbo Clericus, qui amictu.

LUgubres veſtes Clericis interdicuntur, niſi pro morte Patris, aut Matris, quas tunc ad modum Secularium ne geſtent, nec aperto capite incedant, aut barbam hujus rei cauſa relaxent, neque his veſtibus amplius quam per duos menſes utantur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

TITULUS III.

De Beneficiatis Cathedralium, & Parochialium, & eorum Officijs.

DE ASSISTENTIA BENEFICIATORUM DIVINIS OFFICIJS DEBITA.

§. I.

Ordo ſervandus, ac decor in celebratione Divinorum Officiorum.

POpuli Chriſtiani devotio, ea re maxime conſervatur, qua mirabilis ordo in Cultu Divino cernitur, ob varietatem Officiorum, & Miniſteriorum, ex quibus Militantis Eccleſiæ ornatæ varietate pulchritudo mirifica cernitur, quod, quam ob cauſam diligenter curandum eſt, ne divina hæc harmonia ullatenus diſſonet, immo Præbendati, & Beneficiati omnes plene id totum adimpleant, quod ſibi incumbit ex Officio, cujus ratione beneficium confertur.

§. II.

Parochi, & ceteri Miniſtri Rituali exacte ſe conforment.

Conc. Milan. 4. titul. quæ pertinent, ad Capitula Cathedr. alibi.

QUod, ut fiat; hæc Synodus in primis præcipit Dignitatibus, Canonicis, Præbendatis, Beneficiatis, & Miniſtris omnibus Eccleſiarum Cathedralium, ut in omnibus, & per omnia inſtitutiones Dignitatum, Canonicatuum, & Beneficiorum hujuſmodi obſervent, Rituale quoque, ſtatuta, Decretaque hujus Synodi, ſub pœnis in eis contentis, adimpleant.

§. III.

§. III.

Si Præbendatus aliquis ad mulctam condemnetur, nihil ceteri condonent.

QUando Epiſcopus Præbendatum aliquem in carcerem conjecerit, eundemve ſuſpenderit, excommunicaverit, aut diſtributionibus privaverit, ne mulctæ hujuſmodi fruſtrentur, Præbendati ceteri huic remittere non poterunt, quod ex abſentijs, vel condemnatione amiſerit, nec tantumdem quantum perdiderit, aut aliquam partem in compenſationem, aut alias eidem condonare. Quod ſi ſecus fecerint, actus, & contractus hujuſmodi irriti ſint, totumque id, quod remiſerunt in foro conſcientiæ ſolvere teneantur fabricæ Cathedralis Eccleſiæ.

Toled. action. 3. cap. 20.

§. IV.

Capellæ ne Præbendatis committantur.

AD Divini Cultus augmentum, Sanctum Concilium Tridentinum interdixit, ne ullus duo beneficia obtineret, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus decernit, ut Capellæ in Cathedralibus Eccleſijs, ſeu Parochialibus inſtitutæ, ſi a primæva ſua inſtitutione dignitati alicui, canonicatui, ſeu beneficio annexæ non ſint, nequaquam capitulari alicui, ſeu beneficiato conferantur, ſed Clericis alijs, qui eis inſerviant, ſicque fiat, ut Miniſtrorum numerus, & Eccleſiarum cultus accreſcat.

Seſſ. 24. c. 17.

Real Cédula, y es general en las Indias, & concordat Conc. Limenſ. 3. act. 3. cap. 30.

§. V.

Sermonibus interſint Præbendati.

PRæbendati omnes cujuſcumque conditionis ſint, Sermonibus, qui ad Populum inter Miſſarum

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ftat. de expenſis, & Meliorationibus c. 21. n. 29. Greg. XIII. in 2. part. Bullarij Apoſtolici.

pa XIII. ſuo Apoſtolico Brevi conceſſit Taurorum ſpectacula, his tamen conditionibus, ſi ea feſto die ne fiant, ſi Gubernatores, aut Magiſtratus, quantum fieri poterit, diligenter caveant, ne ob hanc cauſam alicujus mors eveniat. Necnon cenſuras, & pœnas, quoad Seculares Perſonas, & Militarium Ordinum milites in Sacro Ordine minime conſtitutos ſuſpendit: Quare juxta hanc conſtitutionem Pontificis, quorumdam Clericorum licentiam hæc Synodus animadvertens, ſtatuit, ac præcipit, ne ullus Clericus in Sacro Ordine conſtitutus, aut Beneficiatus Taurorum ſpectaculis interſit, ſub pœna in Apoſtolicis litteris ſtatuta, ac gravioribus alijs, quibus, ut huic malo occurratur, contra eos procedetur.

§. II.

Clerici larvati non incedant.

Tx. in c. unico de vita, & honeſt. Cleric. lib. 6. Mex. 1. c. 48. §. 1. Granat. ubi ſupra n. 13. & Tolet. act. 2. c. 21. in fin. & Limenſ. 3. act. 3. cap. 20. Non niſi nigras veſtes deferant.

INterdicit etiam hæc Synodus, ne Clericus ullus Sacro Ordine initiatus, perſonatus, aut larvatus incedat, neque in comedijs Perſonam agat, etiam in Feſto Corporis Chriſti, neque cum Thorace, aut Caligis, quantumvis permiſſis, ſine tunica talari per vias, & plateas deambulet, neque alijs utatur varij coloris prophanis Ornamentis, ſub pœna pondo viginti ſi ſemel id commiſerit, ſi bis, duplum perſolvat, idque in ſumptus juſtitiæ, accuſatorem, & pia opera conferatur. Si vero ter, eum Epiſcopus per duos menſes ab officio, & beneficio ſuſpendat.

§. III.

Prophana ne canant: non etiam ſaltent.

NE cantiunculas inhoneſtas, aut prophanas cantent, neve in novis Miſſis, nuptijs, aut alijs Feſtis ſaltent, ſcurrilia verba ne proferant, aut Citharædos referant, neque jocoſe in hominum congreſſu prædicent, ſub eadem pœna; Indorum etiam Miniſtri ad domus eorum, qui inter Indos proceres ſunt, aut aliorum Indorum, convivandi gratia, ne accedant, ſed ad Hoſpitium Clericis deſignatum. Evenire enim ſoler, ut ex nimia cum eis familiaritate Indi Miniſtris reverentiam non exhibeant, Doctrinæque intereſſe, & ea obire, quæ ſuarum ſaluti maxime ſunt neceſſaria, audacter contemnant.

Mex. 1. c. 48. §. 3. in princ. Guadix tit. 5. conſt. 16. & Gran. ibi n. 13. Synod. de Quir. conſt. 37. & Conc. Milan. 4. 3. p. titul. de vita, & honeſt. Cleric. fol. 668. verbo in omni, item verſ. Quam eorum.

§. IV.

Veterinariam Artem non exerceant.

QUia Sacrorum Canonum conſtitutionibus prohibitum eſt Clericis, ne vili, & ignobili aliqua arte utantur, interdicit quoque hæc Synodus, ne ullus Clericus veterinarij * artem exerceat, nec mularum, aut equorum domitor ſit. Quod ſi ſecus fecerit, graviter punietur. In hoc vero Ordinarij conſcientiæ maxime injungitur, ut tam infimam, tamque indecoram artem ab Eccleſiaſticis viris procul arceat.

* *Albeyterla.*

Iubat tx. in cap. unico de vita, & honeſt. Clericor. lib. 6. & tx. in Clem. 1. verſ. ad 2. verſus vero alios eodem tit. de vit. & honeſt. Cleric.

§. V.

Clerici per ſe ipſos nullum puniant.

NUllus Clericus, propter imminens periculum, ſervum, famulum, aliamve Perſonam per ſe corrigendo puniat; niſi moderata ſit punitio, & qua magis proximi correctio procuretur, quam de eo ſumatur vindicta, quæ ab jis longe abeſſe debet, qui morbis medentur animarum.

Mexic. 1. c. 60. §. 1. & Guadix tit. 6. conſt. 11. & Limen. 3. act. 4. cap. 8.

§. VI.

Arma in Civitate non gestent: neve noctu Musicis intermixti circumeant.

Mex. 1. c. 55. & Guad. tit. 5. const. 12. & Milan. 1. 2. p. tit. de Armis, ludis, spectaculis, & ejusmodi a Cleric. vitandis, & Gran. titul. de vita, & honest. Clericor. n. 10. & Synod. de Quirog const. 36. & Limen. 3. act. 3. c. 16.

NE Clerici arma cujusvis generis, ad offensionem, vel defensionem die, aut nocte in Civitate, aut oppido ferant, neve in habitu seculari cum musicis instrumentis noctu incedant, nec suspectas domos ingrediantur, sin minus pœna amittendi arma, instrumenta musica, & habitum indecentem, necnon solvendi pondo decem incurrant, quæ in piorum operum, & executoris Justitiæ usum æque erogentur. Si vero executori Justitiæ, aut Fiscali violenter restiterint, in carcerem conjiciantur, arbitrioque Episcopi severius puniantur.

§. VII.

Majores sclopos ne deferant.

Mexic. 1. c. 55. §. 1. & Milan. 1. ubi supra, & Synod. de Quir. const. 36.

ARchabusio, etiam dum iter faciunt, aut in venationibus, vel in alijs actionibus ne utantur. Sin minus, Archabusium amittant, & pondo decem accusatori, vel si is non adsit, Judici, pijs operibus, & Justitiæ sumptibus æque persolvant; illi tamen, qui per regiones, ubi bellum geritur, iter faciunt, aut ob aliam justam causam, Archabusio, alijsve armis uti poterunt, scripto impetrata venia ab Episcopo, cujus conscientiæ, hæc Synodus injungit, ut id re bene explorata, causisque urgentibus solum permittat.

§. VIII.

§. VIII.

Hominibus laicis, sed præcipue mulieribus sua opera ne locent.

Mex 1. c. 55. & Guadix titul. 5. const 17. Milan. 1. 2. p. tit. de negotijs Secularibus a Clerico fugiendis vers. neve præcursor, et Tolet. act. 2. c. 22. & act. 3. c. 19. Gran. tit. de vita, & honestat. Cleric. n. 19. Synod. de Quirog. const. 36. in fine, & Prov. de Quiroga a. 9. 3. c. 36. & Limen. 3. act. 3. c. 18. & Milan. 5. fol. 767. verbo quæ in Concilio, & Synod. de Osma titul. 8. const. 1. §. 8.

INdignum est, & Ecclesiastico honori valde indecorum, ut Clerici, qui in sortem Domini vocati sunt, & divino cultui addicti, præcursores, sive assectæ, œconomi, aut famuli sint secularium Personarum, præsertim mulierum. Quare, ut hæc macula a Clero prorsus deleatur, mandat hæc Synodus, ne ullus Sacro Ordine initiatus, cujuscumque dignitatis, & qualitatis, præcursor, aut assecla feminarum, etiam matris, & sororis ullatenus sit, sub pœna Excommunicationis, quam Clericus, & femina, cui is obsequium hujusmodi præstiterit, incurrant. Interdicit etiam, ne ullus Clericus in Sacris constitutus famulus, procurator, œconomusve sit alicujus Personæ secularis, aut ejus negotia, vel facultates tractet, sub eadem pœna; non tamen prohibetur, ne (Clericalis status decore servato) liberos Personarum secularium erudiendos Clerici suscipiant, eorumque sint Magistri, & Præceptores. Nullus præterea Clericus Indam feminam, aut Ancillam suam dorso equi, aut mulæ vehat; Ministri quoque Indorum, cum ex uno oppido in aliud, aut ex uno districtu in alium diverterint, Indam aliquam feminam secum ne deferant, eo prætextu, quod sibi inservire debeat: Sin minus Episcopi arbitratu severe puniantur.

§. IX.

Clericorum ebrietati deditorum pœnæ.

PErpendens hæc Synodus, quantum Sacerdos, qui Sacrum frequentans, hospitium Christo Domi-

Mex. 1. cap. 48. §. 2. in fine, & Gran. de vit. & honest. Clericor. num. 14.

mino præbet, abhorrere debeat ebrietatem, qua rationis usus amittitur, sensusque, & corporales facultates debilitatæ languescunt, statuit, ac jubet, ut si quis Clericus, quod absit, tam fuerit sui oblitus, tamque intemperatus, ut vino inebrietur; si is beneficium obtinuerit, ab administratione Sacramentorum pro prima vice per quatuor menses suspendatur; pro secunda, per annum, pro tertia, beneficio privetur, & inhabilis ad aliud obtinendum efficiatur. Si vero beneficium non obtineat, & semel hoc crimen commiserit, ad inclusionem carceris per duos menses damnetur, si bis in idem inciderit, per quatuor menses detineatur; si ter, a Diœcesi tamdiu relegetur, quamdiu videbitur Episcopo.

DE LUDIS CLERICIS PROHIBITIS.

§. I.

Qualis lusus prohibeatur Clericis.

Tx. in cap. Clerici de vit. & honest. Clericor. & tx. in cap. inter dilectos 1. p. de excessibus Prælatorum.

Conc. Trid. Sess. 22. cap. 1. de reformat.

Ex Titul. 7. lib. 8. recopil. & lex 13. tit 7. eodem lib. 8. recopil.

CUjusvis generis ludus hominibus maximo nocumento est, Clericis præsertim, quibus ratione Clericalis Officij, in sancte, & laudabiliter agendo tempus terendum esset, ab eisque redditus Ecclesiastici pijs operibus essent impendendi. Eam ob causam hæc Synodus decernit, ac jubet, ne ullus Sacro Ordine initiatus, aut Beneficiatus hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ clam, aut publice, per se, vel interpositam Personam ludum prohibitum exerceat, veluti aleæ, tesserarum, ac Talorum, quæ ludorum genera regijs sanctionibus prohibentur, nec in ludo, pecuniæ, gemmæ, aut alia, quæ pecunia æstimari possunt, intercedant, sub pœna restituendi to-

Mex. 1. c. 50. & Guadix titul. 5. const. 5. & Milan. 1. 2 p. d. tit. de Armis, Iudis, &c & Gran. de vita, & honest. Cleric. n. 11. & Synod. de Quir. const. 37. & Limens. 3. act. 3. cap. 17.

totum id, quod ludendo lucrati fuerint, & pro prima vice pœnam pondo triginta, in usus fabricæ Cathedralis, aut Parochialis ejus Civitatis, vel oppidi, ubi id evenerit, & in usus accusatoris: pro secunda vice pœna duplicetur, pro tertia ultra dictam pœnam alijs gravioribus, arbitratu Episcopi puniantur, nec solum ludere Clerici interdicuntur, sed ne spectatores ludorum sint, hæc Synodus statuit. In domibus itidem suis Clerici ludum ne permittant, nec aleas porrigant, nec pro aleis pretium extorqueant, nec mutuo pecunias ad ludendum dent, aut pro quoquam in ludo spondeant. Sin minus contra Clericos hujusmodi aleatorum susceptores procedatur, & ita coërceantur, ut Populus ædificetur, & tam turpis corruptela, ac Ministris Dei prorsus indigna funditus extirpetur. In quo hæc Synodus Episcoporum, & Judicum conscientias vehementer onerat, ac præterea Clerici, hujusmodi partibus, si petierint, intra novem dies solvere compellantur, totum id damnum, quod in ludo intercessit. Quod si partes dissimulaverint, Fiscalis, aut executor Justitiæ Ecclesiasticus, intra duos menses petere possit, idque in accusatoris, piorum operum, & Judicis usum æquis partibus erogetur. Si autem Fiscales hujusmodi rei conscij, in accusando negligentes sint, pro sua contumacia, & negligentia, etiam usque ad officij privationem arbitratu Ordinariorum puniantur.

§. II.

Clerici gravitatem servent coram secularibus.

PRæterea, ut omnem gravitatem, & modestiam (prout decet Clericalem statum) Clerici pro-

 fi-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Mex. 1. c. 50. §. 1. Guad. tit. 5. conſt. 5. & Gran. de vit. & honeſt. Cleric. n. 11. & Syn de Quirog. conſt. 37.

fiteantur; publice eis pila ludere prohibetur, & privatim quoque cum ſecularibus, vel coram ſecularibus Perſonis, Globos ligneos publice ludendos ne impellant, ſub pœnis ſtatutis, præter quas, amittant etiam veſtes, quibus ad Globorum ludum exercendum exuti fuerint, hæ vero veſtes per tertias partes applicentur, ut conſtitutum eſt.

§. III.

Ludis etiam permiſſis ne publice ludant.

Axedrez.

SAchia * itidem, aut alijs ludis permiſſis, ne ludant in locis publicis, aut in domibus, quo ad id multitudo hominum convenit, veluti in domibus Aromatariorum, aut Tonſorum. Si autem in occulto ludos licitos hujuſmodi exercuerint; numeroſa pecunia in eis non intercedat, aliter enim pro qualitate exceſſus corrigentur.

§. IV.

Cum mulieribus non ludant, nec occulte.

UT autem incommoda, & ſcandala, quæ quotidie in his partibus audiuntur, evitentur; nequaquam publice, aut privatim Clerici cum mulieribus, etiam conſanguineis ludant: Si vero ſecus fiat, Epiſcoporum conſcientijs hæc Synodus injungit, quatenus adeo gravibus pœnis delinquentes coerceant, ut depravata hæc conſuetudo, & in omnes partes pernitioſa reſecetur.

§. V.

Qualis ludus, & quando eis permittatur.

Ex lege Regia 10. 11. tit. 7 lib. 8. recopil. Mex.

HIS vero non obſtantibus, quæ hoc Decreto conſtituta, & decreta ſunt, declarat hæc Synodus, ut

ut recreandi animi cauſa, extra tempus Adventus, & Quadrageſimæ, ludi liciti Clericis permittantur, ſumma duorum pondo tantum intercedente, dummodo id raro, ſine ſcandalo, & cum Perſonis honeſtis fiat. Qui vero ſummam pecuniæ hujuſmodi exceſſerint, in foro conſcientiæ reſtituere tenebuntur, quidquid amplius fuerint lucrati, quia hoc Decreto majoris pecuniæ lucrum interdicitur. Pecunia vero, quæ præſcriptam ſummam in ludo exceſſerit, fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, aut Parochialis ejus Civitatis, vel oppidi, ubi id contigerit applicetur, ſi is, qui petierit, libere de ea pecuniæ ſumma diſponere poſſit, ſi vero libere de ea diſponere non poſſit, reſtitutio ei fiat, ad quem vere pertinet.

1. c. 50 & Guadix tit. 5. conſt. 5. & Milan 1. 2. p. tit. de Armis, & ludis, & Granat. tit. de vita, & honeſt. Cleric. n. 51. & Limenſ. 3 act. 3. cap. 17. & facit reg. Ordinis Militaris S. Iacobi tit. 22. c. 10. y en los eſtablecimientos ejuſdem Ordinis S. Iacobi tit. 8. c. 3.

DE USU FREQUENTI EUCHARISTIÆ.

§. I.

Clerici in Sacris conſtituti ad Sacram Euchariſtiam frequenter accedant.

UT Diaconi, & Subdiaconi eo magis ad digne celebrandum ſe præparent, quo magis ad Sacrum Presbiteratus Ordinem accedunt, Sacroſanctum Concilium Tridentinum maxime decere conſtituit, ut ſaltem hi, diebus Dominicis, & ſollemnibus, cum Altari miniſtraverint, Sacram Communionem percipiant. Cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus Diaconis, & Subdiaconis hujus Provinciæ, in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipit, ut in diebus Nativitatis Domini, Reſurrectionis, Pentecoſtes, Feſti Corporis Chriſti, Aſſumptionis

Seſſ. 23. c. 13. Mexic. 1. c. 52. & Tolet. act. 3. c. 6. & Granat. tit. de celebrat. Miſſarum n. 28. Milan. 1. p. 2. tit de frequenti divini ſacrificij oblatione, et Mediolan 2. tit. 2. Decreto 26.

Beatæ Mariæ, Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Feſti omnium Sanctorum, in prima quoque Dominica Adventus, & Quadrageſimæ peccata ſua confeſſi in Miſſa ſollemni communicent, quo Populus hoc exemplo, & continuatione ædificetur, ut vero his temporibus peccata confiteantur, in facultate eorum ſit eligere confeſſarium, quem maluerint, ex approbatis per Ordinarium, qui confeſſarius eos abſolvere poſſit ab omnibus peccatis, etiam Ordinario reſervatis.

§. II.

Sacerdotes frequenter celebrent.

Seſſ. 23. c. 14. & Syn. de Quiroga conſt. 80.

QUIA majori vinculo tenentur Presbiteri, tum ad propriam, tum ad Eccleſiæ ſpiritualem utilitatem, frequenter Sacrum celebrare; Concilij Tridentini autoritate innixa hæc Synodus præcipit, ut hi Dominicis diebus, & feſtis ſollemnibus, die commemorationis Defunctorum, & quotidie in Quadrageſſima Miſſas celebrent, qui, ut ea animi puritate, & devotione, quibus opus eſt, ad tantum Sacrificium accedant, eis injungitur, ut etiam ſi alicujus peccati mortalis conſcij non ſint, ſingulis octo diebus, aut crebrius ad confeſſionem ſe præparent, eligantque ſibi confeſſarium ex idoneis, & ab Ordinario facultatem habentibus.

TITU-

TITULUS VI.

De Clericis non reſidentibus.

§. I.

Aliſque Epiſcopi licentia ne alio migrent Beneficiati.

QUIA non poteſt non magno eſſe ſubditis detrimento eorum abſentia, quibus animarum Cura incumbit, hæc Synodus in executionem Concilij Tridentini præcipit, ne ullus Vicarius, Curatus, aut Beneficiatus ex ſua Parochia, juriſdictione, & diſtrictu, alio divertat ſine facultate Epiſcopi cauſa expreſſa, & approbata, & pro eo tempore, quod in facultate hujuſmodi fuerit præfinitum, ſub pœna pondo viginti, quæ in uſus Eccleſiæ, cujus Curam gerit, accuſatoris, aut, eo deficiente, Judicis pronuntiantis æque erogentur; quando vero hac facultate obtenta ad Civitatem, ubi ſedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint, intra viginti quatuor horarum ſpatium, coram Epiſcopo, aut ejus Officiali præſentes ſe conſtituant; ſi vero impediti fuerint, de adventu ſuo per interpoſitam Perſonam, intra præfixum terminum rationem reddent, ſin minus, pondo decem accuſatoris, & Juſtitiæ ſumptibus æque diſtribuendorum, pœnam incurrant.

Seſſ. 6 c. 1. de reformat. Supra tit. de offic. Epiſcoporum §. 14. Conc. Limenſ. 3. act. 2. c. 41. Guadix. tit. 3. conſt. 14. & Toletan. act. 2. cap. 25. & 26. & actione. 3. c. 23. & Syn. de Quirog. conſt. 39. & Milan. 4. tit. de Clericorum ad feſtorum dierum.

§. II.

De Requie Præbendatorum.

TAmetſi juxta erectiones, hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ nullum tempus Præbendatis ad requiem conſtitutum eſt, cum tota maſſa ex quo

Concil. Limenſ. 2. c. 72. & Concil. 3. act. 3. c. 26. & 28.

tidianis distributionibus pendeat, nihilominus perpendens hæc Synodus, usus, & consuetudines Cathedralium Ecclesiarum harum partium variari, quo fit, ut nulla consuetudo vim legis habere videatur, cumque assiduis laboribus aliquod temporis intervallum ad requiem intermittendum sit, permittit, ut Præbendati sexaginta diebus ad requiem potiantur, quos etiam ipsi eligere poterunt, quibus diebus, a Punctatoribus non annotentur illi, quousque aliter fuerit a Sanctissimo Domino nostro Papa constitutum, extra hos autem dies absentiæ a Divinis Officijs, etiam cum consensu habito, sine juxta ægritudinis causa, & mulctæ, quas ob hanc causam incurrerint, Præbendatis ne remittantur. Quod si aliter fiat, qui mulctas hujusmodi remiserint, tantumdem fabricæ Cathedralis restituere teneantur, quantum remiserunt.

Declarationem Cardinal. refert Nicolaus Garcia, tom. 1. de Beneficijs 3. p. c. 2. §. 1. n. 311. & 312.

Concil. Limens. 2. c. 66. ad finem.

§. III.

De Punctatore.

UT constet manifeste, qui Præbendati Sacras Horas, & Divina Officia non obierint, singulis Cathedralibus Ecclesijs, probatæ fidei Sacerdos in Punctatorem creetur, qui coram Episcopo, aut ejus Officiali juret, se in officio suo obeundo, fidem, & diligentiam præstiturum, & librum punctationum accurate asservaturum, illumque, cuiquam minime ostensurum, neque antea capitula redditurum, quam offici sui rationem reddiderit, deinde liber punctationum in Archivio Ecclesiæ reponatur. Si vero Punctator absit, alius substituatur, qui, præstito juramento, altero in libro omnes notet, qui Divinis Officijs non

Concil. Compost. tel. act. 2. c. 27. Concil. Limens. 2. c. 65. & Milan. 1. 2. part. tit. de offic. Punctatoris, & 4. Milan. 2. part. tit. de distributionibus, verbo quod de Punctatorum.

non interfuerint, eo tempore, quo Punctator abfuit. Punctatori vero redeunti hujus rei rationem reddat, ut punctationes in ejus absentia notatas, in librum suum transcribat; officium autem Punctatoris nullos nisi Sacerdos exerceat, neque ab eo sine justa causa removeatur.

§. IV.

Parochi per se ipsos Curam exerceant, quæ ijsdem commissa est.

CUrati omnes, tam Cathedralium, quam Parochialium Ecclesiarum, non per substitutos, sed per se ipsos officijs suis fungantur, si ægritudine, aut alia legitima causa impediti non sint. His autem rebus, quæ sibi ex munere conveniunt, accuratiorem operam præstent, quam alijs, quæ, etiamsi bonæ sint, eos tamen impediunt, a Cura Parochiali, cui solicite intentos esse oportet: si vero in sepeliendis mortuis, alius Sacerdos eorum loco officium celebraverit, ipsique solum funus comitentur, tantumdem stipendij percipiant, quam ceteri Sacerdotes comitantes, & non amplius. Quod si præsentes non interfint, nihil hujus rei causa percipiant, idque Judices, & Visitatores ita servari faciant.

Concil. Trident. Sess. 24. c. 12. verbo omnes vero.

Concil. Milan. 4. tit. de Parochijs verbo usu compertum est.

§. V.

Residere tenentur etiam non hebdomadarij.

STatuit etiam, ac præcipit hæc Synodus, ut tam in Ecclesijs Cathedralibus, quam Parochialibus, ubi plures, quam unus Beneficiatus, aut Parochus, Sacerdotes sunt, illi, qui hebdomadarij officium non exercent, a residentia personali in Divinis Officijs non sint exempti, neque hinc occasione desumpta,

UNIVERSIDAD ANTONIO DE NEBRIJA
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ab eis absint: quod si secus fecerint, pro rata temporis stipendium, & obventiones beneficij amittant, quæ fabricæ illius Ecclesiæ applicentur, solum enim ad hebdomadarium pertinet Missas cantare, & Horas Canonicas inchoare cum strictiori administrationis Sacramentorum Cura, quod alios ab obligatione residendi, & assistendi Divinis Officijs liberos non facit,

§. VI.

Manuales distributiones non nisi præsentes lucrentur.

QUIA ordini, & rationi repugnat, ut qui laboris, & oneris particeps non est, commodum, & utilitatem ferat, jubet hæc Synodus, ut qui præsentes anniversarijs, & alijs festis, in hoc Archiepiscopatu, & Provincia fundatis, & dotatis, præsentes non interfint, obventiones ex eis provenientes ne percipiant, nisi aliter sit in fundatione dispositum. Nec Judices Ecclesiastici facultatem concedant, ut absentes quidquam hac de causa lucrentur. Hoc autem Decreto revocantur, & irritæ fiunt donationes, & pacta omnia, quæ in fraudem hujus rei Clerici, aut Beneficiati fecerint; itidemque declaratur, absentes in toto, aut in parte, quacumque ratione obventiones hujusmodi perciperent, teneri in foro conscientiæ eas præsentibus restituere, si non adsit eorum consensus, si vero adsit, fabricæ Ecclesiæ restituant.

TITULUS VII.

De Institutionibus, & jure Patronatus.

§. I.

Nulla Capella erigatur, nisi ei de sufficienti reddita provisum sit.

UT bona, quæ Ecclesiastica fiunt, quia Beneficijs, vel Capellis applicantur, recte administrentur, & perpetuo conserventur, necessarium est, ut fundatione, & institutione, Superioribus, & Ecclesiasticis Prælatis subdita sint, ad quos ex officio pertinet, redditibus, & Ecclesiasticis bonis prospicere: quare juxta Concilij Tridentini Decretum præcipitur, ne deinceps, sine expresso Episcopi consensu Capella aliqua fundetur, ac sine sufficienti bonorum deputatione, quibus redditus, ac stipendium Capellani, juxta onera Capellæ imposita, competentes, firmi, ac securi sint. Cum vero fundator certa aliqua bona non deputaverit, Capella hujusmodi super omnibus institutoris bonis fundata intelligatur, quorum bonorum ad effectum hujusmodi inventarium conficietur: Nullatenus autem in his fundationibus, & institutionibus ea conditio admittatur, ut Capella hujusmodi ab Ordinario visitari non possit, immo talis conditio ex hoc irrita, & nulla decernitur, qua minime obstante, ad Capellæ visitationem Ordinarius procedat. Si quis vero Capellam hac conditione susceperit, sub Excommunicationis pœna interdicitur, ne huic in ulla Ecclesia, quæ ad

Sess. 22. cap. 8. & 9. de reform.

Granat. tit. de instit & jure Patronat. n. 1. & Gudix tit. 3. const. 33.

Gudix tit. 3. const. 28.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Sacrum peragendum, & ad Capellæ hujusmodi cultum necessaria sunt, ullatenus tribuantur.

§. II.

Census Ecclesiastici ubi collocandi.

Guadix titul. 3. constitut. 34. & Gran. de instit. & jure Patron. n. 4. & 5.

NUllus Capellæ Patronus, aut alicujus communitatis membrum, cui competat jus patronatus, nec Persona aliqua cum eo intra tertium gradum conjuncta, nec Capellani, aut œconomi Capellani hujusmodi pecunias in Emphyteusim accipiant, aut prædia, & bona locabunt, quæ ad dotem Capellarum ex institutione pertineant. Si vero secus fiat, contractus nulli sint, & irriti, prout Decreto hujusmodi nulli decernuntur, & irritantur; qui vero in hujusmodi contractibus intervenerint, in pondo viginti condemnentur, pijs operibus Episcopi arbitratu applicandis. Præcipitur etiam, ut census super bonis liberis, & magni valoris imponantur, eisque Personis dentur, de quibus maxima securitas sit, ea in omnibus observando, quæ per constitutionem felicis recordationis Pij Papæ V. de hoc statuta sunt, ut Capellæ perpetuo consistant.

§. III.

Beneficiorum Patroni proventuum perceptioni ne se ingerant.

Sess. 25. cap. 9. de reformat.

PRæterea ad præscriptum Concilij Tridentini mandat hæc Synodus, ne ullus beneficij Patronus, cujuscumque conditionis (etiamsi universitas sit, aut Collegium Clericorum, aut Secularium) nullatenus se intromittat, in perceptionem fructuum, proventuum, & obventionum beneficiorum, etiamsi re ipsa ad

Guadix titul. 3. const. 34. & Gran. tit. de rebus Ecclesiæ conservandis n. 13.

ad patronatum pertineant, ex institutione, aut fundatione, sed fructus, proventus, & obventiones hujusmodi Rectori, aut Beneficiato libere relinquat, nec patronatum per venditionem, aut alium titulum a jure prohibitum transferre audeat, sub pœna Excommunicationis, & Interdicti respective, & præterea ipso jure inhabilis sit ad jus patronatus.

§. IV.

Beneficiorum capitalia quam primum imponantur.

Granat. de instit. tut. & jure Patronat. n. 4.

ITidem statuitur, ac præcipitur, ut si qui obtinentes pecuniam, aut bona, quæ ad Capellas pertinent, in Emphyteusim non dederint, locaverint, & de eis in utilitatem Capellarum non disposuerint, post hujus Decreti publicationem intra triginta dies, pecunias, & bona hujusmodi, alicui probatæ Personæ ad beneplacitum Ordinarij, & Capellanorum in depositum dent cum redditibus, qui ob eorum negligentiam eo tempore cessarunt, eo quod de bonis, & pecunijs hujusmodi in utilitatem Capellarum minime disposuerunt, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ.

§. V.

Onera Capellaniarum adimpleantur.

QUIA vero justum est, ut pia voluntas, & dispositio eorum, qui Capellas fundavere, inviolabiliter observetur, præcipitur Capellanis quatenus Missas, Anniversaria, & Festa, quæ hoc tempore dotata sunt, vel imposterum in hoc Archiepiscopatu, & Provincia dotabuntur, loco, diebus, & temporibus,

Beatæ Mariæ, Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Feſti omnium Sanctorum, in prima quoque Dominica Adventus, & Quadrageſimæ peccata ſua confeſſi in Miſſa ſollemni communicent, quo Populus hoc exemplo, & continuatione ædificetur, ut vero his temporibus peccata confiteantur, in facultate eorum ſit eligere confeſſarium, quem maluerint, ex approbatis per Ordinarium, qui confeſſarius eos abſolvere poſſit ab omnibus peccatis, etiam Ordinario reſervatis.

§. II.

Sacerdotes frequenter celebrent.

Seſſ. 23. c. 14. & Syn. de Quiroga conſt. 80.

QUIA majori vinculo tenentur Presbiteri, tum ad propriam, tum ad Eccleſiæ ſpiritualem utilitatem, frequenter Sacrum celebrare; Concilij Tridentini autoritate innixa hæc Synodus præcipit, ut hi Dominicis diebus, & feſtis ſollemnibus, die commemorationis Defunctorum, & quotidie in Quadrageſſima Miſſas celebrent, qui, ut ea animi puritate, & devotione, quibus opus eſt, ad tantum Sacrificium accedant, eis injungitur, ut etiam ſi alicujus peccati mortalis conſcij non ſint, ſingulis octo diebus, aut crebrius ad confeſſionem ſe præparent, eligantque ſibi confeſſarium ex idoneis, & ab Ordinario facultatem habentibus.

TITU-

TITULUS VI.

De Clericis non reſidentibus.

§. I.

Aliſque Epiſcopi licentia ne alio migrent Beneficiati.

QUIA non poteſt non magno eſſe ſubditis detrimento eorum abſentia, quibus animarum Cura incumbit, hæc Synodus in executionem Concilij Tridentini præcipit, ne ullus Vicarius, Curatus, aut Beneficiatus ex ſua Parochia, juriſdictione, & diſtrictu, alio divertat ſine facultate Epiſcopi cauſa expreſſa, & approbata, & pro eo tempore, quod in facultate hujuſmodi fuerit præfinitum, ſub pœna pondo viginti, quæ in uſus Eccleſiæ, cujus Curam gerit, accuſatoris, aut, eo deficiente, Judicis pronuntiantis æque erogentur; quando vero hac facultate obtenta ad Civitatem, ubi ſedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint, intra viginti quatuor horarum ſpatium, coram Epiſcopo, aut ejus Officiali præſentes ſe conſtituant; ſi vero impediti fuerint, de adventu ſuo per interpoſitam Perſonam, intra præfixum terminum rationem reddent, ſin minus, pondo decem accuſatoris, & Juſtitiæ ſumptibus æque diſtribuendorum, pœnam incurrant.

Seſſ. 6 c. 1. de reformat. Supra tit. de offic. Epiſcoporum §. 14. Conc. Limenſ. 3. act. 2. c. 41. Guadix. tit. 3. conſt. 14. & Toletan. act. 2. cap. 25. & 26. & actione. 3. c. 23. & Syn. de Quirog. conſt. 39. & Milan. 4. tit. de Clericorum ad feſtorum dierum.

§. II.

De Requie Præbendatorum.

TAmetſi juxta erectiones, hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ nullum tempus Præbendatis ad requiem conſtitutum eſt, cum tota maſſa ex quo

Concil. Limenſ. 2. c. 72. & Concil. 3. act. 3. c. 26. & 28.

Tolet. act. 3. c. 4. & Compoſt. act. 2. c. 22. & Provincial de Quir. act. 3. Decret. 15. & Milan. 2. tit. 2. Decr. 27.

ſollemnia habentur, præſentes adſint, in Cathedrali Eccleſia, aut ubi Decanus, & Capitulum in forma Capituli intervenerit, ſub pœna amittendi diſtributiones eo die percipiendas ratione Miſſæ Conventualis, & Proceſſionis. Ne autem Divinis Officijs, & prædicationi verbi Dei interſint, ob quamcumque Eccleſiæ rerum adminiſtrationem ſibi injunctam, nullatenus excuſentur.

§. VI.

Communicent Præbendati in Miſſa Conventuali in Cœna Domini, Crucemque ijdem ab exitu uſque ad reditum comitentur tam in Proceſſionibus, quam in Defunctorum humationibus.

Compoſtel. act. 2. cap. 25. & facit Tolet. act. 3. c. 6. & Milan. 3. fol. 595. verbo Feria quinta.

ITidem Præbendati, Beneficiati, & Miniſtri omnes Cathedralis Eccleſiæ, etiamſi Sacerdotes ſint, Feria quinta in Cœna Domini, in ipſa Miſſa Conventuali communicent, ſi vero quis ſecus fecerit, diſtributiones illius hebdomadæ amittat. Quo vero debitus cultus, & reverentia Cruci adhibeatur, in qua Chriſtus Crucifixus noſtræ ſalutis Miſterium operatus eſt: Præcipitur Præbendatis omnibus, Beneficiatis, & Curatis Cathedralis, & ceterarum Eccleſiarum, ut in Proceſsionibus publicis, ſeu in humandis Defunctis Crucem comitentur, ab exitu ejus Eccleſiæ, a qua prolecti ſunt, uſque ad reditum in eamdem in forma Proceſsionis, ne Populus Sacerdotibus avaritiæ notam inurat, ſi depoſito funere, Crucem poſtea non comitentur, immo potius, ea in Crucem reverentia, & devotio eluceat in Eccleſiaſticis, ut ædificationi potius Populo ſint, quam ſcandalo. Quod ſi quis in hoc deliquerit, diſtributiones, & obventiones, ex Proceſsione, aut ex tumulando mortuo ſibi provenientes amittat, in quo exequendo, ejus, qui in Choro præſidet, conſcientia oneratur, ſin minus, contra eum ſevere, ut oportuerit, procedatur.

Compoſtel. act. 2. c. 26. & Milan. 1. p. 2. titul. de Proceſſionib. & Supplication. & Milan. 4. tit. de Proceſſ. in princip. & Concil. Dioeceſanum de Ofm. tit. 2. conſt. 5 §. 26.

TITULUS IV.

De Officio Sacriſtæ.

§. I.

Sacriſta nitori Eccleſiæ, Altarium, & Sacrum Veſtium invigilet.

TEmplorum ornatus, & exterior cultus, ac Divinorum Officiorum celebratio, ex Cura, & diligentia, quam Sacriſtæ majores, & minores officio ſuo impendunt, non mediocriter dependet; quare eis injungitur, ut Omnipotentis illius Domini Majeſtatem, cujus domui inſerviunt contemplantes, & ſententiam Hyeremiæ Prophetæ, quæ maledictum illum appellat, qui opus Dei negligenter facit, ob oculos ſibi ponentes, toto pectore incumbant, ut Eccleſiæ cum nitore, & ornatu habeantur, & indumenta Sacra, aliaque ornamenta conſerventur, Miſſis etiam, & Divinis Officijs celebrandis totum id, quod opus fuerit, tribuatur: In quibus, & in alijs ſimilibus, quod in Rituali, & Decretis hujus Synodi Sacriſtis injunctum eſt, inviolabiliter obſervent. Hoſtias ipſi per ſe conficiant, aut ſaltem in his conficiendis præſentes adſint, nec patiantur, ut Indi (ipſis

Hyerem. cap. 48.

Granat. tit. de Offic. Sacriſt. & Synod. de Quir. conſt. 55. & 56. & Milan. 4. tit. de Sacriſtia.

Grana. de Offic. Sacriſtæ n. 4. & Synod. de Quir.

conſt. 85. & Milan. 4. fol. 649. verbo Clericus, verſ. Hoſtiæ.

(ipſis non videntibus) eas conficiant, nec in ſuis domibus venales habeant. Quod ſi ſecus fecerint, pro ſua negligentia in re tanti momenti, & quæ ad Sanctum Miſſæ Sacrificium ſpectat, graviter punientur.

§. II.

Sacriſta Edicta publicet.

QUando fuerint requiſiti, vel ob Notarij defectum, vel quod is impediatur, Eccleſiaſtica Edicta partibus nuntiabunt, & Cenſuras publicabunt, denuntiationesque, & publicationes, quas fecerint, in dorſo Edictorum hujuſmodi cum die, menſe, anno, & teſtibus deſcribant, ut ea de re publicum extet monumentum.

§. III.

Piarum Fundationum executionem omittentes denuntiet.

Synod. de Quir. conſtit. 56.

PUnctatorum etiam officium exerceant, annotentque Beneficiatos, & Capellanos, qui Miſſas, quas debent, non celebraverint, aut qui anniverſarijs, & feſtis Capellarum, ubi Eccleſijs ſuis inſervire debent, non iterfuerint, Epiſcopumque, aut Viſitatorem Sacriſtæ hujus rei certiorem faciant, ut punitis negligentijs, voluntas eorum, qui Capellas fundarunt, integre adimpleatur.

TITU-

TITULUS V.

De vita, & honeſtate Clericorum.

DE CLERICORUM HABITU, ET CULTU EXTERNO.

§. I.

Clerici omnes honeſtum, ac Clericalem habitũ deferant.

Mex. 1. c. 48. & Mexic. 2. c. 22. Guad. tit. 5. Tarracon. Conc. tit. de vita, & honeſtat. Cleric. Milan. 1. p. 2. tit. de Clericor. veſtitu, & Gran. de vita, & honeſt. Cleric. & Syn. de Quir. conſt. 36. 37. & 38. & Provinc. ejuſdem Quirog. act. 3. cap. 35 & Limen. 3. act. 3. c. 15. & 16. & Milan. 4. 3. p. titul. de vita, & honeſt. Clericor. Seſſ. 14. c. 6. de reform.

QUONIAM Clerici alijs omnibus tanquam exemplum propoſiti ſunt ad imitandum adeo, ut illa Domini ſententia, qua Diſcipulos ſuos lucem Mundi appellavit, de eis non incongrue intelligatur, oportet maxime, ut non ſolum mentem interius componant, ſed ut exteriori habitu honeſtatem, & modeſtiam præferant, ne hominibus, de externis ſolum judicantibus, ſcandalo ſint, eorumque ſtatus, & miniſterium in contemptum veniant. Id circo in executionem Concilij Tridentini hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut exterior habitus Clericorum omnium Sacro Ordine initiatorum virtutem, honeſtatem, morumque gravitatem oſtendat, prout decet Clericalem ſtatum, quod ut melius fiat, ſequentes regulas obſervabunt.

§. II.

Tonſuram deferant, & qualem Clericalem habitum.

Gran. dicta tit. de vita, & honeſt. Cleric. n. 2. Prov. de Quir.

IN primis, Clericali tonſura inſigniti ſint, ad eam formam, quam ratio uniuſcujuſque Ordinis poſtulabit, comam non nutriant, barbam novacula radant, vel ita recidant, ut nihil ſeculare remaneat,

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

act. 3. c. 35. Limenſ. 3 act. 3 c. 16. & Milan 5. tit. quæ ad Clericorum honeſtatem attinent.

quod Populo ludibrio eſſe poſſit. Habitum honeſtum deferant, tunicas clauſas, aut alterius generis cum pallio, quod Mantellum vocant, ad talos uſque dimittant, & in omni veſtitu non alium, quam nigrum colorem adhibeant. Verumtamen, ſi iter faciendum ſit, contractiori habitu, & ad iter accommodato, nigri tamen coloris, & parum infra genu demiſſo, eis uti liceat, ut ex habitu, Clericos, & Eccleſiaſticos Miniſtros eſſe, ubique appareat.

§. III.

Veſtibus non utantur holoſericis.

Gran. tit. de vita. & honeſtate Clericor. n12 & Synod. de Quir. conſt. 36.

HOloſerico veſtimento, undulatove, ſubſerico, aut opere gorvaranio ex Caſtella, aut ex Sinis allato, ne utantur; Præbendati tamen, aut Licentiati in Theologia, vel Decretis per probatam Univerſitatem Togas ſubſerici tafetaneo opere, aut gorvarani intertexti domi geſtare poterunt, foris vero ſine pallio, mantello nuncupato, ne incedant. Manicas ſerici raſi, calceos, aut crepidas, holoſerici villoſi, caligas ſericas turgidas, & diſſectas ne deferant, veſtitu fimbriato, clavis ſericis, phrygijsve, aut ſegmentis ornato, ne utantur, ſed ſegmenta raſi ſerici, aut tafetani, quæ duorum, aut trium digitorum latitudinem non excedant, in extremitate pallij, ſeu mantelli geſtare poterunt. Galerum acuminatum, ſeu id genus pilei, quod Hiſpani *montera*, aut *gorra* appellant, aut ſericum pileum, ne deferant; ſed tantum laneo galero, & ea forma confecto utantur, quo gravitatem ſui ſtatus profiteantur.

Prov. de Quir. & Limenſe ubi ſupra.

Prov. de Quir. act. 3. cap. 35.

§ IV.

§. IV.

Quas alias veſtes Clerici deferre nequeant.

Limenſ. 3. act. 3. c. 16. Gran. ubi ſupra n. 3. Mexic. 1. c 48. §. 1. in fin. Guadix tit. 5. conſt. 2. Milan. 1. p. 2. tit. de Clericorũ veſtitu, & reliqua vitæ moderatione verb. annulum, & Gravat. d. tit. de vita, & honeſtat. Clericor num. 3. Prov. de Quir. act. 3. c. 35. Milan. 4. 3. p. tit. de vita, & honeſtate Cleric. fol. 668. verbo nulli Sacerdoti.

CAmiſias ad collum, & ad manum criſpas, vel artificio elaboratas, in Sacro Ordine conſtituti rejiciant. Zonas ſericas auro, argentove cælatas, cothurnos albos argenteo, aliove colore elaboratos ne deferant. Chirotecas odoribus conditas, aut diſſectas, colore aliquo tinctas ne ferant. Annulos non induant, niſi quibus, propter officij munus, aut honoris gradum, ſint jure conceſſi, qui vero ſecus fecerint, annulos amittant, eorumque pretium in uſum piorum operum erogetur; cujus rei executio Judicibus, & Miniſtris Eccleſiaſticis injungitur.

§. V.

Sordidi in publicum ne prodeant.

Gran. ubi ſupr. num. 8.

QUoniam vero alij in alio extremo verſantes, Clericali ſtatui dedecori ſunt, qui nimis abjectis veſtibus, ſordidis, & pannoſis utuntur, præcipit hæc Synodus, ut, ſi quando Officiales veſtibus hujuſmodi indutum quemquam compererint, eum in publicum prodire ne patiantur, donec decenti habitu (ſi poteſt) ipſe ſe induat, aut ei, ſi pauper ſit, veſtitus provideatur.

§. VI.

Veſtes luctuoſas non induant.

Gran. ubi ſup. n. 9. Synod. de Quir. conſt. 36. Milan. Conc. 5. fol 766. verbo Clericus, qui amictu.

LUgubres veſtes Clericis interdicuntur, niſi pro morte Patris, aut Matris, quas tunc ad modum Secularium ne geſtent, nec aperto capite incedant, aut barbam hujus rei cauſa relaxent, neque his veſtibus amplius quam per duos menſes utantur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VII.

Nimius splendor in superpelliceis prohibetur.

Prov. de Quir. act. 3. c. 35.

SUperpellicea rete, aliove eleganti artificio elaborata, aut adeo contracta, ut infra genu non dimittantur, ne induant.

§. VIII.

Quomodo equitare debent.

EQuo ne vehantur, nisi iter fecerint, si vero mulis vehuntur, eas ne ornent, neque ornatum gualdrapium, * eis adhibeant, nisi Præbendati sint, aut Licentiati, vel Doctores in Theologia, vel Decretis, qui hoc ornatu (laneo tamen) uti poterunt, fericis vero alijs ornamentis, frænis, stapedis, aut calcaribus deauratis, aut argento laboratis nequaquam utantur.

* Hoc est luteat.

Gran. ubi supra n 4. Synodal de Quir. const. 36.

§. IX.

Pœnæ eorum, qui vestibus secularibus usi fuerint.

OMnes hujus Provinciæ Clerici Sacris initiati, cujuscumque status, & conditionis sint, quod hoc Decreto eis jubetur, diligenter observent, rebusque in eo prohibitis ne utantur, quod si secus fecerint, & in habitu seculari incesserint, vestes amittant, earumque pretium executori Justitiæ, aut accusatori, & Judici, a quo sententia lata fuerit, æquis partibus, distribuatur. Qui vero rebus alijs hoc Decreto sancitis contravenerint, quoties id commiserint, pœnam pondo octo incurrant, quæ pijs operibus, & Judici ex officio contra eos sententiam ferenti, si accusator non adsit, æque applicentur. Cavetur autem, ut vestibus, quas ante hoc Decretum ferre

ferre licebat, per octo menses, & non amplius, uti liceat.

§. X.

Adhuc de re eadem.

QUI vero hoc Decreto prohibita attentaverit, aut quæ de cetero Episcopus quoad Clericalem habitum publico Edicto vetuerit, præter pœnas contra eos hic statutas juxta formam Concilij Tridentini, gravioribus alijs pœnis punietur, usque ad suspensionem, & officij, ac beneficij privationem, si id eorum contumacia postulaverit, ne quis de eorum exteriori habitu observare contemnat, quod ad Populi Christiani ædificationem, & bonæ vitæ exemplum non mediocriter confert.

Sess. 14. c. 6. & Sess. 24. cap 12. verbo vestitû in super. & Sess. 22. c. 1. de reformat. & sunt alia Cœcilia, quæ refert Joannes Trullo in expositione regulæ Canonicorum Regularium lib. 2. c. 30. a n. 2.

DE EVITANDIS SPECTACULIS VANIS, ET ACTIONIBUS PROPHANIS.

§. I.

Clerici Taurorum agitationi non intersint.

UT multorum interitus, vulnera, aliaque damna, quæ ex Taurorum spectaculis proveniebant, vitarentur, felicis recordationis Pius Papa V. motu proprio, principibus, republicisque sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ præcipit, ne Taurorum spectacula fieri in suis jurisdictionibus consentirent: interdixit itidem, ne Clerici, Regulares, & Seculares Sacro Ordine initiati, vel Ecclesiasticum beneficium obtinentes, spectaculis hujusmodi, sub pœna Excommunicationis assisterent. Postea vero felicis recordationis Gregorius Pa

Motus proprius Pij V. in Bullario Apostolico. Mexic. 1. c. 48. §. 3. Guad. lib. 5. const. 14. Granat. de vita, & honest. Cleric. n. 18. Tolet. act. 3. c. 26. & Synod. de Quir. const. 37. in fine, & sunt alia Concil. Provinc. quæ refert Ioânes Garcia Gallego tra-

ftat. de expenſis, & Meliorationibus c. 21. n. 29. Greg. XIII. in 2. part. Bullarij Apoſtolici.

pa XIII. ſuo Apoſtolico Brevi conceſſit Taurorum ſpectacula, his tamen conditionibus, ſi ea feſto die ne fiant, ſi Gubernatores, aut Magiſtratus, quantum fieri poterit, diligenter caveant, ne ob hanc cauſam alicujus mors eveniat. Necnon cenſuras, & pœnas, quoad Seculares Perſonas, & Militarium Ordinum milites in Sacro Ordine minime conſtitutos ſuſpendit: Quare juxta hanc conſtitutionem Pontificis, quorumdam Clericorum licentiam hæc Synodus animadvertens, ſtatuit, ac præcipit, ne ullus Clericus in Sacro Ordine conſtitutus, aut Beneficiatus Taurorum ſpectaculis interſit, ſub pœna in Apoſtolicis litteris ſtatuta, ac gravioribus alijs, quibus, ut huic malo occurratur, contra eos procedetur.

§. II.

Clerici larvati non incedant.

Tx. in c. unico de vita, & honeſt. Cleric. lib. 6. Mex. 1. c. 48. §. 1. Granat. ubi ſupra n. 13. & Tolet. act. 2. c. 21. in fin. & Limenſ. 3. act. 3. cap. 20. Non niſi nigras veſtes deferant.

INterdicit etiam hæc Synodus, ne Clericus ullus Sacro Ordine initiatus, perſonatus, aut larvatus incedat, neque in comedijs Perſonam agat, etiam in Feſto Corporis Chriſti, neque cum Thorace, aut Caligis, quantumvis permiſſis, ſine tunica talari per vias, & plateas deambulet, neque alijs utatur varij coloris prophanis Ornamentis, ſub pœna pondo viginti ſi ſemel id commiſerit, ſi bis, duplum perſolvat, idque in ſumptus juſtitiæ, accuſatorem, & pia opera conferatur. Si vero ter, eum Epiſcopus per duos menſes ab officio, & beneficio ſuſpendat.

§. III.

Prophana ne canant: non etiam ſaltent.

NE cantiunculas inhoneſtas, aut prophanas cantent, neve in novis Miſſis, nuptijs, aut alijs Feſtis ſaltent, ſcurrilia verba ne proferant, aut Citharædos referant, neque jocoſe in hominum congreſſu prædicent, ſub eadem pœna; Indorum etiam Miniſtri ad domus eorum, qui inter Indos proceres ſunt, aut aliorum Indorum, convivandi gratia, ne accedant, ſed ad Hoſpitium Clericis deſignatum. Evenire enim ſoler, ut ex nimia cum eis familiaritate Indi Miniſtris reverentiam non exhibeant, Doctrinæque intereſſe, & ea obire, quæ ſuarum ſaluti maxime ſunt neceſſaria, audacter contemnant.

Mex. 1. c. 48. §. 3. in princ. Guadix tit. 5. conſt. 16. & Gran. ibi n. 13. Synod. de Quir. conſt. 37. & Conc. Milan. 4. 3. p. titul. de vita, & honeſt. Cleric. fol. 668. verbo in omni, item verſ. Quam eorum.

§. IV.

Veterinariam Artem non exerceant.

QUia Sacrorum Canonum conſtitutionibus prohibitum eſt Clericis, ne vili, & ignobili aliqua arte utantur, interdicit quoque hæc Synodus, ne ullus Clericus veterinarij * artem exerceat, nec mularum, aut equorum domitor ſit. Quod ſi ſecus fecerit, graviter punietur. In hoc vero Ordinarij conſcientiæ maxime injungitur, ut tam infimam, tamque indecoram artem ab Eccleſiaſticis viris procul arceat.

* *Albeyterla.*

Iubat tx. in cap. unico de vita, & honeſt. Clericor. lib. 6. & tx. in Clem. 1. verſ. ad 2. verſus vero alios eodem tit. de vit. & honeſt. Cleric.

§. V.

Clerici per ſe ipſos nullum puniant.

NUllus Clericus, propter imminens periculum, ſervum, famulum, aliamve Perſonam per ſe corrigendo puniat; niſi moderata ſit punitio, & qua magis proximi correctio procuretur, quam de eo ſumatur vindicta, quæ ab jis longe abeſſe debet, qui morbis medentur animarum.

Mexic. 1. c. 60. §. 1. & Guadix tit. 6. conſt. 11. & Limen. 3. act. 4. cap. 8.

§. VI.

Arma in Civitate non gestent: neve noctu Musicis intermixti circumeant.

Mex. 1. c. 55. & Guad. tit. 5. const. 12. & Milan. 1. 2. p. tit. de Armis, ludis, spectaculis, & ejusmodi a Cleric. vitandis, & Gran. titul. de vita, & honest. Clericor. n. 10. & Synod. de Quirog const. 36. & Limen. 3. act. 3. c. 16.

NE Clerici arma cujusvis generis, ad offensionem, vel defensionem die, aut nocte in Civitate, aut oppido ferant, neve in habitu seculari cum musicis instrumentis noctu incedant, nec suspectas domos ingrediantur, sin minus pœna amittendi arma, instrumenta musica, & habitum indecentem, necnon solvendi pondo decem incurrant, quæ in piorum operum, & executoris Justitiæ usum æque erogentur. Si vero executori Justitiæ, aut Fiscali violenter restiterint, in carcerem conjiciantur, arbitrioque Episcopi severius puniantur.

§. VII.

Majores sclopos ne deferant.

Mexic. 1. c. 55. §. 1. & Milan. 1. ubi supra, & Synod. de Quir. const. 36.

ARchabusio, etiam dum iter faciunt, aut in venationibus, vel in alijs actionibus ne utantur. Sin minus, Archabusium amittant, & pondo decem accusatori, vel si is non adsit, Judici, pijs operibus, & Justitiæ sumptibus æque persolvant; illi tamen, qui per regiones, ubi bellum geritur, iter faciunt, aut ob aliam justam causam, Archabusio, alijsve armis uti poterunt, scripto impetrata venia ab Episcopo, cujus conscientiæ, hæc Synodus injungit, ut id re bene explorata, causisque urgentibus solum permittat.

§. VIII.

§. VIII.

Hominibus laicis, sed præcipue mulieribus sua opera ne locent.

Mex 1. c. 55. & Guadix titul. 5. const 17. Milan. 1. 2. p. tit. de negotijs Secularibus a Clerico fugiendis vers. neve præcursor, et Tolet. act. 2. c. 22. & act. 3. c. 19. Gran. tit. de vita, & honestat. Cleric. n. 19. Synod. de Quirog. const. 36. in fine, & Prov. de Quiroga a. 9. 3. c. 36. & Limen. 3. act. 3. c. 18. & Milan. 5. fol. 767. verbo quæ in Concilio, & Synod. de Osma titul. 8. const. 1. §. 8.

INdignum est, & Ecclesiastico honori valde indecorum, ut Clerici, qui in sortem Domini vocati sunt, & divino cultui addicti, præcursores, sive assectæ, œconomi, aut famuli sint secularium Personarum, præsertim mulierum. Quare, ut hæc macula a Clero prorsus deleatur, mandat hæc Synodus, ne ullus Sacro Ordine initiatus, cujuscumque dignitatis, & qualitatis, præcursor, aut assecla feminarum, etiam matris, & sororis ullatenus sit, sub pœna Excommunicationis, quam Clericus, & femina, cui is obsequium hujusmodi præstiterit, incurrant. Interdicit etiam, ne ullus Clericus in Sacris constitutus famulus, procurator, œconomusve sit alicujus Personæ secularis, aut ejus negotia, vel facultates tractet, sub eadem pœna; non tamen prohibetur, ne (Clericalis status decore servato) liberos Personarum secularium erudiendos Clerici suscipiant, eorumque sint Magistri, & Præceptores. Nullus præterea Clericus Indam feminam, aut Ancillam suam dorso equi, aut mulæ vehat; Ministri quoque Indorum, cum ex uno oppido in aliud, aut ex uno districtu in alium diverterint, Indam aliquam feminam secum ne deferant, eo prætextu, quod sibi inservire debeat: Sin minus Episcopi arbitratu severe puniantur.

§. IX.

Clericorum ebrietati deditorum pœnæ.

PErpendens hæc Synodus, quantum Sacerdos, qui Sacrum frequentans, hospitium Christo Domi-

Mex. 1. cap. 48. §. 2. in fine, & Gran. de vit. & honest. Clericor. num. 14.

mino præbet, abhorrere debeat ebrietatem, qua rationis usus amittitur, sensusque, & corporales facultates debilitatæ languescunt, statuit, ac jubet, ut si quis Clericus, quod absit, tam fuerit sui oblitus, tamque intemperatus, ut vino inebrietur; si is beneficium obtinuerit, ab administratione Sacramentorum pro prima vice per quatuor menses suspendatur; pro secunda, per annum, pro tertia, beneficio privetur, & inhabilis ad aliud obtinendum efficiatur. Si vero beneficium non obtineat, & semel hoc crimen commiserit, ad inclusionem carceris per duos menses damnetur, si bis in idem inciderit, per quatuor menses detineatur; si ter, a Diœcesi tamdiu relegetur, quamdiu videbitur Episcopo.

DE LUDIS CLERICIS PROHIBITIS.

§. I.

Qualis lusus prohibeatur Clericis.

Tx. in cap. Clerici de vit. & honest. Clericor. & tx. in cap. inter dilectos 1. p. de excessibus Prælatorum.

Conc. Trid. Sess. 22. cap. 1. de reformat.

Ex Titul. 7. lib. 8. recopil. & lex 13. tit 7. eodem lib. 8. recopil.

CUjusvis generis ludus hominibus maximo nocumento est, Clericis præsertim, quibus ratione Clericalis Officij, in sancte, & laudabiliter agendo tempus terendum esset, ab eisque redditus Ecclesiastici pijs operibus essent impendendi. Eam ob causam hæc Synodus decernit, ac jubet, ne ullus Sacro Ordine initiatus, aut Beneficiatus hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ clam, aut publice, per se, vel interpositam Personam ludum prohibitum exerceat, veluti aleæ, tesserarum, ac Talorum, quæ ludorum genera regijs sanctionibus prohibentur, nec in ludo, pecuniæ, gemmæ, aut alia, quæ pecunia æstimari possunt, intercedant, sub pœna restituendi to-

Mex. 1. c. 50. & Guadix titul. 5. const. 5. & Milan. 1. 2 p. d. tit. de Armis, Iudis, &c & Gran. de vita, & honest. Cleric. n. 11. & Synod. de Quir. const. 37. & Limens. 3. act. 3. cap. 17.

totum id, quod ludendo lucrati fuerint, & pro prima vice pœnam pondo triginta, in usus fabricæ Cathedralis, aut Parochialis ejus Civitatis, vel oppidi, ubi id evenerit, & in usus accusatoris: pro secunda vice pœna duplicetur, pro tertia ultra dictam pœnam alijs gravioribus, arbitratu Episcopi puniantur, nec solum ludere Clerici interdicuntur, sed ne spectatores ludorum sint, hæc Synodus statuit. In domibus itidem suis Clerici ludum ne permittant, nec aleas porrigant, nec pro aleis pretium extorqueant, nec mutuo pecunias ad ludendum dent, aut pro quoquam in ludo spondeant. Sin minus contra Clericos hujusmodi aleatorum susceptores procedatur, & ita coërceantur, ut Populus ædificetur, & tam turpis corruptela, ac Ministris Dei prorsus indigna funditus extirpetur. In quo hæc Synodus Episcoporum, & Judicum conscientias vehementer onerat, ac præterea Clerici, hujusmodi partibus, si petierint, intra novem dies solvere compellantur, totum id damnum, quod in ludo intercessit. Quod si partes dissimulaverint, Fiscalis, aut executor Justitiæ Ecclesiasticus, intra duos menses petere possit, idque in accusatoris, piorum operum, & Judicis usum æquis partibus erogetur. Si autem Fiscales hujusmodi rei conscij, in accusando negligentes sint, pro sua contumacia, & negligentia, etiam usque ad officij privationem arbitratu Ordinariorum puniantur.

§. II.

Clerici gravitatem servent coram secularibus.

PRæterea, ut omnem gravitatem, & modestiam (prout decet Clericalem statum) Clerici pro-

 fi-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Mex. 1. c. 50. §. 1. Guad. tit. 5. conſt. 5. & Gran. de vit. & honeſt. Cleric. n. 11. & Syn de Quirog. conſt. 37.

fiteantur; publice eis pila ludere prohibetur, & privatim quoque cum ſecularibus, vel coram ſecularibus Perſonis, Globos ligneos publice ludendos ne impellant, ſub pœnis ſtatutis, præter quas, amittant etiam veſtes, quibus ad Globorum ludum exercendum exuti fuerint, hæ vero veſtes per tertias partes applicentur, ut conſtitutum eſt.

§. III.

Ludis etiam permiſſis ne publice ludant.

Axedrez.

SAchia * itidem, aut alijs ludis permiſſis, ne ludant in locis publicis, aut in domibus, quo ad id multitudo hominum convenit, veluti in domibus Aromatariorum, aut Tonſorum. Si autem in occulto ludos licitos hujuſmodi exercuerint; numeroſa pecunia in eis non intercedat, aliter enim pro qualitate exceſſus corrigentur.

§. IV.

Cum mulieribus non ludant, nec occulte.

UT autem incommoda, & ſcandala, quæ quotidie in his partibus audiuntur, evitentur; nequaquam publice, aut privatim Clerici cum mulieribus, etiam conſanguineis ludant: Si vero ſecus fiat, Epiſcoporum conſcientijs hæc Synodus injungit, quatenus adeo gravibus pœnis delinquentes coerceant, ut depravata hæc conſuetudo, & in omnes partes pernitioſa reſecetur.

§. V.

Qualis ludus, & quando eis permittatur.

Ex lege Regia 10. 11. tit. 7 lib. 8. recopil. Mex.

HIS vero non obſtantibus, quæ hoc Decreto conſtituta, & decreta ſunt, declarat hæc Synodus, ut

ut recreandi animi cauſa, extra tempus Adventus, & Quadrageſimæ, ludi liciti Clericis permittantur, ſumma duorum pondo tantum intercedente, dummodo id raro, ſine ſcandalo, & cum Perſonis honeſtis fiat. Qui vero ſummam pecuniæ hujuſmodi exceſſerint, in foro conſcientiæ reſtituere tenebuntur, quidquid amplius fuerint lucrati, quia hoc Decreto majoris pecuniæ lucrum interdicitur. Pecunia vero, quæ præſcriptam ſummam in ludo exceſſerit, fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, aut Parochialis ejus Civitatis, vel oppidi, ubi id contigerit applicetur, ſi is, qui petierit, libere de ea pecuniæ ſumma diſponere poſſit, ſi vero libere de ea diſponere non poſſit, reſtitutio ei fiat, ad quem vere pertinet.

1. c. 50 & Guadix tit. 5. conſt. 5. & Milan 1. 2. p. tit. de Armis, & ludis, & Granat. tit. de vita, & honeſt. Cleric. n. 51. & Limenſ. 3 act. 3. cap. 17. & facit reg. Ordinis Militaris S. Iacobi tit. 22. c. 10. y en los eſtablecimientos ejuſdem Ordinis S. Iacobi tit. 8. c. 3.

DE USU FREQUENTI EUCHARISTIÆ.

§. I.

Clerici in Sacris conſtituti ad Sacram Euchariſtiam frequenter accedant.

UT Diaconi, & Subdiaconi eo magis ad digne celebrandum ſe præparent, quo magis ad Sacrum Presbiteratus Ordinem accedunt, Sacroſanctum Concilium Tridentinum maxime decere conſtituit, ut ſaltem hi, diebus Dominicis, & ſollemnibus, cum Altari miniſtraverint, Sacram Communionem percipiant. Cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus Diaconis, & Subdiaconis hujus Provinciæ, in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipit, ut in diebus Nativitatis Domini, Reſurrectionis, Pentecoſtes, Feſti Corporis Chriſti, Aſſumptionis

Seſſ. 23. c. 13. Mexic. 1. c. 52. & Tolet. act. 3. c. 6. & Granat. tit. de celebrat. Miſſarum n. 28. Milan. 1. p. 2. tit de frequenti divini ſacrificij oblatione, et Mediolan 2. tit. 2. Decreto 26.

TITULUS III.

De Beneficiatis Cathedralium, & Parochialium, & eorum Officijs.

DE ASSISTENTIA BENEFICIATORUM DIVINIS OFFICIJS DEBITA.

§. I.

Ordo ſervandus, ac decor in celebratione Divinorum Officiorum.

POpuli Chriſtiani devotio, ea re maxime conſervatur, qua mirabilis ordo in Cultu Divino cernitur, ob varietatem Officiorum, & Miniſteriorum, ex quibus Militantis Eccleſiæ ornatæ varietate pulchritudo mirifica cernitur, quod, quam ob cauſam diligenter curandum eſt, ne divina hæc harmonia ullatenus diſſonet, immo Præbendati, & Beneficiati omnes plene id totum adimpleant, quod ſibi incumbit ex Officio, cujus ratione beneficium confertur.

§. II.

Parochi, & ceteri Miniſtri Rituali exacte ſe conforment.

Conc. Milan. 4. titul. quæ pertinent, ad Capitula Cathedr. alibi.

QUod, ut fiat; hæc Synodus in primis præcipit Dignitatibus, Canonicis, Præbendatis, Beneficiatis, & Miniſtris omnibus Eccleſiarum Cathedralium, ut in omnibus, & per omnia inſtitutiones Dignitatum, Canonicatuum, & Beneficiorum hujuſmodi obſervent, Rituale quoque, ſtatuta, Decretaque hujus Synodi, ſub pœnis in eis contentis, adimpleant.

§. III.

§. III.

Si Præbendatus aliquis ad mulctam condemnetur, nihil ceteri condonent.

QUando Epiſcopus Præbendatum aliquem in carcerem conjecerit, eundemve ſuſpenderit, excommunicaverit, aut diſtributionibus privaverit, ne mulctæ hujuſmodi fruſtrentur, Præbendati ceteri huic remittere non poterunt, quod ex abſentijs, vel condemnatione amiſerit, nec tantumdem quantum perdiderit, aut aliquam partem in compenſationem, aut alias eidem condonare. Quod ſi ſecus fecerint, actus, & contractus hujuſmodi irriti ſint, totumque id, quod remiſerunt in foro conſcientiæ ſolvere teneantur fabricæ Cathedralis Eccleſiæ.

Toled. action. 3. cap. 20.

§. IV.

Capellæ ne Præbendatis committantur.

AD Divini Cultus augmentum, Sanctum Concilium Tridentinum interdixit, ne ullus duo beneficia obtineret, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus decernit, ut Capellæ in Cathedralibus Eccleſijs, ſeu Parochialibus inſtitutæ, ſi a primæva ſua inſtitutione dignitati alicui, canonicatui, ſeu beneficio annexæ non ſint, nequaquam capitulari alicui, ſeu beneficiato conferantur, ſed Clericis alijs, qui eis inſerviant, ſicque fiat, ut Miniſtrorum numerus, & Eccleſiarum cultus accreſcat.

Seſſ. 24. c. 17.

Real Cédula, y es general en las Indias, & concordat Conc. Limenſ. 3. act. 3. cap. 30.

§. V.

Sermonibus interſint Præbendati.

PRæbendati omnes cujuſcumque conditionis ſint, Sermonibus, qui ad Populum inter Miſſarum

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

tidianis distributionibus pendeat, nihilominus perpendens hæc Synodus, usus, & consuetudines Cathedralium Ecclesiarum harum partium variari, quo fit, ut nulla consuetudo vim legis habere videatur, cumque assiduis laboribus aliquod temporis intervallum ad requiem intermittendum sit, permittit, ut Præbendati sexaginta diebus ad requiem potiantur, quos etiam ipsi eligere poterunt, quibus diebus, a Punctatoribus non annotentur illi, quousque aliter fuerit a Sanctissimo Domino nostro Papa constitutum, extra hos autem dies absentiæ a Divinis Officijs, etiam cum consensu habito, sine juxta ægritudinis causa, & mulctæ, quas ob hanc causam incurrerint, Præbendatis ne remittantur. Quod si aliter fiat, qui mulctas hujusmodi remiserint, tantumdem fabricæ Cathedralis restituere teneantur, quantum remiserunt.

Declarationem Cardinal. refert Nicolaus Garcia, tom. 1. de Beneficijs 3. p. c. 2. §. 1. n. 311. & 312.

Concil. Limens. 2. c. 66. ad finem.

§. III.

De Punctatore.

UT constet manifeste, qui Præbendati Sacras Horas, & Divina Officia non obierint, singulis Cathedralibus Ecclesijs, probatæ fidei Sacerdos in Punctatorem creetur, qui coram Episcopo, aut ejus Officiali juret, se in officio suo obeundo, fidem, & diligentiam præstiturum, & librum punctationum accurate asservaturum, illumque, cuiquam minime ostensurum, neque antea capitula redditurum, quam offici sui rationem reddiderit, deinde liber punctationum in Archivio Ecclesiæ reponatur. Si vero Punctator absit, alius substituatur, qui, præstito juramento, altero in libro omnes notet, qui Divinis Officijs non

Concil. Compost. tel. act. 2. c. 27. Concil. Limens. 2. c. 65. & Milan. 1. 2. part. tit. de offic. Punctatoris, & 4. Milan. 2. part. tit. de distributionibus, verbo quod de Punctatorum.

non interfuerint, eo tempore, quo Punctator abfuit. Punctatori vero redeunti hujus rei rationem reddat, ut punctationes in ejus absentia notatas, in librum suum transcribat; officium autem Punctatoris nullos nisi Sacerdos exerceat, neque ab eo sine justa causa removeatur.

§. IV.

Parochi per se ipsos Curam exerceant, quæ ijsdem commissa est.

CUrati omnes, tam Cathedralium, quam Parochialium Ecclesiarum, non per substitutos, sed per se ipsos officijs suis fungantur, si ægritudine, aut alia legitima causa impediti non sint. His autem rebus, quæ sibi ex munere conveniunt, accuratiorem operam præstent, quam alijs, quæ, etiamsi bonæ sint, eos tamen impediunt, a Cura Parochiali, cui solicite intentos esse oportet: si vero in sepeliendis mortuis, alius Sacerdos eorum loco officium celebraverit, ipsique solum funus comitentur, tantumdem stipendij percipiant, quam ceteri Sacerdotes comitantes, & non amplius. Quod si præsentes non interfint, nihil hujus rei causa percipiant, idque Judices, & Visitatores ita servari faciant.

Concil. Trident. Sess. 24. c. 12. verbo omnes vero.

Concil. Milan. 4. tit. de Parochijs verbo usu compertum est.

§. V.

Residere tenentur etiam non hebdomadarij.

STatuit etiam, ac præcipit hæc Synodus, ut tam in Ecclesijs Cathedralibus, quam Parochialibus, ubi plures, quam unus Beneficiatus, aut Parochus, Sacerdotes sunt, illi, qui hebdomadarij officium non exercent, a residentia personali in Divinis Officijs non sint exempti, neque hinc occasione desumpta,

UNIVERSIDAD ANTONIO DE NEBRIJA
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ab eis absint: quod si secus fecerint, pro rata temporis stipendium, & obventiones beneficij amittant, quæ fabricæ illius Ecclesiæ applicentur, solum enim ad hebdomadarium pertinet Missas cantare, & Horas Canonicas inchoare cum strictiori administrationis Sacramentorum Cura, quod alios ab obligatione residendi, & assistendi Divinis Officijs liberos non facit,

§. VI.

Manuales distributiones non nisi præsentes lucrentur.

QUIA ordini, & rationi repugnat, ut qui laboris, & oneris particeps non est, commodum, & utilitatem ferat, jubet hæc Synodus, ut qui præsentes anniversarijs, & alijs festis, in hoc Archiepiscopatu, & Provincia fundatis, & dotatis, præsentes non interfint, obventiones ex eis provenientes ne percipiant, nisi aliter sit in fundatione dispositum. Nec Judices Ecclesiastici facultatem concedant, ut absentes quidquam hac de causa lucrentur. Hoc autem Decreto revocantur, & irritæ fiunt donationes, & pacta omnia, quæ in fraudem hujus rei Clerici, aut Beneficiati fecerint; itidemque declaratur, absentes in toto, aut in parte, quacumque ratione obventiones hujusmodi perciperent, teneri in foro conscientiæ eas præsentibus restituere, si non adsit eorum consensus, si vero adsit, fabricæ Ecclesiæ restituant.

TITULUS VII.

De Institutionibus, & jure Patronatus.

§. I.

Nulla Capella erigatur, nisi ei de sufficienti reddita provisum sit.

UT bona, quæ Ecclesiastica fiunt, quia Beneficijs, vel Capellis applicantur, recte administrentur, & perpetuo conserventur, necessarium est, ut fundatione, & institutione, Superioribus, & Ecclesiasticis Prælatis subdita sint, ad quos ex officio pertinet, redditibus, & Ecclesiasticis bonis prospicere: quare juxta Concilij Tridentini Decretum præcipitur, ne deinceps, sine expresso Episcopi consensu Capella aliqua fundetur, ac sine sufficienti bonorum deputatione, quibus redditus, ac stipendium Capellani, juxta onera Capellæ imposita, competentes, firmi, ac securi sint. Cum vero fundator certa aliqua bona non deputaverit, Capella hujusmodi super omnibus institutoris bonis fundata intelligatur, quorum bonorum ad effectum hujusmodi inventarium conficietur: Nullatenus autem in his fundationibus, & institutionibus ea conditio admittatur, ut Capella hujusmodi ab Ordinario visitari non possit, immo talis conditio ex hoc irrita, & nulla decernitur, qua minime obstante, ad Capellæ visitationem Ordinarius procedat. Si quis vero Capellam hac conditione susceperit, sub Excommunicationis pœna interdicitur, ne huic in ulla Ecclesia, quæ ad

Sess. 22. cap. 8. & 9. de reform.

Granat. tit. de instit & jure Patronat. n. 1. & Gudix tit. 3. const. 33.

Gudix tit. 3. const. 28.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Sacrum peragendum, & ad Capellæ hujusmodi cultum necessaria sunt, ullatenus tribuantur.

§. II.

Census Ecclesiastici ubi collocandi.

Guadix titul. 3. constitut. 34. & Gran. de instit. & jure Patron. n. 4. & 5.

NUllus Capellæ Patronus, aut alicujus communitatis membrum, cui competat jus patronatus, nec Persona aliqua cum eo intra tertium gradum conjuncta, nec Capellani, aut œconomi Capellani hujusmodi pecunias in Emphyteusim accipiant, aut prædia, & bona locabunt, quæ ad dotem Capellarum ex institutione pertineant. Si vero secus fiat, contractus nulli sint, & irriti, prout Decreto hujusmodi nulli decernuntur, & irritantur; qui vero in hujusmodi contractibus intervenerint, in pondo viginti condemnentur, pijs operibus Episcopi arbitratu applicandis. Præcipitur etiam, ut census super bonis liberis, & magni valoris imponantur, eisque Personis dentur, de quibus maxima securitas sit, ea in omnibus observando, quæ per constitutionem felicis recordationis Pij Papæ V. de hoc statuta sunt, ut Capellæ perpetuo consistant.

§. III.

Beneficiorum Patroni proventuum perceptioni ne se ingerant.

Sess. 25. cap. 9. de reformat.

PRæterea ad præscriptum Concilij Tridentini mandat hæc Synodus, ne ullus beneficij Patronus, cujuscumque conditionis (etiamsi universitas sit, aut Collegium Clericorum, aut Secularium) nullatenus se intromittat, in perceptionem fructuum, proventuum, & obventionum beneficiorum, etiamsi re ipsa ad

Guadix titul. 3. const. 34. & Gran. tit. de rebus Ecclesiæ conservandis n. 13.

ad patronatum pertineant, ex institutione, aut fundatione, sed fructus, proventus, & obventiones hujusmodi Rectori, aut Beneficiato libere relinquat, nec patronatum per venditionem, aut alium titulum a jure prohibitum transferre audeat, sub pœna Excommunicationis, & Interdicti respective, & præterea ipso jure inhabilis sit ad jus patronatus.

§. IV.

Beneficiorum capitalia quam primum imponantur.

Granat. de instit. tut. & jure Patronat. n. 4.

ITidem statuitur, ac præcipitur, ut si qui obtinentes pecuniam, aut bona, quæ ad Capellas pertinent, in Emphyteusim non dederint, locaverint, & de eis in utilitatem Capellarum non disposuerint, post hujus Decreti publicationem intra triginta dies, pecunias, & bona hujusmodi, alicui probatæ Personæ ad beneplacitum Ordinarij, & Capellanorum in depositum dent cum redditibus, qui ob eorum negligentiam eo tempore cessarunt, eo quod de bonis, & pecunijs hujusmodi in utilitatem Capellarum minime disposuerunt, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ.

§. V.

Onera Capellaniarum adimpleantur.

QUIA vero justum est, ut pia voluntas, & dispositio eorum, qui Capellas fundavere, inviolabiliter observetur, præcipitur Capellanis quatenus Missas, Anniversaria, & Festa, quæ hoc tempore dotata sunt, vel imposterum in hoc Archiepiscopatu, & Provincia dotabuntur, loco, diebus, & temporibus,

Sacrum peragendum, & ad Capellæ hujusmodi cultum necessaria sunt, ullatenus tribuantur.

§. II.

Census Ecclesiastici ubi collocandi.

Guadix titul. 3. constitut. 34. & Gran. de instit. & jure Patron. n. 4. & 5.

NUllus Capellæ Patronus, aut alicujus communitatis membrum, cui competat jus patronatus, nec Persona aliqua cum eo intra tertium gradum conjuncta, nec Capellani, aut œconomi Capellani hujusmodi pecunias in Emphyteusim accipiant, aut prædia, & bona locabunt, quæ ad dotem Capellarum ex institutione pertineant. Si vero secus fiat, contractus nulli sint, & irriti, prout Decreto hujusmodi nulli decernuntur, & irritantur; qui vero in hujusmodi contractibus intervenerint, in pondo viginti condemnentur, pijs operibus Episcopi arbitratu applicandis. Præcipitur etiam, ut census super bonis liberis, & magni valoris imponantur, eisque Personis dentur, de quibus maxima securitas sit, ea in omnibus observando, quæ per constitutionem felicis recordationis Pij Papæ V. de hoc statuta sunt, ut Capellæ perpetuo consistant.

§. III.

Beneficiorum Patroni proventuum perceptioni ne se ingerant.

Sess. 25. cap. 9. de reformat.

PRæterea ad præscriptum Concilij Tridentini mandat hæc Synodus, ne ullus beneficij Patronus, cujuscumque conditionis (etiamsi universitas sit, aut Collegium Clericorum, aut Secularium) nullatenus se intromittat, in perceptionem fructuum, proventuum, & obventionum beneficiorum, etiamsi re ipsa ad

Guadix titul. 3. const. 34. & Gran. tit. de rebus Ecclesiæ conservandis n. 13.

ad patronatum pertineant, ex institutione, aut fundatione, sed fructus, proventus, & obventiones hujusmodi Rectori, aut Beneficiato libere relinquat, nec patronatum per venditionem, aut alium titulum a jure prohibitum transferre audeat, sub pœna Excommunicationis, & Interdicti respective, & præterea ipso jure inhabilis sit ad jus patronatus.

§. IV.

Beneficiorum capitalia quam primum imponantur.

Granat. de instit. tut. & jure Patronat. n. 4.

ITidem statuitur, ac præcipitur, ut si qui obtinentes pecuniam, aut bona, quæ ad Capellas pertinent, in Emphyteusim non dederint, locaverint, & de eis in utilitatem Capellarum non disposuerint, post hujus Decreti publicationem intra triginta dies, pecunias, & bona hujusmodi, alicui probatæ Personæ ad beneplacitum Ordinarij, & Capellanorum in depositum dent cum redditibus, qui ob eorum negligentiam eo tempore cessarunt, eo quod de bonis, & pecunijs hujusmodi in utilitatem Capellarum minime disposuerunt, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ.

§. V.

Onera Capellaniarum adimpleantur.

QUIA vero justum est, ut pia voluntas, & dispositio eorum, qui Capellas fundavere, inviolabiliter observetur, præcipitur Capellanis quatenus Missas, Anniversaria, & Festa, quæ hoc tempore dotata sunt, vel imposterum in hoc Archiepiscopatu, & Provincia dotabuntur, loco, diebus, & temporibus,

tutionis felicis recordationis Pij Papæ V. ſtatuit hæc Synodus, ac jubet, ne ſepulcro ullius Perſonæ cujuſcumque ſtatus illa ſit, * Cenotaphium imponatur, niſi in diebus depoſitionis, Exequiarum, & Anniverſarij: ſepulchra lapidea, & lignea, in Eccleſijs ne erigantur, quæ earum pavimenta ſuperemineant, quod ſi ſecus fiat, ſeculares id commitentes ab Epiſcopo pro modo culpæ punientur; Miniſter vero Eccleſiaſticus conſentiens, pondo decem mulctetur ad uſum fabricæ hujus Eccleſiæ, & ceræ, quæ Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento deſervit. Sacellis itidem, Templorum parietibus panni lugubres ne pendeant, niſi Perſona Regia defuncta ſit. In Funeralibus autem Exequijs, & Anniverſario plures quam duodecim faces, aut cerei ſepulchris ne incendantur; quod ſi plures ſint, ad uſum luminum Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento applicentur.

* *Eſtrade, 6 tarima.*

Mexic. 1. c. 24. Gran. tit. de ſepult. n. 15. Milan. 1. 2. p. tit. de ſepulturis, & Milan. 4. tit. de ſepulturis.

Ne ultra faces duodecim in Exequijs incendantur.

Lex Reg. 2. tit. 5. lib. 5. recopil.

§. VII.

Circa cadaverum tranſlationes aliqua decernuntur.

Gran. tit de ſep. n. 11. & 12.

QUando defuncti corpus ab aliqua Eccleſia, ubi erat in depoſito, removetur, e ſepulchro ante ne eferatur, quam pro ejus juribus pondo duodecim in elæemoſinam erogentur, quorum novem Beneficiatis, tres vero fabricæ illius Eccleſiæ tribuantur. Si vero proprietatis jure ſepultum corpus in Eccleſia aliqua ſit, in aliam nullatenus transferatur, niſi de Epiſcopi, ejusve Officialis, aut Viſitatoris Generalis, expreſſa facultate in ſcriptis. Qua obtenta hæredes viginti quatuor pondo in elæemoſinam conferant, quorum decem, & octo Beneficiatis, ſex vero fa-

fabricæ Eccleſiæ, a qua corpus transfertur, applicentur. His vero juribus, funeralia jura non intelliguntur comprehenſa, quæ alias ex diſpoſitione teſtatoris Beneficiatis provenire poſſunt.

§. VIII.

Pro Epiſcopo defuncto a ſingulis Sacerdotibus Miſſa celebretur.

QUIA vero rationi maxime conſonum eſt, ut ſubditi Superiores amore proſequantur, præcipit hæc Synodus, ut defuncto aliquo Epiſcopo, omnes illius Diœceſis Sacerdotes, intra quatuor dies a die notitiæ pro eo Miſſam unam de defuncto Epiſcopo celebrare teneantur, intra octo vero in ſingulis Eccleſijs Epiſcopatus Miſſa una ſollemnis celebretur cum Reſponſorio, idque ſine pompa, & ſine Eccleſiarum ſumptibus fiat.

Gran. tit. de celebratione Miſſar. n. 32.

TITULUS XI.

De Parochijs.

§. I.

Nullus in aliena Parochia Sacramenta miniſtrare præſumat.

UT inter Parochos, & Eccleſiarum Miniſtros nulla ſit cauſa diſcordiæ, ſtatuit hæc Synodus, & præcipit, ne ullus Sacerdos Secularis, aut Regularis Sacramenta adminiſtrare audeat in jis oppidis, quæ alterius juriſdictioni ſubſunt, ſine Epiſcopi conſenſu, aut Parochi proprij ejus regionis. Permittitur tamen, ut ſi iter agentes per aliquod

Mexic. t. c. 62. cum §. 2. Late, & pie de hoc tit. loquitur Concil. Milan. 4. 2. p. tit. de Paroch.

fraudis, & usurpationis hujusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat, necnon quibuscumque beneficijs privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur, & a suorum ordinum executione etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarij arbitrio suspendatur. Declarat etiam hæc Synodus, ut in oppidis Indorum, ubi aliqua elæemosina ad ædificium, fabricam, aut ornamenta Ecclesiæ erogata sit, eamque Beneficiatus, aut alia quævis Persona Ecclesiastica, sive Secularis cujuscumque qualitatis, & conditionis, in proprios usus converterit, eum easdem pœnas incurrere, & ad integram restitutionem teneri. Personis vero hujusmodi præcipitur, ne deinceps talia cõmitant sub dictis pœnis; hujus denique executio Decreti vehementer Episcoporum Curæ commendatur.

Quid circa Indorũ Ecclesias?

§. II.

Licentia Episcopi requiritur ad sumptus quoslibet faciendos de bonis Ecclesiasticis.

NUllum Capitulum, Confraternitas, aut Communitas, Beneficiatus, aut Oeconomus ratione ædificandi in Ecclesijs, vel Heremitorijs quidquam, sumptus faciant Ecclesiarum, vel Heremitoriorum impensis, nec Capellas in sepulcrum dent, nec res Ecclesiæ alienare possint, sine expresso Episcopi consensu: quod si secus fecerint, contractus de hac re facti nulli sint, & invalidi: sumptus quoque eadem de causa impensi in computum ne admittantur, nec possint in usum Cathedralium, seu Parochialium Imagines, Ornamenta, aliave emere, quæ va-

Ex jure communi tx. in cap. in Canonibus 16. q. 1. & in cap. cum nobis in fine, de electione, & in capit. is cui eodem tit. in 6. & tx. in cap. 2. de donation.

Mex. 1. cap. 25. §. unico, & Mexic 2. cap. 21 & Guadix titul. 3. constitut. 37. &

valorem viginti pondo excedant, nec ad hæc emenda, seu eorum pretium solvendum, Indos compellant, nisi de Episcopi licentia, sub pœna restituendi ex bonis proprijs sumptus, quos hac de causa fecerint. Conceditur tamen facultas ea emendi, quæ ad quotidianum, & ordinarium Ecclesiarum usum necessaria sunt, etiamsi viginti pondo pretium superent. Idem vero hæc Synodus præcipit a Curatis regularibus hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ servari, & adimpleri. In visitationibus autem circa hoc commissos excessus corrigendi intenta sit solicitudo.

Gran. tit. de sepulturis n. 3. & Synod. de Quir. const. 62.

§. III.

Ecclesiæ Cathedralis ornamenta ne commodentur.

NUllus Præbendarus, Beneficiatusve, aut Minister Ecclesiæ Cathedralis accipiat, commodet, aut ab Ecclesia exportet ornamenta, argentum, aliave Ecclesiæ cultui addicta, sine Episcopi permissu, sub pœna arbitrio Episcopi infligenda.

Gran. tit. de rebus Ecclesiæ n. 4

§. IV.

De Archivio, seu tabullario Episcopali.

EPiscopis in bonis Ecclesiæ tuendis, & conservandis maxima debet esse solicitudo; esset enim quælibet in hac re admissa negligentia vitio vertenda: quia vero jura Ecclesiarum hujusmodi in scripturis, & titulis de eis extantibus, continentur, hæc Synodus statuit, ac præcipit, ut in qualibet Diœcesi Archivium unum Episcopale instituatur, in quo Brevia omnia, privilegia Summi Pontificis, schedæ quoque, & provisiones Regiæ Majestatis, omnesque

Conc. Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad bonorum, & jurium Ecclesiast. conservationem. & Tolet. act. 3. c. 1. & Compost. act. 3. c. 13. & Gran. tit. de Beneficiatis a n. 4. usque ad 8. & tit. de rebus Ecclesiæ n.

aliæ ſcripturæ ad dignitatem, & juriſdictionem Epiſcopalem pertinentes, una cum inventario earum accurate confecto ab Epiſcopo, aut ejus Vicario Generali, & a Notario ſubſcripto, recondantur. Neque ab Archivio hujuſmodi ſcriptura aliqua deſumatur, niſi ob cauſam ad utilitatem Epiſcopi, & Eccleſiæ neceſſariam, relicto teſtimonio, cum ſubſcriptione ejus, qui ſcripturam accipit, cum die, menſe, anno, & cauſa, ob quam ſcriptura hujuſmodi ex Archivio deprompta eſt.

1. & 5. & 37. de Quir. conſtit. 61. & Provinc. ejuſdem Quireg. ait. 2. Decret. 7. & Mediolan. 2. tit. 3. Decret. 14.

§. V.

Cura habenda circa Archivium.

QUO vero tutius hoc Archivium cuſtodiatur, in aliquo Monaſterio Civitatis, ubi ſedes Cathedralis reſidet, aut in alio ejuſdem Diœceſis (prout Epiſcopo videbitur) collocetur, & clavibus occludatur, quæ penes Epiſcopum ſint. Sede vero Epiſcopali vacante, Vicarius Generalis unam ex clavibus Archivij Capitulo Cathedralis Eccleſiæ tradat, aut Perſonæ a Capitulo deputatæ, alteram vero Superiori Monaſterij hujuſmodi, a quibus juramentum petat, quatenus fideliter claves hujuſmodi aſſervabunt, nec eas Perſonæ alicui tradent, nec ſcripturam aliquam inde efferri conſentient, ſine licentia Metropolitani, aut alterius Superioris, a quo poſſint compelli. Quando vero Epiſcopus eligetur, ei claves tradant, & rationem reddant ſcripturarum, quas inde ſumpſerunt, & penes quem illæ ſint, eidem annuntient.

§. VI.

§. VI.

In obitu Epiſcopi quid agendum de proceſsibus, qui apud ipſum extant.

QUando vero Epiſcopus obierit, Vicarius Generalis penes ſe accipiat proceſſus omnes, & libellos Cameræ, quos Epiſcopus in ſcrinijs ſuis reconditos habebat, eoſque in dicto Archivio reponat, cui Generali Vicario hæc Synodus ad id facultatem tribuit, & ſub pœna Excommunicationis majoris latæ ſententiæ mandat, ne quiſquam cujuſcumque qualitatis, quominus hoc exequatur, ei impedimento ſit, ſi vero Capitulum fuerit, aut communitas, Eccleſiaſtico ſubjaceat Interdicto.

Conc. Tolet. ait. 3. c. 1. & Compoſt. ait. 3. c. 13.

§. VII.

De Archivio Cathedralis Eccleſiæ.

IN Capitulo etiam cujuſcumque Eccleſiæ Cathedralis Archivium unum ſit, in quo aſſerventur, & in unum redigantur ſcripturæ omnes publicæ, ad Epiſcopum, Capitulum, Fabricam, & Hoſpitales domos pertinentes, cum erectionibus, ſtatutis, & reliquis inſtrumentis ad hoc ſpectantibus; in eodem etiam Archivio liber unus ſit, in quo Capellæ, & fundationes earum, juraque, & prædia ad Eccleſiarum fabricas, & domorum Hoſpitalium totius Diœceſis uſum pertinentia deſcripta ſint. Hoc vero Archivium tribus clavibus occludatur, quarum una penes Epiſcopum ſit, altera penes Decanum, aut Decano abſente, penes antiquiorem Dignitatem, tertia vero penes Canonicum ab Epiſcopo deputatum.

Tol. & Compoſt. ubi ſupr. §. 6.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ® DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. VIII.

In unaquaque Ecclesia Parochiali liber destinetur juribus, censibus, & alijs bonis annotandis.

Mex. 1. cap. 17.

IN unaquaque etiam Parochiali Ecclesia liber unus sit, in quo annotentur jura omnia, prædia, hæreditates, & census ad fabricam Ecclesiæ hujusmodi pertinentia, bona quoque quibus Capellæ Festa, & Commemorationes dotantur, quidque in id præstandum sit, exprimatur, scripturæ etiam, & Institutiones Capellarum. Præterea in singulis Parochijs Tabella una in loco publico collocetur, in qua Missæ, Festa, Anniversaria in Ecclesia hujusmodi celebranda describantur: Hæcque Tabella ab Officialibus, seu Visitatoribus, & a Notario subscripta sit; quando vero Parochi Festa colenda Populo annuntiaverint, ei quoque Festum, aut Anniversarium, ea hebdomada celebrandum notum facient. Id vero omne, quod hoc Decreto continetur, hæc Synodus vehementer commendat Episcopis, ut adimpleant, & quam primum exequantur, cum ex eo non mediocriter pendeant Ecclesiarum, dignitatis Episcopalis, juriumque, & prædiorum conservatio, difficultatumque, & litium remedium, quæ si hoc negligenter fieret, pullularent.

Mex. 1. cap. 17. §. 1. Guadix tit. 3. const. 29. & Gran. tit. de Beneficiatis n. 19. & tit. de sepulturis n. 16. & Prov. de Quir. act. 3. c. 5.

TITULUS IX.

De Testamentis, & ultimis voluntatibus.

§. I.

Episcoporum Cura circa ultimas voluntates.

Conc Trid. Sess. 22. cap 8. de reformat.

PIETATE christiana adstringimur, rebus defunctorum prospicere, qui de fidelitate vivorum confisi, quod ipsi pie, & juste disposuerunt, vivis adimplendum reliquere. Quæ Cura Episcopis potissimum incumbit, tanquam pauperum patribus, & strenuis piorum operum executoribus. Hac igitur de re, decernit hæc Synodus, ut, cum quis, condito testamento, ex hac vita migraverit, antequam Crux efferatur ad corpus defuncti humandum, executores testamentarij testamentum coram Parochis exhibeant, aut saltem eas clausulas authenticas, & fidem facientes, quibus de sepulturæ loco, de Missis, & legatis pijs relictis testator disposuit. Quæ omnia Parochi, & Beneficiati in libro, quem ad effectum hujusmodi habere debent, annotent, curentque diligenter de plena eorum executione, quod si intra fatalem annum, hæc adimpleta non fuerint, Episcopo, aut ejus Officiali, seu Vititatori, id notum faciant.

Mexic. 1. c. 16. 17. & Granat. titul. de testam. num. 1.

Quid faciendum circa testamenta?

§. II.

Executorum testamentorum officium.

EXecutores itidem testamentarij conscientiæ suæ satisfacientes, a testatoribus dispositis, quam primum poterunt, exequantur. Quod si id non effecerint intra terminum, quo de jure, & expressa testatoris voluntate tenentur, per censuras, & alia juris remedia, a Judicibus Ecclesiasticis compellantur, ut cum effectu testamenta hujusmodi exhibeant, & de his, quæ adimpleta sunt, quæque nondum sunt executioni mandata, rationem reddant; si vero propter retardationem, culpabiles sint, puniantur, hæredesque, & depositarij bonorum cõerceantur, ut quam primum totum id tribuant, quod ad executionem testamenti necessarium est.

Granat. tit. de testam. n. 1.

Fundatur Paragrafus iste cum seq. in S. Concil. Trid. Sess. 25. in Decreto de Purgatorio, verb curent autem Episcopi.

Vide cap. 8. Sat. 22 Trid.

§. III.

Executores teſtamentorum intra fatalem annum ne abſint, niſi cautione præſtita.

Facit Cund. tit. 3. conſt. 30.

QUoniam vero executores teſtamentorum aliqui, dolo malo ab Epiſcopatu abſunt, antequam fatalis annus compleatur, eamque ob cauſam, tempore a jure ſtatuto, ab eis ratio peti non poteſt, ſicque diu retardatur, & differtur eorum executio, quæ teſtamentis diſpoſita ſunt, propterea hæc Synodus interdicit, ne ullus executor hujuſmodi a Diœceſi diſcedat, quin prius teſtamentum, quod ſibi incumbit, executioni mandaverit, aut cautionē dederit, quatenus anno elapſo, ſine ulla retardatione præſentem ſe conſtituat, rationem redditurus, arbitratu Epiſcoporum ob ejus contumaciam puniturus, ſi intra octo dies poſt elapſum annum ad id non compareat. Quo vero hujus decreti executio certior ſit, Officialibus, & Judicibus teſtamentorum præcipitur, quatenus Epiſcopis annuntient, ut de opportuno remedio provideant, ne defunctorum voluntates fruſtrentur, & quæ ab ipſis diſpoſita ſunt, minus adimpleantur.

§. IV.

Sex menſium terminus præfigitur Miſſis, & alijs pijs legatis exequendis.

Granat. titul. de teſtamentis n. 2.

CUrati omnes, Beneficiati, Capellani, & alij Sacerdotes, quibus incumbit Miſſas celebrare, aut alia pia legata teſtamento relicta adimplere id agant, & præſtent, intra ſex menſes poſt obitum teſtatoris, ſi ab eo aliter non ſit diſpoſitum, ſub pœna pondo quatuor in uſus piorum operum; necnon eorum

rum impenſis, Miſſæ hujuſmodi celebrentur, & pia legata adimpleantur, quæ ob eorum negligentiam impleta non ſunt.

TITULUS X.

De Sepulturis, Defunctis, & Funeralibus.

§. I.

Miſſæ, & legata pia quantocyus executioni mandentur.

Gran. tit. de ſepulturis n. 7.

JUSTUM eſt, ut Populus Chriſtianus Fideles defunctos pijs Precibus, & Officijs proſequatur. Eam ob cauſam ſtatuit hæc Synodus, ut ſi condito teſtamento, quiſquam obierit, ea, quæ de ſuis Exequijs, Miſſis, & pijs legatis, in utilitatem animæ teſtator diſpoſuit, ſtatim, prout in teſtamento continentur, adimpleantur. Si vero ſine teſtamento ex hac vita diſceſſit, & relicta bona ſufficiant, pro defuncto Miſſa, & Vigilia de depoſitione defuncti ſollemniter celebretur, itidemque in ſua Parochia privatarum Miſſarum novenarium peragatur. Si autem defunctus Perſona miſerabilis ſit, nihilque in bonis reliquerit, gratis ſepeliatur. Quod ſi aliquid in elæemoſinam erogatum ſit, id non in ejus ſepulturam, ſed in ſuffragia pro defuncto conferatur. Qua de cauſa Curati, & Parochi Cathedralium, & Parochialium Eccleſiarum jubentur, ne elæemoſinam hujuſmodi in ſuos proprios uſus convertant. Quod ſi ſecus fecerint, ad reſtitutionem in foro conſcientiæ teneantur, ac præterea Epiſcopi ſevere eoſdem puniant.

Si quis ab inteſtato obeat novē Miſſæ pro ejus anima celebrentur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

§. II.

De pauperum sepultura decernitur.

Granat. tit. de sepultur. d. n. 7.

AD humandum mortuos (etiam pauperes) unus ex Parochis, & alter ex Beneficiatis, cum primum vocati fuerint, accedant, sub pœna pondo quatuor in elæmosinam Missarum pro animabus in Purgatorio detentis. In unaquaque vero Parochia, vel ex fabricæ redditibus, vel ex elæmosinis erogatis Parochi duos cereos sibi comparent, ad miserabilium Personarum funera, curentque, ut aliqui in comitatu corporis mortui sint, & ut aliquis sepulchrum effodiat.

§. III.

Circa Suffragia pro Indorum animabus quid faciendum.

QUando Indus aliquis testamento relicto migraverit, suffragia, & pia legata ab eo dispositа executioni mandentur, si vero hæredem necessarium habuerit, suffragia, & pia legata hujusmodi quintam bonorum partem non excedant, cum jure prohibitum sit in majore quantitate disponere. Si vero absque testamento discesserit, quod est præcedenti Decreto sancitum, fiat, cavetur tamen (quocumque modo, vel cum testamento, vel sine eo Indus moriatur) ne Parochus aliquis Secularis, aut Regularis ex ejus bonis quidquam accipiat, etiam sub prætextu erogandi quintam eorum partem in suffragia pro defuncto. Quod si Curatus Secularis secus fecerit, tantumdem solvat fabricæ Ecclesiæ, quantum ex bonis defuncti abstulit, Regularis vero pro ratione culpæ, ad præscriptum Concilij Tridentini punietur.

Tx. de jure regio in leg. 6. & 10. tit. 4. lib. 5. recopil.

Limens. 3. act. 2. cap. 29.

Sess. 25. c. 11. de reform.

§. IV.

§. IV.

Parochi ipsi Indorum tumulationi intersint, & non permittant a solis cantoribus eosdem tumulari.

UT corruptela, quæ in has Indiarum partes grassata est, funditus tollatur, qua Curati Indorum defunctis eorum corporibus humandis non intervenientes, id officij cantoribus relinquebant, præcipit hæc Synodus Curatis omnibus, Secularibus, & Regularibus, ut ipsi per se sepeliendis Indis intersint, & defunctorum Officium celebrent, superpelliceoque induti cum Cruce funeri occurrant loco ab Episcopo deputato; justum enim non est, ut Indi, teneri adhuc in fide, Exequias defunctorum a suis Ministris parvipendi, conspiciant, quod pusillis hujusmodi scandalo esse possit.

§. V.

Mortualia convivia eliminantur.

CONvivia, Crapulas, & ebrietates ab Indis, in die depositionis defuncti admitti solitas, diligenti cura Parochi eliminare contendant, eosque moneant, longe ab eo tempore, id alienum esse debere. Si vero moniti non resipiscant, a Parochis corrigantur.

Tx. in cap. nullus 44. d.

§. VI.

Cenotaphia non erigantur in Ecclesijs.

QUO Sancti Templi, ubi Divina Officia celebrantur decorum servetur, omneque illud removeatur, quod impedimento esse possit assistentibus in Ecclesia, ut minus attente Divina Officia audiant, justisque alijs de causis ad præsciptum consti-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

bus, cum ſollemnitatibus a fundatore inſtitutis celebrent, quod ſi aliquod adſit impedimentum legitimum, quominus die ſtatuto Feſtum non celebretur, id ſaltem fiat infra octavam Feſti.

§. VI.

Quid circa Capellanias, quarum cenſus diminuti ſunt?

Gran. de Inſtit. & jure Patronatus n. 10.

SED quia Capellæ antiquæ in facultatibus, & bonis fundantur, quæ tenuia cum ſint, aut temporis injuria decreverint, eos proventus non reddant, quibus ad Miſſarum numerum, & alia onera Capellarum opus eſt; quo fit, ut omnino teſtatorum voluntas effectum ſortiri non poſſit; ideo Concilij Tridentini autoritate ſuffulta hæc Synodus, id negotij Epiſcopis dat, ut, quam primum fieri potuerit, unuſquiſque in ſua Diœceſi de redditibus Capellarum, & de earum oneribus rationem petat, & in Diœceſana Synodo conſtitutione Synodali declaret, quis redditus pro elæemoſina cuique Miſſæ celebrandæ reſpondeat. Quod ſi redditus minime ſufficiat, Miſſas, & alia onera ad minorem numerum reducat. Illud ſemper animadvertens, ex redditibus hujuſmodi partem aliquam in uſus fabricæ Parochiæ deputandam, pro ratione vini, ceræ, & Ornamentorum, quibus eſt Capellis inſerviendum.

Seſſ. 25. c. 4. de reform. Provinc. de Quir. act. 2. cap. 10.

TITU-

TITULUS VIII.

De rebus Eccleſiæ conſervandis, alienandis, vel non.

§. I.

Bona Eccleſiaſtica non alienentur, & alienantium pœnæ.

FUNDI, & bona Eccleſiarum Divino Cultui dicata ſunt, ideoque eorum uſurpatio grave ſacrilegij ſcelus eſt. Ne vero quiſquam hoc flagitij genus commitere audeat, ad præſcriptum Concilij Tridentini jubetur, ne quiſquam Eccleſiaſticus, ſive Secularis cujuſcumque dignitatis, & gradus per ſe, ſeu per interpoſitum Clericum, aut Secularem, quavis arte, & colore præſumat, neque audeat occupare, uſurpare, aut in ſuos proprios uſus convertere bona, jura, cenſus, juriſdictiones, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obventiones alicujus Eccleſiæ, beneficij, aut pij loci hujuſmodi, & in neceſſitates pauperum converti debent, nec impediat ab his, ad quos vere pertinent, percipi. Quod ſi ſecus fecerit, anathemati tamdiu ſubjaceat, quamdiu jura, bona, fructus, redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque etiam ex donatione ſuppoſitæ Perſonæ pervenerint, Eccleſiæ, ejuſque adminiſtratori, ſeu beneficiato integre reſtituerit, ac deinde a Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi Patronus ejuſdem Eccleſiæ fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipſo, privatus exiſtat. Clericus vero, qui nefandæ

Seſſ. 22. c. 11. de refor. Gran. de rebus Eccleſiæ conſerv. n. 13. Conc. Milan. 4. 3. p. tit. quæ ad pia loca pertinent, verbo quæcumque.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

oppidum transire contigerit, a quo proprius Beneficiatus absit, possint Sacerdotes hujusmodi parvulos, & adultos in casu necessitatis baptizare, baptizatorum nomina descripta relinquentes, ut cum proprius Parochus venerit, ea in suum librum transcribat, itidemque confessiones audire poterunt, si ad id fuerint per Ordinarium approbati.

§. II.

Ne regulares Fontes Baptismales habeant, nisi ubi Curam animarum gerunt.

Concil. Limense 3. act. 4. c. 16.

MAndat hæc Synodus, ut regulares Fontes Baptismales non habeant, nisi in his tantum Ecclesijs, ubi assignata est illis cura animarum, ibique nullos præter Parochiales baptizabunt, nec Matrimonio conjungent, aut eis nuptialem benedictionem porrigent, nisi de Episcopi, aut proprij Parochi licentia. Quod si secus fieret, Matrimonia irrita essent, & nulla, ut est Sacri Concilij Tridentini decreto sancitum.

Sess. 24. c. 1. de reform. Matrim.

§. III.

Mulieres pro purgatione post partum propriam Parochiam adeant.

Guad. titul. 2. const. 12.

QUIA æquum est, ut unusquisque fidelium propriam Parochiam, ubi Sancta Sacramenta suscipit, recognoscat, statuitur, & jubetur, ut postquam mulier aliqua pepererit, intra mensem propriam Parochiam adeat, ibique Missam audiat, ac pro beneficio accepto Omnipotenti Deo gratias agat; si vero sine justa causa id amplius differat, Episcopi arbitratu puniatur.

TI-

TITULUS XII.

De Decimis, & Primitijs.

§. I.

Decimæ, & Primitiæ Ecclesiæ persolvantur.

CUratorum, & Ministrorum Ecclesiæ sustentatio ad eos jure divino spectat, in quorum spirituali utilitate Ministri Ecclesiæ sese exercent. Eamque ob causam Sancta Mater Ecclesia Decimas, & Primitias Ecclesiæ dari præcipit, quas Sanctum Concilium Tridentinum integre persolvi jussit, necnon omnes, & singulos Christi fideles hortata est, ut Parochis, & Superioribus, qui tenuioribus præsunt Ecclesijs de bonis a Deo sibi collatis pro charitate christiana, debitoque erga suos Pastores munere large subveniant. Ad cujus Concilij præscriptum hæc Synodus statuit, & mandat, ut omnes homines hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ (Indis exceptis) ad quos Decimarum, & Primitiarum solutio spectat, eas, quas de jure, vel consuetutine tenentur, integrè persolvant sine dolo, & fraude, sive diminutione, sub pœnis a jure statutis, & alijs, quæ in brevibus a Sede Apostolica specialiter emanatis continentur. Confessarij vero omnes subditos suos doceant, quid de solutione Decimarum, & Primitiarum Sanctum Concilium decreverit, quantumque ad hoc Decretum implendum astricti sint. Quos autem repererint in hac parte muneri suo non satisfeciisse, de gravitate commissæ culpæ admoneant, & de pœnis hac de causa incursis, nec eos ab hoc crimine, nisi

Sess. 25. c. 12. de reform.

Et Sess. 22. c. 4. Mex. 1. c. 90. & Guadix titul. 7. const. 8. & Gran. tit. de decimis n. 1. & Limans. 3. act. 4. c. 12. Excipiuntur Indi.

Defraudantes decimas non nisi post restitutionē absolvantur.

nisi plena restitutione sequuta, absolvant, cum justissimum sit, ut a quibus spiritualia remedia percipiunt, temporali stipendio juvare non desinant, Quo ad Indos vero id servetur, quod schedis, & executorialibus Regiæ Majestatis dispositum est.

1 Mex. c. 26. y hay Real Cédula en el Libro, que dicen de Puga, fol. 195.

§. II.

Decimarum, aut Ecclesiasticorum reddituum solutionem impedientes excommunicantur.

Sess. 25. c. 12.

COncilij Tridentini autoritatem sequuta hæc Synodus, præcipit, ne quisquam, cujuscumque gradus, & conditionis sit, decimarum, & reddituũ Ecclesiasticorum solutionem impedire audeat, subtrahere, aut occupare directe, vel indirecte, per se, aut per interpositam Personam, nec impediat exactionem, locationem, augmentum, & beneficium decimarum, & reddituum hujusmodi, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, & alijs pœnis, & Censuris contra eos a jure, & ab Apostolicis Brevibus statutis, quas ipso facto incurrant sine alia sententia, tam qui decimas sibi usurpant, aut earum exactionem impediunt, quam qui id jubent, aut ad id consilium, auxilium, favoremve præstent; Civitates vero, & oppida tamdiu Ecclesiastico interdicto subjaceant, quamdiu delinquentes hujusmodi retinuerint, aut consenserint, sine restitutione ab eis plene facta.

Tx. in Clem. cupientes de pœnis, & in Clem. religiosi de decimis. Mex. 1. d. c. 90. §. unico, & Guadix, & Granat. ubi supra.

Civitates vero eãdem impedientes interdicãtur.

§. III.

Indi ad oblationes faciendas non compellantur.

Ex Conc. Lim. 3. act. 2. c. 38.

ATtendens præterea hæc Synodus, ad alia persolvenda Ecclesijs, quam ad Decimas, & Primitias, fideles non teneri, nisi sponte, & voluntarie ea velint erogare, præcipit ne ullus Indorum Minister eos compellat directe, vel indirecte ad oblationes in Missis, funeribus, aut alijs Divinis Officijs, & in Festis titularibus locorum faciendas, nec occupare possit, exigere, aut petere quascumque exactiones, quas Indi Suchiles, aut Tamalaliztli vocant, nec quacumque alia ratione, per se, vel per Fiscales, aut quos vocant Indi Teopantlacas, aut alias Personas, sub pœna quinquaginta pondo pro prima vice, & dupli pro secunda, in fabricæ ejus Ecclesiæ, cujus fuerit Minister, accusatoris, & piorum operum usus. Ministri tamen hujusmodi accipere poterunt ab Indis, quod ipsi sponte obtulerint, admonentes eos ad id non teneri, nisi ex voluntaria devotione; quo fiet, ut, & qui Sacramenta ministrant, ac Doctrinæ Christianæ documenta tradunt, commode sustententur, & eorum subditi nullis extorsionibus, & vexationibus opprimantur.

Accipi tamen possunt quæ sua spõte obtulerint.

TITULUS XIII.

De Regularibus, & Monialibus.

§. I.

Episcopi Monialium disciplinam, & observantiam curent.

De hoc tit. Conc. Tolet. act. 3. cap. 25. & Milan. 1. p. 3. tit. de Monialibus cum seq. & Milan. 4. 3. p. tit. de Monialib.

VOTA paupertatis, castitatis, & obedientiæ adeo in Republica Christiana semper magni æstimata sunt, ut a tempore Apostolorum ad nostra usque tempora Ecclesia commendaverit, prædicaverit, & perpetua traditione statuerit ea, quæ

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

nisi plena restitutione sequuta, absolvant, cum justissimum sit, ut a quibus spiritualia remedia percipiunt, temporali stipendio juvare non desinant, Quo ad Indos vero id servetur, quod schedis, & executorialibus Regiæ Majestatis dispositum est.

1 Mex. c. 26. y hay Real Cédula en el Libro, que dicen de Puga, fol. 195.

§. II.

Decimarum, aut Ecclesiasticorum reddituum solutionem impedientes excommunicantur.

Sess. 25. c. 12.

COncilij Tridentini autoritatem sequuta hæc Synodus, præcipit, ne quisquam, cujuscumque gradus, & conditionis sit, decimarum, & reddituũ Ecclesiasticorum solutionem impedire audeat, subtrahere, aut occupare directe, vel indirecte, per se, aut per interpositam Personam, nec impediat exactionem, locationem, augmentum, & beneficium decimarum, & reddituum hujusmodi, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, & alijs pœnis, & Censuris contra eos a jure, & ab Apostolicis Brevibus statutis, quas ipso facto incurrant sine alia sententia, tam qui decimas sibi usurpant, aut earum exactionem impediunt, quam qui id jubent, aut ad id consilium, auxilium, favoremve præstent; Civitates vero, & oppida tamdiu Ecclesiastico interdicto subjaceant, quamdiu delinquentes hujusmodi retinuerint, aut consenserint, sine restitutione ab eis plene facta.

Tx. in Clem. cupientes de pœnis, & in Clem. religiosi de decimis. Mex. 1. d. c. 90. §. unico, & Guadix, & Granat. ubi supra.

Civitates vero eãdem impedientes interdicãtur.

§. III.

Indi ad oblationes faciendas non compellantur.

Ex Conc. Lim. 3. act. 2. c. 38.

ATtendens præterea hæc Synodus, ad alia persolvenda Ecclesijs, quam ad Decimas, & Primitias, fideles non teneri, nisi sponte, & voluntarie ea velint erogare, præcipit ne ullus Indorum Minister eos compellat directe, vel indirecte ad oblationes in Missis, funeribus, aut alijs Divinis Officijs, & in Festis titularibus locorum faciendas, nec occupare possit, exigere, aut petere quascumque exactiones, quas Indi Suchiles, aut Tamalaliztli vocant, nec quacumque alia ratione, per se, vel per Fiscales, aut quos vocant Indi Teopantlacas, aut alias Personas, sub pœna quinquaginta pondo pro prima vice, & dupli pro secunda, in fabricæ ejus Ecclesiæ, cujus fuerit Minister, accusatoris, & piorum operum usus. Ministri tamen hujusmodi accipere poterunt ab Indis, quod ipsi sponte obtulerint, admonentes eos ad id non teneri, nisi ex voluntaria devotione; quo fiet, ut, & qui Sacramenta ministrant, ac Doctrinæ Christianæ documenta tradunt, commode sustententur, & eorum subditi nullis extorsionibus, & vexationibus opprimantur.

Accipi tamen possunt quæ sua spõte obtulerint.

TITULUS XIII.

De Regularibus, & Monialibus.

§. I.

Episcopi Monialium disciplinam, & observantiam curent.

De hoc tit. Conc. Tolet. act. 3. cap. 25. & Milan. 1. p. 3. tit. de Monialibus cum seq. & Milan. 4. 3. p. tit. de Monialib.

VOTA paupertatis, castitatis, & obedientiæ adeo in Republica Christiana semper magni æstimata sunt, ut a tempore Apostolorum ad nostra usque tempora Ecclesia commendaverit, prædicaverit, & perpetua traditione statuerit ea, quæ

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

sionem recte vixerit. Hujusmodi vero Præfecta, & ejus Vicaria, discretæ etiam, quæ alio nomine Matres consilij vocantur, ubi eæ a Capitulo eligi consueverunt, coram Superiore, aut ejus Ministro eligantur, qui extra Monasterium ad cancellos stet ex Decreto Concilij Tridentini.

Sess. 25. c. 6. de regular.

§. X.

Removeri possunt ab officio, si adsit justa causa.

Mexic 1. 3. p. tit. de Præfectis, verbo earum officia, & verbo quæ electæ fuerint.

OFficia earum, quæ electæ sint, in Abbatissam, vel Priorissam per tempus in constitutionibus singulorum Ordinum, Monasteriorum præscriptum durent. Poterit tamen Superior eas ante tempus officio præfinitum inde movere, si id male administrent. Quæ vero canonice electæ fuerint, officia suscipiant, & eorum munera sine recusatione humiliter exequantur. Quæ aliter fecerint sine justa causa, quæ Superiori probata sit, jure suffragij priventur, ut ne ipsæ alias eligere, neque ab alijs eligi possint, arbitrio Superioris.

§. XI.

Non, nisi de Superioris licentia contrahere, aut ædificare valeant.

Milan. 1. p. 3. d. tit. de Præfectis verbo Præfectus, & Monial.

NUlla Præfecta, etiam cum discretarum, & totius Conventus consensu, bona Monasterij alienare, permutare, locare, aut contrahere ullo modo possit, nisi cum facultate Superioris in scriptis, servatis item ceteris, quæ jure servari debent, aliter contractus irriti, ac nulli sint; neque item ædificare poterit, nisi consentiente Superiore, cujus prudentiæ est providere, ut id quam minimo sumptu commode, & decenter fiat.

§. XII.

§. XII.

Consulitur libertati puellarum Religionem ingredi volentium.

CUM primum puella aliqua ad suscipiendum Sacrum habitum offertur, Monialium Præfecta parentes, vel eos, quorum curæ puella commissa est, admoneat de Excommunicatione, quæ proposita est a Sacro Tridentino Concilio, jis, qui Virginem aliquam, Viduam, aut aliam mulierem invitam cogunt Monasterium ingredi, aut Religionem profiteri, idemque fiat ab earum Superiore, quando ejus consensus requiratur. Præfecta autem, & Moniales de puella earum suffragijs ad suscipiendam Religionem admittenda, quicquam polliceri, aut Capitulum cogere non audeant, priusquam libero loco, ab Episcopo, aut ab eo, cui ipse id munus delegarit, puella secreto examinata, ac probata, facultatem suscipiendi in eo Monasterio Religionem scripto consequuta fuerit.

Sess. 25. c. 15. de regular.

Milan. 1. p. 3. tit. de Puellis ad Religionem admittēdis. Et verbo Præfecta, & Moniales. Earum parentes de Excommunicatione Tridentini admoneantur. Ad earum admissionē ne procedatur, nisi in loco libero constitutæ fuerint.

Sess. 25. c. 17. de regular.

§. XIII.

Simonia cavenda in Monialium ingressu.

QUoniam ex Concilij Tridentini Decreto, professio ante decimum sextum annum expletum, & ante annum probationis post susceptum habitum facta, nulla est, nullamque parit obligationem, curent Episcopi, ne Novitia ulla ante illam ætatem, & tempus ad professionem admittatur. Novitiæ autem causa ante professionem ex Decreto Concilij Tridentini, nihil Monasterio detur, præter id, quod necessarium ad victum, & vestitum ejus pro tempore, quo fuerit in Novitiatu, quod totum æstimari de-

Milan. 1. p. 3. tit. de Novitijs ad professionem recipiendis verbo quoniam, & verbo Novitiæ.

Sess. 25. c. 6. de regularibus.

§. III.

Ante Superiorum electionem Monialium Monasteria visitentur.

Provinc. de Quiroga alt. 3. c. 44.

QUandocumque in Monasterijs Monialium Ordinario subjectis, Abbatissæ, Priorissæ, aut cujusvis alterius nominis Præfectæ officium vacaverit, & de novo eligi debuerit, Episcopus per se, aut per suum Vicarium, vel alium, quem voluerit ad id deputare, Monasterium, & omnes Moniales visitet, ita ut visitatio electionem præcedat.

§. IV.

Decretum circa Monialium numerum.

Sess. 25. c. 3. de regul. Conc. Tarracon. cap. 26. & 31. Concil. Remense cap. 23. Tx. in cap. 1. de Institution. & in cap. auctoritate, §. sane de statu regul. lib. 6. & Limen. 3. alt. 3. c. 33. Et jura, & Concilia concordantia refert Ioannes Trullo in expositio. regul. Canonic. Regul. lib. 2. c. 19. n. 2.

EX Tridentini Concilij jussu, major Monialium numerus in Monasterio ne recipiatur, quam qui pro modo, & facultate loci, & consuetis elæemosinis, & redditibus commode valeat sustentari, neque is numerus, nisi facta proportionabili redditium accessione, augeri possit. Præfectis vero in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipitur, ut totum id, quod pro ingressu alicujus Monialis pro elæemosina percepérunt, in redditibus, & bonis immobilibus Monasterij collocent, si qui vero ex eo sumptus faciendi aliquo modo sunt, id sine consensu Episcopi ne fiat. Præfectæ vero Monialibus subditis, ita, quæ ad victum necessaria sunt, tribuere procurent, ne a parentibus illud molestè petant.

§. V.

Quando, & quomodo Monasteriorum septa Visitatores ingredi valeant.

Limense 3. act. 3. c. 34.

QUando Monialium Monasteria visitantur, initio visitationis Prælatus, aut si impeditus fuerit,

rit, Visitator ab eo specialiter deputatus, Monasterium ingrediatur, duobus, aut tribus viris honestate vitæ, & morum integritate probatis, sibi in comites adhibitis, perlustretque diligenter qualitatē domus, officinas, & reliqua ad id necessaria, in fine vero visitationis, quando Capitulum ad corrigendum excessus congregandum est, Visitator eodem modo comitatus, Monasterium ingredi poterit. Reliqua vero alia ante cancellorum fenestellam, aut in loco collocutioni deputato peragat, si vero extra hos casus Visitatorem intra Monasterij septa ingredi oporteat, id sine facultate Episcopi in scriptis ne faciat juxta formam Concilij Tridentini.

Sess. 25. c. 5. & 7.

§. VI.

Seculares Personæ, viri præsertim, Monialium loquutoria non frequentent.

Milan. 1. p. 3. tit. de clausura, & quæ ad eam tuendam aliquā ratione pertinēt, verbo (hoc autem edicto) & Limens. 3. act. 3. cap. 35.

ABBatissæ, sive Præfectæ Monialibus subditis facile ne concedant, ut cum secularibus hominibus loquantur, nisi ij parentes sint, fratresve, aut consanguinei, idque frequenter ne fiat. Numquam tamen consentiant, ut sine aliqua auscultatione seculares alij Moniales alloquantur. Quibuscumque etiam Personis interdicitur, ne loca in Monasterijs Monialium collocutionibus deputata, frequenter adeant; sin minus Persona illa, sive Secularis, sive Regularis, cujuscumque gradus, & conditionis sit, quæ sæpius cum aliquibus Monialibus colloquatur, aut consuetudinem habeat sine facultate prædicta graviter puniatur juxta constitutionem Alexandri III, quæ incipit (*Monasteria*) & alijs etiam pœnis pro modo culpæ, & scandali, quod inde generabitur, invoca-

Tx. in cap. Monasteria de vita, & honest. Cleric. Milan. 1. p. 3. d. titul. de claus. verbo quicūque, & Quad tit. 5. const. 13. & Granat. tit. de vita, & honest. Cler. n. 16. Synod. de

Quir. const. 96. in fine, & Synod. de Osma titul. 8. const. 1. § 7. & Prov. de Burgos lib 3. tit. de vita, & honest. Cleric. c. 11. ad finem. Milan. 1. d. tit. de Cauſ. verbo nemini, & Milan. 2. modificat. in capitibus ad Moniales pertinentibus cap. 3. Seſſ. 25. c. 5. de regular.

to, ſi opus fuerit, ad id brachij ſecularis auxilio. Nec permittatur, ut Eccleſiaſticus, ſive Secularis vir, aut femina Monaſteria adeat, vel ea ingrediatur, ratione inſtruendi Moniales in cantu, niſi juſta aliqua de cauſa Superior ad id facultatem conceſſerit, in qua facultate concedenda Superioris conſcientia maxime oneratur, ut eam non concedat, niſi ob urgentem neceſſitatem, aut communem utilitatem. Cum vero alicui Perſonæ ad cantum docendum Monaſteria adire conceditur, nequaquam intra ſepta Monaſterij ingrediatur, ſed id ante Cancellorum feneſtellam præſtet, aliter pœnas incurrat a Concilio Tridentino ſtatutas.

§. VII.

Pro dote nil, niſi conſuetum, a Monialibus mixtis, quas vocant Meſtizas, exigatur.

Limen. 3. act. 3. cap. 36.

UT omnis avaritiæ, aut ſimoniæ labes obvietur, præcipit hæc Synodus, ut quando * mixta aliqua femina in Monialem alicujus Monaſterij recipiatur, quod niſi de Superioris ſpeciali conſenſu fieri non poteſt, pro elæmoſina amplius, quam aliæ, ne det. Neque ab ea quidquam petatur, eo quod ad Choro inſerviendum admittatur, niſi illud tantum, quod ſolent dare aliæ, quæ ad hujuſmodi effectum recipiuntur. Si enim ſecus fiat, ſimoniæ ſcrupulo non caret.

* *Meſtiza.*

§. VIII.

Pœnæ Ambientium officia.

Milan. 1. p. 3. tit. de Profectis, & alijs Miniſtris Monialib. verb. Nulla Monialis, & verb. ſingulæ.

AMbitio diſſenſionis, & invidiæ origo, omnino eſt a Monaſterijs, tanquam teterrima peſtis, propulſanda. Quam ob cauſam ſtatuitur, ac jubetur, ne

ne ulla Monialis ambiat, aut ullo quovis modo, ſive directe, ſive indirecte, per ſe, aut per aliam interpoſitam Perſonam, honores, officiave cujuſvis generis, ſui Monaſterij quærat, ſub hac conſtituta pœna, ut ea, & quæ ſibi adjutrices in ea re fuerint, per tres ſextas ferias ad pedes ſingularium Monialiũ, terram deoſculantes ſuam accuſent ambitionem, ipſaque præterea, ſi id officium conſequuta erit, eo, ceterisque muneribus privetur Superioris arbitratu, juxta conſtitutiones ſingulorum Monaſteriorum. Singulæ Moniales, propria voluntate depoſita, & ad obtemperandum paratæ, ſibique Dei gloriam, & communem Monaſterij utilitatem tantummodo proponentes, ad honores, & officia eas eligent, quas, omni remoto humanitatis affectu, impulſu Spiritus Sancti magis idoneas ad id munus eſſe judicaverint.

§. IX.

In Monialium Superiores eligendæ, quibus qualitatibus debeant eſſe præditæ.

Seſſ. 25. c. 7. de regul. Milan. 1. p. 3. d. tit. de Profectis verbo Profecta.

PRæfecta quocumque nomine appelletur, ex Tridentini Concilij Decreto, ne minor quadraginta annis eligatur, quæve in vitæ honeſtate laudabiliter vixerit octo annis, poſtquam profeſſa eſt. Quod ſi in eodem Monaſterio non ejuſmodi reperiatur, juxta Concilium Tridentinum ex alio ejuſdem Ordinis eligi poſſit. Sin autem Superiori, qui electioni præeſt, hoc etiam incommodum eſſe videatur, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente eligatur ex his, quæ in eodem Monaſterio triginta annis majores natu ſint, quæ annis ſaltem quinque poſt profeſ-

Quadraginta ætatis annos habeant, & octo poſt profeſſionem.

& tit. quæ pertinent ad regulares, & 5. Conc. Milan. tit. quæ ad Moniales pertinent.

quæ ad votorum hujuſmodi plenam obſervationem viſa ſunt ei neceſſaria, & opportuna. Nec ſolum de Religioſis omnibus ſemper curam habuit, ſed præcipue Monialium, & Virginum Deo dicatarum clauſuram procuravit. Eſt enim is Virginum ſtatus dæmonibus adeo inviſus, ut eas omnibus machinis expugnare, & exagitare contendant, ita ut nullis conſtitutionibus vallari poſſe videantur, & ad impetum inimicorum retundendum muniri, ſi Epiſcopi, quibus Monialium Cura data eſt, diligenter non invigilant, ne ulla in hoc admittatur negligentia, quæ in re tanti ponderis, & momenti eſſet valde culpabilis. Ob id enim præcipue huic Virginum ſtatui Eccleſia clauſuram impoſuit, quia neceſſarium, aut ſaltem convenientiſſimum remedium eſſe duxit, ut Virgines hujuſmodi nequaquam a propoſito ſuſcepto deterreantur. Idcirco cupiens hæc Provincialis Synodus, in omnibus, & per omnia Sancti Concilij Tridentini Decretra ſequuta, huic rei accurate proſpicere, has pie, rectèque vivendi formulas ſequentibus Decretis ſancitas obſervari præcipit.

Seſſ. 25. tit. de regularibus.

§. II.

De Monialium paupertate.

Seſſ. 25. c. 2. de regul. Tolet 3. c. 25. & Synod. de Quir. conſt. 96. & Provin. ejuſd. Quir. reg. ad. 3. c. 43. Pio V. Et Greg. XIII.

IN primis curent Epiſcopi, ut in Monaſterijs ſibi ſubjectis id omne obſervetur, quod de Monialibus Sanctum Concilium Tridentinum decrevit, præſertim, quod de paupertate, & clauſura, tam ab eodem Concilio, quam a felicis recordationis Pontificibus Pio V. & Gregorio XIII. conſtitutum eſt, quam primum executioni mandare ſtudeant. Quia vero his

his præſidijs labefactatis, atque convulſis, abſque ulla dubitatione religio detrimentum pateretur, & collaberetur; quo ad paupertatem præcipitur, ut ſi quidquam fuerit alicui Monialium dono datum, aut teſtamento relictum, aut induſtria, & labore quæſitum Conventui incorporetur, ideoque ad manus Præfectæ recte deferantur, quæ pro ſua prudentia, & humanitate in primis ex hujuſmodi bonis ſubveniat arbitrio ſuo neceſſitatibus illius Monialis, cujus opera, vel contemplatione fuerint parta. Quod vero reliquum fuerit, in communem uſum totius Monaſterij convertat. Quoad clauſuram vero animadvertant Epiſcopi, aut alij Superiores ſe non debere facultatem concedere, ut aliqua Monialis ex ſeptis Monaſterij egrediatur, niſi in caſibus Lepræ, Epidemiæ, aut gravis alicujus incendij, prout eſt conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ V. diſpoſitum. Nulli autem Perſonæ, niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ſine Epiſcopi licentia in ſcriptis, ingreſſus, vel acceſſus ad Monaſteria pateat, juxta conſtitutionem Bonifacij VIII. quæ incipit *Periculoſa* a Sacro Concilio Tridentino renovatam. Superioribus quoque, Vicarijs, & Abbatiſſis, ſeu Præfectis Monaſteriorum præcipitur, ne pueri parvuli, aut puellæ ullatenus intra Monaſteria ducantur; quod ſi ſecus fecerint, Prælatis injungitur in foro conſcientiæ, ut in hoc Abbatiſſæ, aut cujuſvis alterius Monialis negligentiam, & exceſſum corrigant, cum ſuſpenſione officij (ſi opus fuerit.)

De Clauſura.

Pio V.

In cap. Periculoſa de ſtatu regularium lib. 6. Seſſ. 25. c. 3. de regul.

Pueri, puellæ ne in Monaſteria inducantur.

beat a Superioribus, & ad id exequendum, ante quam puella Monasterium ingrediatur, omnibus juris remedijs ijdem Superiores utantur, nullaque renuntiatio bonorum a Novitia fiat; nisi quemadmodum a Concilio Tridentino jussum est.

Milan. 1. ubi supra Vers. nolla autem.

Sess. 25. c. 16. de regular.

§. XIV.

Faciat Episcopus examen libertatis earum.

QUO multis incommodis occurratur, & omnis tollatur occasio, ne, quæ ad regularem habitum admittuntur, & in eo professionem faciunt, vel vim, vel ignorantiam prætendant, ex Decreto Concilij Tridentini statuit, & decernit hæc Synodus, ut de voluntate ejus, quæ habitum regularem susceptura est, aut in eo professura, Episcopus per se inquirat, an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat, si vero Episcopus legitime impeditus fuerit, ejus conscientiæ injungitur, ut ad id Personas prudentia, & vita probatas deputet, a quibus optima hujus ministerij executio expectetur. Præfecta autem Monasterij triginta ante diebus Episcopo significet, quo tempore Novitia professura sit; si vero id facere neglexerit, ejusdem Concilij Tridentini Decreto ab ejus officio tamdiu amoveatur, quamdiu Episcopo videbitur.

Sess. 25. c. 17. de regular.

Milan. 1. 3. p. tit. de Novitijs ad professionem recipiendis verbo Præfecta autem, & Milan. 5. titul. quæ ad Moniales pertinent verbo cum Novitiæ.

Sess. 25. c. 17. de regular.

§. XV.

Qui in earum Confessores deligendi.

UT puriori, & integriori conscientia Moniales in Dei cultu sese exerceant, hæc Synodus Prælatis, aut his, qui eorum nomine, Virginum Monasteriorum curam gerunt, præcipit, ut Monialibus confessores præficiant, & ætate provectos, & prudentes, & Deum timentes, qui singulis saltem mensibus peccata Monialium audiant, eisque Sacrosanctam Eucharistiam administrent, quemadmodum Sacrum Tridentinum Concilium jubet, ex cujus quoque Decreto jussum est, ut Episcopus, aut alij Superiores præter Ordinarium Confessorem, alium extraordinarium Monialibus offerant, bis, aut ter, in anno, qui earum confessiones audire debeat, cujus Decreti exequendi curam hæc Synodus Prælatis imponit.

Sess. 25. c. 10. de regular. Milan. 1. 3. p. tit. de concionatoribus, Confessoribus, Visitatoribus, & Capellanis verbo præficiantur.

§. XVI.

Ne mulier ulla extra Monialium Monasteria habitum Religionis approbatæ deferat.

TAmetsi hæc Synodus non reprobat, immo potius laudat, & approbat quarumdam mulierum statum, quæ extra Monasteria in habitu honesto degentes, voto simplici ad servandam Deo castitatem se astringunt; nihilominus præveniens eadem Synodus, ne sub devotionis specie prædictæ mulieres licentiose, huc, illucque vagantes discurrant, & ob similitudinem habitus Sanctimonialibus ignominiam inferant, statuit, ac præcipit sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, ut nulla prædictarum mulierum, quas *Beatas* vocant, habitum alicujus Religionis approbatæ deferat; declarat tamen hæc Synodus his Decretis ad religiosam gubernationem pertinentibus, aliquam ex constitutionibus Monialium nolle revocare, nec ei ullatenus præjudicium inferre, nec facultatem a Prælatis auferre, quam ipsi habent, circa ea, quæ juri non adversantur, mutandi

Concil. Provinc. de Quiroga act. 3. c. 45.

constitutiones, aut alias de novo adjungere, prout eis visum fuerit, juxta necessitatum, & temporum occasionem. Hæc vero Synodus Magistratus, & Justitiæ Ministros Catholicæ Majestatis monet, & hortatur, ut ad executionem horum Decretorum, quæ, ut plurimum ex jure communi, ex Concilio Tridentino, & ex Romanorum Pontificum proprijs motibus desumpta sunt, favorem, & auxilium opportunum præstent, ut decreta hæc ad Dei Omnipotentis honorem dirigantur.

§. XVII.

Tenentur regulares publicis Processionibus interesse.

Provinc. Concil. de Quirog. act. 3. c. 47. ** *Sess. 5. c. 2. Sess. 7. c. 12. & 13. Sess. 23 c. 15. Sess. 24. c. 4. Sess. 25. c. 12. & 13. Compost. act. 3. c. 36. & Milan. 1. p. 2. titul. de Processionib. & supplicat. verbo ad hujusmodi.*

Et Censuras servare ab Ordinario impositas.

NE vero exemptiones, & privilegia regularibus a Sede Apostolica concessa, ullius perturbationis causa sint, necessarium est, ea declarare, quæ ex Decretis Concilij Tridentini regulares observare tenentur, & in quibus subditi esse debeant Archiepiscopis, & Episcopis. Quare teneri eos declaratur publicis Processionibus interesse, quotiescumque ab Episcopo vocentur, teneri quoque Interdicta, & Censuras ab Ordinario impositas servare, & in suis Monasterijs, & Ecclesijs publicare, quando eis injunctum fuerit.

§. XVIII.

Non, nisi de Episcopi licentia, ad Ordines promoveri, confessiones audire, aut Dei verbum prædicare valeant.

Conc. Trid. Sess. 23. c. 15. Sess. 5. c. 2. ** *Sess. 24. c. 4.*

ITidem ad Ordines promoveri, aut alicujus Personæ secularis (etiamsi Sacerdotes sint) confessionem audire non possint, nisi prius ab Ordinario examinati probentur. Præterea Episcopo non consentiente, aut si prius coram eo cum suorum Superiorum consensu non se constituerint, & ab eo benedictionem acceperint, verbum Dei non prædicent, extra Monasteria vero, nisi examinati, & approbati ab Ordinario itidem prædicare non possint.

Mex. 1. c. 9. & Gran. tit. de pœnitentijs, & remissionib. n. 4. & 5. & Synod. de Quir. constit. 12. & Provinc. ejusdem Quirog. act. 3. c. 47. & Limens. 3. act. 2. cap. 14.

§. XIX.

Regulares Curam animarum habentes, Episcopo subsint, quo ad Sacramenta, & Doctrinam.

Conc. Trid. Sess. 25. c. 14. ** *Ay Cédula Real dada en Barcelona por Junio de 1585.*

JUxta id, quod a Concilio Tridentino Decretum est, & per schedam Regiæ Majestatis dispositum, regulares, qui Indorum Curam gerunt, ab Ordinarijs visitari, eisdemque subditi esse debent, tam quo ad Doctrinam edocendam, quam quo ad Sacramenta administranda. Qui si publice deliquerint, ab Ordinarijs ad suos Superiores transmitti debent. Si vero a Superioribus intra terminum ab Ordinarijs præfixum non corrigantur, delinquentes hujusmodi Ordinarij ipsi puniant, ut est a Sancto Concilio Tridentino dispositum, & supra titulo de Episcoporum officio jam dictum.

Quando ab Episcopis puniendi?

Sess. 25. c. 14.

§. XX.

Episcopus regulares non bonæ conversationis favoribus non prosequatur.

REgulares ab instituto Religionis suscepto deficientes, Episcopi favoribus prosequi non debent, tum quia nihil boni ab his sperandum est, qui promissum Deo votum non servant, tum quia si ij protegerentur, alijs daretur occasio, ut eorum nequitiam imitarentur, eam ob causam interdicitur, ne regulares hujusmodi, ab ullo Episcopo eligantur,

Mex. 1. c. 58. & Synod. de Quir. const. 81. & Limense 3. act. 3. cap. 10.

aut deputentur in Vicarios, Beneficiatos, Capellanos, aut Doctrinæ Miniſtros, ut ſic derelicti ij ad inſtitutum Religionis redeant, & alij a ſuſcepto propoſito diſcedere vereantur. Si vero regularis aliquis (etiam retento habitu) extra Monaſterium vagetur, huic facultas non concedatur Sacrum peragendi; niſi prius ejus litteræ teſtimoniales ab ipſismet Epiſcopis examinentur.

§. XXI.

Decretum circa Eremitas.

Mex. 1. cap. 35. §. 2.

STatuitur itidem, ac prohibetur in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia, ne Eremitæ, aut aliæ Perſonæ permittantur, quæ extraordinarium habitum induentes, alium ſibi ſingularem vivendi modum præſcribant, quam eum, quem probata Religionis inſtituta admittant, ut multa incommoda vitentur, quæ, ut experientia compertum eſt, inde evenire ſolent.

TITULUS XIV.

De Religioſis, & pijs domibus.

§. I.

Non, niſi de Epiſcopi licentia, Eccleſiæ, aut Oratoria ædificentur.

ECCLESIÆ, Eremitoria, & alia pia loca, ut, quemadmodum oportet, conſerventur, & adminiſtrentur, ex juris diſpoſitione Epiſcopo debent eſſe ſubjecta, atque adeo in executionem Concilij Tridentini præcipitur, ut de cetero ſimilia loca non erigantur, ſine Epiſcopi, in cujus Diœceſi

Seſſ 25. c. 3. de regular.

ſi erigenda ſunt, facultate prius obtenta, ſub pœna Excommunicationis majoris. In facultatibus vero ad id concedendis ſervent Epiſcopi, quod ſupra titulo de officio Epiſcoporum ſtatutum eſt. Advertant tamen, ne in Eccleſijs Indorum ſub prætextu Cuſtodum, aut Cantorum major numerus Perſonarum conſtituatur, quam, qui videbitur neceſſarius. Qui vero ad Eccleſias hujuſmodi admittendi ſunt, bonæ vitæ, & morum fama polleant, & Catholicæ Fidei Miſterijs ſint bene inſtructi. Sacroſancti Concilij Tridentini autoritatem ſequuta hæc Synodus ſtatuit, ut, quæ Capitulo octavo, & nono, Seſſione vigeſſima ſecunda Concilij ejuſdem decreta ſunt, omnino obſerventur.

Mex. 1. c. 35. cum §. 1. & Granat. de Religioſi, & pijs domibus §. 1. in princip. & Synodal de Quir. conſt. 76. Conc. Milan. 4. tit. de Eccleſiar. fabrica.

Mex. 1. c. 75. & Gran. ubi ſupra §. 1. & Synodal de Quireg. conſtit. 78.

§. II.

Eccleſiæ noctu claudantur, & non aperiantur, priuſquam dies eluxerit.

ECcleſiæ omnes, Monaſteria, & Eremitoria, Domus, & loca pia, ut eis debita reverentia ſervetur, & incommodis multis in Dei offenſam occurratur, dato ſigno campanæ, ad orationem, quæ fit in Solis occaſu claudantur per totum annum, præſertim vero Ferijs ſextis, & alijs Quadrageſimæ diebus, ab eaque hora, uſquequo dies illuxerit, nullatenus aperiantur, nec ratione Jubilei, Feſtorum, aut Indulgentiarum; aliter, qui Eccleſiarum, & locorum piorum hujuſmodi Curam gerunt, graviter punientur, pro modo culpæ, in quo Epiſcoporum conſcientiæ onerantur. Excipiuntur tamen tantum noctes Nativitatis Domini noſtri, Feriæ quintæ in Cœna Domini, Feriæ ſextæ in paraſceve, Reſurrectio-

Tx. in cap. decet de Immunitate Eccl. lib. 6. Mexic. 1. c. 27. §. unico ad finē, & Compoſt. eſt. 2. c. 11. & Milan. 1. p. 2. tit. de Eccleſijs, & cæſt cultu verb. Rector. & Granat. tit. de celebration. Miſſar. n. 31. & Tolet. ad. 2. c. 20.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Nocturnæ ſtationes prohibentur.

nis Domini; ne vero nocturnæ ſtationes fiant, Epiſcopi neceſſarium adhibeant remedium.

§. III.

Curent Epiſcopi, ut opera pia augeantur.

Seſſ. 7. c. 15. Seſſ. 22. c. 8. & 9. Conc. Milan. 4. p. 3. tit. quæ ad pia loca pertinent ab hoc §. 3. uſque ad finem hujus tituli vide Gran. tit. de Religioſis, & piis domibus, a n. 4. uſque ad 19. & Milanen. 4. ubi ſupra.

EPiſcoporum proprium eſt (qui Patres indulgentiſſimi erga pauperes, & egenos eſſe debent) procurare, ut pia charitatis, elæemoſinarumque opera augeantur, & ea his adminiſtrandis cura adhibeatur, qua finis, ad quem inſtituta ſunt, comparetur. Eam ob cauſam ad præſcriptum Concilij Tridentini jubetur, ut in hoſpitalibus Ordinario ſubjectis, ad optimam eorum adminiſtrationem ſequentes conſtitutiones obſerventur.

§. IV.

Non, niſi pauperes, in Hoſpitalibus curentur.

NE in Hoſpitalia infirmus aliquis, ut ei medicamenta applicentur, excipiatur, qui ſuis ſumptibus id efficere valet. Si ob juſtam aliquam cauſam admitti debeat, ea conditio ei ſtatuatur, ut quidquid in ægritudine impenſæ fecerit, Hoſpitali reſtituat, & aliquid etiam in elæemoſinam eroget, niſi aliter fuerit fundatoris voluntate diſpoſitum.

Ne Confeſtionem differant ultra tertiũ diem.

Pauperes omnes ægroti, qui, ut ab ægritudinibus convaleſcant, in Hoſpitalia recipiuntur, antequam eis lectus attribuatur, vel intra tres dies poſt ſibi attributum lectum peccata ſua confiteantur. Sin minus Medicus nec eos viſitet, nec eis medicamenta applicentur; Adminiſtrator vero, ſeu Rector, ita adimpleri faciat, ſub pœna aurei unius.

In

Nullus in Hoſpitalibus, aut ludat, aut juret.

In Hoſpitalibus nullus pauper ludat, nec juret, ſin minus foras ejiciatur.

Omnes ibi Miſſam audiant.

Omnibus diebus Dominicis, Feſtis ſollemnibus, & alijs diebus, ſi fieri poterit, in Hoſpitalibus Miſſa celebretur, curetque Adminiſtrator, ut eam omnes integre audiant: In Hoſpitalibus vero, ubi ſacellum eſt, & plebis multitudo convenit ad Sacrum audiendum, illud Dominicis diebus, & Feſtis ſollemnibus ne peragatur, dum Miſſa ſollemnis in Eccleſia Parochiali celebratur. Nulla autẽ Miſſa, aut Officium cantetur in Hoſpitalibus, niſi a Beneficiato, vel Beneficiatis Parochiæ, aut de eorum conſenſu. Singulis noctibus poſt datum campanæ ſignum ad orationem, & etiam ſummo mane, adminiſtrator jubeat, ut aliquis Miniſter alta voce Chriſtianam Doctrinam pauperibus recitet, eique pauperes reſpondere teneantur. In valetudinarijs autem, ſeu infirmarijs Tabella, & item altera in ſacello Hoſpitalium collocetur, quibus Doctrina Chriſtiana deſcripta ſit.

Doctrina Chriſtiana ibidẽ edoceatur.

Mane, ac noctu Deum deprecẽtur.

Oratorium quoque cum Sanctiſſimæ Crucis Imagine, alijsve Imaginibus, & Aqua benedicta in Hoſpitalibus conſtituatur, Adminiſtratorque pauperes, qui per Hoſpitale deambulant, ibi preces ad Deum effundere faciat, cum in lecto cubaverint, vel ab eo ſurrexerint.

Hoſpitalium nitori provideatur.

Hoſpitalium præfecti omnem eorum ſupellectilem nitidam ſervent, curentque diligenter, ne qui contagioſis morbis ægrotant aliorum pannis involvantur, dormitoria (ut vocant) virorum, & feminarum diviſa ſint, & ſeparata.

Adminiſtratores Hoſpitalium nullatenus vagos,

Qui ibidem non admittendi.

ebriosve, nebulones, inimicitias gerentes, & istiusmodi nequissimos homines recipiant; inobedientes vero, & delinquentes, cum opus fuerit, corrigent, eosque vinculis cöerceant, contumaces vero foras ejiciant.

Nihil a pauperibus prætexta quolibet exigatur.

Itidem Rectores ne patiantur, ut in Hospitalibus a pauperibus aliquid extorqueatur, eo prætextu, quod lumen, aut ignis, aliave hujusmodi eis suppeditentur.

Ipsis Sacramenta ministrentur, & in mortis articulo juvantur.

Sacramenta quoque pauperibus suorum Hospitalium Rectores administrent, si ab Episcopo examinati, ad id facultatem obtinent; pauperes etiam in articulo mortis hortentur, eisque in eo articulo omnia necessaria provideant; nec solos eos tempore ægrotos deserant: Idque omne Curati Parochiarum in his Hospitalibus præstabunt, ubi Rectores non sint constituti, sub pœna quatuor pondo. Defunctos etiam pauperes, si in eisdem Hospitalibus ij sepeliantur, Beneficiatus, & Curatus Parochiæ sepeliat.

Quid faciendum in pauperum receptione?

Libros habeant administratores, eisque infirmorum nomina inscribant, quibus lecti attributi sunt, cum die, mense, & anno, quando Hospitalia sunt ingressi, patria etiam, ætate, officio, & statu, suppellectilique, & pecunijs, quas secum attulerunt. Curent etiam, ut testamenta condant, eisque in memoriam revocent, ut Hospitali (si fieri potest) succurrant. Quod si obierint, eos in libro describant, ita ut hæredibus, de eis rationem reddere possint. Si vero convaluerint, quando ex Hospitali discesserint, pecunias, & omnem suam suppellectilem eis restituant.

Quid circa eorum bona? Quid in eorum obitu?

Hos-

In eorum convalescentia ne quid eis noxium porrigatur.

Hospitalium præfecti curent diligenter, ne qui ad videndos ægrotos convalescentes accesserint, eis fructus, aut alia esculenta porrigant, præter id, quod Medicus jussit. Si vero compertum sit, secus fuisse factum, Rector, seu Administrator Præfectum Hospitalis suo arbitratu puniat.

Cura a Rectoribus habenda dum pauperes reficiuntur.

Rectores tempore, quo pauperes prandunt, & cænant, valetudinarijs (quæ infirmariæ vocantur) interfint, & unicuique id suppeditari curent, quod a Medico constitutum reperietur in tabella, aut libro, quem ad effectum hujusmodi habere debent.

Hospitalium cömodis, & utilitati prospiciatur.

Ij, quibus incumbit cura emendi ea, quæ ad usum Hospitalium sunt necessaria, curent diligenter, ut in eo officio cum omni utilitate, & commoditate Hospitalium sese exerceant. Injungit præterea hæc Synodus omnibus Hospitalium Ministris, ut accuratissime eorum commodis consulant, reique eorum familiari prospiciant.

Hospitalium Ministri pietatē fectentur.

Omnes etiam Hospitalium Ministri christiano zelo ardeant, misericordes, benignos, fideles se præbeant, confiteantur peccata sua, Sacramque Eucharistiam percipiant in Quadragesima, Nativitate Domini, in die Resurrectionis, & Pentecostes, alijsque Festis pro eorum devotione. Hujus vero rei Rectores curam gerant, necnon, ut pauperes omnes peccata sua confiteantur, saltem in Quadragesima: quem vero secus facere compererint, corrigant, etsi opus est, ab Hospitali expellant.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Qui ibidem non admittendi.

ebriosve, nebulones, inimicitias gerentes, & istiusmodi nequissimos homines recipiant; inobedientes vero, & delinquentes, cum opus fuerit, corrigent, eosque vinculis cöerceant, contumaces vero foras ejiciant.

Nihil a pauperibus prætexta quolibet exigatur.

Itidem Rectores ne patiantur, ut in Hospitalibus a pauperibus aliquid extorqueatur, eo prætextu, quod lumen, aut ignis, aliave hujusmodi eis suppeditentur.

Ipsis Sacramenta ministrentur, & in mortis articulo juvantur.

Sacramenta quoque pauperibus suorum Hospitalium Rectores administrent, si ab Episcopo examinati, ad id facultatem obtinent; pauperes etiam in articulo mortis hortentur, eisque in eo articulo omnia necessaria provideant; nec solos eos tempore ægrotos deserant: Idque omne Curati Parochiarum in his Hospitalibus præstabunt, ubi Rectores non sint constituti, sub pœna quatuor pondo. Defunctos etiam pauperes, si in eisdem Hospitalibus ij sepeliantur, Beneficiatus, & Curatus Parochiæ sepeliat.

Quid faciendum in pauperum receptione?

Libros habeant administratores, eisque infirmorum nomina inscribant, quibus lecti attributi sunt, cum die, mense, & anno, quando Hospitalia sunt ingressi, patria etiam, ætate, officio, & statu, suppellectilique, & pecunijs, quas secum attulerunt. Curent etiam, ut testamenta condant, eisque in memoriam revocent, ut Hospitali (si fieri potest) succurrant. Quod si obierint, eos in libro describant, ita ut hæredibus, de eis rationem reddere possint. Si vero convaluerint, quando ex Hospitali discesserint, pecunias, & omnem suam suppellectilem eis restituant.

Quid circa eorum bona? Quid in eorum obitu?

Hos-

In eorum convalescentia ne quid eis noxium porrigatur.

Hospitalium præfecti curent diligenter, ne qui ad videndos ægrotos convalescentes accesserint, eis fructus, aut alia esculenta porrigant, præter id, quod Medicus jussit. Si vero compertum sit, secus fuisse factum, Rector, seu Administrator Præfectum Hospitalis suo arbitratu puniat.

Cura a Rectoribus habenda dum pauperes reficiuntur.

Rectores tempore, quo pauperes prandunt, & cænant, valetudinarijs (quæ infirmariæ vocantur) interfint, & unicuique id suppeditari curent, quod a Medico constitutum reperietur in tabella, aut libro, quem ad effectum hujusmodi habere debent.

Hospitalium cömodis, & utilitati prospiciatur.

Ij, quibus incumbit cura emendi ea, quæ ad usum Hospitalium sunt necessaria, curent diligenter, ut in eo officio cum omni utilitate, & commoditate Hospitalium sese exerceant. Injungit præterea hæc Synodus omnibus Hospitalium Ministris, ut accuratissime eorum commodis consulant, reique eorum familiari prospiciant.

Hospitalium Ministri pietatē fectentur.

Omnes etiam Hospitalium Ministri christiano zelo ardeant, misericordes, benignos, fideles se præbeant, confiteantur peccata sua, Sacramque Eucharistiam percipiant in Quadragesima, Nativitate Domini, in die Resurrectionis, & Pentecostes, alijsque Festis pro eorum devotione. Hujus vero rei Rectores curam gerant, necnon, ut pauperes omnes peccata sua confiteantur, saltem in Quadragesima: quem vero secus facere compererint, corrigant, etsi opus est, ab Hospitali expellant.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Mex. 1. c. 26. & Guadix tit. 2. a conſt 4. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinet ad Baptiſmi adminiſtrationem, & Granat. titul. de Baptiſmo. & Synod. de Quiroga conſt. 1. 2. 4. & 7. & Milan. 5. tit. quæ ad Baptiſmum pertinent. Tx. in Clem. unica de Baptiſm.

guantur. Quam ob cauſam, cum Templa tanquam loca ſancta, & conſecrata, & deputata ſint, ut in eis Sacramenta conferantur, cumque unicuique ad id ſua Parochia deſignata ſit, hæc Synodus ſtatuit, & mandat, ut nemini liceat quemquam in privatis ædibus, Eremitoriove, Monaſterio, aut Eccleſia, quæ non fuerit Parochialis, baptizare. Qui vero ſecus fecerit, quam hoc Decreto conſtitutum eſt, ab officio, & Beneficio per menſem unum ſuſpenſus ſit.

§. II.

Baptiſteria non aulæis ornentur.

Conc. Milan. 5. tit. quæ ad Bapt. pertinent, verſ. cuſa nec vero.

INterdicitur præterea, ne Capellæ, & Fontes baptiſmales, ſericis thalamis, aut aulæis, aliove prophano apparatu ornentur. Quod ſi Parochus, & Sacriſta id conſenſerint, viginti pondo mulctentur fabricæ & ceræ, quæ Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento deſervit, accuſatori etiam æque diſtribuendis.

§. III.

Parvulis non ultra nonum diem baptiſma differatur.

Vide Concilia ſupra citata §. 1.

PArochi, & Miniſtri tam Indorum, quam Hiſpanorum parvulos, niſi ob cauſam ægritudinis, ante nonum diem baptizari curent. Cum vero extra Eccleſiam parvulum, ob caſum neceſſitatis, baptizari contigerit, is Chriſmate, aut Oleo ne inungatur, donec eum in Eccleſia ſiſtant, ibique cum reliquis ad Baptiſmum pertinentibus ſollemnitatibus fiat, neque ultra quindecim dies differatur, niſi cauſa ægritudinis urgente; qui vero parvulos in privatis ædibus baptizatos intra prædictum tempus ad Paro-

Sub Excommunicationis pœna.

chias

chias ferri non curaverint, a Divinis Officijs vitentur, quouſque ea adimpleant, quæ hoc Decreto præcipiuntur.

§. IV.

Adulti non, niſi probe in Fidei Miſterijs inſtructi, baptizentur.

Guadix tit. 2. conſt. 6.

QUoniam adulti prius baptizari non debent, quam in rebus Fidei Catholicæ ſufficienter inſtruantur, ut titulo de Summa Trinitate, & Fide Catholica præmiſſum eſt, ideo, ubi adultorum numerus reperitur, ut accuratius ij erudiri procurent, deque eorum ſufficientia melius conſtare poſſit, duo ſollemnes Baptiſmi juxta conſuetudinem primitivæ Eccleſiæ celebrentur, alter in Reſurrectione Domini, alter vero in Pentecoſte. Ante Baptiſmum autem Cathecumeni examinentur, adhibita diligentia, ut eo intervallo temporis, quod eſt inter unum, & alium Baptiſmum, Miſteria Fidei ediſcant. Heri vero ſervorum, qui baptizandi ſunt, eos mittere compellantur ad locum ab Epiſcopo deputatum, ut ibi documentis Chriſtianæ Fidei imbuantur.

§. V.

Nomina dumtaxat Sanctorum novi Teſtamenti, non alia ipſis imponantur.

Guadix tit. 2. conſt. 10 Conc. Milan. 4. 2. p. titul. quæ pertinent ad Sacrum Baptiſma. verbo Curet idem.

INdorum Parochi eis in Baptiſmo antiqua nomina gentilitatis ne imponant, nec ex teſtamento veteri deſumpta, ſed ex Sanctis novi Teſtamenti, quos ſumma devotione proſequendos proponant. Parochi vero omnes in eo, quod ad compatres adhibendos ſpectat, ea obſervent, quæ titulo de Officio Rectoris, & Plebani ſtatuta ſunt.

Chori, & Cæremoniar. & Milan. 2. tit. 2. Decreto 12. & Granat. tit. de celebrat. Missarum, n. 1. & 19. & 20. & Synod. de Quir. const. 79.

tam assistentes Choro, quam Altari Ministros officij sui admonere, ut in eo unusquisque, Cæremoniarum Ritum observet. Obedientia vero Magistro hujusmodi Cæremoniarum præstanda est, eumque omnes audiant in Divinis Officijs cum debitis Cæremonijs celebrandis: aliter enim confuse, ac perturbate agerentur. Officium quoque Magistri Cæremoniarum erit, Presbiteros recenter promotos examinare, & probare, eisque ad primam Missam celebrandam facultatem concedere. Quia vero in cultu exteriori Rituum confirmatio admirabilis harmoniæ causa est, & ad devotionis augmentum plurimum confert, hæc Synodus jubet, ut omnes Presbiteri, cujuscumque qualitatis, & conditionis existant, a Magistro Cæremoniarum hujusmodi denuo examinentur in Cæremonijs, & Ritibus Missalis Romani ex decreto Concilij Tridentini editi, idque Episcopus, quam primum fieri possit, adimpleri faciat.

§. IV.

Nulla Persona secularis intra Chori cancellos admittatur.

Tx. in cap. Sacerdotum, alieruмque Clericorum de consecr. dist. 2. & tx. in cap. 1. de vita, & honest. Cleric.

OPtime in Ecclesia constitutum est, ut Clerici a Secularibus, sicut dignitate, ita etiam in loco distinguantur. Sic enim Clericalis Ordinis dignitas melius conservatur, & ab attentione, & animi reverentia, quam Clerici Divinis Officijs adhibere debent, minime prohibentur. Quæ tam laudabilis consuetudo, tamque omnium catholicorum probata consensu, ut observetur; hæc Synodus statuit, ac mandat, ne Ecclesiarum Cathedralium Choros dum Divi-

Mexic. 1. c. 21. Tolet. act. 3. c. 15. Compostel. act. 2. c. 21. & Gran. de celebratione

vina peraguntur Officia, seculares Personæ ullatenus ingrediantur, nec intra Chori cancellos admittantur, exceptis modulatoribus, sive cantoribus, qui Choro inserviunt.

Missarum n. 3. Prov. de Quir. act. 3. Decr. 39. Y por Real Cédula de 24. de Sept. de 1570. se mēda practicar, y guardar el dicho cap. 15. de la action 3. del Cō cilio Toledano.

§. V.

Nulla femina Chorum ingredi permittatur.

HIS itidem temporibus, quibus Clerici, vel ad verbum Dei audiendum, vel ad Divina Officia celebranda in Choro conveniunt, nullatenus permittatur, ut femina aliqua Chorum intret, aut in excelso, vel sublimi Chori loco sedeat, sub pœna Excommunicationis. Clerici omnes etiam illi, qui prima tantum tonsura insigniti sunt, ad Divina Officia celebranda superpelliceo induti ingrediantur: secus vero, eis intra cancellos Chori ingredi prohibeatur, nisi aliarum Ecclesiarum Cathedralium Præbendati sint.

Mexic. 1. c. 21. Milan. 1. p. 2. tit. communia de ratione Divinorum Officiorum verbo in Choro, & Syn. de Quir. const. 88. & Limens. 3. act. 3. c. 27. ad finem.

§. VI.

Quo tempore Missæ celebrantur, nullus elæmosinas in Templo petat. Pauperes mendici sient ad Ecclesiæ fores.

POrro juxta motum proprium felicis recordationis Pij Papæ V. prohibetur, ne Persona aliqua Ecclesiastica, sive Secularis, cujuscumque qualitatis, præeminentiæ, statusve existat, quacumque de causa elæmosinas per Ecclesiam quæritet, dum Missa sollemnis, aut alia Divina Officia celebrantur, nec dum Missa privata peragitur ab his, qui eam audiunt, elæmosinas hujusmodi petat inquiete, & tumultuose. Immo siqui elæmosinas hoc modo quærunt, eos Præsidens in Ecclesiæ Cathedralis Choro, &

Pius V. const. 51 verbo pauperes fol. 924. in Bulario Apostolico. Et est lex Regia 16 tit. 12. lib. 1. recop. Clarius in leg. 26. eodem tit. & lib. vers. muy decente. Mexic. 1. c. 21. §. 3. Milan. 2. p. tit. de Eccles. & earum cultu.

vero ne Mendici, & Gran. tit. de celeb. Miſſar. n. 30. & Synod. de Quir. conſt. 83.

& Curatus in Parochiali ad portas Eccleſiæ petere compellet. Si vero per Eccleſiam elæemoſinas peti, tempore ab hoc decreto prohibito, Præſidens, vel Curatus hujuſmodi patiantur, in ſingulas vices pro ſua negligentia pondo quatuor perſolvant in uſus fabricæ Eccleſiæ.

§. VII.

Quid canendum in Dominicis, & Feſtis ſollemnioribus.

Mexic. 1 c. 21. §. 2. & Compoſt. ad. 2. c. 23. & Synod. de Quir. conſt. 84.

OMnibus diebus Dominicis, & Feſtis ſollemnibus (etiamſi Sermo habeatur) in Miſſa ſollemni Angelicus Hymnus, Simbolum, Præfatio, & Dominica Oratio cantabitur. Sin minus Præſidens in Choro, qui ſine ſufficienti cauſa id aliter fieri conſenſerit, & Sacerdos, qui ſine facultate aliquid horum negligenter omiſerit, pondo unum fabricæ Eccleſiæ ſinguli perſolvant. Chorus autem, ſi aliquid horum non cantaverit, Miſſæ diſtributiones amittat.

§. VIII.

Qua hora Miſſæ celebrari nequeant.

Vide Concilia adducta ſup. tit. de Religioſis, & pijs domib. §. 2.

NUllus Miſſam ante auroram, nec poſt meridiem (niſi ex privilegio ſibi ad id conceſſo) celebret; Miſſæ vero, quas Hiſpanice de Aguinaldo vocant, antequam dies illuxerit, ne celebrentur.

§. IX.

Diebus Feſtis Miſſæ ſucceſsive celebrentur.

Mexic. 1. c. 21. §. 1. & Guadix tit. 3. conſt. 7.

MIſſis celebrandis in diebus colendis is ordo adhibeatur, ut pro Populi commoditate plures ſimul Miſſæ non celebrentur, ſed debito intervallo diſtribuantur.

§. X.

§. X.

Nulla in Miſſarum celebratione ſuperſtitio miſceatur.

Sef. 22. in princ.

NE, ut Sacroſanctum Concilium Tridentinum decernit, ſuperſtitioni locus aliquis detur, quæ ex ignorantia, & quorumdam fidelium nimia facilitate irrepſit, præcipit hæc Synodus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ut nullus Sacerdos ſub pœna Excommunicationis eas Miſſas celebret, quas vocant Sancti Amatoris Comitis, aut Sancti Vincentij, alias ve ſimiles, quæ ab aliquibus celebrari petuntur eum certo candelarum numero, certisque in locis candelis hujuſmodi collocatis, certis etiam modis, aut coloribus, exiſtimantes ob ſuperſtitiolas hujuſmodi Cæremonias, ſe, quod volunt, impetraturos; Miſſas vero hujuſmodi petentes moneant, quis ſit, & a quo potiſſimum proveniat, Sanctiſſimi hujus Sacrificij tam prætioſus, ac cœleſtis fructus; eos quoque Ritus, & Cæremonias Miſſis celebrandis adhibeant, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ ſunt.

Mex. 1. c. 22. & Guadix titul. 3. conſtitut. 19 & Granat. tit. de celebrat. Miſſar. num. 29.

Miſſæ quædam certo modo ne celebrentur.

§. XI.

Non, niſi in Eccleſia, aut Oratorio ab Epiſcopo viſitato, Miſſa celebretur.

Sef. 22. in princ.

ITidem, quemadmodum a Tridentina Synodo ſtatutum eſt, nullus Sacerdos in privatis ædibus, & omnino extra Eccleſiam, & Oratoria, quæ divino tantum cultui dicata, & a locorum Epiſcopis viſitata, & approbata, cum facultate in ſcriptis Miſſam celebret. Aliter Sacerdos hujuſmodi per menſem unum a divinis ſuſpendatur, is vero, qui ei neceſſa-

Mexic. 1. c. 25. & Guad. tit. 3. conſt. 8. & Milan. 1 p. 2. tit. quæ pertinent ad celebrat. Miſſæ vers. Nullus Sa-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

cardos, & Mil. 4. tit. qua pertinent ad Sanctiſſ. Miſſæ Sacrificiū verbo Epiſc. & Synod de Quir. conſt. 82. & Provin. ejuſdē Quirog. act. 3. Decreto 41.

ria ad Miſſam celebrandam tribuerit, argenti marcam (ut dicunt) perſolvat, cujus partes duæ ad uſum ceræ Sanctiſſimi Sacramenti, tertia vero accuſatori tribuatur, ex nunc vero facultates omnes, ad id quovis modo conceſſæ, revocantur, Epiſcopique admonentur, ut deinceps caute ipſi per ſe, & ad tempus limitatum eas concedant.

§. XII.

Ne bis in eodem die Miſſa celebretur.

Tx. in cap. nocte ſanctæ de conſeſ. diſt. 1. & in cap. conſuluit de celebrat. Miſſarū. Guadix titul. 3. conſt. 6. & Granat. tit. de celeb. Miſſar. n. 24. & 25.

NUllus Sacerdos in die una duas celebret Miſſas, præterquam Nativitatis Domini, in qua tres tantum Miſſæ ab uno Sacerdote celebrari poſſunt. Secunda tamen neutiquam celebretur, ſi in prima Sacerdos ablutionem, aut aliquid aliud, ob quod non ſit jejunus, deglutiverit.

§. XIII.

Nullus tabacum ſumat, antequam Miſſam celebret.

Linanſ. §. act. 3. c. 24.

OB reverentiam, quæ Euchariſtiæ percipiendæ exhibenda eſt, præcipitur, ne ullus Sacerdos ante Miſſæ celebrationem, aut quævis alia Perſona ante Communionem, quidquam tabaci, picietive, aut ſimilium medicamenti cauſa per modum fumalis evaporationis, aut alio quovis modo percipiat. Sacerdotes quoque flexis genibus peccata ſua confiteantur, antequam veſtibus ad Sacrum peragendum ſe induant, ſub pœna pondo decem fabricæ, accuſatori, & pijs operibus æque applicandorum, quam etiam mulctam incurrat Sacerdos, qui aliter, quam hoc Decreto ſancitum eſt, confeſſionem audierit;

Granat. tit. de celebrat. Miſſar. num. 27.

Sa-

Sacerdotes celebraturus in Sacriſtia, nō in Altari Sacras veſtes induat.

Sacerdotes etiam Miſſam celebraturi, non in Altari, ſed in Sacriſtia, ut conſuetum eſt, Sacras veſtes induant.

§. XIV.

Parochi ad Civitatem accedentes Miſſæ, & Veſperis intereſſint in Feſtis ſollemnibus.

Mexic. 1. c. 54. §. 2. & Guadix tit. 3. conſt. 11. 21. & 31. Gran. tit. de Inſtit. & jure Patron. n. 6. & tit. de celebrat. Miſſar. n. 39. & Synodal de Quirog. conſt. 54. & 95. & Provin. ejuſdem Quir. act. 3. & Limen. 3. act. 3. c. 25. Conc. Trid. Seſſ. 23. c. 16. de reformat.

CUrati omnes, Vicarijve Indorum, qui de conſenſu Epiſcopi ad Civitatem, ubi Sedes Epiſcopalis reſidet, pervenerint, tenebuntur diebus ſollemnibus Miſſæ, & Veſperis intereſſe in ipſa Cathedrali, Clerici vero Capellas obtinentes, Eccleſias quoque, ubi illæ fundatæ ſunt, adeant. Qui autem ex eo, quod ad titulum patrimonij fuere promoti, peculiaribus quibuſdam Eccleſijs addicti ſunt, ad Miſſæ, & Veſperarum Officium eas adeant Eccleſias, quibus fuere adſcripti. Epiſcopi vero admonentur, ut in hoc Decreto exequendo ſuam operam collocent, cum ad divini cultus augmentum plurimum valeat ejus obſervatio.

§. XV.

In Campanarum pulſatione omnes Eccleſiæ, Cathedrali conſonent.

Conc. Lateran. ſub Leon X. Seſſ. 11. Mex. 1. c. 28. & Guadix titul. 3. conſt. 12. & Milan. 1. p. 2. tit. communia de ratione Divin. Officiorū verbo in urbibus, & Gra-

PArochiales Eccleſiæ omnes, & Monaſteria cum Cathedrali concordent, de tempore dandi ſignum ſono Companæ ad Salutationem Angelicam, Miſſam, & Veſperas: Sabbato autem Sancto, cum Gloria in excelſis cantatur, ante ſignum in Cathedrali datum, Campanas ne pulſent, ut in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. juſſum eſt.

nat. tit. de Offic. Sacrist. n. 9. & Limen. 3. act. 4. cap. 13.

Pro hoc §. 16. 17. 18. 19. & 20. loquitur Gran. tit. de beneficiis n. 4. 5. 6. 7. & 8.

§. XVI.

Missarum Collector in Cathedralibus Ecclesijs, & Hispanorum Parochijs constituatur.

INDE nascitur defunctis, aut illis, qui elæmosinas pro celebratione Missarum erogant, maximum detrimentum, & Sacerdotibus ad victum egentibus maxima incommoditas, quod aliqui Sacerdotes elæmosinas pro celebratione Missarum sine delectu recipiunt, & majorem Missarum numerum celebraturos promittunt, quam ob temporis brevitatem celebrare possint. Cui malo remedium abhibere volens hæc Synodus statuit, ut in unaquaque Cathedrali, aut Parochiali Ecclesia locorum, ubi Hispani commorantur, Collector unus Missarum constituatur, Sacerdos vitæ exemplo probatus, ac timens Deum, qui ab Episcopo deputetur, cujus officium sit, elæmosinam recipere Missarum omnium, quæ ex testamentorum dispositione, aut alio quovis modo celebrari fient. Quam elæmosinam, sic inter Sacerdotes Missas celebraturos distribuat, ut earum celebratio quam primum fiat, & abusus hactenus introductus funditus tollatur. Quod ut melius fiat, is Ordo servetur.

§. XVII.

Absque licentia Collectoris nullus Sacerdos Missarum elæmosinam accipiat.

IN primis, nullus Sacerdos ex illis, qui in Civitate, aut oppido Hispanorum resident, ubi Collector fuerit constitutus, recipiat, aut recipere possit pro Missis aliquibus celebrandis elæmosinam, nisi de consensu Collectoris deputati, ad quem eos transmittet, qui Missas celebrari petunt, antequam illis se Missas celebraturum promittat, aut elæmosinam illarum accipiat; aliter pœnam pondo sex incurrat, accusatori, & fabricæ Ecclesiæ æque distribuendorũ.

§. XVIII.

Collectori quædam præscribuntur.

COllector duos habebit libros, in quorum uno Missas adnotet, quæ vel ex testamentis, vel ex devotione petuntur celebrari cum officio, de quo celebrandæ sunt, loco, etiam die, mense, & anno; in altero vero Missas ad celebrandum inter Presbiteros distributas describet cum nominibus Sacerdotum, adnoteque Missas jam celebratas, ita ut hujus rei Episcopo, aut Visitatori petenti rationem reddat. In distributione autem Missarum Collector diligenter attendat onera Capellarum, aliarumve rerum, quibus singuli Sacerdotes satisfacere debent, eisque plures Missas ne comittant, quam quas possint commode celebrare, suis prius oneribus satisfacientes, in distributione vero hujusmodi eos alijs præferat, quo magis indigent, & magis assidue Ecclesiæ cultum frequentant.

§. XIX.

Quomodo elæmosinæ Missarum distribuendæ.

IN unaquaque Cathedrali, seu Parochiali Ecclesia, ubi Collector fuerit, Arca una sit, duabus clavibus occlusa, quarum una penes Collectorem sit, altera penes Curatum Ecclesiæ antiquiorem, in qua Arca elæmosina ad Missarum celebrationem erogata asservabitur. Arca autem hujusmodi, nisi singulis

quoque octo diebus, præsentibus ibidem Collectore, & Curato, ne aperiatur, tuncque inde desumpta pecunia pro ratione Missarum ea hebdomada celebratarum distribuetur. Nulli autem Sacerdoti elæemosina pro Missa anticipabitur.

§. XX.

Ne extra Diœcesim, multo minus extra Americam, Missarum stipendia pro earum celebratione mittantur.

Granat. tit. de Beneficiat. n. 6.

PRæcipitur quoque omnibus illis, quibus incumbit efficere, ut Missæ celebrentur, veluti Curatis, Capellanis, testamentorum executoribus, œconomis Confraternitatum, aut Congregationum, & ipsi Collectori, ne Missas extra Diœcesim, in qua resident, celebrari faciant, eoque elæemosinam transmittant, neque etiam in Hispaniam sub pœna Excommunicationis, nisi in aliquo speciali casu, & valde urgenti Episcopus ad id facultatem concesserit, in quo ejus conscientia valde oneratur.

§. XXI.

Processiones publicæ devote fiant, non tamen noctu.

Concil. Elibertinum cap. 35. & Antisiodorēse c. 5. & Cavilonen. c. 19. Mexic. 1. c. 27. §. unico, Guadix titul. 6. const 19. & 47. & Milan. 1. p. 2. tit. de Processionib. & supplication. idē Guadix tit. 6. const. 20. idem Concil.

PUblicæ, & generales Preces decernuntur, ut Omnipotentis Dei iram placemus, ab eoque in nostris tribulationibus remedium consequamur. Quare oportet in hujusmodi Precibus, & Processionibus id omne effugere, quod Divinam Majestatem offendere, ejusque in nos iram provocare possit. Ideoque juxta motum proprium felicis recordationis Gregorij Papæ XIII. statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut Processiones eorum, qui se ipsos flagellant, & aliæ quæcumque in hebdomada majori fieri solitæ, aut fa-

faciendæ, noctu ne fiant, sed in luce diei, nec mulieres in his Processionibus sese flagellantes permittantur, aut aliæ Personæ eis accensis luminibus præeuntes; si vero femina aliqua votum sic se flagellandi emiserit, ex nunc illud votum ita commutatur, ut privatim se flagello percutiat.

Milan. 1. p. 2. tit. de Ecclesiis, & earum cultu verbo Rector, & Vicar. ad. 2. cap. 20. & Compos. ad. 3. c. 40. Synod. de Quinq. const. 74. & Limens. 3. ad. 3. cap. 43.

§. XXII.

In Processione Sacratissimi Corporis Christi Domini nostri ne mulieres personatæ incedant: feminæque à viris separatæ intersint.

Facit ex. in Clem. unica de Reliquiis, & veneration. Sanctor. Et Concil. Trid. Sess. 13. c. 5 in Doctrina de Sacramento Eucharistiæ, & est lex Reg. 7. tit. 15. lib. 8. recopil. & Limen. 3. ad. 2. cap. 23.

Verbo fenestra est Conc. Milan. 4. tit. de Procession. verbo quod in multis.

IN Processione itidem Corporis Christi, ubi propter realem Christi Domini in Sacramento existentiam major reverentia servanda est, nulla femina personata incedat, aut ita, ut cognosci non possit, nec sic personata, aut incognita in fenestra, aut alibi publice compareat, sub pœna Excommunicationis majoris; quo reprimatur audacia, qua ita personatæ, aut velatæ multa inhoneste proferentes, indecenter incedunt; Judicibus vero Ecclesiasticis, & Secularibus injungitur, quatenus curent, ut in omnibus Processionibus viri a feminis separati procedant, ut multis ex hoc nascentibus incommodis occurratur.

TITULUS XVI.

De Baptismo.

§. I.

Baptismus non extra Ecclesiam, nec nisi in Parochiali conferatur.

SCriptura Sacra valde commendat, ut sancta sancte tractentur, & ut Sacra a prophanis distin-

§. V.

Uniquique Hospitali suæ regulæ præscribantur.

PRæter has constitutiones, in unoquoque Hospitali peculiares quoque Regulæ ab Ordinario, seu ab ejus Officiali, aut Visitatore probatæ, & examinatæ, unicuique officio statuantur; quas Regulas omnes servare debeant, aliter qui secus fecerint, plectantur usque ad expulsionem. Episcopi vero, quæ magis sibi expedire videbuntur, pro ratione circunstantiarum loci, & causæ poterunt statuere.

TITULUS XV.

De celebratione Missarum, & Divinorum Officiorum.

§. I.

Officium Divinum ad præscriptum Missalis, & Breviarij Romani celebretur: omnesque ei sese conforment.

Synod. de Quir. const. 79. ad fin. Late Conc. Milan. 4. tit. quæ pertinent ad Sãctiss. Missæ Sacrificium.

UT Sanctissimum Missæ Sacrificium, in quo illa Deo Patri placens Hostia, Jesus Christus in odorem suavitatis offertur, singulari religione, ac pietate, & a Sacerdotibus celebretur, & a Populo colatur, hæc Synodus decernit, ac jubet, ut tam in Cathedralibus, quam in Parochialibus Ecclesijs omnibus hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Præbendati, Parochi, & Beneficiati, ceterique Sacerdotes, & Ministri in celebrandis Missis, & Divinis Officijs recitandis omnino sese accommodent ad Missale, & Breviarum ex Concilij Tridentini Decreto edita, & ad institutiones suarum Ecclesiarum, Missali, & Breviario Romano minime contrarias.

§. II.

Rituali pro hac Provincia approbato omnes conformari debent.

QUoniam vero, ut rebus permultis consultum esset, quæ expresse in Missali, & Breviario Romano, & in erectionibus, & constitutionibus Ecclesiarum hujus Provinciæ non continentur, hæc Synodus Sacrosancti Concilij Tridentini autoritati innixa, Rituale, seu Cæremoniale ad usum hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ constituit, & approbavit. Idemque ad cultus divini decorum, & ornatum plurimum conferre censuit. Idcirco eadem Synodus præcipit, ut Ritualis, seu Cæremonialis hujusmodi forma inviolabiliter observetur, postquam a Sede Apostolica revisum fuerit. Episcopos vero, & Chori præfectos monet, & hortatur, quatenus illud executioni plene mandari faciant, sub pœnis in Rituali statutis, de cujus observatione in Synodo Provinciali Episcopi rationem reddant.

Sess. 24. c. 12. verbo cetera. Tarracon. Conc. in cap. per constitutionẽ, & in cap. quia per Cæremonias de consuetudine. Guadix tit. 3. const. 2. & Milan. 1. p. 2. tit. communia de ratione Divinarum Officiorũ, & Milan. 4 tit. de Benefic. §. 1. ad finem, & Compostel. act. 2. c. 14. & Limen. 3. act. 4. c. 11.

§. III.

Officia Magistri Cæremoniarum.

IN unaquaque Cathedrali Ecclesia Magister Cæremoniarum ab Episcopo, & Capitulo constituatur, qui Sacerdos sit probatis moribus, & Divinis Officijs, & Cæremonijs valde exercitatus, cui æquis sumptibus Capituli, Episcopi, & fabricæ stipendium detur. Magistri autem Cæremoniarum officium erit, tam

Conc. Tarracon. ubi sup. & Guadix tit. 3. const. 2. & Comp. act. 2. c. 15. & Milan. 1. p. 2. tit. de offic. Magist.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

TITULUS XVII.

De Sanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento, & ejus Cuſtodia.

§. I.

Quibus inſtrui debeat Sacroſanctæ Euchariſtiæ tabernaculum.

Milan. 1. 2. p. titul. quæ pertinent ad Sacram. Sanctæ Euchar. verb. Epiſcopus, & Gran. tit. de Sanctiſ. Euchariſtiæ Sacramento n. 2. & 3. Synod. de Quir. conſt. 9. & Milan. 1. 2. p. titul quæ ad Sanct. Euchar. Sacr. pertinent, & 5 Milan tit. quæ ad Sanctiſs. Euchar. Sacrament. pertinent. Seſſ. 13. c. 6.

QUI attente conſiderat, quod de Sacroſancto Euchariſtiæ Sacramento Catholica Fides nos docet, in eo (ſcilicet) Chriſtum verum Deum, & Hominem vere, realiter, & ſubſtantialiter contineri, is facile animadvertet, quo ornatu tabernaculum eſſe debeat, in quo Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſervandum ſit; igitur ex Concilij Tridentini Decreto ſtatuit hæc Synodus, ac præcipit, ut in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ, ubi Euchariſtia aſſervari debet, locus conſtituatur, in eoque tabernaculum bene ornatum & clave occluſum, in quo lapis Sacratus corporalibus coopertus ſit, ibique Cuſtodia aurea, & argentea collocetur, quæ intra ſe lineis corporalibus involutum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum contineat, & aſſerver, ad id præcipue, ut ad infirmos Euchariſtia deferatur, cum hæc conſuetudo in Eccleſia Catholica ſemper viguerit. In Cuſtodia vero hujuſmodi duæ Formæ magnæ ſint, quarum una ad infirmos ducatur, alia vero tabernaculo aſſervetur, & præterea parvulæ aliæ Formæ erunt, quibus infirmi, & hi qui bona valetudine conſiſtunt, communicent; ubicumque

que autem Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſervabitur, lampas ſemper accenſa colluceat.

Lampas ne deſit coram Sanctiſſimo Sacramento.

§. II.

In quibus Eccleſijs ſervari poſſit Sacra Euchariſtia.

Guadix tit. 2. conſt. 38. & Limenſ. 3. act. 2. c. 21. Conc. Valentini ſub Archiepiſ. D. Ioanne de Ribera c. 16. citatum a Iacobo Bleda in defenſione Fidei cõtra Moriſcos tr. 2. confectario 6. fol. 397.

UT, in quibus Eccleſijs, & locis conveniens ſit, Euchariſtiam aſſervari, conſtet, declarat hæc Synodus poſſe in omnibus Hiſpanorum locis, oppidisve aſſervari, dummodo oppidum a viginti habitetur vicinis. Poterit etiam aſſervari alibi, ſi Epiſcopo videbitur, quamvis locus a tot non habitetur vicinis, ſi ibi ſecure, & decenter cuſtodiri poſſit. Si tamen Parochus a pago hujuſmodi diſceſſerit, Euchariſtiam ibi aſſervatam ſummat. Quo ad oppida vero Indorum prudentiæ Epiſcoporum relinquitur, ut locum, in quo poſſit ſecure, & decenti ornatu Euchariſtia cuſtodiri, prius reſpiciant, quam ad id facultatem concedant.

§. III.

Laici ex legum regiarum præſcripto Sacroſanctam Euchariſtiam comitari tenentur.

Lex Reg. 2. tit. 1. lib. 1. recopil.

ATTentis reverentia, & devotione, quibus colere, & adorare Sanctiſſimam Euchariſtiam debemus, leges regiæ ſub certis pœnis ſtatuunt, ut, cum hoc Sacramentum ab Eccleſia effertur, & per vias ducitur, ſeculares homines, qui præſentes interſint, illud comitentur. Quare multo magis hæc Synodus Eccleſiaſticis Perſonis omnibus Altaris cultui dicatis præcipit, ut tempore, quo Euchariſtia ab Eccleſia ad infirmos ducitur, ſi ibi interſint, niſi Di-

Id ipsum exsequantur Ecclesiastici omnes cujuscumque conditionis sint. Conc. Milan. 5. tit quæ ad Sanctiss. Eucharist. Sacram. pertinent, verbis ut vero omnes.

vinis Officijs celebrandis, aut confessionibus audiendis occupentur, ei in comitatu esse teneantur; itidemque illi, quibus in plateis, aut vijs occurrerit, donec ad Ecclesiam reducatur, & in tabernaculo recondatur; quod si quisquam secus fecerit, cujuscumque dignitatis, aut qualitatis existat, in singulas vices pondo octo persolvat, quæ æquis portionibus in accusatoris, pforum operum, & ceræ Sanctissimo Sacramento deservientis usum, erogentur; ne vero, qui Divina Officia in Ecclesia celebrant, hujus rei causa distrahantur, jubetur, ut dum Missa sollemnis peragitur, solum in urgenti casu necessitatis Viaticum ad infirmos deferatur, quo, Missa peracta, majori cum reverentia omnes Sanctissimam Eucharistiam comitentur.

§ IV.

Damnatis pœna capitali pridie executionis Sacra Eucharistia detur.

Argum. tx. in cap. quod in te de pœnitentijs, & remissionib. & Glossa in Clem. 1 eodem tit, Motu proprio Pij V. In leg. 9. tit. 1. lib. 1. recopil. & Milan. 3. act. 2. c. 23. & Milan. 5 titul. quæ ad Sanct. Eucbar. Sacrament. pertinent verbo reus capitis damnatus.

CUM Cœlestis iste cibus nostrarum animarum fortitudo sit, præsertim in extremo vitæ certamine, nullatenus permitti debet, ut quisquam sine tanto Viatico ex hac vita discedat. Quare secundum jus antiquum, a felicis recordationis Pio Papa V. suo proprio motu innovatum, & etiam Lege Regia susceptum, decernitur, ac præcipitur, ut omnibus Fidelibus ad mortem damnatis, ante unum diem, quam pœna mortis executioni mandetur, hujus Sanctissimi Sacramenti Viatico reficiantur, ut eo roborati, mortem, ad suarum animarum salutem, patienter ferant.

§. V.

§. V.

Fideles, præsertim Ecclesiastici, Fer. V. in Cœna Domini Sacratissimæ Eucharistiæ sine intermissione adstent.

Mexic. 2. c. 13. & Limen. 3. act. 2. c. 26.

QUamvis semper, & ubique colere, ac venerari Sanctissimam Eucharistiam debeamus, præcipue tamen ad id adstringimur Feria quinta in Cœna Domini, quando ejus institutione tam singulare in Ecclesiam suam Beneficium Dominus contulit, quam ob causam jubet hæc Synodus, ut omnes Fideles, præsertim Ecclesiastici, eo die adstet tabernaculo, ubi Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum repositum est, in commemorationem Domini Sepulchri, idque quanta fieri possit reverentia, & devotione præstent; cavetur tamen, ut aliquibus incommodis, quæ evenire possent, occurratur, ne in oppidis Indorum sepulchrum constituatur, ut in eo Eucharistia collocetur, nisi ubi peculiaribus de causis ab Episcopo fuerit concessum.

Quid id Indorum pagis.

§. VI.

Quædam circa Festum Corporis Jesu Christi Domini nostri.

Clem unica de reliquijs, & venerat. Sanctorum. Conc. Trid. Sess. 13. c. 5. & Canon. c. 6.

QUIA in ipso institutionis die Ecclesia Sanctissimi Corporis Christi Sacramenti Festum, ea exteriori lætitia, qua oportet, celebrare non potest, cum tota mortis Christi Misterio sit intenta; post Sanctissimæ Trinitatis Festum, Feriam quintam immediate sequentem cum signo spiritualis lætitiæ, & exteriori apparatu celebrandum, delegit. Quæ festivitas, ut cum omni devotionis affectu a Populo Christiano celebretur, præcipit hæc Synodus, ut eam in

Ex dict. Clem. unica ideoq; univerſitatem de reliquijs, & venerat. Sanctor.

Feſto Sanctiſſimæ Trinitatis Curati, & Prædicatores Populò denuntient, eumdemque moneant, & exhortentur, quatenus toto animi conatu ſe præparent ad Euchariſtiam, in ipſo Feſto, aut infra octavam, percipiendam. Itemque, ut in Proceſſione ea reverentia, & animi attentione, & exteriori modeſtia procedant, quibus ante Divinam Majeſtatem in ipſo Sacramento vere præſentem, & exiſtentem, eſſe debent.

TITULUS XVIII.

De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum.

§. I.

A Sacris rebus omnis ſuperſtitio eliminetur. Choreæ, ſaltationes, prophanive cantus, in Eccleſia fieri non permittantur.

De hoc tit. ſatis pie loquitur Concil. Milan. 4. a tit. de Sacris Reliquijs, cum tit. ſeq. & Milan. 5. tit. de Indulgentijs, & Sac. Reliquijs.

Seſſ. 25. in Decreto de invocatione, veneratione, & Reliquijs Sanctorū, & Sacris Imaginibus. Motus proprius Pij V.

OMNIS veneratio, quæ Sanctorum Reliquijs, & Imaginibus, Sacrisque ædibus exhibetur, in Dei laudem, & gloriam cedit, qui glorioſus, & admirabilis in Sanctis ſuis apparet; totiuſque Sanctitatis eſt autor: contra vero, ſi hæc in honore non habeantur, aut quolibet irreverentiæ genere prophane, & ſuperſtitioſe tractentur, gravis in Deum offenſa committitur. Oportet autem, ut Epiſcopi, tanquam Paſtores, gregi invigilent, veramque devotionem inter Fideles propagare ſtudeant, falſaſque, & vanas ſuperſtitiones penitus ab eis explodant, ita ut glorificetur Deus in Sanctis ſuis. Quo circa ex Decreto Sacroſanĉti Concilij Tridentini, &

Tx. in c. 2. de

ex conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ V. decernit hæc Synodus, & mandat, ut in Eccleſijs choreæ, ſaltationes, actiones, & prophani cantus prohibeantur, etiam in die Nativitatis Domini, & in Feſto Corporis Chriſti, & alijs ſimilibus; cum vero Sacræ aliquæ hiſtoriæ actione referendæ erunt, aliave ſancta, & animæ utilia, Hymnive aliqui devoti canendi, hæc omnia per menſem ante ad Epiſcopum deferantur, ut ab eo examinentur, & probentur. Qui vero ſine Epiſcopi facultate, & approbatione aliquid horum effecerint, & qui cum illis conſenſerint, pro modo culpæ graviter puniantur. Dum vero Divina Officia celebrantur, actiones etiam ab Epiſcopo conceſſæ fieri prohibentur.

immunitate Eccleſiar. lib. 6. Conc Trid. Seſſ. 22. in Decreto de obſervand. & evitand. &c.

Mex. 1. c. 26. Quadrit 4. caſt. 6. & Milan. 1. p. 1. tit. de actionibus, & repreſentationib. Sacris, & Compoſt. act. 2. cap. 9. & Tolet. act. 2. cap. 21. & Gran. tit. de celebrat. Miſſar. n. 3. & tit. de Reliq. & venerat. Sanctorū n. 4. & Synod. de Quirog. conſt. 70. & Provinc. ejuſdem act. 3. c. 38.

§. II.

Ii, qui in Eccleſijs inhoneſte cum feminis nutibus, aut verbis colloquuntur, ſevere puniantur.

Gran. tit. de Reliquijs, & venerat. Sanct. n. 6.

VEhementer itidem Judicibus Eccleſiaſticis commendatur, ut cum omni cura, & ſeveritate, quibus opus eſt, quorumdam reprimant audaciam, qui in Eccleſijs cum mulieribus, aut nutibus, aut libere colloquuntur; Magiſtratus vero regios, quantum poteſt, hæc Synodus cohortatur, ut contra delinquentes hujuſmodi ea, quæ Regijs Legibus ſunt diſpoſita, exequantur, & Eccleſiæ Miniſtris ſuum quoque auxilium conferant, quo ſi opus fuerit, hi ab Eccleſia ejiciantur, ne ab irreventia hujuſmodi minime deſiſtentes, ſuo exemplo alijs ſcandalo ſint.

Lex 1. & 2. tit. 2. lib. 1. recopil.

§. III.

Ne noctu in Ecclesijs pervigilia agantur: Sermones de Passione noctu ne fiant.

ITidem præcipitur, ne cuiquam in posterum pernoctationes, aut nocturnæ Vigiliæ, & epulæ in Ecclesia permittantur, sub pœna Excommunicationis. Ecclesiastici vero consentientes graviter punientur. Sermones de Passione, & Resurrectione ob incommoda, quæ inde nascuntur, noctu ne habeantur.

§. IV.

Nihil fiat prophanum in Ecclesijs.

IN Ecclesijs, aut in illarum Cœmeterijs congregationes, consultationes, contractusve rerum secularium, ludive aliqui ne fiant. Iter agentes intra Ecclesias sese ad hospitium ne recipiant, neque dormiant, aliter sex pondo in usum fabricæ Ecclesiæ, & accusatoris mulctentur, quam mulctam persolvant, tam qui in Ecclesijs dormierint, quam qui consentientes fuerint. Hoc tamen Decreto non prohibetur, ne tempore necessitatis ad templa confugiant, si ibi cum debita reverentia commorentur.

§. V.

Ne Tauri in Cœmeterijs agitentur.

IN Cœmeterijs Ecclesiarum Taurorum spectacula ne fiant, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ, quam incurrant Judices, aut Superiores, quorum jussu id fit, si vero communitas sit, Ecclesiastico subjaceat interdicto.

§. VI.

Concil. Antisiodor. c. 5. & Trid. Sess. 25. in Decreto de Purgator. tit. de invocat. venerat. & Relig. Sanct. ad fin. Mex. 1 c. 27. § unico, Guad. tit. 6. tit. 19. & 20. & Milan. 1. 2. p. tit. de Ecclesijs, & earum cultu, verbo Rector & Tolet. act. 2. c. 20. & Compost. act. 3. c. 40. & Grau. tit. de Relig. & vener. Sanctor. n. 5. & Synod. de Quir. const. 74. & Limense 3. act. 3. c. 43. Lex reg. 1. tit. 2. lib. 1. recop. Mexic. 1. c. 29 & Milan. 1. p. 2. tit. de Ecclesijs, & earum cultu, & Grau. tit. de Relig. & vener. SS. n. 7. & Synod. de Quiroga const. 69. & Milan. 4 tit. de prophano usu a Sacris locis tollendo. Fidatur in Concil. Trid. Sess. 25. Decr. de Indulgentijs.

§. VI.

Reliquiæ Sanctorum ne venerationi publicæ exponantur, nec secum a quoquam deferantur, nisi de Episcopi licentia. Agni cerei ne pingantur.

NE levitate animi Reliquias falsas pro veris Sanctorum Reliquijs venerari contingat, decernit, & jubet hæc Synodus, ut nemini liceat secum Reliquias gestare, aut eas in loco publico venerandas proponere, nisi prius ab Episcopo examinatæ, authenticæ comprobentur, ut titulo de Episcoporum Officio præmissum est; consuetudo tamen, & pia devotio Agnos Dei deferendi, qui a Pontifice Romano benedicuntur, inter Fideles conservetur, dummodo picturæ, & illuminationes, sicut felicis recordationis Gregorij XIII. motu proprio constitutum est, eis non adhibeantur.

Milan. 1. p. 1. tit. de Sanctarum Reliquiar. veneratione, & Compost. act. 2. c. 6. & Limen. 3. act. 4. c. 10. Motus proprius Gregor. XIII. in Bullar. Apostol. Conc. Milan. 3. verbo Sanctissimi, & 5. verbo Sanctissimi.

§. VII.

Amuleta, aut schedulæ superstitiosæ prohibentur.

QUIA inter rudes viget abusus levis cujusdam credulitatis, qua existimant, se certa verba scripta, aut certas Orationes secum deferentes, aut ad collum suspendentes igni, & aqua minime perituros, aut bona aliqua, quæ desiderant, obtenturos, sub pœna Excommunicationis præcipitur, ut quicumque hæc secum gestaverint, vel alia similia, intra mensem post hujus Decreti publicationem Episcopo tradant, eaque ipse comburat; deinceps vero nemo hæc secum habeat sine examine, & approbatione Ordinarij; confessarij vero admonentur, ut a

Grau tit. de Relig. & venerat. Sanctor. n. 2. & Compostel. act. 2. c. 6.

ſuperſtitioſæ vanitatis hujuſmodi errore ſibi conſi-
tentes peccata cavere hortentur.

§. VIII.

Sanctorum Reliquiæ in loco decenti extra Sacræ Euchariſtiæ Tabernaculum aſſerventur.

PRobatæ, & authenticæ Reliquiæ in aliqua Eccleſia exiſtentes, extra Tabernaculum Santiſſimi Sacramenti Euchariſtiæ in loco decenti collocentur. Interim tamen, ſi locus hujuſmodi non eſt deputatus, in aliqua parte ejuſdem Tabernaculi aſſerventur: ut autem pia, & laudabilis conſuetudo Sacras Imagines venerandi in animis Fidelium eum effectum operetur, ad quem illæ inſtitutæ ſunt, Populusque Sanctorum recolat memoriam, eosque veneretur, & ad eorum imitationem, vitam, moreſque componat, maxime conveniens eſt, ut nihil in Imaginibus prophanum, aut indecens appareat, quo poſſit devotio Fidelium impediri. Eam ob cauſam juxta Concilij Tridentini Decretum prohibetur, ne poſt hac quiſquam Hiſpanus, Indusve Imagines ad uſum alicujus Eccleſiæ hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ depingat, niſi prius ab Epiſcopo, aut ab ejus Officiali examinentur, aliter operarum, quas in his fabricandis, & depingendis collocavit, ſtipendium amittat. Viſitatoribus vero injungitur, ut quas reperierint Imagines, hiſtorias apochriphas exprimentes, aut indecenter ſculptas, ſive depictas, deleri, ſeu inde amoveri præcipiant, aliasque in earum loco decentes ſubſtituant.

Seſſ. 25. in principio, & in §. illud vero. Mexic. 1. c. 34. & Compoſt. act. 2. Decr. 5. Syn. de Quir. conſtit. 67. & 68. Milan. 1. p. 1. tit. quæ ſervãda ſint in Sacris Imaginibus effingẽdis, & 4. tit. de Sacris Relig. & tit. de ornatu, decore, & nitore Sacrorum locorum verbo quibus in Eccleſijs. Conc. Limen. 2. c. 53. & Conc. 1. Provinc. Benonienſe 4. p. tit. de Imaginib. Sacris, in Archiepiſcopali Benonienſi, &c. Diœceſanum de Cadiz ſub D. Garcia de Haro c. 14. & Diœceſanum de Aſtorga ſub D. Petro de Rojas conſtit. 14. c. 9. & Diœceſanum de Burgos ſub Archiep. D. Fráciſco Pacheco de Toledo lib. 3. tit. de Reliquijs, & venerat. Sanct. c. 8.

§. IX.

§. IX.

Præſtat Imagines depingi: quod, ſi ſculpantur, ex eadem materia eis veſtes fiant.

IMagines de cetero conſtruendæ (ſi fieri poſſit) aut pictæ ſint, aut, ſi ſculpantur, hoc ita fiat, ut eas veſtibus ornare minime opus ſit; quæ vero hoc tempore jam extant, proprias habeant veſtes deputatas. Si vero aliqua Perſona ſecularis ad ornatum Imaginis veſtimenta aliqua commodaverit, & his Imago induta fuerit, eo ipſo ad ejus cultum applicentur. Imagines autem, quando veſtibus, aut alio modo erunt ornandæ, ad effectum hujuſmodi extra Eccleſias ne ferantur.

Vide Conc. citata ſupra.

§. X.

Imagines Sacræ nec in eſculentis, nec in vaſis, &c. inſculpantur.

OB reverentiam Sanctiſſimæ Cruci, Sanctorumque Imaginibus debitam, interdicitur, ne in ſaccharo, buccarove, aut alijs eſculentis, nec in ſepulchris, aut in ferramentis, quibus pecudes ſignantur, Crucem, Imaginesve Sanctorum, aut alias res Sacras depingere liceat, aliter, qui ſecus fecerit, a Judicibus Eccleſiaſticis corrigetur.

Suadetur ex leg. 3. tit. 1. lib. 1. recopilat. Conc. Milan. 3. verbo quod præterea.

§. XI.

Nullus deinceps Aras, Calices, &c. conſecratos venales habeat, ſub amiſſionis pœna.

NUllus mercator, aliusve quiſquam Sacros Lapides, Calices, Ornamenta Sacra, aut benedicta venalia habeat; ſeu benedici, & conſecrari faciat, ut divendat, ſub pœna Excommunicationis, ac præ-

Mex. 1. c. 36. & Synod de Quir. conſt. 66.

terea rei venditæ hujuſmodi pretium fabricæ Eccleſiæ applicetur.

§. XII.

Antiphona Salve Regina *ſingulis Quadrageſimæ diebus, & Sabbatis per annum in Cathedralibus cantetur.*

Guadix tit. 3. conſtitut. 16. & Gran. tit. de celebrat. Miſſar. n. 16. Synodal. de Quir. conſt. 42. & Limen. 3. act. 3. c. 27. & Concil. Milanenſ. 3. verb. Religioſis.

QUIA omnes ſpeciali devotione Glorioſiſſimam Virginem MARIAM univerſalem Patronam, & Advocatam proſequi debemus, ſtatuitur, ac jubetur, ut in omnibus Eccleſijs Cathedralibus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Antiphona *Salve Regina* cum omni ſollemnitate cantetur ſingulis Quadrageſimæ diebus, uſque ad Feriam tertiam majoris hebdomadæ, necnon ſingulis Sabbatis per annum, cui aſſiſtet ad recitandam Orationem Canonicus pro tempore Hebdomadarius, necnon Capellani, & Cantores omnes interſint; ijque cum hoc onere ad officia hujuſmodi admitti debent; Epiſcopis vero valde commendatur, ut omni ſollicitudine piam in Santiſſimam Virginem devotionem hujuſmodi augeri procurent, omnemque adhibeant diligentiam, ut pro celebrandis Miſſis de Beata MARIA in Sabbatis, & pro Antiphona *Salve Regina*, ut præmiſſum eſt ſollemniter decantanda, aliqua ſit dotatio, ſive inſtitutio.

§. XIII.

Quotidie hora tertia veſpertina ter campana pulſetur in memoriam Paſſionis Jeſu-Chriſti Domini noſtri.

Ex Matth. c. 27. & Lucæ c. 23. & conſtat ex Clemente P. M. lib. 5. conſtitut. Apoſtol. c. 16. ad finem, & lib. 8. c. 40. tom. 1. Collectionum Concil. Mediolan. 2. tit. 2. Decreto 10. de qua oratione veſpertina, & de Indulgētia conceſſa a Gregor. XIII. Vide Carolum Borromeum Archiepiſc. Mediolanen. in actibus ſuæ Eccleſiæ, tom. 2. p. 7. agit Cæſar Baronius in annalibus Eccleſiaſt. tom. 1. fol. 221. verſ. it de Anno, & Navarrus de Horis

QUO vero in omnium Fidelium memoria Domini noſtri, ac Redemptoris Jeſu-Chriſti Paſſio ſemper retineatur (alijs ob hanc cauſam devotionibus,

bus, & laudabilibus Populi conſuetudinibus minime ſublatis) hæc Synodus ſtatuit, ac mandat, ut ſingulis diebus hora tertia pomeridiana in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs, ad effectum hujuſmodi, campana per tres interpolatos ictus pulſetur, Fidelesque hæc Synodus quantum poteſt in Domino exhortatur, ut hoc ſigno audito, pro ſua quiſque devotione, aliquas in memoriam Paſſionis Domini preces effundat. Quoties vero prædicta hora dato ſigno id effecerint; quadraginta dierum Indulgentiam conſequantur.

Canonicis c. 18. n. 43. & Ur. Antonius de Aranda in lib. (Loores del Sāto Calvario) c. 30. fol. 242. Durand. in rationali Divin. Offic. lib. 4. c. 1. n. 20. & Ioannes Stephanus Durranth. lib. 3. de Ritibus Eccleſ. Catholicæ c. 10. fol. 314.

TITULUS XIX.

De Immunitate Eccleſiarum, & Clericorum.

§. I.

Eccleſiarum Immunitati providetur.

SI Imperatorum, & Regum temporalium Palatia, eorumque famuli privilegijs, & immunitatibus jure gaudent; quanto magis Eccleſias, & Eccleſiæ Miniſtros immunes eſſe oportet, qui æterno Deo vivo, & vero dicantur? Quare hæc Synodus decernit, ac jubet, ut nemo, cujuſcumque qualitatis exiſtat, contra libertatem Eccleſiaſticam leges condat, aut ſtatuta decernat, nec obſideat, invadat, aut occupet Eccleſias, nec liberum earum ingreſſum, & egreſſum impediat, nec ab Eccleſijs eos extrahant, qui eo confugerint; & hac Immunitate gaudere poſſunt, nec eos vinculis conſtringant, aut eis Cuſtodes adhibeant in Eccleſijs, vel Cœmeterijs; nec

Tx. in cap. inter alia de Immunitate Eccleſiar. Conc. Trid. Seſſ. 25. c. 20. de reformat.

Mexic. 1. c 30. Guadix titul. 4. conſt. 4. Milan. 1. 2 p. titul. de Eccleſijs, & earum cultu verbo

terea rei venditæ hujuſmodi pretium fabricæ Eccleſiæ applicetur.

§. XII.

Antiphona Salve Regina *ſingulis Quadrageſimæ diebus, & Sabbatis per annum in Cathedralibus cantetur.*

Guadix tit. 3. conſtitut. 16. & Gran. tit. de celebrat. Miſſar. n. 16. Synodal. de Quir. conſt. 42. & Limen. 3. act. 3. c. 27. & Concil. Milanenſ. 3. verb. Religioſis.

QUIA omnes ſpeciali devotione Glorioſiſſimam Virginem MARIAM univerſalem Patronam, & Advocatam proſequi debemus, ſtatuitur, ac jubetur, ut in omnibus Eccleſijs Cathedralibus hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Antiphona *Salve Regina* cum omni ſollemnitate cantetur ſingulis Quadrageſimæ diebus, uſque ad Feriam tertiam majoris hebdomadæ, necnon ſingulis Sabbatis per annum, cui aſſiſtet ad recitandam Orationem Canonicus pro tempore Hebdomadarius, necnon Capellani, & Cantores omnes interſint; ijque cum hoc onere ad officia hujuſmodi admitti debent; Epiſcopis vero valde commendatur, ut omni ſollicitudine piam in Santiſſimam Virginem devotionem hujuſmodi augeri procurent, omnemque adhibeant diligentiam, ut pro celebrandis Miſſis de Beata MARIA in Sabbatis, & pro Antiphona *Salve Regina*, ut præmiſſum eſt ſollemniter decantanda, aliqua ſit dotatio, ſive inſtitutio.

§. XIII.

Quotidie hora tertia veſpertina ter campana pulſetur in memoriam Paſſionis Jeſu-Chriſti Domini noſtri.

Ex Matth. c. 27. & Lucæ c. 23. & conſtat ex Clemente P. M. lib. 5. conſtitut. Apoſtol. c. 16. ad finem, & lib. 8. c. 40. tom. 1. Collectionum Concil. Mediolan. 2. tit. 2. Decreto 10. de qua oratione veſpertina, & de Indulgētia conceſſa a Gregor. XIII. Vide Carolum Borromeum Archiepiſc. Mediolanen. in actibus ſuæ Eccleſiæ, tom. 2. p. 7. agit Cæſar Baronius in annalibus Eccleſiaſt. tom. 1. fol. 221. verſ. it de Anno, & Navarrus de Horis

QUO vero in omnium Fidelium memoria Domini noſtri, ac Redemptoris Jeſu-Chriſti Paſſio ſemper retineatur (alijs ob hanc cauſam devotionibus,

bus, & laudabilibus Populi conſuetudinibus minime ſublatis) hæc Synodus ſtatuit, ac mandat, ut ſingulis diebus hora tertia pomeridiana in omnibus Cathedralibus, & Parochialibus Eccleſijs, ad effectum hujuſmodi, campana per tres interpolatos ictus pulſetur, Fidelesque hæc Synodus quantum poteſt in Domino exhortatur, ut hoc ſigno audito, pro ſua quiſque devotione, aliquas in memoriam Paſſionis Domini preces effundat. Quoties vero prædicta hora dato ſigno id effecerint; quadraginta dierum Indulgentiam conſequantur.

Canonicis c. 18. n. 43. & Ur. Antonius de Aranda in lib. (Loores del Sāto Calvario) c. 30. fol. 242. Durand. in rationali Divin. Offic. lib. 4. c. 1. n. 20. & Ioannes Stephanus Durranth. lib. 3. de Ritibus Eccleſ. Catholicæ c. 10. fol. 314.

TITULUS XIX.

De Immunitate Eccleſiarum, & Clericorum.

§. I.

Eccleſiarum Immunitati providetur.

SI Imperatorum, & Regum temporalium Palatia, eorumque famuli privilegijs, & immunitatibus jure gaudent; quanto magis Eccleſias, & Eccleſiæ Miniſtros immunes eſſe oportet, qui æterno Deo vivo, & vero dicantur? Quare hæc Synodus decernit, ac jubet, ut nemo, cujuſcumque qualitatis exiſtat, contra libertatem Eccleſiaſticam leges condat, aut ſtatuta decernat, nec obſideat, invadat, aut occupet Eccleſias, nec liberum earum ingreſſum, & egreſſum impediat, nec ab Eccleſijs eos extrahant, qui eo confugerint; & hac Immunitate gaudere poſſunt, nec eos vinculis conſtringant, aut eis Cuſtodes adhibeant in Eccleſijs, vel Cœmeterijs; nec

Tx. in cap. inter alia de Immunitate Eccleſiar. Conc. Trid. Seſſ. 25. c. 20. de reformat.

Mexic. 1. c 30. Guadix titul. 4. conſt. 4. Milan. 1. 2 p. titul. de Eccleſijs, & earum cultu verbo

Et sub pœna pecuniaria.

ferint, ducentum minarum pondo mulctentur, si iterum, quatuor centum, si tertio, sex centum, ac præterea suppelectilem, & pecunias amittant, quibus negotiationes exercuerint, totumque id, quod ex contractibus prædictis provenerit; cujus tertia una pars hospitali domui Cathedralis Ecclesiæ applicetur, tertia vero pars altera Justitiæ sumptibus erogetur, alia vero Judici, & accusatori æque tribuatur. Qui vero per interpositam Personam negotiabitur, aut ad negotiandum pecunias in societatem dederit, pœnis pecuniarijs hoc Decreto statutis mulctabitur; hoc tamen Decreto, quæ Clericis per Canones licent, prohibita non intelligantur.

§. II.

Indorum Ministris omnis negotiatio prohibetur sub eijsdem pœnis.

PRæcipitur item sub præmissis pœnis, ne ullus Clericus Indorum Curam gerens, in suis regionibus per se, aut per interpositam Personam contractus redimendi pisces, aut quod venatione capitur, gossipium, salem, millium, & alia hujusmodi, quæ in terris Indorum nascuntur, ut hæc iterum divendat. Neque etiam negotiationis, seu lucri gratia Indos suæ jurisdictionis nere, aut texere, aut alias artes hujusmodi exercere faciat; quo fiet, ut Indi his molestijs non divexentur, & hi, qui Indorum Curam gerunt, liberius eorum vitia reprehendant, eosque commodius instruant.

§. III.

Clericis reddituum locatio prohibetur.

PRohibetur itidem omnibus Sacro Ordine initiatis, ne per se, aut per interpositam Personam, in toto, aut in parte Ecclesiasticos, aut Seculares reditus locent, aut in se transflationes similium reddituum recipiant. Quod si per interpositam Personam secus fecerint, pondo centum minarum persolvant: si vero per se ipsos, pondo ducentum, quæ in piorum operum, & fabricæ Cathedralis Ecclesiæ, accusatorisque usus æquis partibus erogentur, si vero his pœnis cautiores non fiant, gravioribus juxta qualitatem delicti punientur.

Mex. l. c. 50. §. 2. & Guad. tit. 5. conslit. 6. & Gran. tit. ne Clerici, vel Monachi, & Limense 3. act. 3 c. 21.

§. IV.

Curatis interdicitur alia quædam negotiatio.

NUllus Beneficiatus, aut Curatus Indorum, tam Secularis, quam Regularis, ex auctionibus regijs, aut ex his, quibus a Rege commendata sunt oppida in suo districtu emat mayzum, gossipium, aut gossipinas telas, mel, & alia, quæ ejus Parochiales in tributum dant, per se, neque per interpositam Personam, aliter id omne amittant, quod inde exportaverint, aut emerint, & in usum fabricæ Ecclesiæ districtus hujusmodi, accusatoris, & sumptuum Justitiæ æquis partibus conferantur, ne si Ministri Indorum hujusmodi contractibus implicentur (ut evenit aliquando) eorum ministerium in contemptum veniat.

Hoc est, almonedas reales, Limense 3. act. 3. c. 5.

dat, inquirat, & examinet, ſi titulum legitimum habet, aut ſi Clericus ille eſt idem cum eo, qui in titulo continetur. Hoc tamen intelligitur, caſu quo Clericus hujuſmodi a ſeculari Judice captus non detineatur, tunc enim ob periculum, quod ex dilatione imminet, ejus petitio admittenda eſt, & juxta juris diſpoſitionem providendum, ut in primis e ſeculari carcere ad Eccleſiaſticum transferatur; deinde vero ulterius procedetur.

§. VI.

Clericorum hujuſmodi delicta ne impunita maneant.

QUando inhibitorias litteras Judici ſeculari dirigere contigerit, cum debito honore Judici hujuſmodi intimentur, Judices vero Eccleſiaſtici curent diligenter, ne Clericorum hujuſmodi ad ſe tranſmiſſorum delicta impunita remaneant, nec a cauſæ proſecutione deſiſtant, uſque ad ſententiam diffinitivam, ad idque parte contraria deſiſtente, aut Judice ex officio procedente, cauſæ vices, & voces Fiſcali tradantur, curentque, ut is cauſam uſque ad concluſionem proſequatur. Si vero delictum grave fuerit, reos captos adhibitis fidejuſſoribus, ne liberent, donec omnino cauſa terminetur, & diffiniatur; ac delinquentes hujuſmodi pro gravitate delicti puniantur, ne eis Clericalis ſtatus delinquendi licentia ſit.

TITU-

TITULUS XX.

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus ſe immiſceant.

§. I.

Negotiationi Clerici non vacent.

Late vide jura in praxi Canonica Ioannis Bernard. c. 50.

QUONIAM cupiditas, malorum omnium radix, valde hac noſtra tempeſtate Eccleſiaſticorum quorumdam animos invaſit, ideo ne in domo Dei, quæ domus Orationis eſt, negotiationes exerceantur, hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit omnibus hujus Provinciæ Epiſcopis, & Clericis Sacro Ordine initiatis, cujuſcumque dignitatis, & conditionis exiſtant, ut non ſolum ab uſurarijs contractibus, & jure divino damnatis abſtineant ſeſe; ſed etiam ab his, qui, quamvis ſecularibus permittuntur, Clericis ratione ſui ſtatus a Sacris Canonibus prohibentur. In cujus rei executionem hæc edicuntur. Nemo negotiationes, mercaturas exerceat, aut alicujus Procurator, negotiorumve geſtor ſit, aut alienarum mercium Curam ſuſcipiat, easque adminiſtret, vel earum pretium tranſmittat, aut alio quovis modo in hujuſmodi negotiationibus ſe immiſceat. Quod ſi aliqui hoc Decretum violaverint, ſi Epiſcopi ſint, ipſo facto Eccleſiæ ingreſſu interdicantur, a quibus in Provinciali Synodo hujus rei ratio petetur. Ceteri vero Clerici, cujuſcumque conditionis exiſtant, præter pœnas a jure ſtatutas, quæ in ſuo robore, & firmitate permanent, ipſo facto, pœnam Excommunicationis majoris incurrant, & ſi ſemel id commi-

Mexic. 1. c. 56. & Mex. 2. c. 27. & 28. & Guad. tit. 5. conſt. 6. & 7. & Milan. 1. p. 2. tit. de negotijs ſecularibus a Clerico fugiendis, & Granat. tit. ne Cler. vel Monachi, & Synod. de Quir. conſtit. 108. & Limen. 3. act. 3. c. 4. & 5.

Nec aliorum Procuratores efficiantur.

Sub Excommunication. ipſo facto incurrãt pœna.

Limenſe 3. c. 41 & 5.

sicut Ecclesiastica, & ead. par. 2. titul. quæ pertinent ad honorem, & jurisd. Eccles. conservationem, verbo omnes vero, & 5. Milan. tit. de Ecclesijs, & earum supellectili, & fructib. & Gran. tit. de Immunit. Ecclesiar. & Synod. Quir. const. 72.

ullo modo Ecclesijs vim inferant, vel earum portas confringentes, aut parietes dejicientes, admotisve scalis, ad eas ascendentes. Quod si secus fecerint privatæ Personæ pœnam Excommunicationis ipso jure incurrant. Communitates vero Ecclesiastico subjaceant interdicto, a quibus censuris non absolvantur, nisi post plenam satisfactionem damni Ecclesijs illati; dum vero Ecclesia obsessa tenebitur, cessatio a Divinis fiat. Quod si Episcopo videbitur, illi, qui vim Templis intulerint, pecuniarjs pœnis fabricæ Ecclesiæ applicandis plectentur.

§. II.

Quid exequi debent ij, qui ad Ecclesias confugiunt.

Tx. in c. final. de Immun. Eccles.

NE vero quisquam Ecclesiastica Immunitate ad perpetranda nova delicta abutatur, mandat hæc Synodus, ut nemo ex his, qui ad Ecclesiam confugerint, extra eam egrediatur ad injuriam alicui irrogandam, aut aliud delictum comittendum, neque suspectas mulieres in Ecclesia secum habeat, aut ludos exerceat, nec ad portas Ecclesiæ, aut Cœmeteriorum lyram, aut alia musica instrumenta pulset. Cum vero minister aliquis Justitiæ per Ecclesiam, aut proximum Ecclesiæ locum transierit, hi, qui ad Ecclesias confugerunt, ab ejus conspectu se abscondant, quod si secus fecerint, ab Ecclesiarum hujusmodi locis expellantur, & in alijs ne recipiantur, nisi ex hujusmodi expulsione periculum aliquod eis proveniat.

Mex. l. c. 31. & Guadix titul. 4. const. 4. in fine, & Gran. tit. de Reliquijs, & veneral. Sanctor. n. 9. & Synod. de Quir. const. 73.

§. III.

§. III.

Si secus faciat, ac præcipitur, vinculis constringantur.

TUNC enim aliter corrigendi sunt, & vinculis intra Ecclesias cöercendi; si vero ij Decretum hujusmodi violaverint, Sacristæ, aut qui Ecclesiarum curam gerunt Officialibus annuntient, ut, quod fuerit opportunum, provideant.

§. IV.

Ultra dies novem in Ecclesijs non demorentur.

QUoniam vero æquum non est, ut delinquentes propriam habitationem Ecclesiam sibi constituant, ea negligenter præstantes, quibus tutus sit eis extra Ecclesias egressus, mandat hæc Synodus, ne hi sine speciali Episcopi licentia, ultra novem dies in Ecclesia permittantur. Illi vero, qui ad Ecclesiam se receperunt, ne ad exilium condemnati illud adimpleant, ab Ecclesijs ejiciantur, nisi grave aliquod periculum eis immineat, aut aliud valde notabile, si ab Ecclesia expellantur.

Mex. l. c. 31. §. 2. ad finem, & Guadix titul. 4. const. 3. & Granat. tit. de Reliquijs, & vener. Sanctor. n. 9 in fine, & Synod. de Quir. const. 73.

§. V.

Quomodo procedendum si Clericus a Seculari Judice capiatur.

UT controversiæ inter Secularem, & Ecclesiasticam jurisdictionem (de puniendis Clericorum prima tonsura, aut quatuor minoribus initiatorum delictis) vitentur, præcipit hæc Synodus, ut Judices Ecclesiastici, quo ad hoc Concilij Tridentini Decretum observent, ad cujus executionem, priusquam Officialis, aut Judex Ecclesiasticus in favorem alicujus Clerici ex prædictis inhibitorias litteras concedat,

Sess. 23. cap. 6.

Mex. l. c. 85. & Guadix titul. 2. const. 45.

§. V.

Parochi intra Parochiæ fines prædia, etiam patrimonialia, ne colant.

* QUIA vero multi Curati, & Beneficiati Indorum hanc Curam ſuſcipiunt, magis lucri cupiditate (ut videlicet Indi ſua colant prædia, aut minas effodiant) quam ut ipſi rudium Indorum animas inſtruant, hæc Synodus præcipit, ut nullus Curatus Indorum, ſive Secularis, ſive Regularis poſſit intra ſuam juriſdictionem, nec intra decem leucas in ejus ambitu, prædia (etiamſi patrimonialia, aut Eccleſiæ fuerint) colere, ſi ſint, qui ea conducere velint. Quod ſi conductores minime reperiantur, ea ipſis colere liceat etiam per Indos, quos tamen, ad id volentes tantum adhibeant, debitamque eis operum, & laboris mercedem perſolvant, benigneque, & comiter ſe gerant; ſi ſecus fecerint, Epiſcopus Curatos Seculares ** beneficio privet, Regulares autem a regimine Eccleſiæ amoveat, & voce activa, & paſſiva perpetuo ſuſpendat.

Limenſe 3. act. 3. c. 5.

§. VI.

Idem Regularibus præcipitur.

** EAdem etiam obligatione teneri, declarat hæc Synodus, Miniſtros Regulares, qui ſtipendium a Majeſtate Regia, vel ab his, quibus a Rege commendata ſunt oppida, recipere nolunt, unde de ſuis laboribus poſſent Indis ſatisfacere. Non tamen ex hoc intelligitur, Indis Cantoribus, & alijs ad uſum Divini Cultus neceſſarijs, Miniſtros debere ſtipendium aliquod perſolvere.

TI-

TITULUS XXI.

De obſervatione Jejuniorum.

§. I.

Quibus diebus tum Hiſpani, tum Indi jejunij lege tenentur.

INTER præcipuas chriſtianæ vitæ exercitationes ea una eſt, qua ut Divinæ Legis mandata omni ſollicitudine obſervemus, rebellatricis carnis motibus frænos imponimus, eamdemque ſpiritui ſubjugamus. Quam ob cauſam Sancta Mater Eccleſia, quæ a Spiritu Sancto regitur, & gubernatur, ſtatutos dies inſtituit ad jejunium, & abſtinentiam, quo carnis appetitus maxime edomatur, ratioque ſubjicitur. Igitur, ut omnes Chriſti Fideles hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ dies, quibus ad jejunium tenentur, optime intelligant, hæc Synodus, tam Indis, quam Hiſpanis in hac Provincia degentibus, reſpective ſequentes dies ad jejunandū proponit.

Mexic. 1. c. 37. Mex. 2. cap. 25. Guadix titul. 6. conſt. 21. Milan. 1. p. 2. titul. de jejunio, & Granat. de obſervatione jejuniorū. Synod. de Quir. conſt. 99. Limen. 3. act. 3. c. 41. & Milan. 5. verbō omnis Sacror.

DIES, QUIBUS JEJUNARE TENENTUR OMNES HUJUS ARCHIEPISCOPATUS, ET PROVINCIÆ, UTRIUSQUE SEXUS FIDELES (INDIS EXCEPTIS.)

§. II.

IN primis omnes dies Quadrageſſimæ, exceptis Dominicis diebus.

MENSE FEBRUARIO.

Vigilia Sancti Mathiæ Apoſtoli, 23. anno vero biſſextili 24.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

JUNIO.

Vigilia Nativitatis Sancti Joannis Baptiſtæ. 23.
Vigilia Apoſtolorum Petri, & Pauli. 28.

JULIO.

Vigilia Sancti Jacobi Apoſtoli. 24.

AUGUSTO.

Vigilia Sancti Laurentij. 9.
Vigilia Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis. 14.
Vigilia Sancti Bartholomæi Apoſtoli. 23.

SEPTEMBRI.

Vigilia Sancti Matthæi Apoſtoli, & Evangeliſtæ. 20.

OCTOBRI.

Vigilia Sanctor. Apoſtolorum Simonis, & Judæ. 27.
Vigilia Sanctorum omnium. 31.

NOVEMBRI.

Vigilia Sancti Andreæ Apoſtoli. 29.

DECEMBRI.

Vigilia Sancti Thomæ Apoſtoli. 20.
Vigilia Nativitatis Domini noſtri Jeſu-Chriſti. 24.
Iidem tenentur ex conſuetudine introducta jejunare in Vigilia Pentecoſtes.
Ex præcepto quoque jejunare tenentur in diebus quatuor Temporum, qui quidem dies duodecim ſunt.
In Hieme, Feria quarta immediata poſt feſtum Sanctæ Luciæ cum Feria ſexta, & Sabbato ſequentibus.
In Vere, Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt Dominicam primam Quadrageſſimæ. In

In Æſtate, Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt Pentecoſtem.
In Autumno, Feria quarta, ſexta, & Sabbato poſt feſtum Exaltationis Sanctiſſimæ Crucis.

DIES, QUIBUS INDI JEJUNARE TENENTUR EX CONSTITUTIONE FELICIS RECORDATIONIS PAULI PAPÆ III.

IN primis, omnes ſextæ Feriæ Quadrageſſimæ, Vigilia Nativitatis Domini noſtri Jeſu-Chriſti, Sabbatum majoris hebdomadæ.

§. III.

Quinam jejunare debeant.

IN his omnibus diebus, tam Hiſpanis, quam Indis aſſignatis, omnes utriuſque ſexus Fideles hujus Provinciæ, vigeſſimo primo ætatis anno majores jejunare tenentur ſub pœna peccati mortalis, unaque tantum comeſtione, eaque in meridie his diebus uti debent, illis exceptis, qui vel ægritudine, vel ſenectute, vel ex magno corporali labore, vel alijs juſtis impedimentis jejunio non obligantur; in jejunio autem ſervando nemo ſuam ſententiam ſequi debet, ſed ſuum confeſſarium conſulet, ejuſque ſententiæ adhæreat. Exhortatur tamen hæc Synodus omnes quinto decimo ætatis anno majores, & vigeſſimo primo minores, ut paulatim jejunijs aſſueſcant, in aliquibusque diebus a cibis ſe abſtineant, quo facilius, cum tempus jejunandi ex præcepto occurrerit, jejunium obſervent. Monet quoque, & hortatur omnes hujus Provinciæ Fideles, laudabilem conſue-

Quinam excuſentur?

Conc. Aurelianenſe 1. cap. 29.

refertur in cap. Rogation. de cōsecrat. diſt. 3.

tudinem jejunandi in Vigilijs Beatæ MARIÆ Virginis, & Feſti Corporis Chriſti, itidemque a cibis carnalibus abſtinendi in diebus Rogationum (quamvis ex præcepto non teneantur) obſervent, conceditque hæc Synodus jejunantibus in his diebus Quadraginta dierum Indulgentiam pro ſingulo quoque die.

Quadraginta dierum Indulgentiam conceditur jejunantibus in Feriis Rogation.

§. IV.

Curati Populo id annuntient.

PRæcipit quoque hæc Synodus Curatis omnibus Secularibus, & Regularibus, ut id ſuis ſubditis annuntient.

§. V.

Servetur abſtinentia a lacticinijs.

DEclarat præterea hæc Synodus abſtinendum eſſe omnino in diebus Jejunij Quadrageſimalibus a lacte, ovis, caſeo, butyro, alijsve cibis ex his conditis, niſi ad id Bulla, aut Privilegium conceſſum ſit. Declarat etiam in omnibus jejunij diebus, Feriis ſextis, & Sabbatis per annum, & in Dominicis Quadrageſimæ eſum carnium eſſe prohibitum, niſi alicui de conſilio Medici corporalis, & de facultate Epiſcopi, aut ejus Officialis in ſcriptis, eſus carnium licitus ſit. Hæc tamen facultas, examinata cauſa, ad tempus limitatum, & gratis concedetur. In omnibus vero his diebus, quibus ab eſu carnium abſtinendum eſt, carnes publice ne divendantur, niſi ad uſum infirmorum, facultatem prædictam obtinentium.

Diebus prohibitis ne carnes publica vendantur.

§. VI.

Facilitas Medicorum in hac materia cœrcetur.

MEdicis itidem jubetur, ne prius cuiquam in diebus prohibitis edendi carnes facultatem dent,

dent, quam proſpexerint rei neceſſitatem, quæ ſi ſufficiens non ſit, facultas hujuſmodi denegetur. In concedendis vero hujuſmodi facultatibus, ne faciliores ſe erga divites, quam erga pauperes præbeant, præſertim cum divites alijs poſſent uti alimentis ſine detrimento ſalutis, quibus pauperes, & miſerabiles Perſonæ ob inopiam uti non poſſunt.

LIBRI QUARTI

TITULUS I.

De Sponſalibus, & Matrimonijs.

§. I.

Curent Parochi, ut Matrimonio conjungendi peccata confiteantur.

EX eo magna incommoda, & infelices eventus oriuntur, quod Matrimonia, nec ſincero animo, nec ad Sacrorum Canonum præſcriptum contrahantur. Quare Epiſcopi, & Eccleſiaſtici Judices in executione eorum, quæ de Sacro Matrimonij Sacramento jure diſpoſita ſunt, omnem operam collocare debent. Quod maxime cupiens hæc Synodus, præcipit Curatis omnibus, tam Secularibus, quam Regularibus, ut curent diligenter, ne aliqui ex ſibi ſubditis, prius per verba de præſenti Matrimonium contrahant, quam peccata ſua confiteantur,

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim.

Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacr. Matrim. pertinent, & Guadix tit. 2. a conſtit. 57. & Granat. tit. de Sponſal.

refertur in cap. Rogation. de cōsecrat. diſt. 3.

tudinem jejunandi in Vigilijs Beatæ MARIÆ Virginis, & Feſti Corporis Chriſti, itidemque a cibis carnalibus abſtinendi in diebus Rogationum (quamvis ex præcepto non teneantur) obſervent, conceditque hæc Synodus jejunantibus in his diebus Quadraginta dierum Indulgentiam pro ſingulo quoque die.

Quadraginta dierum Indulgentiam conceditur jejunantibus in Feriis Rogation.

§. IV.

Curati Populo id annuntient.

PRæcipit quoque hæc Synodus Curatis omnibus Secularibus, & Regularibus, ut id ſuis ſubditis annuntient.

§. V.

Servetur abſtinentia a lacticinijs.

DEclarat præterea hæc Synodus abſtinendum eſſe omnino in diebus Jejunij Quadrageſimalibus a lacte, ovis, caſeo, butyro, alijsve cibis ex his conditis, niſi ad id Bulla, aut Privilegium conceſſum ſit. Declarat etiam in omnibus jejunij diebus, Feriis ſextis, & Sabbatis per annum, & in Dominicis Quadrageſimæ eſum carnium eſſe prohibitum, niſi alicui de conſilio Medici corporalis, & de facultate Epiſcopi, aut ejus Officialis in ſcriptis, eſus carnium licitus ſit. Hæc tamen facultas, examinata cauſa, ad tempus limitatum, & gratis concedetur. In omnibus vero his diebus, quibus ab eſu carnium abſtinendum eſt, carnes publice ne divendantur, niſi ad uſum infirmorum, facultatem prædictam obtinentium.

Diebus prohibitis ne carnes publica vendantur.

§. VI.

Facilitas Medicorum in hac materia cœrcetur.

MEdicis itidem jubetur, ne prius cuiquam in diebus prohibitis edendi carnes facultatem dent,

dent, quam proſpexerint rei neceſſitatem, quæ ſi ſufficiens non ſit, facultas hujuſmodi denegetur. In concedendis vero hujuſmodi facultatibus, ne faciliores ſe erga divites, quam erga pauperes præbeant, præſertim cum divites alijs poſſent uti alimentis ſine detrimento ſalutis, quibus pauperes, & miſerabiles Perſonæ ob inopiam uti non poſſunt.

LIBRI QUARTI

TITULUS I.

De Sponſalibus, & Matrimonijs.

§. I.

Curent Parochi, ut Matrimonio conjungendi peccata confiteantur.

EX eo magna incommoda, & infelices eventus oriuntur, quod Matrimonia, nec ſincero animo, nec ad Sacrorum Canonum præſcriptum contrahantur. Quare Epiſcopi, & Eccleſiaſtici Judices in executione eorum, quæ de Sacro Matrimonij Sacramento jure diſpoſita ſunt, omnem operam collocare debent. Quod maxime cupiens hæc Synodus, præcipit Curatis omnibus, tam Secularibus, quam Regularibus, ut curent diligenter, ne aliqui ex ſibi ſubditis, prius per verba de præſenti Matrimonium contrahant, quam peccata ſua confiteantur,

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 1. de reform. Matrim.

Milan. 1. p. 2. tit. quæ ad Sacr. Matrim. pertinent, & Guadix tit. 2. a conſtit. 57. & Granat. tit. de Sponſal.

pœna Excommunicationis latæ ſententiæ. Idemque præcipitur * proceribus Indorum, ea pœna ſtatuta, ſi ſecus fecerint, ut triginta diebus in carcere ſint incluſi, ac præterea ſevere puniantur.

* Id eſt Caziques.

§. IX.

Mancipia conjugata ne in loca multum diſtantia diſtrahantur.

ITidem præcipitur, ut hi, qui ſervos conjugatos poſſident, eos vendere non poſſint, nec vendant in partibus adeo diſtantibus, ut probabile ſit, eos cum uxoribus per longum tempus cohabitare non poſſe. Quod autem ſit tempus longum reputandum, arbitrio Ordinarij cenſendum relinquitur.

§. X.

Caveant Parochi ne Indi uxores emant, & invigilent circa alios Matrimonij abuſus.

* Hoc eſt, Naturales.

UT vero corruptelæ inter hos * indigenas aliquando receptæ, non ſine gravi Matrimonij injuria, occurratur, qua, cum quis feminam aliquam in uxorem ducere volebat, eam a ſuis parentibus emens, cum eaque multo tempore ante Matrimonium cohabitans, ſæpe innuptam dimittebat; decernit, ac jubet hæc Synodus, ut Indorum Parochi diligenter in ſuis diſtrictibus de hoc delicto ſciſcitentur, ac Epiſcopum certiorem faciant, ut tantum facinus puniatur, & funditus, ut decet, extirpetur.

§. XI.

Nemo ad ſecundas nuptias admittatur, niſi conjugis mortem ſufficienter probet.

Mexic. 1. c. 40. Synod. de Quit. conſt. 33.

QUorumdam dolis, ac fraudibus, quas aliqui machinantur, ut binas nuptias contra indiſſolubile

le Matrimonij vinculum exerceant, obviare volens hæc Synodus præcipit, ut nullus ex his, qui in facie Eccleſiæ Matrimonium contraxerunt, eo quod ab altero conjuge abſens ſit, ſecundas nuptias contrahere audeat, niſi ſufficienter probet, ad præſcriptum juris, alterius conjugis mortem. Quod ſi quis ſecus attentaverit, pœna gravi pro qualitate Perſonæ punietur.

§. XII.

Ex Europa advenientes cum feminis, uxorum nomine, niſi teſtimonium, aut aliam legitimam Matrimonij probationem intra annum exhibeant, ſeparentur.

Mexic. 1. c. 39. §. unico.

QUI ex Hiſpania, aut ex alijs partibus diſtantibus in hanc Provinciam pervenerint, & ſecum feminas duxerint, uxorum nomine; niſi hujus rei authenticum teſtimonium exhibeant ad illud deferendum, ſi Epiſcopo videbitur, terminus unius anni cum dimidio præfiniatur. Quod ſi intra præfixum terminum, de Matrimonio per teſtimonium, aut per ſufficientem probationem non conſtiterit, ab Ordinario ſeparentur, nec cohabitare permittantur.

§. XIII.

Quid circa Matrimonia infidelium recens ad fidem converſorum.

Tx. in cap. quanto, & in c. gaudemus de divortiſi. Limenſe 3. act. 2. c. 36.

SI quando evenerit, ut ſtante duorum infidelium Matrimonio, alter conjugum ad Fidem converſus Baptiſmum ſuſceperit, altero vel ullo modo ad Catholicam Fidem convertere ſe nolente, vel non ſine blasphemia Divini Nominis, vel ut eum pertrahat ad mortale peccatum, ei cohabitare volente, ba-

aut per suum Generalem Vicarium, ex gravi causa facultatem concedant: declarat autem hæc Synodus, in Indorum oppidis satis esse, si quando Minister visitaverit, tres hujusmodi denuntiationes ab eo fiant, tribus diebus etiam non festivis, dummodo eo tempore Populus in Ecclesiam conveniat. Aliter enim Matrimonia Indorum celebrari non possunt, sine magno impedimento Doctrinæ Christianæ, qua Indi sunt erudiendi.

In Matrimonijs Indorum denuntiationes sine etiam diebus non festis, si aliter fieri non valeant.

§. V.

Nuptiales benedictiones ab alio non dentur, quam a proprio Parocho, vel de ejusdem licentia.

D. Sess. 24. c. 1. de reform. Matrimon.

JUxta Decretum Concilij Tridentini prohibet hæc Synodus, ut nullus Sacerdos Secularis, sive Regularis, etiamsi Parochus sit, alterius Parochiæ sponsis sine Ordinarij, vel eorum Parochi licentia, benedictionem nuptialem conferre audeat, quolibet privilegio, aut consuetudine non obstantibus. Quod si secus fecerit, ipso jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui Matrimonio interesse debebat, seu a quo benedictio suscipienda erat, absolvatur.

§. VI.

Indis nuptiales benedictiones, sicuti Hispanis, conferantur.

PRæcipit quoque hæc Synodus Secularibus, & Regularibus Curatis, ut in benedictionibus nuptialibus Indorum naturalium arras benedicant, cum reliquis cæremonijs, quibus in benedictionibus nuptialibus Hispanorum uti solent; pro hujusmodi autem benedictionibus conferendis, quidquam prorsus ne

ne accipiant, præterquam a sponte dantibus post præstitam liberam benedictionem: aliter quidquid acceperint, restituere etiam in foro conscientiæ tenebuntur, & præterea severe punientur.

§. VII.

Nullus Matrimonio conjugatur, nisi ætatem habeat jure præscriptam.

NUllus Parochus, aut Sacerdos Secularis, sive Regularis, quemquam per verba de præsenti Matrimonio conjungat, qui non sit ætatis legitime a jure statutæ, cujus ætatis per librum Baptismi, aut per sufficientem probationem constare debeat, nec sponsalitijs similium Personarum, quæ per verba de futuro fiunt, assistat, nisi de Episcopi licentia. Si quis vero secus fecerit, Ordinarij arbitratu punietur.

§. VIII.

Indi ad Matrimonium contrahendum non cogantur, sub pœna Excommunicationis.

Sess. 24. c. 9. de reform. Matrim.

VOlens Tridentinum Concilium liberum consensum, qui ad Matrimonij contractum requiritur, conservari, præcipit sub anathematis pœna, quæ ipso facto inccurratur, ne quisquam ullatenus cogatur, quominus libere Matrimonium contrahat, cujus autoritatem sequuta hæc Synodus, cum his in partibus multi ob suam propriam utilitatem Indos, & servos invitos contrahere Matrimonium compellant, ut suis operis utantur, statuit, ac mandat, ne ullus Hispanus Indum, aut servum cogat ad Matrimonium contrahendum, nec per vim eos impediat, ut libere, cum quibus libuerit, Matrimonium contrahant, sub pœ-

Mexic. 1. c. 72. §. unico.

tur, quo se ad suscipiendam gratiam præparent, quæ in hoc Sacramento confertur. Hoc enim, & ad vitam conjugalem cum omni pietate, & tranquillitate degendam, & ad prolem educandam, ad ctelorumque patriam dirigendam conveniențissimum principium erit. Præterea Curati subditos doceant, tunc se Matrimonij Sacramentum suscipere, cum per verba de præsenti contrahunt.

bus. & Synodal de Quir. a const. 28.

§. II.

Noviter nupti ante nuptialem benedictionem susceptam non cohabitent.

Sess. 24. c. 1. de reform. Matrim.

DEcreto autem Tridentini Concilij Synodus innixa hortatur, ut conjuges ante Sacerdotalem benedictionem in Templo suscipiendam, eadem domo non cohabitent, statuitque benedictionem a proprio Parocho fieri, neque a quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam, alij Sacerdoti concedi posse.

Gaudix titul. 2. const. 66.

§. III.

Clandestina Matrimonia prohibentur.

Sess. 24. c. 1. de reform. Matrim.

UT multis malis, quæ ex clandestinis conjugijs ortum habuere, medicinam afferret, universalis Tridentina Synodus clandestina hujusmodi Matrimonia irritavit, nullaque decrevit, ac formam, qua Matrimonia debent celebrari in hunc modum præscripsit (videlicet) ut Matrimonium præsente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, vel Ordinarij licentia, & duodus, vel tribus testibus contrahatur. Quod si aliqui secus contrahere attentabunt, hujusmodi contractus eadem Synodus irritos, &

& nullos decrevit. Hujus igitur Concilij autoritatem sequuta hæc Synodus decernit, ac jubet, ne quisquam per verba de præsenti Matrimonium contrahere attentet; nisi ad præscriptum Concilij Tridentini. Si qui vero secus fecerint, ultra pœnas a jure statutas, etiam Excommunicationis pœna proponitur; contrahentes autem in triginta pondo condemnentur: singuli vero testes in quindecim, quæ in usum Ecclesiæ, cujus fuerint Parochiales, erogentur. Parochus vero, aut Sacerdos per mensem unum carcere inclusus teneatur.

Dicta Sess. 24. c. 1. ubi supra. Mex. 1. c. 38. Gaudix titul. 2. cast. 57. & Gran. de Sponsal. n. 1. Synod. de Quir. const 29 & Limense 3. act. 2. cap. 34.

§. IV.

Matrimoniales denuntiationes fiant ad Tridentini præscriptum.

Sess. 24. c. 1. de reform. Matrim. Limens. 3. act. 2. c. 34. & Prov. de Quiroga act. 3. c. 48 & Concil. Milan. 5. tit. quæ ad Matrim. pertinent.

EX Decreto itidem Concilij Tridentini statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut antequam Matrimonium contrahatur, ter in Parochia, sive Parochijs contrahentium, tribus continuis diebus festivis a proprio Parocho inter Missarum sollemnia publice denuntietur, inter quos Matrimonium sit contrahendum, ab eodemque Parocho subditi moneantur, ut si ad alicujus notitiam legitimum aliquod impedimentum pervenit, quo contrahentes impediantur, illud revelent. Denuntiationes vero hujusmodi nequaquam fieri omittantur, nisi quando probabilis fuerit suspitio, Matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes: Tunc enim, vel una tantum denuntiatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus Matrimonium celebretur. Episcopis vero injungitur, ut ad id, non per quoslibet suos Officiales, sed ipsi per se, aut

ptizatus, ad secunda, si voluerit, vota transibit; sed si baptizatus sine detrimento Fidei, & Legis Divinæ, aut cum spe, quod ad Catholicam Fidem convertatur, cum infideli cohabitaverit, fidelis alteri Matrimonio ne se conjungat, sed cum infideli cohabitet. Si vero infidelis conversionem ad Fidem distulerit, per sex menses ambo cohabitent: quo elapso termino, Episcopus de hac re certior fiat, ut ipse decernat, an terminus prorrogandus sit, an fideli concedenda facultas, ut alteri Matrimonio se conjungat. Itidemque Episcopo annuntiabitur, quando aliquis Matrimonium contrahere velit, qui alterum conjugem in locis infidelium reliquit, cui suæ infidelitatis tempore cohabitabat, ut Episcopus, causa examinata, ei jungendi se alteri Matrimonio facultatem, si sibi visum fuerit, concedat.

§. XIV.

Libellus repudij ne permittatur.

Mexic. 1. c. 41. & Syn. de Quir. const. 34.

QUOS Deus Matrimonij vinculo conjunxit, non possunt, nec debent separari. Quare omnino reprobatum est maritum, & uxorem dato libello separationis coram Judicibus, & Notarijs se ad invicem separare, existimantes se illius libelli virtute a vinculo Matrimonij esse solutos: Idcirco statuit hæc Synodus, ut nullus Ecclesiasticus Judex, in libellis hujusmodi autoritatem suam interponat, sub pœna privationis officij; nullusque Notarius eosdem conficiat, aut subscribat. Quod si secus fecerint, præter pœnas Cap. *Cum æterni Tribunal.* statutas, ab officijs sint ipso facto privati, quadragintaque pondo minarum

In c. cum æterni de sent. & re judicata lib. 6.

rum persolvant in usum fabricæ, pauperum, & accusatoris æquis partibus eroganda. Qui vero ob prædictas causas non cohabitantes denuo Matrimonium contrahere attentaverint, propter binas nuptias punientur.

§. XV.

Lites circa divortia absque dilatione prosequantur: & interea feminæ honesto in depositio collocentur.

QUoniam vero aliqui, eo animo lites de divortio movent, easque minime prosequuntur, ut libere in suis insordescant vitijs; quo diabolicæ eorum fraudi occurratur, statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut quandocunque lis de divortio mota fuerit, uxor statim in aliqua domo honesta constituatur. Casu vero, quo pars litem non prosequatur, Fiscali detur facultas petendi, ut simul cohabitent. Quod si sententia lata fuerit de divortio quo ad thorum, uxor in domo honesta, ac minime suspecta pro ratione suæ ætatis, & conditionis collocetur, ne ulla in Deum committatur offensa; Fiscalis vero, qui in hoc negligenter egerit, in pondo triginta condemnetur, & juxta causæ qualitatem usque ad officij suspensionem puniatur, si Episcopo ita videbitur.

TITULUS II.

De cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis.

§. I.

Nemo intra gradus prohibitos Matrimonium contrahat.

Sub pœna Excommunicationis, Et mulcta pœcuniaria.

Seſſ. 24. c. 5. de reform. Matrim. Mex. 1. c. 38. §. unico, & Syn. de Quir. cõſt. 30. Tx. in Clem. unica de conſanguinitat. & affinitate.

QUONIAM aliqui, Dei timore poſthabito, intra gradus a jure prohibitos, in quibus Matrimonium invalidum eſt, contrahere præſumunt, unde conſequitur, ut in peccato vitam ducant; eam ob cauſam ex Decreto Concilij Tridentini interdicit hæc Synodus, ne quiſquam intra hos gradus Matrimonium contrahere audeat, ne Sacerdos ullus in aliquo hujuſmodi contractu interveniat. Quod ſi aliqui ſcienter intra gradus prohibitos, qui Matrimonium dirimunt, contrahere attentaverint, præter pœnam Excommunicationis, quam ipſo facto incurrant, & alias pœnas a Legibus Eccleſiaſticis, & Regijs * ſtatutas, centum pondo perſolvant. Sacerdos vero, qui hujus rei conſcius, hujuſmodi Matrimonij contractibus interſit, ſi Beneficiatus fuerit, fructus, ſeu redditus unius anni amittat, aut ſi Beneficiatus non fuerit, centum pondo mulctetur. Quæ omnis mulcta fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, ſumptibus Juſtitiæ, accuſatori, aut ſi is deſit, Judici æquis partibus applicetur.

Lex Regia 3. tit. 18. partita 7. & lex 7. tit. final lib. 8. ordinamenti. Vide Covarrub. in 4. 2. p. c. 6. §. 8. n. 2. & 3.

§. II

Gradus numerantur, intra quos contrahere non licet.

Ex Synodal de Quir. conſt. 30.

QUO vero his evitandis accurata diligentia adhibeatur, hæc Synodus Sacerdotibus exponit gradus

dus prohibitos cognationis corporalis, & ſpiritualis hos eſſe.

§. III.

Gradus prohibiti.

Similiter affinitas ex Matrim. Affinitas ex copula illicita uſque ad ſecundũ. Honeſtas in primo tantũ gradu.

Seſſ. 24. c. 4. de reform. Matrim. Seſſ. 24. c. 3. de reform.

PRimus, conſanguinitas uſque ad quartum gradum incluſive. Secundus, affinitas ex Matrimonio contracta uſque ad quartũ gradum incluſive. Tertius, affinitas ex fornicatione contracta, uſque ad ſecundum gradum incluſive, prout eſt a Tridentino Concilio diſpoſitum. Quartus, impedimentum publice honeſtatis, ubi ſponſalia quacumque ratione non fuerunt valida, prorſus tollitur, ubi autem valida fuerunt, primum gradum non excedit.

§. IV.

Cognatio ſpiritualis explicatur.

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim.

COgnatio ſpiritualis in Baptiſmo contrahitur inter baptizantem, & baptizatum, & illius Patrem, & Matrem, & inter Compatrem, & Commatrem baptizati, & inter illius Patrem, & Matrem tantum. Ex Confirmatione vero contracta cognatio confirmantem, & confirmatum, illiuſque Patrem, & Matrem, ac tenentem non egreditur. Advertendum tamen eſt, in impedimentis hujuſmodi, felicis recordationis Pium Papam V. ſuis proprijs motibus declaraſſe in gradibus ante Concilium Tridentinum prohibitis, & poſtea ab eodem Concilio ſublatis, tanquam Matrimonium non impedientibus, non ſolum intelligi poſt Concilium impedimentum eſſe ſublatum ijs, qui denuo ad illum gradum pervenerunt; ſed etiam ijs, qui ante Concilium eo gradu erant conjuncti, dummo-

Motus proprius Pij V.

TITULUS II.

De cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis.

§. I.

Nemo intra gradus prohibitos Matrimonium contrahat.

Sub pœna Excommunicationis, Et mulcta pœcuniaria.

Seſſ. 24. c. 5. de reform. Matrim. Mex. 1. c. 38. §. unico, & Syn. de Quir. cõſt. 30. Tx. in Clem. unica de conſanguinitat. & affinitate.

QUONIAM aliqui, Dei timore poſthabito, intra gradus a jure prohibitos, in quibus Matrimonium invalidum eſt, contrahere præſumunt, unde conſequitur, ut in peccato vitam ducant; eam ob cauſam ex Decreto Concilij Tridentini interdicit hæc Synodus, ne quiſquam intra hos gradus Matrimonium contrahere audeat, ne Sacerdos ullus in aliquo hujuſmodi contractu interveniat. Quod ſi aliqui ſcienter intra gradus prohibitos, qui Matrimonium dirimunt, contrahere attentaverint, præter pœnam Excommunicationis, quam ipſo facto incurrant, & alias pœnas a Legibus Eccleſiaſticis, & Regijs * ſtatutas, centum pondo perſolvant. Sacerdos vero, qui hujus rei conſcius, hujuſmodi Matrimonij contractibus interſit, ſi Beneficiatus fuerit, fructus, ſeu redditus unius anni amittat, aut ſi Beneficiatus non fuerit, centum pondo mulctetur. Quæ omnis mulcta fabricæ Cathedralis Eccleſiæ, ſumptibus Juſtitiæ, accuſatori, aut ſi is deſit, Judici æquis partibus applicetur.

Lex Regia 3. tit. 18. partita 7. & lex 7. tit. final lib. 8. ordinamenti. Vide Covarrub. in 4. 2. p. c. 6. §. 8. n. 2. & 3.

§. II

Gradus numerantur, intra quos contrahere non licet.

Ex Synodal de Quir. conſt. 30.

QUO vero his evitandis accurata diligentia adhibeatur, hæc Synodus Sacerdotibus exponit gradus

dus prohibitos cognationis corporalis, & ſpiritualis hos eſſe.

§. III.

Gradus prohibiti.

Similiter affinitas ex Matrim. Affinitas ex copula illicita uſque ad ſecundũ. Honeſtas in primo tantũ gradu.

Seſſ. 24. c. 4. de reform. Matrim. Seſſ. 24. c. 3. de reform.

PRimus, conſanguinitas uſque ad quartum gradum incluſive. Secundus, affinitas ex Matrimonio contracta uſque ad quartũ gradum incluſive. Tertius, affinitas ex fornicatione contracta, uſque ad ſecundum gradum incluſive, prout eſt a Tridentino Concilio diſpoſitum. Quartus, impedimentum publice honeſtatis, ubi ſponſalia quacumque ratione non fuerunt valida, prorſus tollitur, ubi autem valida fuerunt, primum gradum non excedit.

§. IV.

Cognatio ſpiritualis explicatur.

Seſſ. 24. c. 2. de reform. Matrim.

COgnatio ſpiritualis in Baptiſmo contrahitur inter baptizantem, & baptizatum, & illius Patrem, & Matrem, & inter Compatrem, & Commatrem baptizati, & inter illius Patrem, & Matrem tantum. Ex Confirmatione vero contracta cognatio confirmantem, & confirmatum, illiuſque Patrem, & Matrem, ac tenentem non egreditur. Advertendum tamen eſt, in impedimentis hujuſmodi, felicis recordationis Pium Papam V. ſuis proprijs motibus declaraſſe in gradibus ante Concilium Tridentinum prohibitis, & poſtea ab eodem Concilio ſublatis, tanquam Matrimonium non impedientibus, non ſolum intelligi poſt Concilium impedimentum eſſe ſublatum ijs, qui denuo ad illum gradum pervenerunt; ſed etiam ijs, qui ante Concilium eo gradu erant conjuncti, dummo-

Motus proprius Pij V.

cri cupiditate in his partibus inventas, quibus injustitia, quæ dolo malo in proximum exercetur, occultari, ac palliari possit, quantum valet, omnes hujus Provinciæ Fideles in Domino exhortatur, ut rationem, quam Deo in die tremendi Judicij reddituri sunt, certamque animarum suarum damnationem, si injuste aliena bona sibi usurpant, ob oculos ponentes, viros Doctrina, & vita probatos consulant, eisque modum, quem in negotiando, & contrahendo tenent, aperiant, atque eos solum contractus exerceant, ad securitatem conscientiæ, quos jurisperiti hujusmodi licitos probaverint. Sed ne posthac injusti contractus, sub justorum specie lateant, ac de eis ignorantia præsumatur, hæc Synodus, quid de aliquibus contractibus, quorum frequentior est in hac Provincia usus, ac de quibus permultæ difficultates propositæ occurrunt, juxta juris dispositionem, faciendum sit, exponit, atque declarat. Aliorum vero contractuum discussionem ad directorium Confessorum, ab ea probatum refert, ut tam Confessarij, quam Pœnitentes in his omnibus dirigantur.

§. II.

Quid servandum in venditione argenti non signati, seu ut dicunt in massa.

Primus casus.

QUIA is contractus in hac Provincia frequens est, vendendi (scilicet) aut credendi argentum ad certum tempus, ut æstimato juxta Legem Regni pretio, sexaginta tominorum pro unaquaque argenti Marca venditi, aut crediti, argenti pretium in moneta regalium præfinito tempore solvatur; hæc Sy-

Tx. in Leg Reg. 5. tit. 21. lib. 5. & lex 1. & 2. titul. 24. lib. 5. recopil.

Synodus illegitimum tunc esse contractum hujusmodi declarat, quando argentum valorem a lege constitutum non attingit, scilicet denariorum undecim, & granorum quatuor; quia ad dilatam solutionem, argentum minoris valoris eodem pretio vendere, quo argentum pretiosius, & valorem a lege æstimatum pertingens divenditur, contractus illegitimus est, & usurarius. Majori enim pretio in eo argentum venditur, ratione dilatæ solutionis, quam a lege præscribitur, & pecunia numerata vendi potest. Hoc igitur genus contrahendi Synodus damnat, illicitumque, & usurarium decernit, idemque tale judicari, & reputari mandat. Reos vero, & in sic contrahendo delinquentes Ecclesiastici Judices corrigant, omnique juris rigore puniant, in eosque, & in eorum bona pœnas omnes exequantur, quas contra usurarios, & fœneratores statutas invenerint. A confessarijs vero minime absolvantur, nisi post plene factam restitutionem eorum, quæ ex illicito, & usurario contractu percipiunt, & acquisierunt, ab hujus generis contractu omnino abstineant.

Quando este Decreto se ordenó, no se habla assetado el ensaye dela plata, como lo está agora, por Orden de su Magestad.

§. III.

Quid si tale argentum justo pretio numerata pecunia vendi non possit, bene vero dilata solutione.

Secundus casus.

ALiquando vero argentum undecim denariorum, & quatuor granorum valorem attingens, in pecunia numerata justo legis pretio vendi non potest, dilata vero solutione justæ legis pretio venditur, cujus contractus justitiam, vel injustitiam perpendens hæc Synodus, ex varietate circunstantiarum,

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®

plenda desunt, compleri curet, reprehendatque, ac corrigat eos, qui in his adimplendis negligenter se gesserunt.

§. V.

Quid ipsi faciendum circa Ecclesiæ bona.

QUOAD bona vero Ecclesiæ inquirat in primis, an inventarium, liberve sit, ubi descripti sint tituli possessionum, quas Ecclesia obtinet, exploretque, an aliqua Ecclesiæ bona alienata sint, an ea quisquam usurpaverit, an vero aliqui sumptus in ædificijs, alijsve rebus facti sint, qui eam summam excedant, quæ est ab hac Synodo constituta, aut si Ecclesia jus habet ad aliqua bona, nondum ab Ecclesia recuperata. In quibus omnibus id adimpleri efficiet, quod titulo de rebus Ecclesiæ conservandis, alienandis, vel non, jussum est.

§. VI.

Superflua, si quæ sunt, exploret.

VIsitet quoque Ecclesias, & Eremitoria, videatque, an aliqua superflua sint, aut non bene restaurata, & an sine Episcopi licentia fabricata sint, Episcopumque de hac re certiorem faciat, ut de convenienti remedio provideat. Præterea juxta Concilij Tridentini Decretum peculiari Cura exquirat, & exploret attente, an Imagines indecentes teneantur, quasque sic repererit, deleri faciat, aliasque in earum loco constitui jubeat, prout est titulo de Reliquijs, & veneratione Sanctorum dispositum.

Sess. 25. in princip. tit. de invocation. & Sacris Imaginibus.

Imagines exquirat, & inspiciat.

§. VII.

§. VII.

Visitet Eremitoria, Confraternitatesque.

HOspitalia etiam, Eremitoria, Confraternitates, & alia pia opera visitet, inspiciatque, an eorum institutione, & fundatione, Episcopique ordinationibus constituta observentur, idque provideat, quod sibi conveniens videbitur, ut hæc opera conserventur, & augeantur. Missarum, & piorum operum, quæ ex testamento relicta sunt, libellum petat, utque ea adimpleantur, quod est titulo de testamentis Decretum, observet.

§. VIII.

Inspiciat, an Parochi libros habeant, in quibus baptismata, &c. scribantur. Num etiam habeant hoc concilium.

COram Parochis Decreta hujus Synodi, quæ ad eorum officium spectant, legi faciat, & an observentur, diligenter exploret, specialiter vero inquirat, an Parochus libros habeat, ubi Baptizatorum, Confirmatorumve, aut eorum, qui Matrimonio conjuncti, & mortui sunt, nomina descripta teneat; si habet Catechismum, Directoriumque Confessorum, librumque Decretorum hujus Synodi; si permittit a Clericis peregrinis sine licentia Missam celebrari; si habet tabulam salariorum, juxta taxam ab Episcopo designatam. Quod si quid repererit, quod non sit executioni mandatum, diligenter adimpleri curet, excessusque, & negligentias corrigat.

Et taxam juriū Parochialium.

§. IX.

Inquirat Visitator de vita Clericorum.

DE vita, & honestate Clericorum privatim exquiret, si onera suorum officiorum obierint,

& quæ his Decretis jussa sunt, adimpleverint. Aut si in aliqua delicta reinciderint, aut aliqua receperint, quæ a jure, aut ab hac Synodo eis prohibentur. Exquiret præterea, an Clerici, vel Seculares publica aliqua peccata, aut scandala cõmittant, an aliqui sint concubinarij, blasphemi, susceptores aleatorum, usurarij, & alijs hujusmodi vitijs implicati. In rebus autem occultis Inquisitionem in speciali ne faciat, ex qua infamia oriri possit, sed, ut est a jure communi dispositum, inquirat.

Eorundem, & secularium publica peccata inquirat.

Quid circa occulta? Tx. in c. qualiter, & quando, 2. de accusationibus, & in c. licet de Symonia.

§. X.

Quidquid egerit, scripto consignet.

VIsitator omnia, quæ animadversione digna repererit, effecerit, aut providerit, dum exercuit visitationem, in suo libro describat: cum vero ad Civitatem, ubi Episcopus residet, pervenerit, de his omnibus intra tres dies Episcopo rationem reddat.

§. XI.

Nihil Visitator decipiat præter alimenta.

UT vero liberius morum reformationem, quæ visitatoribus valde commissa est, procuret, nihil quidquam Visitator ullatenus accipiet, quocúque modo ei offeratur, pro visitatione ornamentorum, nec pro ratione petenda de Hospitalibus, Confraternitatibus, Oeconomisve Ecclesiarum, aut alijs similibus, nisi tantum quæ ad victum, & hospitium sibi, & his, qui eum comitantur (quorum parvus numerus esse debet) ab Episcopo dari constituta sunt. Quod si secus fecerit, pœnas incurrat a constitutione Concilij Lugdunensis, quæ incipit, *exigit*, statutas, & reliquas a Con-

Vide concilia citata supra §. 1. Tx. in c. exigit de cēnsibus lib. 6. Sess. 24. c. 3. de reform. Tolet.

Concilio Tridentino impositas, ex cujus Decreto decernitur, ut, si Visitatores ratione visitandi baptismales Fontes aliquid acceperint, illud in foro etiam conscientiæ restituere tenentur; hoc tamen Decreto non prohibetur, ne Notarij, & computatores, quos secum duxerint, id exigere possint, quod ex taxa hujus Synodi eisdem debetur ratione actorum, & scripturarum, rationumque, seu computorum, in quibus se exercuerint.

act. 2. cap. 7. & Limen. 3. act. 45

§. XII.

Bajulis justam mercedem persolvat.

QUamvis ex jure, & ex Decreto Concilij Tridentini Ecclesiæ, & oppida, quæ visitantur, Episcopis, aut eorum Visitatoribus, ratione procurationis, sibi, & his, qui in ejus comitatu sunt, congrua victualia suppeditare debeant, & in hoc etiam Archiepiscopatu, & Provincia consuetum sit, Tamemes (bajulos scilicet homines) jumentave, sine ulla mercede tribuere, ut ex uno oppido in aliud, quæ ad hoc necessaria sunt, exportentur, nihilominus hæc Synodus statuit, ac præcipit, ut posthac Episcopi, sive eorum Visitatores, cum visitaverint, justam mercedem bajulis hujusmodi, aut alijs Indis, pro se, & jumentis, quæ ad hoc adhibuerint, persolvant pro distantia, quæ est inter unum, & alterum oppidum, & terræ consuetudine attenta, ita ut omnes intelligant vitari id omne, quo subditi vexari, aut molestari videantur, ac præterea ea solum Visitatores proponere, quæ animarum saluti maxime conveniunt,

Sess. 24. c. 3. de reform.

§. XIII.

Sumptuum in ejus alimentis erogatorum rationem in scriptis ponat.

Caciques, y Tequitlatos.

NE Indi visitationum occasione * a proceribus molestentur, statuitur, ac jubetur, ut Visitatores in scriptis annotatum suis nominibus relinquant quidquid pro suis, & eorum, qui eos comitantur, victualibus sumptus fecerint, quo possit œconomus, si secularis fuerit, Regijs Magistratibus, si ab eisdem petatur, rationem reddere, aliter pro modo culpæ graviter puniatur.

TITULUS II.

De Calumniatoribus.

§. I.

Calumniatores Clericorum talionis pœna multentur.

De hoc tit. Gran. tit. de Calumniatorib n. 1. 2. & 3. quo reformatur Conc. Mex. 1. in c. 79.

GRAVISSIMA injuria Tribunalibus irrogatur, quæ Deus in Ecclesia sua pro administranda justitia constituit, dum his nonnulli ad suas vindictas, & flagitia abutentes, dolo malo innocentes criminantur. Cui malo remedium afferre volens hæc Synodus præcipit, ut, si aliquis articulos dederit, aut calumniosam accusationem per se, vel interpositam Personam contra aliquem Clericum obtulerit, in casibus, quibus juxta juris dispositionem calumniosa talis accusatio reputabitur, ijsdem pœnis criminator plectatur, quibus puniendus esset accusatus, vel denuntiatus, si contra eum probaretur. Ac præterea in omnibus expensis, & damnis condemnetur,

tur, quæ accusato, vel denuntiato inde provenerint, & in pondo quinquaginta, quorum medietas ei, qui calumniam passus est, tribuatur.

§. II.

Si Accusator accusationem non prosequatur, hoc exequatur Fiscalis.

SI quis accusaverit, aut denuntiaverit, sive Clericus sit, sive secularis injuriam suam non fuerit prosequutus, ab eo articuli ne admittantur, nec accusatio pro sua recipiatur, sed Fiscali tradetur, qui ad ejus prosecutionem tenebitur, in his casibus, & eo modo, quo titulo de officio Procuratoris Fiscalis continetur, & non aliter, ultra ea tamen, quæ ibidem disposita sunt, secularis Clericum fidejussorem ad id præbeat, qui, si secularis in probatione defecerit, expensas, & pœnam prædictam, se solutúrum promittat, aliter ejus accusatio nequaquam admittatur.

§. III.

Judices ex officio procedant in calumniatorem, etiam calumniam passo non petente.

QUamvis is, qui calumnioše fuerit accusatus, calumniatorem non accusaverit, possint Judices (si casus id postulat, eisque videatur) contra calumniosum criminatorem ex officio procedere, eumque pro merito culpæ condemnare.

§. IV.

Quædam statuuntur circa Indorum adversus Clericos accusationes.

QUoniam vero sæpe Indi nomine communitatis, aut particularium articulos contra nonnullos

Clericos dare solent, decernitur, ac jubetur, ut attento quod cum Indis Decretum de fidejussoribus exhibendis, & pœnis supra nominatis in rigore exequendum non est, Fiscalis causam suscipiat, eamque prosequatur, etiamsi Indi ab ea desistant; ita ut Fiscalis hac in re eorum se protectorem ostendat, ea tamen conditione statuta, ut (Indis desistentibus) hujusmodi prosecutio, nec fieri, nec inchoari, nec inchoata deseri a Fiscali possit; nisi prius sententia, & consensus Episcopi præcesserit, cujus paternæ prudentiæ hæc Synodus relinquit, ut quid hac in re magis ad Dei honorem, & indigenarum protectionem, excessuumque cœrcitionem conveniat, attente consideret.

TITULUS III.

De Simonia.

§. I.

Simoniacæ quæcumque pactiones prohibentur.

Milan. 1. p. 2. titul. quæ pertinent ad collationem beneficiorū, vers. ut omnis, & Gran. tit. de Simonia n. 4.

ETSI ab ipso nascentis Ecclesiæ initio semper Simoniæ vitium abominabile, & execrabile fuerit, ac Sacris Canonibus prohibitum, gravibusque pœnis punitum; tamen ea fuit hominum malitia, ut diversis fraudibus, & fallacijs sua Simoniaca pacta occultare, & palliare procurent. Quod malum in hunc Archiepiscopatum, & Provinciam adeo grassatum est; tam ad præsentationes, quæ in his partibus fiunt, obtinendas, quam ad eas in Curia Catholicæ Majestatis procurandas, ut conveniens re-

remedium, & opportunum sibi asserri postulet, de quo providere volens hæc Synodus præcipit, ne quisquam Ecclesiasticus, sive Secularis cujuscumque dignitatis, conditionisve existat, pacta, conventiones ve faciat, aut pecunias promittat, aliave strenarum nomine, si Præbenda obtineatur, aut mercedis prætextu, pro sollicitudine, aut ad obtinendum favorem quorumcumque aulicorum, sollicitatorumve, aut procuratorum, seu aliarum Personarum eis propinquarum, qui præsentationes hujusmodi conferre debent, nec scripturas nomine debitorum alijs de causis contractorum concedat, aut alios concedere faciat, quibus eos, qui se obligaverint, indemnes servaturum promittat ratione ejus summæ, quam persolverint, nec aliter quovis modo de similibus pacisca tur per se, nec per interpositam Personam. Quos omnes hæc Synodus Simoniacos declarat, & qui hæc commiserit, pœnas a jure statutas, & a felicis recordationis Pio Papa V. motu proprio confirmatas incurrere decernit; quæ quidem pœnæ hæ sunt: videlicet ipso jure privatos esse Beneficio, aut Præbenda, hac ratione ab eis obtenta, ac præterea inhabiles reddi ad alia quæcumque beneficia obtinenda, necnon ad restitutionem fructuum omnium, atque redditnum ab eis receptorum teneri. Iidem ipso facto incurrunt Excommunicationem majorem, a qua nisi in articulo mortis ab alio, quam a Summo Pontifice absolvi non possunt.

Tx. in cap. nobis fuit de Simonia, & in extravaganti 1. de sent. Excommunicationis inter communes cōfirmata per Greg. XIII. in Bulla cujus titulus est de Datis, & promissis *quam ad litteram refert, & eleganter legit Navarrus in tract. de Datis, & promissis.*

Tx. in extravaganti, 2. de Simonia inter cōmunes. Motus proprius Pij V.

§. II.

Simoniace beneficia adepti illa renuntient.

DEclarat præterea hæc Synodus, hos, qui præsentationem obtinent per illicita hujusmodi media impetratam, non fore admittendos ad similia Beneficia, sive Præbendas obtinuerint, hæc Synodus admonet, eisdemque pœnas a felicis recordationis Pio Papa V. innovatas notas facit, eorumque conscientias graviter onerat, quatenus animadvertant, teneri se ad resignandum Beneficia, & fructus male perceptos restituendum, necnon eosdem exhortatur, ut ab hoc nequissimo vitæ statu resipiscant, ad illudque acerrimum, ac tremendum Dei Judicium mentis oculos convertant.

§. III.

Episcopi suis familiaribus mercedem certam persolvant, ne ad beneficia aspirent.

EPiscopis vero, quo omnis Simoniæ cesset occasio, monet hæc Synodus, ut familiaribus suis ratione officiorum, quæ exercent, certam mercedem constituant, ne illi hoc subsidio destituti Beneficia Ecclesiastica, tanquam suæ operæ, & laboris pretium præcipue sibi proponant. Fraudari tamen Ecclesias non vult hæc Synodus probatorum hominum ministerio, si qui sunt in Episcoporum familia, quibus ob suam Doctrinam & pietatem utiliter Beneficia, sive Præbendæ conferri possunt. Qua in re Episcopis vehementer commendatur, ut familiarium merita, & Doctrinam examinent, ita ut benemeriti non graventur, si eis familiares Episcoporum præferantur;

Milan. 1. ubi supra.

Concil. Trident. Sess. 24. c. 18. de reform. cum motu proprio Pij V.

tur; cum in Ecclesiarum damnum, & tertiæ Personæ incommodum familiaribus satisfaciendum non sit. Quando Sacros Lapides, Calicesve, aut Ornamenta benedicta, Vasque aureum, aut argenteum, quod intus Sanctorum Reliquias contineat, vendi contigerit, præcipitur, ut ratione consecrationis, benedictionisve, aut Reliquiarum, nihil quidquam pretij exigatur, nec majori pretio hæc divendantur, quam eo, quo materia, aut opus æstimabitur, sub pœnis contra Simoniacos statutis.

Ne res ullæ consecratæ pluris vendantur ratione consecrationis.

§. IV.

Pœnæ ambientium beneficia.

QUi Beneficia, seu Parochias multis, & ambitiosis precibus, donis, promissionibus, favoribusve ad Episcoporum Gubernatores, aut Examinatores allatis petierint, pro illa vice reddantur inhabiles ad tale Beneficium, seu Præbendam obtinendam, in quo eorum conscientias respective hæc Synodus valde onerat.

TITULUS IV.

De Hæreticis.

§. I.

Quid cum ijs agendum, qui in idololatriam, aut superstitiones reinciderunt.

PErpendens hæc Synodus, quam grave peccatum sit, eos a Fide Catholica deficere, qui divina favente misericordia, e tenebris Idololatriæ, & Gentilitatis ad lucem Evangelij eruti, Fidem

dem Christianam in Sacro Baptismate professi sunt; quæ a Fide defectio, in his præsertim gravior culpa est, qui aliorum duces, & Magistri cum sint, eos pervertunt, & a veri Dei cultu ad Idola adoranda, & Dæmones colendos seducunt: graviter, molesteque ferens, & eam, quæ nostræ Fidei irrogatur, injuriam, & tot animarum jacturam; necnon intimis visceribus cupiens, * nativis Indis, tanquam novellis in Ecclesia plantis, ut in Fide roborentur, afferre remedium: Attendens præterea nimiam Episcoporum Indulgentiam, qui paterna pietate canonum rigorem temperantes, hactenus blanditijs, potius quam severitate, ad viam salutis trahendos Indos existimarunt, non solum Indis inutilem fuisse, immo eis occasionem præbuisse, ut projecta quadam audacia ad suos errores, & antiquas superstitiones (quod plerisque in partibus hujus Provinciæ experientia docet) rediremt: Timens denique quam grave damnum conversioni, & conservationi Indorum in Fide Christiana proveniret, si hæc pœnis impositis non reprimeretur audacia, statuit, ac præcipit Prælatis omnibus hujus Provinciæ, ut diligentissime inquirant, ac scisciteutur de hujusmodi Idololatris, præsertim dogmatistis, & errores inter alios disseminantibus. Quod si, postquam eos pie monuerint, & corripuerint, nihilominus in suis perseverare erroribus comperiantur, rigide contra eos procedant, easque pœnas applicent, quas magis covenire judicaverint, & ad horum emendationem, & ad aliorum remedium. Paternæ autem Episcoporum providentiæ hæc Synodus committit arbitrium qualitatis pœnarum, monens eos.

Naturales Indios.

eos, ne pœnas pecuniarias imponant, quæ nec gravitati delicti, nec Indorum paupertati respondent, sed eos corporalibus pœnis cœerceant, quibus solum eorum saluti consultum videatur. Necnon vehementer Episcopis eorum Cura commendatur, cum in die tremendi Judicij, de animabus sibi commissis, Omnipotenti Deo rationem sint reddituri.

TITULUS V.

De Usuris.

§. 1.

Non nisi ij contractus, quos juris periti probaverint, exerceantur.

QUI volunt divites fieri, ait Apostolus, incidunt in tentationem, & in laqueum Diaboli, & desideria multa, & nociva, quæ mergunt homines in interitum, & perditionem; hinc est, quod multi his Indiarum partibus appulere, insatiabili quadam divitiarum siti, & cupiditate excæcati, qui facile se his contractibus implicant, unde majus lucrum reportari posse sperant, nihil curantes justi ne, an injusti contractus illi sint. Quo fit, ut constitutionis vinculo, non sine magno animarum periculo obligentur, ob nimiam difficultatem, qua aliena, quæ retinent bona, veris eorum Dominis restituant. Quare hæc Synodus ardenti salutis animarum, quarum Cura Episcopis commissa est, desiderio flagrans, a virisque prudentia, & experientia probatis intelligens, Tricas varias, variasque fraudes lu-

do Matrimonium, aut contractum sit, aut contrahendum post Tridentinum Concilium.

§. V.

Matrimonia in primo consanguinitatis gradu in infidelitate contracta, invalida declarantur.

Tx. in cap. final. de divortijs.

NEfanda inter fratres, & sorores primo gradu conjuncta Matrimonia, omni jure prohibentur. Quare præcipitur, ut infideles hujus Provinciæ, qui tempore suæ infidelitatis in hoc gradu conjuncti erant Matrimonio: cum primo Baptismum susceperint, separentur, Matrimoniumque hujusmodi irritum, ac nullum decernatur.

LIBRI QUINTI

TITULUS I.

De Visitationibus.

§. I.

Visitationis scopus.

Sess. 24. c. 3. de reform. Mex. 1. c. 92. Guad. tit. 8. & Milan. 1. p. 2. tit. de visitatione, & Tolet. act. 2. c. 2. & Gra-

VISITATIONUM præcipuus scopus (ut Sanctum Concilium Tridentinum exponit) est, Sanctam, Orthodoxamque Doctrinam, expulsis hæresibus, inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, Populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque ac-

accendere, ad quod efficiendum, ultra ea, quæ locus, tempus, & occasio, visitatarumque Personarum conditio, Deo, ac Domino inspirante, Visitatorem docuerint, is ordo servabitur.

nat. tit. de visit. & Syn. de Quir. a const. 116. Limens. 3. act. 4. a c. 1. usque ad 5. Late Concil. 4. Milan. tit. de visitatio.

§. II.

Ingressus Visitatoris in locum.

Vide Grant. & Synod. de Quir. ubi supra.

CUM primum ad locum, quem visitaturus est, Visitator pervenerit, Ecclesiam adeat, ubi eum Populus expectat, ibique preces ad Deum effundet, ac deinde ipse, aut ejus loco alius concionem habebit, qua summatim visitationis scopum exponat. Præterea generale hujus Synodi Decretum legi efficiet, Populumque admonebit de obligatione, qua singuli tenentur denuntiandi publica peccata, ut tale remedium adhibeatur, quo omnes in Deum offensæ funditus tollantur.

Concio.

Edictum visitationis.

§. III.

Sacra Eucharistia, & Baptisterium visitentur. Manuale item, & supellex sacra.

SAnctissimum Eucharistiæ Sacramentum, Sanctum Chrisma, Oleumque, ac baptismalem Fontem, Manuale etiam Sacramentorum, ac omnia Ecclesiæ Ornamenta visitabit, accurateque respiciet, an hæc decenter teneantur.

§. IV.

Visitationum anteriorum acta Visitator legat.

LIbellum præteritarum visitationum requirat, sciscitaturque, an statuta in prædictis visitationibus executioni mandata sint; si vero aliqua adim-

rum, aliorumque plurium posse variari, quo fit, ut de eo certa definitio dari non possit, volensque Fideles hujus Provinciæ ad rectam justitiam dirigere, & conscientiæ detrimenta, ac proximi damna vitare, statuit, ac jubet, ut tam in contractibus hujus generis factis, quam in his, qui in posterum fient, ante omnia contrahentes consulere debeant, & consulant viros vita, & scientia, conscientiaque probatos Theologos, aut Jurisperitos, quibus circunstantias, motiones, & causas contractuum hujusmodi apperiant, eorumque sententiam, & consilium sequantur, ut de contractus hujusmodi justitia tuti in conscientia sint; quod si secus fecerint, valde eorum conscientiæ ab hac Synodo onerantur.

§. IV.

Quid cum non vera, sed simulata emptio intervenit.

POrro, quia etiam huic Synodo renuntiatum est, ob pecuniæ penuriam, & urgentem necessitatem, permultos, præsertim eo tempore, quo Classis in Hispaniam proficiscitur, mutuo pecunias non invenientes, ut suis creditoribus satisfaciant, solere ad id permutationes facere, merces ad dilatam solutionem ementes, quas in pecunia numerata minori pretio divendunt, sæpeque nullis mercibus intervenientibus, quæ re ipsa emptioni, aut venditioni subjiciantur, ficte convenerint, & contrahunt ad certum terminum solvere se obligantes summum pretium, quo falso præsupponitur merces emptas fuisse, cum revera in pecunia numerata aliquam tantummodo summam recipiant, & ad certum tempus majorem summam redditurus, obligatione se devinciant; qui quidem contractus, sive merces fingantur intervenire, & vendi, cum nec interveniant, nec divendantur, sive argentum sit, quod emi confingitur juxta pretium legis, viliusque vendi ratione numeratæ pecuniæ, ab hac Synodo declaratur illicitus, & usurarius, quia in eo minor summa pecuniæ mutuo datur, cum obligatione reddendi majorem; reliquæ vero conventiones, in quibus, ut dictum est, vera emptio, vel venditio non intervenit, fraudulentæ, & solum ad palliandas usuras inventæ decernuntur. Quare hæc Synodus præcipit, ut qui contractibus hujusmodi se implicaverint, * & Proxenetæ, qui in eis intervenerint, pœnis contra usurarios statutis puniantur; Judices autem Ecclesiastici diligentissime inquirant de hujusmodi delinquentibus, ut rei tam pernitiosæ, & quæ sic palliata, & velata facile committitur, remedium adhibeatur.

* *Corredores.*

§. V.

Usura est majori quam summo pretio vendere, ob dilatam solutionem.

PRæterea, quoniam permulti homines illicitum esse intelligentes vendere aliquid ob dilatam solutionem majori pretio, quam in pecunia numerata in venditione mercium, pretium, quod summum appelatur, ratione dilatæ solutionis ad aliquod tempus excedendo, qui contractus usurarius est, ut illum committant, varios quærunt colores, & fallacias, purpuram, cacaum, & similes alias merces majori pretio ob dilatam solutionem divendentes, quam

pecunia numerata æſtimantur, & fortaſſe majori, quo eas ob dilatam ſolutionem crediderunt: idcirco hæc Synodus juxta juris præſcriptum decernit, ac declarat, in his, & alijs mercibus, in quibus divendendis multi ſeſe exercent, eaſque nulla neceſſitate compulſi pecunia numerata divendunt, unde verum pretium, quo in pecunia numerata æſtimantur, liquido conſtare poteſt uſuram committi ab illo, qui eas ob dilatam ſolutionem majori pretio vendiderit, quam ſummo, & eo, quo in pecunia numerata venduntur, necnon cauſa non obſtante, qua ſe communiter excuſant, eo quod nullum pretium in pecunia numerata conſtitutum ſit, delinquentes hæc Synodus puniri mandat, pœnis contra uſurarios impoſitis. Itidemque fiat cum illis, qui ob dilatam ſolutionem magnam quantitatem cacai, alteriusve generis mercium collective majori pretio vendunt, quam in pecunia numerata collectæ in unum merces hujuſmodi divenduntur. Hoc enim eſt juſtum pretium iſtiuſmodi mercium, non autem illud, quod, ſi minutatim divenderentur, pro eis reperiretur. Pretium ſiquidem mercium, quæ minute divenduntur ob laborem, periculum, & induſtriam majus eſt, quam earum, quæ collectim emuntur. Quapropter ſic contrahentes, hac excuſatione non obſtante, eadem pœna plectendi ſunt, qua illi, qui carius ob dilatam ſolutionem, quam pecunia numerata merces extrudunt.

§ VI.

§. VI.

Directorium Synodale in caſibus, qui occurrent, conſulatur.

QUoniam vero caſus alij permulti, qui in his partibus paſſim inter negotiandum occurrunt, quique ſpecialem circunſtantiarum indaginem requirunt, ut probentur, vel condemnentur, huic Synodo propoſiti ſunt, eos ad directorium, & examen confeſſariorum refert. Idque negotij Confeſſoribus datur, ut directorio Synodi hujus autoritate probato, in diſcuſſione iſtorum caſuum utantur.

TITULUS VI.

De Sortilegis.

§. I.

Sortilegorum, & incantatorum pœnæ.

MAGNA in Deum verum committitur offenſa, in quo totius noſtræ miſeriæ conſiſtit remedium, quique omnipotens eſt, & ſumme ſapiens, ſi ſortilegi, magi, malefici, ariolive conſuluntur, ab eiſque futuri inquiruntur eventus. Quæ res acerrime in Sacra Scriptura reprehenditur, & Divina Lege prohibetur. Eam ob cauſam hæc Synodus interdicit, ne quiſquam cujuſcumque conditionis exiſtat auguribus, ſortibusve utatur, circulis, aut incantationibus, ad futuros rerum eventus prænoſcendos, nec cuiquam filtra, aut veneficia propinet, ut ad amorem, vel odium incitetur, aliterque, qui ſecus fecerint, flagellabuntur, mytraque capiti impoſita

Mexic. 1. c. 5. Guadix titul. 5. conſt. 20. & tit. 6. conſt. 44. Milan. 1. p. 1. tit. de Magicis artibus, & Granat. tit. de ſortilegium. 1.

Bebedizos.

liii

sita in publicæ ignominiæ signo punientur; aut juxta qualitatem delinquentium pœna pecuniaria plectentur, ita ut Episcopi arbitrio gravitati culpæ pœna respondeat.

§. II.

Pœnæ consulentium veneficos.

Milanens. 1. & Gran. ubi sup.

NEMO etiam sortilegos, veneficos, incantatoresve hujusmodi adeat, ut eorum maleficijs, seu veneficijs utantur, aliter sollemnem aget pœnitentiam die festivo, dum Missa Conventualis in sua Parochia celebratur, ubi detecto capite, sine pallio, & nudis pedibus, fune præcinctus, candelamque incensam in manibus tenens, stet, ibique publice sententia in eum lata legatur, & præterea, si Hispanus fuerit, duas argenti marcas persolvat fabricæ Ecclesiæ, accusatori, & pijs operibus applicandas. Poterunt tamen Judices cum illis misericorditer agentes pœnas hujusmodi moderari, qui sponte sua, sine cujusquam accusatore ad eos confugerint, delictum a se commissum accusantes, necnon in eodem casu pro qualitate Personæ, corporalem pœnam, in aliam commutare poterunt.

§. III.

Salutatores nihil faciant, nisi cum approbatione Episcopi.

Guadix titul. 5. constit. 23. & Granat. tit. de sortilegis n. 2.

NEMO itidem impostorum eorum officium exerceat, qui per verba, aut per benedictiones mederi morbis dicuntur, hispanice (*saludadores, ensalmadores, o santiguadores*) nuncupati, nec preces, aut orationes publice in plateis, & in Ecclesijs recitet; nisi prius ab Episcopo examinatus facultatem ob-

obtineat, aliter juxta juris formam punietur, ut permultæ superstitiones exterminentur, quæ ab hujusmodi hominum genere in his exercendis permisceri solent.

TITULUS VII.

De Maledicis.

§. I.

Clericis perjuria specialius prohibentur.

Mex. 1. c. 49. & Milan. 1. 1. p. tit. de blasphem.

UT corruptela, qua in Dei offensam multi inaniter jurant, funditus tollatur, maxime oportet, ut Ecclesiastici viri vitam suam quoad hoc emendent, mores reforment, bonumque vitæ exemplum alijs præbeant. Quare Clericis omnibus hujus Provinciæ hæc Synodus mandat, ut habita Dei, ac Domini nostri, ejusque Sanctorum Nomini reverentia, in vanum, & absque necessitate ne jurent; immo, quos sic jurare audierint, ipsi moneant, & exhortentur, quatenus juramentis abstineant. Quod si Clericus aliquis jurare consueverit absque necessitate, ut dictum est, arbitrio Episcopi punietur.

§. II.

Sicut, & blasphemia.

GRAVE admodum est, & severo supplicio dignum, ut ij, qui Dei honori, & cultui addicti sunt, in illud perditionis barathrum prolabantur, ut in Divinam Majestatem, ejusque Sanctos furiose passim blasphement. Quare cum Sacris Canonibus, & Regijs Legibus in seculares blasphemantes graves

Lex Reg. 1. n. & 7. tit. 17. lib. 8. recopil.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ® DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

pœnæ institutæ sint, æquius multo erit, ut contra Ecclesiasticos blasphemos pœnæ itidem decernantur. Itaque hæc Synodus statuit, ac præcipit, ut, si aliquis Clericus tantum scelus commiserit, severe his pœnis puniatur, quæ in Concilio Lateranensi sub Leone X. constitutione, quæ incipit, *statuimus*, statutæ sunt, & a felicis recordationis Pio Papa V. in speciali sua constitutione innovatæ, eæ autem sunt, quæ sequuntur.

Conc. Lateranens. sub Leone X. tom. 5. Conc. general. Et motus proprius Pij V. §. ad abolendam. Milan. 1. p. 1. titul. de blasphemia, & Synod. de Quireg. const. 107.

§. III.

Eorum pœnæ, si blasphemaverint in Deum.

CLerici Deum, & Dominum nostrum blasphemantes, si beneficiati sint, & hoc delicto convicti, pro prima, & secunda vice, beneficiorum fructibus unius anni mulctentur, pro tertia vero ipso facto suspensi sint, & beneficijs privati, ac præterea tamdiu in exilium relegentur, quamdiu Episcopo videbitur. Si vero Beneficiati non sint, & hoc scelus primo admiserint, pecuniaria, aut corporali pœna Episcopi arbitrio punientur, si secundo, carcere includentur, si tertio, degradentur, & in Triremes conjiciantur.

§. IV.

Quid, si in Sanctos?

SI vero in Sanctos blasphemaverint, pœna arbitrio Episcopi relinquitur, pro qualitate blasphemiæ, & circunstantiarum.

TITU-

TITULUS VIII.

De Injurijs, & damno dato.

§. I.

Ne Clerici militares expeditiones comitentur.

NE ita rerum ordo perturbetur, ut ab illis injuriæ irrogentur, qui deberent innocentes, & miserabiles Personas tueri, atque defendere, cum experientia comprobatum sit, ex bellis, & irruptionibus, quæ in regiones infidelium fiunt, gravissima damna oriri; statuit, ac præcipit hæc Synodus, ne ullus Clericus in hujusmodi irruptionibus milites comitetur sine expressa Episcopi facultate, sub pœna Excommunicationis majoris latæ sententiæ, ac præterea arbitrio Ordinarij alijs pœnis puniatur. Idemque observari a Religiosis monet, cum tanti ponderis negotium sit. Si secularis Clericum percusserit, aut in eum manus violentas injecerit, præter Excommunicationis sententiam a canone, *si quis suadente*, inflictam, & satisfactionem, quam parti facere debet, triginta pondo mulctetur in sumptus Justitiæ, fabricæ Cathedralis Ecclesiæ, & hospitalis usus æquis partibus erogandis. Quod si Clericus suam injuriam non accusaverit, id Fiscalis efficiat, ob injuriam libertati Ecclesiasticæ illatam. Si vero Clericus secularem percusserit, in eum Episcopus juxta modum culpæ arbitratu suo animadvertat, cui hæc Synodus vehementer commendat, ut eo supplicio delinquentem hujusmodi afficiat, ex quo

Concil. Limanse 3. act. 2. c. 7.

Si secularis persona Clericum percusserit, quid faciendum?

Tx. in c. si quis suadente 17. q. 4. Gran. tit. de injuris n. 1. & 2.

Percussoris pœna, & multa.

Quid si Clericus percusserit secularem?

Populus intelligat, dignas suis excessibus pœnas hujusmodi reis dari.

§. II.

Indos Episcopi, & Laici Gubernatores protegant.

NIHIL magis eorum curæ a Deo commissum esse, Episcopi, & Gubernatores harum Provinciarum, & Regnorum existimare deberent, quam ut Indos recens in Fide natos, intimo animi affectu, visceribusque paternis protegerent, atque defenderent, corporalibus, & spiritualibus eorum commodis consulentes. Indorum enim innata mansuetudo, summissio, & assiduus labor, quibus Hispanorum utilitati deserviunt, cujuscumque efferatæ gentis animos inducerent, ut eorum potius defensionem susciperent, miserijs compaterentur, quam, ut eos molestijs, injurijs, violentijsque illatis, quibus quotidie ab omni hominum genere diu vexantur, afficerent. Quod perpendens hæc Synodus, dolensque vehementer in his pietatem, & humanitatem non esse, in quibus maxima esse deberet, quantum potest in Domino cohortatur, Gubernatores, & Magistratus regios hujus Provinciæ, ut cum miserabilibus Indis pie, benigneque agant, Ministrorum suorum, & eorum, a quibus Indi molestijs, & gravaminibus afficiuntur, insolentiam reprimant, ut ab his Indi non servi, sed liberi existimentur. Quoniam vero ad hujus Synodi notitiam varia gravaminum genera pervenerunt, quibus Indi, tam in bonis, quam in proprijs Personis afficiuntur; hæc declarantur, & exponuntur in directorio Confessorum ab hac Synodo approbato, eademque nota fiunt tam Magistratibus, ut in posterum emendentur, & Vi-

Limense 2. cap. 128. & 3. act. 3. c. 3.

Tx. in cap. 1. cum tribus seq. 87. d. & in cap. Administratores 23. q. 5. facit tx. in authentico, ut differentes Iudi. §. final collat. 9.

Tx. in extravag. 2. de Iudæis. Ioannis 22. & in extravag. cōmunium late de multis prerogativis, & previlegijs concessis Neophitis, & noviter ad Fidē conversis. Est cōst. 29. Pauli III. Bulla Pauli V. III. lata Romæ nonis Iun. 1537. & vide Iosephū de Acosta lib. 3. de procurāda Indorum salute c. 17.

Viros doctos consulant, ab eisque de restitutione, & satisfactione ob damna hactenus illata Indis in foro conscientiæ facienda, sciscitentur, quam confessarijs, ut quos contumaces invenerint, seque emendare nolentes, nec satisfactionem, ut decet facere, minime absolvant, observantes ea, quæ de damnis, & molestijs Indis illatis, directorium hujusmodi docet, in quibus omnibus adimplendis hæc Synodus conscientias onerat, prævaricatoribusque hujusmodi iram Omnipotentis Dei in die tremendi Judicij minatur.

Conc. Limen. 2. c. 122. 123. & 125. & 128.

TITULUS IX.

De Pœnis.

§. I.

Indi mulctis, seu pecuniarijs pœnis non puniendi, nisi de Episcopi licentia.

POENÆ ad cöercendas culpas legibus statutæ sunt, ideoque Personis, de quibus leges loquuntur, accommodari debent. Quare hæc Synodus paupertate, & pusillanimitate Indorum attenta, juxta id, quod per Regiam Majestatem statutum est, præcipit, ne Indis pœnæ pecuniariæ, ob quodcumque delictum imponantur, nec pecuniarijs pœnis, his Decretis contentis, Indi comprehendi intelligantur. Quod si in casu aliquo Judici videretur pœnam hujusmodi omni alia ad excessus sui remedium alicui convenientiorem esse, eam ne imponat sine Episcopi facultate, & cum maximo moderamine. Ecclesiæque, cujus Indus Parochialis est, tan-

Mex. 1. c. 9. § 1. & Limens. 3. act. 4. c. 7.

Populus intelligat, dignas suis excessibus pœnas hujusmodi reis dari.

§. II.

Indos Episcopi, & Laici Gubernatores protegant.

NIHIL magis eorum curæ a Deo commissum esse, Episcopi, & Gubernatores harum Provinciarum, & Regnorum existimare deberent, quam ut Indos recens in Fide natos, intimo animi affectu, visceribusque paternis protegerent, atque defenderent, corporalibus, & spiritualibus eorum commodis consulentes. Indorum enim innata mansuetudo, summissio, & assiduus labor, quibus Hispanorum utilitati deserviunt, cujuscumque efferatæ gentis animos inducerent, ut eorum potius defensionem susciperent, miserijs compaterentur, quam, ut eos molestijs, injurijs, violentijsque illatis, quibus quotidie ab omni hominum genere diu vexantur, afficerent. Quod perpendens hæc Synodus, dolensque vehementer in his pietatem, & humanitatem non esse, in quibus maxima esse deberet, quantum potest in Domino cohortatur, Gubernatores, & Magistratus regios hujus Provinciæ, ut cum miserabilibus Indis pie, benigneque agant, Ministrorum suorum, & eorum, a quibus Indi molestijs, & gravaminibus afficiuntur, insolentiam reprimant, ut ab his Indi non servi, sed liberi existimentur. Quoniam vero ad hujus Synodi notitiam varia gravaminum genera pervenerunt, quibus Indi, tam in bonis, quam in proprijs Personis afficiuntur; hæc declarantur, & exponuntur in directorio Confessorum ab hac Synodo approbato, eademque nota fiunt tam Magistratibus, ut in posterum emendentur, & Vi-

Limense 2. cap. 128. & 3. act. 3. c. 3.

Tx. in cap. 1. cum tribus seq. 87. d. & in cap. Administratores 23. q. 5. facit tx. in authentico, ut differentes Iudi. §. final collat. 9.

Tx. in extravag. 2. de Iudæis. Ioannis 22. & in extravag. cōmunium late de multis prerogativis, & previlegijs concessis Neophitis, & noviter ad Fidē conversis. Est cōst. 29. Pauli III. Bulla Pauli V. III. lata Romæ nonis Iun. 1537. & vide Iosephū de Acosta lib. 3. de procurāda Indorum salute c. 17.

Viros doctos consulant, ab eisque de restitutione, & satisfactione ob damna hactenus illata Indis in foro conscientiæ facienda, sciscitentur, quam confessarijs, ut quos contumaces invenerint, seque emendare nolentes, nec satisfactionem, ut decet facere, minime absolvant, observantes ea, quæ de damnis, & molestijs Indis illatis, directorium hujusmodi docet, in quibus omnibus adimplendis hæc Synodus conscientias onerat, prævaricatoribusque hujusmodi iram Omnipotentis Dei in die tremendi Judicij minatur.

Conc. Limen. 2. c. 122. 123. & 125. & 128.

TITULUS IX.

De Pœnis.

§. I.

Indi mulctis, seu pecuniarijs pœnis non puniendi, nisi de Episcopi licentia.

POENÆ ad cöercendas culpas legibus statutæ sunt, ideoque Personis, de quibus leges loquuntur, accommodari debent. Quare hæc Synodus paupertate, & pusillanimitate Indorum attenta, juxta id, quod per Regiam Majestatem statutum est, præcipit, ne Indis pœnæ pecuniariæ, ob quodcumque delictum imponantur, nec pecuniarijs pœnis, his Decretis contentis, Indi comprehendi intelligantur. Quod si in casu aliquo Judici videretur pœnam hujusmodi omni alia ad excessus sui remedium alicui convenientiorem esse, eam ne imponat sine Episcopi facultate, & cum maximo moderamine. Ecclesiæque, cujus Indus Parochialis est, tan-

Mex. 1. c. 9. § 1. & Limens. 3. act. 4. c. 7.

luti pro limitibus, finibus, aut metis, pro jure pascendi, scindendi, aut venandi, alijsve rebus similibus, quæ aliter de jure decerni possunt, ne concedantur.

§. II.

Excommunicationes hujusmodi non, nisi ab Episcopo, fulminentur.

Sess. 23. c. 3. Milan. 4. 3. p. tit. de foro Episcop. verb. Ciò vero vers. ibi (neque vero ejus Vicario etiam Generali) & Syn. de Osma tit. 3. const. 1. § 23 & Prov. de Quir. act. 3. c. 4. Granat. tit. de sent. excommun. num. 6.

PORro statuitur, ac jubetur, ne Excommunicationes hujusmodi pro rebus furtivis, vel ad effectum revelationis ab alio, quam ab Episcopo, ut Concilio Tridentino constitutum est, decernantur, & tunc non alias, quam causa diligenter, & mature per Episcopum examinata, sub pœna pondo triginta fabricæ Ecclesiæ, accusatori, & pijs operibus applicandorum. Quam pœnam incurrat Judex Ecclesiasticus, qui id propria autoritate effecerit (non obstante quacumque in contrarium consuetudine) nullatenus autem censuræ hujusmodi, aut aliæ citationes in albo expediantur, ut fraudes, & falsitates, quæ inde ortum habere possunt, omnino vitentur.

§. III.

Excommunicatorum vitandorum nomina in tabella ad fores Ecclesiæ appensa inscribantur.

Granat. tit. de sent. excommun. n. 3. & Synod. de Quir. const. 18.

UT excommunicati ab alijs fidelibus evitentur, & hoc modo incitati, quam primum sibi remedium quærant, & a pessimo statu, in quo versantur liberari procurent, statuit, ac mandat hæc Synodus, ut in unaquaque Parochia in loco publico, ubi legi possit, tabella una collocetur, quæ nomina scripta contineat eorum, qui in tali Parochia excommunicati sunt. Parochi vero, aut Sacristæ singulis Dominicis diebus infra Missarum sollemnia tempore Offertorij excommunicatos hujusmodi denuntient, aliter, quoties in hoc negligenter egerint, pondo dimidium fabricæ Ecclesiæ persolvant. In reliquis vero Ecclesijs, & Monasterijs hoc item annuntiari curent, ut ubique noti fiant, & a Divinis Officijs arceantur.

Eorum nomina singulis Dominicis legitur.

§. IV.

Pœna Clerici in Excommunicatione, aut suspensione permanentis.

Granat. tit. de sent. excommun. n. 1. & Synod. de Quir. const. 19.

QUIA vero nonnulli adeo obstinato animo sunt, ut spirituale detrimentum contemnentes, per multum tempus in Excommunicatione, aut in alijs Ecclesiasticis censuris insordescunt, statuit, ac præcipit hæc Synodus, ut si aliquis Clericus per decem dies excommunicatus, aut suspensus permanserit, pondo duo persolvat, si per viginti dies, pondo quatuor, si per mensem, pondo sex, sicque cum tempore contumaciæ, pœna etiam accrescat. Quæ quidem mulcta fabricæ Ecclesiæ, & executori æque applicetur. Hoc tamen declaratur, ne scilicet per totum tempus prædictum excommunicatus Clericus hujusmodi fructus, & obventiones beneficij ab eo obtenti lucretur. Si vero per annum censura innodatus perseveraverit, carcere includetur, & contra eum, usque ad beneficij privationem procedetur, & alijs etiam pœnis plectetur, quas Episcopus judicaverit.

Quid si per annũ insordescat?

§. V.

Laicorum in censura insordescentium pœna.

Lex Reg. 1. tit. 5. lib. 8. recopil. & Syn. de Quir. const. 19. ad fin.

SI vero aliquis secularis in Excommunicatione per mensem, aut per majus temporis spatium, post-

§. III.

Quinam in hisce pœnis comprehendantur?

DEclaratur quoque non solum illum, qui in eadem domo cum concubina cohabitaverit, pœna in concubinarios statuta comprehendi, sed etiam quemcumque in peccato hujusmodi constitutum, si delictum juxta formam juris probari possit. In quo Episcopi, & Ecclesiastici Judices omni christiana prudentia se gerant, pro ut rei ratio postulat. *Guadix tit. 5. const. 19.*

§. IV.

Pœnæ in lenones statuuntur.

DIligenter cavendum est, ut a Populo Christiano, tanquam a messe zizaniæ lenonum, & lenarum pestis extirpetur, qui tanquam laquei quidam diaboli hominum animas illaqueant in interitum. Idcirco jubetur, ut si quisquam in hoc pernitioso delicto fuerit primo deprehensus, publicam pœnitentiam faciat, & in scala ad portam Ecclesiæ mytra in ignominiam capiti imposita, tamdiu, quamdiu Episcopo videbitur, stet: si secundo, publice verberibus percutiatur, mytramque in signum publice ignominiæ gestet; Episcopique arbitratu in exilium mittatur. *Granat. de Sortilegis n. 4.*

§. V.

Clericorum concubinariorum pœnæ.

PErpendens hæc Synodus gravius, turpius, & pernitiosius esse in Ecclesiasticis, quam in Secularibus incontinentiæ vitium, cupiensque, ut illi non solum ab omni vitæ inhonestate abhorreant, sed ab omni periculo, & suspitione impudicitiæ alieni ad eã, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem re-

vo-

vocentur, ex Decreto Concilij Tridentini statuit, ac præcipit, ne ullus Clericus Sacro Ordine initiatus, cujuscumque qualitatis existat, in domo, aut extra domum concubinam tenere audeat, nec similium mulierum domos frequentet, aut cum ipsis consuetudinem habeat. Quod si aliqui primo a superioribus moniti, ab his non abstinuerint, si beneficia Ecclesiastica obtinent, fructuum, & proventuum beneficiorum suorum tertia parte, ipso facto, privati sint. Qui fructus fabricæ Ecclesiæ, aut alij pio loco arbitratu Episcopi applicentur; si vero secundo admoniti, in eodem delicto cum eadem, vel cum alia femina perseverantes adhuc non paruerint, non tantum fructus, & obventiones suorum beneficiorum amittant, qui prædictis locis applicentur; sed etiam a beneficiorum ipsorum administratione (quãdiu Ordinarius etiam, uti Sedis Apostolicæ delegatus arbitrabitur) suspendantur. Quod si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum ijs etiam versentur, tunc beneficijs, ac officijs, & pensionibus quibuscumque, honoribus, & dignitatibus Ecclesiasticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni his, & quibuscumque in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem, ab eorum superioribus cum ijs ex causa fuerit dispensandum; sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint, præter prædictas pœnas, Excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio hujus Decreti executionem impediat, aut suspendat. Nomine vero be-

Sess. 25. c. 14.

Mexic. 1. c. 51. §. 1. 2. & 4. & Guadix titul. 5. const. 18. Synod. de Quir. const. 38. & Limen. 3. act. 3. c. 19.

Quid si beneficia habeant?

Limenſ. 3. act. 3. c. 19. ad finem.

neficiorum, de quibus Decretum hoc mentionem facit, quamcumque Indorum adminiſtrationem, a Clericis obtentam comprehendi, hæc Synodus declarat.

§. VI.

Quid ſi non habeant beneficia?

CLerici vero hoc peccato delinquentes, qui beneficia Eccleſiaſtica, aut penſionem non habent, juxta delicti, & contumaciæ perſeverantiam, & qualitatem ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsve modis juxta Sacros Canones puniantur.

§. VII.

De Clericis in adulterio deprehenſis.

QUoniam vero aliqui cum mulieribus conjugatis in concubinatu verſantur, ut liberius in ſuo nefario ſcelere perſeverent, exiſtimantes contra ſe minime procedendum, ne ſimilium feminarum adulterium in apertum proferatur, hæc Synodus ſtatuit, ac præcipit, ut quando maritus ejus, quæ in concubinatu cum Clerico verſatur, conſcius delicti fuerit, ad punitionem delicti, ſicut in alijs concubinatibus fit, procedatur. Quando vero crimen uxoris ad mariti notitiam minime veniſſe comperiatur, juxta Concilij Tridentini Decretum jubetur, ut, ſi delictum publicum ſit, & delinquentes ter admoniti ea de re ſe non emendaverint, ad puniendum delictum procedatur, ea tamen adhibita cautela, ne nomen conjugatæ mulieris in proceſſu evulgetur ad evitandum damnum, quod inde ortum habere poſſet. In modo autem procedendi in caſibus ſimilibus, is ordo ſerva-

Seſſ. 24. c. 8. Mex. 1. c. 81. & vide ſupra §. 1.

vabitur, qui Ordinarij arbitratu magis expedire videbitur. Ejus enim prudentia erit, vitia cöercere, & ita de remedio in delictis providere, ut nullum inde naſcatur incommodum.

§. VIII.

Quid ſi cum ſuo mancipio?

PORro, ſi Clericus (quod abſit) incontinenter viviſſe cum ſua ſerva comperiatur, eum ipſo facto amiſiſſe dominium ejus ſervæ hæc Synodus declarat, de cujus ſervæ pretio Epiſcopus diſponat in uſus piorum operum. Ac præterea jubetur Clericus puniri juxta juris rigorem; ſi vero ex ea filios procreaverit, ipſo facto ab omni ſervitute liberi ſint.

Mexic. 1. c. 51. §. 3.

§. IX.

Quid ſi cum famulis?

UT aliquorum Clericorum malitiæ occurratur, qui, ut cum famulabus incontinenter conviuant, eas ſuis famulis, aut alijs in uxorem dant, qui in eodem delicto eaſdem verſari patiantur, hisque fallacijs ſua flagitia occultare contendunt, præcipit hæc Synodus, ne Clerici in ſuis domibus famulas prædictas tenere poſſint, aliter ducentorū pondo pœnam incurrant, pijs operibus, accuſatori, & Juſtitiæ ſumptibus æque applicandorum. Si vero in contumacia delicti perſeveraverint, privatione etiam beneficiorum, & inhabilitate ad ea obtinendum, necnon exilio ad arbitrium Epiſcopi plectantur. Quo vero Clerici omnem incontinentiæ ſuſpicionem effugiant, interdicit hæc Synodus, ne Clerici, maxime illi, qui

Lex Reg. 3. tit. 19. lib. 8. recop.

Mexic. 1. c. 51. cum §. 1. & Limense 3. act. 3. c. 19. ad finem.

in oppidis Indorum commorantur, feminam aliquam ſuſpectæ ætatis in famulatum adhibeant, nec per diuturnum tempus, nec per menſes, nec per hebdomadas, ſed ad id, vel viri alicujus ſervitute, vel feminæ in ea ætate conſtitutæ utantur, de qua nulla poſſit haberi ſuſpicio. Clerici itidem, qui ex ſuis regionibus, aut aliunde pro gerendis negotijs ad Civitatem diverterint, honeſtas domos, & minime ſuſpectos ſibi in hoſpitium quærant, in eisque commorentur, aliter ab Ordinario punientur, cujus rei executio eidem valde commendatur.

§. X.

Ne Clerici filiorum ſuorum Baptiſmo, Nuptijs, &c. interſint, ſi legitimi non ſint.

Conc. Lateranenſe ſub Leone X. Seſſ. 11. Mexic. 1. c. 51. §. 5. & Guadix tit. 5. conſt. 21. & Tolet. act. 3. c. 19. ad finem, & Granat. tit. de filijs Presbiterorum, & Synod. de Oſma tit. 8. conſt. 1. §. 9.

UT omnis a Populo auferatur occaſio, omneque in eo veſtigium deleatur, quibus Sacerdotum fama ullatenus maculari poſſit, ſtatuit hæc Synodus, ac præcipit, ne ullus Clericus cujuſcumque ſtatus, aut conditionis exiſtat, præſens interſit Baptiſmo, Nuptijs, Miſſæ novæ, aut exequijs ſui filij, vel filiæ, aut ſui Nepotis, qui non ex legitimo nati ſunt Matrimonio, nec educare, aut in ſuis domibus eos, nec etiam ſuos generos tenere poſſit, neque eos ſibi in comitatu adhibere. Præſertim vero in Eccleſia, ubi Beneficia, ſeu Præbenda obtinet, eos minime teneat in grave aliorum ſcandalum. Quotieſcumque vero ſecus fecerit, triginta pondo perſolvat, eaque ſumptibus Juſtitiæ, accuſatori, & Judici, ſi accuſator deſit, æquis partibus applicentur: Epiſcopis vero, & Judicibus Eccleſiaſticis valde commendatur, omnia adimplere, quæ contra filios Clericorum Concilium Tridentinum decrevit.

Seſſ. 25. c. 15.

TI-

TITULUS XI.

De Sententia Excommunicationis.

§. I.

Pro rebus exigui valoris furto ſublatis Excommunicationes ne decernantur.

CUM Excommunicationis ſententia, pœna valde gravis ſit, & gladius ſalutaris, quo Eccleſia utitur, ut Fideles in officio contineantur, & a vitijs revocentur, levi de cauſa exercendus non eſt, ne magis contemni, quam formidari videatur. Quapropter ex Decreto Concilij Tridendini præcipit hæc Synodus, ne Excommunicationes pro rebus furto ſubtractis decernantur, ſi res illæ ablatæ quinquaginta pondo valorem non attingunt, de quo valore per informationem, aut juramentum partium conſtet, necnon alijs adhibitis diligentijs arbitratu Epiſcopi ſufficientibus, quibus non obſtantibus, res hujuſmodi recuperari minime potuerunt, & non aliter. Excommunicationes etiam ad effectum manifeſtandi rem aliquam occultam, niſi in re gravi, & magni momenti, quæ præſtitis omnibus diligentijs aliter revelari non poteſt, minime concedantur. Quod ſi Excommunicationes hujuſmodi petantur lite aliqua inchoata, vel ad teſtes, vel ad alicujus rei ad litem ſpectantis declarationem, niſi citata parte minime concedantur, quibus illi ſolummodo ligentur; qui in favorem ejus, ad cujus inſtantiam excommunicatio decreta eſt, aliquid noverint, præterea pro rebus in facto conſiſtentibus, & permanentibus, ve-

Seſſ. 25. c. 3. de reform.

Mexic. 1. c. 14. Synod. de Quir. conſt. 21. & Concil. Milan. 4. 3. p. titul. de foro Epiſcopali.

Granat. titul. de ſent. excommun. n. 6. 7. 8.

tantummodo, & non alteri mulcta hujusmodi applicetur, sin minus Judex tantumdem fabricæ ejus Ecclesiæ persolvat, cui pœna erat applicanda.

§. II.

Pœnæ in Clericos stabilitæ ne a socijs condonentur.

Tolet. edion. 3. c. 20.

QUando Episcopus, aut alius Judex in pœnam delicti Clericum in aliqua parte distributionum quotidianarum condemnaverit, ne hujusmodi condemnatio frustratoria sit, præcipitur, ut alij Præbendati delinquenti remittere non possint, nec ei condonare quod ratione sententiæ contra eum latæ amisit, ut titulo de Beneficijatis, & eorum officio habetur.

§. III.

Parochi Regulares pœna pecuniaria non plectendi.

** POrro declaratur, & exponitur, ut quandocumque in Decretis hujus Concilij de Curatis Secularibus, & Regularibus mentio fit, & pœna aliqua imponitur, eam tantummodo incurrere Seculares Curati intelligantur; nam Curati Regulares, ex Decreto Concilij Tridentini, cujus executio valde Episcopis commendatur, corrigi debent.

Sess. 25. c. 11. de regularibus.

TITULUS X.

De Concubinatu, & pœnis concubinariorum, & lenonum.

§. I.

Concubinarij publici severe puniantur.

Mex. 1. c. 43. & Guadix titul. 5. const. 19. & 20.

GRAVE eorum scelus est, qui cum scandalo Populi publice in concubinatu vivunt; gravis-

vissimum vero eorum, qui cum conjuncti sint Matrimonio, Sacramento injuriam irrogantes, Fidemque violantes, quam conjuges invicem servare debent, in hoc nequissimo vitio versantur. Eamque ob causam Sacrosanctum Tridentinum Concilium severe contra hos procedendum jussit. In cujus executionem statuit, ac mandat hæc Synodus, ut Judices Ecclesiastici diligentissime inquirant, an aliqui publice in hoc statu vivant, contra eosque pœnas a jure statutas exequantur, eosdem aggravantes ratione contumaciæ, reincidentiæ, & gravitatis culpæ, & reorum, ita ut a pessimo hujusmodi statu desistant, & a periculo animarum, in quo sunt constituti, recedant. Quod si femina, quæ in hoc statu vivit, conjugata sit, &, postquam ter fuerit admonita, non obedierit, graviter pro ratione culpæ puniatur, ab eoque oppido, aut Diœcesi, si Episcopo visum fuerit, invocato ad id (si opus fuerit) brachio seculari, ut est a Concilio Tridentino dispositum, amoveatur. Quod si ij, qui in concubinatu degunt, ambo soluti sint, ultra pœnas a jure statutas, alijs arbitratu Episcopi cöerceantur.

Etiam, & adulteri.

Sess. 24. c. 8.

Lex Reg. 1. 2. 3. & 5. titul. de los amancebados lib. 8. recopil.

Mexic. 1. c. 81.

Sess. 24. c. 8.

§. II.

Qui cum consanguinea, aut infideli concubinatum gerit, ipso facto excommunicetur.

PRæcipitur quoque, ut, si aliquis in concubinatu cum consanguinea intra quartum gradum, aut cum infideli versetur, pœnam Excommunicationis latæ sententiæ incurrat, & ab Episcopo pro qualitate delicti puniatur.

Mexic. 1. c. 43. Iuvat 1x. in c. cum secundū leges de hæreticis lib. 6. & lex 7. tit. 20. lib. 8. recopil.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

quam ei fuerit notificata, inforduerit, pœnas a jure ſtatutas incurrat; ſi vero per annum in dicta Excommunicatione perſeveraverit, in eum tanquam de hæreſi ſuſpectum ex Decreto Concilij procedetur.

Seſſ. 25. c. 3. de reform.

§. VI.

Parochis facultas conceditur abſolvendi ab Excommunicatione pro furtivis rebus.

Mexic. 1. c. 13. Synod. de Quir. conſt. 20.

CUpiens hæc Synodus, ut nullus in Excommunicationis ſtatu perſeveret, videnſque ex eo aliquos in eo permanere, quod ad Civitatem, ſeu oppidum, ubi Judex habitat, quod valde diſtare ſolet, accedere debent, abſolutionem recepturi, aut ex eo, quod ratione abſolutionis ab Excommunicatione, aliqua recipiant ſalaria, aut recipi patiantur, facultatem quoque Curatis dat abſolvendi quaſcumque Perſonas ab Excommunicationibus pro rebus furtivis decretis, ſi eis conſtiterit de ſatisfactione partium, tam quoad ſortem principalem, quam quoad expenſas. Abſolutionem autem, ſi notoria ſit Excommunicatio, aut excommunicatus denuntiatus fuerit, conferent coram Notario, & teſtibus, idemque intelligatur ab eis poſſe fieri ad inſtantiam partis abſolvendo eos, quos pars abſolvi conſenſerit in totum, vel ad reincidentiam.

§. VII.

Quid interdicti tempore prohibeatur?

NE Miniſtri Eccleſiæ, aut aliæ quæcumque Perſonæ ob ignorantiam efficiant, quod tempore interdicti, aut ceſſationis a Divinis jure prohibitum eſt,

eſt, hæc Synodus juxta contenta in capitulo *Alma Mater*, declarat ab eis ſequentes regulas obſervari.

Tx. in cap. Alma Mater de ſent. excommunic. lib. 6.

Tempore Apoſtolici, ſeu Ordinarij interdicti, Miſſa, & alia Divina Officia celebrentur clauſis Januis, & ab Eccleſia interdictis, & Excommunicatis excluſis; tantummodoque Clericis non conjugatis admiſſis.

Ex Sacramentis vero hæc adminiſtrentur, videlicet, Baptiſmus parvulis, & adultis conferatur: Confirmatio omnibus, Pœnitentia ſanis, & ægrotis: Euchariſtia ægrotis tantummodo cum eadem ſollemnitate, quæ ſervatur in tempore, quando non eſt interdictum: Matrimonij quoque Sacramentum per verba de præſenti; benedictio tamen nuptialis eo tempore conferri non poteſt: Extrema-unctio nulli poteſt tunc miniſtrari, ſepultura vero in loco ſacro ſolum Clericis non conjugatis, qui non fuerint violatores interdicti, concedatur.

In die Nativitatis Domini, Reſurrectionis, & Pentecoſtes, & in Feſto Corporis Chriſti cum octava, & in die Aſſumptionis Beatæ MARIÆ, ſicut in Litteris Apoſtolicis Eugenij IV. & Martini V. continetur, interdictum tollatur, dies autem prædicti cum omni ſollemnitate celebrentur, a primis uſque ad ſecundas Veſperas.

Guadix tit. 3: conſt. 23. & 24.

TEMPUS CESSATIONIS A DIVINIS.

TEmpore ceſſationis a Divinis hæc obſerventur.

Guadix dicto tit. 3. conſt. 23. & 24. De hac mat. cõ. fule: Bart: de Medina in ſum.

Primo ceſſatione a Divinis ſtante, eo in loco Divina Officia celebrari non poſſint in ulla Eccleſia, ſed omnino ceſſent.

Secundo, ad Sacram Eucharistiam renovandam, singulis octo diebus, Sacerdos (uno adhibito Ministro) secreto poterit Missam celebrare.

Tertio, quoad horas recitandas, eas singuli solum recitent, non autem bini, privilegiatis exceptis.

Quarto, quoad Baptismum, tam parvulis, quam adultis cum omni sollemnitate necessaria conferatur, ac si non esset interdictum, nec cessatio a Divinis; itidemque fiat de Sacramento Confirmationis.

Quinto, quoad Sacramentum Pœnitentiæ, tam ægrotis, quam sanis ministretur.

Sexto, Eucharistia ad infirmos sollemniter, & pulsato cymbalo, etiam si Divina Officia non recitentur, deferri poterit.

Septimo, Extrema-unctio nulli possit Personæ conferri.

Octavo, Ecclesiastica sepultura Presbiteris concedi poterit in Cæmeterio, non intra Ecclesiam.

Nono, Matrimonium per verba de præsenti contrahi poterit; benedictiones tamen nuptiales nequaquam dentur.

Decimo, & ultimo, quoad Litteras Apostolicas, & Privilegia aliquibus concessa, ut his temporibus Missam audire possint, illi, qui ea obtinent, si tantum sibi ad tempus interdicti concessa sunt, tempore cessationis a Divinis, Litteris, & Privilegijs hujusmodi ne utantur, & vice versa: obtinentibus tamen Litteras, & Privilegia hujusmodi valde commendatur, ut antequam eis utantur, Viros doctos consulant, & de Litteris, & Privilegijs hujusmodi inquirant, ad quæ se extendant, & an per Bullam Crucia-

c. 11. §. 14. & Hieronymi Curiel, tract. de cessatione a divinis pagin. 164. & Joannem Gut. in qq. Canonicis c. 10. Antonii Gomez late in expositis. Bul. Cruciatæ clausul. 5. & 6. a n. 20. fol. 59. col. 2. & post clausulã 11. ibi fol. 121.

tæ, vel aliter sint revocata, ne formam in eis præscriptam excedant, & eis, ut decet, sine aliquo conscientiæ scrupulo utantur. Item in his locis, ubi in privatis domibus Sacrum peragi consuevit, una solum Missa singulis diebus celebrari possit.

TITULUS XII.

De Pœnitentijs, & remissionibus.

§. I.

Confessarij qua decet integritate, & prudentia suum officium exerceant.

MAGNI ponderis, & momenti in Ecclesia est, toto conatu ad id incumbere, ut homines, qui in statu innocentiæ minime perseverantes ab eo cecidere, Sancti Pœnitentiæ Sacramenti beneficio restituantur, & revocentur. Quia vero in hoc ministerio versari non minus difficile, quam salutare est, hæc Synodus Confessarios omnes exhortatur, & monet, ut sui officij memores, æternam animarum salutem, quæ sibi commissa est, omni christiano zelo procurent, talesque se gerere contendant, ut alijs beatitudinis januam aperientes, ipsi ab ea non excludantur. Quo vero in hoc officio exercendo melius dirigantur, hæc Decreta proponuntur.

Conc. Trid. Sess. 14. c. 1. & 6. de Sacram. Pœnit. Mexic. 1. c. 8. Quadix tit. 2. a const. 19. cum seq. & Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinent ad Sacramenti Pœnitent. administrationē. Granat. tit. de Pœnit. & remissionib. Synod. de Quirog. a const. 11. Conc. Milan. 4. p. 2. tit. quæ pertinēt ad Sac. Pœnitent. Idem Milanens. 5. tit. quæ ad Pœnitēt. Sacram. pertinent, & Sanctus Carolus Borromeus in tract. de hoc tit. editum, quem refert An-

§. II.

Nullus Confessiones audiat, qui vel Parochus non sit, aut ab Episcopo approbatus.

NUllus Sacerdos, sive Secularis, sive Regularis, ex quocumque privilegio, aut consuetudine

Secularium Personarum, etiam Sacerdotum confessiones audire potest, nec idoneus ad id reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopo per examen, si illi videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem obtineat juxta præscriptum Concilij Tridentini, cujus autoritatem sequuta hæc Synodus, omnibus hujus Provinciæ Sacerdotibus, tam Secularibus, quam Regularibus jubet, ut sine approbatione, & facultate Diœcesani Sacramentum Pœnitentiæ ne administrent, aliter Confessiones factas irritas declarat, & pœnitentes a peccatis non esse absolutos, ac præterea hi, qui secus, ut dictum est, Confessiones audierint, pro qualitate delicti, & sacrilegij, hac in re commissi, punientur. Itidem declarat hæc Synodus illos Confessarios, quibus Episcopus limitatam facultatem ad certos Personarum status concesserit, reputari idoneos non debere, ad aliarum Personarum Confessiones audiendas. Nec per Bullam Cruciatæ eligi possunt in Confessarios ab alijs, quam ab hujusmodi Personis. Confessiones vero, siquas audierint, facultatem, & approbationem suam excedentes, irritæ sunt, & nullæ.

zonius Possevinus lib. 3. suæ Bibliotecæ selectæ c. 23. f. 286. ***

Sess. 23. c. 15.

Mex. 1. c. 9. & Grand. tit. de Pœnit. & remissionibus n. 4. & 5. & Syn. de Quir. const. 12. & Provinc. ejusd. act. 3. c. 47. & Limense 3. act. 2. c. 14.

Et juxta approbationis tenorem.

Adversus Sacerdotes, tum Seculares, tum Regulares in hoc sacrilegij delicto incidentes Excommunicat. pœnam infligit. Concil. 4. Milan. p. 2. tit. quæ pertinent ad Sacram. Pœnitent. verbo Excommunicat.

§. III.

Confessarij ab Episcopo approbati, eo vita functo, approbati adhuc censentur, donec facultas revocetur.

AD tollendas difficultates, quæ oriri possunt, declarat hæc Synodus, Confessarios omnes ex licentia Episcopi expositos, si is obierit, in eadem facultate, & autoritate remanere, donec a Sede vacante, aut ab Episcopo successore facultas hujusmodi revocetur, aut limitetur.

§. IV.

§. IV.

Nihil a Confessario Confessionis causa, aut prætextu recipiatur.

QUO vero libere, & integre Confessarius convenientem medicinam culparum morbis afferre possit, nulloque affectu, quominus id præstet, impediatur, præcipit hæc Synodus, & interdicit, ne ullus Confessarius quidquam a pœnitente accipiat, cum is ad sua peccata confitendum accedit, vel statim postquam ea confessus est, ita ut ejus rei causa dari intelligatur, sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ. Ac præterea teneatur in foro conscientiæ restituere id, quod hac de causa accepit fabricæ ejus Ecclesiæ, in qua Confessiones audit. Si vero primo de hoc delicto convictus fuerit, ab hujusmodi officio per annum suspendetur, si secundo, per duos annos, si tertio, ad audiendas Confessiones in perpetuum inhabilis reddetur, & a beneficio, si illud obtinet, privabitur, si vero non, tamdiu exul erit, quamdiu Episcopo videbitur.

Prov. de Quir. act. 3. c. 27. juvat Gnad. tit. 2. const. 3. & Granat. tit. de Pœnit. & remissionib. n. 12. Concil. Milan. 3. fol. 591. verb. si pœnitentibus, & 4. titul. quæ pertinent ad Sacram. Pœnitent. verbo demisset, & Synod. de Osma tit. 3. const. 1. §. 8.

§. V.

Ne Confessiones dimidientur ab his, qui Indorum linguam non callent.

QUoniam vero multi Curati, & Confessarij Indorum, vel ob imperitiam linguæ pœnitentium, vel ob alias causas, aliquod, vel aliqua peccata tantummodo audiunt, ut inde materia ad absolvendum sibi suppeditetur, Confessionem dimidiantes, graveque delictum contra integritatem hujusmodi Confessionis committentes, hæc Synodus statuit, ac

Conc. Trid. Sess. 14. c. 5. de confessione.

præcipit, ne in posterum, præterquam in mortis articulo ullus Sacerdos ante quemquam absolvat, quam integre a pœnitente audierit, & intellexerit omne id, quod opus est, ut integre confiteatur. Quod si aliquid ad pœnitentiæ substantiam necessarium, a pœnitente intelligere non possit, eum ad alium Sacerdotem in ea lingua peritiorem remittat. Si vero secus fecerit, pro gravitate delicti punietur.

§. VI.

Confessionalia in Ecclesijs collocentur, & qualia?

Ita sanxisse Gregor. XIII. notat Zenedo ad 6. lib. decretalium collat. 11. num. 5. Guadix titul. 2. const. 30. Milanense 1. p. 2. tit. quæ pertinet ad Sacram. Pœnit. administrationē verbo Sacerdotes. Graz. tit. de Pœnit. & remissionib. n. 18. & Synod. de Quir. const. 15. & Provinc. ejusdē act. 3. c. 28. & Limense 3. act. 2. c. 18. & Synod. de Osm. tit. 3. const. 1. §. 6. Mex. 1. c. 59. §. 2. & Mex. 2. c. 8. & Granat. tit. de Pœnit. & remission. n. 17.

ÆQuum est, ut hoc Sacramentum, quæ medicina peccatorum est, ita decenter administretur, ut omnis ab eo peccandi occasio abhorreat. Quare præcipit hæc Synodus, ut in Ecclesijs sedes constituantur, ad mulierum Confessiones audiendas; ita ut inter confitentem, & Confessorem tabella interjecta sit cum foraminibus, seu Clathris, per quos Confessiones audiantur. Sedesque hujusmodi ad confitendum ita pateant, ut tam pœnitens, quam Confessor conspiciantur. In Hospitalibus vero, aut Eremitorijs mulierum Confessiones ne audiantur, nisi in sede, ut præmissum est, constituta id fiat; nec sine causa necessaria in privatis ædibus Confessiones audiantur.

§. VII.

Pij V. constitutio circa Medicos, & Ægros observetur.

SÆPE evenit ex eo, quod infirmus ægritudinis suæ periculi non admonetur, & ad confitendum peccata incitatur, dum sibi constans est, eumdem postea ægritudine urgente, absque peccatorum Confessione mori, & æterno forsan supplicio damnari. Quare juxta motum proprium felicis recordationis Pij Papæ V. hæc Synodus statuit, ac præcipit, omnibus Medicis, qui ad curandum infirmum jam in lecto jacentem, fuerint vocati, ut eum primum admoneant, quatenus peccata sua confiteatur, quibus, si per schedam confessarij non constiterit, ab infirmo id præstitum esse, amplius quam tres dies infirmum ne visitent. Quod si secus fecerint, pœnas in motu proprio præ-

dicto contentas incurrant, videlicet perpetuam infamiam, privationem gradus, quem in Medicinæ facultate obtinent, exclusionem a congregatione Doctorum, & eorum, qui in Universitatibus honoris gradu insigniti sunt. Ac præterea decem pondo persolvant, fabricæ ejus Ecclesiæ, in qua infirmus commoratur. Idem etiam Chirurgis injungitur, & eorum conscientiæ imponitur, ne saluti corporis prospicientes, aliquid contra salutem animæ consulant, aut præcipiant. Ne vero eorum, quæ in motu proprio hujusmodi præcipiuntur, ignorantia præsumatur, jubet hæc Synodus, ut in omnibus Cathedralibus Ecclesijs hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ quotannis initio Quadragesimæ is publicetur.

Mat. prop. Pij V. const. 3. & Greg. XIII. const. 71. fol. 38. in Bullario Apost. de quo consule Possevinum in Biblioth. selecta lib. 14. c. 40. fol. 157. & Zenedo ad Decret. collect. 107. & collect. 163. fol. 363. Cum dictis motibus prop. Pij V. et Greg. XIII. loquitur lex Reg. 3. titul. 16. lib. 3. recopil. Mex. 1. c. 10. Milan. 1. p. 2. titul. quæ pertinent ad Sacram. Pœnit. administ. verbo jubemus, Synod. de Quir. const. 17. & Limense 3. act. 3. c. 30. & Conc. Milan. 2. tit. 1. Decreto 17. & Milan. 3. f. 591. verbo gravissima, & Milan. 4. tit. quæ pertinet ad Sacr. Pœnitent. verbo Medici quicumque, & Synod. de Osma tit. 3. const. 1. §. 12. & Synod. Burgens. titul. de Pœnit. & remission. c. 9.

§. VIII.

Confessarij omnes directorium habeant a Synodo hæc editum, & approbatum. Examinatores item juxta illud examinandos interrogent.

QUoniam vero hæc Synodus, ut sufficienti Doctrina confessarios instrueret, & eorum, quæ

ad ſuum officium pertinent, admoneret: præſertim vero in caſibus, & difficultatibus quibuſdam ſpecialibus in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia occurrentibus, cupiensque Fidelium pœnitentium neceſſitati occurrere, directorium Confeſſorum, & pœnitentium conſtituit, & approbavit: eam ob cauſam ſtatuit, ac jubet, ut Curati omnes hujus Provinciæ, tam Seculares, quam Regulares, & quicumque Sacerdotes, qui Confeſſiones ſunt audituri, directorium hujuſmodi ſecum habere teneantur, ejuſque formam obſervent, aliter, qui illud non habuerit, & ad aliquod beneficium concurrat, ab eo concurſu excludatur, donec directorium habeat; Beneficiati vero illud non habentes, a ſuis beneficijs ſuſpendantur, quouſque hujuſmodi directorium ſibi comparent, & perlegant; nemo autem ad majores Ordines admittatur, niſi prius conſtiterit revera penes ſe habere directorium hujuſmodi, ad cujus præſcriptum examinari debet. Examinatoribus vero præcipitur, & eorum conſcientiæ injungitur, ut ſine ulla exceptione (omni humano affectu poſthabito) Decretum hujuſmodi obſervent, & executioni mandent, tam quoad examen ad Ordines, facultatem celebrandi, & Confeſſiones audiendi, quam quoad concurſum beneficiorum.

Eſtá eſte directorio aprobado por ſu Santidad conforme á eſte Decreto, y en los demas Decretos donde ſe habla de él.

§. IX.

Quæ peccata, vel Excommunicationes reſerventur.

SEmper in Eccleſia Catholica viguit conſuetudo, qua atrociora quædam, & graviora crimina Epiſcopis reſerventur, ut difficultate abſolutionis, ea ſubditi perpetrare formident. Quam ob cauſam Sanctum Tridentinum Concilium decernit hanc caſuum reſervationem maxime convenire, & Epiſcopos in ſua Diœceſi poſſe caſus reſervare, cujus autoritatem ſequuta hæc Synodus, declarat in hoc Archiepiſcopatu, & Provincia, hos eſſe caſus Epiſcopis reſervatos, a quibus nullus abſolvat, niſi ei ab Epiſcopo facultas permiſſa ſit.

Seſſ. 14. c. 7. & Canon. 11. Mexic. 1. c. 91. Milan. 1. p. 2. tit. quæ pertinet ad Sacram. pœnitentiæ adminiſtrationem verbo ab eorum etiam criminum, & Granatenſe ubi ſupra, & Sinodal de Quiroga conſt. 23.

CASUS EPISCOPIS RESERVATI.

I. IN primis homicidium voluntarium, aut abortum cum effectu procurare.

II. Qui circulis Dæmones cöercent, ut cum eis loquantur.

III. Qui ad Magicas artes, veneficia, ſuperſtitiones, & alia hujus generis Euchariſtia, Oleo Sancto, Lapidibus, aut Altaribus, Sacrisve rebus abutuntur.

IV. Qui ſacrilegium commiſerit, aut Eccleſiam violaverit.

V. Qui in damnum proximi pejeraverit.

VI. Qui Excommunicationem ab Epiſcopo, Superioreve, aut Judicibus Eccleſiaſticis decretam incurrerint, excepta Excommunicatione pro rebus furtivis, quam incurrentes poſt ſatisfactionem parti factam, a Curatis, & Rectoribus abſolvi poterunt.

VII. Qui Matrimonio conjuncti altero conjuge in Hiſpania relicto in his partibus quinque annis amplius commorantur.

VIII. Qui Matrimonium Clandeſtinum contrahere attentabunt, & tam Seculares, quam Regulares, qui in eo intervenerint.

IX. qui ſolutionem Decimarum, aut Primitiarum, verbo, conſilio, aut opere prohibuerint.

X. Qui publice blaſphemaverint.

XI. Qui inceſtum Matrimonium dirimens admiſerint.

XII. Sodomiam, aut beſtialitatem committentes.

XIII. Qui ſcripturas in præjudicium proximi depravaverint.

XIV. Incendiarij, qui ſcienter, & ex induſtria incendium admittunt, ſi adhuc publicati non fuerint, quandoquidem poſt publicationem abſolutio reſervata eſt Sanctiſſimo Domino Noſtro Papæ.

EXCOMMUNICATIONES QUOQUE LATÆ SENTENTIÆ AB HAC SYNODO STATUTÆ, QUARUM ABSOLUTIO EPISCOPO RESERVATUR, SUNT HÆ.

I. QUI jubent, aut conſentiunt Taurorum curſus in Cæmeterijs.

II. Qui Eccleſias obſident, earum januas claudunt, & ingreſſum impediunt.

III. Qui pro Reliquijs Sanctorum pretium recipiunt.

IV. Hiſpani, qui liberum Indorum, & ſervorum conſenſum ad Matrimonium impediunt.

V. Qui in concubinatu cum conſanguinea intra quartum gradum, aut cum infideli vivunt.

VI. Examinatores, qui ſuffragium, quod ſecreto tulerunt, revelant.

VII. Qui Clericis peregrinis, teſtimonium non deferentibus, neceſſaria ad Miſſam celebrandum tribuunt

buunt, Judices etiam, qui eis licentiam concedunt, teſtimonijs prædictis minime recognitis.

VIII. Clericus, qui ex ſua regione ſine facultate diſceſſerit.

IX. Qui aliqua Chriſtianæ Doctrinæ documenta in ſuam linguam converſa Indis, ſine Ordinarij facultate dederint.

X. Qui Libros ſine licentia imprimunt.

XI. Qui Decimarum exactionem impediunt.

XII. Qui bona alicujus Capellæ, abſque eo quod locentur, aut aliter in utilitatem Capellæ exerceantur, in depoſitum dant.

XIII. Seculares, qui dum Divina celebrantur Officia, intra Chori cancellos ingrediuntur, contra id, quod titulo de celebratione Miſſarum prohibetur.

XIV. Qui Matrimonium per verba de præſenti contrahere attentant ſine Parocho, & Teſtibus, & qui in hujuſmodi contractu intervenerint.

Hæc, quæ Libris quinque certis titulis diſtinctis, ſtatuta, decreta, atque ſancita continentur, Provincialis Mexicana Synodus, ut publicum in perpetuum monumentum extet; ſubſcribi, & ſygillo in forma communiri mandavit, Mexici Die decima ſexta Octobris, anno Incarnationis Dominicæ, milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo quinto.

P. Archiepiſcopus Mexicanus. *F. Garcia Epiſcopus Guathemalenſis.*
Fr. Joannes Epiſcopus Mechoacanenſis. *D. Epiſcopus Tlaxcalenſis.*
F. Gregorius Epiſc. Tucatanenſis. *Fr. Dominicus Novæ Gallitiæ Epiſc.*
Fr. B. Epiſcopus Antequerenſis.

In veritatis Teſtimonium meum nomen ſubſcripſi.

Dr. Joannes de Salzedo. Sec.

NOS Antonius tituli SS. Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & atteſtamur Synodum Provincialem a Reverendiſſimo D. Archiepiſcopo Mexicano, cum ſuis Comprovincialibus Epiſcopis anno Domini milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo quinto celebratam, a Sacra Cõgregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando autoritate Sanctiſſimi Domini noſtri præpoſitorum emendatam, atque aptatam fuiſſe. Ejuſque Synodi originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe, cum quo præſens Synodus hoc libro chartarum centum viginti ſeptem, quarum prima incipit, in nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti; ultima vero deſinit Doctor Joannes de Salzedo Secretarius, deſcripta, & collata, in omnibus, & per omnia concordat. In quorum Fidem his propria manu ſubſcripſimus, & ab infra ſcripto Secretario item ſubſcribi, ſigillumque noſtrum, quo in Congregationis prædictæ litteris, & ſcripturis obſignandis utimur, apponi mandavimus. Romæ die vigeſſimo ſeptimo Octobris milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo nono. Ita eſt. A. Card. Carrafa. Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ Secretarius de mandato.

Et eſt ſignatum Sigillo Illuſtriſſimi D. Cardinalis Carrafa.

✠ *Locus Sigilli Illuſtriſſ. C. Carrafa.*

IN-

INDEX

TITULORUM, ET DECRETORUM;

quæ ſubſunt cuilibet hujus Concilij Libro.

SUB LIBRO PRIMO.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica. Titulus I. Pag. 2.
De Fidei profeſsione. Ibidem.
De Prædicatione Verbi Dei. P. 3.
De Doctrina Chriſtiana rudibus tradenda. P. 7.
De Sacramentis Doctrinæ Chriſtianæ ignaris non adminiſtrandis. P. 12.
De Impreſsione, & lectione Librorum. P. 13.
De Impedimentis propriæ ſalutis, ab Indis removendis. P. 15.
De Conſtitutionibus Titulus II. P. 18.
De Autoritate Decretorum, & publicatione eorum. Ibidem.
De Reſcriptis. Titulus III. P. 22.
De Obedientia, & executione reſcriptis Apoſtolicis debita. Ibidem.
De Ætate, & qualitate ordinandorum, & perficiendorum. Titulus IV. P. 25.
De Scientia ad Sacros Ordines, & Curam animarum neceſſaria. Ibidem.
De Vita, fama, & moribus ordinandorum. P. 29.
De Titulo Beneficij, aut Patrimonij. P. 31.
De Modo conferendi Ordines, & Litteras dimiſſorias. P. 33.
De Examine Ordinibus præmittendo. P. 35.
De Sacramentorum Eccleſiæ adminiſtratione. Titulus V. P. 38.
De Sacra Unctione. Titulus VI. P. 39.
De Clericis peregrinis Titulus VII. P. 44.
De Officio Judicis Ordinarij & Vicarij. Titulus VIII. P. 45.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

NOS Antonius tituli SS. Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & atteſtamur Synodum Provincialem a Reverendiſſimo D. Archiepiſcopo Mexicano, cum ſuis Comprovincialibus Epiſcopis anno Domini milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo quinto celebratam, a Sacra Cõgregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando autoritate Sanctiſſimi Domini noſtri præpoſitorum emendatam, atque aptatam fuiſſe. Ejuſque Synodi originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe, cum quo præſens Synodus hoc libro chartarum centum viginti ſeptem, quarum prima incipit, in nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti; ultima vero deſinit Doctor Joannes de Salzedo Secretarius, deſcripta, & collata, in omnibus, & per omnia concordat. In quorum Fidem his propria manu ſubſcripſimus, & ab infra ſcripto Secretario item ſubſcribi, ſigillumque noſtrum, quo in Congregationis prædictæ litteris, & ſcripturis obſignandis utimur, apponi mandavimus. Romæ die vigeſſimo ſeptimo Octobris milleſſimo quingenteſſimo octuageſſimo nono. Ita eſt. A. Card. Carrafa. Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ Secretarius de mandato.

Et eſt ſignatum Sigillo Illuſtriſſimi D. Cardinalis Carrafa.

✠ *Locus Sigilli Illuſtriſſ. C. Carrafa.*

IN-

INDEX

TITULORUM, ET DECRETORUM;

quæ ſubſunt cuilibet hujus Concilij Libro.

SUB LIBRO PRIMO.

De Summa Trinitate, & Fide Catholica. Titulus I. Pag. 2.
De Fidei profeſsione. Ibidem.
De Prædicatione Verbi Dei. P. 3.
De Doctrina Chriſtiana rudibus tradenda. P. 7.
De Sacramentis Doctrinæ Chriſtianæ ignaris non adminiſtrandis. P. 12.
De Impreſsione, & lectione Librorum. P. 13.
De Impedimentis propriæ ſalutis, ab Indis removendis. P. 15.
De Conſtitutionibus Titulus II. P. 18.
De Autoritate Decretorum, & publicatione eorum. Ibidem.
De Reſcriptis. Titulus III. P. 22.
De Obedientia, & executione reſcriptis Apoſtolicis debita. Ibidem.
De Ætate, & qualitate ordinandorum, & perficiendorum. Titulus IV. P. 25.
De Scientia ad Sacros Ordines, & Curam animarum neceſſaria. Ibidem.
De Vita, fama, & moribus ordinandorum. P. 29.
De Titulo Beneficij, aut Patrimonij. P. 31.
De Modo conferendi Ordines, & Litteras dimiſſorias. P. 33.
De Examine Ordinibus præmittendo. P. 35.
De Sacramentorum Eccleſiæ adminiſtratione. Titulus V. P. 38.
De Sacra Unctione. Titulus VI. P. 39.
De Clericis peregrinis Titulus VII. P. 44.
De Officio Judicis Ordinarij & Vicarij. Titulus VIII. P. 45.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus se immiſceant. Titulus XX. P. 261.
De Obſervatione jejuniorum. Titulus XXI. P. 265.
De Diebus, quibus jejunare tenentur omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ (Indis exceptis.) Ibidem.
De Diebus, quibus Indi jejunare tenentur ex Conſtitutione felicis recordationis Pauli Papæ III. P. 267.

SUB LIBRO QUARTO.

DE Sponſalibus, & Matrimonijs. Titulus I. P. 269.
De Cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis. Titulus II. P. 278.

SUB LIBRO QUINTO.

DE Viſitationibus. Titulus I. P. 280.
De Calumniatoribus. Titulus II. P. 286.
De Simonia. Titulus III. P. 288.
De Hæreticis. Titulus IV. P. 291.
De Uſuris. Titulus V. P. 293.
De Sortilegis. Titulus VI. P. 299.
De Maledicis. Titulus VII. P. 301.
De Injurijs, & damno dato. Titulus VIII. P. 303.
De Pœnis. Titulus IX P. 305.
De Concubinatu, & pœnis Concubinariorum, & Lenonum. Titulus X. P. 306.
De Sententia Excommunicationis. Titulus XI. P. 313.
De Pœnitentijs, & remiſſionibus. Titulus XII. P. 319.

STATUTA ORDINATA A SANCTO CONCILIO PROVINCIALI MEXICANO III.

ANNO DOMINI MDLXXXV.

EX PRÆSCRIPTO

SACROSANCTI CONCILIJ TRIDENTINI

Decreto Seſſ. 24. Cap. 12. de Reform. verbo *Cetera.*

REVISA

A CATHOLICA MAJESTATE,

ET A SACROSANCTA

SEDE APOSTOLICA CONFIRMATA

Anno Domini milleſſimo quingentiſſimo octuageſſimo nono.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

De Officio Fiscalis, & jure Fisci. Titulus IX. P. 62.
De Officio Notarij, & de Fide instrumentorum. Titul. X. P. 73.
De Officio executoris Justitiæ. Titulus XI. P. 89.
De Officio Custodis, & Custodia reorum. Titulus XII. P. 92.
De Majoritate, & obedientia. Titulus XIII. P. 96.

SUB LIBRO SECUNDO.

De Ordine Judiciorum Titulus I. P. 99.
De Procuratoribus Titulus II. P. 109.
De Ferijs. Titulus III. P. 110.
De Festis ex præcepto observandis. P. 111.
De Festis mobilibus. P. 112.
De Festis Indorum. P. 117.
De Dolo, & contumacia Titulus IV. P. 118.
De Testibus, & probationibus. Titulus V. P. 120.
De Sententia, & re judicata. Titulus VI. P. 127.
De Appellationibus, & recusationibus Judicum. Tit. VII. P. 128.

SUB LIBRO TERTIO.

De Officio Episcoporum, & vitæ puritate. Titul. I. P. 133.
De His, quæ ad propriam Personam Episcopi pertinent. Ibidem.
De Cura subditorum, & propriæ familiæ. P. 136.
De Doctrinæ cura. P. 137.
De Visitatione propriæ Provinciæ. P. 140.
De Officio Rectoris, & Plebani. Titul. II. P. 152.
De Officio Parochi, & Doctrinæ Cura. Ibidem.
De Administratione Sacramentorum. P. 153.
De Vigilantia, & Cura circa subditos, præsertim in Sacramentorum receptione. P. 155.

De

De Sollicitudine præstanda, ut peccatis remedium adhibeatur. P. 163.
De His, quæ ad Parochos Indorum attinent. P. 164.
De Beneficiatis Cathedralium, & Parochialium, & eorum Officijs. Titulus III. P. 170.
De Assistentia Beneficiatorum Divinis Officijs debita. Ibidem.
De Officio Sacristæ. Titulus IV. P. 173.
De Vita, & honestate Clericorum. Titulus V. P. 175.
De Clericorum habitu, & cultu externo. Ibidem.
De Evitandis spectaculis vanis, & actionibus prophanis. P. 179.
De Ludis Clericis prohibitis. P. 184.
De Usu frequenti Eucharistiæ. P. 187.
De Clericis non residentibus. Titulus VI. P. 189.
De Institutionibus, & jure Patronatus. Titulus VII. P. 193.
De Rebus Ecclesiæ conservandis, alienandis, vel non. Titulus VIII. P. 197.
De Testamentis, & ultimis voluntatibus. Titulus IX. P. 202.
De Sepulturis, defunctis, & funeralibus. Titulus X. P. 205.
De Parochis. Titulus XI. P. 209.
De Decimis, & Primitijs Titulus XII. P. 211.
De Regularibus, & Monialibus Titulus XIII. P. 213.
De Religiosis, & Pijs Domibus. Titulus XIV. P. 226.
De Celebratione Missarum, & Divinorum Officiorum. Titulus XV. (a) P. 232.
De Baptismo. Titulus XVI. P. 243.
De Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, & ejus Custodia. Titulus XVII. P. 246.
De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum. Titulus XVIII. P. 250.
De Immunitate Ecclesiarum, & Clericorum. Tit. XIX. P. 257.

Rrrr Ne

(a) Nullus tabacum sumat ante communionem, vel ante Missam, si sit sacerdos, ut præcipitur ab hoc Concilio pag. 238.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

De Officio Fiscalis, & jure Fisci. Titulus IX. P. 62.
De Officio Notarij, & de Fide instrumentorum. Titul. X. P. 73.
De Officio executoris Justitiæ. Titulus XI. P. 89.
De Officio Custodis, & Custodia reorum. Titulus XII. P. 92.
De Majoritate, & obedientia. Titulus XIII. P. 96.

SUB LIBRO SECUNDO.

De Ordine Judiciorum Titulus I. P. 99.
De Procuratoribus Titulus II. P. 109.
De Ferijs. Titulus III. P. 110.
De Festis ex præcepto observandis. P. 111.
De Festis mobilibus. P. 112.
De Festis Indorum. P. 117.
De Dolo, & contumacia Titulus IV. P. 118.
De Testibus, & probationibus. Titulus V. P. 120.
De Sententia, & re judicata. Titulus VI. P. 127.
De Appellationibus, & recusationibus Judicum. Tit. VII. P. 128.

SUB LIBRO TERTIO.

De Officio Episcoporum, & vitæ puritate. Titul. I. P. 133.
De His, quæ ad propriam Personam Episcopi pertinent. Ibidem.
De Cura subditorum, & propriæ familiæ. P. 136.
De Doctrinæ cura. P. 137.
De Visitatione propriæ Provinciæ. P. 140.
De Officio Rectoris, & Plebani. Titul. II. P. 152.
De Officio Parochi, & Doctrinæ Cura. Ibidem.
De Administratione Sacramentorum. P. 153.
De Vigilantia, & Cura circa subditos, præsertim in Sacramentorum receptione. P. 155.

De

De Sollicitudine præstanda, ut peccatis remedium adhibeatur. P. 163.
De His, quæ ad Parochos Indorum attinent. P. 164.
De Beneficiatis Cathedralium, & Parochialium, & eorum Officijs. Titulus III. P. 170.
De Assistentia Beneficiatorum Divinis Officijs debita. Ibidem.
De Officio Sacristæ. Titulus IV. P. 173.
De Vita, & honestate Clericorum. Titulus V. P. 175.
De Clericorum habitu, & cultu externo. Ibidem.
De Evitandis spectaculis vanis, & actionibus prophanis. P. 179.
De Ludis Clericis prohibitis. P. 184.
De Usu frequenti Eucharistiæ. P. 187.
De Clericis non residentibus. Titulus VI. P. 189.
De Institutionibus, & jure Patronatus. Titulus VII. P. 193.
De Rebus Ecclesiæ conservandis, alienandis, vel non. Titulus VIII. P. 197.
De Testamentis, & ultimis voluntatibus. Titulus IX. P. 202.
De Sepulturis, defunctis, & funeralibus. Titulus X. P. 205.
De Parochis. Titulus XI. P. 209.
De Decimis, & Primitijs Titulus XII. P. 211.
De Regularibus, & Monialibus Titulus XIII. P. 213.
De Religiosis, & Pijs Domibus. Titulus XIV. P. 226.
De Celebratione Missarum, & Divinorum Officiorum. Titulus XV. (a) P. 232.
De Baptismo. Titulus XVI. P. 243.
De Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, & ejus Custodia. Titulus XVII. P. 246.
De Reliquijs, & veneratione Sanctorum, & Templorum. Titulus XVIII. P. 250.
De Immunitate Ecclesiarum, & Clericorum. Tit. XIX. P. 257.

Rrrr Ne

(a) Nullus tabacum sumat ante communionem, vel ante Missam, si sit sacerdos, ut præcipitur ab hoc Concilio pag. 238.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus se immiſceant. Titulus XX. P. 261.
De Obſervatione jejuniorum. Titulus XXI. P. 265.
De Diebus, quibus jejunare tenentur omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ (Indis exceptis.) Ibidem.
De Diebus, quibus Indi jejunare tenentur ex Conſtitutione felicis recordationis Pauli Papæ III. P. 267.

SUB LIBRO QUARTO.

DE Sponſalibus, & Matrimonijs. Titulus I. P. 269.
De Cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis. Titulus II. P. 278.

SUB LIBRO QUINTO.

DE Viſitationibus. Titulus I. P. 280.
De Calumniatoribus. Titulus II. P. 286.
De Simonia. Titulus III. P. 288.
De Hæreticis. Titulus IV. P. 291.
De Uſuris. Titulus V. P. 293.
De Sortilegis. Titulus VI. P. 299.
De Maledicis. Titulus VII. P. 301.
De Injurijs, & damno dato. Titulus VIII. P. 303.
De Pœnis. Titulus IX P. 305.
De Concubinatu, & pœnis Concubinariorum, & Lenonum. Titulus X. P. 306.
De Sententia Excommunicationis. Titulus XI. P. 313.
De Pœnitentijs, & remiſſionibus. Titulus XII. P. 319.

STATUTA ORDINATA A SANCTO CONCILIO PROVINCIALI MEXICANO III.

ANNO DOMINI MDLXXXV.

EX PRÆSCRIPTO

SACROSANCTI CONCILIJ TRIDENTINI

Decreto Seſſ. 24. Cap. 12. de Reform. verbo *Cetera.*

REVISA

A CATHOLICA MAJESTATE,

ET A SACROSANCTA

SEDE APOSTOLICA CONFIRMATA

Anno Domini milleſſimo quingentiſſimo octuageſſimo nono.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Ne Clerici, vel Monachi negotijs Secularibus se immiſceant. Titulus XX. P. 261.
De Obſervatione jejuniorum. Titulus XXI. P. 265.
De Diebus, quibus jejunare tenentur omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ (Indis exceptis.) Ibidem.
De Diebus, quibus Indi jejunare tenentur ex Conſtitutione felicis recordationis Pauli Papæ III. P. 267.

SUB LIBRO QUARTO.

DE Sponſalibus, & Matrimonijs. Titulus I. P. 269.
De Cognatione ſpirituali, & alijs Matrimonij impedimentis. Titulus II. P. 278.

SUB LIBRO QUINTO.

DE Viſitationibus. Titulus I. P. 280.
De Calumniatoribus. Titulus II. P. 286.
De Simonia. Titulus III. P. 288.
De Hæreticis. Titulus IV. P. 291.
De Uſuris. Titulus V. P. 293.
De Sortilegis. Titulus VI. P. 299.
De Maledicis. Titulus VII. P. 301.
De Injurijs, & damno dato. Titulus VIII. P. 303.
De Pœnis. Titulus IX P. 305.
De Concubinatu, & pœnis Concubinariorum, & Lenonum. Titulus X. P. 306.
De Sententia Excommunicationis. Titulus XI. P. 313.
De Pœnitentijs, & remiſſionibus. Titulus XII. P. 319.

STATUTA ORDINATA A SANCTO CONCILIO PROVINCIALI MEXICANO III.

ANNO DOMINI MDLXXXV.

EX PRÆSCRIPTO

SACROSANCTI CONCILIJ TRIDENTINI

Decreto Seſſ. 24. Cap. 12. de Reform. verbo *Cetera.*

REVISA

A CATHOLICA MAJESTATE,

ET A SACROSANCTA

SEDE APOSTOLICA CONFIRMATA

Anno Domini milleſſimo quingentiſſimo octuageſſimo nono.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ri, verum etiam in desiderio orthodoxam Fidem ubique exaltandi imitatori, ac sub eorum obedientia, & dominio, ratione dictorum Regnorum, ex tunc successive eodem Petro Capitaneo Gubernatore permanentibus, consistens: admodum insigne existat, longumque, & latissimum, & distinctum territorium circum circa habeat; adeoque in eo ultra viginti millia vicinorum, vel Incolarum, quorum plures Fideles, tam noviter conversi, quam etiam alij forenses, & de diversis mundi partibus ad illud habitandum confluentes commorentur, & resideant, ac in eo inter alios Ecclesias, Monasteria, pia loca, ex devotione Regum Majestatis, & Capitanei prædictorum inibi constructa: una Parochialis Ecclesia sub invocatione Beatæ Mariæ Virginis, cum structuris, & ædificijs convenientibus, ad quam omnes ipsi Fideles, pro Missis, & Divinis Officijs audiendis, ac Ecclesiasticis Sacramentis suscipiendis, tanquam ad eorum Parochialem Ecclesiam recurrunt, etiam consistit; ac idem Carolus Imperator summopere cupiat eamdem Parochialem Ecclesiam, in Cathedralem, ipsumque oppidum in Civitatem Mexicanensem erigi, & instrui. Nos habita super his cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione; eodem Carolo Imperatore nobis super hoc humiliter supplicante, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, & ejusdem Beatæ Mariæ Cœlestis, nec non ipsius Fidei exaltationem, Apostolica Autoritate, tenore præsentium supplicationibus Caroli Imperatoris hujusmodi inclinati, de eorumdem fratrum consilio pariter, &

& assensu, oppidum Mexicanense, ac Parochialem Ecclesiam Beatæ Mariæ, hujusmodi in Cathedralem Mexicanensem, sub invocatione ejusdem Beatæ Mariæ nuncupandam, pro uno Episcopo Mexicanensi, qui inibi, & in illius Civitate, ac Diœcesi verbum Dei prædicet, & infideles ad eandem Fidem convertat; ac tam illos sic conversos, quam alios prædictos Fideles, in eadem Fide expertius instruat, doceat, & confirmet, ac Sacramenta Ecclesiastica eis ministret, & ministrari, ac prædictam erectam Ecclesiam, illiusque ædificia ad formam Cathedralis Ecclesiæ redigi faciat; ac in Civitate, & Diœcesi prædictis, Collegiatas, & Parochiales, ac alias Ecclesias, Monasteria, Capellas, Hospitalia, Oratoria, & alia loca pia, ac in illis respective in numero, & cum dotibus, ac qualitatibus decentibus per eum assignandis, specificandis, majores, Principales, Abbatiales, Conventuales, & alias Dignitates, personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiva; nec non Canonicatus, & Præbendas, integras, & dimidias portiones, Capellanias, Vicarias, & alia Beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, ac Capitula, necnon Capitulares Abbatiales, Conventuales, & alias mensas erigat, & instituat respective, ac alia Temporalia, Spiritualia, Jurisdictionalia, & Pontificalia officia, omniaque, & singula alia, quæ alij Episcopi Regnorum eorumdem facere, & exercere consueverunt, & quæ pro divini cultus augmento, & Fidei hujusmodi exaltatione, ipsorumque Fidelium animarum salute expedire cognoverint, faciat, & exerceat: ac

cultum, & veræ Religionis Cuſtodiam elevetur: juvat tamen plurimum communis omnium Nationum conſenſus, in quibus nulla unquam fuit adeo barbara, quæ licet ſuos falſos Deos, tanquam veros colendo erraverit, primo tamen humanorum bonorum principio, & cauſæ, nempe Deo, adorationem, ac reverentiam tribuit. Sic enim Cæremoniarum Ritum neceſſarium eſſe gentes æſtimabant, ut in earum debita obſervantia ſpes ſuas collocarent, incuriæ autem, ac negligentiæ in eis commiſſæ adverſos eventus imputarent, eoſque præ ceteris religioſiores, & magis pios judicantes, qui ſe in earum Ritu diligentiores, ac obſervatiores oſtendiſſent. Quin etiam tam divina Fide, quam communi experientia conſtat, exteriori Cæremoniarum cultu ad divinarum rerum contemplationem ſpiritum ſummopere excitari, ac ſuaviſſime ferri. Unde videmus tot in Lege ſcripta Cæremonias a Deo præſcriptas, illarum quidem figuras, quibus Redemptor noſter, ejuſque Sacri Diſcipuli uſi fuerunt, quaſque Mater, ac Magiſtra noſtra Catholica Romana Eccleſia, vel per traditionem Apoſtolicam, vel ſancto zelo, ac Divina Providentia, ad priorum, & obedientium Catholicorum ædificationem, ſuperborumque, & arrogantium Hæreticorum, ac Infidelium confuſſionem introductas recepit, quarum quædam univerſales, ac toti Eccleſiæ communes, ut in Sanctorum Sacramentorum, aliorumque cœleſtium Myſteriorum adminiſtratione; quædam vero pro cujuſque Provinciæ, & Eccleſiæ Inſtituto peculiares exiſtunt: ut igitur non ſolum Sancta hæc Metropolitana Eccleſia

D. Auguſt. lib. 10. de Civitate Dei c. 4. & D. Thom. lib. 3. cō. tra gentes c. 120.

ſia Mexicana, ſed etiam reliquæ, ejuſdem Archiepiſcopatus, & Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ, tam in divini cultus, & Divinorum Officiorum Cæremonijs, quam in Legibus, & Statutis per earum Prælatos, Capitula, atque, Miniſtros cuſtodiendis, & obſervandis, omnimodam, (ut par eſt,) conformitatem habeant; atque adeo diverſitatem (quæ ſæpe abſurdorum cauſa eſſe dignoſcitur) quoad fieri poſſit, fugiant: Ideirco hæc eadem ſancta Provincialis Synodus, collata ſibi a Sacroſancto Concilio Tridentino, ad præmiſſa omnia, & ſingula auctoritate fungens, in ejuſdem Sancti Concilij obedientiam, & executionem, ac eorum, quæ tam in Miſſali, & Breviario Sanctiſſimi Patris noſtri felicis recordationis Pij Papæ V. juſſu editis; quam in hujus Metropolis, ad quam ceteræ ejuſdem Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ conformari, & regulari debent, erectione diſponuntur, & ordinantur, obſervantiam ſtatuit, decernit, & mandat: Cæremoniale, & ſtatuta infra ſcripta, in omnibus ejuſdem Archiepiſcopatus, & Provinciæ Catheralibus Eccleſijs hujuſmodi inviolabiliter obſervari, practicari, ac executioni mandari. Pro cujus rei fundamento præcipit ejuſdem Metropolitanæ Eccleſiæ erectionem poni tenoris (videlicet) ſequentis.

Seſſ. 24. c. 12. verbo cetera de reform. ad finem capit.

Iuvant divinâ verba S. Gregor. quæ refert. Cardinal. Antonius Carraſa ex ejuſdem Sanct. Pontificis Epiſtolis tom. 2. in reſpõſione ad 3. interrogationẽ D. Auguſtin. primi Anglorum Epiſcop. fol. 553.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ERECTIO
ECCLESIÆ MEXICANÆ,
QUÆ EADEM EST
CUM CETERIS EJUSDEM PROVINCIÆ.

JOANNES DE ZUMMARRAGA DEI, ET Apoſtolicæ Sedis munere Epiſcopus, & ſervus Eccleſiæ Mexicanenſis, cujus ſub Chriſti Dei Evangelio æterno militanti, gratia, & pax a Deo Patre, & ejus conſubſtantiali Unigenito Filio, pacis autore, qui ſui Divini Corporis effuſo Sanguine donavit nobis omnia delicta delens, quod adverſus non erat Chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipſum tulit de medio, affigens illud Cruci pacificans per Sanguinem Crucis ejus, ſive quæ in terris, ſive quæ in Cœlis ſunt. Placuit divinæ bonitati Hiſpaniarum Regnis adeo celebres præficere Heröes, qui ne dum barbaricos enſes, ac moles, qui illorum victoriam ſequuntur e medio effugarent: verum ſui patrimonij, ac vitæ prodigi facti, remotiſſimas, & incognitas penetrarunt regiones, ac Idololatriæ monſtro inde ſublato, Evangelium vitæ, Crucis vexillo hinc inde triumphante, Chriſtianorum magna ſtipante caterva, plaudente Religione Chriſtiana magnis auſpicijs late, diffuſeque plantarent; ſic ſunt Sereniſſima Regina Joanna, ac illius Genitus Invictiſſimus Carolus Maximus, Imperator ſemper Auguſtus rei ſecularis, ex Dei electione ſolus, & in-

Indubitatus Monarcha, quorum cura circa hoc potiſſimum verſatur, ut omnes gentes eamdem ortodoxam profiteantur Fidem, & univerſus Orbis ad unius veri Dei cultum redigatur, fiatque unum ovile, & unus Paſtor, atque juxta Beatiſſimi Pauli oraculum unum corpus, unus ſpiritus, una ſpes, unus Dominus, una Fides, unum Baptiſma, unus Deus, & Pater omnium, qui ſuper omnes, & per omnia, & in omnibus nobis, a cunctis proclametur uniformiter; ob hoc innumeras quippe rates, carinas, atque triremes ſcyllæ, caribdi, ac alijs compluribus cerulei maris anguſtijs expoſuere; ob hoc ſane ineſtimabiles ſuorum Regnorum theſauros, quaſi manu undequaque perfoſſa, per abruptas, & incultas oras, etiam nec aſſem mundani lucri inde ſperantes, Herculeo illo ſuo animo, ſæpiſſime, & aſſatim projeceruntur, attentantes iter, vel euntibus, vel redeuntibus, multis nominibus infauſtum, nullo tamen infelicius, quam quod pluries Chriſtiani nominis augmentum non contingebat, ac pene duplicabat moleſtiam, quod gentem illam omnino adverſam, & inductilem, cujus utilitati potiſſimum tantum laboris deſudabatur. Ob hoc res utique lucidiſſima eſt, ſelectos Viros quam plurimos, nedum in arte militari, verum etiam in omnigena eruditione, ac pietate ad barbaros, & fere beſtialiter viventes homines deſtinarunt: Alteros quidem, qui illos ſuo regali ſceptro ſubmitterent, alteros vero, qui Sacra Dei Templa ædificarent, & ad ſinceram Fidei veritatem radijs veræ Theologiæ illuminatos illos redigerent, & immaculatam, quam ædificarent Eccleſiam (ſi forte dia-

bolico inſtinctu miſceretur) a fæde barbarica appellatione vendicarent, perſpiciebat nimirum Regia prudentia id, quod veriſſimum eſt, non mediocriter ad Chriſtianæ Religionis ornamentum facere, ne quid omnino canatur, aut legatur in Templis, quod non graviſſimo, doctiſſimo cuique placere poſſit, hoc eſt, quod non ex divinis libris hauſtum ſit, aut certe a viris eximijs profectum. Demum tanta ſolertia, tam ingenti cura, & auguſta opera hujus rei ſtudio infatigabili chriſtiani nominis ſumpta Provincia annis non paucis inſudarunt, ut illis in locis, in quibus ab incognitis ſæculis Aſtaroth, Bel, Baal, Dagon, & reliquæ Barathricæ ferinæ ſpurcitiæ colebãtur, jam non niſi divinum Nomen, Sacri Hymni, hipoſtaticæ laudes, Virginei cantus, Divorum Panegyrici, Martyrum ſanguis, Virginum puritas, Eccleſiæ dogmata, & Pontificia jura hinc inde reſonent, atque tripudient: loquantur ipſa opera, teſtentur rem quondam prophanæ blaſphemiæ, & dæmonum nominibus plenæ regiones. Nunc vero Inſulæ Chriſtianæ, & oppida felicisſima Chriſto, ac Gloriæ militia dicata hujus felicitatis participes ſunt. Cumana perlarum flumen, Venetia minor, Sancta Martha, nomen Dei Darienum, Panama, Nicaragua Indica, Cartago, Profunda loca, Perutum, Yucatanum, Cocumellum flumen palmarum, Hiſpanica Inſula, Fernandina, Margarita, Jamaica, & Sancti Joannis, ac alia quam plurima loca, quædam a fluminibus, quædam vero a Ducum illa ſubjugantium genealogijs nomina trahentia, quæ adeo divini cultus ſchemate fulgent, exuberantiſſimis Templis, ac Monachorum cænobijs hinc

hinc inde conſtructis, ut vere de illis reſpectu noſtri divinum Judicium jam verificetur, erunt noviſſimi primi; hoc vero ingens divini amoris incendium, pijſſimorum horum Regum ſtudio actum eſt, quibus taliter favit divina clementia, ut non ſolum regali ſceptro cunctos noſtri ævi Reges antecedant; verum pietate præcipua Fidem Chriſtianam præ cunctis ampliaverint. Quapropter mihi magis interea libet, illis mentem iſtam Regibus dignam, quam fortunam quamlibet amplam gratulari. O felicem Chriſti Populum, ſi paſſim contingat tales eſſe Principes, quibus Chriſti gloria nihil ſit antiquius, qui totum regium ornatum moribus, & vita refrenant, quibus etiam ſi ſceptrum detrahas, tamen Reges Chriſtianos agnoſcas, in quibus ſane fortuna, quam antiquitas cæcam faciebat, occulta videtur, qui generis ſui longe clariſſima ſchemata morum ſuorum ornamentis illuſtrant, Regiam Dignitatem vitæ integritate conduplicant, Imperiali Aquilæ, neſcio quid Majeſtatis additum videtur; poſtquam hi ſimiles non habentes Principes totius orbis Monarchiam tenent. Quid ſupereſt? Niſi ut Chriſtum optimum, maximumque comprecemur, ut iſtam mentem illis, illos vero nobis quam diutiſſime ſervet incolumes; ad tantam itaque exuberantiam (ut ad rem breviter veniamus) horum Principum devenit, clementiaque Mexicanam Provinciam, inter omnes regiæ ditioni ſubmiſſas, præcipuam in terra firma, quam Novam Hiſpaniam nuncupamus, ſitam, non ſolum a barbarico illo cultu, Chriſti Fide undequaque evangelizata, mundaverint; verum, & ordo Hye-

rarchicus, quem Romana tenet Eccleſia in illa obſervetur. Apoſtolico ſuper hoc implorato conſenſu, Epiſcopale Cathedrale Templum, ac Parochiales, & Eccleſiaſticas Dignitates, Canonicatus, Præbendas, Beneficia, & cetera hujuſmodi in ipſa erigere, conſtruere, ædificare, & fundare omnino (regio ſuper hoc habito conſilio,) decreverint: atque, ut rem effectui commendarent, me inutilem, & omnino ad tantæ rei executionem inhabilem, cum apud illos plurimi non deeſſent, qui, mea ſententia, cumulate valerent ſuis ſanctiſſimis votis ſatisfacere, ex angulo mei Franciſcani Inſtituti ſemi ſepultum extraxerunt, & in primum Mexicanenſem nominaverunt, & elegerunt Epiſcopum. Quorum piæ Petitioni, & Electioni Sanctiſſimus D. N. Papa Clemens, hujus nominis ſeptimus, paternali affectu (ut par eſt) condeſcendens, Apoſtolicas Litteras per manus Regias, nobis ſuppeditandas ſolerti cura deſtinavit, quas quidem litteras, in membrana more Romano conſcriptas, Apoſtolico plumbo in filis ſericis rubei, croceique coloris pendente, ſanas, integras, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio, & ſuſpicione carentes, is, qui regium agebat negotium, coram magno cætu in præcipuo Templi ſacro loco, Sancti Spiritus invocato favore, nobis præſentavit. Quas quidem ea, qua decuit reverentia, & ſubmiſſione, ſuſcepimus, & legimus. Series vero earum de verbo ad verbum eſt, quæ ſequitur.

CLE-

CLEMENS Epiſcopus Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Sacri Apoſtolatus miniſterio, meritis licet inſufficientibus ſuperna diſpoſitione præſidentes ad univerſi Orbis Provincias, & Loca, ea præſertim, quæ Omnipotentis Dei miſericordia Chriſtianæ veritatis lucem noſtris potiſſime temporibus inceperunt agnoſcere, frequenti meditatione intendimus, ut in illis orthodoxæ Fidei cultus augeatur, & Chriſtiana Religio propagetur, ac eorum Incolæ, & habitatores venerabilium Præſulum Doctrina, & autoritate ſuffulti, in eadem Fide ſemper proficiant, ipſaque loca, maxime inſignia, dignioribus titulis attollantur, & majoribus honoribus decorentur; præſertim cum id Catholicorum Regum, & etiam Cæſareæ Majeſtatis pia vota expoſcunt, & cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire. Sane cum oppidum Mexicanenſe in Indijs maris tirreni Indici nuncupati, olim auſpicijs claræ memoriæ Ferdinandi Aragoniæ Regis, & Eliſabethæ, Reginæ Caſtellæ, & Legionis Regnorum, per dilectum Filium, nobilem Virum Petrum Arias militem Segovienſem, eorum gentium, armorum ad eaſdem Indias deſtinatorum, Exercitus Generalem Capitaneum noviter repertis, & e manibus infidelium illas tunc occupantium ereptis, ac ad ditionem, & dominium eorum, & pro tempore exiſtentium Regum eorumdem Regnorum redactis, illisque in temporalibus ſubjectis, quæ eiſdem regibus, dum vixerunt, & deinde Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Carolo, Romanorum Imperatori ſemper Auguſto, dictorum Regnorum nedum hæredi, & Succeſſo-

(✠)

SANCTA SYNODUS Provincialis in Civitate Mexicana, quæ Provinciæ Novæ Hiſpaniæ caput, & Metropolis eſt, legitime congregata, Præſidente in ea Illuſtriſsimo, & Reverendiſsimo D. D. Petro Moya de Contreras, ejuſdem Civitatis, & Diœceſis Archiepiſcopo, per cujus indictionem, & convocatorias Litteras eadem Synodus, hoc anno Domini milleſſimo, quingenteſſimo, octuageſſimo quinto, inibi celebrata fuit, prout celebratur de præſenti; *Illuſtriſsimo Domino Archiepiſcopo Metropolitano, & Reverendiſsimis Dominis Epiſcopis Suffraganeis, Cathedraliumque hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiarum Decanis, & Capitulis, omnibusque Beneficiatis, Vicarijs, Parochis, Capellanis, & Clericis cujuſcumque ordinis, qualitatis, & præeminentiæ honore fulgentibus; ac quibuſvis ejuſdem Provinciæ Notarijs, Scribis, & Officialibus, quos hic contenta concernunt, aut concernere poſſunt, in CHRISTO JESU Domino noſtro, qui vera ſalus eſt, ſalutem, &c.*

QUAMVIS nobis Chriſtiana Religio non oſtenderet, quantum Sacrarum Cæremoniarum Ritus, & obſervantia conferat; ut animus ad divinum

omnibus, & singulis alijs privilegijs, prærogativis, præeminentijs, & gratijs, quibus alij Episcopi prædicti de jure, & consuetudine, ac alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum utatur, potiatur, & gaudeat, ac uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeat: necnon in eadem Ecclesia Mexicanensi Capitulum Canonicorum, & Personarum, Episcopali, & Capitulari mensis, ac sigillo, & alijs insignijs, jurisdictionibus, privilegijs, & præeminentijs Episcopalibus, & Capitularibus, erigimus, & instituimus: ac Incolas, & habitatores dictæ Civitatis cum nomine decoramus; necnon eidem erectæ Ecclesiæ pro illius Civitate, Civitatem erectam, & pro Diœcesi Terras, Insulas, Loca, & Oppida, quæ idem Carolus Imperator, vel ejus Consilium Indiarum nuncupatum, positis limitibus, & confinibus necessarijs, statui, & assignari jusserit: ac pro Clero, & Populo illorum Incolas, & habitatores hujusmodi, respective, ac pro dote, & etiam Pontificalis Dignitatis, & pro tempore existentis Episcopi illius decentiori sustentatione decimas, primitias, & alia jura Episcopalia, spiritualia, & temporalia de bonis, rebus, & fructibus, de quibus Carolus Imperator, vel consilium hujusmodi specificarint, & ordinaverint. Itaque idem Episcopus Mexicanensis in Civitate, & Diœcesi prædictis Episcopalem jurisdictionem, autoritatem, & potestatem exercere, ac decimas, & primitias, & jura hujusmodi percipere, & levare ad instar Episcoporum prædictorum libere, & licete valeat, applicamus, & appropriamus; necnon jus Patronatus, & infra annum,

num, propter loci distantiam, per se, vel alium, seu alios ad id etiam ante vacationes deputandos Procuratores, præsentandi Personas idoneas, tam hac prima vice, quam quoties illa pro tempore vacaverint, ad Ecclesiam videlicet Mexicanensem, nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici per Nos, & illum respective in ejusdem Ecclesiæ Episcopum, & Pastorem præficiendum. At verò omnes, & singulas alias Dignitates, Personatus, Administrationes, Officia, Canonicatus, & Præbendas, Portiones, Capellanias, Vicarias, Monasteria, Prioratus, & alia Beneficia hujusmodi, eidem tempore existenti Episcopo Mexicanensi, ac ejus Vicario, seu Officiali per eum instituendas, ad easdem præsentationes Carolo Imperatori prædicto, ratione Regnorum Castellæ, & Legionis hujusmodi, ac pro tempore existenti illorum Regi, vel Reginæ de similibus consilio, & assensu reservamus, concedimus, & assignamus; non obstantibus Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, decorationis, applicationis, appropriationis, reservationis, concessionis, & assignationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo, quarto Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno septimo.

Post quarum quidem Litterarum Apostolicarum præsentationem, & receptionem nobis, & per Nos, ut præmittitur, factas, fuimus pro parte Serenissimæ Dominæ Joannæ, & Caroli semper Augusti, ejusdem filij Hispaniarum Regum debita cum instantia requisiti, ut ad complementum Litterarum Apostolicarum, & contentorum in eisdem procedendum, in prædicta nostra Cathedrali Ecclesia, ad honorem Gloriosissimæ Virginis Mariæ Assumptionis dedicata, & in dicta Nova Hispania fabricata, Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, ac Portiones, aliaque Beneficia, & Officia Ecclesiastica quotquot, & prout melius expedire videremus, tam in Civitate, quam per totam Diœcesim erigeremus, & instituueremus. Nos igitur Frater Joannes de Zummarraga, Episcopus, ac Commissarius Apostolicus præfatus attendentes petitionem, & requisitionem hujusmodi justas fore, & rationi consonas, cupientesque, ut verus, & obediens filius Apostolica jussa, nobis directa, reverenter exequi, ut tenemur, commissionem præacceptavimus, & eadem Autoritate Apostolica, qua fungimur in hac parte, præfata Majestate instante, & petente, in prædicta Cathedrali Ecclesia Mexicanensis Civitatis in prædicta Nova Hispania, ad honorem Dei, & Domini nostri Jesu-Christi, ac Beatissimæ Mariæ Virginis, Matris ejus, in cujus, ac sub cujus titulo per præfatum Sanctissimum Dominum nostrum Cathedralis Ecclesia est erecta, tenore præsentium erigimus, creamus, & instituimus.

§. I.

§. I.

DEcanatum, quæ Dignitas prima post Pontificalem in eadem Ecclesia existat, qui curet, & provideat, quod Officium Divinum, & omnia alia, quæ ad cultum Dei pertinent, tam in Choro, quam in Altari, etiam in Processionibus in Ecclesia, & extra, in Capitulo ubicumque Conventus, Ecclesiæ, seu Capituli ad illud exolvendum congregabuntur, cum silentio, & ea, qua decet honestate, ac modestia rite, & recte perficiantur, ad quem etiam pertinebit, ijs, quibus a Choro ex causa discedere convenit, & expressa causa, & non alias, licentiam concedere.

§. II.

ARchidiaconatum ejusdem Civitatis, ad quem Clericorum ordinandorum examinatio, Prælato sollemniter celebrante; ministratio Civitatis, & Diœcesis, si sibi a Prælato injungatur visitatio, & alia, quæ de jure communi competunt, exercere pertinebit, qui in altero tamen jurium, vel in Theologia ad minus Baccalaureus existat, in Universitate graduatus.

§. III.

CAntoriam, ad quam nullus possit præsentari, nisi in musica, saltem in cantu plano doctus, & peritus existat, cujus in faciſtolio cantare, & servitores Ecclesiæ cantare docere, & quæ ad cantum pertinent, & expectant ordinare, corrigere, & emendare, in Choro, & ubicumque per se, & non per alium officium erit.

§. IV.

SCholastriam, ad quam etiam nullus, nisi in altero jurium, aut in artibus Baccalaureus, in aliqua generali Universitate graduatus existat, præsentetur, qui Grammaticam Clericos, & Ecclesiæ servitores, ac omnes Diœcesanos audire volentes, per se, vel alium docere tenebitur.

§. V.

THesaurariam, ad quam Ecclesiam claudere, & aperire, campanas pulsare facere, omnia utensilia Ecclesiæ Custodire, lampades, & luminaria, curare de incenso, luminibus, Pane, & Vino, ac reliquis ad celebrandum necessarijs, de redditibus fabricæ Ecclesiæ exponendis ad votum Capituli providere, pertinebit.

§. VI.

NEcnon decem Canonicatus, & Præbendas, quas a dictis Dignitatibus omnino separatas esse decernimus, nec unquam unam simul cum dignitate aliqua obtineri posse ordinamus, ad quos etiam Canonicatus, & Præbendas nullus præsentari possit, nisi ad Sacrum Presbyteratus Ordinem jam sit promotus, ad quos quidem Canonicatus quotidie (præterquam in primæ, & secundæ dignitatis festivitatibus, in quibus Prælatus, vel eo impedito aliqua de Dignitatibus celebravit) Missam celebrare pertinebit.

§. VII.

INstituimus insuper sex integras, & totidem dimidias Portiones, & qui ad dictas integras Portiones præsentandi fuerint, ad Sacrum Diaconatus Ordinem

Ordinem sint promoti, in quo quidem Ordine teneantur in Altari quotidie deservire, necnon Passiones decantare: qui vero ad dimidias, ad Sacrum Subdiaconatus, qui quidem Epistolas in Altari, & in Choro, & Prophetias, Lamentationes, & Lectiones teneantur decantare.

§. VIII.

VOlumus insuper, & statuimus, quod ad Dignitates, Canonicatus, Portiones integras, & dimidias supra dictas, vel ad aliquod aliud Beneficium totius nostræ Diœcesis, nullus præsentari valeat, qui cujusvis Ordinis, Privilegij, aut Officij occasione a Jurisdictione nostra Ordinaria sit exemptus, & si forte contigerit, exemptum aliquem præsentari, vel institui, talis præsentatio, vel institutio sit ipso jure nulla.

§. IX.

ET quia non est parvi momenti Rectores nominare, ordinamus quod tot Rectores possimus eligere, quot servitio nostræ Cathedralis Ecclesiæ necesse fuerint, qui ad nutum nostrum, nostrorumque pro tempore successorum provideri, & quando licuerit, amoveri possint, qui exerceant in dicta Cathedrali Ecclesia nostra Officium recte, & rite Missas celebrando, confessiones audiendo, aliaque Sacramenta caute, & sollicite ministrando.

§. X.

AC sex Acolytos, qui Acolytatus Officium in Altaris ministerio quotidie per ordinem exercebunt; ordinamus Capellanos insuper sex, quorum quilibet, tam in nocturnis horis, quam in diur-

nis, ac etiam Missis ad Faciſtolium perſonaliter intereſſe, & in unoquoque menſe Miſſas viginti, niſi juſta infirmitate, vel impedimento fuerit impeditus, celebrare teneatur.

§. XI.

PRæſentationem autem dictarum Dignitatum, Canonicatuum, Portionum integrarum, ac dimidiarum, aliarumque Dignitatum, Canonicatuum, & Portionum ſimilium futurarum, in prædicta noſtra Cathedrali Eccleſia creandarum, præfatis Catholicis Hiſpaniarum Regibus, ac eorum Succeſſoribus, prout de jure eis competit, & Autoritate Apoſtolica reſervamus eadem autoritate.

§. XII.

A Colytorum, & Capellanorum prædictorum electionem, ſeu proviſionem ad Nos, & Succeſſores noſtros una cum noſtro Capitulo pertinere decernimus. Volumus autem, quod dicti Capellani, qui pro tempore fuerint eligendi, non ſint Familiares Epiſcopi, nec alicujus Perſonæ dicti Capituli, nec fuerint tempore vacationis.

§. XIII.

OFficium Sacriſtæ, qui ea, quæ ad officium Theſaurarij ſpectant, ipſo præſente, & de ejus commiſsione, & in ejus abſentia ad votum Capituli excereere tenebitur.

§. XIV.

OFficium Organiſtæ, qui organa in diebus Feſtivis, & alijs temporibus ad votum Prælati, vel Capituli pulſare teneatur.

§. XV.

OFficium Perticarij, cujus in Proceſſionibus ordinare Prælato, Presbytero, Diacono, Subdiacono, & reliquis Altari miniſtrantibus, de Choro, ad Sacriſtiam, vel Altare, de Altari ad Sacriſtiam in Chorum euntibus, vel redeuntibus anteire, officium erit.

§. XVI.

OFficium æconomi, ſive Procuratoris Eccleſiæ fabricæ, & Hoſpitalis, qui Architectis muratoribus, necnon fabris lignarijs, & alijs officialibus ædificandis Eccleſijs operam dantibus præerit, quique per ſe, vel alios redditus, & proventus annuos, & quæcumque emolumenta, & obventiones, ad dictam fabricam, & Hoſpitale, quovis modo pertinentia, colligere, & expendere habebit, redditurus annuatim rationem de receptis, & conſumptis Epiſcopo, & capitulo, vel officialibus ab eiſdem ad hoc ſpecialiter deputatis; necnon ad eorum nutum eligendus, vel removendus, præſtita prius per eum idonea ſatiſdatione, quam ad Adminiſtrationem admittatur.

§. XVII.

OFficium inſuper Cancellarij, ſive Notarij Eccleſiæ, & Capituli, qui quoſcumque contractus inter Eccleſiam, Epiſcopum, & Capitulum, & quoſcumque alios, in prothocolo, & notis ſuis recipere, actus Capitulares ſcribere, donationes, poſſeſsiones, cenſus, fœuda, precaria per eoſdem Epiſcopum, & Capitulum, & Eccleſiam, vel ab eiſdem facta, vel in poſterum facienda annotet, & ſcribat, &

instrumenta custodiat: partes reddituum Beneficiatis distribuat, nec non Rationes reddat, & recipiat.

§. XVIII.

OFficium insuper canicularij, qui canes ab Ecclesia ejiciat; in omnibus Sabbatis, & quorumcumque festorum vigilias habentium, vigilijs, & alijs, ubi, & quando per Thesaurarium sibi fuerit injunctum, Ecclesiam purgabit.

§. XIX.

DE quibus omnibus, videlicet, quinque Dignitatibus, decem Canonicatibus, sex integris, & totidem dimidijs Portionibus, & sex Capellanis, & sex Acolytis, & Officijs prædictis, quia de præsenti fructus, redditus, & proventus decimarum non suppetunt, Thesaurariam ex Dignitatibus, quinque vero Canonicatus, & omnes integras, & dimidias Portiones, ad præsens in dicta erectione volumus suspendere: quod si præfatis quatuor Dignitatibus, & quinque Canonicis redditus memoratæ quartæ partis ad præsens (quod non credimus) non suppetant, quod defuerit, inter eos dividatur secundum valorem Præbendarum, & non numerum Personarum, donec ad majorem quantitatem fructus pervenerint, restituendi ad Præbendas præfatas per Nos, & nostros Successores, ordine nobis considerando ad potiorem Ecclesiæ nostræ utilitatem, ita tamen, ut cum, Deo duce, ad pinguiorem fortunam fructus, & redditus nostræ prædictæ Ecclesiæ pervenerint, quamprimum ad dotem Thesaurariæ suspensæ applicatum de super crescentibus fructibus auctum fuerit, Thesaurariam eandem, ex nunc erectam, & creatam esse de-

decernimus, absque alia nova creatione, & erectione, Personæ per eandem Catholicam Majestatem nominandæ, conferendam; & consequenter dum fructus, redditus, & proventus ulterius augmentum receperint, tres integræ Portiones provideantur, & succesive cum excreverint fructus, dictorum Canonicorum numerus, usque ad denarium numerum succesive augeatur; quo expleto, tunc reliquæ tres integræ Portiones, & dimidiæ succesive suo ordine admittantur, & demum de redditibus super excrescentibus sex Acolytatus, pro sex Clericulis, qui in quatuor minoribus sint constituti, & Acolytorum officium in Altaris ministerio exerceant, & sex Capellaniæ simplices, pro sex prædictis Capellanis similiter provideantur; postmodum vero officium Organistæ, & Perticarij, & œconomi, Notarij, & Canicularij prædictorum dicto numero succesive, juxta ordinem litteraliter præmissum, absque aliquo intervallo augeatur.

§ XX.

ET quia secundum Apostolum, qui Altari servit, de Altari vivere debet, omnibus, & singulis Dignitatibus, Personis, & Canonicis, Præbendatis, & integris, & dimidijs Portionarijs, Capellanis, Clericulis, sive Acolytis, ceterisque officijs, & eorum Officialibus, juxta numerum supra dictum expressis, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus, tam ex Regia donatione, quam ex jure Decimarum, aut alias quovis modo, ad eos de præsenti, aut in futurum pertinentes; videlicet ordine Litterario, Decano, Archidiacono, Cantori, Scholastico,

Thesaurario, & Canonicis, necnon Portionibus integris, & dimidijs, & omnibus alijs supra notatis, & nominatis modo sequenti.....

§. XXI.

DEcano scilicet centum, & quinquaginta libras, *pesos*, vulgariter in illis partibus nuncupatos, quarum librarum quælibet unum castellanum aureum quadringentos octuaginta quinque marapetinos monetæ usitatæ Hispaniæ constituentes. Archidiacono centum, & triginta valoris ejusdem *pesos* seu castellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem; & cuilibet de Canonicis centum; Portionariorum cuilibet septuaginta; dimidijs triginta quinque; Capellanis quidem viginti; Acolytis singulis duodecim; Organistæ sex decim, & Notario totidem; Perticario totidem; æconomo vero quinquaginta; Caniculario quidem duodecim libras auri similes, totidem castellanos, & marapetinos constituentes ex nunc, pro tunc ordine litterario, prout exprimitur, servato, cum fructus, redditus, & proventus super excreverint, applicamus, & assignamus.

§. XXII.

ET quia, ut dictum est, propter officium datum Beneficium, volumus, & in virtute Sanctæ Obedientiæ districte præcipiendo mandamus, quod prædicta stipendia sint quotidianæ distributioni assignatæ, distributæ quotidie interessentibus singulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercitijs dictorum Officiorum. Itaque a Decano usque ad Acolytum inclusive, is, qui alicui horæ non interfuerit in Choro, stipendio, sive illius horæ distributione careat; & officialis, qui sui officij exercitio, vel executioni deerit, mulctetur similiter singulis vicibus pro rata salarij; tales vero distributiones, quibus absentes privantur, alijs interessentibus accrescant.

§. XXIII.

ITem volumus, & eadem autoritate ordinamus, ut omnes, & singulæ Dignitates, Canonici, & Portionarij dictæ nostræ Ecclesiæ Cathedralis teneantur residere, & servire in prædicta nostra Ecclesia per octo menses continuos, aut interpolatos; alioquin Nos, vel Successores nostri, qui pro tempore fuerint, aut Capitulum Sede vacante teneantur, eo prius vocato, & audito, si justam, & rationabilem causam absentiæ non habuerit, & allegaverit; Personatum, vel Canonicatum, sive Portionem vacantem pronuntiare, & de illo, vel illa idoneis ad præsentationem tamen præfatæ Catholicæ Majestatis, & eorum in Regnis Hispaniæ successorum providere; justam autem absentiæ causam hoc loco diffinimus, ægritudinem, dum tamen Beneficiatus infirmus in Civitate maneat, aut in suburbijs ejusdem Civitatis, aut si eam incurrerit stans extra Civitatem, cum redierit, aut redire paraverit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis constet, vel cum de mandato Episcopi, vel Capituli simul, & pro causa, & utilitate Ecclesiæ absens fuerit, itaque ista tria concurrant in hac sua absentia.

§. XXIV.

VOlumus insuper, & de consensu, & beneplacito Sereniſſimæ Majestatis, & eadem Autoritate Apostolica statuimus, decernimus, & mandamus

Thesaurario, & Canonicis, necnon Portionibus integris, & dimidijs, & omnibus alijs supra notatis, & nominatis modo sequenti.....

§. XXI.

DEcano scilicet centum, & quinquaginta libras, *pesos*, vulgariter in illis partibus nuncupatos, quarum librarum quælibet unum castellanum aureum quadringentos octuaginta quinque marapetinos monetæ usitatæ Hispaniæ constituentes. Archidiacono centum, & triginta valoris ejusdem *pesos* seu castellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem; & cuilibet de Canonicis centum; Portionariorum cuilibet septuaginta; dimidijs triginta quinque; Capellanis quidem viginti; Acolytis singulis duodecim; Organistæ sex decim, & Notario totidem; Perticario totidem; æconomo vero quinquaginta; Caniculario quidem duodecim libras auri similes, totidem castellanos, & marapetinos constituentes ex nunc, pro tunc ordine litterario, prout exprimitur, servato, cum fructus, redditus, & proventus super excreverint, applicamus, & assignamus.

§. XXII.

ET quia, ut dictum est, propter officium datum Beneficium, volumus, & in virtute Sanctæ Obedientiæ districte præcipiendo mandamus, quod prædicta stipendia sint quotidianæ distributioni assignatæ, distributæ quotidie interessentibus singulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercitijs dictorum Officiorum. Itaque a Decano usque ad Acolytum inclusive, is, qui alicui horæ non interfuerit in Choro, stipendio, sive illius horæ distributione careat; & officialis, qui sui officij exercitio, vel executioni deerit, mulctetur similiter singulis vicibus pro rata salarij; tales vero distributiones, quibus absentes privantur, alijs interessentibus accrescant.

§. XXIII.

ITem volumus, & eadem autoritate ordinamus, ut omnes, & singulæ Dignitates, Canonici, & Portionarij dictæ nostræ Ecclesiæ Cathedralis teneantur residere, & servire in prædicta nostra Ecclesia per octo menses continuos, aut interpolatos; alioquin Nos, vel Successores nostri, qui pro tempore fuerint, aut Capitulum Sede vacante teneantur, eo prius vocato, & audito, si justam, & rationabilem causam absentiæ non habuerit, & allegaverit; Personatum, vel Canonicatum, sive Portionem vacantem pronuntiare, & de illo, vel illa idoneis ad præsentationem tamen præfatæ Catholicæ Majestatis, & eorum in Regnis Hispaniæ successorum providere; justam autem absentiæ causam hoc loco diffinimus, ægritudinem, dum tamen Beneficiatus infirmus in Civitate maneat, aut in suburbijs ejusdem Civitatis, aut si eam incurrerit stans extra Civitatem, cum redierit, aut redire paraverit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis constet, vel cum de mandato Episcopi, vel Capituli simul, & pro causa, & utilitate Ecclesiæ absens fuerit, itaque ista tria concurrant in hac sua absentia.

§. XXIV.

VOlumus insuper, & de consensu, & beneplacito Sereniſſimæ Majestatis, & eadem Autoritate Apostolica statuimus, decernimus, & mandamus

§. XXXIV.

ET insuper volumus, & de ejus Serenitatis instantia, & petitione ordinamus, quod in dicta nostra Cathedrali Ecclesia, præterquam in diebus festivis, in quibus una tantum Missa sollemnis celebrabitur hora tertiæ; duæ quotidiæ Missæ celebrentur, quarum una primis diebus veneris cujuslibet mensis de Anniversario fiat pro Hispaniæ Regibus præteritis, præsentibus, & futuris: diebus vero Sabbati Missa prædicta in Virginis gloriosæ honorem, pro præfatorum Regum incolumitate, & salute respective celebretur. Cujuslibet autem mensis prima die Lunæ eadem Missa pro animabus in Purgatorio existentibus sollemniter dicatur. Reliquis vero diebus prædicta Missa de prima possit celebrari ad voluntatem, & dispositionem cujuslibet Personæ volentis ipsam dotare, dictique Episcopus, & Capitulum possint quamcumque dotem recipere, a quibusvis Personis sibi oblatam, pro ejusdem Missæ celebratione. Secunda vero Missa de festo, vel de Feria occurrenti, secundum ritum Hispalensis Ecclesiæ, vel alias, hora tertiæ celebrabitur, & quicumque majorem Missam celebraverit, ultra communem distributionem omnibus illi Missæ interessentibus assignatam, vel assignandam, stipendium lucretur triplum, quam ad quamcumque diei horam; Diaconus vero duplum, & Subdiaconus simplum, & quicumque majori Missæ non interfuerit, tertiam, & sextam illius diei non lucretur, nisi ex rationabili, & justa causa, & Decani licentia, vel alterius in Choro pro tempore Præsidentis absens fuerit, super quo petentis licentiam, & concedentis conscientiam oneramus, & quicumque similiter matutinis, & laudibus interfuerint, triplum lucrentur, quam ad quamcumque diei horam, & insuper stipendium primæ, quamvis illi non interfuerint.

§. XXXV.

VOlumus insuper, & de ejusdem Majestatis instantia, & petitione ordinamus, quod bis in qualibet hebdomada Capitulum teneatur, Feria videlicet sexta, & tertia, & quod Feria tertia tractetur ibidem de negotijs occurrentibus: Feria autem sexta, de nulla alia re, nisi de morum correctione, & emendatione tractetur, & de ijs, quæ ad Divinum Cultum debite celebrandum, & ad Clericalem honestatem in omnibus, & per omnia, tam in Ecclesia, quam extra conservandam spectent: & quælibet alia dies ad Capitulum celebrandum sit interdicta, nisi novi casus, qui emerserint, aliud exegerint. Per hoc autem nolumus Jurisdictioni nostræ Episcopali, aut Successorum nostrorum circa correctionem, & punitionem dictorum Canonicorum, aliarumque Personarum nostræ Cathedralis Ecclesiæ aliquatenus derogari, quam omnimodam correctionem, punitionem, & Jurisdictionem in dictas Personas, nobis, & dictis Successoribus reservamus, ad instantiam, & petitionem præfatarum Majestatum Patronorum, & de eorum consensu. Item eadem auctoritate, & de ejusdem Catholicæ Majestatis beneplacito statuimus, & ordinamus quod quilibet dictæ nostræ Ecclesiæ, & Diœcesis Clericulus primæ Tonsuræ, ad hoc ut possit Privilegio gaudere, Clericalem deferat Tonsuram

§. XXVII.

VOlumus autem, & ordinamus quod omnibus dictæ Civitatis, & Diœcesis nostræ Ecclesijs Parochialibus (excepta nostra Ecclesia Cathedrali) tot beneficia simplicia creentur, & ordinentur, quot ex quantitate reddituum dictarum quatuor partium, sic eisdem beneficijs applicatarum, creari, & ordinari poterunt. Assignata tamen congrua, & honesta sustentatione Clericis, quibus beneficia illa conferri debent; itaque nullus sit determinatus dictorum beneficiorum numerus, sed super excrescentibus fructibus, crescat etiam Ministrorum copia in eisdem Ecclesijs, quæ quidem prædicta beneficia simplicia, servitoria, quæ pro tempore in dictis Ecclesijs creari contigerit, ut dictum est, quotiescumque contigerit vacare, quovis modo providere; volumus, & statuimus filijs dumtaxat patrimonialibus, descendentibus ab incolis, qui ex Hispania dictam Provinciam transmearunt; aut ad eam inhabitandam in futurum transire contingat, donec in posterum visa, & cognita per Nos, vel Successores nostros christianitate, & capacitate Indorum, ad instantiam, & petitionem supra dicti Patroni, nunc, vel pro tempore existentis visum fuerit, Indis etiam naturalibus dicta beneficia providenda (præmisso prius examine, & oppositione, juxta formam, & laudabilem consuetudinem in Episcoparu Palentino hactenus observatam) inter filios patrimoniales, dum tamen dicti filij patrimoniales, quibus sic de dictis beneficijs provisum fuerit infra annum, & dimidium a die sibi factæ provisionis teneantur præsentare, & ostendere coram dictæ Pro-

Provinciæ appellationum judicibus, aut Gubernatore pro tempore, ibidem existentibus, ratihabitione dictarum Catholicarum Majestatum, vel pro tempore successorum suorum, in Hispaniæ Regnis collationem, & provisionem, sic sibi prædicta forma factam; alioquin prædicta beneficia eo ipso vacare censeantur; præfatique Catholici Reges, sive illorum Successores Personas alias possint ad dicta beneficia juxta prædictam formam qualificatas præsentare.

§. XXVIII.

VOlumus autem, quod donec existant filij patrimoniales, qui juxta præfatam consuetudinem Palentinam possint eligi ad dicta beneficia; provisio dictorum beneficiorum fiat, ad præsentationem dictarum Catholicarum Majestatum Patronorum, & non alias.

§. XXIX.

SED quia animarum Cura dictæ Civitatis, ac totius nostræ Diœcesis ad Nos, & futuros Successores nostros principaliter, & præcipue spectat, tanquam, qui juxta Apostoli sententiam, de illis in die Judicij rationem reddituri sumus, accedente ad hoc consensu, ac voluntate earumdem Catholicarum Majestatum Patronorum prædictorum, & sua instante petitione, ac autoritate, & tenore prædictis; volumus, & ordinamus, quod in nostra Cathedrali Ecclesia, & in omnibus dictæ Civitatis, ac nostræ Diœcesis Ecclesijs Parochialibus Nos, & Prælati, qui pro tempore fuerint, commendemus, & injungamus animarum Curam pro nostræ voluntatis arbitrio, cui viderimus ipsarum Ecclesiarum beneficiato, seu be-

neficiatis, seu cuicumque alij Sacerdoti, etiam non beneficiato, pro eo tempore, ac sub illa forma, quibus nobis visum fuerit dictarum animarum saluti magis expedire, sub divini obtestatione Judicij futuros omnes, & nostros Successores exhortantes, & requirentes, quod in hac commissione animarum nulla sit apud eos Personarum acceptatio, sed solum sibi a Deo commissarum omnium utilitati consulant, & saluti; & ut, qui præfatæ animarum Curæ a nobis, vel illis præpositi fuerint, congruentius valeant sustentari, pro ipsarum animarum sollicitudine aliquam recipiant temporalem retributionem; applicamus eorum cuilibet primitias omnes Parochiæ illius, in qua sic Curam animarum gesserit (relicta parte Sacristæ superius designata.)

§. XXX.

VOlumus insuper, & ordinamus, quod institutio, & destitutio Sacristarum omnium Ecclesiarum nostræ Diœcesis fiat semper ad nutum, & dispositionem nostram, & nostrorum pro tempore Successorum cum moderatione salarij; si forsam prædicta pars, quæ sibi (ut præmissum est) solvi debet, in magnâ excreverit quantitatem; ita tamen, quod quidquid ex octava eadem parte illis per Nos, vel Successores nostros ademptum fuerit, in ipsius Ecclesiæ fabricam, vel aliquod Divini Cultus augmentum ejusdem Ecclesiæ, & non in alios usus consumi debeat.

§. XXXI.

SImiliter tres partes restantes de septem partibus supra dictis in duas iterum partes æqualiter dividantur, quarum unam scilicet medietatem trium dictarum partium, cujuslibet dictorum oppidorum Ecclesiæ fabricæ libere applicamus; reliquam vero partem, videlicet medietatem trium dictarum partium Hospitalibus cujuslibet oppidi consignamus, de qua quidem medietate, sive parte eisdem Hospitalibus applicata, dicta Hospitalia teneantur Hospitali principali, ubi Cathedralis fuerit Ecclesia, decimam solvere. Applicamus etiam eadem autoritate in perpetuum fabricæ nostræ Diœcesis dictæ Sanctissimæ MARIÆ omnes, & singulas decimas unius Parochiani ejusdem Ecclesiæ, & omnium aliarum Ecclesiarum totius Civitatis, & Diœcesis; dum tamen talis Parochianus non sit primus, seu major, vel ditior nostræ dictæ Ecclesiæ Cathedralis, & aliarum Ecclesiarum nostræ dictæ Diœcesis, sed secundus post primum.

§. XXXII.

OFficium vero divinum Diurnum pariter, & nocturnum, tam in Missis, quam in horis fiat semper, & dicatur secundum consuetudinem Ecclesiæ Hispalensis, donec, & quousque Synodus celebretur.

§. XXXIII.

VOlumus insuper, & de ejus celsitudinis instantia, & petitione ordinamus, quod Portionarij ipsi vocem habeant in Capitulo, una cum Dignitatibus, & Canonicis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, præterquam in electionibus, & alijs a jure prohibitis casibus, qui solis Dignitatibus, & Canonicis pertinent.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

quod omnium decimarum, tam Cathedralis, quam aliarum Ecclesiarum dictæ Civitatis, & Diœcesis fructus, redditus, & proventus, in quatuor æquales dividantur partes, quarum unam Nos, & Successores nostri Episcopi perpetuis, futurisque temporibus, pro onere Pontificalis habitus sustentando, & ut decentius, & juxta Pontificalis officij exigentiam, statum nostrum sustentare valeamus, absque aliqua diminutione pro nostra speciali mensa habeamus; Decanus vero, & Capitulum, & reliqui Ministri Ecclesiæ, quos supra assignavimus, aliam quartam partem, modo præmisso, inter eos dividendam habeant; a quibus partibus, licet ex Commissione Apostolica, & longævo temporis usu, moribus, & consuetudine approbata, eadem Catholica Majestas tertiam partem (tertias in Hispania vulgariter nuncupatas) habere, & recipere integraliter consuevit, volens erga Nos suæ liberalitatis dexteram extendere, prout extendit circa alias partes, & circa qualitates infra expressas, Nos, & Episcopos successores, ac Capitulum prædictos, ut magis debitores, tanto munere refectos, efficeret, & ut pro eadem, & Regijs ejusdem Majestatis successoribus preces effundere teneremur, in nostra, & dictæ Ecclesiæ nostræ, & Capituli in sua quarta decimarum parte, liberos, & exemptos esse voluit; reliquæ vero duæ quartæ partes iterum in novem dividendas partes decernimus, duas quarum eidem Majestati Serenissimæ, in signum superioritatis, & juris Patronatus, ac ratione acquisitionis prædictæ terræ, futuris perpetuis temporibus, percipiendas, & levandas, applicamus.

§. XXV.

§. XXV.

DE reliquis vero septem partibus bifariam duximus esse faciendam divisionem, quarum quatuor de dictis septem omnium decimarum Parochiæ nostræ Cathedralis Ecclesiæ applicamus mensæ Capitulari, ut melius Ecclesia valeat administrari, ex quibus quatuor partibus Nos, & Successores nostri cuilibet vestrorum assignamus sexaginta *pesos* vulgariter nuncupatos, Sacristæ vero quadraginta, qui quidem Rectores habeant omnes primitias, præter octavam partem, quam applicamus Sacristæ; qui etiam Rectores quotidie in Choro Missæ majori, ac vespertinis horis, superpellicijs induti residere teneant, ut commodius animarum saluti Sacramenta exercere valeant, ne eorum absentia, seu incuria quis absque aliquo Sanctæ Matris Ecclesiæ Sacramento incaute discedat, & donec fructus excreverint, ex prædictis etiam quatuor partibus conferatur Acolytis, Organistæ, & Perticario, quod supra dictum est, & quod superfuerit, habeat prædicta mensa Capitularis.

§. XXVI.

IN singulis vero Parochialibus Ecclesijs, tam dictæ Civitatis, quam totius nostræ Diœcesis, quatuor prædictæ de dictis septem partibus simul cum primitijs, beneficijs in unaquaque dictarum Ecclesiarum erigendis, & creandis applicamus, declarantes etiam simili modo octavam partem dictarum quatuor partium, atque primitiarum, sic dictis beneficijs applicatarum, Sacristæ cujusque Parochialis Ecclesiæ dictæ Civitatis, & Diœcesis nostræ, esse tribuendam.

unius regalis argentei magnitudine monetæ usualis Hispaniæ; & per duos digitos infra aures tantum, a tergo consequenter, scissura capillos tondeat, vestibusque honestis induatur, clamide, videlicet, vel mantello, seu pallio, quod vulgariter loba nuncupatur (*ó manteo*) clauso, vel aperto ad terram protensis, non rubei, croceique coloris, sed alterius honesti coloris, quibus, tam in vestibus superioribus, quam inferioribus utatur.

§. XXXVI.

ITem, eadem Apostolica Autoritate, necnon de ejusdem celsitudinis, & Catholicæ Majestatis consensu deliberato, quia in ipsa Provincia de Mexico in nova Hispania vulgariter nuncupata, in Civitate Mexicanensi, & sub invocatione Beatissimæ MARIÆ Virginis Assumptionis Cathedralem Ecclesiam in honorem ejusdem Virginis Assumptionis Apostolica Autoritate perpetuo erigimus; domos, habitatores, incolas, & vicinos, tam intra Civitatem, quam in suburbijs ejusdem Civitatis, de præsenti, vel in futurum habitantes, & commorantes, in dictæ Ecclesiæ Virginis MARIÆ Assumptionis Parochianos deputamus, & assignamus, donec in dicta Civitate commoda per Nos, & nostros Successores fiat divisio Parochiarum, cui etiam jura Parochialis Ecclesiæ solvere teneantur Decimas, Primitias, & oblationes offerre, & a Rectoribus ejusdem Ecclesiæ confessionis, Eucharistiæ, & alia Sacramenta recipere; necnon eisdem Rectoribus Sacramenta hujusmodi conferre, & administrare, & Parochianis accipiendi licentiam concedimus pariter, & facultatem.

§. XXXVII.

ITem volumus, statuimus, & ordinamus quod consuetudines, constitutiones, ritus, & mores legitimos, & approbatos, tam Officiorum, quam insigniarum, & habitus Anniversariorum, Officiorum, Missarum, aliarumque omnium cæremoniarum approbatarum Ecclesiæ Hispalensis, necnon aliarum cujusvis Ecclesiæ, seu Ecclesiarum, ad nostram Cathedralem decorandam, & regendam necessarie reducere, ac transplantare libere valeamus.

§ XXXVIII.

ET quia, quæ de novo emergunt, novo indigent auxilio; igitur litterarum supra dictarum virtute, nobis, & successoribus nostris plenissimam emendandi, ampliandi, & ea, quæ oportuerit, statuendi, & ordinandi in posterum potestatem reservamus, ut possimus id facere de consensu, petitione, & instantia Regiæ Majestatis; tam circa quæstionem, & taxationem dotis perpetuam, vel temporalem, & limitum nostri Episcopatus, & omnium beneficiorum, quam circa retentionem decimarum, vel divisionem earumdem secundum tenorem Bullæ Alexandri, per quam ipsis Regibus Hispaniæ fuit facta donatio decimarum (*licet ad præsens, per eandem Regiam Majestatem ad alimenta nobis sint, cum his tamen qualitatibus donata*) quæ omnia, & singula, instantibus, & petentibus prædictis Dominis meis Regina, ac Regibus, dicta Apostolica Autoritate, qua fungimur in hac parte, & melioribus modo, via, atque forma, quibus melius possumus, & de jure debemus, erigi-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

mus, instituimus, creamus, facimus, disponimus, & ordinamus, cum omnibus, ac singulis ad id necessarijs, & opportunis; non obstantibus contrarijs quibuscumque, & illis præcipue, quæ Sanctissimus Dominus noster præfatus, in suis præinsertis Litteris Apostolicis voluit, non obstare; & ea omnia, & singula, omnibus, & singulis præsentibus, & futuris, cujuscumque status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis fuerint, intimamus, insinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus, per præsentes mandamus prædicta autoritate, & Sanctæ Obedientiæ virtute omnibus, & singulis supra dictis, & ea omnia, & singula, quæmadmodum a nobis instituta sunt, observent, & observari faciant. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentes litteras, sive præsens publicum instrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infrascriptum scribi, & publicari, nostrique sigilli jussimus, & fecimus appensione communiri. Datum Toleti sub anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigesimo quarto.

STATUTORUM

PARS PRIMA.

CAPUT I.

Consonat Constitutio Hispal. Ecclesiæ cap. 3. fol. 58. & 59.

IN primis hæc Sancta Synodus statuit, & præcipit, ut quando aliquis in Prælatum hujus Metropolis, seu Provinciæ electus, ad capiendum suæ sedis possessionem personaliter, seu per Procuratorem venerit, ante omnia Bullas, seu Litteras Apostolicas super præsentatione, per Regiam Majestatem desuper facta expeditas, Decano, & Capitulo præsentet; qui postquam eas viderint, ac legitimas esse repererint; Capitulares omnes vocem, & suffragium in electionibus, juxta præfatam erectionem habentes, ad Capitulum sequenti die habendum, citari, & vocari faciant, ut ibi de electi hujusmodi receptione, debita cum sollemnitate facienda, deliberent, & in ea, postquam decreta fuerit, procedant sub hac videlicet forma.

§. I.

PRæbendati omnes, qui Capitulo, ut præfertur, congregando interfuerint, ab Aula Capitulari ad Ecclesiæ corpus extent, ibique electum personaliter accedentem accipiant, electo autem hujusmodi per Procuratorem accedenti, Præbendati quatuor ex antiquioribus, per ejusdem Capituli Præsidentem nominandi, ad ipsius Aulæ Capitularis Januam obviam procedant; Sedes vero in Capitulo diversimode ju-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

mus, instituimus, creamus, facimus, disponimus, & ordinamus, cum omnibus, ac singulis ad id necessarijs, & opportunis; non obstantibus contrarijs quibuscumque, & illis præcipue, quæ Sanctissimus Dominus noster præfatus, in suis præinsertis Litteris Apostolicis voluit, non obstare; & ea omnia, & singula, omnibus, & singulis præsentibus, & futuris, cujuscumque status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis fuerint, intimamus, insinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus, per præsentes mandamus prædicta autoritate, & Sanctæ Obedientiæ virtute omnibus, & singulis supra dictis, & ea omnia, & singula, quæmadmodum a nobis instituta sunt, observent, & observari faciant. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentes litteras, sive præsens publicum instrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infrascriptum scribi, & publicari, nostrique sigilli jussimus, & fecimus appensione communiri. Datum Toleti sub anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigesimo quarto.

STATUTORUM

PARS PRIMA.

CAPUT I.

Consonat Constitutio Hispal. Ecclesiæ cap. 3. fol. 58. & 59.

IN primis hæc Sancta Synodus statuit, & præcipit, ut quando aliquis in Prælatum hujus Metropolis, seu Provinciæ electus, ad capiendum suæ sedis possessionem personaliter, seu per Procuratorem venerit, ante omnia Bullas, seu Litteras Apostolicas super præsentatione, per Regiam Majestatem desuper facta expeditas, Decano, & Capitulo præsentet; qui postquam eas viderint, ac legitimas esse repererint; Capitulares omnes vocem, & suffragium in electionibus, juxta præfatam erectionem habentes, ad Capitulum sequenti die habendum, citari, & vocari faciant, ut ibi de electi hujusmodi receptione, debita cum sollemnitate facienda, deliberent, & in ea, postquam decreta fuerit, procedant sub hac videlicet forma.

§. I.

PRæbendati omnes, qui Capitulo, ut præfertur, congregando interfuerint, ab Aula Capitulari ad Ecclesiæ corpus extent, ibique electum personaliter accedentem accipiant, electo autem hujusmodi per Procuratorem accedenti, Præbendati quatuor ex antiquioribus, per ejusdem Capituli Præsidentem nominandi, ad ipsius Aulæ Capitularis Januam obviam procedant; Sedes vero in Capitulo diversimode ju-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Decanum quidem dextrorsum, Diaconum vero paratum siniſtrorsum habeat. Quod ſi Decanus abfuerit, dextrum Diacono, ſiniſtrum vero Archidiacono latus præbeat.

§. IV.

QUÆ tamen procedere non intelligantur, quoties Capitularibus actibus, & Proceſſionibus hujuſmodi Prælatus intervenerit. Nam juxta Supremæ Dignitatis, & poteſtatis ejus exigentiam (Sacroſancto Tridentino diſponente Concilio) primum in Choro, Proceſſionibus, & quibuſvis alijs actibus locum, ſeu quam ipſe capere, & eligere voluerit, ſedem habere debet.

Seſſ. 25. c. 6. verbo Epiſcopis de reformat.

CAPUT III.

De Decano, & ejus Præeminentijs.

§. I.

CUjuſvis Cathedralis Eccleſiæ hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Decanus, Sacro Presbyteratus Ordine inſignitus exiſtat; ſin minus ad eam Dignitatem minime recipiatur; quamvis enim in præinſerta erectione hæc a Decano qualitas non requiratur, eadem tamen Sancta Synodus Provincialis Prælatos omnes, ut ibi quando, & quomodo fieri potuerit, Sancti Concilij Tridentini exhortationem opere compleant, in primis admonet, omnibusque ſibi ab hujuſmodi erectione collatis facultatibus (nulla excepta) fungens declarat; quod quoties officia, ſeu miniſteria per Capitulares, tam in Choro, quam ad Altare, ordine in tabula deſignando,

Seſſ. 24. c. 12. verbo hortatur etiam.

do, peragenda, aliquibus Præbendatis committi contigerit, qui, vel ea acceptare noluerint, vel ſemel acceptata ſuis locis, & tempore præſtare negligenter omiſerint; tunc Decanus, non ſolum rebelles, & negligentes mulctare, ſed etiam officia, vel miniſteria per eos omiſſa, alijs committere (habita officij, ſeu miniſterij hujuſmodi, ac Præbendati, cui commiſſum fuerat, defectusque, & negligentiæ ratione) poſſit, ac debeat.

§. II.

INſuper ad Decanum, quamdiu in Civitate fuerit, & non ad aliquem alium Capitularem, eoſdem Capitulares ad extraordinarium Capitulum (quod non niſi in gravibus negotijs, quæ ordinarium Capituli diem expectare non poſſint, fiat ſub juſta, & rationabili pœna) citare, & convocare pertineat; quoties autem ſimilia occurrerint, Decanus brevem negotij, ſeu negotiorum tractandorū rationem ſceptrigero, qui eandem Capitularibus exponat, in ſcriptis tribuat. Quod ſi negotia hujuſmodi talia fuerint, quæ, ut præfertur, explicari non debeant, tunc Capitulares ad gravia negotia vocari, dixiſſe ſufficiat; quod hæc Sancta Synodus ipſius Decani, vel ejus, qui, abſente eo, Præſidentiæ munus objerit, prudentiæ committit, juxta hujus Sanctæ Synodi Decreta in Sacroſancti generalis Concilij Tridentini obedientiam, & conformitatem edita.

Conſtit. Hiſpal. fol. 50.

Seſſ. 25. cap. 6.

§. III.

AD eundem ſimiliter Decanum negotia in Capitulo tractanda proponere ſpectet. Illo vero negotium quodvis ſibi per aliquem ex Capitularibus in-

carij, Capellani, atque ſervientes, reliquus denique Clerus ibi repertus, ſimiliter intrent, idemque recognitionis, & Obedientiæ ſignum Prælato exibeant.

§. IV.

PRocuratorem vero, qui poſſeſſionem prædictam electi nomine capturus venerit, Decanus, & Capitulum, Hymnum Te Deum Laudamus ſimiliter canentes, prætermiſſo Baldachino, a loco Capituli ad Chorum deducant, ipſumque primo in Sede Chori, ac deinde in Sede Capituli Archiepiſcopalibus ſedere faciant, ibique in obedientiæ debitæ Prælato, cujus ille Perſonam, & Juriſdictionem gerit, recognitionem ijdem Capitulares ordine ſuo cum decenti ſubmiſſionis, & reverentiæ demonſtratione ejuſdem Procuratoris, ut præfertur, ſedentis manum ſua quiſque manu dextera porrecta contingant, porrectamque manum ad ſe voluentes deoſculentur, & hoc ipſum reliqui beneficiati, & Parochi cum toto Clero faciant.

§. V.

UT Prælatus, capta per Procuratorem poſſeſſione, debita cum ſollemnitate recipiatur, Civitatem ingrediens, ſequens forma ſervetur.

§. VI.

IN primis, Decanus, & Capitulum, omnes, & ſingulos Præbendatos, & Parochialium Eccleſiarum Rectores, ac Beneficiatos, Priores quoque, & Conventus Religioſorum ejuſdem Civitatis, ut die, & hora ingreſſus prædicti cum ſuis Crucibus de more conveniant, præmoneri, citari, & vocari faciant; ac Pro-

Proceſſionis ordine una cum ipſius Cathedralis Eccleſiæ Cruce ingredienti Prælato obviam procedant.

§. VII.

PRius tamen idem Decanus, & Capitulum, & omnes Clerici, qui ad hoc congregari potuerint, ſuis mulis ſedentes, præcedente ejuſdem Capituli ſceptrifero, ſcetrumque ſuum manu gerente, debita ejus actus conformitate, & ordinatione ſervata, extra Civitatem, ad mediam leucam, vel eo minus, ad Præſidentis arbitrium, progrediantur, & ipſi Prælato, cum ad eum pervenerint, eodem, quo procedunt ordine, ſinguli, & reverentiam exhibeant, & illius manus deoſculentur; quo facto, omnes ad Eccleſiam, decentibus ad Proceſſionem veſtibus, præparandi, ſine mora redeant. Proceſſionis autem hujuſmodi initium omnes, tam ejuſdem Cathedralis Eccleſiæ, quam reliquarum Parochialium, Monaſticarum, & Eremiticarum Eccleſiarum, Hoſpitaliumque Cymbala hilari ſonitu prænuntient, & quandiu eadem Proceſſio duraverit, ſimiliter pulſentur.

§ VIII.

POſtquam ad Eccleſiam omnes pervenerint, Decanus, vel qui Præſidens fuerit, Pluviali indutus una cum duobus Miniſtris Diaconi, & Subdiaconi habitum, & inſignia gerentibus; reliqui vero Præbendati pretioſioribus Eccleſiæ Pluvialibus pariter ornati, Proceſsionis ordine, prævia ejuſdem Cathedralis Eccleſiæ Cruce, præcipuam ipſius Eccleſiæ januam, qua Prælato datur ingreſſus, egrediantur, ſicque procedant, quouſque Crux eadem ad certum fori locum

cum pretioso Faldistorio decenter ornatum pervenerit, quo loco accedens Prælatus genibus flexus, eandem Crucem, sibi per Præsidentem, ut præfertur, ornatum porrigendam deosculetur. Ad vitandam vero confusionem, antequam Prælatus emula descendat, eadem Processio ad Ecclesiam redeat, Præbendatis cum Choro Musicorum retro manentibus, qui Antiphonam; *Sacerdos, & Pontifex, &c.* in ordinario præscriptam concinant, & illa cum reliquis necessarijs pronuntiata, Hymnum *Te Deum Laudamus* alternatis versibus canentes, eodem Processionis ordine ad Ecclesiam regrediantur; in cujus ingressu idem Præsidens, ut supra ornatus, Aquæ benedictæ asperiorium Prælato, qui se, & circunstantes aspergat, illius manum deosculatus offerat; deinde ad Altare majus similiter ordinati procedant, ubi Prælatus super pavimentum Faldistorio coopertum, dum Antiphona in ordinario descripta, cum versibus dicitur, genua flectat; quibus dictis Prælatus inde surgit, & eisdem Capitularibus comitantibus, Altare majus ascendat, ibique omnibus astantibus Episcopalem benedictionem impendat, & inde sollemnitate, Cruce, & Processione hujusmodi prætermissis, domum suam, eisdem comitantibus, adeat.

CAPUT II.

De Loco Capitularium.

§. I.

QUoniam juxta constitutiones, & ordinationes, in hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Erectione conditas; quinque Dignitates, Decanus videlicet, Archidiaconus, Cantor, Scholasticus, & Thesaurarius; decem quoque Canonici, sex etiam integri, ac totidem dimidij Portionarij esse debent. Ideo hæc Sancta Synodus decernit, & mandat, ut hi omnes in Capitularibus ipsorum Congregationibus ordine infra scripto sedeant. In primis quidem Decanus ad sedis Prælato destinatæ latus dextrum, & pones Decanum Cantor, ac tertio loco Thesaurarius, quinque deinde Canonici, tres postea integri, tres denique dimidij Portionarij, unus post alium, juxta traditæ cuique possessionis prioritatem, consideant. Ad sinistrum autem ejusdem Sedis Archiepiscopalis latus, primam Archidiaconus, secundam Scholasticus, quinque subinde Canonici, sex demum integri, & dimidij Portionarij sequentes successive sedes, servato ejusdem antiquitatis ordine, teneant.

Constitutio Hispalensis fol. 48. & fere consuetæ Granatensis.

§. II.

STatuit præterea eadem Sancta Synodus, ut Dignitates, Canonici, integri, ac dimidij Portionarij prædicti, in quibuscumque officiorum, tam Divinum Cultum, & Horarum Canonicarum celebrationem, quam reliqua per Capitulares agenda negotia concernentium, distributionibus, ac deputationibus, ordine superius descripto, juxta cujusque antiquitatem, nulla prorsus habita ratione, quo quisque Chori latere dextro videlicet, an sinistro locum teneat, inter se præferantur.

§. III.

IN Processionibus autem Presbyter celebraturus medius inter utrumque Chorum incedat; ita ut

xta venientis hujuſmodi Perſonæ qualitatem præparetur. Electo enim perſonaliter accedenti, faldiſtorium cum pulvinaribus, ac ceteris ad eum actum concernentibus, diſponatur. Procuratori autem tapeta, ſella, & pulvinar ad pedes collocetur. Electo præterea in eodem faldiſtorio Miſſale ſtatuatur, ut præſtandum ab eo juramentum præſtet, & ſub forma ſequenti.

§. II.

NOS P. Archiepiſcopus de Mexico juramus per Deum, & hæc Sancta Dei Evangelia, quod erectionem hujus Sanctæ Eccleſiæ Mexicanæ obſervabimus, & ſervari faciemus; conſuetudines bonas, & approbatas ejuſdem Eccleſiæ, in quantum non contrariantur prædictæ erectioni, Sacris Canonibus, & Sancti Concilij Tridentini Decretis, & Provincialis Synodi Mexicanæ editis Conſtitutionibus manu tenebimus, juraque noſtræ Dignitatis, & Eccleſiæ, Sponſæ noſtræ in nullo infringere pro viribus conabimur. Semper præ oculis habentes verum Dei obſequium, & animarum profectum, prout ex debito noſtræ Paſtoralis ſollicitudinis tenemur. Ita nos Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. III.

CUjuſmodi juramentum Procurator, & qui poſſeſſionem electi nomine capturus acceſſerit, præſtare teneatur. Quo præſtito, Capitulares omnes, nemine dempto, Proceſſionis ordine Hymnum Te Deum laudamus ſollemniter decantantes, præcedentibus, tam ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis Cruce, quam Parochialium, Monaſticarum, Eremiticarumque Eccle-

cleſiarum Crucibus, una cum ipſarum Vicarijs, Parochis, Miniſtris, ac univerſo Clero, qui ad hoc præveniri debent. Electum ipſum ſub umbraculo, ſeu Baldachino per Dignitates, & in eorum defectum, per Præbendatos hujuſmodi Seniores ferendo, ad Chorum uſque comitentur. Quo cum perventum fuerit, Crucibus, Clero, & Monachis prædictis ad Chori fores detentis, Capitulares omnes electum adhuc ſub Baldachino procedentem, eodem ordine comitantes, Chorum ingrediantur, eum denique electum in Sede Epiſcopali, in ſignum poſſeſſionis, per duos ex Dignitatibus antiquiores Beneficiatos collocent. Procuratorem vero duo per Præſidentem deputandi Capitulares, (ſollemnitate, ac Proceſſione hujuſmodi prætermiſſis) factaque in ipſo actu demonſtratione, quæ Perſonam propriam a ſubſtituta diſtinguat, in eadem Archiepiſcopali Sede conſtituant. Quibus peractis, ordine, Proceſſione, ac forma præmiſſis, ad locum Capituli ijdem Capitulares revertantur; ibique electum in Archiepiſcopali ejuſdem Capituli Sede, modo præſcripto, collocent; ac tunc Decanus, vel qui in ejus abſentia præſederit, ſurgens a loco ſuo, & ad ſedem eandem magna cum obſervantia, & reverentia accedens, flexis genibus, electo, ut præfertur, ſedenti manum deoſculetur, eoque ſigno ipſum in Dominum, Prælatum, & Paſtorem recipiat, ac eidem, ut tali debitam præſtet obedientiam; idemque ipſum modo, & forma prædictis reliqui Capitulares, ſervato antiquitatis ordine, faciant. Quibus effectis, aperta ejuſdem loci Capitularis janua, omnes Beneficiati, Parochi, Rectores, Vi-

sinuatum proponere nolente, vel differente, illud ipsum, hac decernente Synodo, quicumque Capitularis, petita prius a Capitulo licentia, proponere possit, id vero Decano, vel Præsidente hujusmodi impedire conante, datis ibi sine ulla scandali nota suffragijs, quod pars Capituli major deliberaverit, hoc fiat, & observetur.

§. IV.

UT autem debitus in Choro, & actibus Capitularibus ordo teneatur, sitque semper, qui absente Decano præsideat, & regat, eadem statuente Synodo, declaratur, ut absente Decano, Archidiaconus: hoc vero deficiente, Cantor: in hujus autem absentia, Scholasticus; in cujus defectum Thesaurarius in præsidentia succedat: absentibusque Dignitatibus, Canonicus, vel Præbendatus antiquior ubique præsideat.

§. V.

STatuit tamen, & ordinat eadem Sancta Synodus, ut nullus ex Capitularibus, quamtumvis (absente Decano) præsidere valeat, nisi quandiu sede sua eminenti sederit, præsidentiæ munere fungatur. Declarans nihilominus, hoc statuto, Decanum, cui juxta præmissæ erectionis tenorem Præsidendi in Choro Dignitas, & præeminentia competit, non comprehendi; sed ipsum in quovis Chori loco existentem præsidere posse, extra Chorum tamen, hujusmodi, quamvis in Ecclesia existat, non præsidere. Decani autem defectus, vel excessus, si quos ille in suo officio commiserit, per Capitulares plene congregatos, habita loci, ac Dignitatis ejus debita ratione, in Capitulo advertantur, & corrigantur.

CAPUT IV.

De Archidiacono.

§. I.

QUilibet, tam Metropolitanæ, quam cujusvis in hac Provincia constitutæ Cathedralis Ecclesiæ Archidiaconus, qui, vel in altero jurium, vel in Theologia saltem Baccalaureus graduatus esse debet, quæcumque sibi per suprainsertam erectionem concessa, & declarata sunt, præstare, & exercere potest. Prælatus tamen, cum potuerit, Sancti Concilij Tridentini exhortationem opere compleri faciat.

Sess. 24. c. 12. verbo Archidiacon. de reform.

CAPUT V.

De Cantoris officio, ac Dignitate.

§. I.

CAntori vero præterea, quæ in præfata erectione præcipiuntur, & injunguntur, cujuslibet hebdomadæ Tabulam, seu matriculam ab omnibus observandam præscribere, seu præscribi facere, & quæ quibusque hebdomadæ diebus recitanda, celebranda, seu dicenda sint, animadvertere tam Dignitatibus, & Canonicis Missas, quam integris, ac dimidijs Portionarijs Evangelia, Passiones, Epistolas, Lectiones, ac Lamentationes, quam etiam

Conflit. Hispal. fol. 53.

Capparum gestationem, servato antiquitatis ordine, & habita officiorum hujusmodi alternatione, committere per novam hujus Sanctæ Synodi declarationem deinceps incumbat.

§. II.

AD cujus etiam, vel ejus locum tenentis, succentoris Officium, Iatroitorum versus, Alleluyas, Responsoria, Antiphonas, Prophetias, ac Cerei Paschalis benedictionem, per præfixum in matricula, seu Tabula hujusmodi distributionis ordinem commendare; Capellanos præterea servientes, & Chori Ministros, qui tamen omnes eidem reverenter obedire tenentur, circa debitam Divino Cultui, ac Sacris Officijs decentiam, & compositionem, deficientes, aut negligentes corrigere pertineat: Cantori autem in præmissis deficienti, vel excedenti, justam pro culpæ modo, attenta ejus Dignitate, correctionem in Capitulo, vel extra illud Decanus adhibeat.

CAPUT VI.

De Scholastici Dignitate.

§. I.

QUamvis juxta præcisam præscriptæ erectionis formam, Scholasticum, vel in altero jurium, vel in artibus Baccalaureum esse sufficiat, hæc tamen Sancta Synodus Provincialis Sacrosancti Concilij Tridentini (cui se conformat) dispositionem exacte in posterum præcipit observari, eidemque Scholastico in primis injungit, ut, quoties

Sess. 23. c. 18. verbo de cetero de reformat.

ties illi a Capitulo commissum fuerit, quascumque ejusdem Capituli nomine litteras, seu Epistolas notet, scribat, easque solito Capitulari sigillo, in capsa sub tribus clavibus, quarum una penes Decanum, vel ejus locum præsidentem, altera penes eundem Scholasticũ, ac tertia penes ipsius Capituli Secretarium existat, servando, sigillet; quibus eadem Sancta Synodus etiam mandat, ut non nisi indubitatas, ac totius, vel majoris, saniorisque partis Capituli, Fide, ac testimonio probatas litteras, ex quibus nullum Prælato, seu Capitulo damnum, vel præjudicium obvenire posse credatur, sigillare præsumant, aut sigillent. Hujus autem mandati transgressores debitæ punitionis rigori subjaceant.

Ex Constit. Hispal. fol. 56.

CAPUT VII.

De Thesaurario.

§. I.

THesaurarius, cui, tam quæ in prædicta erectione, quam, quæ in hujus Sanctæ Synodi cæremoniali, & decretis ordinata reperiuntur, incumbunt, ea pariter cum sequentibus observet, ac præstet. Pro Candelarum benedictione die Purificationis Beatæ Mariæ facienda, ceræ quantitatem, ac distributionis formam a Prælato simul cum Decano, & Capitulo præscribendam teneat. Quæcumque reliquiaria, reliquias, ornamenta, Aurum, Argentum, aliaque Ecclesiæ bona, quæ pro tempore empta, restaurata, & constituta fuerint, sub expresso rei cu-

jusque pondere, valore, dispositione, & qualitate sibi per inventarium consignanda recipiat. Coadjutores quoque suos Sacristas idoneam pro ijs, quæ receperint, cautionem ad eorumdem Prælati, & Capituli beneplacitum præstare faciat.

CAPUT VIII.

De Canonicis.

§. I.

CUjuscumque sub hoc Archiepiscopatu, & Provincia constitutæ Cathedralis Ecclesiæ Canonici qualitates in supra memorata erectione præscriptas habeant; curent tamen diligenter Prælati, ut ubi, & quando commode fieri potuerit, juxta Sancti Concilij Tridentini dispositionem, saltem dimidia eorum pars, vel in Sacra Pagina, vel in jure Canonico Doctores, aut Magistri, aut Licenciati existant; quibus Missas Conventuales, exceptis ijs, quæ ad Dignitates pertinent, secundum Breviarij, & Missalis ex ejusdem Concilij Tridentini decreto Editorum formam; Tabellæ quoque desuper ordinandæ, ac Cæremonialis, per hujusmodi Sanctam Synodum Provincialem constituti, ab omnibus, quos illud concernet, respective observandi dispositionem, & ordinem dicere incumbat.

Sess 24. c. 12. verbo hortatur de reformat.

CAPUT IX.

De Integris, ac dimidijs Portionarijs.

§. I.

INTEGRI, ac dimidij Portionarij qualitatibus in præmissa erectione memoratis ornentur, & injunctis ab eadem muneribus singuli diligenter incumbant: Circa suffragia vero per eos, in quibusvis actibus, & congregationibus Capitularibus ferenda, tam præfatæ erectionis, quam litterarum executoriarum in contradictorio Judicio desuper expeditarum ordo, & forma servetur.

§. II.

QUI omnes Dignitates, Canonici, integri, ac dimidij Portionarij, Capitulares supra relati Præbendas suas per quotidianas distributiones, juxta ejusdem erectionis dispositionem, pro parte singulis eorum assignata, tam in fructuum decimarum redditibus, quam in anniversariorum, funerum, & aliorum manualium, & obventionum emolumentis lucrentur.

CAPUT X.

De Decimarum partibus ad Prælatum, Capitulum, Fabricam, Hospitale, & Servientes pertinentibus.

§. I.

AD tollendum omne dubium, litesque, ac dissentiones, quæ in reddituum divisione, ac distri-

ſtributione oriri poſſent, hæc Sancta Synodus ordinat, declarat, & mandat, ut tam de quarta Prælatum tangente, quam de alijs partibus ad Capitulum, Fabricam, Hoſpitale, Regiam Majeſtatem, Servientes, & Officiales ſpectantibus, id omnino fiat, quod præfatæ erectionis, ordinationes, & ſtatuta diſponunt. Quæ fundamentalis quidem, & quaſi primaria lex eſſe debet, qua omnes, & ſingulæ hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Cathedrales Eccleſiæ, abſque ullius rei defectu, vel exceſſu, regantur, & gubernentur.

CAPUT XI.

De Forma in admittendis ad poſſeſsionem Præbendatis habenda.

§. I.

Seſſ. 24. c. 12. de reform. & motu Pij IV.

QUando aliquis (Dignitas, Canonicus, vel Portionarius, qui Regiæ Majeſtatis præſentationem, & Ordinarij collationem, ac factæ, per eum juxta Sancti Concilij Tridentini formam, Fidei profeſſionis certificationem habeat) noviter admittendus acceſſerit. Decanus, ſi in Civitate fuerit, ſinminus Chori Præſidens ad tradendum Perſonæ, ſic accedenti, ejus, quam petit Præbendæ poſſeſſionem, Capitulares ad Capitulum per diem ante vocari, præcipiat.

§. II.

Ex conſuetu Granatenſ.

DEinde Capitulares omnes, per eorum ſceptrigerum (qui qualiter eos, qui in Civitate fuerunt, vocaverit, Fidem faciat) convocati, & in Capi-

pitulo, prout de uſu, & conſuetudine habent, congregati, Præbendandum hujuſmodi ad locum Capituli ingredi jubeant, qui ſtans in medio Aulæ Capitularis nudo Capite, omnibus interim Dominis Capitularibus ſedentibus, & coopertis capitibus, hæc, vel ſimilia verba proferat.

§. III.

REgia Majeſtas me ad talem Præbendam, hujus Sanctæ Eccleſiæ, per promotionem, aut obitum talis N. ultimi illius poſſeſſoris vacantem, dignata eſt præſentare, cujus collationem, ſeu Canonicam Inſtitutionem mihi Illuſtriſſimus Dominus N. vel ejus Vicarius fecit. Dominationi veſtræ ſupplico, ut me ad illius poſſeſſionem admittat, nam quantum in me fuerit, huic Sanctæ Eccleſiæ, & in ea Dominationi veſtræ ſervire curabo.

§. IV.

HÆC loquutus, jurium ſuorum litteras, & documenta penes Secretarium Capituli præſentet, ac locum Capitularem egrediatur. Capitulares vero poſtquam præſentationem, inſtitutionem, ſeu collationem, reliquasque litteras, & documenta hujuſmodi (prævia deſuper opportuna conſultatione) viderint, & examinaverint, an tradenda ſit illi poſſeſſio, nec ne, ſolita ſuffragia ferant, ac de poſſeſſionis traditione deliberati, duo Commiſſarij, Dignitas (videlicet) & Canonicus nominentur, perquos ipſe accedens, a Secretario Capituli admonendus, ſuperpellicio, & juxta temporis infra dicendi exigentiam Cappa Chori indutus, ad capiendum ſedis ſuæ poſſeſſionem in Chorum deducatur, qua ibi capta, ad

Capitulum reducatur, similem in eo Fidei professionem sub juramento facturus, quam coram Prælato, vel ejus Vicario fecerit, cum Canonicam ejus Præbendæ institutionem sibi ab eo fieri obtinuit, ac proinde coram Decano, vel in ejus locum Præsidente, flexis genibus, manibusque super Missali positis, constituator, & juxta Sancti Concilij Tridentini dispositionem, ac motus proprij felicis recordationis Pij Papæ IV. tenorem juret, & profiteatur in forma sequenti.

Sess. 24. c. 12. & Motus Proprius Pij IV.

§. V.

EGO N. firma Fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet, Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, Factorem Cœli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesu-Christum Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula: Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero; Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex MARIA Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et Resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in Cœlum: Sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem: Qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector.

Item, Sacram Scripturam, juxta consensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto. Nec eam unquam, nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere, & proprie Sacramenta novæ legis a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extrema-unctionem, Ordinem, & Matrimonium. Illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse.

Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ Ritus, & in supra dictorum Sacramentorum sollemni administratione, recipio, & admitto.

Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione, in Sacrosancta Synodo Tridentina diffinita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis; atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramen-

mento esse vere, realiter, & substantialiter Corpus, & Sanguinem, una cum humanitate, & divinitate Domini nostri Jesu-Christi; atque conversionem totius substantiæ Vini in Sanguinem; quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor enim sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi.

Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas Fidelium suffragijs juvari. Similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes venerandos, atque invocandos esse; eosque Orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas, firmiter assero. Imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse; ac eis debitum honorem, & venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse; illarumque usum Christiano Populo maxime salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco. Romanoque Pontifici, Beati Petri Apostolorum Principis Successori, ac Jesu-Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, & præcipue a Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, diffinita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor. Simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & Anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & Anathematizo.

Hanc

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissime, Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque a meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in meo munere spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. VI.

QUI præterea Præbendatus, ad Præbendæ hujusmodi possessionem admissus, singulari se jurejurando astringere teneatur, in forma sequenti.

Ego N. hujus Almæ Ecclesiæ juro per hæc Sancta Dei Evangelia, quod ab hac hora in antea obediens ero omnibus constitutionibus, statutis, & consuetudinibus laudabilibus prædictæ Sanctæ Ecclesiæ; easque in omnibus, & per omnia observabo. Contra eas, & jura dictæ Ecclesiæ directe, vel indirecte scienter non me opponam. Juramenta, & secreta Capituli nemini pandam. Veram obedientiam, & reverentiam, jure debitam Illustrissimo, & Reverendissimo Domino hujus Sanctæ Ecclesiæ Præsuli, exhibebo. Honorem, & utilitatem dictæ Ecclesiæ in omnibus, & per omnia procurabo. Conspirationes, Monipodia, & Conventicula, tum contra Reverendissimum Dominum Antistitem existentem, & futuros Successores ejus Canonice intrantes, tum contra Capitulares, & Beneficiatos Fratres meos, & eorum aliquem non procurabo, & quod in assequtio-

ne hujus Præbendæ non intervenit fraus, dolus, aut illicita pactio, vel Simoniæ labes directe, vel indirecte. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. VII.

HIS peractis, Ambo Domini Capitulares, Commissarij, ut Præfertur, nominandi, si Præbendatum hujusmodi ad Chorum non deduxerant, deducant, eumdemque in ipsa Dignitatis, Canonicatus, vel Portionis, in qua successerit, sede in signum possessionis collocent, ibique in libro legere, servatisque omnibus sollemnitatibus necessarijs, & opportunis, faciant. Quem deinde ad idem Capitulum redeuntem similiter comitentur, & in Capitulari sede illi debita, constituant. Ipsumque denique Capitulares omnes in signum fraternitatis, ad amplexum, & pacis osculum accipiant, eique de omnibus, & singulis fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis ad eam Præbendam pertinentibus, integre respondere mandent & publicum de præmissis omnibus instrumentum petenti, confici, ac dari, decernant.

CAPUT XII.

De modo ad hoc, ut Præbendati noviter recepti sciant Cæremonias, servando.

§. I.

Const. Hispal. c. 11. fol. 78.

EXPEDIT plurimum, ut Præbendati in ijs maxime, quæ sibi circa Divini Cultus ministerium, & Præbendarum suarum servitium agen-

agenda sunt, optime instructi existant. Idcirco eadem Synodo statuente, decernitur, & ordinatur, ut quilibet Præbendatus, cum primum receptus fuerit, non solum ordinum suorum Cæremonias in Missali ex Decreto Sancti Concilij Tridentini edito, præscriptas; sed eas, quæ Officij Divini recitationem, Chori quoque Cantum, & ordinem concernunt frequenti horum statutorum, & Cæremonialis nostri lectione, addiscat, & calleat. Ad quod etiam per Cæremoniarum Magistrum (ex hujus Sanctæ Synodi Provincialis simili Decreto deputandum) in titulo de celebratione Missarum examinetur. Nec prius in eis, ac debito Præbendæ suæ officio sufficienter instructus esse credatur, quam ejusdem Cæremoniarum Magistri fide, ac testimonio probetur. Quod si sex mensibus, a die captæ per eum possessionis elapsis, Cæremonias, ac debitum Præbendæ suæ ministerium ignoraverit, & negligens in addiscendo fuerit, ad id a Prælato, cujus in hoc conscientia oneratur, per rigorem opportunum, usque ad Beneficij suspensionem, & fructuum privationem, compelli possit, & debeat.

CAPUT XIII.

De ijs, quæ Præbendati, & alij Ministri in Divini Cultus ministerio, ac Beneficiorum, Officiorumque suorum exercitio agere debent.

§. I.

Circa Officium in Choro exercendum pie sanxit

QUONIAM opportunus Præbendarum, & Beneficiorum, in Cathedralibus, ac Porochialibus

Conc. Milan. 5. tit. quæ ad Divina Officia pertinent.

Ecclesijs existentium usus in eo consistit; ut Præbendati, ac Beneficiati hujusmodi, juxta Breviarij, Missalisque Romani dispositionem, Sacras Cæremonias cum decentia, honestate, ornatu ea, quæ Dei Ministros decet conformitate, observent, ac teneant: statuit propterea, & præcipit hæc Sancta Synodus, ut omnes hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Prælati, Cathedraliumque, & Parochialium Ecclesiarum Capitula, Parochi, Vicarij, Beneficiati, & Ministri, quæcumque ad hunc finem in Cæremoniali, ac præscriptis statutis ex ejusdem Sanctæ Synodi Provincialis Decreto editis, ordinata, statuta, & decreta sunt, sub pœnis in eis contentis, inviolabiliter custodiant, & exequantur.

CAPUT XIV.

Qualiter omnes Cathedralium Ecclesiarum Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori gestare debent.

§. I.

Const. Hispal. c. 12. fol. 80. Santiago c. 3. Const. de Granat. Conc. Limens. 2 anni 1567. cap. 63. fol. 16. 2. pag. De origine, & fundamento harum Capparum, quæ nigro vocantur (capa de Coro) loquitur Ioann. Trullo in regul. Canonic. regul. lib. 1. c. 12. n. 6. & 7.

CUM in Cathedralibus Hispaniæ Ecclesijs per Sanctas Constitutiones receptum, & observatum reperiatur, ut omnes illarum Præbendati, certis anni diebus Superpellicijs induti Cappas nigri coloris ad Chorum destinatas superinduantur, idemque in hoc Archiepiscopatu, & Provincia laudabili semper consuetudine invaluerit, & quæ in Metropolitanis, præcipuisque Regnorum Castellæ Ecclesijs usu, & observantia vigent, maxime decent in

his etiam partibus immutabili Constitutione servari: Idcirco hæc Sancta Synodus omnibus, & singulis Præbendatis hujusmodi ordinat, ac præcipit, ut ad Horas Canonicas, Missas, Processiones, Divinum Officium, & quotiescumque prævia sublimi Cruce Capitulariter processerint, Superpellicijs ornati prædictas Chori Cappas gestare teneantur, diebus nimirum, & forma sequentibus.

§. II.

IN primis, ad vesperas commemorationis defunctorum Capitulares omnes Christiana (quæ ipsos decet) Majestate, atque modestia compositi, Processionis ordine Chorum exeuntes, præcedente eorum sceptrigero, ad Sacristiam, ut ibi sua quisque Cappa induatur, accedant; ac deinde Cappis hujusmodi induti, simili Processionis ordine ad Chorum redeant; in eoque vesperas defunctorum exordiantur, a quo die usque ad Sabbatum Sanctum exclusive eisdem Cappis utantur, præterquam ad primas vesperas, & per totum diem cujuslibet intrascriptarum festivitatum, eo tempore occurrentium, quæ sunt.

§. III.

NATIVITAS Domini, incipiendo ab ejus Vigilia, cum duobus sequentibus diebus Sanctorum Stephani Prothomartyris, & Joannis Evangelistæ,

Circuncisio / Epiphania DOMINI.

Purificatio
Assumptio
Conceptio
Præsentatio
Expectatio Partus
} BEATÆ MARIÆ.

Festa Sanctorum Apostolorum { Andreæ. Thomæ. Mathiæ.

Translatio Corporis S. Jacobi Apostoli, Patroni Hispaniarum.

Festum S. Josephi, Patroni Novæ Hispaniæ, cum die octava.

Festum S. Thomæ Aquinatis.

Dominica Palmarum ad Processionem tantum.

§. IV.

CAPPÆ vero per Præbendatos, ut præfertur, gestandæ, ex laneo stamine subtili, quod vulgo *Anascote, seu Burato*, dicitur, aut quavis alia non inhonesta tela nigri coloris efficiantur, prætermissis curiositatibus, fulcimentis, *Aforros* nuncupatis, præterquam in Cucullo, & oris anterioribus, quæ (ut moris est) aut Raso, aut Bombycino serico fulciri possint, quibus etiam cauda honestæ longitudinis accedat, quæ, nisi in Processionibus, comitatibus, & actibus publicis, in quibus demitti, & extendi solet, plicata semper feratur. Capitularis autem, qui præsignatis diebus in assistentia Divini Officij Cappa hujusmodi usus non fuerit, Processionis, & actus, in quo sic defecerit, emolumenta, & fructuum distributionem, quam alias lucraturus erat, amittat; ac si contumacia creverit, mulctatio quoque convenienter crescat, super quo Præsidentis in Choro conscientia oneratur.

CAPUT XV.

De respectu, & obedientia debita Præsidenti, ac de ejus officio.

§. I.

Ex Consueta Granat. c. 27. & 28.

SI, dum Divina peraguntur officia, Præsidenti, cui in rebus tunc occurrentibus necessaria, & opportuna providere incumbit, debita non deferatur obedientia, omnis proculdubio celebrationis ordo, non sine magno Christiani Populi scandalo confundetur. Quapropter hæc Sancta Synodus statuit, & mandat, ut omnes Beneficiati, Capellani, Cantores, & Chori Ministri cujusvis status, aut conditionis existant, Præsidenti in his, quæ circa Divina Officia mandaverit, absque ulla prorsus excusatione, aut repugnantia pareant. Si quis autem (quod absit) verbo, aut alio quovis modo Præsidenti non obtemperaverit, arbitrio Capituli, habita inobedientiæ, & scandali ratione, ab eodem Præsidente mulctetur, cui tamen eadem Sancta Synodus in primis injungit, ut quæcumque agenda sint, modestis, & ab injuria alienis verbis mature discernat, atque præcipiat, quod si hac in parte idem Præsidens nimis excesserit, res ad Prælatum (ut de opportuna emendatione, ac remedio provideat) deferatur.

§. II.

PRæsidens matutino tempore, priusquam ad primam pulsari finiatur, ad Ecclesiam veniat, ejusque

que munditiam, tum in Altaribus, tum in Choro, qui quotidie verri, ac æstivo tempore etiam rigari debet, tum quoque in sedibus per ejusdem Chori pueros in Tabula designandos, etiam quotidie, tergendis diligenter inspiciat. Deinde Chorum primus omnium ingressus, antequam incipiantur officia, ad aliorum axemplum, juxta sedem suam genua flectat, & Punctatorem ad primam Chori sedem genibus flexum existere, ac omnes cum silentio intrare, genua flectere, ac supra scriptis Cæremonijs uti procuret; Galerum, aut ligneos calceos, aut quemvis alium indecentem habitum gerentes Choro prohibeat, neminem, nisi Superpellicio indutum, aut Chorum ingredi, aut inter Chorum, & Altare majus, dum + Divina Officia celebrantur, transire permittat; & in universum, suum quemque munus, & Officium, tam in Choro, quam in Ecclesia, quam etiam ubicumque Capitulum convenerit, præstare, prout æquum est, faciat. Silentium denique, a quo decens, vel indecens Chori ministratio pendet, ab omnibus servari, loquentes monendo, ac in ipso rationum tempore horarum emolumenta ijs, quos propter defectus hujusmodi mulctaverit, deduci videndo super omnia intendat. Ac proinde suam quemque tenere sedem, vetita unius loci in alium migratione, præcipiat; ita ut quantum Chori capacitas permiserit, singulis Beneficiatis singulæ sedes, hinc inde vacent, quo silentij fiat observatio facilior, & Chori plenitudo major appareat. Quemcumque ab alio discedere, utpote colloquentem, aut alia ex causa jusserit, eundem non obtemperantem unius horæ mulctet emolumentis.

Ad

+ Cum chorus in medio Ecclesiae stat; utique

Ad Hymnum: *Te Deum laudamus* Psallentes Choro contineat, ne ipsum solum ibi manere contingat. Duo quoque Scamna tapetibus strata, pro Sacris concionibus audiendis, antequam incipiatur prima; unum vero simili tapete ornatum ante horam vesperarum, quoties in eis futuri sunt Cappigeri, afferri, & opportuno tempore apponi faciat. Patentes Ecclesiæ fontes, singulis diebus Dominicis mundari, & Aquam benedictam (quæ eisdem singulis Dominicis diebus benedicatur) semper continere provideat, ac suis omnes officijs, quando, & quomodo oportet, incumbere, accurate præcipiat. Egrediendi denique, Chorum ijs dumtaxat, qui juxta præscriptæ erectionis tenorem urgenti aliqua necessitate laboraverint, licentiam concedat.

CAPUT XVI.

De ijs, quæ Cæremoniarum Magister erga ingredientes Chorum præstare tenetur.

§. I.

Ex Ecclesia Cõpostelana a c. 17. usque ad c. 22.

CÆremoniarum Magistro, Personis, tam secularibus, quam aliarum Cathedralium Ecclesiarum Capitularibus, quibus ex Sanctæ hujus Synodi permissione Chorum ingredi licet, obviam exire, easque ad locum ubi sessuræ sint, qua decet modestia, urbanitate, ac reverentia comitari, & in earum sedibus collocare, incumbat. Difficultatem vero, seu dubitationem (siqua in hoc rerum genere orta fuerit) idem Cæremoniarum Magister cum

que munditiam, tum in Altaribus, tum in Choro, qui quotidie verri, ac æstivo tempore etiam rigari debet, tum quoque in sedibus per ejusdem Chori pueros in Tabula designandos, etiam quotidie, tergendis diligenter inspiciat. Deinde Chorum primus omnium ingressus, antequam incipiantur officia, ad aliorum axemplum, juxta sedem suam genua flectat, & Punctatorem ad primam Chori sedem genibus flexum existere, ac omnes cum silentio intrare, genua flectere, ac supra scriptis Cæremonijs uti procuret; Galerum, aut ligneos calceos, aut quemvis alium indecentem habitum gerentes Choro prohibeat, neminem, nisi Superpellicio indutum, aut Chorum ingredi, aut inter Chorum, & Altare majus, dum + Divina Officia celebrantur, transire permittat; & in universum, suum quemque munus, & Officium, tam in Choro, quam in Ecclesia, quam etiam ubicumque Capitulum convenerit, præstare, prout æquum est, faciat. Silentium denique, a quo decens, vel indecens Chori ministratio pendet, ab omnibus servari, loquentes monendo, ac in ipso rationum tempore horarum emolumenta ijs, quos propter defectus hujusmodi mulctaverit, deduci videndo super omnia intendat. Ac proinde suam quemque tenere sedem, vetita unius loci in alium migratione, præcipiat; ita ut quantum Chori capacitas permiserit, singulis Beneficiatis singulæ sedes, hinc inde vacent, quo silentij fiat observatio facilior, & Chori plenitudo major appareat. Quemcumque ab alio discedere, utpote colloquentem, aut alia ex causa jusserit, eundem non obtemperantem unius horæ mulctet emolumentis.

Ad

+ Cum chorus in medio Ecclesiae stat; utique

Ad Hymnum: *Te Deum laudamus* Psallentes Choro contineat, ne ipsum solum ibi manere contingat. Duo quoque Scamna tapetibus strata, pro Sacris concionibus audiendis, antequam incipiatur prima; unum vero simili tapete ornatum ante horam vesperarum, quoties in eis futuri sunt Cappigeri, afferri, & opportuno tempore apponi faciat. Patentes Ecclesiæ fontes, singulis diebus Dominicis mundari, & Aquam benedictam (quæ eisdem singulis Dominicis diebus benedicatur) semper continere provideat, ac suis omnes officijs, quando, & quomodo oportet, incumbere, accurate præcipiat. Egrediendi denique, Chorum ijs dumtaxat, qui juxta præscriptæ erectionis tenorem urgenti aliqua necessitate laboraverint, licentiam concedat.

CAPUT XVI.

De ijs, quæ Cæremoniarum Magister erga ingredientes Chorum præstare tenetur.

§. I.

Ex Ecclesia Cõpostelana a c. 17. usque ad c. 22.

CÆremoniarum Magistro, Personis, tam secularibus, quam aliarum Cathedralium Ecclesiarum Capitularibus, quibus ex Sanctæ hujus Synodi permissione Chorum ingredi licet, obviam exire, easque ad locum ubi sessuræ sint, qua decet modestia, urbanitate, ac reverentia comitari, & in earum sedibus collocare, incumbat. Difficultatem vero, seu dubitationem (siqua in hoc rerum genere orta fuerit) idem Cæremoniarum Magister cum

ac reliqua figurato cantu hujuſmodi decantanda eligere, ac deſignare; ita ut illa, & non alia cantari debeant; eidem propterea injungitur, ut quemadmodum quæ ipſe compoſuerit cantari, prout æquum eſt, faciet: ſic etiam quæ ab alijs inſignibus muſicis compoſita repererit, ſimiliter cani faciat, cum in hac celebri Eccleſia, ad quam undecumque concurritur, omne muſicorum genus, a diverſis autoribus adinventum cantari deceat, quo Cantores in cujuſvis generis muſica exercitentur, atque adeo aſſueſcant, & peritiores evadant.

§. III.

OPortet etiam, ut a Cantoribus, Tibicinibus, & Chori miniſtris, eidem Capellæ Magiſtro in ejus officio reverenter pareatur, & ideo eadem Sancta Synodus præcipit, & mandat, ut quod idem Capellæ Magiſter Cantoribus, & Chori miniſtris decantandum, Tibicinibus vero, & Organiſtæ ſonandum commiſerit, ac quibuslibet illorum quidpiam, vel ad Chori Faciſtorium dicere, vel ſuper cantu firmo contrapunctum facere, vel ad Organi ſonitum concinere, vel denique in reliquis ad ejuſdem Magiſtri officium pertinentibus injunxerit, id ipſum ab omnibus, & ſingulis ſupra dictis, ſine aliqua excuſatione, aut mora perficiatur. Qui vero ejuſdem Magiſtri commiſſa, & injuncta hujuſmodi non egerit, Præſidentis arbitrio mulctetur.

§. IV.

PRæcipit ſimiliter eadem Sancta Synodus, ut ſingulis Dominicis, & alijs obſervari ſolitis feſtivis

vis diebus, in quibus ad Organi ſonitum Canendum fuerit, idem Capellæ Magiſter, & Cantores initio tertiæ, & veſperarum, videlicet ad *Deus in Adjutorium meum*, &c. Chorum ingrediantur, ut tam ad Antiphonam *Aſperges*, quam ad Pſalmodiam, & etiam ad contrapunctum ſuper eiſdem Pſalmis intonandum prompti, & parati exiſtant. Quod ſi vel Capellæ Magiſter, vel Cantores hujuſmodi prædicto tempore ingreſſi non fuerint, attento parvo eorum ſalario, moderate mulctentur.

§. V.

UT autem Cantores dexteriores evadant, ordinat eadem Sancta Synodus, ut ij (quos Capellæ Magiſter inſtructione egere dixerit, lectioni muſicæ, de qua ſuperius ſit mentio, intereſſe teneantur) qui vero ex ſupra dictis lectioni hujuſmodi, niſi ob adverſam valetudinem, vel abſentiam, ab hac Civitate de legitima licentia factam, defuerit, Præſidentis arbitrio etiam moderate mulctetur.

§. VI.

ET quoniam ſæpe contingit, unico abſente Cantore, Chorum muſicorum imperfectum manere, ac proinde decentem ſollemnitatibus ornatum, & ſplendorem deſiderari: et experientia docet, ex aliquorum Præbendatorum (qui etiam Cantores ſunt) abſentia, notabiles interveniſſe defectus: Idcirco Sancta hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, ut nulli Præbendato Cantoris munus habenti, vel ad veſperas, vel per totum cujuslibet feſtivitatis muſicam requirentis diem, capere requiem liceat; ſed Præbendati hujuſmodi, qui Cantorum ſalario fruuntur,

que, ac Tibicines semper, ut solent (nisi aliud Processio postulaverit) intersint. Omnes autem ordine suo euntes, ac Divinis Officijs assistentes, & debitis Cæremonijs, & opportuno silentio utantur: qui vero, cum collateralibus colloquutus fuerit, vel nutibus, ac signis luserit, aut alias quomodolibet contra præmissa fecerit, Præsidentis arbitrio mulctetur.

§. II.

ET quoniam ratio postulat, ut Capitulum competentem locum, ac sedem habeat, ubi Divinis Officijs assistere possit, eadem Sancta Synodus Cæremoniarum Magistro, decentem hujusmodi locum prævidendi; ac majori Sacristæ, ut Scamna, & tapeta, ubi Capitulum ordine suo sedeat, & Divinis Officijs intersit (Ita ut neque in his, neque in alijs sedibus, die Corporis Christi, & illius octavis apponi solitis, aliquæ Seculares, vel etiam Ecclesiasticæ Personæ sedere præsumant) deferri faciat, præcipiendi curam, in primis injungit.

CAPUT XVIII.

De Magistri Capellæ officio, & Cantoribus.

§. I.

Ex Eccl. Compostel. a. c. 24. & ex Consuet. Granatens. c. 31.

EXPERIENTIA quotidiana satis constat, quantum oporteat Chori Ministros, & Cantores a Capellæ Magistro sufficienter instrui, & quæ unoquoque die cantu figurato canenda sint, ordinato ad id Facistorio prævideri, ut Divinorum Officiorum sollemnitas digno semper honore celebretur.

Qua-

Quapropter necesse est, ut idem Capellæ Magister, tam præmissis, quam alijs infrascriptis ad ejus officium ex hujus Sanctæ Synodi decreto spectantibus, operam suam diligenter impendat.

§. II.

IN primis, ut singulis non feriatis diebus statim post primam, quousque pulsari sinatur ad Missam, in loco intra Ecclesiam ad id specialiter designando, Scholam ad omnes, tam Beneficiatos, quam reliquos Cantores, & Ecclesiæ Ministros, atque servientes eo accessuros in cantu figurato, & contrapuncto docendum, & instruendum tempore, quo alia cantus firmi lectio per succentorem habenda non impediatur, habere debeat. Quoties autem, nisi ex causa infirmitatis, vel absentiæ a Civitate de Prælati, & Capituli licentia factæ, defecerit, juxta culpæ modum Præsidentis arbitrio mulctetur. Quandiu vero abfuerit, vel ægrotaverit, aliquem ex Cantoribus, judicio Præsidentis magis idoneum, qui in ejus locum præfatæ lectioni sine defectu præsit, substituat. Cui etiam eadem Sancta Synodus injungit, ut quæ diebus festivis præcipue sollemnioribus, ac majoris hebdomadæ officijs, Nativitatis quoque Domini die, ad matutinum figurato cantu celebrandis, canenda sunt, opportune a Cantoribus prævideri maxime curet; ne dum officium in Choro peragitur, defectus aliquis præsentis Populi aures offendat. Quod si ob hujus diligentiæ omissionem notabilis cantus dissonantia in Choro contigerit, idem Capellæ Magister ejus horæ, in qua sic defecerit, salario mulctetur. Quia vero ad eundem Capellæ Magistrum spectat, Missas,

Prælato, & in ejus absentia cum Præsidente pro tempore existenti conferat, ut quid potissimum agendum sit, decernatur, decretumque Magister hujusmodi sine aliquo defectu perficiat.

§. II.

QUI tamen, si vel in loci assignatione, vel in cujusvis alterius rei executione arbitrio suo quidvis aliud egerit, vel in aliquo defecerit, ejusdem Præsidentis Judicio mulctetur. Cum autem, nisi Cæremoniarum Magistro in ejus officio ab omnibus pareatur, convenientem Divini Cultus ordinem confundi oporteat: Idcirco hæc Sancta Synodus, quoscumque hujus, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Novæ Hispaniæ Prælatos nunc, & pro tempore existentes hortatur in Domino, ut quotiescumque per Cæremoniarum Magistrum de aliqua Cæremonia, vel laudabili cõsuetudine servari debita, admoniti fuerint, eundem benigne suscipiant, ac ejus animadversionem opere exequantur, ut & ipsi suis decenter officijs respondeant, & suo alios exemplo ad obediendum eidem Cæremoniarum Magistro moveant. Reliquis autem omnibus Beneficiatis, Capellanis, & Ministris Ecclesiasticis injungit, ac præcipit, ut ipsum Cæremoniarum Magistrum in ejus officio venerentur, eique morem gerant, qui ex supradictis contra fecerint, primo unius horæ, secundo integri diei, ac tertio unius hebdomadæ emolumentis mulctentur.

CA-

CAPUT XVII.

De Ordine per Capitulum Capitulariter egrediens servando.

§. I.

QUANDO Prælatus, & Capitulum aliquam Ecclesiam, vel Monasterium, vel Eremitorium Processionis ordine adiverint, solemniter exire, & procedere, ac Divinis Officijs ordine, atque silentio servatis assistere debeant, ut, & Sacrorum Rituum, quibus uruntur decentiæ satisfaciant, & quo magis totius Populi oculis exponuntur, eo majora Ecclesiasticæ honestatis documenta perhibeant; proinde hac Sancta Synodo decernente statuitur, & ordinatur, ut quoties Capitulares ab Ecclesia Processionis ordine, sive voti, sive funeris gratia, quomodolibet exierint, Superpellicijs ornati, ac pro temporis per hæc statuta superius designati exigentia, Cappis etiam superinduti, Capellanis similiter, & Ministris Superpellicia gerentibus, incedant. Quod si celebrandi alibi causa, Capitularis Processio fiat; pretiosioribus ornamentis ex conveniente eidem festivitati colore, Presbyter quidem Alba, & Pluviali indutus, solitoque birreto contectus, usque ad celebrationis hujusmodi locum, ubi planetam accipiat, Ministri vero Albis, Dalmaticisque præparati procedant. Si vero post meridiem hujusmodi Processionis ordo sit futurus, Presbyter, ac Ministri præscripta forma decorati progrediantur. Cantores quo-

Ex Eccles. Compostel. c. 28.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ea ipsa, ad quæ alij Cantores non Præbendati tenerentur, nisi hebdomadarij fuerint, ac propterea, in aliquo ejus hebdomadæ ministerio occupati existant, servare similiter debeant. Qui autem contra hanc ordinationem fecerint, mulctæ subjaceant.

§. VII.

INSUPER, idem Magister, & Cantores in omnibus Dominicis Paschalium festivitatum diebus, ad primas, & secundas vesperas Domini Sabaoth, in reliquis etiam Dominicis, & Beatæ MARIÆ festivitatibus observare solitis, ad primas vesperas, primum, tertium, & quintum Psalmum; ad matutinum vero Canticum *Benedictus*, alternis cum Organo Versibus ea musicæ differentia, quæ *fabordon* dicitur; Hymnum tamen, & Canticum *Magnificat*, tam ad easdem primas, quam ad secundas vesperas, totam quoque Missam, non solum in præmissis festivitatibus, sed etiam in alijs duplicibus majoribus similiter observari solitis, Cantu figurato Canere teneantur.

§. VIII.

PRÆTEREA, a prima die Sabbati Quadragesimalis usque ad Feriam tertiam majoris hebdomadæ inclusive Antiphonam *Salve Regina*, & tam in Nativitatis, & Epiphaniæ Domini diebus, quam in Assumptionis, ac Nativitatis Beatæ MARIÆ, & alijs pro tempore nominandis Festivitatibus Cantilenas rithmicas, devotas quidem, & honestas, ac per Prælatum approbatas, atque in Dominica Palmarum Passionem Domini, & in majori hebdomada primas ad matutinum Lamentationes, aliaque officia, eisdem in Tabula commitenda, cantare debeant.

STA-

STATUTORUM
PARS SECUNDA.
CAPUT I.
De Capitulis in Ecclesiâ habendis, illorumque tempore, & assistentiæ modo.

§. I.

DUOBUS cujuslibet hebdomadæ diebus, per Ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ erectionem designatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quacumque videlicet tertia Feria, ut de temporalibus ad mensæ Capitularis, & fabricæ bona spectantibus negotijs agant; qualibet quoque sexta Feria, ut de spiritualibus rebus, ad Divini Cultus reformationem pertinentibus differant. Ad illud vero, non nisi post Horarum Canonicarum Officium, nempe post primam, quousque tertia, vel sexta dicenda sit, vel post Missæ majoris celebrationem accedant: Ita ut tam ad Præbendarum, Beneficiorumque suorum obligationem, & scopum (qui Divinus est Cultus) quam ad congregationes Capitulares, quæ vel præscripto, vel Vespertino post horarum recitationem tempore haberi possunt, potius attendant.

Ex Eccl. Compostel. c. 95. 96. 97. 98. & 99.

Consueta Gran. c. 60. tit. del Cabildo.

Conc. Milan. 3. tit. de his, quæ ad Capitulū pertinent.

Conc. Compost. act. 2. D. 7. & Conc. Tolet. act. 3. c. 12.

Statutum Ecclesiæ Compostel. c. 93. & Limenf. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2. tit. de his, qui dignitates, personatus, aut Canonicatus habent, verb. Canonici.

§. II.

CUM primum locum Capituli ingressi fuerint, ad Sacram ibi propositam Imaginem singuli preces fundant, ac servato antiquitatis ordine, suo quis-

Iuvat Concil. Milan. 3. tit. de his, quæ ad Capitul. pertinent.

ea ipsa, ad quæ alij Cantores non Præbendati tenerentur, nisi hebdomadarij fuerint, ac propterea, in aliquo ejus hebdomadæ ministerio occupati existant, servare similiter debeant. Qui autem contra hanc ordinationem fecerint, mulctæ subjaceant.

§. VII.

INSUPER, idem Magister, & Cantores in omnibus Dominicis Paschalium festivitatum diebus, ad primas, & secundas vesperas Domini Sabaoth, in reliquis etiam Dominicis, & Beatæ MARIÆ festivitatibus observare solitis, ad primas vesperas, primum, tertium, & quintum Psalmum; ad matutinum vero Canticum *Benedictus*, alternis cum Organo Versibus ea musicæ differentia, quæ *fabordon* dicitur; Hymnum tamen, & Canticum *Magnificat*, tam ad easdem primas, quam ad secundas vesperas, totam quoque Missam, non solum in præmissis festivitatibus, sed etiam in alijs duplicibus majoribus similiter observari solitis, Cantu figurato Canere teneantur.

§. VIII.

PRÆTEREA, a prima die Sabbati Quadragesimalis usque ad Feriam tertiam majoris hebdomadæ inclusive Antiphonam *Salve Regina*, & tam in Nativitatis, & Epiphaniæ Domini diebus, quam in Assumptionis, ac Nativitatis Beatæ MARIÆ, & alijs pro tempore nominandis Festivitatibus Cantilenas rithmicas, devotas quidem, & honestas, ac per Prælatum approbatas, atque in Dominica Palmarum Passionem Domini, & in majori hebdomada primas ad matutinum Lamentationes, aliaque officia, eisdem in Tabula commitenda, cantare debeant.

STA-

STATUTORUM
PARS SECUNDA.
CAPUT I.
De Capitulis in Ecclesiâ habendis, illorumque tempore, & assistentiæ modo.

§. I.

DUOBUS cujuslibet hebdomadæ diebus, per Ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ erectionem designatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quacumque videlicet tertia Feria, ut de temporalibus ad mensæ Capitularis, & fabricæ bona spectantibus negotijs agant; qualibet quoque sexta Feria, ut de spiritualibus rebus, ad Divini Cultus reformationem pertinentibus differant. Ad illud vero, non nisi post Horarum Canonicarum Officium, nempe post primam, quousque tertia, vel sexta dicenda sit, vel post Missæ majoris celebrationem accedant: Ita ut tam ad Præbendarum, Beneficiorumque suorum obligationem, & scopum (qui Divinus est Cultus) quam ad congregationes Capitulares, quæ vel præscripto, vel Vespertino post horarum recitationem tempore haberi possunt, potius attendant.

Ex Eccl. Compostel. c. 95. 96. 97. 98. & 99.

Consueta Gran. c. 60. tit. del Cabildo.

Conc. Milan. 3. tit. de his, quæ ad Capitulū pertinent.

Conc. Compost. act. 2. D. 7. & Conc. Tolet. act. 3. c. 12.

Statutum Ecclesiæ Compostel. c. 93. & Limenf. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2. tit. de his, qui dignitates, personatus, aut Canonicatus habent, verb. Canonici.

§. II.

CUM primum locum Capituli ingressi fuerint, ad Sacram ibi propositam Imaginem singuli preces fundant, ac servato antiquitatis ordine, suo quis-

Iuvat Concil. Milan. 3. tit. de his, quæ ad Capitul. pertinent.

CAPUT II.

Quando, & quomodo convocanda sint Capitula ante diem.

§. I.

Ex stilo, etſuetu Granat. c 60. tit. del Cabildo, §. 5. comienza: (quando algun negocio hubiere.)

QUANDO grave aliquod negotium ex jam conſideratis, ad quod omnes congregandi ſunt, occurrerit, vel de novo ſucceſſerit; quamvis in ordinarijs Capituli diebus tractandum veniat; Præſidens ſceptrifero, ut Capitulares omnes ad Capitulum vocet, præcipiat, ad caſus videlicet ſequentes.

Lib. 3. tit. de rebus Eccleſiæ § 2.

Ad aſſignandum pro officio alicui committendo ſalarium, & ad aliquid Capitulo proprium, ſine ullo eorum, quæ Sancta hæc Synodus ſuper hoc decrevit, præjudicio, alijs condonandum.

Ad nominandum etiam Punctatorem, Calculatores, OEconomos, Cæremoniarum Magiſtrum, Eccleſiæ Capellanos, Miniſtros, & Famulos, aliosque quoſcumque, tam menſæ Capitularis, quam aliarum rerum Officiales a Capitulo deputandos, eosque, ſalva in omnibus præcipua Prælati poteſtate, juxta juris diſpoſitionem, ac Sacri Concilij Tridentini, hujuſque Sanctæ Provincialis Synodi Decreta, removendum.

Seſſ. 25 c. 6. Lib. 1. tit. de majoritate, & obedientia, §. 1.

Præterea, ad reſpondendum quibuſvis alicujus momenti Regiæ, vel Romanæ Curiæ Litteris, vel Procuratores conſtituendum, vel Capitulum ad aliquid obligandum, vel etiam lites, & cauſas movendum, aut motas proſequendum.

Inſuper, ad poſſeſſionem alicui Capitulari noviter admittendo tradendam. Ad

Ad quodvis etiam legatum Capitulo relictum acceptandum.

Necnon ad Nuntios, tam ex Beneficiatis, quam ex alijs non Beneficiatis quocumque opus fuerit mittendum.

Ad quæcumque item Eccleſiæ, aut menſæ Capitularis bona ſtabilia permutandum, vel alienandum, vel transferendum.

Ad quamlibet quoque rem, Eccleſiæ ſtatum concernentem, mutandum, & ordinandum.

Denique, ad ea, quæ ſemel deliberata, & diffinita fuerint a Capitulo, revocandum, & annullandum.

§. II.

AD præmiſſa igitur omnia, & ſingula, & ex noviter occurrentibus, quæcumque Capitulo bene viſa, quamvis ordinarijs diebus, tertijs videlicet, ac ſextis Ferijs tractanda ſint, Capitulares omnes in Civitate pro tempore exiſtentes, per ſceptriferum, qui Capitulum ad nonnulla negotia ſpecialem convocationem requirentia, congregari ſingulis illorum denuntiet, ante diem vocentur.

§. III.

SI autem alijs non ordinarijs Capituli diebus negotia hujuſmodi de novo occurrerint, dum Capitulares omnes tunc in Civitate degentes in Eccleſia reperiuntur, ibi etiam ad Capitulum ſtatim habendum, congregentur. Adveniente vero ſolita Capituli hora, quicumque illi intervenerint, tam præmiſſa, ad quæ ſpecialiter vocati fuerint, quam quæcumque alia præterea occurrentia, reliquis, vel non

§. VI.

OMnium deinde ſuffragia, quantumvis fuerint inter ſe contraria, Præſidens reſumat, & colligat, & quod eorum pars major deliberaverit, hoc tanquam potiſſimum tenendum fore declaret. Idque per Secretarium Capituli, nihil propterea dolentibus ijs, qui contrarium ſenſerint, faciat in actis annotari. Si quis autem ſe ab ea Capituli deliberatione, ſic annotata gravari proteſtatus fuerit; proteſtationem hujuſmodi idem Præſidens apud acta Capitularia ſcribi, illamque cum opportuna actorum inſertione, in forma fidem faciente conſcriptam, eidem proteſtanti, ut, ſi voluerit, ad competentem judicem recurrat, ab eodem Secretario gratis dari præcipiat. Ea autem negotia, quæ juſtitiam concernant, non ex Capituli ſuffragijs, ſed ipſius advocatorum ſententia, prout juſtitia popoſcerit, explicentur. Quoties vero ſimiles caſus contigerint, juriſperiti ab omni affectione immunes, & quoad fieri poſſit, non Capitulares conſulantur. Et quoniam in actibus Capitularibus hujuſmodi nonnullæ ſæpe diſcordiæ, inimititiæ, ac diſcuſſiones exoriri ſolent; ideo hæc Sancta Synodus omnes in Chriſto monet, ut modeſtis, ac temperatis verbis, & quibus nemo lædi poſſit, utantur. Quod ſiquis adverſus alium inhoneſte, aut injurioſe locutus fuerit, ſtatim ſex dierum emolumentis, & graviori, ſi opus fuerit, pœna per majorem Capituli partem, juxta exceſſus, & ſcandali qualitatem moderanda, mulctetur. Cujus quidem pœnæ executio omni prorſus appellatione poſtpoſita fiat, ut ſic damnis majoribus, quæ evenire poſſent, occurratur; paxque, & unitas, Eccleſiaſticis Perſonis digna, ſervetur; ac ejus generis culpæ, quæ Prælatum, & ejus Vicarium latere poſſunt, aliqua punitione corrigantur. Locum Capituli nullus, niſi Superpellicio, ac tempore exigente etiam Cappa indutus, ſub amiſſionis ſuffragij pœna ingrediatur; ut ſic omnes hujus Archiepiſcopatus, & Provinciæ Eccleſiæ laudabilem conſuetudinem, ac traditionem, quam in hoc tenuerunt, teneant.

§. VII.

NULLUS Capitularis Dei Domini noſtri, aut glorioſæ Matris ejus, aut cujuſvis Sanctorum nomen juret; qui vero ſemel per Præſidentem monitus adhuc juraverit, unius mineralis pondo Eccleſiæ fabricæ applicandi, & in quadranti ad hunc effectum ſignandi, pœna mulctetur: Idque non ſolum in Capitulo, ſed etiam in Choro, & qualibet Eccleſiæ parte ſervetur: Ita ut quilibet Capitularis fratrem ſuum jurantem monere, eundemque, ſi contumax fuerit, Præſidenti, qui ipſum præſcripta pœna corripiat, denuntiare curet.

§. VIII.

CApitularium in Capitulo exiſtentium nullus ad aliquid loquendum, niſi in forma ſuperius expreſſa, ſurgat a loco ſuo, ubi quiete, quouſque Capitulum finiatur, ſedere debet, nec inde, niſi de Præſidentis licentia, ſub emolumentorum unius horæ ejus diei mulcta egrediatur.

§. IX.

SI aliqua ex cauſa quiſpiam ex Capitularibus enſem, aut mucronem, aut aliud telum in Eccle-

sia, vel Choro attulerit, pro delicti, Personæ, & loci qualitate, arbitrio Ordinarij plectatur.

§. X.

QUOTIES alicujus negotij tractati secretum Capitularibus ex eorundem pro majori parte sententia indicendum fuerit, sub pœna præstiti juramenti indicatur, aut si eidem Capitulo videbitur, novum de secreto servando juramentum ab omnibus præstetur, & qui jurare noluerit, unius, aut (si videbitur) plurium dierum emolumentis mulctetur, ac suffragio privatus extra Capitulum fiat.

§. XI.

CAPITULARIS autem, de cujus, aut fratris, aut propinqui negotio agitur, & qui, vel a Capitulari offensus esse, vel Capitularem offendisse prætenditur, Capitulo, quandiu super hujusmodi rebus consultabitur, non intersit.

§. XII.

CAPITULARES autem ad Capitulum convocare Decano in Ecclesia existenti, sin minus Dignitati, aut Canonico Seniori, extra Ecclesiam vero similiter, Decano in Civitate degenti, & eo absente, Dignitati, vel Canonico hujusmodi Seniori, incumbat. At si aliquando tale negotium occurrerit, quod solitum Capituli diem expectare non possit, ac Decanus, vel eo absente, Præsidens per aliquos Capitulares requisitus, Capitulum congregare noluerit: duo, vel tres Capitulares, ne hujusmodi negotium pereat, aut deterius fiat, Capitulum intimari faciant, quo cessante, nemo sub gravi, quam subeat, pœna, Capitulares ad Capitulum vocare præsumat.

§. XIII.

§. XIII.

NEgotiorum omnium occurrentium Decanus, aut Capituli Præsidens rationem habeat, ut illa, omni mora postposita, prout oportuerit, expediantur. Itaque non de pluribus simul agi permittat, sed quod primo propositum fuerit, ante reliqua omnia diffiniatur, & concludatur: Negotium vero semel diffinitum, quantumvis aliquis Capitularis, qui diffinitioni hujusmodi defuerit, & de novo ingrediatur, nisi de totius Capituli mandato, iterum consultari, aut per suffragia diffiniri non possit, cum absentes Capitulares de sic deliberatis, ac diffinitis postea informari valeant.

§. XIV.

TAM litteræ transmittendæ, quam singula solutionum, & expensarum jussu Capituli faciendarum mandata, necnon procurationum, obligationum, ac provisionum Capitularium instrumenta, ejus Capituli nomine subscribenda per quatuor Capitulares (nempe Dignitatem, Canonicum, integrum, ac dimidium Portionarium, alternatim singulis quibusque mensibus, incipiendo ab antiquioribus) deputandos, quamvis ipsi in præmissorum deliberatione contrarium senserint, sub pœna ipsius Capituli arbitrio infligenda, subscribant; duo quolibet anno ex Capitularibus ad id magis idoneis, procedendo a Dignitatibus Calculatores nominentur, qui simul cum Secretario Capituli, & computatore totius massæ, inspecta punctatoris Chori relatione, Calculos, ac distributiones mensæ Capitularis, omnibus Beneficiatis, Officialibus, & Chori Ministris juxta quotam cu-

 justi-

juslibet illorum partem, ac salarium, competentes faciant.

§. XV.

QUotiescumque aliqua perpetui, vel redimibilis census translatio, juxta motus proprij felicis recordationis Pij Papæ V. formam, aut quævis alia similis scriptura contractus facienda sit, Capitulares omnes per diem ante, ut moris est, convocentur, quatenus an pro eodem pretio censum hujusmodi accipere, illumque alicui Beneficiato, non nisi sub severissima cautione (super quo hæc Sancta Synodus eisdem Capitularibus conscientias onerat) locare velint, mature deliberent.

§. XVI.

OMNES vero regiæ provisiones, ac litteræ, quæ pro tempore Capitulo transmittentur, in eodem Capitulo per ejus Secretarium legantur, ac si alicujus momenti fuerint, notatis datæ, ac receptionis ipsarum diebus, statim in Præsidentis (cui hoc in primis injungitur) præsentia, per eundem Secretarium sub fideli Archivij custodia reponantur.

§. XVII.

INcumbit autem Capitulo, aliquem Capitularem Divini Cultus zelo, ac diligentia ferventem a Prælato approbandum deputare, qui Sacrorum Custodias, Bibliothecas, resque omnes Ecclesiæ videndi, & quid reparatione, aut mutatione indigeat, advertendi, sepulturas quoque signandi, ac distinguendi curam suscipiat.

§. XVIII.

§. XVIII.

COmputator totius massæ per Prælatum, & Capitulum nominandus, calculos distinguere, ac rationes ab omnibus reddituum decimalium pro tempore existentibus, œconomis simul, vel divisim exigere, quæcumque item pecuniarum, jussu Capituli solvendarum mandata considerare, & in aliquo ad hoc specialiter habendo, ac sub Archivij, quod ex Decreto hujus Sanctæ Synodi erigi debet, custodia servando libro annotare teneatur.

Lib. 3. tit. de rebus Eccles. conservandis §. 6. & 7.

§. XIX.

PRÆMISSA vero omnia, & singula, sicut præfertur, ordinata, & statuta primus omnium Decanus, seu Præsidens, quicumque pro tempore fuerit, tam in Choro, quam in Capitulo servet, & opere compleat; quod si non fecerit, non solum in ijs, quibus ipse alios mulctare potest, sed si visum fuerit, etiam in pluribus in Capitulo mulctetur. Nihil autem præter hujusmodi ordinationes, vel propria autoritate, vel sine expressa Capituli deliberatione, ac sententia faciat, nec aliquibus magis, quam alijs favorem, vel opem præstet; sed erga omnes Capitulares, & Beneficiatos, ac in universum quascumque Personas Ecclesiasticas modeste, & urbane se gerat. Qui etiam e converso ab omnibus honoretur, ac veneretur; ita ut quando excesserit, aut defecerit, non publice, sed in Capitulo, vel separatim reprehendatur.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN ®
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

que loco sedeat, post hæc Præsidens se signo Sanctæ Crucis signet, ac intelligibili voce dicat: *Sancti Spiritus adsit nobis gratia* &c. & *Adjutorium nostrum*, &c. & Orationem *Sancti Spiritus Domine* &c. & *Actiones nostras* &c.

§. III.

Concil. Compostel. act. 3. c. 35. Statutum Compostelanū c. 99.

SEXTIS Ferijs de competenti Altaris, & Chori ministerio, ut defectus (si qui fuerint) emendentur, & in futurum caveantur, ac inobedientes pro culpæ modo mulctentur, potissimum agant: Ita ut Præsidens ad decentiam, honestatem, silentium, attentionem, ac devotionem, & id genus alia, Deo ministrantibus necessaria, Capitulares publice adhortetur, ipsosque ijs præcipue virtutibus incumbere, quibus Chori decentiæ, & injuncto sibi muneri satisfaciant, ut hoc laudabili exemplo reliqui Ecclesiæ Ministri ad similem Divini Cultus observantiam excitentur; idemtidem moneat, & si opus fuerit, succentorem, Punctatorem, Cæremoniarum Magistrum, ac ceteros Officiales vocari faciat, animadvertat, & corrigat, quatenus Dei optimi maximi obsequio, ejusque cultus felicioribus augmentis incumbant.

§. IV.

TERTIJS vero Ferijs de temporalibus tam mensæ Capitularis bona, quam quævis alia negotia concernentibus rebus deliberent: Ita ut non nisi Præsidens, aut de illius, & Capituli licentia quivis, Capitularibus omnibus interea tacentibus, & attente auscultantibus, occurrentia negotia proponat.

§. V.

§. V.

HIC vero in suffragijs ferendis servetur modus, ut prius res proposita ab omnibus non solum bene audiatur, sed etiam, si ardua fuerit, per convenientem sine clamoribus collocutionem discutiatur, & percipiatur; ac si adhuc talis fuerit, quæ maturiori consultatione indigeat, de majoris partis ejusdem Capituli sententia ad alium diem differatur; sin minus illico resolvatur, tuncque ante omnes Præsidens brevi, ac compendioso loquendi modo (quo etiam reliqui utantur) suffragium ferat; deinde singuli, servato antiquitatis ordine, suam similiter sententiam dicant, ita ut nullus aliorum, vel sermonem intercipiat, vel sententiam retumat, vel etiam reprehendat: sed quilibet quidquid, inspirante Domino, senserit, nemine id ægre ferente, aut aliquo modo impediente, libere ibi pronuntiet. Sui quisque sermonis initio, ac fine, aliquam nudato capite inclinationem Capitulo versus Præsidentem (cui etiam sermo dirigendus est) faciat. Prælato autem ibi Præsidente Capitularis locuturus, postquam nudo similiter capite se erexerit, ac iterum sedens cooperto capite suam sententiam protulerit, rursus detracto pileo surgat, ac inclinato corpore eidem Prælato reverentiam præstet. Sic igitur omnes suffragia ferant, & primi novissimos, sicut ab eis auditi sunt, patienter audiant. Qui autem alterius suffragium interruperit, quatuor regalium primo, octo vero secundo, ac si perseveraverit, multiplicata eorundem regalium pœna, quæ in quadranti irremissibiliter exequenda signetur, juxta hujus Synodi Provincalis Decreta puniatur.

Lib. 3. tit. de Beneficiatis. Cathe. Ecclesiar. § 2.

T §.VI.

venientibus, vel si, ut præfertur, legitime occupati existant, suffragium non mittentibus deliberent, ac diffiniant.

CAPUT III.

De Capitulo in Choro non nisi de levibus rebus habendo.

§. I.

Ex Conſt. Hiſpal. c. 16. fol. 20.

VOLENS præterea hæc Sancta Synodus, pluribus absurdis, ex habito in Choro Capitulo hactenus exortis occasionem tollere; Capitularibus omnibus pro tempore existentibus, ne deinceps in Choro, aut alibi, quam in loco ad id specialiter deputato Capitulariter convenire, aut de negotijs semel in Capitulo diffinitis, vel diffiniri cœptis, aut alias gravibus deducibiles hinc inde rationes habentibus, agere possint in futurum prohibet. Et nihilominus, ut quoties necessitas, quæ Congregationem in loco solito habendam expectare non debeat, fuerit, aliqua levia ad felicius, & ornatius Ecclesiæ ministerium, & non aliter dirigenda negotia deliberare, & providere valeant, permittit.

CAPUT IV.

De Generali Capitulo, binis quibusque mensibus habendo.

§. I.

Ex Conſt. Hiſpal. c. 73. fol. 174. & conduc. Eccleſiæ Cathed. poſt. in ſuis ſtatutis c. 94.

INSUPER, ut singulæ hujus Provinciæ Ecclesiæ auctiori spiritualium, temporaliumque bonorum cumulo, ac splendidiori Beneficiatorumque, atque servientium ministerio semper vigeant; eadem Sancta Synodus statuit, ut præter ordinaria singulis hebdomadis, modo præmisso, habenda Capitula, unum generale extraordinarium, binis quibusque mensibus, die a Præsidente per expressum Prælati mandatum designando, Capitulum habeatur; ad quod Capitulares omnes per sceptriferum, quatuor ante diebus, vocentur, ut ibi, tam de litium, causarumque pro Capitulo, aut contra ipsum pendentium statu, diligentijs factis, vel omissis, utilitate, vel damno, reparatione quoque, vel directione; quam de completa, vel incompleta decimarum exactione; & quacumque OEconomorum, tum pro massa, tum pro fabrica deputatorum, siqua fuerit in exigendo negligentia, vel collusione, exactarumque rerum, ac pecuniarum partibilium quantitate, diligenter ab omnibus consultetur: ac de necessario, & opportuno remedio in omnibus, maximeque in rebus Divini Cultus decentiam, officiorumque celebrationem concernentibus, provideatur.

CAPUT V.

De negotijs gratiam, vel justitiam concernentibus.

§. I.

Ex Conſt Hiſp. c. 95. & 96. & in ſtatutis Compoſt. ac 108. uſque ad c. 111. & ex conſueta Granatenſe c. 69.

AD tollendum vero omne dubium, & dissensionum, quæ sæpe in communitatibus ex ignorantia procedunt, materiam; hæc Sancta Synodus declarat, illa gratiæ negotia vocari, quæ in

in mera ejusmodi gratiam facientis voluntate consistunt, nullamque petenti actionem juridicam tribuunt, quæ si majori Capituli parti visum fuerit, secretis suffragijs Capitularium libertati, & paci, magis opportunis diffiniantur. Quæ autem petenti jus, & actionem in judicio competentem præbent, ea justitiæ negotia nuncupari; quæ tanquam talia, sive publicis, sive de majoris partis Capituli sententia, secretis hujusmodi suffragijs, omni mora postposita, consulantur, ac deliberentur; Ita ut, quæ in similibus justitiam concernentibus rebus, a Capitulo pro majori parte diffinita fuerint, si cetera de jure necessaria concurrant, executioni mandentur.

§. II.

ORdinat præterea eadem Synodus, ut quoties aliquod gratiæ negotium Capitulo propositum negari, decretumque Capitulare desuper factum semel publicare contigerit, illud per suffragia iterum deliberari nullatenus possit; nec aliquis Capitularis contra præstitum de secreto servando juramentum, vel adversus alium Capitularem quidpiam manifestare, dicere, aut insinuare directe, vel indirecte præsumat. Pro cujus ordinationis observantia, eadem Sancta Synodus Præsidentis conscientiam onerat, Capitulo pariter injungens, ut quoties Præsidentem in præmissis excessisse repererit, eundem duorum dierum emolumentis mulctatum corripiat; cuilibet denique Præbendato in Sanctæ Obedientiæ virtute præcipiens, ut, si Capitulum hac in parte negligens esse cognoverit, Prælato, qui mulctam hujusmodi, ut par est, decernat, & exequatur, prædictum Præsidentis excessum fideliter exponat. CA-

CAPUT VI.

De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ contradici potest.

§. I.

CUM sæpius evenire soleat, ut, quamvis legitima Capitularium convocatio per sceptriferum ante diem facta fuerit, aliquis tamen Præbendatus, vel propter ægritudinem, vel aliam justam absentiæ causam, vel certe propter ejusdem sceptriferi incuriam, Capitulo, in quo gratiæ negotium deliberatum fuit, interesse non potuerit, factamque hujusmodi gratiam fieri non debuisse judicaverit, ideo hac perpetua Synodali constitutione decernitur, ut idem Capitularis, qui ab eo Capitulo absens, interim tamen præsens in Civitate fuerit, possit infra triduum, tam in Capitulo, quam coram Capituli Secretario gratiæ, ut præfertur, factæ contradicere, protestatus in forma se eidem gratiæ in proxime habendo Capitulo expresse contradicturum. Si vero Præbendatus, ut supra contradicens prædictæ convocationis tempore extra Civitatem degerit, eandem gratiam modo, & forma præmissis, infra octo dierum spatium impugnare valeat. Qua facta contradictione, gratia hujusmodi suspendatur, quousque Præbendato, qui, ut præfertur, contradixerit interveniente, iterum secretis suffragijs calculis videlicet albis, ac nigris suffragantium libertati accommodatis, deliberetur.

CAPUT VII.

Quomodo negotium per ſuffragia concluſum, iterum tractari non poſsit, & quando poſsit.

§. I.

NE Capitularia Decreta, quavis ex cauſa, vel ad cujuſvis Perſonæ inſtantiam quotidie revocentur, hæc Sancta Mexicana Synodus firma in poſterum ordinatione decernit, & mandat, ut quidquid ſemel in Capitulo deliberatum fuerit, ſive gratiam, ſive juſtitiam concernat, niſi juſta, & urgens cauſa ſupervenerit, iterum tractari minime poſſit; tunc vero Capitulares omnes, expoſita per ſceptriferum ſufficienti ejus negotij ratione, ante diem vocentur, ita ut quotquot illud negotium aliquando decreverant; ejuſdem conſultationi rurſus interſint, & qui abſentes fuerint, ſub competenti deſuper aſſignando termino expectentur. Quod ſi loci, in quo abſentes reperiuntur, diſtantia tanta fuerit, ut ex adventus ipſorum expectatione grave aliquod diſcrimen, vel inconveniens ſuboriri poſſe credatur, quod, datis ſuffragijs, major Capitularium pars deliberaverit, id ipſum, & nihil aliud executioni mandetur, ſuper quo eadem Synodus conſcientiam Præſidentis graviter onerat; & nihilominus præcipit, ut illius vel incuria, vel malitia, per quemlibet Capitularem, Prælato, qui de opportuno remedio provideat, exponatur.

CA-

CAPUT VIII.

De Horum ſtatutorum lectione, ac repetitione.

§. I.

AD occurrendum excuſationibus, ex affectata rerum ignorantia ſuboriri ſolitis, hæc Sancta Synodus inviolabili ſanctione conſtituit, & mandat, ut hæc ipſa ſtatuta, ſimul cum Cæremoniali per eandem Synodum in eis decreto, & ordinato, quolibet ſecundo poſt cujuſvis anni principium futuro Capitulo, publice legantur, idque Præſidens, ſub pœna quatuor pondo monetæ harum partium (quæ ſtatim, ſi negligens fuerit, fabricæ ſolvat) accurate perficiat: Reliqui vero Capitulares, quamcumque in præmiſſis notaverint Præſidentis incuriam, Prælato, qui de neceſſario remedio provideat, indicare teneantur.

CAPUT IX.

Quomodo mulctæ per Capitulares invicem remitti non debeant.

§. I.

UT quæcumque Prælati ſententiæ, Proviſiones, & mandata debitam executionem habeant, ac ſuprema ejus Juriſdictio, & (qua velut Eccleſiæ Sponſus ornatur) autoritas optatum ſortiatur effectum: ordinat propterea, & mandat San-

Ex Eccl. Compoſt. in ſuis ſtatutis c. 112.

Lib 3. de Beneficiatis Cathedr. Eccles. § 2. & infra vide 4. p. c. 20.

Sancta hæc Mexicana Synodus, ea in pœnarum, condemnationumque, atque mulctarum remissionibus observari, quæ per eandem Synodum in titulo de Beneficiatis Cathedralium Ecclesiarum, & eorum officio decreta, & provisa sunt.

CAPUT X.

De Secretarij Capitularis officio, & obligatione.

§. I.

Ex Consueta Gran. c. 61.

AD necessariam, & opportunam Capitularium negotiorum expeditionem, hac ordinante Synodo, statuitur, ut Secretarius Capituli omnibus Capitularibus actibus interesse, atque adeo extraordinarijs quidem Capituli diebus, velut Capitularis quisque vocatus; ordinarijs autem etiam non vocatus, ad Capitulum venire, locumque Capitularem primus omnium ingredi, & in aliquo, ibi sub fideli capsæ custodia, servando libro, quo res Capitulares contineantur, omnium cuique Capitulo intervenientium Præbendatorum nomina præmittere, & quæcumque in ejusmodi Capitulo deliberata fuerint scribere; impositas quoque mulctas punctis adnotare teneatur. Quoties autem Capitulo defuerit, unius diei emolumento pro salarij rata mulctetur.

§. II.

TAM admissionis tempore, quam quoties jussus fuerit, solitum de servando actuum Capitularium secreto juramentum, sicut quivis Præbendatus præ-

præstare, idque pro negotiorum exigentia inviolabiliter observare debeat.

§. III.

QUI, non solum actus omnes Capitulares, sed etiam quæcumque ad Capitulum spectantia instrumenta condat, omnesque ejusdem Capituli nomine mittendas Litteras sine ulla præter assignatum illi salarium mercede componat, & scribat.

§. IV.

OMNIBUS item calculis, ac partitionibus a Capitulo per Calculatores ad id deputatos, quandocumque faciendis interveniat, illosque, & illas sub capsæ Capitularis prædictæ custodia reponendos, ac reponendas registret, & quæcumque necessaria transumpta ex illis accipiat.

§. V.

OMNIA insuper, & singula, sive a Capitulo, sive a fabricæ, Hospitalisve, Administratoribus deliberata, quæ ad OEconomum dirigentur, pecuniarum mandata faciat, & in eisdem actibus Capitularibus similiter referat, ut debita illorum ratio habeatur.

§. VI.

QUEMLIBET quoque actum pro Capituli parte quibuscumque Personis notificandum, idem ipse notificet, si secus fecerit, ejusdem Capituli arbitrio imponendæ mulctæ subjaceat.

§. VII.

SI Capituli Secretarius redditruum quoque Decimalium notarius existat, quidquid ex eorumdem red-

reddituum libro ad mensam Capitularem pertinere repererit, extrahat; exactorumque, tam in fructibus, quam in pecunijs reddituum hujusmodi partitiones, ut ab OEconomo singulis Capitularibus persolvantur, absque ulla pro his recipienda mercede, tribuat.

CAPUT XI.

De sigillo Capituli.

Ex Consueta Gran. dict. c. 61.

HÆc præterea Sancta Synodus Mexicana abusus hactenus introductos de medio tollere, & ne similes introducantur in futurum providere desiderans, hac perpetuo permansura constitutione decernit, ut Capituli sigillum in capsa sub tribus Clavibus, una quidem penes Decanum, vel ejus loco Præsidentem, altera penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non existente, Capitularem a majori parte Capituli nominandum, tertia vero penes Secretarium servandis, custodiatur: eisdem nihilominus prædictis Clavium Custodibus debitæ officium fidelitatis injungens, ut nullas cujusvis generis litteras, præter illas, quæ a pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem sigillo sigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucida rerum Capitularium ratio suo tempore, & quoties quæsita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore necessarios, certus aliquis (ad annotandum Commissiones, Legationes, Deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas) liber ha-

habeatur, qui Secretario custodiendus, una cum reliquis scripturis, & actis per inventarium consignetur, ut illum, & illa, quoties requisitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM PARS TERTIA.

CAPUT I.

De ijs, quæ reddituum Decimalium Administratores agere debent.

§. I.

Ex statutis Cōpostel. c. 79. & 80. & ex Consueta Granat. c. 60. in §. (hacen las rentas decimales) & §. (las possessiones)

CUPIENS alias summopere hæc Sancta Synodus felici reddituum Ecclesiasticorum Administrationi, utilitati, & incremento prospicere, & laudabilem Hispanicarū Ecclesiarum consuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ Ecclesijs, in hoc potissimum sequendam proponere, statuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alij duo Capitulares, huic ministerio aptiores a Capitulo, assignata congrua juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur, qui una cum eo, quem Prælatus negotijs quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, Decimales hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ redditus annis singulis auctorentur; ita ut admittendis auctionum sponsionibus, ac deliberandis eo-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

reddituum libro ad mensam Capitularem pertinere repererit, extrahat; exactorumque, tam in fructibus, quam in pecunijs reddituum hujusmodi partitiones, ut ab OEconomo singulis Capitularibus persolvantur, absque ulla pro his recipienda mercede, tribuat.

CAPUT XI.

De sigillo Capituli.

Ex Consueta Gran. dict. c. 61.

HÆc præterea Sancta Synodus Mexicana abusus hactenus introductos de medio tollere, & ne similes introducantur in futurum providere desiderans, hac perpetuo permansura constitutione decernit, ut Capituli sigillum in capsa sub tribus Clavibus, una quidem penes Decanum, vel ejus loco Præsidentem, altera penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non existente, Capitularem a majori parte Capituli nominandum, tertia vero penes Secretarium servandis, custodiatur: eisdem nihilominus prædictis Clavium Custodibus debitæ officium fidelitatis injungens, ut nullas cujusvis generis litteras, præter illas, quæ a pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem sigillo sigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucida rerum Capitularium ratio suo tempore, & quoties quæsita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore necessarios, certus aliquis (ad annotandum Commissiones, Legationes, Deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas) liber ha-

habeatur, qui Secretario custodiendus, una cum reliquis scripturis, & actis per inventarium consignetur, ut illum, & illa, quoties requisitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM PARS TERTIA.

CAPUT I.

De ijs, quæ reddituum Decimalium Administratores agere debent.

§. I.

Ex statutis Cōpostel. c. 79. & 80. & ex Consueta Granat. c. 60. in §. (hacen las rentas decimales) & §. (las possessiones)

CUPIENS alias summopere hæc Sancta Synodus felici reddituum Ecclesiasticorum Administrationi, utilitati, & incremento prospicere, & laudabilem Hispanicarū Ecclesiarum consuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ Ecclesijs, in hoc potissimum sequendam proponere, statuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alij duo Capitulares, huic ministerio aptiores a Capitulo, assignata congrua juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur, qui una cum eo, quem Prælatus negotijs quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, Decimales hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ redditus annis singulis auctorentur; ita ut admittendis auctionum sponsionibus, ac deliberandis eo-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

CAPUT VII.

De Requie, ejusque usu, ac tempore.

§. I.

Ex consueta Granat. c. 55.

QUAMVIS præmissæ Erectionis forma Cathedralium hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Ecclesiarum Capitularibus, qui præter quotidianas distributiones nullos omnino fructus habent, aliquod pro requie tempus non assignet, & Sancta Synodus Tridentina, dum quibusvis Ecclesiarum hujusmodi Præbendatis ultra tres menses ab eisdem Ecclesijs quolibet anno abesse prohibet, earum Ecclesiarum Constitutiones, quæ longius servitij tempus requirunt, intactas relinquat: Hoc tamen Sanctum Provinciale Concilium humanæ infirmitati aliquo, ut par est, indulgentiæ præsidio subvenire volens, quo suavior, atque ferventior Divinorum Officiorum celebratio fiat; singulis omnium Cathedralium Ecclesiarum hujus Provinciæ Præbendatis septuaginta dierum requiem quolibet anno concedit, quemadmodum in titulo *De Clericis non residentibus*, inviolabiliter observanda sanctione decrevit. Ad decidendum vero quascumque super hujus Decreti, & Concessionis usu dubitationes pro tempore occurrentes, quæ Judicis ministerio indiguerint, idem Provinciale Concilium plenam cuilibet in sua Diœcesi Prælato facultatem, & autoritatem tribuit, ut attentis temporis, Personarum, negotiorumque circunstantijs, & habita tenuitatis reddituum, ac debitæ Divinis Officijs frequen-

Sess. 24. c. 12. Verbo præterea obtinentibus.

Lib. 3. tit. de Clericis non residentibus, §. 2.

Ubi supra dict. §. 2.

quentiæ ratione, quæ Dei, ac Domini nostri obsequio, Divinique Cultus augmento potissimum convenire judicaverit, ea deliberet, ordinet, atque provideat, prout Pastorali ejus prudentiæ, & sollicitudini idem Concilium committit, & conscientiæ relinquit.

§. II.

DECLARAT tamen eadem Mexicana Synodus neminem præmissi Decreti, & indulti vigore a sua Ecclesia abesse posse in aliquo ex infrascriptis diebus, qui sunt:

Tres priores Paschales dies.
Nativitatis Domini.
Resurrectionis.
Pentecostes.

Circuncisio
Epiphania
Ascensio
} DOMINI. { Conceptio, Nativitas, Annuntiatio } B. MARIÆ. { Purificatio, Assumptio }

FESTUM { Sanctissimæ Trinitatis. Corporis Christi.

Feria quarta, quinta, sexta, & Sabbatum majoris hebdomadæ.

FESTUM
Sancti Josephi.
Sancti Joannis Baptistæ.
Sactorum Petri, & Pauli.
Omnium Sanctorum.
Commemoratio Defunctorum usque ad finem Missæ.
Patroni generalis.
Patroni Titularis Ecclesiæ.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Ecclesijs fundata, & in futurum fundanda debitam executionem, & conservationem habeant; hæc Sancta Synodus in præmissis omnibus, & eorum singulis illa servare, & executioni mandare constituit, quæ eadem decernente Synodo in titulo *De testamentis, institutionibus, jure patronatus, sepulturis*, &c. statuta, & ordinata sunt, pro quorum complemento, is, cui Chori tabulam qualibet hebdomada ordinare incumbit, Anniversaria, & Missarum Officia hujusmodi, per Capituli Secretarium quoties celebrari debent, referenda, in eadem tabula notare teneatur, quatenus omnes incumbentia sibi munera noscant, & exequantur.

Lib. 3. tit. 7. 9. & 10.

CAPUT V.

De Scripturis Ecclesiæ, & earum custodia.

§. I.

PRælatorum, Capitulorumque Curæ incumbit, universa Ecclesiæ bona, illorumque jura, scripturas, & instrumenta servare; ideo hæc Mexicana Synodus omnibus Capitulis injungit, & mandat, ut ea in scripturarum sub inventario exprimendarum custodia, & Archivij, a quo nihil sine Prælati licentia extrahatur, deputatione, & clausura observent, & exequantur, quæ eadem Synodo ordinante in titulo *De rebus Ecclesiæ conservandis, vel non alienandis*, sub pœnis in eis contentis, decreta reperiuntur; quando autem Prælatus, & Capitulum, quibus in hoc conscientia oneratur, aliquorum hujusmodi bonorum alienationem, in evidentem fabricæ utilitatem cedere judicaverint, tunc, nisi cetera omnia necessaria, & requisita, tam per jus commune, quam per Apostolicas Litteras disposita, & ordinata, precesserint, nihil innovetur. Si quid vero aliter factum fuerit, nullitatis vitio subjaceat.

Conc. Milan. 3. verbo quæcũque cum seq.

Lib. 3. tit. 8. n. 6. & 7.

CAPUT VI.

De Candelis in die Purificationis Beatæ Mariæ distribuendis.

§. I.

IN Candelarum distributione die Purificationis Beatæ Mariæ facienda, prohibet eadem Synodus vanos, ac superfluos cereorum sumptus in posterum fieri. Præcipiens nihilominus honestam ceræ quantitatem Prælato, Capitularibus, & omnibus Ecclesiæ Ministris, atque servientibus necessariam provideri, eamque ipsius Ecclesiæ Thesaurario, cui simul cum Præsidente ejusdem ceræ partitio incumbit, consignari: Omnes quoque sollemni ejusdem festivitatis Processioni interventuros, quibus in hoc conscientiam onerat, hortatur in Domino, ut singuli cereis accensis cum devotionis fervore, & spiritus elevatione, quæ, & ipsorum statum, & illum actum deceat, procedant.

Concil. Mil. 3. Verb. quod pietatis, & 5. tit. quæ ad Sacramentalia, & Sacramenta generatim pertinent.

eorundem reddituum locationibus intersint, necessariasque, ac sufficientes cautiones recipiant.

§. II.

EIDEM etiam Capitulo hæc ipsa Synodus injungit, ut viros aliquos deligat, qui Ecclesiæ fundos, prædia, domos, redditus, & quæcumque alia bona stabilia quotannis visitent, illorumque omnium statum, dispositionem, discrimen, & indigentiam eidem Capitulo fideliter exponant. Quibus eadem Synodus conscientiam graviter onerat, nisi quibusvis amore, odio, ac humano lucro postpositis, Ecclesiæ utilitati, ac debito suæ visitationis muneri responderint.

CAPUT II.

De OEconomis.

§. I.

Ex statut. Comp. c. 80. & 81.

UT autem Ecclesiasticorum bonorum securitati, & indemnitati consulat hæc Sancta Mexicana Synodus, ordinat, & mandat, ut OEconomi a Prælato, & Capitulo nominandi, sint in Christiana Religione, & conscientiæ rectitudine laudabiles, legales, sinceri, & communiter approbati; nec prius admittantur, quam idoneas, attenta bonorum eis consignandorum quantitate, cautiones præstiterint, ac una cum fidejussoribus hujusmodi se in cujuslibet anni fine, si præscriptum solutionum, redditumque, ac fundorum tempus id permiserit, vel ad summum secundo anno peracto, dum tamen interim ipsorum œconomia durat, in-

integram de dispensatis rationem, & satisfactionem reddituros, sub obligatione promiserint.

CAPUT III.

De Fabricæ bonis.

§. I.

Ex statut. Comp. c. 78.

QUIA stabilium bonorum permanentia frequenti, & opportuna visitatione maxime indiget, ex hujus Mexicanæ Synodi Decreto ordinatur, atque præcipitur, ut deinceps fabricæ OEconomus sufficientem exigendorum, exactumque bonorum, & expensarum rationem petenti Capitulo reddat. Domus quoque, ac fundi ejusdem fabricæ diligenter inspiciantur, ac de illarum, illorumque augmento, & conditionum in eorumdem locationibus appositarum adimpletione, censuum quoque, & emphyteusium duratione: de ipsius denique fabricæ utilitate, & proventu perquiratur, & quæcumque super præmissis scripturæ, acta, & instrumenta fuerint, apud Archivium, eadem statuente Synodo, deputandum, sub numero, & specificatione reponantur.

Lib. 3. titul. de rebus Eccl. &c. §. 6.

CAPUT IV.

De Anniversarijs, & Commemorationibus.

§. I.

Dict. tit. de rebus Eccles. §. 3.

UT Defunctorum legata, Commemorationes, Anniversaria, ultimarumque voluntatum dispositiones in Cathedralibus

Omnes item Dominicæ Adventus, & cujuſvis menſis tertiæ, quandiu Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Proceſſio duraverit, omnes item dies Quadrageſſimæ.

§. III.

SImiliter hæc Synodus neminem ſeptuginta horum dierum de requie, niſi pro rata temporis, quo eidem Eccleſiæ inſervierit, gaudere poſſe declarat. Siquis vero, dum actuali unius Præbendæ reſidentiæ integre inſervit, ad aliam in eadem Eccleſia promoveatur, ſua (ut par eſt) requie integre gaudeat.

§. IV.

INſuper eadem Mexicana Synodus declarando ſubjungit; ut ad Matutinum præcipuarum feſtivitatum ſuperius expreſſarum (nedum præter Adventus, Quadrageſſimæ, ac tertias cujusque menſis Dominicas) Præbendati omnes intereſſe teneantur. Qui vero, niſi ex veræ ægritudinis impedimento defuerit, præter illius horæ diſtributionem, ſex etiam dierum ſtatim in quadranti annotandorum emolumentis irremiſſibiliter mulctetur; ita ut, qui hanc pœnam quovis modo remiſerit, eandem emolumentorum quantitatem fabricæ, ipſo jure, abſque ulla alia declaratione in conſcientia reſtituere debeat, juxta alias factam ab hac Sancta Synodo diſpoſitionem.

Ubi ſupra lib. 3. titul. de Clericis non reſidentibus §. 2.

CAPUT VIII.

De ijs, quæ amittit, qui prædicta requie utitur.

§. I.

RATIONI conſentaneum eſt, ut propriæ voluptatis, quietisque corporeæ oblitis, majus lucrum

crum reſpondeat, quam eis, qui recreationi vacant: Idcirco hæc Sancta Synodus Mexicana plurium dubitationum, abſurdorumque cauſas ſuccidere cupiens, decernit, & mandat, ut quandiu aliquis Præbendatus prædicta requie uſus fuerit, intereſſentijs, obventionibus, funeribus, anniverſarijs, & manualibus, quæ non niſi vere, & corporaliter præſentibus, & reſidentibus dentur, abſentiumque mulctis, careat Itaque dum in quadranti ſignum hoc R. requiem denotans habuerit, Præbendæ ſuæ acervo, ſeu groſſa dumtaxat fruatur. Ut autem quiſque Capitularis certum remanentium ſibi de hujuſmodi requie dierum numerum facile teneat, ex ejuſdem Synodi mandato Punctator in quadrantis margine, quos quiſque de hujuſmodi requie dies perceperit, adnotare teneatur.

CAPUT IX.

De ijs, quæ lucrari poſſunt Præbendati, qui a Prælato occupantur.

§. I.

CUM quilibet Prælatus duos Præbendatos in Curæ ſuæ Paſtoralis ſubſidium deligere, & occupare Pontificio jure poſſit, hac Mexicana declarante Synodo ſtatuitur, & ordinatur, duos Capitulares hujuſmodi a Prælato ad effectum prædictum nominandos, annuis ſuarum Præbendarum emolumentis (præterquam obventionibus, & manualibus, quæ non, niſi vere, & realiter aſſiſtentibus, ut præfertur, dantur) integre gaudere poſſe. Ita ut in celebrioribus feſtivitatibus præmiſſis, ad Matutinum,

In c. de cetero, in c. ad audientiam de Clericis non reſidētibus.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 12. de refor. verbo omnes vero.

Omnes item Dominicæ Adventus, & cujuſvis menſis tertiæ, quandiu Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Proceſſio duraverit, omnes item dies Quadrageſſimæ.

§. III.

SImiliter hæc Synodus neminem ſeptuginta horum dierum de requie, niſi pro rata temporis, quo eidem Eccleſiæ inſervierit, gaudere poſſe declarat. Siquis vero, dum actuali unius Præbendæ reſidentiæ integre inſervit, ad aliam in eadem Eccleſia promoveatur, ſua (ut par eſt) requie integre gaudeat.

§. IV.

INſuper eadem Mexicana Synodus declarando ſubjungit; ut ad Matutinum præcipuarum feſtivitatum ſuperius expreſſarum (nedum præter Adventus, Quadrageſſimæ, ac tertias cujusque menſis Dominicas) Præbendati omnes intereſſe teneantur. Qui vero, niſi ex veræ ægritudinis impedimento defuerit, præter illius horæ diſtributionem, ſex etiam dierum ſtatim in quadranti annotandorum emolumentis irremiſſibiliter mulctetur; ita ut, qui hanc pœnam quovis modo remiſerit, eandem emolumentorum quantitatem fabricæ, ipſo jure, abſque ulla alia declaratione in conſcientia reſtituere debeat, juxta alias factam ab hac Sancta Synodo diſpoſitionem.

Ubi ſupra lib. 3. titul. de Clericis non reſidentibus §. 2.

CAPUT VIII.

De ijs, quæ amittit, qui prædicta requie utitur.

§. I.

RATIONI conſentaneum eſt, ut propriæ voluptatis, quietisque corporeæ oblitis, majus lucrum

crum reſpondeat, quam eis, qui recreationi vacant: Idcirco hæc Sancta Synodus Mexicana plurium dubitationum, abſurdorumque cauſas ſuccidere cupiens, decernit, & mandat, ut quandiu aliquis Præbendatus prædicta requie uſus fuerit, intereſſentijs, obventionibus, funeribus, anniverſarijs, & manualibus, quæ non niſi vere, & corporaliter præſentibus, & reſidentibus dentur, abſentiumque mulctis, careat Itaque dum in quadranti ſignum hoc R. requiem denotans habuerit, Præbendæ ſuæ acervo, ſeu groſſa dumtaxat fruatur. Ut autem quiſque Capitularis certum remanentium ſibi de hujuſmodi requie dierum numerum facile teneat, ex ejuſdem Synodi mandato Punctator in quadrantis margine, quos quiſque de hujuſmodi requie dies perceperit, adnotare teneatur.

CAPUT IX.

De ijs, quæ lucrari poſſunt Præbendati, qui a Prælato occupantur.

§. I.

CUM quilibet Prælatus duos Præbendatos in Curæ ſuæ Paſtoralis ſubſidium deligere, & occupare Pontificio jure poſſit, hac Mexicana declarante Synodo ſtatuitur, & ordinatur, duos Capitulares hujuſmodi a Prælato ad effectum prædictum nominandos, annuis ſuarum Præbendarum emolumentis (præterquam obventionibus, & manualibus, quæ non, niſi vere, & realiter aſſiſtentibus, ut præfertur, dantur) integre gaudere poſſe. Ita ut in celebrioribus feſtivitatibus præmiſſis, ad Matutinum,

In c. de cetero, in c. ad audientiam de Clericis non reſidētibus.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 12. de refor. verbo omnes vero.

CAPUT V.

Quomodo Præbendatis ægrotantibus eadem Sacramenta ministrari debeant.

§. I.

Ex Const. Hisp. c. 127. & 128.

QUANDO Sanctissimæ Eucharistiæ, & Extremæ-unctionis Sacramenta alicui Præbendato ægrotanti ministranda fuerint, per Parochum, sub cujus ille Parochia degerit, serico Pluviali ornatum, accensis cereis, deputandisque a Præsidente Ministris comitantibus, eidem ægrotanti, cui duo Capitulares superius nominati, in reliquis necessarijs adsint, ministrentur.

CAPUT VI.

De Campanarum pulsatione defuncto Prælato facienda.

§. I.

Ex Const. Hisp. c. 130.

UT deferenda Prælato reverentia in omnibus resplendeat, eidem morienti nihil debiti honoris deficiat, eadem decernente Synodo statuitur, & ordinatur, ut quoties Prælatum obire contigerit, statim Campana major sexagies admodum paulatim pulsetur, omnes deinde majores, minoresque Campanæ funebri sonitu ter sollemnissime tinniant, tuncque Parochiæ, Monasteria, Eremitoria, ac Hospitalia simili Campanarum pulsatione, ac sollemnitate respondeant. Idque per totum

Conc. Milanens. 1. 2. p. titul. de funere Episcopi, & Milan 4. tit. de funeribus, & exequijs.

novendium quotidie, semel quidem post meridiem, ac iterum post Solis occasum, necnon tempore funeris, spatio dimidiæ horæ durante similiter faciant, quatenus frequens omnibus precandi Deum recordatio subeat, ut & defuncto Prælato, æternam felicitatem, & convenientem Sancto ejus obsequio successorem Populo concedat.

§. II.

Ex Const. Hisp. c. 131.

SImiliter quoties aliquem Capitularem obire contigerit, si Dignitas fuerit, quadragies; si Canonicus ter decies, si integer, vicies, si vero dimidius Portionarius, decies primo dicta Campana major etiam paulatim pulsetur, statimque, ac funeris, & exequiarum tempore reliquæ omnes Campanæ funebri sonitu sollemniter quatiantur.

CAPUT VII.

De modo sepeliendi Prælatum defunctum.

§. I.

Quæ apposita sunt ex Constit. Hispal. & Concil Mediolanen. supra c. 6.

CUM Prælatus diem clauserint extremum Pontificali ornatu vestibus violacei coloris juxta Dignitatis ejus exigentiam induatur, & sic indutus super aliquem in amplo cubiculo, ubi decentia ad celebrandum Altaria esse possint, construendum, ac sericis paramentis sternendum lectum collocetur. Post hæc Capitulares omnes, nemine dempto sub pœna Præsidentis arbitrio imponenda, Superpellicijs, ac suo tempore etiam Chori Cappis supervestiti, una cum Clero ad eum locum sublimi

§. II.

QUoties autem quis ab ægritudine in priſtinam Deo juvante ſalutem reſtituſus fuerit; cum primum domo ſua exierit, non, niſi Superpellicio indutus recta via ad Eccleſiam, ejusque Chorum debitas pro receptis viribus eidem Domino gratias acturus, tendat. Sed ſi tunc temporis ab horis Canonicis vacetur, aliquos præfati ſui adventus teſtes adhibeat, Chorumque, cum voluerit, exeat. Quod ſi quis, ut præfertur, convaleſcens alio priuſquam ad Eccleſiam ſe contulerit, præter omnes horarum, quibus ægritudinis titulo defuerit, diſtributiones, totidem alia emolumenta amittat, ita ut, ſi duobus ægritudinis cauſa diebus abſens a Choro fuerit, dierum quatuor emolumentis mulctetur.

§. III.

Ex Doctrina Cobarrubias lib. 3. variarum reſolutionum c. 13. n. 4. verſ. 5.

CAppellani quoque, & Acolyti quoties manifeſta ægritudine præpediti fuerint, ſimili abſentiæ beneficio gaudeant. Verum quia ſæpe numero plures illorum bene valentes ſe ægrotare affirmant, ut otio vacent, ideo prætenſas ipſorum ægritudines, eorum maxime, qui ſine patenti cauſa frequenter abſunt, videndi, & examinandi Cura præcipua Punctatori incumbat.

Conſueta Gran. c. 56.

CAPUT II.

De *patitur* Præbendatis extra Civitatem conceſſo.

§. I.

Ex Conſt. Hiſp. a c. 124. uſque ad 126.

QUotieſcumque Capitularis, qui requiem accepit, extra Civitatem profectus fuerit, ibique

que in verum, atque patentem morbum, qui fidedigna Judicis, vel Sacerdotis, vel Notarij atteſtatione, addita juramenti ſollemnitate probetur, incideſit, requie interim minime computata, ægrotantium jure fruatur. Si tamen inde progrediatur ulterius, ceſſante hujuſmodi ægrotantium favore, præmiſſa requie iterum gaudeat, qui nihilominus ad Civitatem rediens, ſi ipſum vere ægrotare conſtiterit, idem *patitur*, ut præfertur, habeat. Si vero de ipſius ægritudine non ſatis conſtiterit, primo dictam requiem recipiat.

§. II.

INſuper ordinatur, & ſtatuitur, ut qui eodem ægrotantium beneficio, quod *Patitur* dici ſolet, extra Civitatem gaudere voluerit, illud in Capitulo per ſe, vel per alium petere debeat, non, ut a ſuffragiorum eventu pendeat; ſed ut illius abſentia omnibus innoteſcat. Quod tamen nemini extra Epiſcopatum morari volenti, niſi ille ſalutiferum balneum, ſeu calidæ, frigidæve regionis temperiem de duorum Medicorum, id expedire jurantium, conſilio, ſe adire velle juraverit, nec ſine præmiſſis limitationibus concedatur.

§. III.

UT autem, quo ad fieri poſſit dubia ceſſent, eadem Synodo providente declaratur, ut ſiquis Capitularis perſonaliter in Choro, vel alibi exiſtens ſibi pro veſpertino tempore, vel ſequenti die hoc ſignum *Patitur* apponi a Punctatore petierit, illud non obtineat, quod ſi obtinuerit, totidem dierum, aut horarum, quibus tale *Patitur* habuerit, emo-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

lumentis mandato Præsidentis mulctetur. Si tamen aliquis Ecclesiæ actualiter præsens adverso aliquo accidenti, vel indubitato morbo correptus fuerit, idque Punctator insinuaverit, ejusdem *Patitur* signo in quadranti valide notetur.

CAPUT III.

De iis, quæ cum Præbendatis ægrotantibus in mortis periculo constitutis agenda sunt.

§. I.

Ex statut. Hisp. c. 129.

SIquidem satis constat gravibus morbis homines, ut in plurimum, ad interitum duci, in eoque rigidissimo conflictu vires humanas debilitari, & memoriam deficere, adeo ut sic laborantes, ad recolendum mente Deum, seque ab æternæ mortis faucibus eripiendum, aliorum prudentium hominum præsidio, ac ministerio maxime indigeant; Ea propter statuit, ac præcipit hæc Sancta Synodus, ut quovis Capitulari lethaliter ægrotante, duo Beneficiati ad id magis idonei a Capitulo deputentur, qui Capitularem prædictum, ejusdem Capituli nomine visitent, ac tam in corporalibus, quam in spiritualibus fraterna sollicitudine adjuvent. Ecclesiasticis quam primum Sacramentis reficient, prout probum decet Christianum, quibuscumque animæ suæ debitis, pie condito testamento, satisfacere faciant: eidem quoque Sanctum Extremæ-unctionis Oleum tempore, quo illud ab eo cognoscatur, conferri in primis curent, ipsumque ambo simul, vel alternatim singuli, prout ejus necessitati expedire viderint, usque ad ultimum vitæ halitum diligentissime comitentur. Pijs denique ex Sacra potissimum Pagina verbis, & exortationibus, Sanctisque in ordinario descriptis precationibus, terribili hujusmodi mortis articulo, contra communis hostis insidias, necessarijs, & opportunis ad bene in Domino moriendum corroborent, & suaviter exortentur.

CAPUT IV.

Quomodo ægrotanti Prælato Ecclesiastica Sacramenta sint ministranda.

§. I.

Ex statut. Hisp. c. 128.

PRÆcipit etiam, & mandat hæc Sancta Synodus, ut Prelato ægrotanti, ac Sanctissimæ Eucharistiæ, & Unctionis extremæ Sacramenta petenti, Capituli Præsidens Pluviali aureo ornatus, Præbendatis omnibus nemine excepto, una cum Parochis, Capellanis, & Ecclesiæ Ministris, reliquisque Sacerdotibus, qui congregari possint, Superpellicijs indutis, Processionis ordine comitantibus, Cruce quoque cum luminaribus ditioribus præcedente, eandem Sanctissimam Eucharistiam, qua decet devotione, ac reverentia ministret, Præbendatisque singulis huic actui deficientibus emolumenta singulorum mensium per eos emerita, inter alios, qui interfuerint distribuenda, detrahi jubeat.

num, & alias horas, nisi tunc justo actualis occupationis impedimento earuerint, super quo eorum conscientia oneratur, interesse non debeant.

§. II.

Concil. Mediolanens. 4. verbo Episcopo.

QUicumque præterea Præbendati, qui Prælato alicubi extra suam Ecclesiam Pontificaliter celebranti ministraverint, vel quos idem Prælatus a Chori ingressu, vel ab eodem Choro, etiam ante Missæ, vel alterius horæ finem ad se vocaverit, perinde ac si vere, & realiter Divinis interessent, universa emolumenta lucrentur. Qui etiam ipso Prælato mandante concionem in eadem Cathedrali Ecclesia habiturus fuerit, tribus ante concionem diebus, si tamen in illis ad Missam, & vesperas interfuerit, eorumdem trium dierum obventionibus, & manualibus, sicut alij vere præsentes, gaudeat; si autem alibi sine expressa ipsius Prælati jussione verbum Dei prædicare voluerit, nullis hujusmodi interessentijs, sed concessis pro requie diebus, si quos habuerit, fruatur.

§. III.

NE autem cuiquam egrediendi Chorum simulata suffragetur occasio, sed omnes coram Deo in sinceritate cordis ambulare studeant; hæc Sancta Synodus illorum, qui per fraudem aliquid lucrati fuerint, conscientias ad illud ipsum restituendum, ipso jure teneri, declarat.

STA-

STATUTORUM
PARS QUARTA.
CAPUT I.
De *patitur* Præbendatis ægrotantibus concesso.

§. I.

PRæbendatos adversa valetudine laborantes favore per Sacros Canones concesso prosequi volens hæc Sancta Synodus, decernit, & mandat, ut quoties aliquis Ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Præbendarus ægrotaverit, ad Chorum venire non teneatur; et nihilominus universis Præbendæ suæ emolumentis, & obventionibus, Anniversarijs, & manualibus, quæ non, nisi ab actualiter assistentibus percipiuntur, perinde, ac si Divinis Officijs interesset, gaudeat; & quia levissima ex causa plures, dum recte valent, ægritudinem simulant, ut hoc prætextu Choro se substrahant, quotquot hujusmodi fuerint, hæc Sancta Synodus, & propriæ conscientiæ onus, & scrutantis renes, & corda Dei judicium attendere commonet, ut, omni prorsus cavillatione postposita, ad interveniendum Choro, ibique perpetuas Deo pro tot in nos collatis bonis laudes persolvendum, se ipsos excitent, & quæcumque simulatæ ægritudinis causa bona perceperint, tanquam mala Fide, & contra Dei Legem parta, restituant.

Ex consueta Granat. c. 56. In c. unico de Clericis non residentibus. lib. 6.

Late Navarrus de horis Canonicis in c. quando de coniec. dist. 1. c. 5. n. 10.

præcedente Cruce Processionis ordine accedant, ac Prælati, ut præfertur, defuncti animam juxta descriptum in ordinario tenorem Deo commendent, triaque defunctorum nocturna dicant. Manentibus interim, ex ejusdem Præsidentis ordinatione, competentibus in Ecclesia Ministris, qui currentis officij horas absque aliquo defectu recitent. Provisis deinde, atque dispositis ceteris rebus funeri necessarijs, Ministri de more parati, ac sex Præbendati pluvialibus induti sceptra ferentes, simulque omnes Monachorum conventus, ac reliquus ordo Clericorum a Cathedrali Ecclesia, ubi juxta præviam vocationem congregati fuerint, ad supra dictum cadaveris locum ordine servato procedant. Ibique dicto Responsorio, & Oratione, defuncti corpus detecta quidem facie, ut præfertur, indutum feretro decenter ornato imponant, illudque Seniores Dignitates, ceterique Capitulares, & Monachorum ordines Psalmos interea, aut alia secundum Manuale Romanum, vel laudabilem ejus Ecclesiæ consuetudinem dicenda decantantes, usque ad Ecclesiam, ubi sepeliendus fuerit, humeris vicissim efferant. Ubi, si per statutum ad celebrandum tempus licuerit, sollemne Missæ Sacrificium addita ad ædificationem Populi digna funerali concione peragant. Ac denique corpore sepulturæ tradito Prælati hujusmodi propinquos, vel famulos, usque ad eandem, unde exierint, domum sine prævia Cruce comitentur.

§. II.

ITem ordinatur, & statuitur, ut præmisso exequiarum novendio durante, quotidie tam post Missam, quam post vesperas Minister Pluviali indutus coram sublimi Cruce, ac luminatibus Responsorium pro eodem defuncto dicat. Ipso vero exequiarum die Decanus, & Capitulum eisdem Monachorum conventibus, cum reliquo Clero intervenientibus, Vigiliam cantent, & Missæ Sacrificium, juxta Breviarij Romani formam, habita simili funerali concione perficiant. Ita ut in omnibus se Christianos, ac pios, suoque Prælato ejus Ecclesiæ sponso vere subditos ostendant. Atque adeo, quæcumque alia hic non expressa, quæ ad hujus funeris, exequiarumque decus, & ornamentum, proba, & integra ipsorum conscientia dictante, desiderari judicaverint, ipsi diligenter provideant.

CAPUT VIII.

De modo sepeliendi Præbendatos defunctos.

§. I.

QUOTIES aliquis Præbendatus ex hac vita migraverit, Sacerdotalibus, quas ipse habuerit, aut emerit, vel si adeo pauper fuerit, ut eas emere nequeat, ab Ecclesia providendis vestibus induatur, ejusque anima per aliquos Capitulares, & Clericos a Præsidente nominandos Deo commendetur. Quibus peractis, & adveniente funeris hora Decanus, & Capitulum, simulque Ministri de more parati, Cruce cum luminaribus præcedente Ecclesiam exeant, ac defuncti corpus ad Ecclesiam, ubi sepeliri debuerit, efferant, & post Vigiliæ

Ex Conſt. Hiſp. c. 133. Concil. Milan. 2. tit. 2. Decreto 3.

liæ recitationem, ac si per tempus licuerit Missæ Sacrificium, illud sepulturæ tradant. Pro quo similiter exequias agere, & Missæ Sacrificia infra dicenda celebrare; quæcumque demum defuncto fratri, ad animæ salutem, & corporis honorem necessaria, & opportuna providere teneantur.

§. II.

CUM vero Capellanus, vel Minister Ecclesiæ ex hac vita similiter migraverit, comitantibus omnibus ejusdem Ecclesiæ Capellanis, atque Ministris cum demonstratione, quæ talis Ecclesiæ Ministrum deceat, per Parochos sepeliatur.

CAPUT IX.

De ijs, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicujus Capitularis obitu.

§. I.

FIDES Catholica docet, quam sancta, & salubris cogitatio est pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur, unde hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, ut quilibet ejusdem Ecclesiæ Capitularis pro demortui Prælati anima sex, pro quovis vero Præbendato similiter vita functo tres, Prælatus autem pro quolibet ejusdem Ecclesiæ Capitulari, ex eadem vita migrante sex etiam Missas infra novendium a die obitus computandum dicere teneatur, & absentes, ut eisdem satisfaciant, certiores reddantur.

Concil. Milan. 2. diß. titul. 2. d. 14.

CA-

CAPUT X.

De Injurijs verbo, aut facto illatis.

§. I.

SI viri Ecclesiastici (qui propter status eminentiam reliquo Populo Christiano præ oculis habentur, quique verbis, motibus, & actionibus solidæ virtutis exemplum præbere debent) se ipsos, ut par est, a vitijs omnibus corrigerent, plurimis profecto ad hoc necessario conditis legibus, mandatisque opus non esset. Quare hæc Sancta Mexicana Synodus inviolabili ordinatione decernit, & mandat, ut quoties aliquos Præbendatos jurgari, aut tam verbo, quam facto rixari quavis ex causa occurrerit, eos Præsidens arbitrio suo juxta cujusque culpam mulctare, & ad mutuam amicitiam quam primum restituere possit, ac debeat. Quandoquidem tot spiritualia, ac temporalia bona ex concordi fraternitate, & pace, tot vero damna, & incommoda ex odijs, ac dissensionibus oriuntur. Siquis autem, quod absit, pacem, & amicitiam respuerit, a Prælato, qui statim de hoc certior fiat, tanquam a Patre efficaciori remedio corrigatur.

Ex Const. Hisp. c. 116. & 117. Conc. Milan. 3. verbo si rixæ, & contumeliæ.

§. II.

DEclarat nihilominus eadem Sancta Synodus, non esse suæ intentionis per hoc decretum cuiquam jus aliquod tollere, sed quavis reconciliatione, & amicitia interveniente, offensum contra offendentem conqueri, ac litem prosequi in judi-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

cio posse, affectu tamen paterno per viscera misericordiæ Dei nostri offensos hujusmodi hortatur, & monet, ut quid ejusdem Domini Ministros, ac vere Charitatis, quæ patiens, & benigna est, sectatores deceat, ad pusillorum exemplum, & ædificationem attendant, atque adeo quaslibet sibi ipsis illatas injurias, in ejus, qui pro totius generis humani culpis satisfecit, quique nobis ipsum quotidie offendentibus clementissime parcit, amorem, & gratiam alijs remittant, pro quorum, aliorumque in præmissis necessariorum dispositione, & effectu eadem Synodus Præsidenti, & Capitulo conscientias onerat, ut sublatis omnino dissensionibus, & scandalis, quæ ad Dei obsequium, & Divini Cultus augmentum expedire judicaverint, provideant. Idemque Præsidens, tam in Capitulo, quam alibi Præbendatos a durioribus verbis, & manuum motibus, unde plura ex præmissis absurda nascuntur, abstinere jubeat, ac pertinaces, si opus fuerit, mulctari faciat.

§. III.

QUÆ omnia, & singula, ut præfertur, statuta hæc Sancta Provincialis Mexicana Synodus, ab omnibus Cathedralibus hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Præbendatis observari, illaque, & mulctas in eis contentas, a Præsidentibus, & Capitulis debitæ executioni mandari, ac Cæremoniale similiter ordinatum, & eisdem statutis insertum recipi, & exercitari, præcipit, injungit, & mandat. In quorum fidem has Litteras assistentium eidem Synodo Patrum nominibus munitas sigillari fecit. Mexici in Aula

Aula Synodali, decimo septimo Kalendas Novembris. Anno Domini millesimo, quingentesimo, octuagesimo quinto.

P. Archiepiscopus Mexicanus.
Fr. G. Episcopus Guathemalensis.
Fr. Joannes Episcopus Mechoacanensis.
D. Episcopus Tlaxcalensis.
Fr. Gregorius Episcopus Yucatanus.
Fr. Dominicus Novæ Gallitiæ Episcopus.
Fr. B. Episcopus Antequerensis.

In testimonium veritatis præmissis meo nomine subscripsi.

Dr. Joannes de Salzedo.

NOS Antonius tituli Sanctis Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & attestamur, statuta facta a Reverendissimo Domino Archiepiscopo Mexicano in Synodo Provinciali anno MDLXXXV. celebrata, unaque cum Synodo prædicta ad Sanctissimum Dominum N. missa a Sacra Congregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando Sanctitatis suæ Autoritate Præpositorum emendata, atque aptata fuisse, eorundemque statutorum originale apud ipsam Congregationem remansisse, cum quo hujusmodi statuta hoc libro chartarum LXXIX. quarum prima incipit *Sancta Synodus Provincialis in Civitate Mexicana*, ultima vero: *augmentum expedire*, & desinit: *Doctor Joannes de Salzedo*; descripta, & collata in omnibus, & per omnia concordant. In quorum fidem his propria manu

cio posse, affectu tamen paterno per viscera misericordiæ Dei nostri offensos hujusmodi hortatur, & monet, ut quid ejusdem Domini Ministros, ac vere Charitatis, quæ patiens, & benigna est, sectatores deceat, ad pusillorum exemplum, & ædificationem attendant, atque adeo quaslibet sibi ipsis illatas injurias, in ejus, qui pro totius generis humani culpis satisfecit, quique nobis ipsum quotidie offendentibus clementissime parcit, amorem, & gratiam alijs remittant, pro quorum, aliorumque in præmissis necessariorum dispositione, & effectu eadem Synodus Præsidenti, & Capitulo conscientias onerat, ut sublatis omnino dissensionibus, & scandalis, quæ ad Dei obsequium, & Divini Cultus augmentum expedire judicaverint, provideant. Idemque Præsidens, tam in Capitulo, quam alibi Præbendatos a durioribus verbis, & manuum motibus, unde plura ex præmissis absurda nascuntur, abstinere jubeat, ac pertinaces, si opus fuerit, mulctari faciat.

§. III.

QUÆ omnia, & singula, ut præfertur, statuta hæc Sancta Provincialis Mexicana Synodus, ab omnibus Cathedralibus hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Præbendatis observari, illaque, & mulctas in eis contentas, a Præsidentibus, & Capitulis debitæ executioni mandari, ac Cæremoniale similiter ordinatum, & eisdem statutis insertum recipi, & exercitari, præcipit, injungit, & mandat. In quorum fidem has Litteras assistentium eidem Synodo Patrum nominibus munitas sigillari fecit. Mexici in Aula

Aula Synodali, decimo septimo Kalendas Novembris. Anno Domini millesimo, quingentesimo, octuagesimo quinto.

P. Archiepiscopus Mexicanus.
Fr. G. Episcopus Guathemalensis.
Fr. Joannes Episcopus Mechoacanensis.
D. Episcopus Tlaxcalensis.
Fr. Gregorius Episcopus Yucatanus.
Fr. Dominicus Novæ Gallitiæ Episcopus.
Fr. B. Episcopus Antequerensis.

In testimonium veritatis præmissis meo nomine subscripsi.

Dr. Joannes de Salzedo.

NOS Antonius tituli Sanctis Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & attestamur, statuta facta a Reverendissimo Domino Archiepiscopo Mexicano in Synodo Provinciali anno MDLXXXV. celebrata, unaque cum Synodo prædicta ad Sanctissimum Dominum N. missa a Sacra Congregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando Sanctitatis suæ Autoritate Præpositorum emendata, atque aptata fuisse, eorundemque statutorum originale apud ipsam Congregationem remansisse, cum quo hujusmodi statuta hoc libro chartarum LXXIX. quarum prima incipit *Sancta Synodus Provincialis in Civitate Mexicana*, ultima vero: *augmentum expedire*, & desinit: *Doctor Joannes de Salzedo*; descripta, & collata in omnibus, & per omnia concordant. In quorum fidem his propria manu

Tertiæ fuerit, & egrediatur extra Eccleſiam, amittat diſtributionem Miſſæ, ſi non adfuerit Evangelio. Nullus lucrari poterit obventionem Sextæ, ſi in Choro non fuerit præſens ad elevationem Hoſtiæ, & Calicis: Qui præſens Tertiæ fuerit, & cum licentia e Choro exierit, redeat ad Evangelium: Si exierit poſt Evangelium, redeat ante Orationes poſtremas Miſſæ, ſub pœna amiſſionis Horarum.

XXXI. Qui non adſit verbi Dei prædicationi, ſeu Sermoni, amittat diſtributiones Tertiæ, & Sextæ, & qui abfuerit a Concione cum licentia Præſidentis, non lucratur diſtributionem Tertiæ.

XXXII. Unuſquiſque Presbyter, ſeu Hebdomadarius perlegat Miſſam, ſeu Capitulum, Orationem, Evangelium, Epiſtolam, Lectionem, Prophetiam, ante quam eam ſollemniter cantet; alioquin ſi defectus aliquis in pronuntiatione accentus, (1) ſeu inverſione cum altera diei, & Horæ non competenti, irrepat, amittat diſtributionem Horæ: Super quo conſcientiam Præſidentis oneramus.

XXXIII. In Feſtivitatibus Domini noſtri, Beatiſſimæ Virginis Mariæ, & Apoſtolorum, quæ vocantur propriæ Dignitatum (2) non concedatur licentia a primis Veſperis Feſti uſque ad Sextam alterius diei incluſſive. In Paſchate Domini Nativitatis, Reſurrectionis, & Pentecoſtes uſque ad Sextam ſecundi diei incluſſive; nec etiam concedatur licentia Dominica Palmarum ad Proceſſionem, nec diebus quibus *Signum* ſit ad Veſperas, nec tribus diebus ultimis Sanctæ Hebdomadæ majoris, nec in Octava Reſurrectionis, nec in Proceſſione ad Fontem Baptiſmalem; nec in veſpere, die, & Octava Corporis Chriſti ad Veſperas, Miſſam, aut Proceſſionem, & denique non concedatur licentia die Proceſſionis Sancti Marci, aut in Litanijs. (1)

XXXIV. Poſt incœptam Tertiam nullus etiam cum licentia Præſidentis poſſit Miſſam privatim celebrare, & ſolum indulgetur, finita Sexta, & qui contra fecerit, amittat diſtributiones Tertiæ, & Sextæ, niſi in diebus, quibus ad Capitulum fuerit convocatum, aut cauſa alterius generalis negotij.

(1) Qui negligens eſt in recta pronuntiatione accentus, ita ut riſum excitet in Choro, non excuſatur ſecundum aliquos a peccato veniali; & cum plures lateant quædam vocabula dubia, quæ corripi, aut protrahi poſſunt; juſtum eſt, ut ceteri non illico inſimulent, ſed patienter audiant, & ſi forte ſecreto errorem corrigere poſſunt, ita faciant, abſque ſociorum dedecore.

(2) Feſta primæ, ſecundæ, & tertiæ claſſis diſtinguuntur in Choro ratione majoris, aut minoris ſollemnitatis, non tantum ratione Cantus, quam etiam Dignitatis Perſonarum, tam ad Hebdomadarium Miſſæ, quam ad Cappas induendas, ita ut major Feſtivitas reſplendeat

deat etiam in Dignitatibus. Decanus in jure Canonico vocatur Archipresbyter, ſeu primus Presbyterorum, ſeu Præpoſitus, quaſi prius poſitus. Sublata a Concilijs juriſdictione Archidiaconi, Decanus primum obtinet locum; poſt eum Archidiaconus titularis, ita dictus, quaſi primus Diaconorum; Cantor ſeu Præcentor, ita dictus, quia prius intonat, ſeu canit, & Scholam cantus gubernat; etiam denominatur Primicerius, quaſi ſcriptus primo loco in cereis Tabellis; Scholaſticus, ſeu Magiſter Scholarum, ſeu Studiorum; Theſaurarius denique, qui in jure Sacriſta, aliquoties Cuſtos vocatur, mirabilem in Eccleſia conſtituunt varietatem.

(1) Rogationes, ſive majores, inſtitutæ a Sancto Gregorio Magno ad avertendam a Roma peſtem, & alia mala, ſive minores, inſtitutæ a Mammerto, Epiſcopo Viennenſi ad ſimilia, & alia Dei flagella Galliarum virandа, ſunt ab Eccleſia univerſaliter indictæ ad publicas Deo Litanias, ſeu preces fundendas, ad omne damnum animæ, corporis, agrorum, & hoſtium a nobis propellendum, nec non ad orandum pro Summo Pontifice, Rege, Populo, Benefactoribus, & pro univerſis ſtatibus Eccleſiæ, vide Benedict. XIV. in inſtitutionibus de Rogationibus majoribus, & Minoribus.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

ſtatus, officij, & vocationis noſtræ præcipue ſiſtit, juſtitiaque exigente èniti debemus, ut in conſpectu Dei ad ejus gloriam, & honorem, hominumque appareamus devoti, (1) religioſi, peculiaresque Dei cultores, ita ut ſummopere gloriemur, & invigilemus, ut attente recitemus, & canamus. Hoc etenim modo ſi unuſquiſque ex parte ſua munus ſuum fideliter exequatur, cito Dominus opem nobis feret, & auxilium, ut in hac mortali vita ejus Majeſtatem contemplantes in æternum ea perfruamur in Cœlis.

Ad hoc ſupponere debemus, neminem, qui privatim Horas Canonicas in Domo, in Eccleſia, aut alibi extra Chorum recitat, lucrari poſſe obventiones, aut diſtributiones quotidianas, (2) tenetur etenim canere ſimul cum ceteris in Choro hora aſſignata, debitaque reverentia: Ob hoc Capitularibus aſſignatur Præbenda, ſeu ſalarium, & non ob privatam recitationem. Omnes igitur alternatim canere tenentur, nullatenusque Beneficij lucrum alio modo percipere valent, li-

(1) *Curam habe de bono nomine* ait Spiritus Sanctus, *caute ambula* Apoſtolus Paulus, & teſtimonium bonæ Conſcientiæ habere debent Sacerdotes; *ut ii, qui ex adverſo eſt, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis.*

(2) D. Carol. Barromeus 2. p. tit. 78. ita ait: *itaque autoritate Concilij Tridentini præcipimus quod cum in Choro pſalendum eſt, ipſi quoque (Canonici videlicet) quantum honoris gradu ceteris præſtant, tanto ſuaviſſimus Pſalmis, Hymnis, & Canticis una cum alijs modulantes, Dei Laudes concelebrent.* S. Antoninus p. 2 tit. 9. cap. 12. Concil. Trid. (loquendo de Dignitatibus, & Canonicis) Seſſ. 24. c. 12. *In Choro ad pſalendum inſtitute, Hymnis, & Canticis Dei nomen reverenter, diſtincte, devoteque laudare.* Bened. XIV. Conſt. *Cum Semper* in Bullar. tom 1. n. 103. ubi fuſſe improbat contrarias conſuetudines, eaſque declarat corruptelas. Romæ die 19. Auguſti anni 1744. Idem Sum. P. in ſuo Brevi *Dilecte Fili* die 19. Januarij anni 1748. *nullo pacto ex Præbendis, & diſtributionibus facere fructus ſuos, atq; adeo reſtitutioni obnoxios eſſe, ac fore eos, qui non decantant Divinas laudes,*

licet attendant, & recitent, quod alij canunt; re vera ſi omnes ſedulo curarent canere, ſimulque attentos eſſe intentione actuali, aut virtuali, (1) vitarentur abs dubio

(1) Ut impigri, & alacres Præbendati ad Divina celebranda Officia conveniant, perpendant, quales fuerint Sacerdotes per ſex priora Eccleſiæ Secula: En tibi ſpecimen: Mane ſtatim exorto ſole Primam recitabant, ut Hymnus ſacer innuit: *Jam lucis orto Sydere*, Deo veluti primitias lucis tribuentes; Tertiam circa horam nonam matutinam, quia tunc datus eſt Apoſtolis Spiritus S. *& erat hora diei tertia. Actus Apoſtol.* Sextam circa Meridiem, ea etenim hora Cruci fuit Chriſtus affixus, & ad ſedandum calorem noxium concupiſcentiæ, *Aufer calorem noxium*, meridie namque ſolis æſtus urgent; Nonam circa horam tertiam poſt meridiem, ea enim hora Chriſtus mortuus fuit, *& circa horam nonam exclamans expiravit*; ob hoc juxta Conc. 3. Mexic. pulſantur Cimbala, ut in memoriam Paſſionis Fideles orent; Veſperas, ita dictas a Sydere Veſpere, qui decidente oxoritur Sole, ad Solis occaſum recitabant, nec non quia Veſpere Chriſtus Cœnæ Sacrificium inſtituit; completorium Monachi, dum cubitum irent, recitabant, ut innuunt illa verba: *Cuſtodi nos dormientes*, ut etiam hodie faciunt Carthuſiani.

Noctem in quatuor partes diſtribuebant, vigilias agentes ſuper greges dormientem: *Vigilate, & orate*, excubantes ſuper Populum ut boni Paſtores; prima noctis parte, ſeu vigilia primum nocturnum decantabant, ſecundum circa medium noctis, tertium circa primum Galli cantum; Laudes ſummo mane, ſeu circa exortum Auroræ: His adde Lectiones SS. Patrum, quæ ſparſim, & longius, quam hodie fiebant in Capitulo, & ex hoc ſortiuntur nomen Capituli; jejunia, & unicam in die comeſtionem quam plurimis anni diebus abſque refectiuncula matutina, aut collatiuncula veſpertina, ut nunc aſſolet; factaque comparatione laboris noſtri diurni, & nocturni cum primis Dei Cultoribus, comperies abs dubio ſegniores nos eſſe Operarios in Vinea Domini, majoremque erga nos eſſe Benignitatem Eccleſiæ, etiamſi examuſim munus noſtrum adimpleamus.

In Vigilijs Nativitatis Domini, & Reſurrectionis etiam nunc cernitur in Cathedralibus Eccleſijs ſpecies antiquioris Diſciplinæ, & qui plura deſideret, inveniet apud Grancolas Commentaria in Brev. Rom. a cap. 20. & per ſequentia. Etmundo Martene de antiquis Eccleſiæ Ritib. tom. 3. de Horis Canonicis, & Offic Div. & Gabanto tom. 2. Sect. 4. a cap. 13. Ex his igitur colliges, Canonicos (ſive a Regula, ſeu Canone denominentur, vivebant etenim ſub Regula SS. Hieronymi, & Auguſtini, antequam Seculares redderentur, quam plures Hiſpaniarum Cathedrales, ſive a canendo) debere non ſolum corpore, ut Marmora, & Columnas, ſed etiam animo, corde, & opere Choro inte-

bio plurimi defectus, qui communiter notantur in Choro: Idcirco oneramus ſuper hoc conſcientiam Præſidentis, eumque jubemus, aſſiduo invigilare quieti, & ſilentio in Choro, ut Divina Officia peragantur ea, qua decet, reverentia. Et ne aliquis ſupra dicta tranſgrediatur, ſequentes Regulæ obſervabuntur.

I. Nullus in Choro, in ſtallo, ante, vel poſt Faldiſtorium colloquatur, dum Divina Officia celebrantur; qui ſi admonitus ſecus fecerit, mulctetur a Præſidente amiſſione unius puncti; & ſi contumax fuerit, augeatur pœna juxta contumaciam.

II. Nulli fas ſit loqui de uno Choro ad alium, nutus, ac ſigna facere, (1) nec mittere Nuntium, ſub pœna unius puncti, ſolum namque licitum erit aliquid circa Divinum Officium modeſte interrogare eum, cui competat reſpondere.

III. Penitus e Choro exterminentur Joculationes, ſcurrilitates omnes, & quilibet geſtus ad riſum provocantes, præcipue eum, qui canit Capitulum, Orationē, Lectionem, Epi-

tereſſe, pſallere Domino, laudare nomen ejus, & addiſcere cantum, ut præcipitur Clericis in Conc. 3. Mexic. Parum enim conſcij ſunt Ritus Eccleſiaſtici, qui Præbendatos immunes a cantu judicant, quia Cathedrales habent dexterrimos Chori Miniſtros, hoc namque eſt ad majorem decorem, ad facilius Chorum regendum, & denique majorem peritiam cantus requirendam in Cantoribus, & Muſicis, quam in Canonicis, in his namque ſufficiet ſcire cantum eorum, quæ recenſentur in hac Conſtitutione, & ulterioribus.

(1) De Functionibus Eccleſiaſticis, & de modo eas in Choro exercendi agit Bauldri p. 2. cap. 1. & Seq. in Rubricas, & ibi invenies quam plurimas ex his Conſtitutionibus apprime deſcriptas. Concil. Florent. celebratum anno 1573. Canone 11. *In Dignitatibus, aut Canonicatibus conſtituti:::: in Choro propriis quiſque ſtallis conſideant, concordi voce, & corde pſallant ſimul omnes; :::: privatum officium non recitent, litteras non legant, non obſtrepant, non colloquantur.*

Epiſtolam, Evangelium, aut quancumque aliam partem Officij Eccleſiaſtici, ſub pœna quatuor punctorum.

IV. Cuncti obediant Præſidenti in Choro, & qui contra fecerit, amittat obventiones Horis illius diei aſſignatas.

V. Aſſurgere debent omnes, & diſcooperto capite eſſe ſemper ac dicitur *Gloria Patri*, (1) nec non dum canuntur Capitula, Orationes, Antiphonæ, Hymni, & Cantica *Nunc dimittis*, *Te Deum laudamus*, *Benedictus*, *Magnificat*, ad *Introitum* Miſſæ, *Kyrie*, *Gloria*, *Credo*, *Evangelium*, *Sanctus*, & *Communio*. Quando proferatur Sacroſanctum Nomen Jesu, aut Beatiſſimæ Virginis Mariæ, omnes ſub præcepto caput debent diſcooperire.

VI. Si quis, dum canitur Evangelium, gradiatur intra Eccleſiam, illico gradum ſiſtere debet, Capiteque diſcooperto non poteſt de loco moveri, uſquequo Evangelium finiatur, (2) excepto caſu quo quis fuerit a tergo Chori, ſub pœna unius puncti.

VII. Omnes in Choro canere teneantur, (3) & ſi aliquis

Gg 2

(1) S. Damaſus Papa inſtituit, ut in fine cujuslibet Pſalmi diceretur *Gloria Patri*, in honorem Sacratiſſimæ Triados; eſt igitur ſpecialis actus Latriæ, & reverentiæ aſſurgere, ſtare, ſiſtere gradum, aut diſcooperto capite eſſe, dum canuntur omnia, quæ referuntur in hac conſtitutione, jureque merito adjicere debeo illa verba: *Bonus es tu, juſtus es Domine, Benedictus es Domine.* Pſalm. 118.

(2) Hæc conſtitutio exactiſsime etiam obſervatur in Eccleſia Toletana a primis ejus incunabulis, in ea enim quaſi abſortus manere debet, qui gradiens per Eccleſiam audit canere Evangelium, ſtatimque ſiſtit, quando ipſius Redemptoris noſtri verba proferuntur.

(3) Omnes laxitudines opinandi penitus delevit hæc conſtitutio, nec aliam hucuſque perlegi clariorem, breviorem, & omne dubium diſſipantem: Videſis Clericatum de Beneficijs diſcordia 67. Canamus igitur, & proclamemus cum Angelis *Sanctus*, *Sanctus*, *Sanctus*, cum David ore noſtro: *Ad ipſum ore meo clamavi*, ſepties cum eo Laudes dicamus Deo: *Septies in die laudem dixi tibi*: Ipſe etenim etiam media nocte ſurgebat ad confiten-

quis ſiluerit, Præſidens eum admoneat ad ſuum munus adimplendum, & inobediens mulctetur in ea Hora, qua defecit, præter caſum infirmitatis cunctis notæ. Quando Præcentor, aut Succentor quidquam in Choro canendum commendaverit, cito, & ſponte fiat, & qui contra fecerit, aut deviaverit a tono Præcentoris, aut Succentoris ei præintonato, (1) puniatur amiſſione unius puncti.

VIII. Dum celebrantur Miſſa major, Tertia, Sexta, & Veſperæ, nulli licet progredi in Eccleſia ante Chorum, ſemperque prohibitum eſt deambulationes in Eccleſia facere, ad fores Eccleſiæ ſtare, aut circa Altaria, ubi Miſſæ privatæ celebrantur, deambulare, ſub pœna unius puncti.

IX. Quando Succentor ſolus, aut paucis adſtantibus fuerit ante Faldiſtorium, & Præſidens de Sede ſua deſcenderit, ut eum adjuvet, omnes idem facere teneantur, (2) ſub pœna unius puncti.

X. Non liceat in Choro litteras, aut libros legere, dum Divina celebrantur Officia, nec privatim recitare,

ſitendum nomini tuo. Moyſes etiam, Dux Populi Iſrael poſt tranſitum maris rubri cantavit: *Cantemus Domino.* Quare ſi in Lege veteri Hymni, & Cantica cum lætitia Deo perſolvebantur, æquum non eſt, Canonicos, præſtantiores Miniſtros in Lege Gratiæ obmuteſcere.

(1) Cantus Gregorianus appellatur firmus tam propter firmitatem punctorum, Clavis, & toni, quam propter mellodiam, provenientem ex conformi omnium voce; qua propter, quando aliquis a tono Succentoris deviat, Kachophoniam cauſat, deformitatem, & diſonantiam: Ob idque omnes uno ore, uniformiter, eodem in tono, & ſequendo intonationem, & pauſationem Succentoris canere debent.

(2) Præſidens repræſentat Perſonam Chriſti, Chorus ſignificat Cœnaculum, ubi Dominus cum Apoſtolis Paſcha fecit; aſſiſtentes Choro vicem obtinent Angelorum, qui ſunt Miniſtratorij Spiritus, & ſponte faciunt voluntatem Dei. Dicitur Chorus a Chorea, ſeu corona, ad cujus formam etiam nunc ſedent Canonici in Italia.

re, niſi in Miſſa poſt *Sanctus* uſque ad Calicis elevationem, & ſi aliquis a Præſidente admonitus contravenerit, puniatur amiſſione obventionis illius Horæ.

XI. Nemo ingrediatur, aut egrediatur per portam principalem Chori, niſi ante cœptum, ſeu finitum integrum Horarum Officium, vel comitetur Prælatum, vel exeat ad celebrandam Miſſam Conventualem, vel Cappa pluviali ſit indutus, vel comitetur Hebdomadarium, vel ad deferendum ſignum, vel ad aliud quodcumque Chori, vel Altaris miniſterium, ſub pœna amiſſionis illius Horæ.

XII. Hebdomadarius, ſive ſit Dignitas, ſive Canonicus Chorum primus ingrediatur poſt ſonitum Cimbali, nec incipiat Horas, ſeu intonet, uſquequo accenſæ ſint Candelæ in Altari majori, & ſignum factum cum Cimbalo Chori. Qui antea cœperit, amittat diſtributionem Horæ; ſimiliter ſi incœperit, antequam ſufficientes Chori Miniſtri advenerint, ſub eadem pœna. Et ne ulla mora fiat, ſtatuimus, Capellanos, Succentorem, & Chori Miniſtros ingredi Chorum debere cum ipſo Hebdomadario, & amittere obventiones Horæ, ſi finitus ſit Hymnus Beatiſſimæ Virginis, aut Horæ principalis.

XIII. Qui ingrediatur Chorum poſt *Gloria Patri* primi Pſalmi (1) (dum non recitatur Officium Beatiſſimæ Virginis Mariæ) & qui ingrediatur poſt Gloria Patri Horæ principalis uſque ad *Alleluya*, ſeu *Laus tibi Domine*, quando recitatur Officium Parvum, amittat diſtributionem illius Horæ. Ceterum hoc non prodeſt ijs, qui ſunt intra Eccleſiam, conſultoque, & ex malitia ſe-

(1) *Qui facit opus Dei negligenter, maledictus a Deo vocatur; eadem menſura, qua menſi fuerimus, remetietur nobis, & qui parce ſeminat, parce & metet, & qui ſeminat de Benedictionibus, de Benedictionibus & metet.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

dentes, aut colloquentes, expectant præfinitum tempus ad lucrandas obventiones, nullatenusque ingrediuntur, quouſque id temporis præterlabatur.

XIV. Ingreſſus Chorum recta via pergat ad ſuam Sedem abſque ulla manſione, ſeu colloqutione cum ijs, qui ſunt ante Faldiſtorium, aut Sedibus inferioribus, ſub pœna amiſſionis Horæ.

XV. Nullus ad Sedes inferiores deſcendat ad colloquendum, ſed tantummodo ad canendum ante Faldiſtorium, ſive id quod ei fuerit injunctum, ad canendum *Pretioſa*, (1) *Reſponſorium*, ſeu aliud quidquam ei commendatum, ſub pœna unius puncti.

XVI. Qui erraverit ſubvertendo, aut invertendo Capitulum, aut Orationem, amittat diſtributionem illius Horæ: Qui negligens fuerit in recitando, ſeu canendo Capitulum, Orationem, ſeu quamlibet aliam rem, ſibi a Succentore, vel Hebdomadario commendatam, (2) aut ſua negligentia culpabilis defectus extiterit, mulctetur amiſſione illius Horæ. XVII. Iti-

(1) Iterum commendat obligationem canendi, & quædam cum Succentore præintonandi, & hic recordari libet quod Canonici Pariſienſis Eccleſiæ, & Ceterarum Galliæ Cathedralium olim obſervabant, & quæ fuerit eorum diſciplina. Primo: Clericos, & Canonicos omnes renuntiaſſe Patrimonio ſuo, atque veſtes in communi habuiſſe. Secundo: Eodem loco, ſive Clauſtro prope Eccleſiam concluſos fuiſſe, quo aditus mulieribus negabatur. Tertio: In eodem omnes Dormitorio cubaſſe. Quarto: In eodem Refectorio in communi vivere conſueviſſe. Quinto: Plures alios Monaſteriorum mores ſervaſſe. Sexto: Superpelliceum ad talos uſque deſcendens geſtaſſe. Septimo: Cappam anterius clauſam geſtaſſe. Octavo: In Eccleſia cecinisſe.

(2) Quilibet Præbendatus tenetur officium ſuum exacte adimplere, & agnovit hanc eandem obligationem Imperator Juſtinianus reſcribens ad Tiberium Præfectum tit. 52. c. de Epiſcopis, & Clericis. Sanctus Ambroſius canendi morem invexit in Eccleſiam Mediolanenſem; etiam reperitur in codice manuſcripto miraculorum S. Genovefæ. Ve-

XVII. Iidem punietur amiſſione diſtributionis duorum dierum, qui omiſerit celebrare Miſſam majorem, ſive quia ſit Hebdomadarius, vel quia ei ſit commendata, & acceptata celebratio: Idem intelligendum eſt de Hebdomadarijs Diaconis, & Subdiaconis.

XVIII. Ille, qui omiſerit facere, vel per ſe, vel per alium quodlibet Officium ſibi in tabella Chori præſcriptum, duobus punctis mulctetur.

XIX. Hebdomadarius, vel is, cui commendaverit, ad induendam Cappam, ſive ad Miſſam, ſeu ad Veſperas, eam induere debet ante Introitum Miſſæ, vel finita Nona ad Veſperas; alioquin ſi per ſe, vel per alium facere neglexerit, duobus punctis mulctetur.

XX. Deficiente Hebdomadario Miſſæ, Evangelij, Epiſtolæ, aut Cappæ, tunc Præſidens alij commendabit, & ſi quis juſta cauſa deficiente ſe excuſaverit, mulctetur quatuor punctis.

XXI. Si Decanus fuerit Hebdomadarius, & abſens fuerit, in ejus locum ſuccedat Cantor: Si Cantor fuerit abſens, in ejus locum ſuccedat Theſaurarius, & his deficientibus, iterum ſuccedat in locum eorum Decanus. Si Dignitates unius Chori abſuerint, tranſeat Hebdomadarij Officium ad alium Chorum ordide ſupraſcripto, idemque obſervetur in Choro Archidiaconi.

XXII. Canonico antiquiori abſente, in ejus locum ſuc-

Venantius denique Fortunatus, Epiſcopus Pictavienſis ſic ante mille annos cecinit lib. 16. Carmine 30.

Celſa Pariſiaci Cleri reverentia pollens
Eccleſiæ genium, gloriæ munus, honor;
Carmine Davidico Divina Poemata pangens
Curſibus aſſiduis dulce revolvis opus.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

cedant Canonici illius Chori ordine suo usque ad ultimum, & si postremus absens fuerit, iterum in ejus locum succedat Canonicus antiquior: Deficiente Canonico transeat Hebdomada ad alium Chorum incipiendo a modernioribus.

XXIII. Dum dicitur Officium parvum B. Mariæ (1) omnes stent erecti capite discooperto. Et ordinamus præfatum Officium parvum debita pausatione, reverentia, & gravitate recitari debere sub pœna amissionis Horæ contra inobedientes Præsidenti.

XXIV. Psalmi cani debent alternatim (2) cum pausatione competenti in medietate Versus, nec unus Chorus incipiat, quousque in alio Versus finiatur; & ad hujus observantiam Succentor monere debeat defectus, & præcipue Præsidens jubere, ut cuncti tonum Succentoris sequantur, sub pœna amissionis Horæ, si admoniti,

XXV. non ita fecerint.

Parochi juxta Erectionem (3) assistere Choro debent omnibus diebus ad Vesperas, Missam, & Processiones, tam intra, quam extra Ecclesiam, alioquin punctabuntur, nisi exercitati, seu occupati sint in aliquo ministerio Parochiali, quod dilationem non patiatur.

XXVI. Ne-

(1) Recitationem Officij parvi B. Mariæ institutam anno 1056. a Petro Damiani Cardinali asserit Baronius, & reperies apud Gavantum tom. 2. Sectione 9. in Apendice. Ea obligatione S. Pius V. intra Chorum, non extra, Clericos ligari decrevit.

(2) *Alternantes concrepando metos damus vocibus*, mutuo nosmetipsos excitantes.

(3) Hoc servari non video, non sine magno dolore propter quasdam contentiones, quæ jure merito sopiri deberent; Cathedralis namque Ecclesia est omnium Matrix, & Magistra, & licet Parochi, suo Pastorali ministerio intenti, quibusdam tantummodo sollemnioribus diebus assisterent, consentaneum erat, ut hic vetustissimus mos in nostra Ecclesia observaretur, ut in unum confluant Corpus Ministri Domini.

XXVI. Nemo e Choro exeat absque licentia Præsidentis, justaque de causa sub pœna amissionis Horæ. Nec ut justæ causæ considerari possunt negotia ordinaria, (1) quæ finita Hora expediri valent: Excipiuntur corporis necessitudines, dummodo nec mora fiat in Sacristia, aut alio in loco, vel deambulando, sub pœna unius puncti.

XXVII. Qui habita licentia e Choro exierit, redire debet ad orationem, & adesse majori parti Horæ, videlicet, si continet tres Psalmos, adesse debet duobus, si quinque, adesse tribus, si tres nocturnos, adesse duobus sub pœna amissionis Horæ.

XXVIII. Is, cui ex Officio, aut alterius commissione, aliquid in Choro incumbat, si abfuerit, non commendans alteri suum ministerium, amittat obventionem Horæ.

XXIX. In matutinis, quando canuntur, qui ingrediatur post *Invitatorium*, & Psalmum: *Venite exultemus* cum *Gloria Patri*, amittat eorum distributionem; si vero intonentur, qui ingrediatur post primum Nocturnum, nullatenus lucretur; si unus tantum dicatur Nocturnus, ante *Te Deum laudamus* ingredi debet.

XXX. Qui non adfuerit Missæ majori, auferat Tertiam, & Sextam, licet in eis præsens fuerit: (2) Qui præsens

(1) In Ecclesijs Cathedralibus hujus Novæ Hispaniæ perexiguus est Præbendatorum numerus, ob idque aboleri debent quicumque abusus, & corruptelæ adversus residentiam. Vide Concilia Mexicana, præcipue tertium lib. 3. tit. 6 de Clericis non residentibus per totum, & in fine §. 6. *Itidemque declaratur, absentes in toto, aut in parte, quacumque ratione obventiones hujusmodi perciperent, teneri in foro conscientiæ eas præsentibus restituere.*

(2) Regulæ, quæ in hac Pagina apponuntur, deserviunt, ut postea declaratur, ad vitandas fraudes; non ad excusandos in foro interno defectus, qui committuntur ex malitia; Ecclesia etenim non judicat de occultis, sed solum declarat, quo tempore pœnas incurrunt transgressores.

nu ſubſcripſimus, & ab infraſcripto Secretario item ſubſcribi, ſigillumque noſtrum, quo in Congregationis prædictæ Litteris, & Scripturis obſignandis utimur; apponi mandavimus. Romæ die XXVII. Octobris MDLXXXIX. Ita eſt. A. Card. Carrafa. Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ Secretarius de mandato.

Et eſt ſignatum ſigillo Illuſtriſſimi C. Carrafa.

✠ *Locus ſigilli Card. Carrafæ.*

ORDO

ORDO SERVANDUS
IN CHORO
AB ILLmo. D. Fr. ALPHONSO DE MONTUFAR
PRÆSCRIPTUS.

NOS D. Fr. ALPHONSUS DE MONTUFAR Miſeratione Divina Archiepiſcopus Mexicanus, Regiæque Majeſtatis a Conſilijs: Reverendis admodum, & permagnificis Dominis Decano, & Capitulo noſtræ Sanctæ Cathedralis Eccleſiæ, ſalutem in Domino noſtro Jeſu-Chriſto, ſummo bono.

QUUM vehementer exoptemus debitum ordinem præſcribere quoad Divina Officia celebranda, præter eum, quem antea præſtitimus, præ oculis habendo Sanctam Matrem Eccleſiam benigne nobis alimoniam porrigere, & alere de patrimonio (1) Redemptoris noſtri, ut ei grates rependamus, laudemus, & pro nobis, Populoque Chriſtiano (2) preces fundamus: In hoc enim decus, & honor ſta-

(1) Bona Eccleſiaſtica ſunt Patrimonium Chriſti, pretia peccatorum, & Patrimonium pauperum, ſecundum SS. PP. *Qui pauperi dat, Domino fœnerat* juxta Cryſologum. Decimæ, quibus aluntur Epiſcopi, & Canonici ſunt proprie bona ſpiritualia, & non ex Patrimonio, aut induſtria quæſita; ideoque recte denominantur Patrimonium Chriſti.

(2) *Inter veſtibulum, & Altare plorabunt Sacerdotes, & dicent: Parce Domine, parce Populo tuo, &c.* Sacerdotes ſunt mediatores inter Deum, & Homines: In Eccleſijs Cathedralibus, & Parochialibus juxta Concilium Tridentinum, & Bullam Benedicti XIV. debent offerri Miſſæ Conventuales pro Populo, & Benefactoribus.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

XXXV. Diebus, quibus Sermo fit ad Populum, si aliquis celebraverit, quando incipitur Tertia, eam lucrabitur, dummodo præsens in Choro sit ante Processionem; & si post sonitum Campanæ Missam incœperit, amittat Tertiam.

XXXVI. Nunquam in Missa sollemni omittatur sollemnis Cantatio *Gloriæ*,(1) *Credo*, *Præfationis*, *& Orationis Dominicæ*, sub pœna unius puncti.

XXXVII. In Processionibus servetur modestia: Nemo cum alio Clerico, vel Seculari confabuletur, sub pœna unius puncti, & siquis admonitus a Præsidente non paruerit, augeatur pœna.

XXXVIII. Omnes Præbendati canere discant, (2) ad minus ea, quæ unicuique intonare incumbit ex Officio, videlicet, *Capitulum*, *Orationem*, *Lectionem*, *Præfatium*, *Gloria*, *Credo*, *Orationem Dominicam*, *Ite Missa est*, *Benedicamus Domino*, secundum sollemnitatem, & Ritum Festi: Nec non in Choro præintonare *Antiphonam*, *Versum*, *Introitum*, *Alleluya*, *Graduale*, & *Responsorium*. Qui ignorans cantus Gregoriani ad supra dicta fuerit, discere teneatur intra annum, & si eo transacto

(1) Cantatio sollemnis *Gloriæ* in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis nullatenus potest omitti diebus, quibus ab Ecclesia præcipitur, licet enim primis Ecclesiæ Seculis arbitrarium fuerit eam canere, aut non, & ex hoc descendit illa praxis invitandi Presbyterum ad *Gloriæ* cantum per Cappæ Ministros, nunc tamen non potest silentio præteriri, quia pars officij quibusdam diebus recensetur juxta Ritum, & secundum Concilium Tridentinum, tertiumque Mexicanum de Celebratione Missarum § 2. debent observari Missale, Rituale, & Cæremoniale Romanum, & §. 7. ejusdem tituli *Hymnus Angelicus*; seu *Gloria in Excelsis Deo*, ab Angelis decantata non potest omitti diebus, quibus in Missa præscribitur.

(2) In memoriam revoca superius allata, & facillime dirimes nodos difficultatum hoc temperamento adhibito ab Illmo. D. Alphonso Montufar; nihil de novo statuente, sed sæpius a Sacra Congregatione repetitum in Declarationibus, quas affert Clericatus loco supra citato.

facto non didicerit, amittat decimam partem suæ Præbendæ, eique alter annus prorogetur eadem obligatione; transacto anno, amittat octavam partem, & sic deinceps proportione servata augeatur pœna.

XXXIX. Præbendati, qui odio, & prava voluntate non se mutuo salutaverint, nullatenus lucrentur suas Præbendas, quousque reconcilientur. (1)

XL. Nullus petat licentiam per alium, sed per se, nec Minister inferior Chori per Præbendatum, Parochum, aut Capellanum, nisi Præbendatus fuerit intra Ecclesiam, & commode, decenterque non potuerit petere per se, aut si expectare ad Chori initium non possit, saltim petat licentiam a Canonico antiquiori, hicque teneatur rationem, seu notitiam reddere Præsidenti, durante Hora; quod si oblitus fuerit Canonicus antiquior, amittat Horam, qui petijt licentiam.

XLI. Nullus Præbendatus, aut Ecclesiæ Minister exeat extra Ecclesiam Superpelliceo indutus, aut ambulet per Cauponas, Tabernas, aut Calles, (2) nisi ad ministerium sibi ex Officio respondens, aut comitando Prælatum,

Kk

(1) *Si offers munus tuum ad Altare ::: vade prius reconciliari fratri tuo*, ait Jesus Christus; potiori ratione Præbendati, qui sunt fratres, socij, & Comministri Altaris, inimicitias abscondere nequeunt, quando Pax vobis, & cujuas Sacras Salutationes in Choro cunctis diebus indesinenter proferunt; imitemur exemplum Salvatoris nostri, in cujus Nativitate Pax annunciata est hominibus bonæ voluntatis, & tanquam ultimum Testamentum pacem reliquit: *Pacem relinquo vobis: Pacem meam do vobis*: Vide Statutorum partem 4. cap. 10.

(2) Superpelliceum est vestis Ecclesiastica, ita dicta, quia super Albam vestem pelliceum, seu pelles pretiosæ ponebantur, & hodie cernitur in Cappa Chorali Episcoporum, & Canonicorum quarundam Ecclesiarum Hispaniæ, & cum dictum Superpelliceum sit indumentum ornatius, atque magis decorum ad functiones Ecclesiasticas obeundas, ob id nullus extra Ecclesiam eo uti debet, nisi in Ministerio Sacerdotali, & Clericali.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

tum, aut recta via veniat ad Ecclesiam de domo sua, sub pœna duorum punctorum.

XLII. Punctator Chori omnia superius dicta fideliter exequatur; & si ita non fecerit, duplo puniatur, & super hoc conscientia ejus gravissime oneratur.

Prædictas Regulas, Ordinationes, & Constitutiones virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub pœnis in eis contentis servari mandamus in Choro hujus nostræ Sanctæ Ecclesiæ, nec licent eas infringere, violare in toto, vel in parte, & super hoc conscientiam oneramus Præsidentis, & Punctatoris, quibus earum executionem committimus, declarantes ipso facto pœnas incurrere contrafacientes, & ut ad omnium Capitularium perveniant notitiam, præcipimus hoc nostrum Decretum, Regulas, & Ordinationes in eo contentas legi, & notas fieri primo die Capituli, loco, & hora consuetis, tempore, quo Præbendati conveniant ad Capitulum juxta usum, & consuetudinem. Et postea scribi mandamus in Membranis, & apponi eo loco, ubi commode legi, ac intelligi possint ab omnibus Præbendatis, nullusque audeat eas inde amovere sub pœna Excommunicationis majoris latæ sententiæ, cujus absolutionem nobis reservamus. Præterea mandamus Secretario nostræ Curiæ Archiepiscopalis has Regulas, & Constitutiones asservari in Archivio Curiæ, ut constet de earum publicatione. Mexici die decima sexta mensis Januarij anni millesimi quingentesimi septuagesimi.

Frater Alphonsus Archiepiscopus Mexicanus.

Mandato Illmi. ac Reverendissimi.

Alphonsus de Ivera,
Notarius.

CATALOGUS PRÆSULUM ECCLESIÆ MEXICANÆ.

PRIMUS omnium fuit D. Fr. Joannes de Zumarraga, Ordinis Sancti Francisci, natus Villæ de Durango in Cantabria, professus in Conventu Deiparæ de Aranzazu; Vir sanctitate morum, Doctrina, & zelo salutis Animarum clarissimus (ut ex Catechismo ab ipso ad institutionem gregis sibi commissi efformato comprobatur) ac propterea ab Invictissimo Imperatore Carolo V. nominatus in Episcopum Mexicanum, quod onus diu constanter recusavit, nec, nisi imperio superiorum compulsus, admisit anno MDXXVII. Postea anno MDXLV. Sacro Pallio, & Archiepiscopali titulo sibi, & Successoribus a Paulo III. collato, majorem in dies virtutum sublimium splendorem proferebat: Et Deus suis votis adfuit magno miraculo Apparitionis Imaginis Dominæ nostræ B. MARIÆ DE GUADALUPE, ei factæ die XII. Decembris anno MDXXXI. quo cœlesti favore permotus extruere suis sumptibus cœpit Capellam Sanctissimæ Virginis. Meritis plenus obijt anno MDXLVIII. Dominica infra Octavam Sanctissimi Corporis Christi, ætatis suæ octogesimo, sepultusque fuit in sua Metropolitana Ecclesia.

D. Fr. Alphonsus de Montufar, Sacri Ordinis Prædicatorum, natus Logiæ in Archiepiscopatu Granatensi, Sacram Professionem emisit in Conventu Sanctæ Crucis Granatensis, ubi Prioris, & Sancti Officij Inquisitionis Censoris munus exercuit: ob ejus pietatem, & Doctrinam electus ab Imperatore Carolo V. ad re-

regendam Eccleſiam Mexicanam anno MDLI. in qua magno Animarum fructu, & miranda erga egenos miſericordia eluxit, præfuitque duobus Concilijs Provincialibus, primo celebrato anno MDLV. & ſecundo anno MDLXV. Perfecit opus Capellæ Beatiſſimæ Virginis de GUADALUPE, & poſt diuturnam infirmitatem obijt anno MDLXIX. ætatis ſuæ octogeſſimo, & ſepultus eſt in Regio Conventu Mexicano ſui Ordinis.

D. Petrus Moya, & Contreras natus Cordubæ, Doctoris lauream in Sacris Canonibus in Univerſitate majori Salmantina adeptus, Magiſter Scholarum in Cathedrali Eccleſia Canarienſi, Inquiſitoris munus primum Murciæ, poſtea Mexici exercuit; electus in Archiepiſcopum Mexicanum die XV. Junij anno MDLXXIII. Præfuit tertio Concilio Provinciali celebrato anno MDLXXXV. cum aſſiſtentia ſex Epiſcoporum, & a Sixto V. confirmato anno MDLXXXIX. A Rege Catholico Viſitator generalis, hujus Novæ Hiſpaniæ Pro-Rex, & Dux generalis fuit nominatus poſt mortem Comitis Brigantini Portus, vulgo Coruña; cumque in Hiſpaniam reverſus fuiſſet ad Viſitationis ſuæ reddendam rationem, ob ejus notam Regi Catholico probitatem ſummi Indiarum Senatus Præſes electus, paucos poſt menſes obijt Matriti menſe Decembri anni MDXCI. & ſepultus eſt in Eccleſia Parochiali Matritenſi Sancti Jacobi.

D. Alphonſus Fernandez Bonilla, natus Cordubæ; Inquiſitoris munus Mexici obtinuit, & Decanatum Sanctæ Eccleſiæ; deinde ad Epiſcopatum Guadalaxarenſem electus, Viſitator generalis Regni Peruani nominatus, poſtea a Philipo II. ad Archiepiſcopatum Mexicanum aſſumptus die XV. Martij anni MDXCII. conſecratus in Civitate Regum, Juſſu Regio compulſus ad pacificandos Urbis Quitenſis populares tumultus, cum inde extricare ſe facile nequiſſet, Archi-Diœceſi Mexicana non potitus, deceſſit intra Peruvianam, & fuit ſepultus Limæ in Cathedrali Eccleſia.

D. Fr. Garcia de Sancta Maria Mendoza, natus Compluti ex

ex Perilluſtri Ducum del Infantado proſapia, Sacri Ordinis Divi Hieronymi Monachus, ejuſdem Religionis Generalis, Prior Regalis Monaſterij Sancti Laurentij in Schoriali, executor teſtamenti Philippi II. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo III. anno MDC. quam ſtrenue rexit ſex circiter annis. Ingentes labores in reformando Clero, & Populo ſubijt, præcipue ad Sedis ſuæ vindicanda jura, parcus ſibi, largus erga alios, vere Pater pauperum, ac miſerabilium Indorum. Obijt menſe Octobris anno MDCVII. & in hac Cathedrali Eccleſia fuit ſepultus.

D. Fr. Garcia Guerra natus Fromeſtæ Diœceſeos Palentinæ Sacri Ordinis Prædicatorum, habitum ſuſcepit in Conventu Valliſoletano Sancti Pauli, ubi Prior, & Magiſter Provinciæ. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo III. die XX. Octobris anni MDCVIII. & ſimul Pro-Rex inſtitutus, utriuſque muneris partes recte, ac feliciter explevit uſque ad annum MDCXII. quo obijt ex caſu quodam, & currus præcipitio, cui reparando impar fuit omne remedium, ob læſionem jecoris, & unius coſtæ inde contractam, defuncto duplicia funera impenſa ſunt, ut Pro-Regi, & Archiepiſcopo. Jacet in hac Sancta Metropolitica Eccleſia.

D. Joannes Perez de la Serna natus Corberæ in Diœceſi Conchenſi, prius Alumnus inſignis Collegij Seguntini Sancti Antonij, poſtea majoris Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, in cujus Academia Durandi Cathedram moderatus eſt, Canonicus Magiſtralis Sanctæ Eccleſiæ Zamorenſis, electus ad Eccleſiam Mexicanam die XVIII. Januarij anni MDCXIII. a Philipo III. quo in munere, ut vigilantiſſimus Paſtor a Summo Pontifice fuit litteris commendatus; erga Pauperes beneficus, oves ſuas verbo, & exemplo pafecebat. Suo tempore tranſlatum fuit corpus V. Viri Gregorij Lopez Matritenſis mille titulis colendi, & digniſſimi ob excellentiam vitæ, ut ab Eccleſia, ejuſque Summo Paſtore Sanctorum faſtis adſcribatur; Sermonem fecit in feſto Canonizationis Seraphicæ

regendam Eccleſiam Mexicanam anno MDLI. in qua magno Animarum fructu, & miranda erga egenos miſericordia eluxit, præfuitque duobus Concilijs Provincialibus, primo celebrato anno MDLV. & ſecundo anno MDLXV. Perfecit opus Capellæ Beatiſſimæ Virginis de GUADALUPE, & poſt diuturnam infirmitatem obijt anno MDLXIX. ætatis ſuæ octogeſſimo, & ſepultus eſt in Regio Conventu Mexicano ſui Ordinis.

D. Petrus Moya, & Contreras natus Cordubæ, Doctoris lauream in Sacris Canonibus in Univerſitate majori Salmantina adeptus, Magiſter Scholarum in Cathedrali Eccleſia Canarienſi, Inquiſitoris munus primum Murciæ, poſtea Mexici exercuit; electus in Archiepiſcopum Mexicanum die XV. Junij anno MDLXXIII. Præfuit tertio Concilio Provinciali celebrato anno MDLXXXV. cum aſſiſtentia ſex Epiſcoporum, & a Sixto V. confirmato anno MDLXXXIX. A Rege Catholico Viſitator generalis, hujus Novæ Hiſpaniæ Pro-Rex, & Dux generalis fuit nominatus poſt mortem Comitis Brigantini Portus, vulgo Coruña; cumque in Hiſpaniam reverſus fuiſſet ad Viſitationis ſuæ reddendam rationem, ob ejus notam Regi Catholico probitatem ſummi Indiarum Senatus Præſes electus, paucos poſt menſes obijt Matriti menſe Decembri anni MDXCI. & ſepultus eſt in Eccleſia Parochiali Matritenſi Sancti Jacobi.

D. Alphonſus Fernandez Bonilla, natus Cordubæ; Inquiſitoris munus Mexici obtinuit, & Decanatum Sanctæ Eccleſiæ; deinde ad Epiſcopatum Guadalaxarenſem electus, Viſitator generalis Regni Peruani nominatus, poſtea a Philipo II. ad Archiepiſcopatum Mexicanum aſſumptus die XV. Martij anni MDXCII. conſecratus in Civitate Regum, Juſſu Regio compulſus ad pacificandos Urbis Quitenſis populares tumultus, cum inde extricare ſe facile nequiſſet, Archi-Diœceſi Mexicana non potitus, deceſſit intra Peruvianam, & fuit ſepultus Limæ in Cathedrali Eccleſia.

D. Fr. Garcia de Sancta Maria Mendoza, natus Compluti ex

ex Perilluſtri Ducum del Infantado proſapia, Sacri Ordinis Divi Hieronymi Monachus, ejuſdem Religionis Generalis, Prior Regalis Monaſterij Sancti Laurentij in Schoriali, executor teſtamenti Philippi II. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo III. anno MDC. quam ſtrenue rexit ſex circiter annis. Ingentes labores in reformando Clero, & Populo ſubijt, præcipue ad Sedis ſuæ vindicanda jura, parcus ſibi, largus erga alios, vere Pater pauperum, ac miſerabilium Indorum. Obijt menſe Octobris anno MDCVII. & in hac Cathedrali Eccleſia fuit ſepultus.

D. Fr. Garcia Guerra natus Fromeſtæ Diœceſeos Palentinæ Sacri Ordinis Prædicatorum, habitum ſuſcepit in Conventu Valliſoletano Sancti Pauli, ubi Prior, & Magiſter Provinciæ. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo III. die XX. Octobris anni MDCVIII. & ſimul Pro-Rex inſtitutus, utriuſque muneris partes recte, ac feliciter explevit uſque ad annum MDCXII. quo obijt ex caſu quodam, & currus præcipitio, cui reparando impar fuit omne remedium, ob læſionem jecoris, & unius coſtæ inde contractam, defuncto duplicia funera impenſa ſunt, ut Pro-Regi, & Archiepiſcopo. Jacet in hac Sancta Metropolitica Eccleſia.

D. Joannes Perez de la Serna natus Corberæ in Diœceſi Conchenſi, prius Alumnus inſignis Collegij Seguntini Sancti Antonij, poſtea majoris Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, in cujus Academia Durandi Cathedram moderatus eſt, Canonicus Magiſtralis Sanctæ Eccleſiæ Zamorenſis, electus ad Eccleſiam Mexicanam die XVIII. Januarij anni MDCXIII. a Philipo III. quo in munere, ut vigilantiſſimus Paſtor a Summo Pontifice fuit litteris commendatus; erga Pauperes beneficus, oves ſuas verbo, & exemplo pafecebat. Suo tempore tranſlatum fuit corpus V. Viri Gregorij Lopez Matritenſis mille titulis colendi, & digniſſimi ob excellentiam vitæ, ut ab Eccleſia, ejuſque Summo Paſtore Sanctorum faſtis adſcribatur; Sermonem fecit in feſto Canonizationis Seraphicæ

INDEX CAPITUM
HUJUS LIBRI STATUTORUM,

Sanctæ Mexicanæ Ecclesiæ erectio. Pag. 4.

PRIMA STATUT. PARS CONTINET.

CAP. I. De possessione Prælati capienda, & modo. P. 35.
Cap. II. De loco Capitularium. P. 40.
Cap. III. De Decano, & ejus præeminentijs. P. 42.
Cap. IV. De Archi-Diacono. P. 45.
Cap. V. De Cantoris officio, ac Dignitate. Ibidem.
Cap. VI. De Scholastici Dignitate. P. 46.
Cap. VII. De Thesaurario. P. 47.
Cap. VIII. De Canonicis. P. 48.
Cap. IX. De integris, ac dimidijs Portionarijs. P. 49.
Cap. X. De decimarum partibus, ad Prælatum, Capitulum, Fabricam, Hospitale, & Servientes pertinentibus. Ibidem.
Cap. XI. De forma in admittendis ad possessionem Præbendatis habenda. P. 50.
Cap. XII. De modo, ad hoc ut Præbendati noviter recepti sciant Cæremonias, servando. P. 56.
Cap. XIII. De his, quæ Præbendati, & alij Ministri in Divini Cultus ministerio, ac Beneficiorum, officiorumque suorum exercitio agere debent. P. 57.
Cap. XIV. Qualiter omnes Ecclesiarum Cathedralium Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori gestare debent. P. 58.
Cap. XV. De respectu, & obedientia debita Præsidenti, ac de ejus officio. P. 61.

Proficion de fe y posicion pag. 52

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

pelivit, & plurima Sacrificia, & Suffragia pro illius anima obtulit.

V. D. Joannes de Palafox, & Mendoza, Epiſcopus Angelopolitanus, nominatus a Philippo IV. ad Eccleſiam Mexicanam ob Virtutum ejus excellentiam, quod munus humiliter, & conſtanter recuſavit. Ut de hoc Viro præſtantiſsimo aliqua indigitem, ſat ſit dicere fuiſſe formam, atque exemplar Sacerdotum, & Epiſcoporum; Apoſtolicis Viris merito debere annumerari; eloquentia, & Scriptorum copia Chriſoſtomo, pro tuendis Eccleſiæ ſuæ juribus Gregorijs; pro ſuſtinenda famæ jactura Nepomuceno; & Apoſtolica paupertate priſcis Patribus ſimillimum; in quo humilitas ſine abjectione, conſtantia ſine ſuperbia, Doctrina ſine arrogantia, cunctæque animæ, & corporis Dotes ſplendebant, & ob tam præclara merita enixe Deum exoramus, ut Sanctorum albo feliciter adſcriptum publico cultu veneremur.

D. Joannes de Mañoſca natus Marquinæ in Cantabria, Alumnus Collegij majoris veteris Sancti Bartholomæi in Civitate Salmantina, Primus Inquiſitor Carthaginis in novo Regno Sanctæ Fidei, poſtea Limenſis, inde ad Supremum Sancti Officij Senatum evectus; Præſes Regiæ Cancellariæ Granatenſis; Electus ad Eccleſiam Mexicanam die XIV. Junij anni MDCXLIII. obijt anno MDCLIII. & ſepultus in hac ſua Eccleſia.

D. Marcelus Lopez de Azcona, Abbas de Ronceſvalles, electus ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCLIII. intra breve ſpatium poſt ejus adventum in hanc Civitatem gravi infirmitate in navigatione contracta, & ſimul ardentiſſimo zelo officij Paſtoralis abſumptus, obijt, & ſepultus eſt in hac Sancta Metropolitana Eccleſia, omnium deſideratiſſimus propter ejus perſpectas Virtutes.

D. Matheus Zagade Bugueiro natus Villæ Sancti Petri, & Sancti Romani, Diœceſeos Mindonienſis in Galleciæ Regno. Alumnus Collegij majoris Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, in ejus

ejus Academia Cathedram Artium, Durandi, & Sacræ Scripturæ moderatus eſt. Canonicus Magiſtralis primum in Eccleſia Aſtoricenſi, deinde in Toletana Hiſpaniarum Primate. Electus Archiepiſcopus Mexicanus die XIX Septembris anni MDCLV. Ad Hiſpanias ob graves lites reverſus, fuit nominatus Epiſcopus Gaditanus anno MDCLXII. eodem anno Epiſcopus Legionenſis, ac tandem menſe Octobris anni ſequentis Epiſcopus Carthaginenſis Eccleſiæ, in qua obijt menſe Septembris anni MDCLXXII. & inibi ſepultus.

D. Didacus Oſſorio de Eſcobar, & Llamas, natus in Portu Brigantino in Regno Galleciæ; Canonicus Doctoralis Eccleſiæ Toletanæ Hiſpaniarum Primatis, Inquiſitor, Vicarius generalis ejus Archiepiſcopatus, a Conſilijs Gubernationis Eminentiſſimi Cardinalis Sandoval Archipræſulis Toletani. Electus Epiſcopus Angelopolitanus, poſſeſſionem illius Cathedræ adeptus eſt die XXI. Junij anni MDCLVI. deinde anno MDCLXIV. Pro-Rex, & Dux Generalis Novæ Hiſpaniæ in locum Comitis de Baños nominatus, & ad Eccleſiam Mexicanam præſentatus, hoc munus humillime renuntiavit.

D. Alphonſus Cuevas, & Davalos, Patria Mexicanus, ex nobili Stirpe progenitus, Doctoratus gradu, & Rectoris munere in Academia Mexicana decoratus; Canonicus Magiſtralis, Theſaurarius, & Archidiaconus Eccleſiæ Angelopolitanæ, Decanus hujus Sanctæ Mexicanæ; electus Epiſcopus Nicaraguæ, conſecratus Antequerenſis, tandem ad Eccleſiam Mexicanam promotus, ſenio, laboribus, & adverſa valetudine attritus hanc ſuam Eccleſiam potuit inviſere, ſed non per ſe poſſeſſionem adipiſci. Qui plura de hoc clariſſimo Viro deſideret, apud D. Antonium de Robles, ejus vitæ ſcriptorem, reperiet: liceat aſſerere heroicas virtutes in eo ſplenduiſſe, in Univerſitate Regia Magiſtrum, & Doctorem peritiſſimum, in Choro obſervantiſſimum, in Epiſcopatu Paſtorem

fuiſſe vigilantiſſimum. Obijt Mexici, & jacet in hac ſua Eccleſia.

D. Fr. Marcus Ramirez de Prado natus Matriti, Ordinis Sancti Franciſci Regularis Obſervantiæ, habitum ſuſcepit in Conventu Salmantino, Epiſcopus Chiapenſis, poſtea Michoacanenſis, Viſitator Tribunalis Sanctæ Cruciatæ; promotus ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCLXVI. perfecti Præſulis partes tam Chiapæ, quam Michoacani cumulavit. Omnium gratulatione in hac Metropolitica Eccleſia exceptus ante Sacri Pallij receptionem obijt in hac Civitate anno MDCLXVII. & ſepultus fuit in ſua Eccleſia.

D. Fr. Pajus Enriquez de Rivera, Hiſpali natus ex nobiliſſima Stirpe Ducum Flaviæ Aurienſis Sacri Ordinis Sancti Auguſtini, profeſſionem emiſit in Regio Cœnobio Matritenſi, Prior perſæpe nominatus, Cenſoris munus Sancti Officij Inquiſitionis obivit; Epiſcopus primum Goatemalenſis, poſtea Michoacanenſis, & tandem ad Eccleſiam Mexicanam electus anno MDCLXVIII. pius, religioſus, modeſtus, charitate flagrans, & Eccleſiaſticæ diſciplinæ rigidiſſimus Cuſtos. Pro-Rex nominatus XIII. Decembris anni MDCLXXIII. poſt obitum Excellentiſſimi Ducis de Veraguas, rectitudinem juſtitiæ, pacem, & publicam tranquillitatem ſuo in regimine adunavit, & memor ſuæ paupertatis, & ſolitudinis Religioſæ, Pro-Regnum, & Archiepiſcopatum ſimul renuntiavit, evocatusque in Hiſpaniam ad Epiſcopatum Conchenſem omnia propter Chriſtum libentiſsime dimiſit, & toto vitæ ſuæ decurſu maxima auſteritate tranſacto in ſolitudine obſervantiſſimi Conventus Beatæ Virginis del Riſco ſui Ordinis apud Abulam, ibi factus forma gregis, & humilitatis exemplar, obijt anno MDCLXXXIV.

D. Emmanuel Ferdinandez a Sancta Cruce, & Sahagum, natus Palentiæ in Regno Caſtellæ, Alumnus Collegij majoris Conchenſis in Univerſitate Salmantina, Canonicus Magiſtralis in Eccleſia Segovienſi, electus Epiſcopus Chiapenſis, poſtea Guadalaxarenſis, demum Angelopolitanus anno MDCLXXVII. quam Eccleſiam gubernavit uſque ad annum MDCXCIX. electus ad Mexicanam, eam ſumma animi moderatione renuntiavit, & inſimul Pro-Regnum totius Novæ Hiſpaniæ.

V. D. Franciſcus Aguiar, & Seixas, natus Villæ de Betanzos in Regno Galleciæ, Sodalis majoris Collegij Conchenſis Salmantini, Canonicus Magiſtralis Eccleſiæ Aſtoricenſis, poſtea Pœnitentiarius Metropoliticæ Compoſtellanæ, Epiſcopus Michoacanenſis, a Carolo II. nominatus, & ad Eccleſiam Mexicanam translatus anno MDCLXXXI. ſingularis in eo fuit caſtitas, modeſtia ab omni faſtu aliena, & vigilantia gregis ſibi commiſſi: Totam Diœceſim Mexicanam ſummo labore perluſtravit, paſcens verbo, & exemplo: erga inopes, & miſeros Indos beneficentiſsimus, morum reformator, erga alios blandus, in ſe ipſum auſterus, intelligens ſuper egenum, & pauperem, Xenodochia, Berphothrophia Orphanothrophia partim erexit, partim jam erecta ſublevavit, & Collegij Tridentini Seminarij fundationem exorſus, ad finem uſque perduxit; vitæ innocentia commendatiſſimus, & qui ejus geſta ſigillatim ſcrutetur, abs dubio comperiet veri Præſulis typum, ob cujus merita de cauſa Beatificationis pertractatur. Obdormivit in Domino XIV Auguſti anni MDCXCVIII. & ejus corpus jacet in Capella Sancti Philippi a Jeſu hujus ſuæ Sanctæ Eccleſiæ.

D. Joannes de Ortega, Montañes in Oppido Llanes in Principatu Aſturicenſi ex nobili progenie genitus, Epiſcopus Novæ Galleciæ, poſtea Michoacanenſis, Pro Rex, & Dux Generalis hujus Novæ Hiſpaniæ, electus ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCCI. in cujus Civitate iterum Pro-Regis Dignitatem ſuſcepit, & tandem ſenio confectus, ſepultus eſt in hac ſua Metropolitana Eccleſia.

D. Fr. Joſephus Lanciego, & Eguilaz, natus Viannæ in Regno Navarræ, Ordinis magni Patriarchæ Benedicti, Prædicator Regiæ Majeſtatis, Cenſor in Suprema Sancta Inquiſitione, Abbas Mo-

Monaſterij de Naxera, electus a Philippo V. ad Eccleſiam Mexicanam anno MDCCXL. quam maxima prudentia, & pari ſolicitudine rexit; obijt XXV Januarij anni MDCCXXVIII. ætatis ſuæ ſeptuageſſimo tertio, & ſepultus eſt in hac ſua Eccleſia.

D. Emmanuel Joſephus Endaya, & Haro, natus Luzonis in Inſulis Philippinis, Magiſter in Philoſophia, & Doctor in Sacra Theologia in Univerſitate Manilenſi, Canonicus Sanctæ Eccleſiæ Placentinæ, Archidiaconus de Alarcon, Dignitas Conchenſis Eccleſiæ, electus ad Ovetenſem Epiſcopatum, ſtatim fuit evocatus propter ejus eminentem ſcientiam a Summo Pontifice Benedicto XIII. ad Concilium Romæ celebratum anno MDCCXXV. in quo ſubſcripſit, & munus Epiſcopi aſſiſtentis, & Prælati Domeſtici Sacri Palatij Apoſtolici obivit: ad ſuam Sedem Ovetenſem reſtitutus, electus fuit Archiepiſcopus Mexicanus anno MDCCXXVIII. cumque jam Bullæ, & Litteræ Apoſtolicæ fuerint expeditæ, unaque cum Sacro Pallio ad ſuas manus pervenerint, obiit in Villa Beneventi ejuſdem ſuæ Diœceſis die V. Octobris anno MDCCXXIX. ætatis ſuæ quinquageſimo quinto. Fuit præcellens ſacer Orator, Pater pauperum, integerrimus Cuſtos Eccleſiaſticæ Diſciplinæ, & vigilantiſſimus Paſtor animarum.

D. Joannes de Lardizaval, & Elorza, natus Seguræ in Cantabria, Alumnus Collegij majoris veteris Salmantini D. Bartholomæi, Cathedras in ejus Academia Philoſophiæ, Durandi, & Scoti moderatus fuit, Canonicus Magiſtralis Salmantinus, & ad Epiſcopatum Angelopolitanum electus anno MDCCXXII. & cum anno MDCCXXIX. fuiſſet nominatus ad Eccleſiam Mexicanam, eam humiliter renuntiavit.

D. Joannes Antonius Vizarron, & Eguiarreta, natus in Portu Sanctæ Mariæ Archidiœceſeos Hiſpalenſis, Archidiaconus titularis Sanctæ Patriarchalis Eccleſiæ Hiſpalenſis, Præfectus Regij Veli, & Cubiculi, electus Archiepiſcopus Mexicanus anno MDCCXXX.

MDCCXXX. Pro-Rex nominatus, utriuſque muneris partes explevit, & ejus memoria in benedictione erit propter maxima monimenta piarum fundationum in Seminario Collegio, Conſervatorio Puellarum de Bethlehem, nec non dotium ad Virgines Deo conſecrandas. Obijt anno MDCCXLVII. & ſepultus eſt in ſua Eccleſia.

D. Emmanuel Joſephus Rubio, & Salinas, natus in oppido Alvearis veteris in Caſtella Diœceſis Toletanæ, Viſitator Generalis Epiſcopatus Ovetenſis, & Abbatiæ Flaviæ Aurienſis, Capellanus Regius, Abbas Regij Conventus Canonicorum Regularium Sancti Auguſtini Legionenſis, ſub advocatione Sancti Iſidori. Electus ad Eccleſiam Mexicanam a Ferdinando VI. anno MDCCXLVII. Vir cunctis Animi dotibus ornatus, præcipue miſericordia in pauperes. Obijt die II. Julij anni MDCCLXV. ætatis ſuæ ſexageſſimo tertio, & jacet in hac ſua Eccleſia.

Omnium obſequentiſſimus

Franciſcus Antonius a Lorenzana.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

Sanctæ Matris Thereſiæ: Cum in Hiſpaniam fuiſſet evocatus a Philippo IV. & grato animo exceptus, Eccleſiæ Zamorenſis Præſul datus eſt, & in ea deceſſit die VIII. Auguſti anni MDCXXXI. Præclariſſimus hic Vir typis commiſit Concilium tertium Mexicanum proprijs ſumptibus anno MDCXXII. in quo non parum inſudavit; & abſens, amorem erga ſuam Eccleſiam Mexicanam oſtendit.

D. Franciſcus Manſo, & Zuñiga, natus apud oppidum Canillas in Rivogia Diœceſis Calagurritanæ, Sodalis in Collegio majori Sanctæ Crucis apud Valliſoletum, & Veſpertinam in ea Academia Juris Pontificij Cathedram Regens, Auditor Regiæ Cancellariæ Granatenſis, Conſiliarius Regius in Supremo Regij Ærarij, & Indiarum, Abbas Sancti Adriani, & Archipresbyter Rivogiæ, & veteris Cameri, nominatus ad Eccleſiam Mexicanam a Philippo IV. die XII. Aprilis anni MDCXXIX. Pauperes munifica manu ſublevavit; tempore inundationis, quam Civitas Mexicana paſſa eſt anno MDCXXX. & peſtis proximæ ſubſequtæ curationi Indorum miſerabilium inſerviebat; Cernebant omnes hunc Prælatum omnia terra, lacuque circumcurſantem, primum, ut ab illuvie ſuas oves eriperet, deinde ut egrotantibus alimoniam, & medicamina ſubminiſtraret. De reparatione Eccleſiæ Dominæ noſtræ de GUADALUPE magnopere curavit, & Sacram ipſius Imaginem ab Eccleſia Cathedrali, in qua ob aquarum torrentem aſſervata fuit, in ſuam Capellam reſtituit. Aperiri juſſit Arcam, in qua decenter recondebatur venerandum Corpus fideliſſimi Servi Dei Gregorij Lopez, ejus oſſa numeravit, & invenit adhuc ſpirantia miram fragrantiam, & ſuavitatem. Poſtea rediens in Hiſpaniam ſecum tulit integram ejus tibiam, quam reverenter retinuit uſque ad obitum in Eccleſia Metropolitana Burgenſi, ad quam poſt præſentationem ad Epiſcopatum Pacis Auguſtæ, & Novæ Carthaginis, nec non Commiſſariam Generalem Sanctæ Cruciatæ, tandem fuit promotus cum honore Conſiliarij Supremi Senatus, & Cameræ Indiarum addito titulo Comitis de Ervias, & Vice-Comitis de Negueruela. Jacet in præfata Eccleſia Metropolitana Burgenſi. Hic adnotare libet dimidiam partem tibiæ Venerabilis Gregorij Lopez, quam ſecum aſportavit præfatus Præſul, recondi in Monaſterio Sancti Æmiliani Ordinis Sancti Benedicti.

D. Franciſcus Berdugo natus Carmonæ in Archiepiſcopatu Hiſpalenſi, Alumnus Collegij Sanctæ Mariæ a Jeſu, Urbis Hiſpalenſis, alias Magiſtri Roderici nuncupati, in ejus Academia primam Cathedram Juris Pontificij rexit, Inquiſitor Limenſis, Epiſcopus Guamangæ in Regno Peruano, electus a Philippo IV. ad Eccleſiam Mexicanam, obijt ante Confirmationem, & Bullarum expeditionem Guamangæ, & ſepultus fuit in ejus Eccleſia Cathedrali.

D. Felicianus de la Vega natus Limæ, ibi in primaria Juris Pontificij Cathedra emeritus, Canonicatu ejuſdem Metropoliticæ Eccleſiæ, Dignitate Primicerij, ſeu Cantoris, Vicarij Generalis Archiepiſcopatus, & Judicis appellationum perfunctus, Epiſcopus Popajanus, & Veræ Pacis electus anno MDCXXVIII. & ad Eccleſiam Mexicanam aſſumptus die IX. Martij anni MDCXXXVIII. Vir absdubio magnæ eruditionis cum prudentia adunatæ, legitur enim quatuor mille circa lites ſententias protuliſſe, nunquamque contigiſſe, ut vel una revocaretur. Ejus eruditionem teſtatur liber, cui titulus *Relectiones Canonicæ*. Totam Diœceſim Popajanam viſitavit, Gentiles plurimos ad Fidem convertit, & non eſt adepta Eccleſia Mexicana hunc meritiſſimum Antiſtitem; nam, cum appuliſſet Acapulcum, repentino morbo correptus, finem vivendi fecit menſe Decembri anni MDCXL. Poſtea V. D. Joannes de Palafox, ejus Succeſſor deſignatus, Novæ Hiſpaniæ Pro-Rex fecit corpus prædicti Archiepiſcopi Acapulco aſportari Mexicum; intra Metropolitanam Eccleſiam decenti pompa ſe-

Cap. XVI. De his, quæ Cæremoniarum Magiſter erga ingredientes Chorum præſtare tenetur. P. 63.
Cap. XVII. De Ordine per Capitulum capitulariter egrediens ſervando. P. 65.
Cap. XVIII. De Magiſtri Capellæ officio, & Cantoribus. P. 66.

SECUNDA STATUT. PARS CONTINET.

CAp. I. De Capitulis in Eccleſia habendis, illorumque tempore, & aſſiſtentiæ modo. P. 71.
Cap. II. Quando, & quomodo convocanda ſint Capitula ante diem. P. 80.
Cap. III. De Capitulo in Choro, non niſi de levibus rebus habendo. P. 82.
Cap. IV. De Generali Capitulo binis quibusque menſibus habendo. Ibidem.
Cap. V. De negotijs gratiam, vel Juſtitiam concernentibus. P. 83.
Cap. VI. De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ, contradici poteſt. P. 85.
Cap. VII. Quomodo negotium per ſuffragia concluſum, iterum tractari non poſsit, & quando poſsit. P. 86.
Cap. VIII. De horum ſtatutorum lectione, & repetitione. P. 87.
Cap. IX. Quommodo mulctæ per Capitulares remitti non debeant. Ibidem.
Cap. X. De Secretarij Capitularis officio, & obligatione. P. 88.
Cap. XI. De ſigillo Capituli. P. 90.

TERTIA STATUT. PARS CONTINET.

CAp. I. De his, quæ redditituum Decimalium Adminiſtratores agere debent. P. 91.
Cap. II. De OEconomis. P. 92.
Cap. III. De Fabricæ bonis. P. 93.
Cap. IV. De Anniverſarijs, & Commemorationibus. Ibidem.
Cap. V. De Scripturis Eccleſiæ, & earum Cuſtodia. P. 94.
Cap. VI. De Candelis die Purificationis Beatæ MARIÆ diſtribuendis. P. 95.
Cap. VII. De Requie, ejuſque uſu, ac tempore. P. 96.
Cap. VIII. De his, quæ amittit, qui prædicta requie utitur. P. 98.
Cap. IX. De his, quæ lucrari poſſunt Præbendati, qui a Prælato occupantur. P. 99.

QUARTA STATUT. PARS CONTINET.

CAp. I. De Patitur Præbendatis ægrotantibus conceſſo. P. 101.
Cap. II. De Patitur Præbendatis extra Civitatem conceſſo. P. 102.
Cap. III. De his, quæ cum Præbendatis ægrotantibus, in mortis periculo conſtitutis, agenda ſunt. P. 104.
Cap. IV. Quomodo ægrotanti Prælato Eccleſiaſtica Sacramenta ſint adminiſtranda. P. 105.
Cap. V. Quomodo Præbendatis ægrotantibus eadem Sacramenta miniſtrari debeant. P. 106.
Cap. VI. De Campanarum pulſatione, defuncto Prælato facienda. Ibidem.
Cap. VII. De modo ſepeliendi Prælatum defunctum. P. 107.
Cap. VIII. De modo ſepeliendi Præbendatos defunctos. P. 109.
Cap. IX. De his, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicujus Capitularis obitu. P. 110.
Cap. X. De injurijs verbo, aut facto illatis. P. 111.
Ordo ſervandus in Choro, ab Illmo. D. Fr. Alphonſo de Montufar præſcriptus. P. 115.
Catalogus Præſulum Eccleſiæ Mexicanæ. P. 131.

FIN.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UANL
DAD AUTÓNOMA DE NUEV
CIÓN GENERAL DE BIBLIOTE